600009902Q

Q. Room.

Biblia

d by Google

HISTOËRIEU
AG EN EU
TESTAMAND,
ANCIÉN HA NEHUÉ,

Guer explicationeu en Cadeu Sautel ag en Ilis, ein reglein erhad er vuhé é peb sort stad.

Veritas Domini manet in æternùm.

Er urionné a bromesseu en Eutru-Doué e badou birhuiquin. *Psal.* 116.

É GUÉNED,

Ét.ty er Vugalé GALLES, Imprimerion, é ru en Intron-Varia.

106. f. 13

BODLEIAN LIBRARY
24MAR 37
OXFORD.

HISTOËR
EN ANCIÉN
TESTAMAND.

QUETAN FIGUR.

Crouéation ag er Béd. Genese.

(4004 quênt J. C.)

ER hetan merche e zou pligét guet Doué diſcoein ag é ol-buiſſance, e zou bet crouéein a nitra er béd ha quemènt tra-zou én-ou. Er Scritur ſacrét e verche é laquas hueh dé d'obér un œvr quer caër, penausbenac ma heèllai, p'en devezai carét, er gober parfæt én ur momand. Er péh e ras a gommance, e oai èl ur yoh danné diforge ha digampèn é creis un diffourniſs tihouél ha blaouahus. Er hetan dé, goudé m'en doai crouéét en Nean hac en doar, ean e grouéas

er ſclærdér. En eil dé ean e grouéas er Firmamand hac en hanhuas *en Nean.* En drivèt dé ean e zifforhas en doar doh en deur e oai én é véſq : ean e laquas ol en deur én ul léh , hac ou hanhuas *er Mor.* Nezè ean e ordrénas d'en doar douguein lezeu ha fréh , péré en devezai én-ai ou hunan er vertu de gréſquein ha de zouguein had , eit nærein peb-unan én é ſort. Er buarvèt dé ean e grouéas en Heaul eit ſplannein durand en dé , hac el Loër eit ſplannein de noz hac eit réglein er blæyeu , er ſaſunieu , er mizieu hac en déieu. Ean e ras hoah er Stirèt hac ou ſtagas ér Firmamand , eit linguêrnein durand en noz. Er hemvèt dé Doué e grouéas er péh en dès buhé , de larèt-è , el lonnèt ar en doar , er péſquèt ér mor , hac en énèt , péré e oai bet ehue tènnét ag er mor : ean e ordrénas dehai créſquein ha nærein peb-unan én é ſort. En huéhvèt dé ean e ordrénas d'en doar fourniſſein non pas hemb quin plandeu ha gùé , mæs lonnèt a bep-ſort. En dé-ze é crouéas ehue Mab-dén , péhani-zou en dehuehan hac er parfætan ag é ol œvreu : rac ag en ol treu excellant e grouéas durand en huéh dé-ze , n'en dès meit Mab-dén capabl de hanàuein ha de garein é Grouéour. Er ſeihvèt dé Doué e ceſſas é obereu caër ; rac-ce ean e ſantefias en dé-ze de virhuiquin. N'en dè quêt merchét reih ér Scritur pegource é hoai hét crouéét en Ælèt : mæs en Tadeu ſantel en dès credét é hoènt bet groeit a pe laras Doué er honzeu-men : *Re-vou groeit er ſclærdér.* Rac-ce , revè S. Auguſtin , a pe zifforhas Doué er ſclærdér doh en tihoéldæd , ean e zifforhas en Ælèt mat doh en diaulèt. Doué

en dès vènnèt, ag er hommancemand ag er béd, déſquein demb dré er-ré excellantan ag é œvreu, n'eëllér quêt bout heurus é troein cam dehou. Diſcoeit en dès a-nezè en hum vangeou ag er-ré ne sèntant quêt doh-t'ou, hac é vehènt-int sàuét é gloër hac inour; hac é tiſcarrou ér braſſan miſérieu er-ré ingrad ha diavis erhoalh eit hum hlorifiein èl pe zalhchènt a nehai ou hunan er péh ou dès receuét guet-ou. Rac-ce, èl m'en dè en Ælèt ſantel ur ſcuir éternel ag er fidelité e zeliamb d'hur Hrouéour, misèr blaouahus en Ælèt revoltét e zou ur voéh péhani e*reſcond dalhmad ital hun diſcoharn, é reſiſt Doué doh er-ré orgueillus hac é ra é hueece d'er-ré humbl.

Figur II.

Doué e blace Adam ér Baraouis terreſtr, hac e groué Evë. Genese.

GOudé m'en doai en Eutru-Doué tènnét a nitra en Nean, en doar hac er mor, ha m'en doai, eit rein ur mæſtr d'er béd, erouéét Mab-dén doh é limage ha reſſamblance, ean el laquas ér Barouis terreſtr, en doai groeit éſprès, hac en doai goarniſſét a ué, a fréh, hac ol ag er péh e fehai boud excellantan d'er ouſt hac agréaplan de uélèt. É creis er Baraouis-ce é hoai dihue uén, unan hanhuét er fréhèn a vuhé, hac en aral, er fréhèn a ſcrance ag er mad hac en droug. Doué é placein Adam ér Jardrin-ze eit hé labourad hac hé goarn, é-mé er Scritur, e vènnas dein dehou léh de ziſcoein é hoai fidel d'é

Grouéour, é vourrai é haboeiſſein dehou èl d'é Væſtr ſouveræn, hac é hanàuai é hoai deléour dehou ol ag er péh en doai. Rac-ce ean e ras dehou ur Ourhæmèn forh juſt ha forh æz d'acompliſſein. Daibret, é-mé Doué, ag en ol fréh e uélét ér Jardrin-men; mæs ne douchet quêt doh er fréhèn a ſciance ag er mad hac en droug; rac mar e hoès er malheur de zaibrein a nehi, hui e vou condannét d'er marhue. Nezè Doué e aſſamblas dirac Adam en ol lonnèt en doai crouéét, eit m'en devezai reit de bep-hani en hanhue e jaugeai doh é natur ha qualité. Mæs èl ma hoai Adam é hunan, ha n'en doai dén de zerhel-mat dehou, Doué e zegaſſas dehou ur houſquæd divin, hanhuét ér Scritur *raviſſemant*, ha durand ma hoai couſquét, ean e dènnas unan ag é gueſtad hac e laquas kiq én hé léh. Ag er goſtèn-ze, Doué e formas er voès hac hé laquas ital Adam. Quentéh èl m'hé gùélas, ean e laras: Hui-zou un aſcourn a me éſquern, ha kiq a me hiq; hac én amzér de zonnèt en dén e gùitteï é dad haç é vam, eit bout tout d'é brièd, hac ou deu ne veint mui meid unan. Doué e verchas ſplann ér hetan Adam er péh e zeliai arrihue de beèl goudé én eil Adam; hac en Tadeu ſantel en dès larét é hoai couſquæd Adam ur figur a Varhue Jeſus-Chrouiſt. Rac nezè é formas hur Salvér en Ilis; hac en deur haç er Goaid e ridas ag é Goſté digueorét guet ul lance, e zou bet ur vamèn pihuiq a béhani é ma ridét vertu en ol Sacremanteu. Jeſus-Chrouiſt en dès qùitteit én ur certæn fæçon ó Dad, eit donnèt ar en doar d'obér un aliance éternel guet é Briéd; ha dré m'en

dès hur rantét dign de vout lodêq ér mériteu ag é aliance divin ha miſterius, ean e eèll bermen é gurionné larèt ag en Ilis, èl ma laras Adam é huélèt Evé : Chetu kiq a me hiq, hac un aſcourn a me éſquern.

FIGUR III.

Péhet-Adam. Genese.

APe gommançai Adam hac Evë jouiſſein a blijadurieu er Baraouis terreſtr, en diaul, péhani e oai deja couéhét ag en Nean dré é orgueil, ha péhani e oai caz guet-ou guélèt dihue inean innoçant é corveu a zoar, fidelloh hac aboeiſſantoh de Zoué, eit ne oai ean bet én un natur excellant ha ſpirituel, e gueméras er reſolution d'ou attaquein, ha de goll en ol dud én ur gorromplein er ourién. Ean e hum chervigeas eit quemènt-ce ag er ſerpand er finnan ag el lonnèt ; hac èl ma ſantai é vezai deit æſſoh de bèn ag er voès, ean e hum adreſſas doh-t'hi, en ul larèt : Perac Doué n'en dès-ean permettét deoh daibrein a guemènt fréhèn e zou ér Jardrin-men ? Evé é-léh peèllad doh en tantation ha diſpeiſein boéh bocènnus hé enemis, eit diſcoein é falai dehi bout fidel de Zoué, e hum arteſtas d'er cheleuèt ha de reſcond dehou : Doué, é-mé hi, en dès reit demb permiſſion de zaibrein a guemènt fréhèn e zou ér Jardrinmen ; mæs ean en dès dihuènnét dohèmb touchal doh en hani a ſciance ag er mad hac en droug, idan boén a verhuel. En diaul é huélèt é boai deja gouniét hé ſperét, e gue-

méras en hardéhtæd d'aſſurein dehi, deuſto m'en doai Doué el larét ſplann, ne vezai arrihuét droug er bet guet-ai, hac é hoai dré jalouſi en en doai dihuènnét quemènt-ce doh-t'ai. Doué e ouair, é-m'ean, é tigueorou hou teulagad hac é vehait haval doh-t'ou, mar daibrét ag er fréhèn-ze. Evè e hum lâuſquas de vout lorbét guet promeſſeu quen trompus; hac èl ma hoai deja pedoſt gouniét hé halon, hi e hachihuas hum goll qùitt, doh hum arreſt raï de gonſidérein er fréh-ce. Er bliadur e gueméras doh er ſeèllèt, é-léh chongeal é Doué, e ras dehi jugein é telhai bout quen excellant d'er ouſt, èl ma hoai agréabl de uélèt. Anfin hi e aſtènnas hé bréh, e gueméras hac e zaibras. El-ce é liantréas, é-mé er Scritur, er péhet ér bed dré ur voès; rac goudé m'hi doai daibrét, hi e ras do zaibrein d'Adam, péhani ne oai quêt bet gouniét dré bromeſſeu en diaul, mæs guet en eun a ziſplige d'é voès; hac èl-ce, é-mé en Tadeu ſantel, Adam ér Baraouis terreſtr n'en doai quêt bet quemènd a nærh, èl en doai bet goudé en dén ſantel Job ar é deilêq; rac gùel oai bet guet Adam diſplige de Zoué, eid anquinein é voès dré ur refus huerhue. Henneh-è er péhet péhani en dès tènnét ar é lerh, hac e dènnou hoah beèd er fin ag er béd, en drouguęu blaouahuſſan. Er péhet-ce e zou caus ma homb gloéſtret d'er marhue ha d'en diaul quênt ma tamb ér béd. Ur gouli quer velimus e ziſco ne fehèmb quêt iſtimein aſsès græceu Jeſus-Chrouiſt péhani-zou deit eid er reparein: hac er haz dalhabl e zeliamb hur bout doh er péhet-ce, e rinq gobér demb reſiſtein guet horreur doh tantationeu en diaul,

péhani e hum chervige hoah ag é ardeu quetan ent hul laquad de gredein é mil fæçon n'en dès quêt droug vras én ur goal chonge, én ur fal hantiſs, é conzeu libr, ér chérvadeu, ér gloër; hac é heèllamb, hemb bleſſein hur houſciance, gobér er péh en dès Doué dihuènnét dohèmb. Mæs ni e zeli hanàuein ſplann, èl ma harrihuas gùéharal guet hur hetan mam, é ma veritabl ha certæn er menaceu e ra Doué a hur puniſſein, ha ſeèllèt er faus éxplicationeu ha digaréeu caër e implé en diaul eit mirèt dohèmb a où cheleuèt, èl ardeu væn, guet péré é claſq trompein er vugalé èl m'en dès trompét ou zad.

FIGUR IV.

Punition-Adam. Genese.

A Boén en en doai Adam hac Evë commettét ou féhet, ma commancezant fantein er hetan éffæd a nehou, é remerquein é hoènt nuah. A-guênt ne gavènt nitra dijauge én ou ſtad, rac ma hoènt innoçant ha pur èl Ælèt, ha ma haboeiſſai parfætemant er hory d'er ſperet. Mæs arlèrh ou faute, ind e gommançaſ ou dout méh, hac e glaſquas hum olein: ind e hum chervigeas eit quemènt-ce a zeliàu ur Figuezèn. D'un nebediq goudé ind e gleuas boéh en Eutru-Doué e oai é promén ér Jardrin, é-mé er Scritur; hac é léh bout raviſſét guet joé, èl ma hoènt én amzér guênt, ind e déhas én é raug hac e glaſquas cuh. Nezè Doué e galhuas Adam hac e oulènnas guet-ou mèn é hoai. Adam e reſcondas é

tougeai monèt dirac-t'ou, rac ma hoai nuah. Doué e rebræchas dehou é ziaboeiſſance, én ur oulèn guet-ou penaus en en doai-ean gouiét é hoai nuah, nameit dré m'en doai daibrét ag er fréhèn en doai dihuènnet doh-t'ou. Adam e glaſquas hum éſcuſein én ur durel er vlam ar é voès, péhani, é-m'ean, en doai er ſolitét de zaibrein. Doué e oulènnas guet er voès perac en hi doai groeit quemènt-ce. Evë, eit hum éſcuſein ehue, e laras é hoai er ſerpand en doai hé zrompét. Mæs hemb cheleuèt éſcus er bet ag ou diaboeiſſance, Doué e véliguas er ſerpand, péhani e oai bet pèn-caus d'en droug, er hondanas de hum ſtuhèllad ar é gov ha de zaibrein doar; hac ean e ziſclærias dehou penaus, èl m'en doai trompét er voès, er voès (er Uériès) un dé en devezai flaſtrét é bèn. Ean e brononças ehue ſantance en eu griminel-ze, hac ou hondanas de boénieu ne ſantér hoah meit raï himihue en dé. Ean e laras d'er voès en en devezai créſquét hé zrebilleu, en hi devezai laqueit hé bugalé ér béd guet er braſſan gloès, hac anfin é vezai bet attàu chugét d'hé dén. A-fæd Adam, ean e laras dehou é vezai bet méliguét en doar idan é dreid rac m'en doai quèntoh sèntét doh boéh é voès eit doh hani é Zoué. Hui el labourou, é-m'ean, ha ne uélehait meit ronce ha ſpern é ſehuel ar hou lèrh; ha hui e zaibrou hou para trampét guet en huïs a hou tal, beèd quene retournehait d'en doar a béhani é hoh deit. Ean e ras nezè dehai abideu guet crohèn lonnèt, hac eit gobér goab a nehai goudé m'en doai int puniſſét èl ma véritènt, ean e laras: Anfin, deit-è Adam de voud haval dohèmb: ean e hanàu

er mad hac en droug. Mæs eit ne zei quêt dehou bihuein birhuiquin, miramb ne zaibrchaï ag er fréhèn a vuhé. Quentéh Doué ou boutas ér mæz ag er Baraouis terreſtr, hac e laquas ital en or ur Cherubin guet ur glean flemmichus, eit goarn er fréhèn a vuhé. El-ce é fortiezant ag el léh-ce a lehuiné, eit monèt de oulein ou féhet hac ou misèr éahus én ur hanton-aral ag en doar, ar béhani ne gavènt burhud meid ſpern, ha ne uélènt partout meid en traceu horribl ag ou faute. Donnèt e raï chonge dehaï ag er madeu hemb par a béré en ou doaï jouiſſét a gommance, hac eit péré é hoènt bet crouéét: hac a p'ou homparagènt doh un abim a zrougueu ou doaï tènnét ar nehaï dré ou goal, er chonge ag ur boll quer bras ag un tu, hac en expériance ag er vraſſan misèr ag en tu-aral, e raï dehaï fantein gùel eit hanni, en énormité ag ou féhet, hac e drezaï ou halon guet ur glahar hemb muſul. Mæs ou braſſan gloès e oaï gùélét en ou doaï reit int memb en taul ag er marhue d'ou bugalé, de larèt-è, de guemènt dén e zei ar ou lèrh ér béd, hac a béré en darn-muyan n'ou devou quêt er memb bonheur guet-aï. Rac mar dint bet er-ré guetan cablus ag er péhet, int-zou ehue er-ré guetan en dès reit demb er ſcuir caërran a Bénigèn, ou dès groeit én ur fæçon ne fehèmb quêt comprenein; penaus-benac ne gonzér quêt paud a nehi, guet eun ne zehèmb de gredein é vehaï ſortiét er ſanteleah ag er memb mamèn mei ſortiét er péhet. Ol é houzamb é ma Jeſus-Chriſt en dès reparét en droug guet quemènd a avantage, ma hèll bermen en Ilis hanhuein diaboeiſſance Adam

ur péhet neceſſær, ur faute heurus. Adam hac Eve n'ou doai ehue quin conſolation én ou glahar, meid en eſpérance é vezai bet un dé reparét ou diaboeiſſance.

FIGUR V.

Marhue-Abél. Genese.

(Er blai 128 ag er bed. 3876 quênt J. C.)

UNan ag en tauleu ponnérran e zougas er péhet ar galon Adam, e oai bet marhue é vab Abél. En diaul ne hum gavai quêt coutant eit en dout groeit de vab-dén coll é inean; ean e vènnas hoah hum laquad de ziſtrugein er horv. El ma huélai Abél é chervige Doué fidelemant, ean e alunas é calon é vrær Caïn un ivi cruel doh-t'ou. Abél e oai bugul, hac e offrai é Sacrifice de Zoué er-ré brahuan ha maguettan ag é lonnèt. Caïn e oai labourér-doar hac e offrai ehue de Zoué lod ag er fréh ag é labour. Mæs Doué é huélèt Caïn velimét dré jalouſi doh é vrær, en doai horreur doh é Sacrificeu, durand ma receuar é grad ré Abél; ha sèl mui ma tiſcoai Doué é carai Abél, sèl mui ê créſquai caz Caïn doh-t'ou. A-zè é cavér er guetan figur ag er péh e arrihue guet er Grechénion vad, péré-zou obligét de vihuein é-méſq er-ré didalvé ha d'andur ou haz hac ou malice. Doué ean-memb e aſſaïas dré ur gonz tènnein er velim-ze a galon Caïn, hac e oulènnas guet-ou perac é lauſquai er chagrin d'en diſcarr ha d'en diſſéhein; rac mar groét mad, é-m'ean, hui e vou recompancét; ha mar

groét fal, hou péhet ne rei gueu meit deoh hou ç'hunan, hemb n'en dè hou ç'affær hum vêllein ag en droug pé mad e rei er-ré-ral. Mæs S. Gregoèr e remerq forh juſt penaus, conzeu Doué ne ouniant nitra ar er haloneu cangrènnét guet en ivi, hac ur remæd quen excellant doh en drougueu-aral, ne ra meit velimein hennèn goah-ar-oah. Caz ha malice Caïn e gréſquai bamdé petra-benac ne uélaï meit mat guet é vrær. Un dé ean e laras dehou: Damb de bromén ar er mæzeu. Abél e yas guet-ou, hemb hum zéſiein a nitra; rac ma hoaï ag un imur raï zambonær, eit chongeal é vezaï é vrær quer counarét-ce doh-t'ou. Mæs arrihuét ma hoènt én ul léh diſtro, Caïn e hum daulas ar nehou hac el lahas. É dorfæt ne zigueoras quêt é zeulagad; hac a pe oulènnas Doué guet-ou mèn é hoaï é vrær Abél, ean e reſcondas divergond, ne ouiaï quêt; hac opèn, é-m'ean, n'en don quêt carguét a er goarn. Mæs Doué e vènnaï dré er hetan exampl a oaïd ſcuillét inemb d'er gùir ha ræſon, déſquein d'en ol é ma-ean e dènn vanjance ag en drougueu en dès er-ré innoçant d'andur guet ou berdér. Ean e rebræchas huerhue de Gaïn é dorfæt, en ul larèt dehou: Goaïd hou prær e sàu é voéh beèd en Nean inemb deoh: rac-ce é vehaït méliguét ar en doar, e hoès ruét guet goaïd Abél, hac é treménehaït hou puhé é téh hac é ridèq hemb arsàu. En Tadeu ſantel en dès perpet conſidérét marhue Abél èl ur figur a Varhue Jeſus-Chrouiſt, hac ag er Grechénion goal-drætét guet ou berdér. Ol en ou dès admirét en inſtruction caer e ra mab-cohan Adam d'en dud, de zihoal a

guemér, èl-d'ou, caz hac ivi doh ou berdér : rac eit bout cablus n'en dè quêt requis ma trampeint ou deourn é goaid ou Neſſan, a p'en dè gùir é lar S. Yehân penaus, en-n'emb en dès caz doh é vrær, en dès deja commettét ur multr én é galon. Er-ré-zou enta gùir Diſciplèt de Jeſus-Chrouiſt, ne zougeint quêt ér béd-men en trebilleu, en drougueu ha peb-ſort injuſtice : rac, èl ma lar S. Gregoër, henneh ne fal quêt dehou boud èl Abél, a pe ne vènn quêt andur caz ha malice Cain.

FIGUR VI.

Arh-Noé. Genese.

(1536. 2468 quênt J. C.)

ER goal-ſperet péhani en doai douguét Caïn de lahein é vrær, e gavas quênt peèl en tu de gouchi er béd guet peb-ſort infamitéz A vuſul ma créſquai en nombr ag en dud, é créſquai ehue er fallanté én ou méſq ; hac a boén é hoai marhue Adam, ma hoai deja montét malice é vugalé d'ur poénd quen horribl, m'en doai quæ en Eutru-Doué, é-mé er Scritur, en dout crouéét en dud péré en diſinourai dré ou vinceu, é-léh m'en doai int groeit eit en hanâuein, er harein hac er chervigein. Ean e uélai guet glahar ne hum bligènt mui meid é hobér droug ; hac èl ne hanâuai mui én-ai quaſi trace er bet ag é labour, ean e gueméras er reſolution d'ou diſtrugein guet el lonnèt, péré e oai ehue puſſunét én ur certæn fæçon guet er fal vlaz ag er péhet. Mæs é creis en abim-ze a dorfæteu é chomai

un dén juſt, péhani en doai conſervét é inean divlam. Noé e gavas græce dirac Doué én é vraſſan colèr, hac e oai bet déſtinét guet-ou, é-mé er Scritur, eit laquad er peah hac eit mirèt ne vezai bet collét qùitt er béd. Doué e ziſclærias enta dehou é hoai preſt de zegaſs ar en doar un Deluge genéral, ha ne falai quêt dehou er puniſſein guet er-ré cablus, rac ma houiai ne oai quêt bet lodêq én ou malice. Ean e ordrénas dehou gobér un Arh, en ur reglein dehou poént-oh-poént pèh quen hir, pèh quen digueor ha pèh quen ihuel er gobér, eit ma vezai hum ſauvét abarh én amzér ag en Deluge, guet é Famill hac el lonnèt en devezai merchét dehou. Noé, eid aboeſſein de Zoué, e hum laquas de labourad eit batiſſein en Arh, ar béhani é padas en œvr cant vlæ; hac ahurtemand en dud-hont péré e uélai hac e ouiai eit petra é hroait en Arh, hemb hum laquad é poén a hum gonvertiſſein, e zou, revè Jeſus-Chrouiſt, ur figur a bonnérdæt digas er Grechénion, péré e hanàu en drougueu a béré en ou menace Doué én é Jugemant, ha péré, rac ne brezant quêt eit quemènt-ce hum gorrigein, e vou ſomprenét guet er marhue, èl ma hoai bet er-ré-hont guet en deur ag en Deluge. Doué, péhani ne bum blige quêt é puniſſein, e ziſco perpet ur merche-benac ag é vadeleah én é vraſſan colèr; ha ſplann é huélér é hoai eit dougueiu en dud-hont de hum laquad én abri doh en drougueu a béré é hoènt menacét, en ou avertiſſai quer pèl ér raug. Ean e ra hoah bamdé er memb tra, a pe venace er béherion ag er ruſtoni ag é Jugemanteu. Mar diſprifant é avertiſſemanteu, èl m'en doai

groeit en dud én amzér-hont, en nombr-bras ag er-ré cablus ne virou quêt n'ou funiſſou ol. Ean e ziſco ſclær aſsès dré en Deluge n'en dè quêt é intantion éſpergnein er béherion, hac é vehai carguét er béd a nehai; hac arlèrh en dout diſpriſét é viſericord, é couéhér anfin itré deourn é juſtice.

FIGUR VII.

En Deluge. Noé antréét én Arh. Gen.

(1656. 2348 quênt J. C.)

APe oai deit er momand arreſtét guet Doué eit golhein en doar a dorfæteu bugalé Adam, ean e ordrénas de Noé laquad én Arh pourvæſion a bep-ſort, eid é vihuance hac hani el lonnèt e falai dehou fauvein ag en Deluge. Nezè ean e gommandas dehou logein abarh ſeih coupl ag en ol lonnèt pur, ha deu goupl hemb quin ag er-ré ne oènt quêt pur. Ar ou lèrh Noé e antréas ehue én Arh guet é dri mab, Sem, Cham ha Japhet, é voès hac é dair gouhé; ha nezè, é-mé er Scritur, Doué e chairras dor en Arh a-zianvès. Quentéh ol en deur daſtumét én æbr, e gouéhas ar en doar guet un hærr blaouahus, hemb ceſſein a gouéh durand deu-uguênt dé ha deu-uguênt noz. Un tarh deur quer fonnabl e olas ol en doar é bèr-amzér, hac e sàuas deu droætèd-ar-n'uguênt drès er mannéieu ihuellan. Ol en dud hac el lonnèt e oai ar en doar, en einèt e oai én æbr, én ur guir, quemènt tra en doai buhé, e oai bet mouguét én deur; ne oai bet ſauvét nameid er péh e oai én Arh;

rac en deur e gouéhai ag en Nean, n'en doai quêt a bouvoër ar nehou; é contrel sèl mui e gouéhai, sèl ihuellob é hoai douguét d'er-h'lué. En dud, péré en doai groeit goab a Noé én amzér ma vatissai en Arh, e avouéai nezè ou folleah; hac é huélèt ne oai quêt moyand dehai hum sauv, ind e santai hoah mui ou malheur, dré ma hoènt bet él léh de hum laquad én abri doh-t'ou, p'ou devezai carét. En Tadeu santel en dès seèllét Arh-Noé èl ur figur ag en Ilis, é péhani hemb quin é heèllér hum salvein, hac ér mæz a béhani en hum gollér hemb remæd. Er vrastæd ag er batimand-hont péhani e oai douguét ar en deur, hac en tolpad lonnèt-hont lod pur ha lod impur, mæs ol assamblét ér memb léh, e verchai en Ilis streàuét partout dré er béd, é péhani é hès tolpét tud a bep-sort bro ha nation, forh differand itré-d'ai dré ou mod de vihuein ha de hum gomportein, mæs joéntét ol dré un effæd a visericord en Eutru-Doué én Arh a retirance hac a salvedigueah, eit hum secour d'arrihue ér memb fin ha d'achap ag er memb dangér. Er hoæd ag en Arh hac en deur ag en Deluge e verchai splann deu Vistèr bras: en deur e verchai er Vadiènt péhani e olh hur péhedeu, èl m'en doai en deur ag en Deluge nætteit er béd ag é ol torfæteu; hac er hoæd e verchai Croès hur Salvér guet péhani en en dès sauvét er béd, ha péhani-zou hoah bermen ol espérance er Grechénion. Èl-ce é ma pligét guet Doué rein demb ur figur ag é Ilis santel é Arh-Noé, péhani e chervigeas de reparein ha de renehuéein er béd: ha ne ouhèmb quêt en trugairicat assès ag er græce en dès reit demb

d'antréein én-hi, eit hur ſauvein ag en Deluge a dorfæteu hac a drompereah guet péré é ma bèét er béd. Eèllein e rér en dout d'andur én-hi certæn doujanceu, certæn ſcandal, ha drougueu, ha memb certæn treboulanceu, é-mé en Tadeu ſantel ; mæs anfin n'en dès quêt a ſalvedigueah él léh aral, ha pihue-benac n'en dè quêt én Arh-ce, e vou ſur collét dré en Deluge.

FIGUR VIII.

Noé e sorti ag en Arh. Er Oarèm glàu. Genese.

(1657. 2347 quênt J. C.)

DUrand cant-hantér-hant dé ma hoai bet abimét en doar idan en deur, Doué ne ancoehas quêt Noé hac er-ré e oai guet-ou én Arh. Ean e ras d'un ahuél ſpealhus huéhein, eit diſſéhein en doar, ha quênt peèl en deur e gommanças heſquein. De ſeih mis goudé ma hoai commancét en Deluge, en Arh e ſcoas ar lein ur manné ag en Armeni. A-bèn puar mis goudé Noé e zigueoras er Feneſtr e oai é coſté en Arh, hac e lauſquas de ſorti ur Vran, péhani-zou, revè er Scritur, figur er péhour : mæs hi e hum abuſas de zaibrein ag er horveu hi doai cavét dizolo, ha ne chongeas quêt a retourn d'en Arh. De ſeih dé arlèrh Noé e lauſquas ur Golom, péhani ne gavas hoah léh jaugeabl er bet eit repoſein, hac e retournas d'en Arh. Anfin de ſeih dé goudé ean hé lauſquas arrè ér mæz,

hac ardro en noz hi e zegaſſas dehou én hé bèg ur branq loré glaz, él ur merche ag er peah e rai Doué d'er béd, hac er fin ag er vanjance en doai é juſtice tènnét ag er fal dud. Noé e gomprenas dré-ze é hoai heſquét en deur, ha diſſéhét en doar. Anfin d'ur blai goudé ma hoai antréét én Arh Doué e ordrénas dehou ſorti guet é voès, é vugalé hac oé er péh e oai abarh. Él-ce en Deluge e badas ur blai antiér. Er hetan tra e ras Noé a pe oai deit ét mæz, e oai bet ſehuel un Autær, hac offrein de Zoué ur Sacrifice, eit en trugaricad ag er faveur ſpécial en doai groeit dehou, durand ma tiſtrugeai oé en dud-aral. Doué e agréas é Sacrifice, hac e bromettas n'en devezai quêt mui méliguét en doar a gaus de béhedeu en dud. Ean e ras é venédiction de Noé ha d'é vugalé, hac e ordrénas dehai poblein er béd a nehué. Ean e gommandas ehue d'el lonnèt dougein mab-dén, hac e ras de vab-dén un droæd antiér ar el lonnèt bèt-hac ou abandonein dehou eit boud é vihuance, guet el lezeu hac er fréh ag en doar, guet péré hemb quin é hoai permettét dehou hum vaguein quênt en Deluge. Doué e ras un aliance éternel quet Noé hac é vugalé, hac e vènnas ma vezai bet er Oarèm glàu er merche a guemènt-ce, a-celfin a p'hi devezai pariſſét, ma vezai deit chonge dehou ag er hontrad en doai groeit guet-ai, de virèt en deur a vèein mui er béd. Doué n'en dès quêt ancoeheit é bromèſs; rac a oudé er hetan Deluge, biſcoah nitra haval n'en dè bet gùélèt, deuſto n'en dè quêt gùel en dud bermen eit nezè. Mæs hoah ur uéh, Doué ne ouhai quêt manquein d'é bromeſſeu. Ean en dès hum

vangét ſclær ha ſplann güéharal, eit diſcoeir é heèll gobér er memb tra bamdé, ha diſtru- gein én un taul ol er béherion, penaus-benac ma hum goutantt a ou funiſſein dré boéniet cuhét. Er Oarèm glàu e zou ur merche ag e vadeleah én hur hevir, hac ean e ordréi demb, a p'hé güélehèmb, mêlein en han en dès hé groeit. Mæs Doué re-vireèt, é-m S. Ambroës, ne guemérehèmb amen eid e Oarèm-hont, a béhani é conz en Eutru-Doué en hani e uélamb a pe vè glàu. Er merche- hont ag é aliance guet mab-dén, e zou er Ihs, péhani-zou deja én ur certæn fæçon é Nean, ha péhani, deuſto d'en tampeſt é hron- dal a bep tu dehi ar en doar, e ſplann neoa partout dré bep ſort lihue liguêrnus, de larèt-è revè en Tadeu ſantel, dré er græceu differan e ra dehi hé Frièd divin, hac a béré en en trugairica dalh-mat, én un hanàuein é ma guet-ou hemb quin en ou receu. Rac-ce hi en ador èl er güir Heaul e ra dehi ſplanneir dirac en dud. Ne zeliamb quêt enta hé ſeèllèt hemb quin èl er merche éternel ag er peah en dès groeit Doué guet er béd ; mæs èl en Avocadès péhani e antretén en aliance éter- nel itré mab-dén hac é Grouéour.

FIGUR IX.

Cham méliguét guèt é Dad. Genese.

COmmance e rai Noé hac é vugalé diſcuéh ag ou miſérieu treménét dré er chonge ag er faveurieu ſpécial ou doai receuét guet Doué, a pe arrihuas én ou méſq un action,

péhani e ziſco beèd-mén é ha ſolleah mab-dén, hac er bihan a gas e ra a Jugemanteu terriplan en Eutru-Doué. A dri mab-Noé péré e oai déſtinét eit poblein arrè er béd, unan e ventas bout méliguét guet é dad, ha dré-ze e dènnas ar nehou malédiction é Grouéour : rac-ce é-léh boud er pèn ag ul ligné ſantel, ean e zas de voud er ourièn a unan malheu-rus hac abominabl dirac Doué. Goudé ma hoai ſortiét Noé ag en Arh, é-mé er Scritur, ean e hum laquas de labourad en doar hac e blantas ur uiniêg. Un dé ean e ras gùn ; hac èl ne hanàuai quêt hoah é vertu, ean e ivas a nehou bèt-ha meàuein. Contraign oai bet dehou hum durel de gouſquèt, hac èl-ce ean e hum gavas én ur ſtad méhus ha contrel d'en honeſtiſs. Cham, er hohan meid unan ag é vabèt, e remerquas er hetan é dad diſolo èl-ce ; hac é-léh hum gomportein èl ur hroai-dur aviſét-mat, ean e ſeèllas quemènt-ce èl ur bourd. Quentéh ean e ridas de zéviz d'é verdér er péh en doai gùélèt, èl pe vezai bet eit ou ſolitein d'obér, èl d'ou, goab ag ou zad. Mæs Sem ha Japhet fachét ag en diſpri-ſance e rai Cham ag ou zad, e hum avançaz a-guile trema-d'ou, guet ur vantel ar ou diſ-coai, hac e olas er péh ne bermettai quêt en honeſtiſs ſeèllèt. A pe gleuas Noé er péh e oai paſſét, ean e gondanas action Cham ha quentéh e véliguas é vab Chanaan. Ean e ziſelarias dehou é vai bet de virhuiquin ſer-vitour de ſerviterion é verdér. E contrefæd, ean e ras é venédiction de Sem ha de Japhet, én ur hrateah dehai ul ligné puiſſant hac heurus ar en doar. En hiſtoër-ze, péhani e zéſq d'er vugalé reſpettein perpet ou zad hac

ou mam, ou inourin ha cuhein ou defauteu, e zou, revè S. Auguſtin, ur figur admirabl ag er reſpèt guet péhani é teli er Grechénion ſeèllèt ſtad iſel hac humilius Jeſus-Chrouiſt, ou gùir Dad. En diſinour hac er méh e anduras é vout ſtaguét nuah doh er Groès, e zou merchét amen dré nuahadur en dén fantel Noé, juſt èl ma verchai é veùëreah miſterius en éffæd e ras é Jeſus-Chrouiſt er Halice preſantét dehou ér Jardrin-Olivèt, hac er fréh ag er uiniêg ingrad-hont en doai ean memb plantét. Penaus-benac ne yér quêt bèt-ha gobér a voéh ihuel goab a ſtad iſel hur Salvér, er gobér e rér neoah, revè S. Auguſtin, a pe ziſinourér é gonzeu hac é Zoctrin. Diſpriſein e rér é iſeldæd a pe vihuér revè cuſtumeu er béd; ha gobér e rér goab ag é Souffranceu hac ag é Groès, a pe inſultér er-ré e andur a balamor dehou hac e guemér ſcuir ar é batiantæd.

FIGUR X.

Tour-Babèl. Genese.

(1757. 2247 quênt J. C.)

CRéſquein e rai a nebedigueu Famill Noé, hac é bèr-amzér ind e hum gavas un tolp quer bras quene oai mui poſſibl dehai chom aſſambl: rac-ce ind e chongeas a hum ſeparein. Mæs quênt diſparti ind e formas un deſſein péhani e ziſco ou folleah hac ou vanité. Deit, é-m'en d'hi en eil-d'éguilé, groamb ur Guær hac un Tour quen ihuel que n'arrihuou guet en Nean. Deu dra ou dougai de

guemér ur reſolution quer fol ; er hetan, d'obér conz a nehai de virhuiquin ; hac en eil, de hum zihuèn doh Doué memb, mar bezai deit de buniſſein hoah er béd dré en Deluge : a pe hur bou achuhuét en Tour-ze, e larènt-int, n'hur bou nitra de zougein. Mæs Doué, eit diſconein a-nezè n'en dè meit dré en humilité é heèll mab-dén hum ſehuel, hac é teli quèntoh chongeal a ziſtannein colèr é Grouéour dré ur gùir Bénigèn, eit claſq hum laquad én abri doh é vanjance dré væn molliaheu, e ziſquènnas, é-mé er Scritur, eit gùélèt en Tour e vatiſſai bugalé en dud. Ean e ras goab ag ou deſſein preſomtuus, én ul larèt : En dud-ce ne gonzant meid er memb langage, ha quen ahurtét é tiſcoant boud én ou ſantimant, ma talheint mat de labourad é ſigur donnét de bèn : rac-ce dorgaigeamb ou langage én ur fæçon ne hum antandeint mui itré-d'ai. Er memb momand Doué e louias quemènt ou honzeu ma hoai impoſſibl dehai comprenein er péh e larènt én eil-d'éguilé. Contraignét oènt bet enta d'abandonein ul labour ou doai commancét dré vanité, ha de monèt peb-unan d'é du. Rac-ce é ma hanhuét en Tour-hont *Babèl*, de larèt-è, Tour a louiage ; hac er batimant-hont a orgueil e zou, revè S. Bernard, ur figur a folleah en dud péré ne chongeant, haval vehai, meid a ſehuel un Tour eit hum laquad én abri doh juſtice en Eutru-Doué, dré er fantaſi ou dès d'obér conz a nehai ér béd, quèntoh eit de hum boéniein eit bout sàuét ihuel én Nean. Doué e vènnas nezè puniſſein vanité mab-dén ér parti ag é gorv dré béhani en hum ziſco davantage, de larèt-è, én é dead, a béhani en

hum chervige eid exprimein é vanité ha commandein d'er-ré-ral. El langageu-hont péré e ſortias a Dour-Babèl, ha péré-zou hoah hinihue en dé ſtreàuét partout dré er bèd, e zou ur voéh continuel, péhani e lar hac e zéſq de bihuebenac e brèz hé cheleuèt, èl ma remerq S. Auguſtin, penaus en hènd bèrran ha ſurran eid arrihue ér Baraouis, n'en dè quêt batiſſein Palezieu caër na formein én ur galon orgueillus piquol deſſeinneu; mæs quêntoh hum humiliein dirac Doué ha diſtannein é golèr dré en dareu anquinus a Bénigèn.

FIGUR XI.

Vocation-Abraham. Genese.

(2083. 1921 quênt J. C.)

DOué é huélèt en dud quer gredus d'aſſai batiſſein Babilone (*), er Guær-hont perpet revoltét hac é brizél doh-t'ou beèd er ſin ag er béd, e gommançaſ a nezè diazéein er fondæſon ag ur Guær ſantel, de larèt-è, ag é Ilis, hac e choægeas Abraham eit boud er chouche ag ur Famill béniguét ha perpet fidel d'er chervige. Abraham e oai mab de Taré, hac e chomai guet é dad én ur Guær hanhuét Ur, é bro er Chaldénèt, péré e oai idolatrèt. Inou é ras Doué dehou er Ourhæmèn-men: Sortiet, é-m'ean, a hou pro hac a di hou tad, ha deit d'er hanton e ziſcoein deoh. Me rei ma vehait er pèn ag ur bobl puiſſant ha me vrudou hou ç'hanhue partout. Me véniguou er-ré e rei deoh ou bènnoh, ha

(*) Babilone e zou ur figur ag er béd corromplét.

me véliguou er-ré e rei deoh ou malloh ; hac én-ah é vou bénigüét quemènt pobl e zou ér béd. Abraham hemb tardein ur momand e güittas é vro guet Taré, é dad, eit monèt de chom d'er Guær a Haram ér Meſopotami. Inou é varhuas é dad, hac arlèrh ean e güittas anè Haram eit monèt de chom d'en doar a Ghanaan guet Sara é voès hac é ni Lot. Arrihuét ma hoai inou, Doué e renehuéas er promeſſeu en doai groeit dehou a guênt, hac e particuliér, de rein dehou tout er vro é péhani é hoai. Abraham, eid adorein Doué pehàni e ziſpos èl ma câr ag er Ranteleaheu, eit ou rein d'en-n'emb ma plige guet-ou, e sàuas un Autær él léh-ce. Arrihue e ras un tamiq goudé ér vro-ze ur güêrteri vras, péhani er hontraignas de hum dènn én Egypt, guet Sara é voès hac ol é diegueah. Mæs guet eun ne vezai couchét un accidant-benac guet-ou a bèrh en Egyptiénnèt a gaus de vrahuité Sara, ean e impléas ur finèſs innoçant ha divlam, doh hé fedein de reſçond d'en ol é hoènt ou deu brær ha hoær, èl ma heèllai én éffæd el larèt hemb gueu er bet. Ingorto oai dré er moyand-ce a vout diguemérét mat guet en Egyptiénnèt ; é-léh m'ou devezai marcè el lahét eit diſpoſein a Sara, pe hi devezai paſſét eit bout moès dehou. Er péh e zoügeai Abraham, e arrihuas : rac en Egyptiénnèt chalmét a vrahuité Sara, e gonzas a nehî de Pharaon, ou Roué, péhani hé goulènnas én é *Balès* hac e ras un diguemér-bras a Abraham él a hé brær. Mæs Doué, eit conſervein hé furtæd itré deourn er Prince-ze, en affligeas én ur fæçon quen terribl, ma hanàuas dré forh claſq er pèn-caus ag é glinhuæd, é hoai

Sara moès d'Abraham. Quentéh ean hé davæas d'hé frièd hemb en temal a nitra meit m'en doai cuhét er urionné doh-t'ou. Er Prince-hont, é-mé S. Ambroès, deuſto ma hoai idolatr, en doai neoah horreur doh un infamité péhani-zou bermen quer cummun, hac e zougeai offancein un éſtrangeour péhani e oai bet contraignét de hum dènn én é Ranteleah. El-ce é commançaſ en Eutru-Doué galhuein d'er chervige en hani en doai choægét eit bout Tad en ol Fidelèt. Ean e hum gomportas én é guevir revè er vraſtæd ag é Fé, doh en tènnein ag é vro é péhani é hoai puiſſant, eit er haſs de chom d'ur hanton a béhani ur guêrteri-vras en obligeas quênt peèl de ſorti, eit hum éxpoſein é broyeu-peèl d'un afin a zangérieu, hemb quin conſolation meid en aſſurance é rai é quemènt-ce volanté Doué, de béhani é tezirai perpet aboeiſſein. Mæs doh en delivrein ag en ol dangerieu-ze, Doué e ziſco ſplann aſsès n'en dès nitra de zougein é sèntein doh-t'ou: ha mar da demb boud éxpoſét d'un accidant fachus-benac dré ma homb bet fidel d'é gonzeu, ean e hum garg a hun dihuèn hac a hun delivrein. De dri blai arn'uguênt goudé é harrihuas guet Sara é Gerar un accidant haval doh en hani e oai arrihuét én Egypt. Abraham guet eun a vout lahét a gaus dehi mar bezai ſeèllét èl hé frièd, é fedas arrè de larèt é hoai hoær dehou. Conduiét oai bet Sara de Balès Abimelech, Roué ag er vro-ze: mæs Doué e zihuènnas arré hé furtæd, én un affligein er Prince-hont ha doh er menacein ag er marhue mar en devezai groeit droug er bet dehi. Quentéh Abimelech hé davæas d'hé frièd, de béhani é ras hoah

preſandeu

preſandeu caër : hac é tiſparti doh Sara ean e *laras* dehi én un hoarhein :- Reid e mès, é-m'ean, mil péh-argant d'hou prær ; a-celſin, é-mé S. Ambroès, ma hi devezai prenét guet-ai ur voel eit golein hé face ha diſcoein é hoai dimèét. Doué e ra demb amen d'antand er *haz* en dès doh en adultèr : hac èl m'en dè ean en dès inſtituét er Briedereah, ean e hum garg ehue a buniſſein er-ré e gouchi er ſanteleah ag er ſtad-ce. Ma ne hum vange quêt bermen èl m'en dès groeit gùèharal, delhein e rér neoah dougein é juſtice, ha credein penaus ne buniſſou quêt bihannoh ur péhet quen horribl, rac m'er hommettér bermen guet bihannoh a ſcrupul, ha guet mui a hardéhtæt.

FIGUR XII.

Lot e gùitta Abraham. Genese.

REtournét ma hoai Abraham ag en Egypt de Bethel, guet Sara é voès hac é ni Lot, ean e ſantas quênt peèl er malheur e ſtleige ar ou lèrh er madeu bras. Rac èl ma hoènt ou deu forh pihuiq, ha ma hoai ol ou lonnèt aſſambl, ſehuel e ras diſſancion itré ou bugulion ; ha quemènt-ce e ziſcoai, é-mé er Scritur, ne oai quêt moyand dehai chom aſſambl ou deu én ur memb canton. En horreur en doai Abraham doh en diſtérran tabut, e ras dehou *claſq* en tu de remædein bean doh er ſort treu-zeu, guet eun diarbèn er ſerviterion ne vezai sàuét ehue diſſancion itré er véſtr. Èl ne gavai quêt gùel remæd eid ur pront diſparti, ean e laras de Lot : Ne faut quêt, é-m'ean,

ma vou tabut itré-omb nac itré hur ſerviterion : rac goud e rét é homb berdér, de larèt-è, toſt quærènt. Ne oulènnan meid un dra gueneoh ; choæget er hanton e garehait ; mæs peèlleit doheign : mar dét a glei, mé yei a ziheu ; mar dét a ziheu, mé yei a glei. Lot e ziſcoas ér circonſtance-ze ne oai quêt quen aviſét èl Abraham : rac, faute a gonſidérein é telıai andur ne vern petra quêntoh eid qùttad é yondr, ean e agréas rai vean en offr e rai dehou, hac e hum ingageas raï ziavis, é-mé S. Ambroès, én ur vouillèn a béhani n'en doai quin moyand de hum dènn meit charité en hani e yai d'abandonein. Lot e daulas enta é ſpi de choæge de bèh-tu é teliai monèt ; ha hemb conſultein quin meid é fantaſi, ean e hum dènnas ér hanton e ziſcoai bout bourraplan, hac e yas de chom de Sodom. A gompagnoneah er ſantellan dén e oai nezè ar en doar, ean e yas de hani en dud criminellan e ouhai bout ; hac é qùttad rai bront é yondr, ean e yas d'ur Guær quen infâm, ma hoai preſt vanjance en Eutru-Doué de gouéh ar nehi. Bout-zou én Hiſtoër-ze, revè S. Ambroès, deu dra remarquabl : rac hi e ziſco pebèh caz en doai Abraham doh en diſtérran tabut, ha peguemènd é rinquér hum zéfiein ér poènd-ce ag er ſerviterion, péré e vè hès caus ma sàu diſſancion, ha memb gùéhavè e hum blige doh en antretenein. Déſquein e rér ehue guet Lot pebèh malheur-è, é ſpécial de dud youanq, qùttad rai æz compagnoneah er-ré e rai ou bonheur hemb ne chongènt, hac a béré en ou doai mui a zobér eit ne gredènt. Un diſparti diavis e ſtleige ar é lèrh drougueu e ſantér durand er vuhé ; ha deuſto pèh quer juſt oai

Lot, revè S. Pierr, creinein e rér neoah a pe gonſidérér en dangérieu é péré en hum gavas louiét, ha doh péré en en devezai éhuéhét, pe vezai chomét dalh-mad én ur gompagnoneah quer ſantel.

FIGUR XIII.

Abraham .e ʒelivr Lot. Genese.

(2092. 1912 quênt J. C.)

ARrihue e ras quênt peèl guet Lot un accidant péhani e ziſco ſplaun ne oai quêt dré yeinnion en en doai é yondr propoſét dehou hum ſeparein, hac en en doai ean memb groeit un taul diavis doh er hùittad. En drebad-hont er Roué a Sodom é huélèt é ganton revinnét guet puar Prince é pèn ou Arméyeu, e aſſamblas é Soudardèt hac e hum avançaſ guet puar Roué-aral, é amiſion, eit combattein inemp dehai. Mœs er puar Princehont e zougas er victoér ar er pemb-ce, hac arlèrh e antréas é Sodom eit hé fillein. El ma caſsènt guet-ai ol er péh e gavènt ha memb en dud e èèllènt attrap, Lot e hum gavas chue é-méſq er Gaptiſèt. Un dén achapét ag er hombat e zas d'avertiſſein Abraham penaus é hoai paſſét en affær. Quenteh Abraham affligét ag er malheur e oai arrihuét guet é ni, e ghſquas bean er moyand d'en delivrein. Eit quemènt-ce ean e choægeas tri hant ag é ſerviterion er-ré courajuſſan, eit monèt arlèrh er puar Roué-hont. Doué e ras é venédiction d'ur brizél d'eſlæriét guet un intantion quer chantabl, hac é péhani é tiſcoai ſplann Abra-

ham ne oai quêt é nærh nac é courage é Soudardèt é laquai é gonfiance. Guet un nombr quen diſtér a dud ean e arreſtas gronce victoër é enemisèt, hac e ras é hunan er péh n'en doai quêt cèllét pemb Roué gobér. Rac ur uéh m'en doai arrihuét er puar Prince-hont, ean e ziſmantas ou Armé, e lahas lod hac e vleſſas paud ag er-ré e aſſaiai hum ſauv. Èl-ce ean e zelivras Lot hac e gueméras ol er péh en doai pillét en enemisèt. A pe gleuas er Roué a Sodom un action quer glorius, ean e zas én arbèn d'Abraham eit er homplimantein. Er circonſtance-hont é pariſſas Melchiſedech, dén ſantel, quer brudét ér Scritur hac hanhuét Belêg un Doué ol-buiſſant, péhani e offras nezè bara ha gùin, péré-zou bet conſidérét guet en Tadeu ſantel èl ur figur admirabl ag er Sacrifice e zeliai Jeſus-Chrouiſt, er giùr Belêg, non pas revè Urh Aaron, mæs revè hani Melchiſedech, inſtituein én Ilis eit padein beèd er fin ag er béd. Ean e-véniguas Abraham, hac e drugairicas Doué ag er victoër en doai accordét dehou ar é enemisèt. Haval vehai, arlèrh un action quer glorius, ne vanquai mui nitra de hloer Abraham: rac-ce er Roué a Sodom, quênt er hùttad, er pedas de oarn ol er pillage en doai lamét guet é enemisèt. Mæs er Patriarche e reſcondas ferm n'en devezai quemérét nitra pas memb un nedèn, guet eun n'en devai cèllét unan-benac hum vantein en dout pihuiqueit Abraham. El-ce, é-mé S. Ambroès, en uſage e ras ag é victoër e zou bet glorufſoh dehou, eid er victoër memb, hac ean e zéſq d'en ol Grechénion n'en dè quêt dré interèſs é teliant dihuèn ou Neſſan, na dougein éxpoſein ou

buhé eit ſauvein hani ou berdér ; ha mar hum chervige Doué a nehai eit tènnein ur-ré-benac a zangér, ne zeliant boud ingorto a quin recompance ar en doar, meid en inour a vout bet fidel de Zoué, hac a vout bet itré é zoum èl ur bènhuæq eid acompliſſein é zeſſeinneu éternel.

FIGUR XIV.

Sara e gonceu Isaac. Genese.

(2107. 1897 quènt J. C.)

ARdro pembzêc vlai goudé m'en doai Abraham delivrét Lot, Doué e apariſſas dehou eit gobér guet-ou un aliance ſtèrtoh ha renehuéein er promeſſeu en doai deja groeit. Bèt-ha nezè é hanhue e oai Abram, ha hani é voès Saraï : mæs Doué e vènnas ma vezai bet hanhuét Abraham, hac é voès Sara. Ean e ordrénas dehou er Citconciſion èl ur merche ag en aliance e oai itré-d'ai, hac e bromettas é conceuezai Sara ur mab de béhani en en devezai reit peb ſort benédiction, hac a béhani é vezai dein nombr a Rouanné hac a bobleu. Abraham é cleuèt er honzeu-ze e hum daulas é face doh en doar, hac e hum laquas de hoarhein en ul larèt én é galon : un dén oaidét a gant vlai hac ean e eèllou en devoud ur mab, ha Sara oaidét a zec vlai ha puar-uguênt e eèllou hoah conceuein ! Doué e aſſuras dehou é vezai bet èl-ce, hac er hùittas. Un dé ma hoai chouquét Abraham é toul dor é goban durant ma hoai creihuan en tuemzér, ean e remerquas é tonnèt d'er havouét tri dén youanq

minnét mat ; hac èl ma hoai quer charitabl ma hoffrai logeriſs de guemènt hanni e uélai é paſſein, ean e yas én arbèn dehai, ou ſaludas guet reſpèt hac ou ſuphas de ziſcuéh ha d'el lauſquein de olhein ou zreid, quênt ma vezai oueit de glaſq dehai de zaibrein. Quentéh èl m'ou doai accordét dehou tout é oulèn, ean e yas d'avertiſſein Sara de breparein tair baraèn pobét idan el ludu. Nezè ean e ras lahein ul lay lard ha tinèr bac el laquas bean de zarrihue, eit rein dehai de zaibrein. Goudé m'ou doai daibrét, ind e oulènnas guet Abraham, péhani hemb goud é hoai Ælèt oènt, e hum zalhai ital-d'ai eit ou chervige, mèn é hoai Sara, é brièd. Ean e reſcondas dehai é hoai én é hoban. Hama, é-m'en-dint, é bèramzér Sara en devou conceuét ur mab. Sara é cleuèt er honzeu-ze ag el léh ma hoai, n'eèllas quêt mirèt a hoarhein. Unan ag en Ælèt e oulènnas guet Abraham perac é hoarhai-hi, a pe bromettait dehai ur mab ; petra e gavai-hi é quemènt-ce e vezai bet diæz de Zoué ? Sara bamét ha méhus e reſcondas n'hi doai quêt hoarhét : mæs en Æl hé rebræchas en ul larèt dehi ne jaugeai quêt doh-t'hi en dinahein, rac gùir-è, é-m'ean, en e hoès hoarhét. Arlèrh quemènt-ce ind e yas ou hènd, hac Abraham e yas d'ou ambrug. En Tadeu ſantel e chom ſouéhét é conſidérein er vertuyeu e ſplann én Hiſtoër-ze, péhani-zou merchét poént-oh-poénd ér Scritur. Ag un tu ne ſcuéhant quêt é vèlein er charité berhuidant guet péhani é receuai Abraham en éſtrangerion bèt-hac ou hontraignein én ur certæn fæçon de ziſcuéh én é di. Bamét-ind ag en tu-aral é huélèt modeſti Sara, péhani, é-mé

S. Ambroès, e hum gomportai dihaval doh er mèrhèt ag en amzér-men, péré ne glaſquant meit hum ziſcoein, é ſigur gobér œvreu a charité. Hi é contrel e chom én é zi hemb hum ziſcoein memb d'en Ælèt e oai deit de vélèt hé frièd. Hi e zéſquas a-nezè d'er mèrhèt crechénezèt, é teliant dalh-mat laquad ou ſtudi de reglein erhad ou ziegueah hac ou famill: rac, èl ma lar hoah S. Ambroès, ne vou meid é vihuein guet modeſti ha reſerv, é vériteint er græce de gonceucin én ou halon Jeſus-Chrouiſt, er gùr Iſaac, péhani ou goalhou de jamæs a beah hac a lehuiné.

Figur XV.

Abominationeu er Bobl a Sodom. Gen.

DOué quênt qùittad Abraham, en doai can avertiſſét é hai de ziſtrugein Sodom a gaus de béhedeu er bobl-ze, péré e griai vanjance beèd lein en Nean. Abraham e hum daulas é preſance Doué eit er honjurein de bardonein d'en dud juſt, mar boai ur-ré-benac ér Guær-ze. Ean e gueméras memb en hardéhtæd d'er ſupliein de bardonein d'en ol, a balamor d'er-ré juſt, mar boai hemb quin hantér-hant én ou méſq. Doué e reſcondas ne oulènnai quêt hantér-hant; mæs é hoai preſt de bardonein d'en ol, mar bezai cavét hemb quin dec. Abraham ſouéhét é cleuèt ne oai quêt hemb quin dec dén juſt é-méſq ur bobl quen nombrus, e ceſſas a oulèn græce eit-ai. Ardro en noz deu Æl e yas de Sodom ér momand ma hoai chouquét Lot ital en or ag

er Guær. Quentéh èl m'ou remerquas a-ziabeèl, ean e yas én arbèn dehai, hac e ziſcoas é conſervai hoah én ur hanton abominabl er vertuyeu en doai déſquét guet Abraham. Ean ou houvias de monèt de logein guet-ou, eit ma vezènt bet diſcuéh de gontinuein ou voyage en trenoz. En Ælèt er refuſas a gommance en ur reſcond dehou en ou devai paſſét aſsès en noz ar er blacèn ag er Guær. Mæs ur gùr charité, èl ma hoai hani Lot, e gréſq a pe gav reſiſtance. Ean e za'has quemènt ar nehai ma hoènt bet èl contraignét de monèt guet-ou d'é di. Ean e ras a nehai en diguemér carantéuſſan, hac eit diſcoein er joé en doai én é galon, ean ou chervigeas a uellan ma hoai poſſibl dehou. Mæs a pe oènt preſt de monèt de gouſquèt, en dud ag er Guær, douguét, èl ma hoai ordinær dehai, dré un inclination infam, e hùm aſſamblas tro-ha-tro de di Lot, hac e oulènnas guet-ou mèn é hoai en eu zén youanq en doai chairrét én é di. Faleïn e rai dehai er garnagein d'ou laquad itré ou deourn, eit m'ou devezai coutantét guet-ei ou dezirieu brutal. Diæz vehai déviz pèh tarhcalon oai bet eit Lot gùélèt én un danger quer bras deu zén youanq en doai credét laquad é ſurté doh ou logein én é di. È charité berhuidant e rai dehou ſeèllèt en éſtrangerion èl tud de béré n'eèllér quêt manquein: rac-ce ean e ſortias eit conz doh er bobl-hont hac eid aſſai ou dibènnadein. Mæs ind e hum laquas d'en arjaudal, en ur demall dehou é hoai ean memb un éſtrangeour én ou méſq, ha ne zelai quêt hum vellein a rein aviſeu dehai. Anfin preſt oènt de hum durel ar Lot ha d'er maſſacrein, quenevè ma tas bean en

eu Æl d'en tènnein a-dré ou deourn. Ur uéh m'ou doai ean laqueit é ſurté ha chairrét mad en or, ind e ſcoas en dud-hont guet un dalledigueah terribl, péhani n'en doai groeit, haval vehai, meit ou arfleuein hoah davantage de glaſq coutantein ou dezirieu infam : rac *ind* e chomas durand en noz de daſtournad ardro d'en ti, hemb eèllèt cavouét en or. En Tadeu ſantel en dès ſeèllét er circonſtance-ze èl ur figur ag er péh en dès en dud juſt d'andur guet er-ré fal é-méſq péré é mant obligét de vihuein. S. Gregoër e gomparage en dud-hont deit de vout dall, ha neoah e glaſquai antréein dré nærh é ti Lot, doh er goal-gonzerion, péré gouniét dré en ivi, er golèr hac er haz doh en dud juſt, e glaſq en tu d'ou décriein, penaus-benac ne gavant léh er bet de oal-gonz a nehai, a gaus d'er vangoër ſonn, de larèt-è, er vertuyeu péré e oarantt ou buhé. Ou goal-inclination ou dall bèt-ha murèt doh-t'ai a uélèt én ineanneu ſantel, vertuyeu e zou hanàuét guet en ol ; hac ind e grèd remerquein én ou buhé torfæteu, péré ne vènt meid én ou chonge ind ou hunan. Mæs caër ou dès ou attaquein : Doué ou dihuèn, hac en Ælèt ou ſecour ; rac m'en dè gùel guet-ai tènnein ar nehai colèr en dud, eit hani Doué.

FIGUR XVI.

Sodom losquét. Genese.

GOudé m'en doai en Ælèt tènnét Lot én é di, ind e ziſclærias dehou é hoènt degaſſét a bèrh Doué eit diſtrugein Sodom, ha mar en doai un dan pé ur vèrh-benac, é teliai monèt pront guet-ai ér mæz ag er Guær, rac ma hoai preſt de gouéh ar er bobl infam-ze er bunition e véritènt. Lot e yas bean d'avertiſſein er-ré en doai choægét eit houd é zannion; mæs ind ras goab a nehou hac er ſeèllas èl ur ſorhènnour. En trènoz vitin en Ælèt e gargas arrè ar Lot de ſorti pront guet é voès hac é zihue vèrh; hac èl ma huélènt é terænai rai, ind e grogas én é zourn hac en tènnas ér mæz ag er Guær, en ur ourhæmenem dehou hum ſauv peèllan m'en devezai eèllét, hemb ſeèllèt tam ar é dran. Lot e oulènnas permiſſion de hum dènn é Segor, hac accordét oai bet dehou é oulèn, meit m'en devezai haſtét bean; rac n'eèllènt gobér nitra beèd quene vezai bet ér Guær-ze, péhani e vai bet éſpergnét a gaus dehou. Ér momand ma hantréai Lot é Segor, é couéhas ag en Nean ur glàu a dan hac a chouffr, péhani e loſquas Sodom bac er Hærieu-aral tro-ha-tro, guet en dud e oai én-ai. Moès Lot ſcontét é cleuèt un trous quen horribl, e ancochas é hoai bet dihuènnét doh-t'ai ſeèllèt ar ou zran. Er guriosité e ras dehi diſtroein hé fèn; mæs puniſſét oai bet quentéh ha changét én ur yoh hâlén, eit cbervige de remæd doh corrompl

en ineanneu goann, péré goudé ou dout commancét quêrhèt én hènd a ſanteleah, e ziſtro de ſeèllèt er péh ou devai qùitteit. Lot guet eun ne vezai arrihuét guet Segor èl guet er pedair Kær-aral, e ſortias a nehi hac e hum dènnas guet é zihue vèrh ar ur manné, èl m'en doai en Ælèt conſeillét dehai a gommance. El-ce é hoai bet delivrét Lot a greis ur bobl infam dré Bedèn é yondr; ha Doué doh ou funiſſein èl ma véritènt, e ziſcoai, dré en tan, er grèd berhuidant ou doai d'obér droug, ha dré er chouffr, el louſteri ag ou buhé. En dud malheurus-hont e fourniſs, revè S. Gregoer, ul limage a dourmanteu en iſuern, a béré é rér goab ér béd, èl ma rai dannion Lot ag é venaceu. Er ſcont en doai bet é huélèt un taul quen terribl a vanjance Doué, e véritehai trezein calon er Grechénion, a p'en dè gùir é lar Jeſus-Chrouiſt é vou trætét douçoh er bobl a Sodom ér Jugemant, eit ne vou er-ré en dou cleuét é gonzeu hemb prezein profittein a nehai. Mæs mab-dén ne ra cas a nitra: hac èl ma huélamb, é-mé S. Bernard, el ludu (er péhedeu) ag er Hærieu infam-hont é neigeal partout, pebèh quen horribl é mant bet puniſſét; gùélét e ramb ehue ne chervige quêt er gomparage e ra Jeſus-Chrouiſt ag en dud-hont guet erré e ziſpris é gonzeu, de zigueor deulagad er Grechénion.

FIGUR XVII.

Ismaël disheritét. Genese.

(2108. 1896 quênt J. C.)

APe oai gannét er mab en doai grateit Doué de Sara én hé oaid avancét, Abraham, é dad, en hanhuas Iſaac. Sara doh er maguein hi memb, pebèh quer conſidérét oai èl ur Brincès, e zéſq d'en ol mameu, é-mé S. Ambroès, é teliant laquad ou ol gloer ha joé é vaguein int memb ou bugalé, ha n'en dint mam meid a hantér, a pe vanquant d'un devær quen naturel, péhani e chervige hilleih d'antretenein ur garanté parfæt itré ur vam hac hé hroaidur. A pe oai deit en amzér de forhein bé mab, hi e ras ul leign gaër, eit diſcoein er vraſtæd a hé joé, péhani e oai ur figur ag er joé e ſantt er Vugulion ag en Ilis a pe uélant ou bugalé ſpirituel é havance é fanteleah. Mæs a pe oai é creis hé braſſan lehuiné ha ma commançai hé mab hé honſolein a hé glahar ha méh bout bet quer peèl hemb ligné, ur mab hanhuét Iſmaël en doai bet Abraham, dré inſpiration a ziar-hluć, ag é vatéh hanhuét Agar, e ras ur chagrin bras de Sara. Rac Iſmaël é huélèt é hoai collét eit-ou ol en avantageu en doai grateit Doué d'Abraham, ha ne rait mui cas er bet a nehou a-oudé ma hoai gannét Iſaac, e gonceuas doh é vrær un ivi ſegrèd, péhani e gòmmançai deja pariſſein a-zianvès dré en anjulieu hac en drougueu e rar dehou. Sara guet eun n'en devai tènnét quemènt-ce de vraſſoh

conſequance, ha dré er garanté tinèr hé doai doh hé mab péhani e oai déſtinét guet Doué eit bout héritour d'er promeſſeu groeit d'Abraham, e bedas hé frièd de voutein ér mæz ag é di Agar, é vatéh, guet hé mab Iſmaël. Er oulèn-ze e oai bet un tarh-calon eid Abraham; mæs Doué en avertiſſas de sèntein doh é voès. Rac-ce ean e ras d'Agar ur varaèn, hac ur ſuſt carguét'a zeur; hac hé boutas ér mæz ag é di, guet hé mab Iſmaël. Agar e hum dènnas én desèrh-Berſabé; hac a pe oai achihuét en deur e oai bet reit dehi, hi e lauſquas hé mab idan ur uèn hac e bèllas doh-t'ou, eit n'hi devezai quêt er gùélét é verhuel. Durant ne chongeai meid a oulein, un Æl e zas d'hé honſolein, hac e ourhæmenas dehi ſoignein erhad hé mab Iſmaël, rac ma hoai déſtinét guet Doué eit bout tad d'ul ligné puiſſant. Quênt hé hùittad, ean e zifcoas dehi ur fetan foſt d'inou, hac e oai bet ur gonfortance bras eid Agar. Hi e zeſsàuas hé mab én desèrh, hac ean e zas de voud ur mæſtr é tènnein guet un arbalaſtr. S. Paul e lar é verchai en Eutru-Doué én eu groaidur-hont, er péh e zehai attihue un dé én Ilis, é péhani er vugalé hériterion d'er promèſs, e zou ehue goaldrætét guet ou berdér propr. Réd-è d'en-n'emb e vènn boud Iſaac, andur ivi hac argarhereah Iſmael. Mæs é-léh dacor droug eit droug, ivi eid ivi, ean e zeli quêntoh oulein ar malheur é vrær, péhani-zou forbanét de jamæs a di é dad. Doué é hunan e choæge lod eit bout bugalé d'er væſtrès, ha lod-aral eit bout bugalé d'er vatéh. Mæs eit en trugairicad perpet ag un difforh quen heurus, choægeamb bout haudaiét guet Iſaac, quêntoh eit hum laquad

én-tu guet Iſmaël eit haudaiein er-ré-ral : rac colèr Iſmaël (er fal dud) ne rei meit tremén ; mæs héritage Iſaac (en dud juſt) e vou éternel.

FIGUR XVIII.

Sacrifice-Abraham. Genese.

(2133. 1871 quènt J. C.)

GOudé m'en doai Abraham diſheritét Iſmaël, Iſaac e vihuai é peah , rac ne oai quin héritour meit-ou. A pe oai deit d'en oaid a ſeih vlai ha tregont , Doué eit tantein Abraham , e ordrénas dehou monèt de ſacrifiein é vab ar lein ur manné. Abraham e hum ziſpoſas hemb dongér er bet de zacor de Zoué ur hroaidur e ouiai reih n'en doai receuét meid ag é vadeleah. E Fé bihue e vougai en ol chongeu e eèllai donnèt én é ſperét a zivoud er promeſſeu en doai groeit Doué dehou quel hès de rein d'Iſaac ul ligné puiſſant ha nombrus èl er Stirèt ag en Nean. Ean e sàuas a vitin mat, ha hemb ſannein griq, e gueméras guet-ou Iſaac ha deu ag é ſerviterion : ean e drohas coæd eit loſquein en Hoſti , hac e yas beèd el léh e oai merchét dehou. Ean e ortas inou deu zé , perpet ferm én é reſolution , hemb ne oai bet preſance é vab capabl dè douchein é galon. Anfin en drivèt dé Doué e zifcoas dehou el léh déſtinét eid offrein é Sacrifice. Nezè ean e ordrénas d'é ſerviterion chom inou, durand ma vezènt oueit , é vab hac ean , d'adorein ar lein er manné. Ean e laquas er hoæd requis eid er Sacrifice , ar zifcoai Iſaac , éhani , é vontein ar er manné-hont ſammét

guet er hoæd e zelıai chervige d'el loſquein, e oai ur figur ſplann ag er gùir Iſaac é vontein ar er manné Calvær guet é Groès ar é ziſcoai. Durant ma havançènt aſſambl, Iſaac é huélèt é deourn é dad er glèan hac en tan déſtinét eit conſommein er Sacrifice, e oulènnas guet-ou mèn é hoai en Hoſti e zelıai ſacrifiein. Abraham e reſcondas èl p'en devezai ancoeheit é hoai tad: Me mab, é-m'ean, ne hum laquet quêt é poén, Doué e bourvæou tout er péh e faut. Arrihuét ma hoènt él léh merchét, Abraham e sàuas un Autær hac e laquas ar nehi er hoæd e oai deit guet é vab: nezè ean e amarras Iſaac ar er hoæd-hont, e guemèras é glèan hac e sàuas é zourn eit er ſacrifiein..... Mæs contant oai en Eutru-Doué a berſeverance en tad hac a aboéiſſance er mab; hac èl ne falai quêt dehou ma vezai bet ruét guet goaid en Hoſti ur Sacrifice péhani e oai deja parfæt dirac é zculagad, eit m'én devezai repreſantét gùel er Sacrifice ag en Overèn, é péhani n'en dès quêt a oaid ſcuillét, ean e zegaſſas un Æl eid arreſt dourn Abraham, en ul larèt é hanàuai anſin en en dougeai én éffæd, a pe n'en doai quêt eſpergnét é vab uniq eid aboeiſſein dehou. Abraham e remerquas toſt dehou ur meud louiet dré é guern én ur bod ſpern; ean en offras de Zoué é-léh é vab Iſaac, hac e retournas de gavouét é ſerviterion. Én Hiſtoërmen e zou carguét a circonſtanceu péré-zou quel hès a figur ag er péh e zelıai arrihue guet Jeſus-Chrouiſt, èl ma hun nès deja remerquét. Er meud-hont er repreſantai gurunét a ſpern, carguét a béhedeu en dud, eit péré hac é-léh péré en en dès hum offrét d'é Dad Eternel. Hi e zéſq ehue d'en tadeu ha maineu

ne ouhènt quêt gùel diſcoein é carant ou bugalé, eit doh ou offrein de Zoué. S. Chriſoſtom ne gav quêt dareu erhoalh eid ouilein malheur en dud péré, en ur obér profeſſion a vout Crechénion, e gonſacr ou bugalé non-pas de Zoué, èl Abraham, mæs d'en diaul, doh ou ingagein é vanitéeu er béd, hac é corromplein ou buhé dré ou fal-vodeu ha goal-ſcuirieu. Un Abraham é hunan e offr, é-m'ean, é vab Iſaac de Zoué; mæs ur foul a dud e offr ou ré d'en diaul; hac er joé hun nès é huélèt ur-ré-benac é teſsàu ou bugalé guet ſourci, e zou mouguét dré er hloès e ra demb un afin a dadeu ha mameu péré e goll ou ré, hac e véritehai bout hanhuét quêntoh multrerion eit tadeu pé mameu dehai.

FIGUR XIX.

Dimèein-Isaac. Genese.

(2148. 1856 quênt J. C.)

ARdro deuzec vlai goudé Sacrifice Abraham, é varhuas Sara oaidét a ſeih vlai ha huéhuguênt. Abraham anqunét ag ur holl quet chiffus, e hum adreſſas doh er bobl a Geth eit prenein ul léh d'intèrrein é voès. Unan ag er Vourhiſion principal, hanhuét Ephron, e offras dehou é donæzon ur parq: mæs Abraham e vènnas ma vezai bet priſét, er payas doh en iſtimation groeit, hac e intèrras inou Sara é bièd. Un dra admirabl-è gùélèt en dén ſantel-hont de béhani en en doai Doué grateit en doar a Ghanaan, é refus quemér hemb payein ur horniq doar eid intèrrein é

dud én ur vro e eèllai ſeèllèt èl é dra propr. Durant ma promèt Doué dehou ul ligné puiſſant ha madeu hemb ſomm, ean ne chonge meid ér marhue. Nitra juſtoh eid er péh e lar ag é zivoud en Apoſtol S. Paul : En doar a Ghanaan, caérran bro e oai ér béd, ne oai nitra dirac é zeulagad ; pé quêntoh, chervige e rai dehou èl ur miloér de gontamplein ur vro-aral guet péhani é hoai perpet é chonge, hac a gaus de béhani é ſeèllai en ol madeu ag en doar avèl teile ha loufteri. Abraham é huélèt é havançai én oaid, e chongeas é hoai mall dimèein é vab. Mæs guet eun n'en devai hoantert er mèrhèt a Ghanaan, ean e gaſſas Eliezèr, é zén a affær, d'er Meſopotami, eit claſq d'Iſaac ur voès n'hi devai quêt tènnét ar nehou colèr en Eutru-Doué. Eliezèr e hum laquas enta én hènd guet er péh e oai neceſſær dehou, hac arrihuét ma hoai ardro en noz ital Kær Nachor, ean e arreſtas toſt d'ur Punce de béhani en en doai cuſtum er mèrhèt ag er Guær donnèt de glaſq deur ardro er hourceze. Inou ean e adreſſas de Zoué er Bedèn-men : Doué me mæſtr Abraham, hui e ouair eit pèh affær é hon deit d'er vro-men : diſcoeit deign, doh er merche-men, er voès e hoès choægét d'em mæſtr youanq : a pe zei er mèrhèt ag er Guær de guêrhad deur, ma vou en hani ma houlènnein guet-hi d'ivèt, ha goudé m'hi dou reit deign, e hum offrou opèn de zeurra me hanvalèt. A boén en en doai ean achihuét é Bedèn ma remerquas é ſorti ag er Guær Rebecca, mèrh Bathuel ha doarannès Nachor brær Abraham. Eliezèr bamét a hé brahuité ha modeſti e yas én arbèn dehi èl ma retournai d'er guær guet hé ſam-deur, hac e oulènnas

guet-hi d'ivèt. Ne oai quêt bet rét dehou hé ſedein dihue uéh ; ha memb hi e huin gueniguas de zeurra é ganvalèt. Doh quemènt-ce ean e hanàuas é hoai honnéh memb e glaſquai ; hac eit trugairé ag er blijadur hi doai groeit dehou, ean e ras dehi preſandeu caër èl e jaugeai doh-t'hi, en ur oulèn guet-hi mar boai léh de logein é ti hé zad. Rebecca e reſcondas dehou hé héli, hac e yas ér raug d'avertiſſein hé zud. Laban, hé brær, e yas én arbèn d'Eliezèr eit er pedein de zonnèt de logein d'ou zi. Mæs quenteh èl antré ean e ziſclærias n'en devezai na daibrét nac ivét, beèd quene vezai achihuét en affær eit péhani é hoai deit. Mé zou, é-m'ean, ſervitour Abraham : Doué en dès reit d'em mæſtr un danné-bras ; hac èl ma fal dehou dimécin é vab, ean en dès m'en davæét d'er vro-men de glaſq ur ouhé dehou. Mé mès pedét Doué de ziſcoein deign en hani en dès choægét d'em mæſtr Iſaac ; ha mé mès hanàuét é ma Rebecca-è ; rac-ce é bon deit d'hé goulèn. Bathuel, tad Rebecca, ha Laban, hé brær, e uélai rai ſplann volanté Doué én affær-ze, eit m'ou devezai chongét a refus dehou é oulèn. Quenteh Eliezèr e ras dehi ha d'hé zud donæzoneu pihuiq, hac e laras é falai dehou parti en trenoz. Galhuét oai bet Rebecca eit goud guet-hi, mar boai coutant a barti quenteh. Hi e reſcondas n'hi doai nitra de refus dehai ; rac-ce en trenoz a vitin mat, hi e hum laquas én hènd guet Eliezèr. A pe oènt toſtiq arrihue, ind e uélas a-ziabeèl Iſaac é promén ér mæzeu : Eliezèr en hanàuas hac e laras de Rebeca : Chetu en hani en dès Doué déſtinét deoh de brièd. Quenteh hi e olas hé face guet hé voèl

Anfin arlèrh m'en ḍoai er ſervitour fidel-ze dévifét d'é væſtr penaus en en doai Doué conduiét é affær, Iſaac e gueméras Rebecca de bnèd, hac er garanté en doai doh-t'hi er honſolas ag en anquin en doai hoah d'é vam péham e oai marhue tri blai quênt. En Hiſtoërmen e zou ur ſcuir admirabl eit gobér diméenneu ſantel. Ne rinquér quêt conz ag en danné; mæs ſeèllèt mar dè divlam buhé er-ré guet péré é tezirér hum aliein. Réd-è enta pedein erhad Doué de gondui ean memb un affær a vras conſequance èl honnéh, ha goulèn conſeill guet tud aviſét-mat hac agréabl de Zoué. S. Ambroès e lar d'er mèrhèt youanq déſquein guet Rebecca, péhani e olo hé face é preſance Iſaac, peguemènd é teliant bout modeſt vis-a-vis memb d'er-ré-zou choægét eit bout priédeu dehai. Rac-ce é-léh laquad poén de bligein dehai dré ou brahuité ha bragueriſſeu caer, ou ſourci e zeli bout de vout modeſt ha divlam é peb-mod.

FIGUR XX.

Jacob hac Esàu. Genese.

(2183. 1821 quênt J. C.)

ABraham e vihuas hoah peèl goudé m'en doai dméét é vab. Anfin d'en oaid a gant pembzêc vlai ha tri-uguênt Doué en tènnas ag er béd-men, eit el laquad de jouiſſein ag er madeu guet péré é hoai bet é chonge durand é vuhé. Biſcoah n'en doai manquét a vout fidel de Zoué; hac é ol plijadur oai hum ſeèllèt èl ur forhanét hac un dianvezour é

Chanaan, hemb jamæs chongeal én é vro a
Chaldé. Sourcius de blæguein perpet é ræſon
d'er Fé, hac er ſantimanteu tınèrran ag en
natur d'é garanté nærhus doh Doué, ean
yas partout él-léh m'er goulènnai é Grouéou
hemb dougein dangér er bet, aſſurét ma hoa
é vér perpet é ſurté a pe sèntér doh er Mæſt
ſouveræn. Anfin goudé bout bet ur ſcuir parfæ
a vertuyeu ha tad en ol Fidelèt ér béd-men,
ean e véritas boud ér béd-aral ou retirance,
eit ma caveint itré é zivréh ur repos éternel
Arlèrh marhue Abraham, Doué, é-mé e
Scritur, e ſcuillas é venédiction ar é vab, d
béhani ne vanquai meit ligné eit bout parfæ
temant heurus. Rac bet oai Iſaac ha Rebecca
uguênt vlai-aſſambl hemb ou dout croaidu
er bet. D'ên oaid a dri-uguênt vlai Iſaac
e ſuplias en Eutru-Doué de rein dehou un
héritour-benac, eit ne vezai quêt bet væn e
promeſſeu en doai groeit d'Abraham. Cheleué
oai bet é Bedèn, ha Rebecca e gonceuas deu
vab aſſambl. Èl ma ſantai en eu groaidur-ze
èl pe vai bet doh hum foëttal itré hé digoſté,
hi e gonſultas Doué eit goud petra e ſeneſha
quemènt-ce. Doué e reſcondas dehi é vezai
bet peb-hani a nehai er pèn ag ur bobl, hac
é vezai bet er hohan ſervitour er youancan.
A pe oai deit hé zermén hi e laquas én effæ
deu groaidur ér béd. En hani e oai gannét e
hetan e oai rous ha bleàuêq, hac hanhuét oa
bet Esàu: quentéh é tas en-aral croguét
troæd é vrær, hac hanhuét oai bet Jacob.
De uguênt vlai goudé, Jacob e auzas un dé
ur pladad nantill (*), ér momand ma hai

(*) Nantill e zou pizeguêu munut.

rihuai é vrær ér guær forh fatiquét ér giboès, péhani e oai é vechér ordinær. Esàu e hoantas en nantill-ze hac e bedas é vrær d'ou laufquein guet-ou. Jacob e reſcondas é hoai coutant, méit m'en devezai laufquét ehue guet-ou é zroædeu a gohan. Hama, é-mé Esàu, me uéh deoh men droædeu a gohan eit hou pladad-nantill. En eu vrær-ze, revè en Tadeu fantel, e verchai én éffæd deu bobl, unan mat hac unan fal, péré e zeliai quenteh gobér bruzél en eil-d'éguilé. Unan a nehai repreſantét dré Esàu, e zou, haval vehai, er hohan a gaus d'en avantageu bras en dès ér béd-men; mæs ſervitour-è neoah d'er youancan, dré ma ta er fal dud dré ou malice memb de chervige d'er-ré vat pé de burifiein ou vermyeu, pé d'ou rantein humploh é huélèt en drougueu e ra er-ré-ral, doh péré en en dés Doué diffothét er bobl mat dré ur pur éffæd ag é vadeleah, èl ma tifforhas en eu vrærhont a-guênt ma hoènt gannét. Esàu é troquem é zroædeu a gohan doh un nebediq nantill, e ra ul leçon terribl d'er-ré e glaſq ou bonheur ér madeu diſpriſabl ag er béd-men, ha péré é-léh ou abandonein a galon vat, èl Jacob, e renonci d'er madeu éternel eit bout pihuiq á vadeu tamporel. Mæs en dud-ce ne fantant quêt memb ou malheur; hac haval partout doh Esàu, péhani ne oai quêt é poén eit en dout guêrhét é zroædeu a gohan, int ne rant ehue cas er bet eit coll er madeu ag en Nean, meit ma heèlleint coutantein ou goal-inclinationeu dré er jouiſſance a blijadureu er béd, penaus-benac ma treménant beannoh eit moguêt.

FIGUR XXI.

Isaac e ra é venédiction de Jacob. Gen

(2245. 1759 quêat J. C.)

NE oai quêt erhoalh m'en doai Esàu guêrhé é zroædeu a gohan d'é vrær ; Rebecca oi màm, dré er garanté vras hi doai doh Jacob, e aſſuras dehou de bcèl goudé en avantageuze, dré un adrès carguét a viſterieu. Iſaac péhani e oai avancét bras én oaid hac en doai deja collét er gùélæd, e zezirai quênt merhuel rein é venédiction d'é vugalé. Rac-cé ean e galhuas é vab Esàu, e garai mui eit Jacob, hac'e laras dehou : Quêret de giboès, eit m'em bou un tam mad-benac de zaibrein, hac arlèrh mé rei deoh mem benédiction. Rebecca é cleuèt er honzeu-ze e avertiſſas ehue Jacob de monèt bean de glaſq dehi deu vènn-gavr. Jacob e ras er péh e oai ordrénét dehou, ha quenteh hi ou alégeas ér mod ma houiai é vourrai Iſaac. Hi e uſquas dehou abideu é vrær Esàu, hac e hronnas é zeourn hac é ouguet crohèn er mènnèt-gavr-hont, à-celſin, mar bezai deit chonge d'Iſaac é cleuèt é voéh, a daſtournad é zeourn eit goud pihue-oaï, m'en devezai ean ahoël quemérét eid Esàu à gaus d'er bleàu en devezai cavét ar nehai. En éffæd, ſouélhét bras oai bet Iſaac é cleuèt ét voéh-ce : rac-ce ean e laràs dehou toſtad eit m'en devezai gouiét ſur mar boai é vab Esàu e gonzai doh-t'ou. A p'en doai cavét er bleàu ag er hrohèn e oai ardro deourn Jacob, ean e laràs : Er voéh, é-m'ean, e zou hani Jacob ;

mæs en deourn e zou ré Esàu. Goudé m'en doai daibrét ha ma tas dehou en ur voquein de Jacob ſantein er vlaz huæg ag é zillad parfumét, ean e ras dehou é venédiction, hac e ſouhætas dehou er glouéh ag en Nean hac er billanté ag en doar : ean el laquas mæſtr drés ol é verdér, hac e achihuas é venédiction dré er honzeu caër-men péré e zeli, revè S. Bernard, conſolein er gùir Grechénion : Re-vou méliguét, é-m'ean, en hani hou méliguou, ha re-vou béniguét en hani hou péniguou. A boén en en doai Iſaac achihuét er honzeu-ze, ma hantréas Esàu guet er péh en doai giboèſſeit, eit rein d'é dad de zaibrein hac arlèrh receu é venédiction. Diæz vehai larèt pèh quer ſouéhet é chomas er Patriarche, a pe hanàuas er péh e oai arrihuét. Mæs é-léh hum zilarèt, ean e gonfirmas hoah er péh en doai groeit, rac ma huélai reih é hoai Doué en doai conduiét en affær-ze. Nezè Esàu e lauſquas un taul cri, é-mé er Scritur, èl ul Lion é hudal. Ean e acuſas é vrær a drompereah, hac e oulènnas guet é dad ma n'en doai meid ur venédiction de rein. Esàu, é-mé en Tadeu ſantel, e zou a-ze limage er fal Grechénion péré e garehai zlein Doué hac er béd aſſambl, hac e aſſai jouiſſein én un taul ag er honſolàtioneu ag en Nean, hac a blijadurieu er hiq. Iſaac touchét a udureah é vab, e ras dehou é venédiction, mæs hemb diſtrugein tam er bèrh en doai reit d'é vrær ar nehou. Quemènt-ce e ras dehou quemér ur haz quèr bras doh Jacob, quene ortai meit marhue é dad, eit lahein é vrær. En Hiſtoër miſterius-cé e verche partout Jeſus-Chrouiſt goleit a aparance er péhour, èl ma hoai Jacob a hani Esàu,

Hi-zou hoah, revè en Tadeu ſantel, ur figu
a zalledigueah er Juivèt, péré èl Esàu n
zezirènt meid er madeu ag er béd-men, ha
ag en Ilis, péhani, èl David, ne oulèn mei
un dra, en Nean. Dihoallamb ehue, èl m
recommand S. Paul, a obér èl Esàu, péhan
goudé m'en doai guérhét d'é vrær é zroædeu
gohan, ha ma tezirai bout béniguét guet é dad
e oai bet refuſét, caër en doai bet criaï hac e
pedein de hum zilarèt ag er péh en doai groei
é quevir Jacob. Rac èl m'en doai diſpriſét er
Eutru-Doué, Doué e ziſpriſas ehue é zareu
dré-ma huélai ne zènt quêt ag ur galon gla-
harét ha changét. Guæd e zou hoah én amzér-
men a faus penitandèt a béré é heèllér é gu-
rionné larèt er péh e larai Iſaac: Er voéh
zou, gùir-è, hani Jacob; mæs en deourn
zou ré Esàu: rac nitra caërroh eit ou honzeu;
mæs nitra louſſoh eit ou œvreu.

FIGUR XXII.

Squèll-Jacob. Genese.

REbecca é huélèt bamdé mercheu ag er
haz en doai Esàu doh é vrær, e glaſquas
en tu de laquad Jacob én abri doh er goal-
accidanteu e eèllai arrihue guet-ou. Rac-ce hi
e chongeas é vezai bet mat er haſs un hèrrad
ér mæz ag er guær, dré ma cavai guet-hi
vezai chervigét quemènt-ce de zouçad er velim
en doai Esàu doh-t'ou. Gùel oai guet-hi diovir
un tamiq er gonſolation e gavai guet hé mab
carantéus, aveit er guélèt bamdé én dangér.
Eit laquad Iſaac d'agréein hé reſolution, hi
gonzas

gonzas dehou a zimécin Jacob : mæs hi e laras ne falai quêt dehi ma vezai diméét é Chanaan, na m'en devezai groeit èl Eàu, péhani en doai deja quemérét dihue voès ag er vro-ze, én dreſpèt burhud d'é dad ha d'é vam. Hi e bedas enta Iſaac d'er haſs d'er Meſopotami de di Bathuel, hé Zad, cit ma vezai het diméét inou. -Ne oai quêt bet diæz dehi laquad hé frièd de gouſantein de guemènt-ce ; ha quênt ma partias, Iſaac e renehuéas er benédiction eu en doai deja reit dehou. Quentéh Jacob e gùittas é vro é quis ur malheurus péhani e ya de déh, quêntoh eid é quis un dén pihuiq, e ya de glaſq ur voès guet en diguéoreu ordinær d'en dud ag er béd. Jacob guet é beuranté, péhani e oai ur figur ag er beuranté a Grecbéneah, e hum daulas de chairr-noz é creis er mæzeu de gouſquèt, hac e laquas ur mein idan é bèn. Durant ma hoai couſquét ean en doai bet ur viſion péhani e rai d'antand afsès é haſſiſt en Eutru-Doué er-ré peur hac haudaiét guet ou berdér inemb d'er gùir ha ræſon, hac é ma ag er fort-ze é quemér ur ſoign ſpécial. Er viſion-hont e oai ur ſquèll péhani e oai hé zroèd ar en doar hac hé blein é touchal én Nean : carguét oai a Ælèt, péré e grapai hac e ziſquênnai ; ar hé lein é hoai apouéét en Eutru-Doué, péhani e laras de Jacob er honzeu-men : Mé-zou Doué Abraham hag Iſaac : mé rei deoh er vro é péhani é hoh : hôu pugalé e gréſquou én-hi quer ſtanq èl er ſabl ag en doar, ha peb pobl ag er béd e vou béniguét én hani e zei a hou ligné. Mé malhou-mat deoh él-léh ma hehait : m'hou conduiou arrè d'er vro e gùittét, hac inou mé acompliſſou ol er péh e mès grateit. Jacob

e zihouſquas ſcontét hac e lauſquas un taul cri en ul larèt : Ah terriplæd ul léh ! é ma Doué amen ha ne chongèn quêt. Er viſion hac er ſquèll miſterius-hont a béré en en dès en Tadeu ſantel larét quemènd a dreu caër, e verchai a-nezè er ſourci e guemérou attàu Providance Doué ag er-ré e vou fidel dehou. Ean e ziſcoai en hum garg a ou aſſiſtein én ou affliction ne vern mèn é veint, hac é talhou mad en Ælèt dehai, eit preſantein dehou ou fedènneu ha dobérieu, hac eit degaſs dehai ag en Nean en ol græceu ha conſolationeu neceſſær. Ne zeliant quêt enta dougein colèr na complodeu en dud ; rac sèl mui e vou inemp dehai, sèl mui en hum blige en Eutru-Doué doh ou dihuèn. Er honzeu e laras Jacob en ur zihouſq : *Terriplæd-è èl léh-ce ! henneh memb-è ti en Eutru-Doué ha dor en Nean*, e jauge doh er ſanteleah a hun Iliſieu, é péré é ma preſant ar en Autærieu er memb Doué e rai de Jacob creinein ér circonſtance-hont. En Tadeu ſantel en dès hoah dézirét d'er Grechénion m'ou devezai, a pe antréant én Iliſieu, er honzeu-ze én ou bêg hac én ou halon, ha ma vezai trezét ou mean, èl ma hoai ham Jacob guet un doujance carantéus dirac Majeſté en hani e ouiant ſur e zou preſant partout. Er ſquèll miſterius-hont e zou chue, revè S. Francæs a Sale, ul limage fidel ag er gùir devotion. En eu boſt e verche en Oræzon hac en uſage ag er Sacremanteu, ar béré é ma diazéét er vuhé devod. Er Grechénion e zeli ſpial mat doh en Ælèt-hont, péré é crapein hac é tiſquên bah-ha-bah, é zéſq dehai é ma é havance a vertu de vertu, é harrihuér anfin én ihuellan parfætion, péhani zou en or ag er Baraouis.

FIGUR XXIII.

Rachel ha Lia. Genese.

(2246. 1758 quènt J. C.)

JAcob aſſurét a brotection en Eutru-Doué dré er viſion miſterius-hont, e hum laquas arrè én hènd hemb dougein nitra, hac e arrihuas é Haram. Inou é cavas ital ur Punce un tolpad bugulion, guet péré é houlènnas mar hanàuènt Laban, doaran Nachor. Ind e zeſcoas dehou Rachel, é vèrh, péhani e zai de zeurra hé lonnèt. Quenteh Jacob e lamas ur mein bras e laquait perpet de olein bêg er Punce, eit m'en devezai eèllét Rachel hi dout dear; arlèrh ean hé ſaludas hac e laras dehi pihue oai. Rachel e yas a-bèn d'avertiſſein Laban hé zad, péhani e ridas de voquein de Jacob hac er haſſas guet-ou d'é di. Ean e zéviſas d'é yondr perac en en doai qùitteit ti é dad; er haz en doai quemérét é vræ doh-t'ou, hac er requis ma hoai bet de déh. Laban e gouſantas a galon-vat ma vezai chomét guet-ou: mæs èl ne falai quêt dehou m'en devezai er chervigét eit nitra, Jacob e laras é hoaï coutant a labourad dehou ſeih vlai meit m'en devezai reit dehou Rachel é vèrh youancan. Laban e gouſantas: mæs, er ſeih vlai tremenét, a pe zas de Jacob goulèn Rachel èl er recompance dehét d'é chervigeu, Laban ne ras meit ébland a accordein dehou é oulèn: rac de noz é-léh Rachel, ean e gaſſas Lia devad Jacob, péhani, hemb goud nitra, hé heméras eid é brièd; hac a pe zas dehou en trenoz

hum glêm ag en affront e oai bet groeit dehou, é dadêq, eit hum éxcuſein, e reſcondas ne oai quêt er guſtum ér vro-ze diméein er vèrh youancan er guetan. Neoah eit er houtantein, ean er pedas de lauſquein de dremén ſeih dé eit gobér feſt ha rejouiſſance, hac arlèrh en en devezai reit dehou Rachel, mæs idan condition m'en devezai er chervigét hoah ſeih vlai aral. Souéhét vér bermen é cleuèt en en doai en dud ſantel-hont iſtroh eid ur voès; mæs Doué e bermettai quemènt-ce, é-mé S. Auguſtin, eit pobleïn beannoh er béd. Ne oai quêt bet diæz laquad Jacob d'agréein er péh e oulènnai é dadêq, d'er ſort ma carai Rachel. Durand er ſeih vlai-ze Lia e ras dehou huéh mab; mæs Rachel e oai bet peèl hemb hi douf bugalé. Quen anqumét oai a guemènt-ce ma hum glêmmas un dé doh hé frièd. Anfin Doué e cheleuas hé fedènneu, hac e ras dehi ur mab, péhani e oai het hanhuét Jogeb. Nezè Jacob e bedas Laban d'agréein ma vezai retournét d'é vro. Accompliſſét-è, é-m'ean, er puarzec vlai: hui e ouair pèh ſourci e mès bet a hou treu durand en amzér-ze: mall-è deign labourad ehue eid-on, ha chongeal a gampènnein eit me Famill. Laban er pedas de chom hoah guet-ou, hac ind e zifféras itré-d'ai er recompance en devezai bet eid é boén. Quemènt-ce e obligeas Jacob de chom hoah huéh vlai guet é dadêq. En Tadeu ſantel en dès admirét er fæçon m'en dès Doué hum gomportét é quevir er Patriarche Jacob: rac arlèrh m'en doai grateit dehou er vro a Ghanaan, ean el lauſq é ſclavage durant uguênt vlai: é vugalé e zou déſtinét de vout Princèt é creis ur bobl puiſſant, ha neoah ou zad e

zou inchægét ér mæz ag é vro. Doué, é-mé en Tadeu ſantel, e zéſq dré en exampl-ze d'en dud a Ilis ha d'er-ré en dès bèrh ar ré-ral, laquad ou ol gloër é labourad eid er-ré-zou idan-d'ai, hac é ſacrifiein a galon-vad ou foén ha memb ou buhé eit ſalvedigueah ou bugalé. Rac ou ol dezir e zeli bout d'eèllet un dé larèt de Zoué er honzeu e larai Jacob de Laban : Mé mès andurét en aneouit hac en tuemzér eit goarn hou tevèd, hac er houſquæd n'en dès quêt chairrét men deulagad. Ne mès collét hanni a nehai : mé mès int dihuènnét doh el lair : er blei n'en dès ſcrapét hanni : ol en ou dès dougnét fréh ; hac eit recompance ag er chervigeu mad e mès rantét d'en dud, ne mès receuét ag ou fèrh meid ingratitud ha goal-dræteman.

FIGUR XXIV.

Jacob e retourn d'é vro. Genese.

(2265. 1739 quênt J. C.)

SEl mui ma taulai en Eutru-Doué é vénédiction ar Jacob hac ar er péh e oai dehou, goah-ar-oah é velimai ivi é dadêq : rac-ce can e ſantas é hoai mall dehou qùittad er Meſopotami dré er memb raiſon en doai bet guéharal de ſorti ag é vro. Durant ma hoai doh hum aviſal ha ma tougeai quemér é gongé a nehou é human, Doué e laras dehou : Sàuet ha retournet de di hou tad ; ne hoès nitra de zougein, rac m'hou tihuènnou doh hou prær Esàu. Jacob hemb ſannein griq, e hum ziſpoſas de sèntein ha de ſorti ag er Meſopotami

èl ma hoai deit d'inou, de larèt-è, èl un dén é téh. Ean e galhuas é zihue voès, Rachel ha Lia, péré e agréas é zeſſein hac e reſcondas dehou é hoènt preſt d'en héli. Én ur momand ma hoai Laban ér mæz ag er guær, Jacob e dolpas ol er péh e oai dehou, hac e bartias hemb larèt adieu d'é dadêq. A pe gleuas Laban é hoai partiét é zan quer ſoubit, hac en en doai memb caſſét é Idolèt guet-ou, ean e hum laquas é colèr hac e ridas ar é lèrh. D'er ſeihvèt dé, èl ma hoai toſt d'arrihue guet-ou ital er manné Galaad, Doué en avertiſſas durand en noz de zihoal a obér droug er bet de Jacob. Quentéh èl m'er gùélas a-ziabeèl, ean e hum laquas d'en temall en ur grial: Perac é caſſét-hui me mèrhèt guencoh èl dihue ſclavès? Haval vehai én hou pehai ou hemérét én ur brizél-benac. Ne hoès quêt groeit mat cuhein doheign hou ç'intantion: m'em behai hou ç'ambruguét mé memb guet inour, ha m'em behai bet er gonfolation de larèt en dehuehan adieu d'em bugalé: n'èn don quêt malgoutant ma fal deoh retourn d'hou pro; mæs ahoèl ne zelieoh quêt laireah m'en Douéèt. Ar er gonz-ze Jacoh e sàuas é voéh eit hum éxcuſein a vout partiét hemb ſannein griq; mæs a-fæd hou ç'Idolèt, é-m'ean, m'en affur deoh ne mès quêt int larét, ha mé gouſſantt ma vou laqueit d'er marhue en hani m'ou havehait guet-ou. Jacob e gonzai hardéh, rac ne ouiai quêt en en doai Rachel degaſſet guet-hi Idolèt hé zad. Laban e hum laquas de glaſq ha de furgel partout: mæs a p'er gùélas Rachel é tonnèt d'hé hoban, hi e guhas en Idolèt idan ur yoh teile, hac e chouquas ar nehai. Dré m'en doai hé zad furgét partout, hi e

hum éxcuſas a ſchuel eit er ſaludein, rac ne hum gavai quêt yah. Jacob é huélèt en en doar Laban collét é boén é claſq é Idolèt, e gommançaſ ehue hum glêm ha goulèn guet-ou perac en en doai er goal-drætét èl-ce, bèt-hac er paſſein eid ul lair. Anfin quênt hum ſepa-rein ind e hum accordas, hac e douyas en cil-d'éguilé un amité ferm eit birhuiquin. S. Ambroès ne ſcuéh quêt é hadmirein amen Jacob èl ur ſcuir parfæt a juſtice hac a avis-mat. N'en dès a nehou ar en doar meid er péh-zou requis eit ne vezai quêt chugét de zén: ne gaſs guet-ou meid er péh-zou dehou hemb gobér gueu doh hanni. Mar dè pihuiq, ean e eèll larèt n'en dè diar gouſt nicun; ean e èll memb hum vantein en dout pihuiqueit é Neſſan. É dadêq en trætt èl ur ſervitour hac e ra é boſſibl eit ma ſortiou peur ér mæz ag é di: mæs ean e goll tout é fal imur a pe uél en en-dès affær doh un dén juſt hac avi-ſét-mat, péhani ne glaſq partout meit volanté Doué. Heurus, é-mé en Tad ſantel-ze, pihue-henac e eèll, guet Jacob, larèt d'en diaul ha d'er béd: Seèllet mar dès én-an un dra-benac e vehai deoh, queméret ean. Crihæt un temal e ra Laban d'er Grechénion péré eit ou dout collét Doué dré er péhet, n'ou dès quêt a er hlaſq quemènd a ſourci èl en doai ean ag é Idolèt a pe gavas manq a nehai! Heuruſſæd-è Rachel, péhani e gùitta ti un Idolatr, hac e laq Douéèt hé zad idan hé zreid! Hi e zéſq d'er mèrhèt ne zeliant quêt béli goal-inclina-tioneu ou zud, péré e glaſq hès ou ſacrifiein d'er béd ha d'é vanitéeu, hac é hèllant nezè hum laireah ag ou bro eit hum laquad é ſurté én ul léh ſantel-benac, quêntoh eit diſplige

de Zoué en ur garein ou zad pé ou mam muī eit-ou.

Figur XXV.

Jacob hac Esàu deit de voud amièt.
Genese.

JAcob ſauvét a zeourn Laban, ne chongeaī mui meid a huin laquad én abri doh ré Esàu. Ean e gaſſas ſod ag é dud d'en avertiſſein é retournai ag er Meſopotami d'en doar a Ghanaan, ha d'er pedein d'er receu é grad. Mæs a pe gleuas guet er-ré en doai caſſét, é hoai huin laqueit é vrær én hènd guet puar hant dén armét, eit donnèt én arbèn dehou, ean e gueméras eun, hac e hum adreſſas doh Doué, eit er pedein d'en delivrein ag ur pas quer riſclus. Arlèrh m'en doai laqueit é ol confiance é Doué, ean e hum aviſas ar er moyandeu de ziſtannein colèr é vrær couſteèt e vezai couſtét, hac èl ma cavai é hoai dré zonæzoneu é vezai deit furran de bèn a vout diguemérétmat, ean e zifforhas ur certæn nombr a bep ſort lonnét, eit ou offrein d'Esàu. Ean e ordrénas d'er-ré en doai carguét a ou hondui, monèt attàu ér-raug, en eil bandèn goudé éguilé, a-celſin ma vezai bet douceit imur é vrær é huélèt quemènd a breſanteu ha fæconnieu reſpètuus er-ré ou offrai. Goudé m'en doai laqueit reihtæt partout, ean e chomas de baſſein en noz él léh-ce, én ingorto a barti en trenoz vitin. É hai de hum laquad én hènd, a pe apariſſas dehou un Æl péhani e ourénas doh-t'ou beèd en dé, ha péhani é huélèt n'eèllai

quêt donnèt de bèn a nehou, e douchas en nærhèn ag é vorhèd hac hé laquas de ſéhein. Mæs Jacob e ſantas é nærh é créſquein guet ur blèſs quen heurus; hac èl ma claſquai en Æl hum zizobér a-zoh-t'ou, ean e laras n'en devezai quêt el lauſquét beèd que n'en devai ret dehou é venédiction. Nezè en Æl e oulénnas é hanhue guet-ou. Me hanhue, e reſcondas ean, e zou Jacob. Hama, é-mé en Æl, ne vehait quêt mui hanhuét Jacob, mæs Iſrael; hanhue péhani-zou bet quer brudét a-oudé. Ean e aſſuras dehou ne zelhai quêt dougein en dud, a pe oai bet creihue aſsès eit combattein doh Doué, nac é vrær Esàu n'en devai groeit droug er bet dehou. Quaſi quentéh Jacob e remerquas a-ziabeèl é vrær é tonnèt d'er havouét guet é buar hant dén armét. Nezè ean e lauſquas ardran é zihue voès hac é vugalé, e yas é hunan én arbèn d'Esàu, ha quênd arrihue guet-ou ean e ſouplas ſeih gùéh d'en doar. Esàu douceit dré guemènd a vercheu a garanté hac a humilité, e ridas de voquein de Jacob. Plijadur vras en doai é huélèt en ihue voès hac er vugalé en doai ret Doué d'é vrær, ha ne gueméras meit guet poén en donæzoneu e offrai dehou. É chonge e oai derhel mat dehou durand en hènd; mæs Jacob e reſcondas ne oai quêt moyand dehou quêrhét beannoh, rac ma huélai é hoai deja fatiquét bras é dud hac é lonnèt; mæs quêrét, é-m'ean, ém raug de Seïr ha mé yei d'hou cavouét d'inou. El-ce é tiſtannas colèr ur brær péhani ne zezirai quin meid é varhue. E-léh hum arreſt de gonſidérein é hoai ean divlam, hac Esàu cablus, ean e voug én é galon en ol dreſpèt e eèllai en dout doh-t'ou.

Er gonfiance en dès é Doué e ra dehou diſpriſein en ol drougueu en dès de zougein a bèrh é vrær, ha conſerveïn é ſperet perpet ingal ha tranquil é creis ur vandèn tud armét, hemb gobér cas ag er marhue e uélai preſant dirac é zeulagad. Anfin ean e zoug er victoër ar galon orgueillus é vrær, hac e zifco aſsès n'en dès nitra capabl de reſiſtein doh ur gùir garanté, arlèrh ma vè bet hi memb contraignét de blæguein: rac Doué péhani e regl er galité hac en hæd a boénieu er-ré e affliget rac m'ou har, e dinèrra, a pe blige guet-ou, er haloneu calettan, hac e ra ag er braſſan enemisèt er gùellan amièt.

FIGUR XXVI.

Jogeb gùérhét. Genese.

(2276. 1728 quènt J. C.)

EN amzér ma hoai Jacob é creis é vraſſan lehuiné é Salem, é couéhas ar nehou un accidant forh anquinus d'é galon. Dina, é vèrh, e yas dré gurioſité de viſitein er mèrhèt ag er vro: mæs Sichem, mab er Roué, e hum gavas d'é gùélèt, e ras hé hondui d'é Balès, hac arlèrh e yas d'hé goulèn guet hé zad. Hé bardér eit cuhein gùel en deſſein ou doai formét de vangein en affront groeit d'ou hoær, e ras ſebland a vout coutant; mæs ur certæn noz ind e antréas ér Guær hac e lahas ol en dud ou doai cavét, hemb éſpergnein er Roué. Un tarh-calon oai bet eit Jacob a pe gleuas er péh e oai paſſét; hac can e demallas d'é halé en torfæt ou doai commettét, èl un

dra capabl de dènnein ar é Famill caz ha malice ol er vro. Ér monand-ce Doué en avertiſſas de retourn d'el léh m'en doai apariſſét dehou a pe yai d'er Meſopotami. En drebad-ce é varhuas Rachel é hulevoudein Benjamin, hac Iſaac, hé zadêq, oaidét a gant puar-uguênt vlai. É zeu vab, Jacob hac Esàu, e ras en intèrrein guet inour, hac arlèrh peb-unan e yas d'é du, rac ma hoènt rai bihuiq eit chom peél aſſambl. Hiſtoer Dina e zéſq pèh quen dangérus-è er guriosité. Caerræd ul leçon e ra hi, é-mé S. Amhroès, d'er mèrhèt youanq de zihoal a hum ziſcoein d'en dud ag er béd, hac a hantein er-ré e vihue ér Grechéneah èl pe n'ou dehai na Fé na Lezèn. Jacob é ſurté a bèrh en éſtrén, e gavas én é diegueah ur brizél péhani er chagrinas billeih. Jogeb, mab de Rachel, e flatéas é verdér d'é dad ag un torfæt n'en dè quêt banhuét ér Scritur. Un acuſation quel libr a bèrh ur brær, hac er garanté ſpécial e ziſcoai é dad eit-ou, e allumas é calon é verdér un ivi quer bras quene oulènnènt mui er gùélèt. Mæs ou jalouſi doh Jogeb e gréſquas hoah, a pe zévifas dehai deu huné en doai bet. Haval oai gueneign, é-m'éan, é hoèmb ol ér mæzeu é hindram æd, ha me feſquên-mé e sàuai ihuelloh eit hou ceré-hui, péré e oai ſouplét tro-ha-tro, hac e adorai me hani. Ur uéh-aral ean e laras d'é verdér; eheleuet un huné e mès bet: Haval oai gueneign é huélèn en Heaul, el Loër hac unec Sturèn doh m'adorein. En eu huné-ze péré e verchai er rang ihuel é péhani é vezai un dé arnhuét Jogeb, e laquas é verdér én ur golèr éſtrange, a béhani en hum chervigeas en Eutru-Doué eid avantagein en hani memb e

gâſsènt. Rac-ce, d'un nebediq goudé, a pe oènt guet ou lonnèt toſt de Sichem, ha ma caſſas ou zad é vab Jogeb eit goud ou douairé, quentéh èl m'er gùélezant, ind e laras itré-d'ai: Chetu hun hunéour; lahamb-ean hac ean e uélou de betra é vou talvét dehou é hunéou: arlèrh ni e larou é vou bet daibrét d'ul lòn-benac. Mæs Ruben, er bohan a nehai, e laras é vezai bet un dra blaouahus dehai trampein ou deourn é goaid ou brær, hac é telièn hum goutantein a en turel de verhuel én ur boh Punce diſſéhét e oai toſt d'inou: é chonge e oai en tènnein ér mæz goudé, hac er haſs d'er guær. Ind e hélias en avis-ce: mæs èl ma tas d'un nebediq goudé Marhadiſion Iſmaëlitèt de baſſein, Juda e laras é hoai gùel er gùêrhein dehai, eit el lauſquein de verhuel ér Puncehont. Goudé m'ou doai ean gùêrhét ind e drampas é faï é goaid ur mènn-gavr, hac hé davæas d'ou zad, en ul larèt dehou: Chetu ur faï hun nès cavét: feèllet mar hé hanàuét eit hani hou mab Jogeb. Quentéh Jacob e rongas é zillad guet er chagrin, hac e oulas d'é vab hemb ne oai poſſibl er honfolein. El-ce Doué e revelas de Jogeb er rang inourabl de béhani é vezai bet sàuét un dé, hemb revelein dehou é ſclavage nac en drougueu e oai preſt de gouéh ar nehou. Ean e blægas ur certæn amzér d'ivi é verdér, eit boud é quemènt-ce ur figur a Jeſus-Chrouiſt, ha conſolation er gùir Grechénion péré-zou perpet éxpoſét d'ivi ha de gomplodeu ou berdér propr. Glahar Jacob e zou, revè S. Ambroès, un avertiſſemant mad aveid en tadeu ha mameu. Rac mar ouïl d'ur mab e garai, ean e cèllai marcè larèt é hoai er garanté raï vras en doai bet doh-t'ou, e oai bet

caus m'en doai ean collét. Un dra vad-è carein bugalé : juſt-è memb carein mui er-ré-zou vertuuſſoh : mæs dangérus-è diſcoein é carér unan mui eid er-ré-ral ; rac quemènt-ce e ra liès gueu doh en hani memb e garér : ha ne zelér quêt bout ſouéhét eit gùélèt caz itré berdér, rac m'en devai ou zad reit un nebediq danné de unan mui eit d'er-ré-ral, a pe oai bet caus ur ſaï en doai reit Jacob d'é vab Jogeb un tamiq brahuoh eit ré é verdér, m'er gùêrhas er-ré modérettan a nehai, eit mirèt doh er-ré-ral a el lahein.

Figur XXVII.

Purtæd Jogeb. Genese.

(2286. 1718 quênt J. C.)

ER Varhadiſion péré en doai prenét Jogeb guet é verdér, er gùêrhas én Egypt d'un dén a galité hanhuét Putiphar, péhani en doai ur garg ihuel é Palès er Roûé Pharaon. Mæs Doué, péhani n'abandon jamæs er-ré innoçant én ou braſſan affliction eu, e ras de Jogeb cavouét ér mæz ag é vro mui a amité, eit n'en doai cavét guet é verdér. É væſtr é huélèt un dén youanq quer modeſt, quer fidel ha quer reglét, e hum fias én-ou a gondui é dreu hac é diegueah. A pe jouiſſaï Jogeb ag er bonheur-ze, moès Putiphar e droublas é repos dré un inclination abominabl. Dré foul arreſt hé deulagad ar Jogeb, hi e fantas eit-ou ur garanté *lubriq*, péhani ag er ſegrèd a hé halon e baſſas quênt peèl d'er honzeu, ag er honzeu *der ſoliteu néhançus*, hac anſin de glaſq er

garnagein de goutantein hé dezirieu infam. Mæs nitra ne oai bet capabl de ſeahein Jogeb, rac ma hoai diazéét ſonn doujance Doué én é galon. Anfin un dé er voès-ce loſquét guet en tan a hé goal-inclination bèt-ha chairrein hé deulagad ar en inſtruction e rai dehi modeſti hé ſervitour, e gavas Jogeb é hunan én é gambr: quentéh hi e grogas én-ou hac e vènnas er hontraignein d'obér er péh en doai perpet refuſét guet courage. En un dangér quer bras ean e lauſquas é vantèl itré hé deourn hac é hum ſauvas. Er voès-ce arfleuét bout bet refuſét, e changeas hé haranté én ur haz arragét. Hi e hum laquas de grial, èl p'en devezai Jogeb hé ſolitét de gommettein un torfæt. Hi e ziſcoai, èl ur merche a fidélité d'hé frièd, er vantèl-hont en doai lauſquét itré hé deourn, ha péhani e demallai dehi hé lubricité. Putiphar é credein rai bront en accuſation e rai é voès ar gouſt é ſervitour, e antréas én arfleu doh Jogeb hac e ras el laquad ér priſon royal. El-ce, é-mé S. Ambroès, é cheleuér boéh en décriance hac é rér d'er urionné tàuein. El-ce é ma deit lès er priſonnieu de vout partage er-ré innoçant, hac é ma bet rangènnét én-ai er-ré e zihuènnai er Fé hac er urionné, a bèrh er-ré memb e glaſquai corromplein er Religion. Mæs Doué e ziſquên hoah de gonſolein é ſerviterion ér hachodeu, èl ma tiſquênnas gùéharal devad er Patriarche Jogeb. Ean e hum chervigeas nezè a gaz arragét ur voès eit gobér a Jogeb er mæſtr ag en Egypt; mæs él Lezèn nehué arlèrh exampl Jeſus-Chrouiſt hac er Varturèt, en dud juſt péré-zou goal-drætét èl en dén ſantel-hont, ne chériſſant meid é batiantæt, hemb chongeal ér rang ihuel de bé-

hani é hoai bet sàuét goudé ; hac én affliction eu e arrihue guet-ai a bèrh Doué hac a bèrh en dud, ne gonſidérant quin meit Doué, hemb ſeèllèt doh en dud. Ma ne vènt quêt cablus ag er péh m'ou acuſér, ind e ouair é mant a hènd-aral criminel dirac Doué, hac e drugaiica en dourn péhani e uella dehai ér momand m'ou ſco. Sèl mui ou dès d'andur, sèl obligettoh en hum gavant de garein er-ré e eèll bout bet caus d'ou drougueu, ha de ſeèllet en déieu ag ou affliction èl er-ré caërran ag ou buhé. Etretant ma ta er marhue d'ou laquad én ur gùir liberté, ind e hum blige é laret guet en dén ſantel Job : En Nean é ma en teſt hac er Juge a me halon : n'en don quêt ingorto é vou hanni meit-ou e zibuènnou m'innoçance hac em recompançou ag er péh e anduran.

FIGUR XXVIII.

Jogeb sàuét é gloër. Genese.

(2289. 1715 quênt J. C.)

JOgeb e ziſcoas aſsès dré er græceu e receuas én é briſon, é tiſquên miſericord en Eutru-Doué guet é ſerviterion él léhien éahus-ce, é péré ne lauſquér quêt attàu peb ſort tud d'antréein ; ha sèl braſſoh ma vè en drougueu e andurér eit bout bet fidel dehou, sèl mui a vercheu e receuér ag é vadeleah. Er Geoliér é huélèt vertu hac aviſtæd Jogeb, e ras dehou otorité ar en ol Priſonnerion, hac e hum gomportai é peb-tra revè é aviſeu. En drebad-ce deu Offiçour a Balès Pharaon, de larèt-è, quetan Bouteillour er Roué hac é guetan Paſ-

téour, en doai bet er malheur de ziſplige d'ou mæſtr, ha laqueit oènt bet ér priſon idan goarnation Jogeb. En eu zén-ze en doai bet peba huné, hac e verchai er péh e vezai arrihuét guet-ai un dé. Haval oai guet er Bouteillour é huélai ur uniêq é vleuein hac arlèrh é tougreſſin, a béré en en doai goaſquét é coupèn Pharaon, eit preſantein dehou d'ivèt. Haval oai guet er Paſtéour é tougai ar é bèn tair colvènnad bled én ur yoh; én hani ihuellan é hoai a bep ſort paſté, hac é tai einèt d'ou figuôſſal. Jogeb péhani e oai nezè ur figur a Jeſus-Chrouiſt ar er Groès, dré en difforh e ras ag en eu gompagnon-ze ag é boénieu, e laras d'er Paſtéour é vezai bet dibènnét idan tri dé hac é vezai bet lauſquét é gorv de vout daibrét guet en einèt. D'er Bouteillour ean e laras é vezai bet sàuét arrè d'é garg idan tri dé, hac en er pedai d'en devout chonge a nehou. Mæs ur uéh ma hoai retournét d'é léh èl quênt; ean e ancoehas Jogeb. De zeu vlai goudé Pharaon en doai bet ehue un huné, péhani e zegaſſas chonge d'en Offiçour-ze ag er péh e oai paſſét guet-ou én é briſon. Pharaon én é huné e uélas ſeih buoh lard pill é ſorti ag en Nil hac é pairein ér marès: quentéh é ſortias ag er memb riviér ſeih aral forh trèd ha peur mar-bet, péré e zaibras neoah er ſeih quetan. Er Roué e zihouſquas ar guemènt-ce: mæs ean e hum lauſquas hoah de gouſquèt, hac ean e uélas ſeih toezèn carguét a hran, péré e oai bet daibrét quenteh de ſeih toezèn-aral, é péré ne bariſſai gran er bet. Pharaon, ſcontét diarbèn en eu huné-ze, e ras aſſamblein en dud abil ag é Ranteleah: mæs hanni n'eèllai ou éxpliquein. Nezè en Offiçour-hont e gonzas

a Jogeb d'er Roué, péhani e ordrénas quentéh en degaſs dirac-t'ou. A p'en doai cleuét déviz en eu huné, ean e laras é verchènt ſeih vlai a abondance hac a billanté, arlèih péré é vezai deit ſeih-aral a gnêrteri blaouahus, ha rac-ce é conſeillai d'er Roué batiſſein partout ěn é Ranteleah granniéleu, ha daſtum én-ai durand er ſeih vlai a billanté ol en æd e vezai eèllét, eit ma vezai bet cavét de vihuein, a pe vezai deit er guêrteri. Pharaon bamét é huélèt un dén youanq quen aviſét, e gredas ne oai hanni capaploh eit-ou d'obér er peh e gonſeillai. Ean e ras enta de Jogeb un otorité antér én Egypt, el laquas én é Garroſs hac e ordrénas d'un Offiçour quêrhèt én é raug, eid obligein é ſujité de ſtouein dirac en hani en doai hanhuét Salvér en Egypt. Èl-ce é commançaſ gloër en dén ſantel-hont, hac é fortias ag ur ſtad triſt é péhani en en doai Doué el laqueit eit en diſpoſein de vout humbl ér rang ihuel de béhani é vènnai er sàuein. Jogeb eit chângein a ſtad, ne changeas quêt a galon: quen humbl oai én é hloër, èl ma hoai bet courajus én affliction. Quer coutant ag en droug èl ag er mad, biſcoah ne chongeas, deuſto d'é buiſſance, a hum vangein ag er-ré en doai ean diſinourét ha décrnét, ha péré e oai puniſſét aſsès dré er chonge ag ou zorfæt ha dré er rebræcheu ag houciance. Changemant Jogeb e oai ur figur a hani en ineanneu e dènn en Eutru-Doué ag er poénieu, trebilleu ha décriance ag er béd-men, eit ou ſehuel d'er gloër éternel.

FIGUR XXIX.

Berdér Jogeb. Genese.

(2297. 1707 quênt J. C.)

JOgeb gronnét a otorité Pharaon, e ziſcoa quênt peèl é tall mui d'ur Roué ur Miniſt hac ur honſeill aviſét-mat, eid en treſorieu a er béd. Ean e hum impléas de rantein heuru ol ſujité é væſtr, hac e chairras pourvæſſor erhoalh eid er ſeih vlai a guêrteri, hemb la quad er guêrteri ér blaïadeu a abondance. A pe gommançait hum ſantein ag er bèrranté, e bobl e hum adreſſai doh Pharaon, èl doh er hani e zeliai ou ſoulagein. Er Prince-ze ou davæai de Jogeb péhani ou cheleuai ol guet un air amiabl hemb rebutein hanni. En doai a Ghanaan ne oai quêt bet éſpergnét én u guêrteri quen éſtrange: rac-ce Jacob é cleuè é huêrhait æd én Egypt, e gaſſas é vugalé d'i nou de brecein. Jogeb ou hanàuas quenteh mæs ean e zihoallas a vout hanàuét guet-ai hac guet eun n'ou devezai bet trætét é vtæ Benjamin èl m'ou doai groeit dehou, eit goud ſur er urionné ean e ras ſebland a ou hemé eid éſpionnèt, hac e ras ou laquad ér priſon. Eit hum gaërrad ind e reſcondas é hoènt ol berdér, hac é hoai ou zad ér vro a Ghanaan guet ou brær youancan. Jogeb de dri dé goudé, ou zènnas ag er priſon, hac e laras é vènnai, eit boud aſſurét ag er péh e larènt, ma vezai chomét unan a nehai eit crèd ér priſon, beèd que n'ou devai degaſſét dehou ou brær youanq a béhani é conzènt. Nezè é tas chonge deha

en droug ou doai groeit gùéharal de Jogeb ; ac èl ma hum glêmmènt itré-d'ai én ou lan- age, Jogeb e ſantas é galon quen touchét, a hum dènnas a coſté eit ſéhein é zareu. Arterh ean e zas arrè d'ou havouét, hac e amas Siméon ér priſon, quênt rein ou hongé d'er-ré-ral. Ean e ordrénas carguein ou ſéhiér ad ha laquad argant peb-hani é blein é ſah. Retournét ma hoènt d'er guær, ne oai quêt et moyand dehai conſolein ou zad a gaus d'er omèſs ou doai groeit de gaſs Benjamin d'en Egypt. Chonge e zai hoah de Jacob ag er hloès an doai bet guéharal a p'en doai collét é vab Jogeb, hac ean e laras gronce n'en devai quêt uſquét Benjamin de ſorti ag er guær. En Tadeu antel ne ſcuéhant quêt é hadmirein én Hiſ- toër-ze Providance en Eutru-Doué. Arrihue e as guet berdér Jogeb tout er péh e zougènt. nd ou doai ean guêhét eit mirèt ne vezai deit de vout puiſſant, è ma verchai é hunéeu ; hac ean e zas de vout puiſſant, rac m'ou doai an gùêrbét. Réd-oai m'ou devezai en diſcarrét, eit ma vezai bet sàuét, hac é hloër en doai dobér ag ou ivi. Doué en dès merchét en Hiſtoërieu-ze ér Scritur eit contraignein er-ré diſcrediquan d'avouéein é ma ean e regl tout ér béd, ha n'en dès dén capabl de reſiſtein doh é volanté, péhani e dromp er-ré abillan guet ou ol ardeu. Reſiſtance en dud e chervige amb dehou eid acompliſſein é zeſſeinneu hac eit gobér dré-d'ai hac én dreſpèt dehai ol er péh e blige guet-ou.

Figur XXX.

Jogeb hanàuét guet é Verdér. Genese

(2298. 1706 quênt J. C.)

ER guêrteri péhani e gréſquai a zé de zé e gontraignas Jacob de lauſquein Benjami de monêt guet é verdér d'en Egypt, guet eu a er gùélèt é verhuel guet nan. Juda e ſecoura hilleih tènnein er houſantemant-ce guet é dad en ur bromettein dehou é reſcondai a Venjamir Ind e bartias enta guet donæzoneu eit Jogeb Quenteh èl ma huélas Jogeb é vrær Benjamin péhani e oai, èl-d'ou, mab de Rachel, ea e ordrénas dehai antréein én é di, hac e ra preparein ul leign gaër. Int ne gomprenèn nitra én diguemér mad e rait a nehaf, ha com mance e rènt dougein a gaus d'en argant o doai cavét é blein ou féhiér. Guet eun a-vou laqueit arrè ér priſon, ind e laras d'Intandàn Jogeb é hoai deit ehue en argant-hont guet-ai Durant ma hoai doh ou honſolein ha ma te gaſſas devad-t'ai ou brær Siméon, péhani e oa bet dalhét ér priſon er uéh quênt, Jogeb antréas eit hum laquad doh taul. Ind er ſaluda guet er braſſan reſpèt hac e offras dehou o donæzoneu. Jogeb ou receuas a galon vad, gonzas doh-t'ai guet douſtér, hac e oulènna douairé ou zad. Mæs a pe zas dehou hum adre ſein doh é vrær Benjamin, ean e ſantàs galon é carguein, hac obligét oai bet de hun dènn eid ouilein guet mui a liberté. Quên peèl ean e retournas devad-t'ai, guet ur mi joyus; ean e hum laquas doh taul, hac en u

rdrénein d'é verdér gobér èl-d'ou, ean ou ranquas peb-unan tevè é oaid. Durand en é-ce ne oai bet meit joé ha rejouiſſance; hac pe oènt preſt de batti, ean e ras carguein u féhiér ha laquad, èl er uéh quênt, argant eb-hani é blein é ſah: mæs ean e ras opèn ahein é goupèn é ſah Benjamin. A boén é pènt int partiét, ma caſſas ar ou lèrh é Inndant, péhani e hum glêmnas huerhue rac a rantènt en droug eid et vad e oai bet poèt dehai: Perac, é-m'ean, en e hoès-hui arét taſs me mæſtr? Ar er honzeu-ze ind e um excuſas ol, ha memb e gouſantas ma ve-ai chomét priſonnét en hani e vai bet cavét ablus ag el laironci e demallait dehai. Furget ai bet ou féhiér, ha cavét oai bet en taſs é ah Benjamin. Diæz vehai larèt pèh taul chif ai bet quemènt-ce eid er-ré-ral: ol en hum ffrènt de chom priſonnerion é-léh Benjamin. *uda*, péhani e zougeai hoah mui eid é verdét, laras hardéh de Jogeb en en doai ean hum arguét a nehou, hac é hoai dangér ne vezai arhuét é dad guet chagrin, mar bezai chorét é ſclavage ur mab e garai quemènt. Anfin ogeb é huélèt n'eèllai mui arreſt er ſantimanteu é galon, e ordrénas d'er-ré e oai preſant um dènn: nezè ean e lauſquas un taul cri én larèt: Mé zou Jogeb; ha bihue-è hoah me zad? honzeu-ze e oai bet èl un tarh gurun eit-ai: eit ou honſolein ean e laras dehai: N'hou quêt eun; mé zou hou ptær Jogeb, e hoès het: dré Brovidance en Eutru-Doué, en hoès me zrætét èl-ce, hac é hon deit d'er men eit hou ſauvein ag er guêrteri. Nezé ou boquas gùéh-t'et-uèh, hac ou davæas de gaſs en nehuétæt-ce d'ou zad, eit

ma vezai deit d'en Egypt guet é diegueah. U
joé bras oai bet eit Pharaon a pe gleuas qu
mènt-ce, ha dré banàuedigueah ag en oblig
tion en doai de Jogeb, ean e fourniſſas deh
kérri hac er péh e oai requis eit degaſs é dad d'
Egypt. En Hiſtoër-ze, é-mé en Tadeu fante
e zéſq d'er Grechénion ancoehad en anjuik
e rér dehai. Jogeb ean memb e éxcus er-ré
dès ean offancét, ha ne fal quêt dehou m'
d'ou chonge ag er boén ou dès groeit deho
Ne hum chervige ag é otorité meid eit gob
vad; hac é-léh ur face colèrus, ne uélér gue
meit mercheu a garanté. É charité e zou
ur figur admirabl a vadeleah infini Jeſu
Chrouiſt, péhani goudé bout bet gùêrhét,
dès pardonét d'é vugalé er marhue cruel
dès groeit dehou andur, hac en dès int pre
memb guet er Goaid ſcuillét dré où deourn

FIGUR XXXI.

Jacob e ya d'en Egypt. Genese.

APe gleuas Jacob guet é vugalé é hoai bih
é vab Jogeb hac é hoai quer puiſſant
Egypt, ean e chomas sèmblét. A pe oai diva
goriét ha ma hoai bet déviſét dehou penaus
en doai Doué er honduiét d'ur rang quen ihue
ean e laras é hoai treu erhoalh mar boai bih
é vab: mé yei, é-m'ean, d'er havouét,
mé varhuou coutant ur uéh m'em bou
gùélét. Bet oai un tamiq én arvar a fæd
diegueah, rac ma tougeai ne vezai deit é lig
de hum abus guet el lehuiné ag en Egyp
hemb bum laquad é poén ag er bonheur e'c

servét dehai én doar a Ghanaan. Mæs Doué, ré ur vision, en tènnas ag en doujance-ce, ac en accourageas de monèt de gavouét en ani e garai muyan ar en doar. Quentéh èl na hoai bet avertissét Jogeb, dré unan ag é verdér, é hoai arrihue é dad, ean e yas én arbèn dehou beèd Gessèn, hac a pe oai tost, ean e zisquênnas ag é Garroche eit monèt de roquein dehou. Er joé ou doai doh hum uélèt in un amzér ne oènt quêt ingorto, e vougas ou honzeu; ha bet oènt peèl doh hum vreneateah hemb eèllèt larèt ur guir en eil-d'éguilé. Arlèrh, Jogeb e gonduias é dad de saludein er Roué; hac èl ma tezirai ne vezai quêt bet aigét é Famill é-mésq en Egyptiénnèt, ean e ncoehas é rang ihuel hac e zisclærias hemb néh é hoai é dad hac é verdér bugulion, pe-aus-benac ma houiai é seèllait er vacation-ze l un disinour én Egypt. Rac-ce er Roué e ccordas dehai en doar a Gessèn; hac er sourci n doai Jogeb a bourvæein dehai ou necessær, ou goarantas doh er miserieu ag er guêrteri. Èl-ce é hoai bet sauvét, dré Brovidance Doué ha madeleah Jogeb, er bobl a Israël, péhani e gonsistai nezè é dec pèn ha tri-uguênt. Èl-ce, é-mé S. Yehàn Chrisostom, é regl en Eutru-Doué quemènt tra-zou é andræd er-ré choægét, bac en ou hondui, èl ma fal dehou, dré changemanteu gùéh heurus, gùéh malheurus. Ean ou afflige gùéhavè guet eun ne hum zishanàuehènt guet ul lehuiné continuel; ha touchand ean ou honsol, guet eun ne gollehènt calon idan er bouis ag en afflictioneu. Un dra vad oai bet de Jacob en dout collét é vab eid un hærrad amzér, a p'en dè gùir en ou doai bet doh hum gavouét assambl, ur

joé quer bras, ma rai dehai ancoehad ou o
gloès treménét. Mæs mar boai bet diguemére
mat bugalé Jacob guet en Egyptiénnèt, ind
ras dehai goudé ſouffrein oi er péh e eèll o
hounar inſpirein de dud dinatur hac enem
de Zoué. Rac, é-mé en Tadeu ſantel, e
Egypt, de larèt-è, er béd, e zou perpet d
zougein eid er gùir Iſraëlitèt; ha pebèh que
caër diguemér e ra dehai a gommance, abrè
pé. dehuehad ind e hanàn é ma chiffus deha
ou dout hum hroeit doh-t'ou, memb én o
braſſan dobér. Rac; é-mé S. Bernard, e
hoand e gontraign de monèt d'en Egypt,
zou perpet de zougein.

FIGUR XXXII.

Er Mameu-Diegués ag en Egypt.
Exode.

(2315. 1689 quènt J. C.)

JAcob e vihuas tranquil én Egypt durant
ſeintec vlai, hac èl ma ſantaï er marhue é
toſtad, ean e galhuas é vab Jogeb hac er hon-
juras de gaſs é gorv de voud intèrrét de vé é
dud. Anſin ean e ras é venédiction de vugalé
Jogeb hac e varhuas oaidét a gant ſeih vlai
ha deu-uguènt. Jogeb, é-mé er Scritur, e hum
daulas ar face é dad hac e ſcuillas dareu én
abondance. Ean e ras baumein é gorv, ha
goudé m'en doai ouilét dehou dec dé ha tri-
uguènt, ean e oulènnas guet er Roué permiſſion
d'er haſs de voud intèrrét d'en doar a Gha-
naan. Arlèrh er céremoni, péhani e oai he
inourér

mourét dré breſance en dud a galité ag en Egypt, Jogeb e gonſervas perpet é otorité, rac ma himpléai é buiſſance eit gobér vad d'erré-ral quêntoh eit dehou é hunan. A pe zas dehou ſantein er marhue é toſtad, ean e ſuplias é verdér d'obér dehou er memb græce en doai groeit d'é dad, en ul larèt dehai : Quént peèl Doué ou tènnou ag er vro-men hac hou conduiou d'en-doar en dès grateit d'Abraham, d'Iſaac ha de Jacob. Mé hou pèd enta, ne lauſquet quêt me iſili amen ; mæs caſſet int guencoh d'en doar a Ghanaan. Iud er promettas tout dehou, hac ean e varhuas oudét a gant dec vlai, goudé m'en doai commandét puar-uguênt vlai én Egypt. De beèl goudé marhue Jogeb, en affærieu e changeas é andræd é ligné. Sehuel e ras én Egypt ur Roué-aral hanhuét chue Pharaon, mæs enemis touyét d'er bobl Hebrus. E-léh ou iſtimein èl m'en doai groeit er Rouanné én é raug, ean ou heméras é caz guet jalouſi é hnélèt é hoènt puiſſant ha forh nombrus. Ean e laquas enta én é chonge de ziſtrugein er bobl-ze a nebedigueu, doh ou inchægein guet labourieu calét. Mæs a pe zas dehou remerquein é créſquènt a nombr, sèl mui m'ou garnageai, eit ma vezènt bet a nezè ur merche penaus en afflictioneu ne chervigeant meit de créſquein en Ilis, ean e impléas ur moyand-aral, hac e ordrénas d'er Mameu-Dieguês péré e yai d'ulevoudein er grouaguê Hebrus, mouguein ol er bautrèt quenteh èl ma vezènt gannét. Un ordrénance quer barbar e ras horreur d'er Mameu-Dieguês ; hac èl ma tougènt Doué, índ e refuſas aboeiſſein d'er Roué, péhani arſteuét ma reſiſtait dohtò, e gommandas d'é ſujité turel én Nil ol

pautrèt er bobl Hebrus. Arlèrh ean e guelènna huerhue er Mameu-Dieguês-hont, rac n'o doai quêt hélıét é ordreu. Mæs Doué, é-m er Scritur, e recompanças ou diaboeiſſanc dré é venédiction pihuiq e ras d'ou ziegueaheu ha deuſto n'agréai quêt er gueu ou doai laré eit hum gaërrad, ean e recompanças neoah. e charité tinèr ou doai é quevir é bobl. Hava vehai ne oai nezè meid en nebediq mèrhèthont e gonſervai hoah ar en doar er ſantimanteu ag en natur humæn: rac a ol ſujité u Roué cruel ne oai meit-ai e zougeai en Eutru Doué hac é Juſtice mui eid en dud guet ou o menaceu. Heurus, é-mé S. Auguſtin, pe vezèn bet quer gùirion èl ma hoènt truhéus, ha p'ou devezai hum éxpoſét a galon vat de goll ou buhé eit bugalé innoçant, quêntoh eit hé fauvein dré ur gueu: ind ou devezai marcè gùélét diſtrugein ou ziegueah, de larèt-è, ou ligné ar en doar, mæs Doué en devezai reit dehai unan éternel én Nean.

FIGUR XXXIII.

Moïse sauvét. Exode.

(2453. 1571 quênt J. C.)

DUrand ma claſquai ur Roué ingrad diſtrugein ur bobl de béhani en en doai Rouanné én é raug obligation ag ou Rantelea ha memb ag ou buhé, un dén hanhuét Amra a Dribu-Levi, en doai bet ag é voès, Jocabel ur mab, er brahuan croaidur e eèllezai bo gùélét. É vam e aſſaias er huh durand tri mi

mæs contraignét oai bet anſin d'en abandonein, eit ſauvein hé buhé : rac er-ré e oai carguét a ſurgeal en tiér, n'éſpergnènt dén. Hi e ras enta ur havelliq-brènn eit laquad hé hroaidur, hac en éxpoſas èl-ce ar vordèn en Nil. Hi e ordrénas d'hé mèrh ſpial doh hé brær hæt-ha-hæd d'er riviér, eit goud petra e vezai arrihuét guet-ou. Er momand-ce mèrh Pharaon e zas de hum olhein d'en Nil, hac e hum gavas de uélèt er havelliq-ce é-méſq er horz. Guet en dezir a oud petra e oai abarh, hi e gaſſas unan a hé matéhèt d'er hlaſq. A pe zas dehi conſidérein ur hroaidur quen amiabl é crial én é gavèll, hi e ſantas hé halon é carguein guet truhé doh-t'ou, hac e laquas én é chonge d'er ſauvein. É hoær péhani e hum zalhai toſt, e hum bre-ſantas, hac e laras d'er Brincès-ze é hoai preſt, mar boai hi coutant, de monèt de glaſq ur vaguerès dehou. Mèrh Pharaon e reſcondas ne oulènnai quêt gùel ; ha quenténh hi e ridas d'a-vertiſſein hé mam. A pe oai deit Jocabel, er Brincès e laras dehi : Chetu ur hroaidur e ran deoh : maguet ean guet ſourci, ha mé hou recompançou. Ur uéh ma hoai deit de vout bras, é vam er haſſas de vèrh Pharaon, pé-hani er ſeèllas perpet èl hé hroaidur, hac en hanhuas Moïſe, de larèt-è, ſauvét ag en deur. Marveilluſſæd un dra, é-mé en Tadeu ſantel ! Er Miniſtr ag er goh Lezèn e zou bet, ag er momand ma hoai gannét, ur figur a Jeſus-Chrouſt, en Doctor ag el Lezèn nchué, dré ma hoai bet ſauvét dré ur Miracl a-véſq er vugalé e vaſſacrait én é amzér. Doué e ziſcoai plan a-zè é ma Mæſtr ag en ol dud, ha ne chervige de nitra ou reſolutioneu caër, a pe vèat contrel d'é zeſſeinneu éternel. Haval vehai

é reſiſt hoah mui doh er-ré e ra profeſſion a obér brizél dehou ; ha bamét vér é huélèt penaus é ra goab a Pharaon, péhani e zeſsàu én é Balès hac e chériſs èl é zoaran en hani e oai déſtinét eit tènnein a-zan é bèrh ur bobl e dourmantai. É vam péhani en doai ean abandonét, e zou carguét arrè ha payét memb eit rantein dehou ur chervige hi devezai prenét a galon vat, couſteèt e vezai couſtét. Doué c breſervas Moïſe a vout bèét én ur riviér, eit hum chervige a nehou goudé eid abimein ér mor-ru mab en hani e vènnas el laquad d'er marhue, guet er-ré principal ag é ſujité, péré e oai bet quer fidel d'acompliſſein é ordrénanceu barbar. Arlèrh quemènt-ce réd-è bout diſcredus ha diavis hilleih eit refus hanàuein é ma Doué-è tout, hac en dud puiſſantan n'en dint nitra : ha ne ouiér petra admirein davantage pé dizoujance pé folleah er-ré-zou hardéh aſsès eit hum ſehuel inemb de Zoué memb.

FIGUR XXXIV.

Bod-ardant. Exode.

(2573. 1491 quènt J. C.)

MOïſe ſauvét dré ur Miracl ha deſsàuét é Palès Pharaon, e ziſcoas quènt peèl é hoai déſtinét d'un dra-benac noploh eit n'en dè inourieu tamporel. Rac un tarh-calon oai eit-ou gùélèt é dud én affliction durand ma hoai ean é lehuiné. Gùel oai guet-ou, èl ma lar S. Paul, boud affligét guet pobl en Eutr

Doué, eit boud heurus guet é enemisèt. Ardro en oaid a zeu-uguênt vlai, ean e laquas én é chonge de gùittad Palès er Roué. Un dé ma hoai oueit de viſitein é verdér, ean e gavas un Egyptién é houtragein un Hebrus: quentéh ean e ridas dehai guet ur golèr ſantel, e lahas en Egyptién-ze hac en intèrras én ur ſablêq. Ean e gredai, é-mé er Scritur, en en devezai er bobl comprenét dré en action-ze é hoai ean e oai déſtinét guet Doué eit ou delivrein: mæs ean e hum drompai; rac èl ma haſſaiai en trenoz accordein deu Hebrus e gavas doh hum noæz, en ur repreſantein dehai é hoènt herdér, unan a nehai e reſcondas dehou: Pihue, é-m'ean, en dès reit carg deoh a hur jugein? Mèrhad é fal deoh me lahein, èl ma hou poai lahét déh en Egyptién-hont. Moïſe e ſantas é hoai mall dehou téh, hac ean e hum dènnas én ur vro hanhuét Madian. Ean e gavas ital ur fetan ſeih mèrh d'ur Miniſtr ag er vro-ze, péré e oai deit de zeurra ou lonnèt: mæs ur vandèn bugulion-aral e oai inou, e virai en deur doh-t'ai, beèd quene hum laquas Moïſe d'ou dihuèn ha d'ou ſecour de doſtad ou lonnèt. Retournét ma hoènt d'er guær, ind e zéviſas ou affær de Jethro, ou zad, péhani e vènnas gùélèt en hani en doai int ſecourét. Moïſe touchét a vadeleah en dén-ze én é guevir, e gouſantas diméein de Sephora, unan ag é vèrhèt, hac e baſſas deu-uguênt vlai é hoarn devèd é dadêq én desèrh. Un dé ma hoai oueit d'ul léh diſtro toſt d'er manné Horeb, Doué e apariſſas dehou é creis ur bod é péhani é hoai un tan bras hemb el loſquein. Moïſe e avanças eit gùélèt er marveil-ze a doſt: mæs Doué en arreſtas en ul larèt dehou: Mé mès

cleuét boéh er bobl Hebrus, hac é-han anfin d'en tènnein a ſclavage : hui-vou e chervigeou deign eit gobér en œvre-ze. Moïſe e hum éſcuſas a gommance : mæs Doué eit er gounid dré zouſtér de sèntein doh é volanté, e ras ér momand-ce deu-Viracl. Ean e changeas er uialèn e oai é dourn Moïſe, én ur ſerpand, hac a ſerpand ean hé changeas arrè én ur uialèn. E huélèt ne oai quét gouniét dré er hetan Miracl, ean e ras hoah un-aral. Laqueit, é-mé en Eutru-Doué, hou tourn én hou quèrhèn. Moïſe e sèntas, ha goudé m'en doai tènnét é zourn, ean er gùélas lovr ha gùèn èl èrh. Doué e ordrénas dehou el laquad hoah ér memb léh, hac arlèrh en doud ean tènnét, ean er havas gùelleit. Deuſt de guemènt-ce Moïſe e reſiſtas hoah ; mæs obligét oai bet anfin de blæguein. Nezè ean e gùittas é dadéq, hac e retournas d'en Egypt eit conſolein é bobl. En Tadeu ſantel en dès ſeèllét er bod-ardanthont èl ur figur ag en afflictioneu e gouéh ér béd guet er gùir Grechénion, ha péré é léh ou honſumein, ne rant meit ou rantein purroh ha caërroh dirac Doué. S. Gregoër é conſidérein vocation Moïſe de gondui er bobl Hebrus, e greine eid en dud e uélér bamdé doh hum voutein é ſtadeu é péré é veint carguét a ré-ral, hemb conſultein en Eutru-Doué, na memb hanàuein en obligationeu e guemérant. A boén é vènt-int capabl de reſcond a nehai ou hunan, ha neoah ind e vènn hum rantein reſcondabl a ineanneu er-ré e vou idan-d'ai.

FIGUR XXXV.

Moïse dirac Pharaon. Exode.

APe yas Moïſe a bèrh Doué de larèt de Pharaon lauſquein é bobl de ſorti ag en Egypt eit monèt de ſacrifiein én desèrh, er Prince-ze e ras goab a nehou, hac e reſcondas ne hanàuai quêt é Zoué. N'en doh, é-m'ean, meid ur revoltét péhani e glaſq diſtroein en dud-ce ag ou labour, ha hui e lar é-hoh degaſſét a bèrh Doué. Raï arhouarêq ind a pe gavant amzér de chongeal a ſorti a me Ranteleah: rac-ce mé vènn ma fourniſſeint quemènd a divl èl quênt, hemb ne vou pourvæét dehai plous èl ma rait bamdé. Er bobl Hebrus é hüélét é créſquai ou affliction a zé de zé, e ras de hum glêm doh Moïſe hac Aaron, é vrær, en ul larèt dehai é hoènt caus d'en drougueu e gouéhai bamdé ar nehai. Quemèntce e oai ur figur admirabl ag er péh en dès er gùr Vugulion ag en llis de ſouffrein, a pe za dehai aſſai convertiſſein un inean-benac hac hé zènnein a ſclavage en Egypt. Doué e oai bet touchét ag er goal-drætemant nehué e rait d'é bobl, hac èl mei en affliction hé hunan ur voéh péhani e sàu beèd en Nean, ean e gaſſas arrè Moïſe de gommandein ag é bèrh de Pharaon lauſquein é bobl de ſorti ag é Ranteleah. Moïſe e sèntas, hac eit diſcoein d'er Prince-ze ur merche a buiſſance en hani en degaſſai, ean e changeas én é breſance gùialèn Aaron én ur ſerpand. Mæs Pharaon en doai é forcerion, péré dré ou magi e ras ur ſort Miracleu

doh ré Moïſe, eit ou décriein ha mirêt doh er Roué a obér ſtad ag er péh e uélai. En éffæd, ind e changeas ehue ou gùialènneu é ſerpandèt é preſance Pharaon : mæs dré ur Miracl nehué, gùialèn Aaron e zaibras ré er ſorcerion-hont. Er Prince-ze ne hum zacoras quêt d'er hetan Miracl : rac-ce Doué e gaſſas hoah Moïſe de gommandein dehou ag é bèrh lauſquein é bobl de ſorti ag en Egypt. Moïſe hemb dougein er menaceu e oai bet groeit dehou, e zas én arbèn d'er Roué ar vordèn en Nil, hac e hum adreſſas doh-t'ou guet ul liberté ſantel, hemb coll nitra ag é zouſſér hac humilité ordinær. Ean er pedas arrè de lauſquein é bobl de monèt d'en desèrh eid offrein ur Sacrifice ; hac èl ma huélai Pharaon obſtinèt d'er refus, ean e ordrénas d'Aaron ſchuel é zourn drès en Nil : quentéh en deur ag er riviér-ze, ha memb ol en deur ag en Egypt, e oai bet changét é goaid, ha merhuel e ras ol er péſquèt. Henneh oai bet er hetan gouli ag en Egypt, hac ur figur-è ag en dalledigueah éahus e reſerv en Eutru-Doué d'er-ré ne gredant quêt é gonzeu : rac é-léh en deur pur a urionné, ne gavant partout meit goaid, de larèt-è, opinioneu deſordr ha corromplét. Souéhét vér d'ahurtemant Pharaon, péhani e uélai Miracleu quet caër hemb gobér cas er bet ; ha ne vér quêt ſouéhét, d'en nivér ma criér bamdé ar er béherion changein a fal vuhé, ne hum gav quaſi hanni e brès cheleuèt conzeu Doué. Er Prince-hont e gavai un digaré ér faus Miracleu e uélai guet é ſorcerion, péré e eèllai erhoalh gobér en droug, ha changein, èl Moïſe, en deur é goaid. Mæs ean e rinquai digueor é zeulagad a pe uélai n'eèllènt quêt,

il Moïſe, changein er goaid-hont é deur, ha ne oai meid en hani en doai groeit er gouli, e eèllai er reparein. Quemènt-ce e ziſco penaus un iſprit dallét ne ra mui cas a nitra, ha n'en dès nitra àr en doat capabl de vlottad ur galon péhani e galetta èl hoarn idan en tauleu e gouéh ar nehai ag en Nean, hac e zou abandonét guet Doué d'hé malice propr dré ur juſt Jugemant.

FIGUR XXXVI.

Goulieu en Egypt. Exode.

QUetan gouli en Egypt e oai bet en deur changét é goaid; mæs èl n'en doai chervigét de nitra, Doué e zegaſſas er-ré-men.

En eil e oai bet reannèt, a béré é hoai bet carguét en Egypt én un taul; ha quemènt-ce e oai, revè S. Auguſtin, ur figur ag er péh e arrihue guet en dud péré e hum goutantt a gonzeu caër hac e laq tout ou devotion é diſcourieu væin.

En drivèd e oai bet gùiſpèt, péré e oai ur figur ag en affliction en dès en Illis d'andur a bèrh er-ré e hum blige é troublein hé repoz hac é néhancein en ineanneu.

Er buarvèd e oai het cleyon forh néhançus, péré e oai ur figur ag er malheur e gouéh ar en dud abandonét guet Doué d'en néhance a ſperet, péhani e vir doh-t'ai a gavouét en douſtér ag ur peah véritabl.

Er bempèd e oai bet er vocèn péhani e ziſtrugeas el lonnèt, ha péhani e verchai penaus er-ré e vihue ér Grechéneah èl lonnèt hemb

ræſon, e vezai bet ſcoeit guet ur vocèn ſegrèd péhani e lah en inean hemb gobér droug d'e horv.

En huéhvèd e gouéhas ar en dud hac e oa goreu ha burbuad catarus, péré e repreſant er horrompl ag un inean gouniét guet er ha hac er malice, hac e oai opèn ur figur ag e gouli guet péhani é ſco en Eutru-Doué er-r en dès abandonét d'en orgueil ha d'er golèr.

Er ſeihvèd e oai bet grezill, péré e ziſmanta ol er péh e hum gavai idan-d'ai, hac e oa ur figur a injuſtice hac a dæriſion er-ré e revi dré ivi labourieu er-ré-ral, hac anfin e hun revin int memb dré en droug e rant, èl e grezill péhani e daïe goudé m'en devai tou diſmantét ar en doar.

En eihvèd e oai bet carhuèt-lann, péré zevorai ol er péh e oai chomét glaz arlèrh e grezill. Er gouli-ze e repreſantt en drougueu ra er faus teſtoni. Rac er harhuèt-lann, hava doh er faus teſteu, ne rant droug mert gue ou bêg.

En nàuvèd e oai bet un tihoéldæt blaouahuè hac e oai ur figur ag en noz tihoél é péhan é ma dalh-mat inean en dud fal, durant ma jouiſs er-ré vad, èl er bobl Hebrus én amzér hont, ag er haërran ſplandér. Réd-è remer quein, én ur baſſein, penaus en doar a Geſsén é péhani é hoai en Iſraëllèt, ne oai quêt bet éxpoſét de hanni ag er goulieu-ze.

Doué, èl ma lar Salomon, ne buniſſai ahur temant Pharaon meid a nebedigueu, eit diſ coein é ma infinimant douce én é vraſſan colèr, hac é tezir ma profitehér ag er punitioneu diſtèr, eit hum laquad én abri doh er-ré vraſſan. Quen æz oai dehou degaſs én un taul Lionnèt

de ziſtrugein en Egyptiénnèt, èl ou avertiſſein dré gleyon de ziſtroein doh-t'ai ou hunan. Mæs can e ouair peguemènd é ma fragil mabdén, hac can e hum goutantt a en avertiſſein dré ur gouli douce, eit ma tei en dud de jugein pèh quer ruſt vou en tauleu e gouéhou ar nehai, a pe zei dehou ou funiſſein én é vraſſan colèr; rac can e vènn ma houiehèmb é vénit bout dougét: hac a pe gav ineanneu ahurtét èl Pharaon, can e ziſplæg inemp dehai é ol-buiſſance; ha ma ne brezant quêt chelenèt, goudé m'en devai ou avertiſſét dré gaër, can e hum gav èl contraignét d'impléein en dehuehan tauleu ag é golèr, ha de vout quer ferm én é Juſtice èl ma vènt én ou obſtination.

FIGUR XXXVII.

En Oén Pascal. Exode.

DOué é huélèt n'en doai groeit Pharaon cas er bet ag en nàu gouli quetan, e ordrénas d'é bobl quênt degaſs en decvèt, ſacrifiein en Oén e zalhènt preparét ag en decvèt dé ag er mis. Reglét en doai memb dehai é pèh mod en daibrein, de larèt-è, én ou sàu, ur vah én ou dourn èl tud preſt de monèt é perhindæt. Mæs commandét en doai dehai drès pèh-tra bout ſourcius de verchein bouguên ou doreu guet goaid en Oén, eit m'en devai en Æl diſtrugér éſpergnét en tiér e vezai bet merchét. Er bobl Hebrus e ras ſoignus mat er pèh en doai Doué commandét, hac a pe oènt hum aſſamblét, pèh unan guet é famill, er huarzecvèt dé ag er mis ardro en noz, eit

daibrein en Oén ou doai ſacrifiét, Doué e zegaſſas er marhue d'er mab cohan a gueménd ti e oai én Egypt, hemb éſpergnein hani Pharaon na memb er hohan lon a bep tiegueah : en Iſraëllèt hemb quin e oai bet éſpergnét. Er Roué ſcontét é huélèt é vab marhuét ſoubit, e sàuas é creis en noz : mæs chom e ras ſemblét é cleuèt pep-unan é crial é hoai ur marhue én é di. Ne oai hanni ne zougeai eit-ai é hunan er péh e uélai arrihuét, guet é groaidur carettan. Nezé é hoai bet hanàuét reih é tiſpos en Eutru-Doué èl ma car ag en dud, hac en ou hontraign anfin d'obér é volanté. Pharaon péhani en doai reſiſtét beèd nezé, e oai bet er hetan é pedein en Iſraëllèt de ſorti ag é Ranteleah, ha de gaſs guet-ai ol ou bugalé hac ou lonnèt. E ſujité ol d'ur voéh ou ſedai ehue é græce de monèt ou hènd. Ind e bartias enta en trenoz er Paſq, er memb dé ma hachihuai er puar hant tregont vlai treménét a oudé en amzér m'en doai Doué larét d'Abraham é vezai bet é ligné divroét ha goal-drætét. Er bobl-ze e oai compoſét nezé a huéh cant mil dén capabl de zoug en arm, hemb contein er merhèt nac er vugalé. Mæs quènt forti, ind e gueméras él é preſt, guet en Egyptiénnèt, dré ur ourhæmén particulié a Zoué, ol ou leſtreu-eur hac argant, ha ne hum gavas hanni ne oai forh joyus a rein dehai ol er péh e oulènnènt. Él-ce é hoènt bet delivrét a gaptivité en Egypt, péhani e oai padét deu gant pembzec vlai. Dré un éffæd a Brovidance Doué, ind e gaſſas guet-ai en treu préciuſſan en doai en Egyptiénnèt, eit boud él-ce recompancét ag el labourieu ou doai groeit dehai, hac eit merchein a-nezé penaus ol er péh-zou caerran

ar en doar, e zeliai paſſein én Ilis eit chervige d'hé gloër hac uſage. Delivrance er bobl Hebrus ag en Egypt, e zou ur figur a zelivrance er bobl Crechén a ſclavage er béd hac a laceu en diaul. Quênt ma hoai ſacrifiét ar er Groès en Oén péhani e éfface péhedeu en dud, ind e eèllai huannadein; mæs ne oai quêt poſſibl dehai bout delivrét a gaptivité meit dré é Varhue. Ag en delivrance-ze é vènn en Eutru-Doué ma hun bou chonge peb-plai de Baſq; hac a nehi é rér bamdé mimoër ér Sacrifice ag en Overèn. Hun Tad carantéus e vènn ma conſidérehèmb pihue-è en hani en dès payét hur rançon, ha pihue-è en tirant hun dalhai é ſclavage; eit ma trugairiquehèmb er hetan ha ma queméréhèmb caz doh en aral; ma talhehèmb doh Jeſus-Chrouiſt hun diboéniour, ha ma tougehèmb en diaul hur braſſan enemis. Er ceremonieu guet péré é hoai ordrénét d'er Juivèt daibrein en Oén Paſcal, e zou, revè S. Gregoér, ur figur ag en diſpoſitioneu requis eit toſtad d'er Sacremant ag en Autær. Rac a-zè é rér demb é gurionné de zaibrein er ghir Oén péhani en dès hur ſauvét guet é Oaid. Eit daibrein en Oén Paſcal, réd-oai: 1.° bout Juiv: 2.° réd-oai bout guſquét é quis ur perhindour, guet ur vah én un dourn: 3.° réd-oai daibrein bean: 4.° réd-oai en daibrein guet bara hemb bihouïl ha lezeu huerhue: 5.° réd-oai en daibrein roſtét ha non pas d'arrhuét é deur. Chetu er figur: guélamb bermen. en éxplication. Eit communiein dignemant: 1.° réd-è bout Crechén: 2.° réd-è boud é diſpoſition ur perhindour, de larèt-è, bout diſtag doh er béd ha doh er péh e eèllehai hur mirèt a arrihue én Nean: 3.° réd-è en

doud ur Fé bihue : 4.° réd-è caſtiein er horv ha boud pur a galon, hemb bihouïl a valice nac a hipocriſi : 5.° réd-è anſin en doud ur garanté berhuidant hac un dezir ſantel de hum joéntein doh Jeſus-Chrouiſt.

FIGUR XXXVIII.

Er Mor-ru. Exode.

PHaraon é huélèt ne retournai quêt en Iſraëllèt arlèrh en tri dé en doai accordét dehai eit monèt d'en desèrh de ſacrifiein, e ancoehas én un taul er goulieu miraculus en doai Doué digarguét ar nehou, hac e aſſamblas, eit monèt ar ou lèrh, é ſoudardèt hac é ſujité, péré ne oulènnènt quêt gùel, dré en dezir ou doai d'atrap er péh ou doai preſtét dehai. A pe zas d'en Iſraëllèt conſidérein é pèh dangér en hum gavènt én ul léh ne uélènt ag un tu meit mor, hac ag en tu-aral meid armé Pharaon, ind e ancoehas ehue er Miracleu en doai groeit Doué én ou andræd, ha memb é Brovidance ſpécial péhani ou honduiai én desèrh dré ur goguſsèn durand en dé ha dré ur pilær a dan-flam durand en noz. Ind e zas enta de hum glêm doh Moïſe, hac e oulènnas guet-ou, èl p'ou devezai vènnét en inſultein, ma ne gavai ean é hoai béyeu erhoalh én Egypt eit ou intèrrein, a p'en doai int degaſſét d'en desèrh de vout lahét. Moïſe ou honſolas én ur bromettein dehai aſſiſtance ha ſecour en Eutru-Doué. Én éffæd, a pe oai toſt Pharaon, Moïſe e sàuas é zourn drès er mor, ha quentéh en deur e ziſpartias eit gobér

hènd dehai. Er bobl e antréas ér routt nehué-ze formèt èl itré dihue vangoër a zeur én ur fæçon ma quêrhènt hemb glubein tam ou zreid. En Egyptiénnèt, guet er gredèn é heëllènt ehue profittein ag er Miracl-ze eit maſſacrein er bobl Hebrus, e antréas ar ou lèrh hemb doüance er bet. Mæs Doué e ziſcoas quênt peël pèh quêmb e laquai itré é bobl hac ind. Ean e gommançaſ d'ou ſcontein quemènt guet gurun ha brogon, ma larènt en eil-d'égulé : Téhamb : hum ſauvamb ; rac Doué e hum ziſclæri inemp demb, eit ſecour en Iſraëllèt. Er momand ne chongènt meid a hum ſauv, Doué e ordrénas de Voïſe ſehuel arré é zourn drès er mor, ha quentéh en deur-hont diſpartiét e zas de hum joéntein hac e lonquas Pharaon guet ol er-ré e oai guet-ou. Er Miracl-ze e ziſco braſtæd en Eutru-Doué, hac ean memb e lar en en dès ean groeit eit ma tei en dud de handuein é ol-buiſſance. Er paſſage-hont ag er mor-ru e zou ur figur ag er Vadiènt ; rac requis-è tremèn dré en deur ag er Vadiènt eid antréein én Nean. Mæs er péh e ſouéh muyan en Tadeu ſantel, e zou ma hum arreſt er Grechénion de gonſidérein en dianvès ag er Miracleu-ze, hemb bout touchét a ré-ral paud braſſoh dré n'en dint ſpirituelloh. Admirein e rér, é-mé S. Bernard, er fæçon mei ſortiét er bobl Hebrus ag en Egypt, ha ne rér quêt cas eit gùélèt un incan doh hum ſauvein ag er béd dré ur gonverſion ſincèr. A-hont ne oai ſeahét neoah meit Pharaon ; hac amen é ma er goal ſperétmemb e zou ſeahét : a-hont er mor ne lonquas meit chariodeu ; hac amen é ma en ol dezirieu deſordr hac er goal-inclinationeu e zou diſtrugét. Er bobl Hebrus n'en doai de gombattal meit

doh tud èl d'ai ; mæs un inean convertiſſét en dès affær doh ol arméyeu er Roué ag en ihuern. Mar boai glorius nezè eit Doué cleuèt Pharaon é larèt : Téhamb , peèllamb doh Iſraël , rac Doué e gombatt eit-ai ; gloriuſſoh-è hoah dehou cleuèt bermen en diaulèt é larèt en eil-d'éguilé : Peèllamb , lauſquamb en inean-ze , rac Doué e hum laq a du guet-hi inemp demb.

FIGUR XXXIX.

Er Mann. Exode.

NE oai hanni ag er Juivèt memb er-ré caléttan a galon, ne gonzai guet admiration, ha ne drugairiquai Doué ag er Miracl en doai groeit én ou hevir ér paſſage-hont ag er mor-ru. Ol é joéntezant ou boéhieu guet hani Moïſe eit cannein ur Hantiq a drugairé, hac eit hun déſquein de oud grad d'hun Tad, a pe receuamb guet-ou ur græce-benac. Mari, hoær Moïſe, e dolpas ehue er mèrhèt, eit cannein ol d'ur voéh Himneu a rejouiſſance. Mæs quênt peèll en nan ou dougas de hum glêm doh Moïſe, ha de durel ar nehou er garé ag en ol trebilleu e gouéhai ar nehai. Goudé m'en doai Moïſe diſcoeit reih d'er bobl é hoai doh Doué memb en hum guemérènt, a pe zai dehai hum glêm én ur mod-benac, ean e bromettas neoah dehai en ou devezai cavèt de zaibrein. Én éffæd, ag en noz-ce memb, Doué e zegaſſas d'ou hamp un nombr bras a goaillèt ; hac en trenoz vitin é couéhas ag en Nean ur bihuance e bourvæas dehai bamdé durand en eu uguênt vlai ma hoènt bet én desèrh. Souéhét bras oènt

bet a p'ou doai gùélét en doar tro-ha-tro goleit ag er bouéd divin-ze : mæs Moiſe ou zènnas a ambarras en ul larèt dehai é hoai quemènt-ce er bara e zegaſſai Doué dehai ag en Nean. Ean e ordrénas dehai bout ſourcius de chairrein bamdé ag er Mann quênt sàu-heaul, eit ou déſquein, é-mé er Scritur, de ſehuel a vitin mat eit trugairicad Doué ag é zonæzoneu : rac ur uéh ma hoai sàuét en heaul, er Mann e daiai, ha dehuehad oai nezè monèt de glaſq. Ean e zihuènnas doh-t'ai goarn ag un dé d'en aral; hac er-ré en doai goarnét a gommance é figur bout qùitt a monèt de chairrein en trenoz, e gavas corromplét ha prinhuedét en hani ou doai armèrhét. Doué e vènnai a-nezè déſquein de vab-dét hum ſourciein hemb quin ag en dé preſant, ha lauſquein guet é Brovidance er ſourci ag en trenoz. Anfin eit ma vezènt bet ér ſtad de ſantefiein er Sadourn guet devotion, ean e laras dehai chairrein ag en dé quênt pourvæſion eit deu zé, hac hennéh ne hum gorromplai quêt, èl en hani e oarnènt durand er ſuhun ag un dé d'en aral. Er Mann e oai, èl m'en dès larét Jeſus-Chrouiſt, ur figur ag er Sacremant ag en Autær. Pebèh quen admirabl oai er bihuance-hont e bourvæai Doué d'er Juivèt, n'ou doai neoah é quemènt-ce, mui eid én treu-aral, avantage er bet ar er Grechénion, péré en dès én éffæd er Mann ag en Nean ha Bara en Ælèt, e ra Jeſus-Chrouiſt d'er-ré-zou fortiét ag en Egypt, de larèt-è, ag er horrompl ag er béd, eit boud ou bihuance hac ou honfortance én desèrh ag er vuhé-men, beèd quene antréeint én Nean, èl ma hoai bet maguét er Juivèt guet er Mann beèd quene oènt antréét én doar a Ghanaan. Obligét omb

enta d'armèrhein gùel er græce-ze eit n'en doai groeit en Iſraëllèt, péré e oai hum ziouſtét bean doh er Mann. Rac penaus-benac ma hoènt bet ſouéhét bras er uéh quetan m'ou doai eun receuét, imbèr ind e vouneabas doh-t'ou, hac e yas memb beèd rein d'er pourr ha d'en oignon ag en Egypt er breferance ar ur bihuance quer marveillus. En diſpriſance-hont ou doai groeit ag er Mann, e zou ul limage ag er péh e ra er Grechénion de Jeſus-Chrouiſt én é Sacremant, a pe vènt hardéh aſsès eit toſtad d'er receu hemb ou dout hum éprouvét èl ma faut, hac hemb gobér diſſorh er bet itré Corv hur Salver ha bara ordinær.

FIGUR XL.

Deur ag ur Roh. Exode.

HAval vehai é teliai er bobl Hebrus boud aſſurét a Brovidance-Doué én ou hevit, arlèrh er Miracleu en doai groeit eit ou zènnein ag en Egypt, hac e rai bamdé é tegaſs dehai er Mann ag en Nean. Mæs un dobér nehué e ras dehai ancoehad quènt peèll un aſſiſtance quer ſpécial, hac ou laquas arrè de hum glêm doh en hani ou doai gùélét quel liès mæſtr a ol-buiſſance en Eutru-Doué. Rac arrihuét ma hoènt é Raphidin hemb cavouét lomm deur de dorrein ou ſehèd, ind e hum adreſſas doh Moïſe, èl ur vandèn tud revoltét, hac e oulènnas guét-ou perac en en doai int tènnét ag en Egypt, eit merhuel én desèrh. Moïſe perpet douce ha tranquil é pèn ur bobl ahurtét hac attàu preſt de hum revoltein, e

yas arré de oulèn ſecour guet Doué, ha goudé m'en doai repreſantét d'é Vajeſté é affliction hac obſtination é dud diſpoſét d'er maſſacrein, Doué eit er honſolein e laras dehou aſſamblein er-ré oaidéttan a nehai, caſs guet-ou er uialèn guet péhani en en doai ſcoeit en Nil eit changem en deur é goaid, ha monèt guet-ai de-dal roh-Horeb; inou, é-mé en Eutru-Doué, mé zifcoei me fuiſſance ha mé rei de zeur ſorti ag ur roh, eit torrein ſehèd er bobl-ze. Én éffæd, a boén en en doai Moiſe ſcoeit guet é uialèn ar er roh-hont, péhani e oai, revè S. Paul, ur figur a Jeſus-Chrouiſt, ma ridas a nehou nolènneu deur ſclær, ha ſorti e ras riviéreu ag ur harêq calét Er Miracl-ze e oai ur figur ag er græceu hemb ſomm e zou ridét ar er Grechénion a Goſté Jeſus-Chrouiſt toullét guet ul lance. Rac ag er mein ſacrét-ce é ma ſortiét en deur péhani en dès torrét ſehèd é bobl én deserh ag er vuhé-men, ha péhani e vamèn hoah én meanneu, én ur dènnein dareu a benigèn ag er halonneu caléttan. D'un nebediq goudé, a pe arrihuezant é Cadès, é péh léh é varhuas hac é hoai bet intèrrét hoær Moiſe, ind e hum gueméras arrè guet furi doh-t'ou ha doh é vrær Aaron, bèt-ha menacein ou lahein a dauleu-mein, ma n'ou devai pourvæét deur dehai. Moiſe hac é vrær e hum dènnas én Tabernacl, hac inou proſternét é preſance Doué, ind e zéſq d'en dud e zou carguét a gonduí ré-ral, guet pèh douſtér é teliant hum gomportein é quevir er-ré-zou idan ou bèrh. Rac ér momand ma hoènt menacét inemp d'er ginr ha ræſon, ne ceſſant quèt a bedein Doué de rein miſericord d'er-ré e vènnai ou laquad d'er marhue. Ind e gar er-ré en dès caz doh-

t'ai, hac e oulèn pardon eid er-ré e vènn ou daimantein. Doué e bourvæas arrè deur d'é bobl; mæs Moiſe e vanquas a Fé ér circonſtance-ze. Rac ean e ſcoas dihue uéh ar et roh, èl pe vezai bet guet ur certæn doutance é hèllezai donnèt deur ag ur harèq. Doué en temallas a guemènt-ce, hac eit er puniſſein, e miſclærias dehou ne vezai jamæs antréét én doar en doai grateit d'é bobl. S. Gregoër e hum arreſt a-zè d'adorein Jugemanteu en Eutru Doué, ha n'èèll quèt parrad a greinein é huélèt e ma puniſſet, eid un défiance quen diſtér, un dén péhani e oai quer fidel é peb tra, ha quen amièt de Zoué, ma tiſpoſai burhud ag é ol-buiſſance. Petra vou a hanamb-ni?

FIGUR XLI.

Amalec ſeahét. Exode.

A Boén en en doai Doué ſauvét é bobl ag un tu, m'ou lauſquas de voud attaquét ag en tu-aral guet un enemis cruel. Sujité Amalec e oai bet er-ré guetan lache ha barbar aſsès eit hum guemér doh tud e uélènt fatiquét, tourmantét quel liès guet en nan haç er ſehèd, ha dibourvai a beb ſort armage, doh tud péré n'ou doai groeit droug er bet dehai, ha doh péré é véritènt ou dout quemérét truhé. Ind e hum armas enta a uellan ma heèllènt, hac e zas d'attaquein ur bobl diarm, a pe berdérènt bihannan. Mæs Moiſe, péhani e laquai perpet é gonfiance é Doué, ne oai quèt bet ſcontét eit guélèt un armé quen nombrus é havance inemp dehou. Ean e ordrénas de Joſué choæge

é-méſq er *bobl* er-ré courajuſſan, eit reſiſtein doh Amalec; durand ma vezai ean hum dènnét ar er manné, guet Aaron ha Hur, eit pedein Doué d'ou ſecour. A pe oai commancét er hombat, Moïſe e sàuas é zeourn d'er h'lué, e aſſènnas é zivréh, hac e formai ér mod-ce er figur ag er Groès, péhani e zeliai boud un dé quer puiſſant eit hur ſauvein, ha quen terribl eit hun enemisèt. Ean e ziſcoas ér momandhont d'en Iſraëllèt é ma Doué é bunan e ziſpos ag er victoër, hac en hé accord chue d'er-ré e hum humili ſinceremant idan é zourn obuiſſant. En dén ſantel-ze e zalhai enta é zeourn sàuét trema en Nean, eit conjurein Doué de zihuèn é bobl. Mæs èl ma hoai ol é chonge guet é dud e oai ér hombat, ha ma tai d'er fatiq ponnérrad é zivréh hac ou izellad a nebedigueu, Aaron ha Hur, péré e oai ital-d'ou, e remerquas é houniai Amalec ar en Iſraëllèt, quentéh èl ma ceſſai Moïſe a zerhel é zeourn sàuét trema en Nean. Rac-ce int el laquas de chouquein ar ur mein, hac e hum zalhai unan a beb-tu eid apouéein é zivréh, beèd quène oai bet diſmantét Amalec hac é armé. Doué e gommandas ſehuel ar en tache ur merche eit dégaſs chonge de virhuiquin ag ur victoër quen heurus, ha in'ou devezai touyét en ou devezai groeit brizél dalhabl d'Amalec, ur uéh ma vezènt bet antréét én doar a Ghanaan. Ean e ziſq demb a-ze é ma én é Hanhue ha guet é ſecour é toug en dud er victoër ar ou enemisèt, ha ne avancér quêt calz guet nærh ha courage a-zianvès, ma ne vènt ſecourét a-ziaharh guet ur Bedèn continuel. Er Grechénion en dès hoah bamdé brizél doh Amalec, de hrèt-è, doh en diaul hac er-ré en dès, haval

vehai, gopreit eit dannein er-ré-ral. En dud carguét a ou hondui, e zeli enta, èl Moïſé, hum dènn ar er manné ha ſehuel hemb ſcuéh ou deourn trema en Nean, eit pedein Doué de zihuèn er-ré-zou idan ou bèrh. N'en dè quêt erhoalh ou avertiſſein, ou haſtiein, ou horrigein; réd-è opèn goulèn guet Doué eit-ar nærh de reſiſtein doh ou enemis. Amalec e eèllai aſsès reſiſtein doh ur bobl armét inemp dehou: mæs un dén é hunan ſcuéh ha fatiquét dré forh pedein, e oai bet creihuoh eid un armé antiér. Combattamb enta: mæs pedamb ehue, mar fal demb doug er victoër ar hun goal-inclinationeu: Ehuéhet, é-mé hur Salvér, ha pedet, eit ne gouéhehait quêr é tantation.

FIGUR XLII.

En Taulènneu quetan ag el Lezèn. Exode.

TRi mis goudé ma hoai fortiét en Iſraëllét ag en Egypt, Doué e ourhæmenas dé Voiſe repreſantein dehai é péh fæçon é hoènt bet tènnét a ſclavage, hac é hoai preſt d'ou ſeèllèt de virhuiquin avèl é héritage hac é bobl mignon, mar carezènt bout fidel dehou ha mirèt é Ourhæmeneu. Goudé m'en doai Moïſe déviſét dehai er péh e oai bet recommandét dehou, ind e reſcondas ol d'ur voéh é vezènt bet fidel d'obér tout er péh en devezai Doué ordrénét dehai. Rac-ce Doué e laras d'é ſervitour ou avertiſſein de hum zerhel preſt idan tri dé, hac en en devai conzét doh-r'ai a lein er manné-Sinai. Nezè ean e ordrénas merchein dehai beèd mèn avance doh torr er manné,

ha dihuèn doh-t'ai montein ihuelloh eid el léh merchét, idan boén a goll ou buhé. Quetan tra e oai bet cleuét en drivèt dé, e oai ur gurun blaouahus é cornal én ur goguſsèn, guet péhani é hoai gronnét er manné-Sinai: ne uélait a bep tu meit brogon é halum, ha cleuét oai bet anfin er ſon ſpis ag un trompètt. Un aparaill quen terribl e ſcontas quemènd er bobl, ma hoai bet poén doh ou zènnein ag ou hobanneu. Nezè Doué e galhuas Moïſe devad-t'ou ar lein er manné, péhani e oai haval doh ur fournæz abraſét: mæs er bobl e cheleuas a-ziabeèl en dec Gourhæmèn e brononças Doué eanmemb dehai; hac èl ma hoènt ſcontét é huélèt er hrogon é halum hemb cèſs tro-ha-tro dehai, ind e bedas Moïſe de gonz é hunan ha de zéviz dehai volanté Doué, guet eun ne vezènt marhuét mar dalhezai mat de gonz doh-t'ai. El-ce é hoai bet publiét eid er guetan gùéh dec Gourhæmèn en Eutru-Doué, péré-zou hoah bermen er ſondæſon principal ha parfætan a ſanteleah er Grechénion, ha de béré n'eèllér quêt manquein hemb bout cablus. En Tadeu ſantel en dès dezirét ma vezai trezét hun halonneu guet ul lodiq-benac ag er ſcontt péhani e ziſconfortai er Juivèt ér momand-hont, ha ma tehèmb de zougein ol er péh e eèllehai bleſſein ur bihan-dra Lezènneu quer ſantel. Dré hir amzér ha dré ou fallanté, er Grechénion en dès invantét, èl er Juivèt gùéharal, mil moyand eit hum ziſpanſein a ou mirèt: mæs n'en dind ol meit digaréeu trompus, ha Jeſus-Chrouiſt e aſſur demb ne baſſou quêt en diſtérran conz ag é Lezèn, eit hun déſquein d'hé mirèt guet ur reſpèt perpet nehué. Rac n'en domb quêt ſclavèt, èl er Juivèt: gannéz

omb ag ur vam libr dré er Vadiènt. Rac-ce ne laramb quêt èl-d'ai : O Doué ! hum dènnet ha ne gonzet mui , guet eun ne varhuehèmb. E contrel , ni er pèd de gonz dohèmb ; rac é gonzeu e ra buhé d'en inean , ha ſcuillét ind é calon er Fidelèt guet vertu er Speret-Santel, péhani e ra acompliſſein guet joé ha caranté Gourhæmeneu péré , de chonge er Juivèt , e oai èl ur yàu n'eèllér na doug nac andur.

FIGUR XLIII.

El Lay-eur. Exode.

GOudé m'en doai er bobl goulènnét m'en devezai Moiſe é hunan conzét doh-t'ai, Doué e galhuas é Viniſtr devad-t'ou ar lein er manné , eit déſquein dehou en ol Lezènneu requs eit condui erhad en Iſraellèt , hac e rinquai en dud-zou é pèn en affærieu , ſtudial guet ſourci. Moiſe e chomas guet Doué ar er manné deu uguênt dé ha deu uguênt noz , beèd que n'en doai diſclæriét dehou é volanté pèn-d'erbèn. Quênt en davai devad é bobl , ean e ras dehou dihue daulèn ar béré en en doai ſcrihuét ean memb en dec Gourhæmèn en doai deja prononcét , hac é péré é hoai comprenét é bèrr guirieu , ol er péh en doai déſquét d'é ſervitour. Mæs en Iſraëllèt perpet ahurtét ha diſcredus , é huélèt ne zai quêt bean Moiſe devad-t'ai , e dolpas ardro Aaron , èl ur vandèn tud counarét , hac er bontraignas d'obér dehai ul lay-eur. Aaron é figur cavouét en tu d'ou diſtroein ag ou deſſein ſuperſtitius, e oulènnas guet-ai eit quemènt-ce ou zreu

preciuſſan,

préciuſſan. Mæs ind e ziſcoas aſsès penaus, a pe vai quêſtion a goutantein é oal-inclination, mab-dén ne zouge quêt a ſacrifiein ol er péh en dès: rac ind e zegaſſas dehou bèt-ha bizeuyér-diſcoharn ou mèrhèt, hac e adoras ou lay-eur guet ur rejouiſſance ſaffarus, en ul larèt: Chè, Iſraël, en Doué en dès t'he dènnét ag en Egypt. A vuſul ma toſtai Moïſe d'er hamp guet en ihue Daulèn ag el Lezèn itré é zeoum, ean e gleuai ur brud éſtrange, hac anfin ean e remerquas el lay-eur ar lein ur pilær, hac ol er bobl é corol tro-ha-tro dehou. Quenténa, guet un dreſpèt ſantel, ean e daulas en Taulènneu ag el Lezèn hac ou berhonnas doh torr er manné. Ean e gavai guet-ou é hoai inutil preſantein Lezèn Doué ſcrihuét ar vein, de dud dibouil péré en doai hi deja diffacét ag ou halon. Arrihuét ma hoai ér hamp, ean e ras loſquein ou Idol, hac e ras dehai el ludu d'ivèt é caige deur, eit diſcoein peguemènt é hoai diſpriſabl er péh ou doaï adorét. Arlèrh m'en doai temallét huerhue é vræ Aaron rac m'en doai lauſquét er bobl de gouéh én Idolatri, ean e hum laquas én antré ag er hamp, en ur grial d'er-ré e vènnai bout de Zoué, hum aſſamblein tro-ha-tro dehou. Quenténa Tribu-Levi e hum joéntas guet Moïſe, péhani e ordrénas dehai promén dré er hamp, ha trezein guet ou hlèanniér ol er-ré ou devezai cavét, hemb éſpergnein nac ami na quærènt. En taul-ze e gouſtas er vuhé de dri mil ar n'uguênt a dud. Moïſe e ras é venédiction de Dribu-Levi, hac e laras dehai en ou doai conſacrét ou deourn de Zoué dré er maſſacr-hont. S. Gregoër e gonſidér un intampi quer berhuidant eit gloër en Eutru-Doué èl un inſtruc;

tion caër d'en tadeu lache, péré e zouge corrigein ou bugalé a p'ou gùélant abandonét d'er garanté fol ha d'er horrompl ag er béd, péhani-zou ur gùir Idolatri. El Levitèt, é-m'ean, e garai ou bugalé, ha neoah n'ou éſpergnènt quêt mui eid er-ré-ral : mæs ni e zouge larèt nitra d'hur-ré guet eun a ou affligein, rac n'ou haramb quêt revè Doué. Er garanté tinèrran en dès ehue hé holèr ; ha penaus-benac ma carai Moïſe é bobl, a pe oulènnai bout diverchét ag el Livr a vuhé eit er ſauvein, neoah eit vangein en outrage groeit de Zoué, ean e ra diſtrugein tri mil ar n'uguênt én un taul, ha gùel oai guet-ou puniſſein é vugalé, eit gortoz er golèr divin d'ou diſmantein ol.

FIGUR XLIV.

En eil Taulènneu ag el Lezèn. Exode.

MOïſe affligét ag en torfæt en doai commettét é bobl, ou aſſamblas en trenoz, eit repreſantein dehai er vraſtæd ag ou faute. Anſin ean e laras dehai é hai de hum breſantein dirac Doué eit goud hac ean e eèllezai diſtannein é golèr hac arreſt er vanjance ou doai mérité. Nezè ean e hum humilias èl pe vezai bet é hunan cablus a ſacrilege er Juivèt, hac èl pe n'en devai quêt credét digueor é vèg eit goulèn pardon. Mæs é garanté e gavas ur remæd d'un droug quer blaouahus. Doh hum jaquad ér memb rang guet er-ré criminel ha doh hum offrein de vout diverchét guet-ai ag el Livr a vuhé, ean e gontraignas én ur certæn façon en Eutru-Doué de bardonein d'er-té

tablus, eit ne vezai quêt bet puniſſét un innoçant guet er-ré criminel. Doué er honſolas enta en ul larèt dehou: Quêret de gavouét hou pobl hac avertiſſet ind é rein dehai er vro a Ghanaan a gaus d'er péb e mès grateit d'Abraham, d'Iſaac ha de Jacob: mæs ne guêrhein quêt mui én ou raug, èl ma mès groeit, guet eun ne zehènt, guet ou ahurtemant ordinær, d'em garnagein d'ou diſtrugein aquêrh. Commandet dehai quittad ol ou bragueriſſeu, eit diſcoein deign ou' anquin ha pénigèn. Arlèrh hui e daillou dihue Daulèn a vein, èl er-ré e hoès berhonnét, ha hui e zei devad-on ar lein er manné-Sinaï. En trenoz a vitin-mat Moïſe e yas d'el léh merchét, hac e chomas inou deu uguênt dé, proſternét dirac Majeſté en Eutru-Doué, péhani e bariſſai én ur goguſèn, doh er pedein d'ancoehàd péhedeu é bobl. En amzér-ze treménét, hemb n'en doai daibrét tam, ean e retournas de gavouét er bobl guet en ihue Daulèn ag el Lezèn ſcrihuét arrè a zourn en Eutru-Doué. Mæs ſouchét hras oai bet é huélèt é dud é téh én é raug; nac ean ne uélai quêt, èl ma rènt int, er ſtuhènneu ſclærdér e ſortiai ag é face diarbèn en déviz familiér en doai bet guet Doué ar er manné. Obligét oai bet enta de zerhel é face perpet goleit, ha n'hé diſolai meid a pe yai én Tabernacl eit conz doh Doué. Quemènt-ce e oai, revè S. Paul, ur figur a zalledigueah er Juivèt, péhani en dès mirét doh-t'ai a hanàuein gloër Jeſus-Chrouiſt. El-ce é hoai bet reparét en Taulènneu ag el Lezèn, arlèrh ma hoai diſtannét colèr en Eutru-Doué dré bénigèn er bobl ha dré bedènneu Moïſe. Remerquein é rér a-ze ur figur ag er græce e ra Doué d'un

inean convertiſſét, a pe ſcrihue én hé halon dré er Speret-Santel é Lezèn ſacrét, hé devai diffacét dré hé buhé criminel. Mæs en Tadeu ſantel en dès remerquét é hoai eit diſcoeiñ peguemènt é ma diæz gounid er faveur-ze, é commandas Doué de Voïſe taillein ean memb en Taulènneu dehuehan. En éffæd, mab-dén e zou quer goann ha quen digas, ma ra bihan a forh eit coll er péh ne vè quêt couſtét paud a boén dehou. Rac-ce Doué e zou èl contraignét d'obér dehou payein kir en diſprifance e ra ag é Lezèn, eit ma tihoallou guet mui a ſourci a goll arrè ur græce e vé couſtét dehou quemènd a zareu.

FIGUR XLV.

En Tabernacl. Exode.

UR uéh m'en doai Moïſe diſclæriét d'é dud er péh en doai déſquét ar er manné, ha m'ou doai ol d'ur voéh grateit de Zoué fidelité hac aboeiſſance, ean e laquas ol é chonge d'acompliſſein en treu-aral èl ma hoai commandét dehou. Quênd ou hommance ean e aſſamblas hoah er bobl eit déviz dehai volanté Doué ar guemènt-ce, hac eit m'en devezai peb-unan provét er péhiq e eèllezai, eit ſecour batiſſein er péh e oai d'obér. Quenteh ind e zegaſſas dehou ou zreu préciuſſan: er mèrhet memb e offrai bèt-hac ou bragueriſſeu caërran. Anſin couéh e rai quemènd a broveu guet erré en doai Moïſe choægét eit condui el labour, ma hoènt bet obligét d'obér bannein dré er hamp n'en doai mui dén affær a zegaſs nitra-

En Tabernacl e oai er hetan œvr en doai Doué commandét gobér ; ha chetu penaus é hoai batiſſét : ardro puar zroætèd ha deu uguênt en doai a hirdæd, hac ardro pembzêc a zigueordæd. Groeit oai guet planquêt péré e oai goamiſſét a-ziabarh guet mihiér ag er ré précuſſan, hac a-zianvès guet crohèn capabl de reſiſtein doh peb ſort amzér. Er brondadur ag en tènneu a-ziabarh e repreſantai Cherubinèt, hac ol er péhieu crohèn-ze e oai ſtaguét en eil doh éguilé guet mailleu ha boucleu groeit guet ur finèſs admirabl. Boud e oai puar ſort mihiér en eil ar éguilé, eit ma vezènt bet creihuoh de reſiſtein doh er glàu. E dreid e oai argant, hac a bep tu é hoai orgueneèlleu eur, é péré é paſſait loheu goleit guet eur, eit chervige d'en doug ag ul léh d'un aral. El-ce é hoai groeit en Tabernacl, péhani, revè S. Auguſtin, e oai ol miſterius, hac ul limage ag en Ilis. En Tampl-hont, péhani e oai ſorb ſcan de zoug, hac e zougait én éffæd ag ul léh d'un-aral, e repreſantai en Ilis ér mod mei ar en doar èl én ur perhindæd continuel; juſt èl ma repreſantai Tampl Salomon en Ilis én hé ſtad a barfætion én Nean. Er planquêt péré e chervigeai de vangoerieu d'en Tabernacl, e repreſantai en ineanneu creihue, péré dré ou vertuyeu ſonn e zalh en Ilis én hé sàu. En treid argand e oai idan-d'ai, e repreſantai en Doctrin hac er urionné pur, ar béré é ma diazéét en Ilis. En tapiſſeu brondet é peb mod e oai a-ziabarh, e repreſantai vertuyeu differand en ineanneu choægét, péré ol aſſambl e form gloer en Eutru-Doué ha braguerifs caërran en Ilis. Mæs, èl ma remerq en Tadeu ſantel, peb péh ag en Tabernacl

ſeparét ne formai quêt un Tampl : ne oai meid en ol partieu joéntét aſſamhl e eèllai gobér un damurance de Zoué, eit tein demb d'antand penaus, pebéh quen excellant é tiſco bout vertu peh particulhér én Ilis, réd-è neoah ma vehèmh ol joéntét aſſamhl dré ur gùir garanté, eit ma tei Doué d'obér guenèmh é zamurance.

FIGUR XLVI.

En Arch a aliance. Exode.

(2514. 1490 quênt J. C.)

EN eil tra e oai ordrénét de Voïſe gobér, e oai en Arch a aliance, e eèllér conſidérein èl en ahregé a Religion er Juivèt ; hac en Tabernacl ne oai bet groeit meid eit el logein guet inour. Er Scritur en hanhue gloër Iſraël ha nærh er bobl Juiv, péré er ſeèllai én éffæd èl er préciuſſan tra ou doai. Boud en doai ardro puar zroætèd a hirdæd, ardro deu a ledandæd, ha quemènt-aral a ihueldæd. Groeit oai ag ur ſort coæd péhani ne vreignai jamæs, ha douhlét oai a-ziaharh hac a-zianvès guet platineu eur ag er finnan. É olo ne oai quêt coæd, mæs un daul eur ag er memb muſul guet-ou. Hanhuein e rait er golo-ze *Propiciatoër*, rac a-va-ze é hannonçai Doué d'er bohl é urionnéeu ſacrét durand ma hoènt fidel d'é Lezèn, hac é cheleuai ou fedènneu a pe ziſtroènt doh-t'ou arlèrh m'ou doai ean offancét. Ar er Propiciatoër é hoai deu Cheruhin, unan vis-a-vis d'en aral, péré e olai en Arch guet ou divaſquêl, èl eit chervige de dronn de Va-

jeſté en Eutru-Doué ; hac a-va-ze é ma deit ma lar quel liès er Scritur é ma azéét Doué ar er Cherubinèt. Boud e oai é peb corn ag en Arch un organèl eur, é péré é hoai dalhmat deu loh coæd Setim goleit guet eur, eit chervige d'en doug a pe oai rét digampein. *Doué* e vènnas ma vezai bet conſacrét dehou, hac e zihuènnas laquad abarh nitra meid ur muſuliad Mann, Gùialèn Aaron hac en Taulènneu ag el Lezèn. Rac-ce é hoai hanhuét en Arch a deſtoni pé a aliance, a balamor ma ra er Scritur en eu hanhue-ze d'el Lezèn. El-ce é pligeas guet Doué rein gùéharal d'ur bobl lourd ha ponnér a ſperet ur merche ſanſibl ag é brotection, eit tuèmmèt ou devotion hac eit hum obér doh ou valiguance naturel. Mæs er gùir Arch é péhani é houlèn gobér é zamurance él Lezèn nehué, e zou inean er Fidelèt, péré e oarn é Lezèn ſcrihuét, nonpas ar vein, mæs ar Daulènneu bihue, péré e gonſerv er Mann ag é hræceu eit chervige dehai de vihuance, ha péré, én ou vertuyeu ha ſanteleah parfæt, e armèrh un treſor paud préciuſſoh eit ne oai Gùialèn Aaron. Er Propiciatoër e repreſentai Jeſus-Chrouiſt, péhani, revè S. Paul, e zou hun truhé ha miſericord, dré m'en dès groeit er peah itré-omb hac é Dad, ha péhani, dré é zamurance é ineanneu er Fidelèt, e véritt dehai er remiſſion ag ou féhedeu, hac ou déſq d'obér volanté Doué. Ar er Propiciatoër é hoai Cherubinèt : mæs é-mé S. Auguſtin, er Grechénion vad e zou int memb Cherubinèt dré er barfætion ag ou haranté, péhani e ra ag ou haloneu èl Cadoerieu de Vajeſté en Eutru-Doué. De zihoal ou dès enta doh ol vanitéeu er béd ha doh er

péh e eèllehai couchi ou inean, guet eun ne zehènt de vout quen effrontét èl er-ré e la- quas gùéharal en Arch ſantel ital en Ido Dagon. El-ce é ramb, é-mé S. Auguſtin, pe aſſaiamb aliein vanité er béd guet er urionn divin, ha chervige Jeſus-Chrouiſt hac en diau aſſambl.

FIGUR XLVII.

Er Bara a Broposition. Exode.

QUenténh èl ma hoai achihuét en Arch aliance, Moiſe e ras gobér un daul goæd ne vreignai jamæs, hac hé golein aquèr guet platineu eur. Ardro tri zroætèd hi doz a hirdæd, unan ha hantér a zigueordæd hu deu a ihueldæd. Tro-ha-tro dehi é hoai gouron eur péhani e zibaſſai ihuelloh hac izel loh eid er vordèn. Idan er gouron-ze é hoa mailleu eur é péré é paſſait bihiér aleuré eit chervige d'hé doug a pe oai requis. E daul-ze e oai déſtinét de zerhel deuzêc Barac groeit ag er flourran bled diſtrampét guet yvl hac e laquait huéh ha huéh en eil ar éguile Hanhuét oènt Bara a Bropoſition, hac o changein e rait peb ſuhun, de larèt-è, laqua e rait ré freſq é léh er-ré diazéét. Ne oai per mettét meit d'er Velean daibrein ag er Bara hont e lamait a-ziar en daul én achémand bep ſuhun, ha recommandét mad oai hoah deha ou daibrein él Léh ſantel, èl treu conſacré de Zoué. Boud e oai ehue ar en daul, ida peb pile Bara, ur bilig eur, hac ur ſcudèl eu doh ou golein a-ziarhlué. Laquad e rait a

bep hani ag en ihue ſcudèl-ze ur podad ançans ag er gùelſan, eit ma vezai oueit er moguêt a nehou beèd en Nean, ha ma vezai bet conſacrét èl-ce er Bara-ze de Zoué. Henneh oai, revè en Tadeu ſantel, er Sacrifice continuel e oulènnai Doué guet é bobl, èl ur merche *dalhable* a hanàuedigueah hac a avouéance é *hoai* d'é vadeleah hemb quin en ou doai obligation a guemènt tra ou doai. Doué e vènnai ma vezai bet attàu dirac-t'ou deuzêc Baraèn, eit m'en devezai peb Tribu é particuliér, hac en euzêc aſſambl diſcoeit en er ſeèllènt èl er vamèn ag ou ol madeu. Doué e oulèn hoah bermen quemènt-ce guet er Grechénion guet hilleih mui a ræſon, dré m'en dè excellantoh er græceu en dès reit dehai. Ni hun nès ar en Autær ur Bara-aral a Bropoſition, de larèt-è, Ieſus-Chrouiſt, e offramb hac e hum offr eanmemb d'é Dad, eit en trugairicad ag en donæzoneu e ra bamdé d'en Ilis. Hanhuét-è Sacremant a drugairé, eit degaſs chonge demb a drugairicad Doué, non-pas ag ur Bara fætiſs nac a avantageu terrién, èl er Juivèt, mæs ag un afin a hræceu ſegrèd ha ſpirituel, e vèritt demb hemb cès hur Salvér preſant ar hun Autærieu. Er Bara ſacrét-ce n'en dè quêt reſervét d'er Velean hemb quin, èl ma hoai hani er Juivèt: rac ean e hum ra d'en ol Fidelèt eit n'ou devou mui meid-ur memb ſperét ha ne reint mui, revè S. Paul, meid ur memb corv péhani joéntét doh Jeſus-Chrouiſt, e hum offr èl-d'ou ha guet-ou d'é Dad Éternel, hac e hum zalh én é breſance perpet reſignét d'é volanté.

FIGUR XLVIII.

En Hantulér eur. Exode.

EN Tabernacl e oai ſur un dra magnifiq : mæs ne oai quêt hoah de vout comparagét doh en Hantulér eur. Chetu penaus en en doai Doué commandét er gobér. Boud e oai huéh branq ſtaguét tro-ha-tro d'er oalèn, péhani e formai ur ſeihvèt branq. Peb branq e oai goarniſſét a bomèllènneu ha flourdeliſsènneu ajuſtét guet ur ſinèſs admirabl. E blein peb branq é hoai ul Lampr eut ag er ſinnan. Ordrénét oai d'er bobl provein én Tampl ag er purran yvl-Olivèt, eid antretenein en tan él Lampreu-ze ; hac er Belêg bras e oai carguét a ou derhel alum dalh-mat, eit m'ou devezai taulér ſplandér én Tabernacl. Er ſeih Lampr miſterius-ce e jauge guet er péh e uélamb én Apocalyps, a pe lar Jeſus-Chrouiſt arlèth é Aſçanſion, en hum blige é hobér é zamurance é creis er ſeih Lampr, de larèt-è, ſeih Ilis hac er Brincèt ag en Ilis. Doué e verchai ér goh Lezèn er péh ma teliai boud er Velean ag el Lezèn nehué, a béré en en dès hur Salvér larét en en dès int alumét avèl Lampreu, non-pas eit bout cuhét én ur gouignèl tihoél, mæs eit ſplannein partout dré en ti. Ean e oulèn ma flammeint ha ma tauleint ſplandér èl m'en dès larét a S. Yehàn er Badèour, de larèt-è, ma cavou er bobl én ou honzeu hac én ou œvreu ur ſcuir parfæt a ſanteleah hac a garanté Doué, ha ne vou nitra capabl de virèt doh-t'ai a bratiquein

int memb, nac a inſtrugein er-ré-ral de bratiquein Lezén Jeſus-Chrouiſt. Rac en dud, é-mé S. Paulin, e change liès ordrénanceu en Eutru-Doué, hac e laq ar en Hantulér Lampreu péré ne daulant meit moguêt, durand ma rebutant Lampreu ardant, ſplann ha capabl d'alum hoah Lampreu-aral. S. Gregoér en dès ehue admirét er mantal hac el labour ſonn ag en Hantulér-eur, èl ur figur ag er barfætion ferm de béhani é teli hum ſehuel en Dud a Ilis, guet eun ne zehai Doué de changein ou Hantulér ag é léh, èl ma venace en Eſcob-hont ag en Apocalypſs. Mæs n'eèllant ou doud er barfætion-ze meit guet Jeſus-Chrouiſt, péhani-zou er oalèn hac e zalh ol er branqueu én ou sàu. A nehou é tènnant ou ol nærh, ha guet-ou n'ou dès nitra de zougein. En dud e eèll hum ſehuel inemp dehai; mæs Doué péhani en dès int laqueit én Ilis avèl Lampreu, eit diſcoein en hènd mat d'er Fidelèt, e hum garg a ou dihuèn, meit ma talheint ferm hac affiét mat én é di en dreſpèt d'en tampeſteu ag er béd.

FIGUR XLIX.

Autær er Parfumeu. Exode.

Eld achihue er péh en doai Doué commandét laquad én Tabernacl, Moiſe e ras gobér un Autær déſtinét eid offrein dalh-mat ar nehi parfumeu er-ré purran hac excellantan. Groeit oai a goæd Setim, ha goarniſſét partout guet platineu eur. Hé form e oai carré, de larèt-é, ardro un troætèd ha hantér hi doai a hirdæd

hac a ledandæd, hac ardro tri a ihueldæd. Doué en doai merchét pénaus é telhai bout compoſét er parfumeu e offrait ar nehi, hac hé léh én Tabernacl e oai ital er gouïl e olai en Arch, itré en hantulér eur hac en dauł e zalhai er bara a bropoſition. Boud e oai hoah un Autær-aral é porche en Tabernacl, hac e oai déſtinét eit loſquein ar nehi er Sacrificeu. Honnèn ne oai quét goleit, hac hanhuét oai Autær er Sacrificeu a adoration. Carré oai él en aral; mæs hi hé doai ſeih troætèd ha hantér a hirdæd hac a ledandæd, ha puar ha hantér a ihueldæd. Groeit oai ehue a goæd Setim ha goarniſſét guet platineu couivr. Boud e oai diar-h'lué ur grill houarn, idan péhani é hoai un ouélæd eid chairrein el ludu. En Autær-ze e oai crouis ha forh æz de zoug: hé doug é rait én éffæd a pe changeait a léh d'er hamp. En ihue Autær-hont e oai figurieu a Jeſus-Chrouiſt. Er guetan er repreſantai én é ſtad glorius, é péhani é pèd dalh-mad aveid-omb: en aral er repreſantai én é Sacrifice doh er Groès. En Autær-ze e oai ér mæz ag en Tabernacl, eit merchein é vezai bet gruciſiét Jeſus-Chrouiſt ér mæz ag er Guær a Jeruſalem. S. Gregoër e lar ehue é hoai en Autærieu-hont figurieu ag er bénitandèt hac ag en ineanneu divlam én Ilis. Unan a nehai e oai ér mæz ag en Tabernacl hac e oai déſtinét eit loſquein ar nehi lonnèt, eit repreſantein d'er bénitandèt ne véritant quét antréein én Tampl, hac é teliant dré œvreu a hénigèn diſtrugein ou goal-inclinationeu péré ou rantai haval doh lonnèt. En aral e oai én Tabernacl ha déſtinét eit loſquein ar nehi ançans ha parfumeu, eit repreſantein caranté berhuidant ha pedènneu

redus en ineanneu ſantel. Rac-ce unan ag en Autærieu-hont e zou eid er-ré e huannad guet glahar ag ou féhedeu ; hac en aral e zou eid er-ré en dès deja ou ſperet hac ou halon én Nean. Er Velean e sàu er guetan a pe za dehai doug er béherion de gonceuein ur hæ ſalvus ag ou fauteu ; hac ind e sàu en eil a pe za dehai condui doh en daul Vaſq en ineanneu humiliét dré ur gùir bénigèn hac abraſét guet caranté Doué. En ihue Autær-ze dihaval itré-l'ai, e zoug neoah en eil hac éguilé d'inou-em Doué, dré m'ou dès dobér ou dihue ag an tan alumét dré er Speret-Santel eit loſquein ar Sacrificeu e offrér ar nehai.

FIGUR L.

Nadab hac Abiu. Levitiq.

GOudé ma hoai achihuét er péh en doai Doué commandét gobér eid é hloër hac inour, Moïſe e zreſſas en Tabernacl hac ol er péh e oai de laquad abarh, hac ou honſacras ér hommancemand ag en eil blai ma hoai bet delivrét er bobl ag en Egypt. Doué eit diſcoein é hagréai ol en treu-ze, e zegaſſas ur goguſsèn ar en Tabernacl, eit merchein é hoai lén ag é Vajeſté ; hac er goguſsèn-ze ne ziſpariſſai ag hé léh meid a pe falai dehou ma vezai digampét er bobl. El-ce é vér commancét de rantein reglét mat de Zoué un inour exterior ar en doar : Aaron hac é vugalé n'ou doai quin vacation meid offrein dehou Sacrificeu, hac ean memb en doai int choægét de guemènt-ce. Mæs ean e ziſcoas

quênt peël guet pèh ſourci é vènnai m'ou devezai hum aqùittét a gargueu quer ſantel. Ordrénét en doai dehai derhel perpet en tan alum ar é Autær, ha carguét oènt a en aſſiſtein hac a laquad coæd én-ou bam-noz ha pebmitin. Ag en tan ſacrét-ce é hoai rét laquad én ançanſouerieu, a pe oai requis ançanſein. Mæs Nadab hac Abiu, mabèt cohan Aaron, hemb gobér cas a Lezèn Doué, e gueméras tan ag ul léh-aral, hac e hum breſantas èl-ce én Tabernacl guet ou ançanſouérieu. Quenteh un tan lancét a bèrh Doué ou devoras a-ziabarh, hemb gobér næz d'ou horv a-zianvès na memb d'ou dillad. Moïſe e broſittas ag ur bunition quer pront eid avertiſſein er Velean de voud éhuéhét d'ou devær. Ean e ras turel ér mæz ag er hamp corveu Nadab hac Abiu guſquét caër èl ma hoènt én Tabernacl, hac e zihuènnas doh Aaron hac é vugalé doug beguin dehai; rac ne jauge quêt doh tud confacrét de Zoué ouilein d'er-ré varhue, èl ma ra er bobl. Doué e ziſcoas a-nezè, dré ur bunition quen terribl, penaus ne agré en treu ſantellan e offrér dehou meid é quemènt ma hacompliſſér er honditioneu e oulèn guet er-ré e zezir en inourein èl ma faut. Ma ne bunifs quêt bermen én ur fæçon ſanſibl er-ré ne oarnant quêt é Lezèn, ean e ſeèll neoah guet horreur doh er-ré e hum breſantt dirac-t'ou guet un tan éſtrèn, de larèt-è, un tan dihaval doh en hani e alum er Speret-Santel é caloneu er Fidelèt. En tan éſtrèn-ze e zou er garanté doh er béd, revè S. Gregoër, péhani diarbèn marhue Nadab hac Abiu, e avertiſs er Fidelèt de forbanein ag ou halon er garanté doh en treu tamporel, eit ne loſqueint meit guet ca-

ſanté Doué péhani-zou un tan devorant, ha péhani ne ouhai quêt andur un tan-aral guet-ou ér memb calon.

FIGUR LI.

Blasfæmour punisset. Nombr.

GOudé m'en doai Doué déſquét d'er Velean dougein é juſtice, dré bunition Nadab hac Abiu; ean e ziſcoas ehue d'er bobl ne oai quêt diſpoſét d'ou éſpergnein, mar ou devezai manquét d'ou devær. Deu Juiv e hum gavas de hum noæz guet quemènd a arfleu, ma achapas guet unan a nehai blasfæmein en Hanhue ſantel a Zoué. Moïſe avertiſſét ag un torfæt quer ſcandalus, ne hazardas quêt er jugein beèd que n'en devezai conſultét en Eutru-Doué, péhani e ordrénas condui er blasfæmour-ze ér mæz ag er hamp, hac inou ol erré en doai cleuét é vlasfæmeu, en devezai laqueit ou deourn ar é bèn, hac arlèrh ol er bobl en devezai ean lahét a dauleu-mein. Ur Ourhæmèn quer ruſt én aparance e oai bet quenteh acompliſſét quer perhuéh, ma véritehai hoah creinein er-ré e gouéh quen æz ér memb fauteu, hac er-ré ou hleu hemb gobér cas. Doué e gondannas nezè dré ul Lezèn ſpécial ol er vlasfæmerion de voùt maſſacrét a dauleu-mein. Arrihue e ras hoah d'un nebediq goudé un exampl toſtiq haval doh henneh. Ordrénét oai ſanteſein er Sadourn ha lauſqueín en dé-ce peb ſort labour terrién, eit en impléein hemb quin de chervige Doué. Penausbenac ma tiſcoai er bobl bout forh ſcrupulus

de virèt el Lezèn-ze, cavét e oai bet neoah un dén é chairrein un nebediq plous én desèrh d'er Sadourn, ha degaſſét oai bet quenteh dirac Moïſe hac Aaron, péré e ras er goarn beèd que n'ou devezai conſultét en Eutru-Doué: rac int memb ne ouiènt quêt mar méritai er marhue eid un dra quen diſtér, na penaus é falai er puniſſein. Doué e ordrénas arrè er hondui ér mæz ag er hamp ha laquad er bobl d'el lahein a dauleu-mein. Pe buniſſehai Doué hermen er-ré e dorr é Ourhæmeneu, èl ma rai én amzér-hont, er Grechénion e vehai éhuéhettoh eit n'en dint de zihoal doh er péhet. Mæs er-ré-zou déſquét d'obér tout dré garanté ha nitra dré zoujance, e uél guet lagad er Fé tourmanteu-aral reſervét d'er béherion, hac e véritehènt dougein mui eid en ol punitioneu tamporel. Un tarh-calon-è aveit-ai gùélèt en darn muyan aġ en dud é hobér goab a Ourhæmeneu ou Hrouéour, hac é taſtum ar ou fèn poénieu e badou birhuiquin, é ſigur plous ha ſeull èl mei en treu ag er béd. Rac Doué ne rebattou nitra ag é Lezèn. Ur uéh m'en dès diſclæriét é volanté, n'en dès quêt mui affær a varhateah. En dud e eèll forgein digaréeu eit hum exantein a hé héli, èl en dènhont péhani ne chairrai meit plous; mæs quemènt-ce ne changeou quêt en arreſt a varhue prononcét inemp d'er-ré e ziſpris é Ourhæmeneu; hac ind e hanàuou raï zehuehad, èl ma lar S. Auguſtin, é ma teichét mab-dén de vanquein d'é bromeſſeu; mæs Doué ne vanq jamæs a buniſſein revè m'en dès menacét.

FIGUR LII.

En euzéc Éspion. Nombr.

Rbad oai de Zoué puniſſein fauteu é bobl : preſt oènt attàu de vurmurein. Aaron nb hac é hoær Mari e hum sàuas ineinp i brær Moïſe, dré jalouſi doh é garg inou-, en ul larèt ne oai quêt doh-t'ou é hu-en en doai Doué conzét. Moïſe e ſuportas murmur guet é zouſtér ordinær : mæs Doué angeas é ſervitour én un affligein Mari, é er, guet ul lepr quer garhue, ma hounias hé horv én ur moinand. A-fæd Aaron ean éſpergnas, rac ma hoai Belêg bras. Moïſe oulènnas græce eid é hoær : mæs réd-oai dehu quênt bout gùelleit, tremén ſeih dé mæz ag er hamp. A boén é hoai calmét en peſt-ze, ma sàuas un aral é-méſq er bobl. ïſe en doai caſſét eid éxaminein en doar a anaan, un dén a bep-Tribu, de larèt-è, uzéc-Éſpion, péré, eit diſcoein er billanté e excellance ag er vro ou doai ridét, e ze-ſſas guet-ai a bep-ſort fréh, hac é particu-r ur barrad reſſin quen énorm ma hoai ſamm u zén a nehou. Mæs ind e ſcontas er bobl ul larèt é hoai carguét er vro-ze a Gigantèt ouahus péré e zevorai en dud èl cleyon. oai hanni ne hum gueméras nezè doh Moïſe ; ol é houlènnènt merhuel én desèrh, quên-h eit ou doud affær doh Chanaannis. Anfin, ein e rai dehai choæge itré-d'ai ur Habitæn ou hondui én dro d'en Egypt. Moïſe hac aron e hum dènnas én Tabernacl eit diſtan-

nein colèr en Eutru-Doué, durand ma haſſaiai Caleb ha Joſué, deu ag en euzêc Éſpion, calmein furi er bobl en dreſpèt de reſiſtance ou dêc compagnon, péré e oai bet pen-cau d'er revolt. En eu-ze e repreſentai dalh-ma dehai é hoai excellant er vro ou doai éxaminét, ha mar carezènt bout fidel de Zoué, ne vezai quêt bet diæſſoh dehai donnèt de bèn ag er Gigantèt-hont, eit daibrein un tam-bara. Mæs é hènt guet ou arfleu de vaſſacrein Caleb ha Joſué, quenevè ma hum ziſcoas Doué guet ſplandér ar en Tabernacl. A-va-ze ean e gommandas de Voïſe larèt d'er bobl en en doué cleuèt ou murmurereah hac en en devai accordét dehai ou goulèn; de larèt-è, merhuel e rezènt ol én desèrh, èl m'ou doai dezirét, ha ne vezai antréét én doar a Ghanaan meit ou bugalé izelloh eid en oaid a uguênt vlai, goudé ma vezènt bet hoah deu uguênt vlai é monèt hac é tonnèt dré en desèrh. Caleb ha Joſué ne oènt quêt comprenét ér bunition-ze, rac m'ou doai reſiſtét doh murmur er bobl: mæs en dêc Éſpion-aral, péré e oai bet caus d'er revolt, e gouéhas marhue ar en tache. Doué e ziſco a-ze, penaus a pe bromèt demb ur recompance-benac, ne fal quêt dehou ma hum lauſquehèmb de vout ſcontét eid un diſtér boén e vehai réd andur eit hé mérittein. Ne fehèmb quêt antréein én doar promettét meid é feahein en enemisèt e reſiſt dohèmb ar en hènd. É-léh coll courage réd-è dihouſq ur Fé ha laquad hur honfiance é Doué, péhani e gombatt eid-omb. Jeſus-Chrouiſt n'en dès graſeit é Ranteleah meit d'er-ré e hum balforçou eit en atrap; ha pihue-benac e zouge er boén, e renonci d'er recompance. En dud, péré é-

lèh accouragein en ineanneu dé feahein ou enemiſèt, ou laqua de goll calon en ur repreſantein dehai en diæzemant èl un dra a béhani ne zeint jamæs de bèn, e vou puniſſét guet Doué èl er pèn caus a valheur é bobl.

FIGUR LIII.

Coré, Dathan hac Abiron. Nombr.

ABoén é hoai ceſſét er revolt en doai laquelt en dêc Eſpion é-méſq er bobl, ma sauas un aral hilleih goah, dré me tiſpligeai mui de Zoué. Coré, Dathan hac Abiron é pèn deu gant hantér-hant ag er-ré principal, e hum revoltas doh Moiſe hac Aaron, dré jalouſi doh en otorité en doai reit Doué d'en eu zén fantel-ze. Gùerço erhoalh, e larènt-int, é taillant ou méſtr ar-n'amb, ha mall-è dehai ceſſein a hun tirantein. A pe zas de Voiſe hanâuein ur homplod quer criminel, ean ou zemallas èl tud ambitius, péré é-léh bout coutant ag ou rang inourabl a Levitèt, e glaſquai hum ſehuel de garg er Belêg bras, ha dré-ze e hum gueméraí doh Doué memb. Arlèrh ean e laras dehai hum breſantein én Tabernacl guet ou ançanſouérieu, hac en ou devai cavét inou Aaron guet é hani. En trenoz vitin Coré hac é dud e hum laquas d'un tu hac Aaron d'en tu-aral. Mæs ér momand-ce Doué e bariſſas én é Vajeſté, hac e ordrénas d'er bobl hum dènn a gompagnoneah er vourbouterion-hont hac ou lauſquein a coſté guet ou mèrhèt hac ou bugalé. Nezè Moïſe e gueméras en ol é teſt ag é innoçance, en ul larèt dehai é hènt int

memb de uélèt ſplann n'en doai ean groe
nitra a néué meit dré ordr hac a bèrh Doué
hac é hoai divlam é peb-mod ag er malheu
e yai de gouéh guet er-ré revoltét. N'en do
quêt hoah ceſſét mad a gonz, a pe zigueoras e
doar idan treid en tri Levitt ſacrilege, ha m'e
lonquas guet ol er péh e oai dehai. Ou horveu
ziſpariſſas én un taul, ha diſquên e rezant bihu
én ihuern é preſance er bobl, péré ne ouièr
mèn monèt de déh guet er ſcontt hac eun
vezai arrihuét er memb tra guet-ai. Quenté
un tan degaſſét a bèrh Doué e ziſmantas en
gant hantér-hant-hont e oai a du guet Coré
Dathan hac Abiron. Moïſe e ras tènnein a
en tan ou ançanſouérieu, hac ou changein
platineu eur, péré e oai bet ſtaguét doh e
Autær, eit chervige de verche éternel ag u
vanjance quen terribl. Pebèh quen divlam co
Moïſe, er bobl e hum gueméras neoah doh
t'ou, èl pe vezai bet pèn-caus de varhue e
dud-hont, én ur momand ne oai meit-ou
virai dré é bedènneu ne oènt bet ol diſmanté
én un taul. Doué e gommandas enta d'Aaro
hum laquad, guet é ançanſouér, itré er bob
hac en tan, péhani e vougas quentéh, arlèr
m'en doai loſquét ardro pembzêc mil a dad
Eid aſſurein gùel d'Aaron er garg a Velè
bras, Doué e ordrénas m'en devezai peb Trib
merchét hé hanhue ar ur vialèn, eit ma veza
bet hanàuét doh en hani en devezai bleuét
pihue en doai Doué choægét eit bout Belè
bras. Laqueit oènt bet ol én Tabernacl; mæ
cavét oènt bet èl ma hoènt bet laqueit, name
hani Aaron, péhani en doai boutét bleu ha
deliàu, ha conſervét oai bet eit chervige de
virhuiquin de zegaſs chonge ag ur Miracl quet

ſcial. Punition en tri Miniſtr ſacrilege-hont zelichai perpet derhel én ur gùir humilité ré-zou carguét a valæſtrein en treu ſacrét ; n'en dès hanni ne zeli hoah dougein , a pe ſta é goal ſtad d'er Sacremant ag en Autær , e ſortichai ag en Tabernacl un tan vanjour en devorein èl conſortèt Coré , Dathan c Abiron.

FIGUR LIV.

Serpand-arem. Nombr.

(2552. 1452 quènt J. C.)

JAval vehai é teliai er bobl Juiv bout ſcuéh doh hum revoltein , d'er ſort m'ou funiſſai Entru-Doué. Mæs er fatiq e gredènt ou ont én desèrh , e ras dehai hum guemér arrè oh Moiſe, hac en inſultein en ul larèt : Perac, m'en-d'int , en e hoès-hui hun tènnét ag Egypt ? Gùel vehai bet demb bout chomét hou, et bout deit de verhuel d'un desèrh quen ahus. N'hun nès na bara de zaibrein , na liès-at deur de dorrein hur ſchèd. Boneahét-omb nerço doh er bouéd ſcan e rér demb , ha cellamb mui en andur. Er honzeu-ze e laquas oué é colèr , hac ean e zegaſſas inemp de ud quen ingrad ſerpandèt , péré e ras dehai angein a langage , hac e laquas er-ré e hum émai hac e venaçai un tamiq quènt , de be-em ha de huannadein. Er-ré revoltettan e zas avouéein ou faute dirac Moiſe , hac er hon-ras de guemér truhé doh-t'ai ha de bedein Doué d'ou goarantein ag en marhue. Doué e ibleuas pedènneu é ſervitour fidel , hac e

ourhæmenas dehou gobér ur ſerpand-ar
hac el laquad én ul léh ihuel erhoalh ,
devezai eèllét en ol er gùélèt , a-celſin
vezai bet gùelleit d'er-ré dantét d'er ſerpa
hont , a p'ou devezai taulét ou deulagad a
hani-arem. El-ce é ceſſas er merhuènd é
er bobl ; ha lauſquét ou dès guenèmb in
tioneu caër én ou gouli hac ér remæd
t'ou. Rac en Tadeu ſantel en dès conſi
murmur en Iſraellèt , hac er hlêm e rè
ou foénieu , èl unan ag en tantationeu
ruſſan e eèll arrihue memb guet er-ré pa
péré , ma ne zihouſquant ou Fé hac ou
fiance é Doué , e hum gav liès én da
goll courage é creis er poénieu e hum
ſantt én hènd ſtréh ag en Nean. Mar
lauſquant de vurmurein , beènd ingorto
puſſuniét ou inean guet velim er hoh fer
péhani ne glaſq meit ou holl. Eit gùella
gouli quen dangérus n'ou dès meit tu
deulagad ar Jeſus-Chrouiſt , péhani n'
quêt cavét diſinourabl eit-ou hum gomp
doh er ſerpand-arem e sàuas Moiſe én
a bèrh en Eutru-Doué. Rac én ur guem
horv èl hur ré-ni , n'en dès quêt eit q
ce quemérét er péhet , péhani-zou èl ve
ſerpand , deuſto n'en dès quêt refuſét ſo
er marhue , péhani-zou er fréh hac er bu
ag er péhet. Doh Jeſus-Chrouiſt sàuét ér
é teli enta peb-unan ſeèllèt , eit cavouét
ſolation én ol drougueu , én ul larèt do
é hunan guet ur Fé bihue : Mar en dès ſe
en innoçant hemb hum glêm , pèh ra
eèll er-ré cablus ou dout de zemantt e
péhiq ou dès dandur ; ha mar en dès
rætét quer ruſt er hoæd glaz , petra v
hoæd séh ?

FICUR LV.

Balaam. Nombr.

(2553. 1451 quênt J. C.)

Oué quênt recompancein Moïſe ag er poénieu en doai bet é condui é bobl, e vai dehou hoah afflictioneu bras a bèrh ius Profætèt. A pe zas de Balac, Roné er ibèt, ou remerquein campét toſt d'é zoar, e gaſſas de vro Ammonis, de glaſq ur Profæt hanhuét Balaam, eit méliguein er a Iſraël. Balaam eit goud petra en doai ér, e gonſultas en Eutru-Doué, péhani uénnas doh-t'ou hum zacor de oulèn Balac. s er Prince-ze ne gollas quêt calon : can e as Ambaſſaderion-aral a vraſſoh quàlité, donæzoneu pihuiq, de bedein Balaam zonnèt d'er havouét. Preſandeu Balac e as avarice er faus Profæt, hac é-léh ou afs èl m'en doai groeit er ùéh quênt, e hum aviſas a gonſultein arrè en Eutru-é, èl pe vezai bet capabl eur hac argant changein é volanté, èl ma changeant calon var. Doué el lauſquas enta d'obér é chonge, e reſcondas dehou é heèllai monèt guet Balac. A vuſul ma havançai én hènd, Æl en arreſtas dré dair gùéh, hemb hum ein dehou. En asènnès ar béhani é hoai ntét, e remerquai en Æl, ha quenteh e ilai deuſto d'en tauleu e rai dehi hé mæſtr hé hontraignein d'avance. Mæs Doué, é er Scritur, dré ur Miracl hemp par, e as en asènnès de gonz ha de hum glêin

doh Balaam ; en ur oulèn guet-ou pera
hé ſcoai-ean èl un arragét. Er memb mo
ean e remerquas en Æl guet ur glean
doh er menace, err ul laret dehou : Per
e hès-té foettét t'he asènnès bèt-ha tair g
Quenevè ma hi dès arreſtét, m'em
lahét hemb gobér droug er bet dehi. B
e affaias hum gaërrad en ur reſcond ne
quêt é reſiſtai Doué doh-t'ou, hac é
preſt de retourn ar é bazeu. Mæs en
bermettas dehou monèt guet é hènd,
condition neoah n'en devezai larét
bobl Juiv nitra meid er péh en devai
inſpirét dehou. Ean e sèntas én éffæd
caër en doai bet Balac gobér eit el la
véliguein Iſraël, quin meit benédiction
ſortias ag é vêg. Quemènt-ce e laquas er
én arfleu : mæs Doué e gonduai tead Ba
èl m'en doai conduiét un tamiq quênt t
asènnès. Guet eun neoah a goll er reco
ceu caër e oai bet grateit dehou, ean
trugeas, dré un avis infam, ol en avan
en doai aſſurét d'en Iſraëllèt. Rac ean e
ſeillas de Balac caſs mèrhèt debauchét de
ziſcoein d'er bobl Juiv, eit ou doug de
guet-ai, ha d'adorein ou Idolèt, él er ſ
moyand de laquad Doué de ziſtrugein
memb er-ré en doai béniguét. Er gonſe
e gouſtas er vuhé de buar mil ar-n'ugu
Iſraëllèt, hac ur faus Profæt péhani e ra
bland a voud inſpirét a ziar-h'lué, e
bet caus de ziſtruction ur bobl antiér, que
ur Miniſtr intampius eit ſalvedigueah é ver
péhani e galmas en tampeſt. Rac Phinée
huélèt ur Juiv é péhein inemb d'en hon
guet unan ag er mèrhèt débauchét-hont.

zrezas ou deu guet é glèan, ha dré er ſacrifice-ze e ziffannas colèr en Eutru-Doué. El-ce, é-mé S. Ambroès, é hoai bet creihuoh devotion ur Belèg eid avarice hac ardeu ur faus Profæt. Heuruffæd-è pobl en Eutru-Doué a pe gav tud ferm hac aviſét aſsès eit reſiſtein doh er-ré e affai er horromplein! Balaam en devou attàu Diſciplèt ér Grechéneah, a p'en dè gùir é ma doh er faus Profæt-hont é comparage S. Paul er-ré e glaſq ou interès ha non-pas liam Jeſus-Chrouiſt: mæs boud e vou chue perpet tud haval doh Phinées, péré-zou affligét ag er goulieu e rér d'en Ilis, ha péré ne glaſquant meit gloër en Eutru-Doué ha ſalvedigueah é bobl.

FIGUR LVI.

Marhue-Moïse. Deuteronom.

DOué eit hum vangein ag er ravage en doai groeit Madiannis é-méſq é bobl dré gonſeill Balaam, e ordrénas de Voïſe ou diſtrugein quènt merhuel. Eit quemènt-ce ean e choægeas deuzèc mil dén ag er-ré courajuſſan, hac e hanhuas Phinées eit ou hommandein, guet confiance en en dai tènnét benédiction Doué ar é ſoudardèt, dré ma hoai bet quen nærhus de zerhèl doh é Lezèn inemp d'er péhour. Moïſe ne oai quèt bet trompét: rac Phinées guet é-zeuzèc mil dén e ſeahas Madiannis, e lahas ou Roué, ou Officerion, ha Balaam, péhani e oai bet pèn-caus de valheur er bobl; ean e loſquas ol ou Hærieu hac e ecgaſſas guet-ou er mèrhèt hac el lonnèt.

Moïſe e yas én arbèn dehou ; mæs fache oai bet guet-ou m'en doai éſpergnét er mèrhèt, rac ma hoai a nehai en en doai Balaam hum chervigét eit trompein ha corromplein Iſraëllis. Rac-ce ean e ras ou lahein ol nameit deu vil ha tregont mèrh youanq e hum gavas én ou méſq. Arlèrb quemènt-ce ean e rannas en doai én tu-men d'er Jourdain itré Tribu-Ruben, Tribu-Gad hac en hantér a Dribu-Manaſſé. Doué e ordrénas nezè dehou galhuein Joſué eit m'en devezai hum garguét a gondui er bobl én é breſance. Moïſe e ourhæmenas iſtroh eit ur uéh de Joſué bout nærhus ha courajus de laquad é verdér é poſition ag er vro e oai bet grateit dehai quel liès. Ean e ſcrihuas dehou ol er péh en doai Doué reglét a zivoud er bobl, durand en eu-uguênt vlai ma hoènt bet én desèrh, ha laquéit oai bet el Livr-ze én Arch guet en Taulènneu ag el Lezèn. Anfin ean e hum dènnas ar ur manné hanhuét Abarim, hac a inou ean e ras é venédiction d'en euzêç Tribu a Iſraël. A-va-ze Doué e ziſcoas dehou ol er vro a Ghanaam, én ul laret dehou é teliai bout coutant en dout hé gùélèt, rac én hi jamæs ne vezai antréét. Ar er manné-ze é varhuas Moïſe, oaidét a huéh-uguênt vlai, hemb n'en dè bet biſcoah cavét é gorv na gouïét mèn é ma bet intèrrét. Ol er bobl e zougas beguin dehou durand ur mis, hac e sèntas arlèrh doh Joſué, de béhani é ras Doué en ol qualitéeu requis eit ou hondui, penaus-benac a-oudé n'en dès bet dén par Moïſe é fæd douſtér, aviſtæt hac intampi eit gloër en Eutru-Doué ha ſalvedigueah é bobl. Ne oai nitra capabl d'en divarchein ag é ze-rieu ; é vuhé e oai bet lén a zangérieu hag

a boénieu, hac é varhue e oai èl ur bunition eid achihue purifiein é vertuyeu. Mæs peèl dohèmb er chonge, é-mé S. Auguſtin, é vènnai Doué puniſſein ur ſervitour quer fidel, hac é ma bet ur malheur eit-ou bout marhuét d'en oaid a huéh-uguênt vlai, eit ne vezai quêt antréét én ur vro é péhani é hantréas calz a fall dud. Un dén e oai cavét dign de uélèt un dé en Eutru-Doué én é hloér, n'eèllai quêt hum gavouét malheurus rac ne oai quêt antréét én ur hornic bro, péhani ne oai meid un diſtér limage ag en Nean. Mæs er Scritur e vènnai rein demh d'antand dré-ze n'en dè quêt é héli Lezèn Moiſe, mæs é pratiquein el Lezèn a hræce en dès reit demb Jeſus-Chrouiſt, er gùir Joſué, é heèllamb monèt d'er joyeu éternel. Moiſe e eèllai aſsès tènnein er bobl ag en Egypt hac er hondui beèd er Jourdain; mæs de Joſué é hoai reſervét el laquad é poſition ag é héritage: hac er goh Lezèn e zizollai chue de vab-dén é fragilité hac er horrompl ag é galon; mæs d'el Lezèn nehué é hoai reſervét gùellad d'é zrougueu hac el laquad é poſition a Ranteleah en Nean, arlèrh paſſage er Jourdain, de larèt-è, er ſouffranceu ag er béd-men.

FIGUR LVII.

Passage er Jourdain. Josué.

(2554. 1450 quênt J. C.)

ARlèrh marhue Moiſe er bobl e brómettas de Joſué en ou devai sèntét doh-t'ou é peb-tra, ha Doué e gommançaſ diſcoein en

otorité e rai d'é ſervitour dré haſſage er Jou
dain. Joſué e aſſamblas ol é dud, eit ou av
tiſſein de hum zerhel preſt de drezein er ri
idan tri dé. D'en drivèt dé ean e ras bann
dré er hamp d'er bobl de feèllèt erhad doh
Arch, durand ma vezai bet é creis er Jourdai
eit ne vezènt toſteit dehou meid a guehæd
verchas dehai. Arlèrh ean e ordrénas d'er
lean, péré e zougai en Arch, avance
creis er riviér hac arreſt inou bcèd quene v
paſſét ol er bobl. Quentéh èl ma laquas
Velean ou zreid ér Jourdain, en deur e
izélloh eit-ai, e ridas èl en ordinær de h
goll ér mor marhue; mæs en hani e oai ih
loh, e remoulas èl ur manné ihuel hac e
tournas trema er vamèn; hac èl-ce en Iſraël
e baſſas hemb glubein ou zreid. Joſué en d
déſquét guet Moiſe peguemènd é teliér
ſourcius de drugairicad Doué ag er græco
receuér guet-ou: rac-ce eit lauſquein ur m
che éternel ag un aſſiſtance quer ſpécial,
e gaſſas deuzêc dén choægét a bep-Tribu
guemér peba vein ag el léh ma hoai arre
en Arch, eit gobér guet-ai ar vordèn er Jo
dain, èl un Autær, eit chervige de ze
chonge ag ur paſſage quer marveillus. Arl
ean e gommandas d'en euzêc dén-hont reto
guet peba vein d'el léh m'ou doai quemé
er-ré-ral, eit ſehuel ehue guet-ai èl un Aut
é creis er riviér. A pe oai achihuét el la
ze ha ma hoai paſſét ol er bobl, Joſué e av
tiſſas er Velean de ſorti guet en Arch a g
er Jourdain, ha quentéh èl m'ou doai laqu
ou zreid ar en doar ferm, en deur e ſtan
en hènd hac e gueméras é rid ordinær. Er
raçl-ze dré béhani é commanças Doué in

rein Joſué dirac é bobl, e zou ur figur ag er péh e ra hoah bamdé, a pe za dehou laquad ur-ré-benac é poſition ag en héritage en dès gratéit d'é vugalé. Rac paſſage er Jourdain e oai ur figur ag er Vadièn, péhani en dès er vertu d'obér é mab-dén ur Miracl hilleih caërroh eit hennont. Én éffæd, en-n'emb-zou fidel d'er promeſſeu e ramb ol de Zoué ar er Fonce a Vadièn, ne lauſq quêt en inclinationeu ag é galon de ridêq d'en tu ma hum zougant dré natur : n'ou lauſq quêt, èl en deur ag er Jourdain, de hum goll ér mor marhue, péhani-zou ur figur a gorrompl er béd. Mæs dré un éffæd a hræce Doué, ean e ſantt en hum halforce eit ou laquad de remoulein d'un tuaral, ha de retourn trema ou mamèn, de larèt-è, trema Doué, péhani-zou é gommancemant, hac e zeli chue boud é fin dehuchan.

FIGUR LVIII.

Jericho quemérét. Josué.

ER guetan Kær e gavas er bobl a Iſraël ar ou hènd, e oai Jericho. Joſué e gaſſas deu éſpion eit hé éxaminein : mæs diſoleit oènt bet ; ha bet oènt é riſcl a goll ou buhé, quenevè ur voès, hanhuét Rahab, péhani, deuſſo ma hoai bet débauchét beèd nezè, ou huhas neoah én hé zi. D'ur certæn cource én noz hi ou diſquênnas dré ur feneſtr, en ur recommandein dehai retourn dré hènteu diſtro, eit ne vènt quêt bet arreſtét. A pe oènt arrihuét ér hamp, éléh gobér eun d'ou berdér èl m'en doai groeit en euzêc éſpion en doai Moiſe caſſét deu-

uguênt vlai quênt, int ou accourageas en ul larèt é hoai quen diſconfort en dud a Jericho, ma hoènt deja hantér feahét. Én éffæd, lorhét oènt é huélèt é toſtad ur bobl a béhani en ou doai cleuét quemènd a dreu marveillus, ha ne chongènt meid penaus hum laquad én abri. Él ne gavènt moyand er bet ſurroh eid é vurem ou Hær, ind e vatiſſas murailleu quer ſonn ha quen ihuél, ma hoai, d'ou chonge, impoſſibl hé hemér. Mæs Doué e rai goab ag ou reſiſtance, hac e bromettas de Joſué é vezai couéhét er murieu-ze hemb ne vezai impléét na machin na nærh eit ou ræzein. Rac-ce ean gommandas dehou promén é bobl tro-ha-tro de Jericho ur uéh bamdé durand ſeih dé, hemb ſannein griq; hac er ſeihvèt dé, rein d'er Velean péré en devèzai quêrhét é-raug en Arch, ſeih trompètt, en ur recommandein d'en ol crial a bouis ou fèn, a p'ou devezai cleuét en trompetteu é ſonnein; rac quentéh murieu Jericho e vezai couéhét ræz en doar. Er péh en doai Doué grateit e arrihuas: mæs ean e ordrénas ehue dehai hé ſeèllèt èl ur Guær méliguét, ha dihoal a guemér nitra ag er péh ou devezai cavét én hi. Joſué e ourhæmenas quemènt-ce d'é dud guet ur ſourci particuliér, guet eun n'en devezai unan-benac dré avarice tènnét malheurieu ar er bobl antiér. Eit ſauvein Rahab, ean e gaſſas d'hé hlaſq en eu éſpion hi doai cuhét én hé zi, eit m'hi devezai cavét én ou méſq er ſurté hé doai méritét. Él-ce é hoai bet ræzét d'er hetan ſon a drompetteu er Velean er murieu ſonn hac ihuél-hont, é péré é laquai é ol fiance ur bobl enemis de Zoué. Boutzou, revé en Tadeu ſantel, ur Miſtèr cuhét é diſtruction Jericho. Er ſon ſpis ag en trompet-

eu-hont e repreſantai Perdêgueu en dud a Ilis, éré e rejouiſs calon er gùr Iſraëllèt, hac e :ontt ou enemisèt. Er joé ſantel ſcuillét én un nean dré gonzeu-Doué, e ra hé ol nærh hac r ſurran moyand de zoug er victoër ar hé goal-nclinationeu. Ne oai quêt poſſibl quemér Jeri-:ho durand ne ſannai griq er Velean : mæs a e zas dehai ſonnein guet ou zrompetteu ha ma. eſcondas er bobl en ur grial èl-d'ai, quentéh é murieu e gouéhas ræz en doar. Él-ce ehue, -mé S. Ambroès, er Grechéuion e ſeahou er oal-ſperet, a pe berdêgou en dud a Ilis er urionnéeu ſantel, péré-zou ol joé er Fidelèt, éré e zéſq dehai dezirein en Nean, ha diſpri-ein er béd, èl ur Jericho-aral, de larèt-è, l ur Guær a valediction doh péhani en ou dès cas hac horreur.

Figur LIX.

Haï distrugét. Josué.

HAï ne ziſcoai quêt bout quer conſidérabl Kær èl Jericho, ha rac-ce é hoai bet repreſantét de Joſué ne oai quêt requis fatiquein ol en armé eit hé hemér. Ehue ne gaſſas-ean neit tri mil dén d'hé attaquein. Mæs ér momand ma hoai ingorto a uélèt é ſoudardèt é retourn victorius, ean e gleuas é hoènt bet ſeahét ha contraignét de déh guet diſinour. Durand ma hoai bèét é galon guet chif hac anquin, Doué e reſcondas dehou é hoai a gaus d'en abomination e oai é-méſq er bobl, en en doai ind abandonnét; mæs é hoai preſt d'ou ſecour èl quênt, mar carezai ou ſantefiein.

Joſué ou aſſamblas enta hac e ziſclærias é vezai bet loſquét en hani e vezai cavét cablus. E quemènt-ce ean e ras de bep Tribu tènnei d'er billeu, ha couéh e ras er bill ar famill Zar a Dribu-Juda, hac anfin ar Achan. Quentè Joſué e ordrénas dehou avouéein er urionn ha rantein gloër de Zoué. Achan é huélèt faute diſoleit én ur fæçon quer miraclus, avouéas en en doai péhét rac m'en doai qu mérét é Jericho ur vantèl ru, un nebediq ar gant hac ur reglèn-eur, hac é hoènt cuh dehou én doar én é goban. Cavét oènt bet é léh larét, ha diſcoeit oènt bet d'er bobl aſſam blét. Nezè Joſué e ras conduì Achan guet voès, é vugalé hac ol er péh e oai dehou, d davalèn a Achor, eit ma vezai bet lahét dauleu-mein hac ol é dreu loſquét. Arlèrh que mènt-ce Doué e laras de Joſué é hoai diſtanné é golèr, ha n'en doai mui nitra de zougein, rac ma hoai deja mæſtr a Hai. Ean en avertiſſa de guhein lod ag é dud toſt d'er Guær, durand ma hé attaquezai guet lod-aral, péré arlèrh er hetan attaq en devezai groeit ſebland a déh èl er uéh quênt, a-celſin a pe vezai bet ſortiét en Haitèt eit rideq ar ou lèrh, ma vezènt hum gavét itré er-ré e oai cuhé hac er-ré e aſſaiènt atrap. Quemènt-ce e arri huas én éffæd : rac en dud a Hai joyus bras é huélèt ou enemiſèt é téh, e gùittas ou Hæ eit monèt ar ou lèrh. Nezè en Iſraellèt cuhé toſt dehi, e laquas en tan abarh, eit gobé ſignal d'er-ré e rai ſebland a déh, de ziſtroein doh en Haïtèt, a béré é lahezant deuzêc mi ar en tache. El-ce é boai bet reparét en do mage hac er méh en doai groeit avarice Achan d'er bobl a Iſrael. S. Yehàn-Chriſoſtom n'ell

uêt mirèt a greinein a pe gonſidér penaus é ouéh malediction Doué ar guemènd a dud a aus d'avarice un dén é hunan ; hac ean e gav ma digas a-yoh er-ré e vihue hemb doujance : creis ur béd carguét a fallanté : rac-ce é nourhæmèn-ean d'er Fidelèt hum ſeparein doh er béherion. Un dra-caër vou demb, é-m'ean, nar gouiamb hum oarn dibéh a valediction ericho, de larèt-è, a gorrompl er béd : rac enaus-benac ma pariſſamb quen divlam dirac en ud èl ma hoai Achan dirac er bobl Hebrus, de rougein hun nès neoah ne uélehai Doué hac en Elèt én-amb un dra-benac ag er pillage méiguét a Jericho ; hac arlèrh ma hun nès hum aqueit én aſſurance doh hur fauteu propr, nĩ e zeli hoah dihoal a hum goll dré er fal vlaz a fauteu er-ré-ral.

FIGUR LX.

En Heaul arrestét. Josué.

ER Rouanné a Ghanaan é huélèt Jericho ha Haï ravagét, e hum aſſamblas ol eit reſiſtein doh er bobl Hebrus. Mæs Gabaonnis avietton eid er-ré-ral, é-léh reſiſtein doh Joſué, e aſſaias dré finès gounid é brotection. Eit quemènt-ce ind e uſquas coh dillad, hac e laras é hoènt deit a-ziabeèl d'er havouét eit gobér aliance guet-ou. Joſué de gommance e hum zéfiai bras a nehai ; mæs a pe zas dehou conſidérein ou bara berhonnét ha luanhuét, er ſéhiér e oai é terhel ou gùin, rouguét, ou botteu uſét hac ou dillad a béhieu, ean e gavas guet-ou é larènt er urionné : rac-ce hemb

conſultein Doué, é-mé er Scritur, ean e ras aliance guet-ai hac e douias ne vai arrihuét ag é bèrh droug er bet guet-ai. Mæs ou fauſoni ne chomas quêt peèl cuhét: rac de dri dé goudé er bobl Hebrus e antréas ar zoar Gabaonnis, hac e hum laquas de vurmurein ha de hum glêm ma héſpergnait tud en doai ou zrompét. Mæs Joſué e galmas ou murmur en ur repreſantein dehai er ſanteleah ag er ſermand en doai groeit d'en dud-ce, en ur obér aliance guet-ai. Neoah eit puniſſein ou zrompereah, ean ou hondannas de chervige en Iſraellèt, de drohein coæd ha de guêrhad deur dehai. Mæs Gabaonnis ſauvét ag un tu, e hum gavas quênt peèl én dangér ag en tu-aral. Rac èl ma hoai Gabaon ur Guær ag er-ré vraſſan, Adonibeſech, Roué a Jeruſalem, e gommanças ou ſeèllèt el é enemiſèt, a-oudé m'ou doai hum laqueit idan proteſt'on Joſué: rac-ce ean e bedas puar Roué-aral de zonnèt guet-ou eit ou diſtrugein. Nezè Joſué, eid acompliſſein er promèſs en doai groeit de Gabaonnis, e avanças guet é ſoudardèt én arbèn d'er pemh Roué-hont, hac e ziſmantas ou armé. Mæs èl ma toſtai d'en noz, ha ma tougeai ne vezai quêt téhét dehou ou diſtrugein ol, ean e gommandas d'en heaul arreſt beèd que n'en devezai hum vangét a nehai. Quentéh en heaul e arreſtas dré ur Miracl hemb par, ha quênt en dé-ze na goudé, é-mé er Scritur, n'en dès bet dé hirroh, rac Doué e vènnai aboeiſſein de voéh é ſervitour. Ræſon e zou, é-mé en Tadeu ſantel, de vout ſouéhét é huélèt er ſort Miracleu-ze; rac n'en dès meit Doué e eèll gobér d'en treu crouéét reſpettein [illegible] é mab-dén. En heaul, é-mé S. Am[illegible]anàuas nezè é Joſué puiſſance Jeſus-

Chrouiſt, péhani e zeliai de beèl goudé arreſt ſplandér er urionné preſt de ſclimpſein de jamæs ha de laufquein er béd én un tihoéldæd éternel. Mæs n'en dè quêt mui er ſort Miracleu-ze e ra Doué én Ilis. Er Vugulion ſpirituel ne oulènnant quêt ma harreſtou en heaul én Nean: ne glaſquant meid arreſt en hærr ag er goal-inclinationeu ar en doar. Pętra e tallai de Joſué commandein d'en heaul, durand n'en doai quêt eèllét commandein d'avarice Achan péhani e ſcrap er victoër a-dré é zeourn hac er hontraign de déh guet diſinour é raug é enemiſèt? Er Miracleu ag el Lezèn nehué e zou enta hemb comparage braſſoh eid er-ré-hont. Rac petra caërroh eit gùélèt un inean péhani e oai idan bili en diaul ha ſtleigét guet en hærr hac en nærh a hé goal-deichieu, é retourn én un taul de Zoué, hac é renonciein d'er béd ha dehi hé hunan, eit diſtroein ol hé dezirieu trema en Nean?

FIGUR LXI.

Marhue-Siſara. Juge.

JOſué aſſiſtét guet Doué e zougai bamdé victoërieu nehué ar é enemiſèt, hac er Scritur e verche é feahas é corv huéh vlai bèthac ur Roué ha tregont. Goudé m'en doai rannét er vro a Ghanaan itré en euzêc Tribu, ean ou aſſamblas ol eit repreſantein dehai er faveurieu ou doai receuét guet Doué; hac arlèrh m'en doai gourhæmenét dehai er chervige a uir galon, ean e varhuas é peah oaidét a gant dêc vlai. Durand ma hoai bet doh ou hondui,

biſcoah ne oènt couéhét én idolatri na n'ou doai hum glêmét a Zoué. Er brizélieu en doai bet eit ou laquad é poſition ag en doar a Ghânaan, e ra demb d'antand, revè en Tadeu ſantel, ne fehèmb quêt boud lodêq ér joyeu éternel ma ne forbanamb a hur halon enemisèt hur ſalvedigueah. Ol é tamb ér béd deléerion d'en Amorrhénès ha d'er Hanaannès, de larèt-è, d'en diaulèt. Requis-è demb enta diſtrugein én-amb er péh-zou dehai, eit ma tei hur halon de vout partage ha Ranteleah en Eutru-Doué. Arlèrh marhue Joſué, Tribu-Juda e ras brizél d'Adonibeſech, Roué a Jeruſalem, en atrapas hac e drohas é viſiét. Er Prince malheurus-ce e hanàuas quênt merhuel é hoai juſt én é guevir Jugemanteu en Eutru-Doué, rac ma rait dehou èl m'en doai groèt de zêc Roué ha tri-uguênt, en doai contraignét de chairrein er berhonneu e gouéhai idan é daul, arlèrh m'en doai trohét ehue ou biſiét treid ha deourn. Quemènt-ce e ziſco, èl ma remerq en Tadeu ſantel, er urionné ag er péh en dès larét Jeſus-Chrouiſt, é jugeou peb-unan revè m'en devou jugét er-ré-ral. Quênt peèl er bobl Juiv e ziſcoas peguemènd é ma heurus en meanneu a p'ou dès ur Bugul-mat; ha peguemènd é ma malheurus er-ré e fall dehai hum gondui d'ou fèn. Rac peb-unan e yai d'é chonge ha d'é fantaſi, ha couéh e rènt èl-ce é peb ſort péhedeu, dré héré é contraignènt Doué d'ou abandonein. Mæs a pe ziſtroènt doh-t'ou a uir galon, ean e gaſſai, eit ou zènnein a ſclavage, tud ſantel hac aviſét, e hanhuait *Jugét*. Er hetan e oai bet Caleb, arlèrh péhani é tas Othoniel, é ui: goudé Aod é tas Samgard, hac anfin é

touéhas er *bobl* de vout conduiét guet ur voès *hanhuét* Debora, péhani e ziſcoas é ma mat quemènt benhuêc-zou itré deourn en Eutru-Doué, a pe blige guet-ou hum chervige a unan-benac eid acomplíſſein é volanté. En drehad-ce Jabin, Roué a Ghanaan, e ziſclærias *er brizél* d'en Iſraëllèt, hac e hanhuas Siſara eit commandein é armé. Quenténh Debora e gaſſas d'avertiſſein Barac é hoai choægét guet Doué eit reſiſtein doh Siſara. Mæs Barac e reſcondas dehi ne falai quêt dehou quêrhèt é pèn en armé, ma ne vezai hi deit guet-ou. A pe oai arrihuét en dé, ha ma havançai Barac guet déc mil dén a bèrh Debora, eid attaquein Siſara péhani e laquai é ol fiance én é armé nombrus hac armét-mat, Doué ou zrelattas guet ur ſcontt hac ul lorh quer bras, ma claſquai peb-unan hum fauv. Siſara e abandonas é ſoudardèt hac e hum gavas de baſſein ital damurance Jahel, moès Haber, péhani e yas én arbèn dehou hac er pedas d'antreein én hé hoban. Hi e ras dehou leah d'ivèt e léh ur uéh-deur en doai goulènnét eit en diſatiquein. Hac arlèrh hi er huhas idan ur vantèl. Mæs a pe ſantas é hoai couſquét, hi e gueméras ur piquôl tache, er plantas én é bèn guet ur meèll, hac en tachas èl-ce doh en doar. Er momand-ce é harrihuas Barac, Général en Iſraëllèt, péhani e glaſquai partout Siſara. Jahel er pedas d'antréein én hé zi-, hac e ziſcoas dehou é enemis marhue. Quenténh Debora, eit trugairicad Doué ag ur victoër quer glorius, e gannas ur Hantiq caër, é péhani é ma mêlét-bras aviſtæt ha courage Jahel. El-ce ur voès e gommanças er brizél, hac ur voès-aral en achihuas: hac ou dihue é tiſcoant

é heèll Doué, a pe blige guet-ou, rein ehue d'er mèrhèt nærh hac adrèſs eit condui en affærieu a gonſequance. Rac Debora en doai bet en avantage de blæguein ur bobl, guet péhani en en doai bet Moiſe quemènd a boén. En Tadeu ſantel e remerq diarbèn quemèntce n'en dès nitra bras ar en doar, meid er péh-zou revè Doué. En dud vaillantan a pe vènt abandonnét d'ou fallanté, e zou goannoh eit mèrhèt, hac er mèrhèt lén a Zoué e za de vout generuſſoh eit goaſsèt. A-nezè é ma bet hanàuét er urionné ag er honzeu-men a S. Paul: Doué e choæge gùéhavè er-ré diavi-ſan revè er béd, eit gobér méh d'er-ré avi-ſettan; hac er-ré goannan eit méhequad er-ré puiſſantan.

FIGUR LXII.

Gedéon. Juge.

(2759. 1245 quèut J. C.)

ARlèrh marhue Debora er bobl Hebrus e hum gavas arrè hemb conductour; ha dré ou féhedeu énorm ind e gontraignas en Eutru-Doué d'ou abandonein durand ſeih vlai itré deourn Madiannis. Ou miſerieu e ras dehai digueor anfin ou deulagad ha hum adreſſein doh en hani ou doai outragét. Doué e cheleuas ou fedènneu hac e gaſſas un Æl d'avertiſſein Gedéon é boai choægét guet-ou eit delivrein é bobl. Gedéon e hum éſcuſas en ul larèt é hoai rai zishanàuét é ſamill é Iſraël, eit ma vezai bet capabl de gondui un affær a vras conſequance èl honnéh. Mæs en Æl e reſcon-

das dehou é vezai bet Doué guet-ou hac é *vezai* deit quen æz de bèn a Vadiannis èl pe ne vehènt bet meid un dén é hunan. Gedéon hemb goud é conzai doh un Æl, e oulènnas ur merche-benac a aſſurance ag er péh e bro-mettai dehou, hac er pedas de ortoz ma vezai ouzit de glaſq dehou de zaibrein. Ean e retour-nas a hærr d'é di, é-mé er Scritur, eit da-rhue ür mèn-gavr hac eit preparein bara hemb lihouïl. Arlèrh ean e laquas er hiq én ur bi-lig hac en druoni én ur fuſt-aral, eit ou fre-ſantein d'en Æl, péhani e oai chomét d'er gortoz èl m'en doai dezirét, ha péhani e or-drénas dehou laquad er hiq ar ur mein ha ſtrealuein en druoni ar nehou. Quentéh èl m'en doai Gedéon groeit èl ma hoai comman-dét dehou, en' Æl e douchas doh er hiq-ce guet ur uialèn e oai guet-ou, ha forti e ras ag er mein un tan péhani e loſquas tout er péh e oai ar nehou. Nezè en Æl e ziſpariſſas hac e lauſquas Gedéon bamét hac ér gredèn é hai de verhuel, rac m'en doai conzét doh un Æl. Mæs Doué en tènnas a ambarras én ur gom-mandein dehou diſtrugein Autær en Idol Baal guet er hoæd e oai tro-ha-tro, ha ſehuel un Autær d'er gùir Doué él léh m'en doai offrét é Sacrifice. Gedéon e ortas en noz eit gobér er péh e oulènnait guet-ou, rac ma tougeai en Idolatrèt. En trenoz a pe oai bet gouiet é hoai ean en doai groeit en outrage-ce d'en Idol Baal, ind e venaças é dad ma n'el la-quezai itré ou deourn eit m'ou devezai ean puniſſét; mæs é dad e reſcondas penaus, mar hoai un Doué, ne zeliai quèt en doud affær a zén eit puniſſein é enemiſèt. Sacrifice Gedéon e zou bet, revè en Tadeu ſantel, ur figur

admirabl a hani Jeſus-Chrouiſt. Er mein ar béhani en en offras, e repreſantai hur Salvér, a vériteu péhani é ma ſortiét tan er Speret-Santel, eit loſquein én-amb er hiq ag er péhet guet é zruoni, de larèt-è, en inclinatioueu corromplét péré e loge él léh cuhettan a hur halon. Er Sacrifice miſterius-hont e oai ur merche, é-mé S. Ambroès, en en devai un dé ceſſét en ol Sacrificeu, nameit hani Jeſus-Chrouiſt, péhani en dès é hunan ur méritt infini eid éffacein hur péhedeu ha ſanteſein hun œvreu. Gedéon aſſurét dré ur Miracl quet ſanſibl a brotection en Eutru-Doué, e ſonnas guet un trompètt eid aſſamblein en euzêc Tribu, ha quênt peèl un dén ag er rang iſellan, e hum gavas é pèn un armé conſidérabl hac hanàuét guet en ol eit ou Frince. Mæs ur certæn défiance en doai perpet a nehou é hunan, e ras dehou goulèn hoah guet Doué ur merche aſſurét en er choægeai eit condui é bobl, eit rein demb d'antand, é-mé S. Ambroès, peguemènd é teliamb hum zéfiein a hanamb hun hunan, a pe vè quêſtion a guemér ur ſtad a vuhé. Gedéon e gonjuras enta en Eutru-Doué d'agréein m'en devezai laqueit é creis ur parq ur haneàu-avad, en ul larèt : Mar couéh glouéh ar er haneàu-men durand ma chomou séh ol er parq, mé hanàuou dré-ze é telivrehait hou pobl. Arrihue e ras er Miracl èl m'en doai dezirét : mæs èl m'en doai hoah ur certæn doujance, ean e oulènnas un eil Miracl contrél d'er hetan, de larèt-è, ma vezai couéhét glouéh partour dré er parq ha ne vezai chomét séh meid er haneàu. Doué eit diſmantein qùitt é zoujance e accordas dehou é oulèn, hac èl-ce e inſpiras

dehou courage de hum laquad é pèn é bobl. *En eu* Miracl-hont e oai, revè en Tadeu ſantel, ur figur ag er péh e zeliai arrihue guet er Juivèt, hac ar ou lèrh guet er bayannèt. Gùéharal ne oai meid er bobl Hebrus e receuai er glouéh a hræceu Doué, durand ma hoai loſquét er reſt ag en dud guet er pouahand ag er péhet. Mæs dré ur Miracl contrél en Iliſ ſtreàuét partout dré er béd, en dès receuét guet abondance er glouéh ag en Nean, durand m'en dè chomét er Juivèt én ur ſéhour blaouahus a gaus d'ou ingratitud ha d'ou orgueil. Er Miracleu-hont e zéſq ehue demb é ma græce Doué èl ur glouéh ſpirituel, hemb péhani hun inean e zou èl un doar carnét ha loſquét guet en heaul, hemb doug fréh eid en éternité heurus.

Figur LXIII.

Soudardèt-Gedéon. Juge.

NE vanquai mui de Gedéon meid enemisèt de ſeahein; rac en armé en doai aſſamblét e oai conſidérabl. Mæs eit n'en devezai quêt ur bobl quen ingrad ha quer preſomtuus cavét léh de hum hlorifiein ag er victoër, Doué e avertiſſas Gedéon de voud ingorto a vout ſeahét mar bezai oueit guet quemènt-ce a dud d'er hombat; rac ne falai quêt dehou m'en devezai eèllét Iſraël hum vantein é hoaï deit dré é nærh ha courage de bèn a Vadiannis. Gedéon e ras enta bannein dré er hamp d'er-ré en doai en diſtérran eun, retourn d'er guær. Deu vil ar n'uguênt e brofittas forh joyus ag er bermiſſion-

ze eit hum dènn ag en armé, ha ne chomas meit dêc mil guet ou General. Mæs Doué e gavai é hoai hoah raï quemènt-ce eid acompliſſein é zeſſein, hac e gommandas dehou condui ol é ſoudardèt de-dal er Jourdain, ha remerquein erhad er-ré en devezai arreſtét eid ivèt deur, ha difforh er-ré e vezai hum laqueit ar ou dibàu eid ivèt én ou æz, doh er-ré en devezai quemérét hemb quin en ur haſſein ur banniq é pod ou dourn eit diſpealhein ou divès. Ne hum gavas meit tri hant ag er-ré men, ha Doué e reſcondas de Gedéon é hoai guet er-ré-ze é vezai deit de bèn ag é enemisét. Doh er merche-ze é tifforhér hoah bermen er-ré n'en dint ſerviterion de Zoué nameid a hanhue, doh er-ré-zou a zevri. Pe ne fautehai eit boud ag é ſoudardèt, meit hum vantein a er chervige, ne vehai quêt quen diſtér, èl ma huélamb, en nombr a Ziſciplèt Jeſus-Chrouiſt. Mæs a pe za conſidérein a doſt buhé en darn-muyan ag er Grechénion, ne gavér quêt paud ne blægant de guemér deur ag er Jourdain, de larèt-è, n'en dint ſtaguét doh er madeu, inourieu ha plijadurieu. N'en dès quêt calz e hum zalh perpet sàuét trema en Nean, hac e jouiſs ag er béd, èl ma lar S. Paul, èl pe ne jouiſſehènt quêt. En nombr bihan-ze e ra neoah ol nærh ha conſolation en Ilis. Doué quênt caſs Gedéon d'er hombat guet é dri hant ſoudard, e vènnas rein dehou hoah un aſſurance ag er victoër dré vêg memb é enemisèt. Eit quemènt-ce ean er haſſas é hunan de noz de gamb Madiannis, eit cleuèt penaus é vezai paſſét en affær. Arrihuét ma hoai él léh merchét, ean e gleuas ur ſoudard é téviz d'é gamarad un huné en doai bet. Haval oai gueneign, e larai-ean, é huélèn ur

varaèn pobèt idan el ludu é roulad dré hur hamp, ha goudé ma hi doai hurtét doh ur goban hi hé ræzas hac hé laquas a béhieu. Enaral e reſcondas dehou é verchaï é huné clèan Gedéon, de béhani en en devezai Doué abandonét Madiannis. Gedéon e retournas bean de gavouét é ſoudardèt, lén a joé hac a gourage diarbèn er péh en doai cleuét. Ean ou laquas itré tair bandèn hac ou armas én ur fæçon miſterius. Ean e ras de bep-unan un trompètt hac ur voutouill-doar, é péhani é hoai cuhét ur oleuèn alumét, en ur recommandein mat dehai ſonnein guet ou zrompetteu a p'ou devezai cleuét é hani é ſounein, ha crial a houis ou fèn; gloër de Zoué ha de Gedéon, en ur dorein ou boutouilleu en eil doh eguilé. Quentéh èl m'en doai groeit Gedéon er ſignal arreſtét, ha m'en doai é ſoudardèt reſcondét dehou én ur ſéhuel ihuél er goleu alum e oai cuhét én ou boutouilleu, hac én ur grial; clèan en Eutru-Doué, clèan Gedéon, Madiannis ſcontét ag un aparail quen éſtrange, e gommanças huin lahein itré-d'ai. Chetu, revè S. Gregoër, ur fæçon nehué d'obér brizél, é péhani é hès ur Miſtèr bras cuhét. Rac ér mod-ce é fal de Jeſus-Chrouiſt ma combattehèmb inemb d'hun enemiſèt, hac hur Mæſtr divin ne oulèn eid é ſoudardèt meid er-ré e ziſpris ou horv quer fragil én éffæd èl ur voutouill-doar, a béhani ur uéh ma vè berhonnét dré er marhue, é ſorti ul lampr ſplann ha liguêrnus, hac e ſcontt er-ré e rai brizél dehai. Teſteu a guemènt-ce er Vartirèt; rac goudé m'ou doai dré ou fatiantæt ſcahét furi hac arrage en tirandèt, é huélait é luhein ou vertuyeu hac ou Miracleu, péré e gontraignai er-ré ou diſpriſai a-guênt, d'ou

reſpèttein ha d'ou inourein èl amièt en Eu
Doué.

FIGUR LXIV.

Mèrh-Jephtè. Juge.

(2768. 1236 quènt J. C.)

GOudé marhue Gedéon, unan ag é v
hanhuét Abimelech, e ſotitas er bo
Sichem d'er hemér eit ou Roué, hac a
ean e abuſas ag é otorité eit lahein é v
nameid unan, péhani e hum ſauvas dr
taul bonheur, ha péhani e bedas en Eutru-
de vangein marhue é verdér. Cleuét oai
bedèn: rac de dri blai goudé Sichemmis e
revoltas doh ou Roué, péhani eit ou
ſein, e loſquas ou Hær, hac e yas glori
é victoër d'attaquein ur Guæt-aral han
Thebès. Mæs a-hont en er gortai en E
Doué eit hum vangein ag é dorfæteu. R
momand ma havançai de laquad en tan é
tour, é péhani é hoai hum dènnét en ab
dèt, ur voès e daulas a-ziar-h'hué ur me
é bèn, hac el laquas a blad. Garhue oai
en dén-ze merhuel a zourn ur voès; rac
ean e gommandas d'é écuiér el lahein a
tache. Doué e ziſco demb dré bunition
melech, penaus é juſtice n'ancoéha quêt
criminel, hac en ou diſcarr abrèd pé dehué
Quênt peèl er bobl Hebrus e gouéhas de
conduiét guet Tholé; ar é-lèrh guet Jaïr,
anfin guet Jephté ér fæçon-men: é vam e
ur voes a fal vuhé, ha quemènt-ce e ra
hantér-verdér er forbanein a ou méſq ha

garnagein de hum dènn én ur hanton hanhuét Tob. El ma hoai un dén vaillant, ur vandèn laron er choægeas eit ou babitæn. Én drebadce Ammonnis e ziſclærias brizél d'er Juivèt, péré e gaſſas tud a galité de bedein Jephté de zonnèt d'ou ſecour. Ean e demallas dehai a gommance er goal-drætemant ou doai groeit dehou gùéharal; mæs anfin coutant oai bet a zonnèt guet-ai idan condition m'ou devezai aboeiſſét dehou èl d'ou Frince. Jephté quênt hazardein nitra, e aſſaias dibènnadein Ammonnis a obér brizél d'é bobl; mæs èl ne oai quêt moyand d'ou gounid ag en tu-ze, ean e sàuas un armé eit ou attaquein. Quênt ingagein er hombat, ean e bromettas de Zoué, mar en devezai douguét er victoër, en en devezai ſacrifiét dehou er hetan e vezai ſortiét ag é di eit donnèt én arbèn dehou. En éffæd ean e ſeahas é enemisèt; mæs é joé e oai bet quênt peèl changét é triſlé, a pe remerquas é tonnèt d'er havouét é vèrh uniq, péhani ne chongeai meid a hum rejouiſſein ag en avantage en doai Doué accordét d'hé fobl ar Ammonnis. Hi e chomas bamét é huélèt hé zad quen anquinét: mæs a pe oai bet déviſét dehi er rô en doai groeit, hi er pedas d'acompliſſein é bromèſs, ha ne oulènnas guet-ou quin græce meit deu vis a dermén, eit monèt guet hé hanſortezèt ar er mannéieu de ouilein peèl doh en ti. En amzér-ze tremènét, hi e retournas de gavouét hé zad, péhani hé ſacrifias, èl m'en doai grateit. En Tadeu ſantel en dès conſidérét rô Jephté èl un exampl ag er ré diavis e ra certæn tud ſcan a bèn, péré e hum gav forh ambarraſſét a pe vè quêſtion a ou aquittein. Guel vehai deoh, é-mé S. Ambroès,

ne hrateheoh nitra, aveit grateah treu n'eèlle
quêt acompliſſein hemb diſplige de Zoué. Mèr
Jephté é receu a volanté vad er marhue a zour
hé zad, e ra ul leçon caër d'en dud youanq
péré guet caz doh er béd e zezir hum ſacrifien
de chervige Doué. Mar dè pligein dehou hem
quin e glaſquant, ne hum laqueènt quêt é poé
petra e chongeou nac e larou en dud a nehai
Er béd ne gav de larèt meid ag er-ré ne ran
quêt èl-d'ou.

FIGUR LXV.

Gannedigueah-Samson. Juge.

(2848. 1156 quènt J. C.)

A-Zrebi Jephté n'en dès ér Scritur nitra a
gonſequance beèd Hiſtoër Samſon. Guene
diq oai a Dribu-Dan, hac annoncét oai bet
é gannedigueah dré un Æl, péhani e regla
memb d'é vam penaus é rinquai bihuein du
rand ma vezai bet doh en doug, en ur zihuèn
doh-t'hi ivèt ſort breuage er bet capabl de
veàuein. Er voès-ce quenteh e avertiſſas hé frièd,
hanhuét Manué, péhani e reſcondas dehi é ca
rezai bras gùélèt en hani ma hi doai cleuét
quemènt-ce guet-ou. Doué e accordas dehou
é zezir : rac en Æl e apariſſas arrè d'é voès,
péhani en avertiſſas de zonnèt d'er gùélèt.
Manué e vènnas offrein dehou ur Sacrifice
mæs en Æl e laras dehou é hoai de Zoué hemb
quin é falai en offrein. Quenteh èl m'en doai
alumét tan eit loſquein ur mèn-gavr en doai
laqueit ar ur mein, en Æl e sàuas d'en Nean
é creis er flamm, èl p'en devezai vènnét hum

ſacrifiein de Zoué guet er péh e offrai Manué. Gannein e ras anſin er hroaidur èl m'en doai Doué grateit, hac hanhuét oai bet Samſon. Recommandét mad oai bet d'é dud en deſsàu guet ſourci, hemb jamæs trohein é vleàu na rein dehou d'ivèt ſort breuage er bet capabl de veàuein. A pe oai deit en oaid dehou, ean e laquas én é chonge de zimèein d'ur Philiſtinèn: mæs é dad e aſſaias a gommance en dibènnadein, rac m'en doai caz doh en hanhue memb a Philiſtin, ha rac ne ouïai quêt, é-mé er Scritur, er Miſtèr e oai cuhét é deſſein é vab. Samſon e zas de vout en nærhuſſan dén e zou bet biſcoah ar en doar; hac é quemènt-ce ean e repreſantai Jeſus-Chrouiſt, er hreihue hemb é bar, péhani e zeliai de beèl goudé gobér aliance guet er bayannèt, hac abandonein er Juivèt. Samſon é timéein é bro er Philiſtinèt, e glaſquai hoah en tu de zacor dehai en drougueu ou doai groeit d'é bobl. Un dé ma hai de uélèt é voès, ean e recontras ul lion péhani e venaçai en devorein. Samſon inſpirét guet Doué e hum daulas ar nehou, en atrapas dré é chagèlleu hac el laquas a béhieu. D'un nebédiq goudé é tas chonge dehou en ur dremén a feèllèt el lion-hont en doai taulét én ur uinêq ar goſté en hènd: ean e gavas en é vêg un taul-gùérén, péré en doai groeit mél inou èl én ur ruchèn. Quemènt-ce e ras dehou ingagein guet en dud youanq e oai én é feſt, ur gouſtelé ar en divinadèl-men: Er bouéd e zou deit ag en hani e zevorai, hac en douſtér ag er hreihue. Mæs ne vezai quêt bet moyand dehai dévinein, quenavè m'ou doai gouniét é voès, péhani dré hé ardeu e dènnas é ſegrèd guet-ou, hac er revelas arlèrh d'en dud youanq-

ce. Samſon fachét bout bet trahiſſét, e lah
tri hant Philiſtin, hac ou diuſquas eit paye
é gouſtelé. Er figur-ze, revè en Tadeu ſante
e verchai er changemand e zeliai Jeſus-Chrou
gobér ér bayannèt, péré haval doh ul lion
rius, ne hum blıgènt meid é tiſpèn er Grech
nion. Mæs er-ré n'ou doai gùéharal én ou-h
meit menaceu a varhue inemp d'er Fidelèt,
dès collét ou vélim hac e zou deit de vout
lerieu ag en Ilis. Ur bobl cruelloh eit lion
e zou deit de vout bugalé de Jeſus-Chrouiſt

Figur LXVI.

Philistinèt distrugét. Juge.

(2880. 1124 quènt J. C.)

SAmſon é huélèt é voès memb inemp dehou
hé huittas guet dreſpèt, hac èl-ce ean e
d'hé zud léh de gredein en en doai hé aban
donét eit mat, ha d'hé dimèein d'un-aral. R
tournét ma hoai d'un tamiq goudé d'hé viſiteu
é dadêq e affaias hum gaërrad, én ul larèt
credai ſur en en doai hé abandonét; mæs
hoai preſt eit reparein é faute, de rein deh
é vèrh youancan, mar carezai. Samſon hen
cheleuèt éfcus er bet, e reſcondas é heèllai
Philiſtinèt, arlèrh en outrage ou doai grè
dehou, hum guemér doh-t'ai ou hunan ag
drougueu e vezai bet arrihuét guet-ai. Ean
gommançaſ hum vangein én ur fæçon éſtrau
rac eit loſquem blaiad er Philiſtinèt, ean
ſtaguas tri hant luhern loſt-oh-loſt guet ur ſtra
bêhue alum amarrét doh-t'ai, hac ou lauſqu
'e ridêq é-méſq en ædeu. A pe gleuas er Ph
liſtin

Iſſinèt é hoai Samſon, eit hum vangein, en doai laqueit en tan én ou eſt, ind e hum gueméras doh é dadèq ha doh é voès, hac e laquas ehue en tan ar nehai. Mæs èl ma falai dehai a ziffeah hum vangein d'ou zro ar un chemis péhani ne chongeai meid a ou revinnein, ind e aſſamblas tri mil dén eid arreſt Samſon. Scontét oai bet Tribu-Juda é huélèt en armé-ze é havance trema ou hanton, ha quentéh èl ma hoai bet gounét guet-ai é hoai Samſon heinb quin e glaſquènt, en ol e reſcondlas é hoai rét el laquad itré ou deourn, guet enn n'ou devezai ravagét er vro. Garrottét oai bet enta guet dihue gordèn ag er-ré téhuan, ha conduiét guet ur vandèn tud d'en a mé-hont a dri mil dén, péré, quentéh èl m'er gùéleant, e hum laquas de grial ha de faillein guet joé, èl pe vezènt bet deja méſtr a nehou. Mæs Samſon guet un taul-ſegouſs e dorras en ihue gordèn quen æz èl dihue nedèn-ſtoup, ha guet ur chagèl azèn e gavas itré é dreid, ean e labas mil Philiſtin. Ur hombat quen hærrus er fatiquas quemènt ma hoai healhét guet er séhæd; hac ean e bedas en Eutru-Doué de ſoulagein en hani en doai delivrét ag un tolp quer bras a enemisèt. Doué e cheleuas é bedèn hac e zigueoras un dand ag er chagèl-ze a héhani dré un éffæd ag é ol-buiſſance é ſortias ur vamèn-deur-cloar, eit torrein séhæd ha reparein nærh é ſervitour. Samſon eit trugaré ag er miracl-ze, e ras d'el léh ma hoai bet groüit, un hanhue jaugeabl eit degaſs chonge a nehou de virhuiquin. En dud accourcét de jugein tout revè ou ſquèndeu, e hum zivertiſs liès én ur fæçon anjulius de Zoué, diarbèn en hiſtoërieu ſpirituellan. Mæs en Tadeu ſantel, péré ne

uélant nitra ér Scritur ſacrét meit guet la
er Fé, en dès ſeèllét er marveilleu-ze èl mi
rieu a ol-buiſſance en Eutru-Doué. S. Gre
a pe gouéh ár er circonſtanceu-ze a vuhé S
ſon, ne ſcuéh quêt é hadmirein penaus é
deit Jeſus-Chrouiſt, er gùir Samſon, de
a enemisèt é Zoctrin, hemb impléein in
dehai nameit ſimplicité un nebediq péſqueri
péré dré ou fatiantæd en dès feahét en t
manteu cruellan a lèrh en dud hac ardeu
tillan er goal-ſperet. Humbl hac aboeiſſant
er marhue avèl ou Mæſtr, deit int de
mamènneu a zeur cloar hac a hræceu ei
Ilis.

FIGUR LXVII.

Doreu-Gaza. Juge.

HAval-vehai é véritai er Philiſtinèt
ſcuéh ha lauſquein Samſon tranquil,
lèrh er victoër miraclus en doai-dougué
nehai. Mæs Doué e bermettai ma vezèn
attàu arfleuét doh-t'ou, eit repreſantein a
en ahurtemant cruel ha dalhahl guet péha
rei perpet er goal-ſperet brizél de ſerviterion J
Chrouiſt, en dreſpèt d'er victoërieu e zougu
bamdé ar nehou, guet er ſecour a hræce-D
Er Philiſtinèt enta hemb conſidérein é
avantajus dehai lauſquein Samſon é repos,
ſpiènt meid en occaſion d'en atrap. Un dé n
doai gouiét é hoai queit de Gaza, ind e
aſſamblas a hærr, hac e hum arranquas
ha-tro d'er Guær eit er gortoz de ſorti. €
gun a vanquein ou zaul, ind e blaças ur v

dèn soudardèt ital en or, hac e hum avisas de bassein en noz, hemb sannein griq, tost d'er Guær, eit ma vezènt bet ol prest de gouéh ar nehou a pe vezai deit ér mæz. Er haz ou doai doh-t'ou e rai dehai cavouét scan ha douce er brassan poénieu, rac ma hoènt ingorto ne vezai quêt sur achapét er uéh-ce. Mæs durand ma labourènt abad en noz eid atrap un dén é hunan, Samson e gousquai tranquil, hemb goud é hoait doh er gortoz. Penaus-benac ma hoai avancét mad én noz a pe oai bet avertissét, ean e sàuas hac e avanças beèd en or ag er Guær: mæs ean hé havas chairrét. Quentéh ean hé diblantas guet hé houarnage ha pilérieu, ou sammas ol ar é ziscoai hac ou dougas ar lein ur manné goudé m'en doai passét é creis er soudardèt e oài bet placét eit spial pegource é vezai sortiét, ha péré e chomas bamét doh er gùélèt. El-ce é revinnas arrè espéranceu caër é enemisèt, péré e hum zispartias guet méh ou devoud implcét quemènd a ardeu eid atrap un dén é hunan. N'en dès dén, é-mé S. Gregoër, ne uél ér figur-ze ul limage a Jesus-Chrouist. É enemisèt en dès groeit ou goalh ar nehou durand é vuhé, hac arlèrh é varhue ind ou dès laqueit goardeu tro-ha-tro d'é vé, èl er Philistinèt gùéharal tro-ha-tro de Gaza durand ma hoai Samson cousquét. Mæs er gùir Samson e zou dihousquét é creis en noz, dré é Resurrexion glorius, hac e zou sortiét libr ag el léh m'er goarnai é enemisèt. Ean en dès opèn méritét demb hul liberté, a p'en dès torrét doreu er marhue, èl ma can en Ilis én hé Acteu a drugairé, ha m'en dès int douguét ar lein er manné, de larèt-è, én Nean, en dès digueorét demb dré é Resurrexion; ha d'inou é homb ingorto a en héli.

FIGUR LXVIII.

Marhue-Samson. Juge.

(2885. 1119 quênt J. C.)

DE zezirein vehai m'en devezai bet Sam
quemènd a nærh de reſiſtein doh ur vo
èl en doai bet de gartériein lionnèt, ha
harzein é hunan doh arméyeu antiér. M
Dalila, guet é chér hac é dareu ardus, e
bet pèn-caus de varhue er hreihuan ag en d
Rac er Philiſtinèt é huélèt Samſon é t'arem
liès hé zi, e bromettas dehi ur ſomm conſi
rabl, mar hi devai eèllét goud guet-ou
petra é hoai en dalh ag é nærh. Ean e
goab a nehi peèl amzér en ul larèt ne oai
er garrottein guet querdad nehué, pé
luanneu, pé cordènnein é vleàu ardro un
che hac er plantein én doar. A gommanc
e fiai ar é gonzeu, hac e avertiſſai er Philiſti
de guh én hé zi, durant ma hi devezai gr
en experiançe ag er péh e ziſclæriai dehi
gùéh. Mæs a pe zai dehi crial ar nehou
ſauv ag er Philiſtinèt, ean e dorrai é an
rage, haç e hum zilouiai preſtoh eit ne
bet doh er garrottein. Garhue oai neoah
er voès-ce bout trompét quel liès; hac un
hi e hum laquas de ouilein en ur obér de S
ſon rebræcheu quen huerhue ha quen néhanç
ma revelas dehi é ſegrèd. Rac-ce ean e l
dehi penaus biſcoah en houarn n'en doai pa
ar é bèn, hac eit el laquad de goll é næ
ne oai meit rahein é vleàu. Quentéh Da
avertiſſas arrè er Philiſtinèt de hum ze

preſt, hac e zegaſſas d'hé zi ur barbér eit trohein bleàu Samſon durand ma hoai couſquét. Ne oai quêt bet ſouéh guet-ou a pe zihouſquas, hum gavouét é creis é enemisèt; rac ingorto oai a hum ziloui doh-t'ai quen æz èl er güehyeuaral. Mæs Doué en doai ean abandonét, é-mé er Scritur; ha quentéh er Philiſtinèt e hum daulas ar nehou, e darhas e zeulagad hac er hondannas de droein ur mein-melin. En un affliction quer ruſt ha quer méhus eit Samſon, é vleàu e gréſquai a nebediguêu, hac un dé ma hoai aſſamblét er Philiſtinèt eid offrein Sacrificeu d'ou Doué Dagon, ind e ras en degaſs d'er sàl, eit m'en devai hoariét dirac-t'ai. Samſon piquét beèd er bihue ag en outrage e rait dehou, e bedas é gonductour d'el laufquein de hum apouéein, é figur diſcuéh, itré deu bilèr, ar béré é hoai ol er bouïs ag en ti. Er momand-ce ean e bedas en Eutru-Doué de rein dehou é nærh quetan: quentéh ean e grogas guet un dourn e peb pilèr, hac ou hochellas quer creihue, ma couéhas en ti ar nehou hac ar dri mil Philiſtin e oai guet-ou. Rac-ce en ur verhuel ean e ziſtrugeas, é-mé er Scritur, mui a dud eit n'en doai diſtrugét durand é vuhé; haval é quemènt-ce doh Jeſus-Chrouiſt péhani é verhuel a volanté-vad, en dès groeit mui a véh d'en diaulèt, eit n'en doai groeit durand é vuhé. En Tadeu ſantel e hum anquin bras a vallheur en dén-hont hemb é bar, péhani goudé bout bet victorius par-tout, e gouéhas anfin idan bèrh ur voès. Commance e rér dré drohein é vleàu, de larèt-è, coll e ra é vertuyen: tarhein e rér é zeulagad, de larèt-è, couéh e ra én dalledigueah a ſperet: anfin er hondannein e rér de droein ur mein-melin; de

larèt-è, abandonét-è èl ul lon brutal de væn pljadurieu er béd, guet péré ne gavér meit poénieu, ha guet péré é vè ur miſerabl péhour garrottét dré é volanté propr. Ne chom mui guet-ou ér ſtad-ce quin remæd meit de bedein Doué, èl Samſon, de hirrad é vleàu, de larèt-è, de rantein dehou er græceu collét. Rac-ce é lar S. Paulin é ma er bénigèn-e ra nærh d'en inean de ziſtrugein er pilerieu a di en diaul, ba de ziſcarr en enemisèt e gommandai ar nehi, dré er gourage e ra dehi de verhuel eit-hi hé hunan, ha de vibuein eit Doué hemb quin.

FIGUR LXIX.

Ruth ha Noëmi. Ruth.

(2708. 1296 quènt J. C.)

DOué en dès vènnét ma vezai merchét Hiſtoër Ruth én ul Livr particuliér, èl im dra a gonſequance. Arrihue e ras é Iſraël, é græ er Jugèt, ur guêrteri éſtrange péhani e gontraignas un dén hanhuét Elimelech, de hum dènn guet é voès hac é zeu vab é bro er Moabis. Quênt peèl é tas er marhue d'eit dén-ze, ha Noëmi, é voès, e zimèas hé deu vab de vèrhèt ag er vro. Mæs ardro dêc vlaz goudé é varhuas ehue deu vab Noëmi, péhani e ziſclærias nezè d'hé dihue ouhé en deſſein hi doai formét de retourn d'hé bro, hac en ou ſedai de chom guet ou zud ha de glaſq priedeu aral péré en devezai ou honſolét é léh er-ré ou doai collét. Un tarh-calon oai bet eid en ihue intanvès-ce gùélèt é falai d'ou mamêq ou

huittad, hac ind e reſcondas n'ou devai quêt hé abandonét. Mæs Noëmi, eit ou dibènnadein, e repreſantas dehai n'ou devai bet meit poén ha chagrin én hé hompagnoneah, ha quemènt-ce e ras d'Orpha, moès hé mab cohan, retourn de di hé zud. Ruth é contrél e reſcondas d'hé mamêq guet un ton ferm ér fæçon-men : Ne chonget quêt é-mé hi a men garnagein d'hou qùittad : mé yei gueneoh ne vèrn mèn é hehait, ha mé chomou él léh ma chomehait : hou pobl e vou me hani, hac hou Toué e vou men Doué : mé varhuou ér vro ma varhuehait, ha ne vou meid er marhue em diſpartiou doboh. Noëmi é huélèt courage hé gouhé, péhani e oai ur figur a gourage en Ilis de héli Jeſus-Chrouiſt en dreſpét d'er perſecutioneu, hé laufquas de zonnèt guet-hi de Vethleem. Arrihuét ouènt inou duraud er vedereah, hac èl ma hoènt én ur beuranté vras, Ruth e oulènnas guet hé mamêq permiſſion de monèt de chairrein teſcadeu. Hi e hum gavas dré chanche é parq-Booz, péhani dré forh cleuèt é vederion é vêlein hé apertiſs, e ras a nehi un diguemér amiabl, hac hé fedas de repaſem guet é vèrhèt. Ean e ras dehi liberté de labourad mar carezai guet é dud, hac e ordrénas d'é vederion laufquein éſprès ar ou lèrh nebedigueu toæzad, eit ma hi devai cavét ſonnaploh de chairrein. Madeleah Booz é quevir Ruth e zou bet conſidérét guet en Tadeu ſantel èl ur figur a viſericord Jeſus-Chrouiſt é quevir en Ilis. N'en dès quêt bet méh a hé iſéldæt ha peuranté preſant, nac a hé Idolatri tremènét. En intanvès-hont e zéſq d'en incanneu e zezir hum falvein, renonciein, él d'hi, d'ou zud ha d'ou bro, de larèt-è, de gorrompl

ha vanité er héd, eid antréein dré ur vu
ſantel é-méſq pobl Jeſus-Chrouiſt. Ne golle
nitia dré ui renonci quen heurus: e contré
ind e gavou é charité Jeſus mil güéh mui
ol er péh e ſchlantt hout caërran ha güell
ér Léd. Avantajuſſoh oai bet hé feuranté
Noemi é compagnoneah Ruth, eid ol
madeu a vro Moabis: hac er-ré e zalh
doh en Ilis durand m'en dè haval doh
intanvès abandorét ar en doar, e uélou an
ou feuranté recompancét dré en oł treſo
ag en Nean.

FIGUR LXX.

Booz e guemér Ruth de Briéd. Ruth

NOëmi e remerquas é madeleah Booz
quevir Ruth, ur moyand d'aſſurein h
bonheur eid er reſt a hé buhé. Rac-ée hi
laras dehi: Goud e rét é ma Booz a guærè
deign, hac é couſq bam-noz ér mæzeu;
gonſeill deoh monèt de hum durel ital trei
e ulé én ur momand n'eèilou hanni hou re
merquein, ha beaih aſſurét é larou deoh petr
e hoès d'obér. Ruth eid aboeiſſein d'hé ma
mêq e hum avanturas d'obér un dra n'hi
devai jamæs credét hazardein a nehi hé hunan
Booz ſouéhét doh hé güélèt ital é ulé e ou
lènnas guet-hi pihue oai ha petra e falai dehi
Mé zou, e reſcondas-hi, Ruth, goubé Noëmi;
hac èl ma hoh toſt quærènt deign, el Lezè
e ra droæd deign de zméein deoh. Booz pe
hani e baſſai nezè ag é gant vlai, e ras. un
iſtim-bras ag un intanvès youanq e uélai avi-

by Google

ſettoh ér choæge ag ur priéd, eit ne vè ordinæremand er mèrhèt ag en oaid guet-hi, pété ne gonſultant meid ou gouſt hac ou fol amouruſtæd. Avouéein e ran, é-m'ean dehi, é hon quærènt deoh : mæs bout-zou hoah un aral toſtoh eid-on ; hac èl-ce eit ma heèllein dimèein deoh revè el Lezèn, réd-è ma renoncion hennont d'é zroæd. En trenoz vitin ean e yas de doul en or ag er Guær ; inou é jugeait en affærieu revè er guſtum ag en amzérhont ; hac a pe uélas é tremén en hani e oai toſtoh quærènt de Ruth eit-ou, ean er gælhuas é preſance er-ré ancién ag er bobl, hac e laras dehou : Noëmi en dès ul lod-doar de uêrhein, hac èl ma hoh en toſtan quærènt, feèllet ha bui-zou coutant ag er prenein. Ya, é-mé hennont, m'er prenou. Mæs, e reſcondas Booz, rét vou deoh ehue quemér Ruth de briéd. Nezè en aral e laras é lauſquai é zroæd guet Booz, péhani e guemèras er Senatenon hac ol er bobl eit bout teſteu, en ur oulèn guet-ou unan ag é votteu eit merche ag é renonci. Anfin ean e zifclærias é preſance en ol é quemérai Ruth de briéd ; ha ne oai hanni ér gompagnoneah ne bedas Doué de rein dehi é venédiction, eit ma vezai bet quen heurus èl Rachel ha Lia, ha ma vezai bet brudét hé hanhue é-méſq en dud a rum de rum. Doué e zifcoas én éffæd é hagréai ou dimèein, en ur rein dehai ur hroaidur hanhuét Obed, péhani-zou bet tad Iſaï ha tadieu er Roué David. En ol e rai complimand de Noëmi diarbèn hé bonheur ; ha Noëmi e zeſsàuas Obed guet er braſſan fourci, e chervigeas dehou de vam ha de vaguerès. Heuruſſoh oai guet ur ouhé hemb quin, eit p'hi devezai bet ur

vaudèn bugalé. Er figur-ze, é-mé S. Amb
e zéſq demb ne ſcèll quêt Doué quemènt d
el ligné ha doh er goaid, èl doh er vertu
en diſpoſition a galon. Ur vèrh Moabèn,
gannét a dud idolatr, e véritt neoah dré
ſanteleah a hé buhé er braſſan inour e eèl
dezirein é-méſq er Juivèt, de larèt-è,
contét é ligné Jeſus-Chrouiſt, péhani-zou
mab dehi quer clous èl mei bet mab de Zav
Quemènt-ce hun avertiſs de zihoal a hum
rifieiu é figur ma ramb profeſſion exterior
inourein Doué ha ma tougamb un han
marhue a Grechénion, èl ma rai er Juiv
péré e laquai ou ol confiance én ou Sacri
hac é hanhue Abraham. Rac Jeſus-Chrouiſt
oulèn ineanneu péré e ſplann dirac-t'ou
en humilité a galon, péhani-zou, revè
dén ſantel Job, gùerhtæd er uerhtæd,
non-pas ineanneu n'ou dès meid qualitéeu
zianvès, péré e dromp deulagad en dud.

FIGUR LXXI.

Samuel. 1. Rouanné.

(2848. 1156 quênt J. C.)

EN drebad ma hannonçai un Æl gannedi-
gueah Samſon, Doué e gommançai diſ-
poſein Samuel d'er ſanteleah ihuél, péhani-zou
bet quer brudét a-oude. Gloriuſſoh oai, é-mé
S. Chriſoſtom, d'Anna hi doud ur hroaidur
èl hennéh, eit pe vezai bet mam d'er braſſan
Prince ag er Eéd. Tremenét hi doai ul lod-vad
a hé huhé hemh ligné. Doué anfin e cheleuas
fedènneu, hac e ras dehi ur mab, péhani

e oai ur fréh a hé devotion hac ur recompance a hé Fé. Reih é hanàuai guet pihue en hi doai receuét un donæzon quer précius ; hac eit en trugairicad, hi er honſacras dehou eit mat. Durand ma hoai doh en deſsàu, hi er ſeèllai èl un dra ne oai quêt dehi, ha quentéh èl ma hi doai ean forhét, hi e yas bean ha joyus d'offrein de Zoué ur hroaidur péhani e rai hé ol joé, ha de béhani en hi doai neoah renonciét a galon-vat. Tri blai pedoſt oai Samuel, a p'el laquas é vam idan goarnation er Belêg bras Heli. Rac-ce hé Sacrifice ne oai quêt paud dihaval doh hani Abraham, dré ma tacorai de Zoué ur hroaidur n'hi devezai quêt eellét goarn guet-hi hemb commettein un éſpece ſacrilege. A pe oai deit Samuel d'en oaid a zeuzêc vlai, Doué e ras dehou ur revelation, péhani e ras jugein a nezè petra vezai bet un dé. El ma hoai carguét a chervige er Belêg bras, obligét oai de gouſquèt én Tabernacl toſt d'en Arch. Un noz ean e gleuas er galhuein dré dair gùéh, hac èl ma credai é hoai boéh er Belêg bras e gleuai, ean e yas peb gùéh de oulèn guet Heli petra e falai dehou. En ihue uéh quetan Heli e hum gontantas a reſcond dehou n'en doai quêt er galhuét. Mæs en dairvèt gùéh ean e gomprenas é hoai ur Miſtèr-henac é quemènt-ce ; rac-ce ean e laras de Samuel : Me mab, quêret de gouſquèt, ha mar cleuét hoah hou calhuein, reſcondet ér mod-men : Conzet, men Doué, rac hou ſervitour e cheleu. En éffæd er bedairvèt gùéh Doué e zíſclærias de Samuel er malheurieu éſtrange e yai de gouéh ar Heli hac ar é famill, rac ma huélai dibordemand é vugalé hac er profanationeu e gommettènt hamdé én Ta-

Digitized by Google

bernael, hemb n'en doai er gourage d'ou haſtiein, ha ma hum goutantai a ou noæz un tamiq, é-léh vangein, dré ur bunition ruſt hac examplus, en outrage e rènt de Zoué: anſin ean e laras ne oai quêt moyand d'er Belêg bras na d'é famill éffacein dré Sacrificeu en torfæteu énorm a héré é hoènt cablus. Poèn-vras en doai bet Heli en trenoz é houd guet Samuel petra en doai cleuét guet Doué; ha ne oai meit dré gontraign é tiſclærias dehou treu e garezai derhel perpet ſegrèd. Heli e hanàuas é hoai juſt en arreſt en doai Doué prononcét inemp dehou, hac e uélas, allas! raï zehuehad, n'en dè quêt erhoalh d'un tad bout mad, ma ne hum boéni d'en dout bugalé haval doh-t'ou. Ean e hum ziſpofas d'an dur guet reſignation er poénieu en doai méritét dré é lizidantæd é corrigein é vugalé. Boutzou, é-mé S. Gregoër, paud a dadeu ha mameu péré e ra avèl er Belêg bras Heli, ha péré, dré barèſs pé dré ur garanté cruel, e lauſq ou bugalé de vihuein en dibordemand, hemb gobér ſebland a uélèt en drougueu e zeſtehènt arreſt. Quemènt-ce e chervige, èl ma huélamb, de dènnein colèr en Eutru-Doué ar en tadeu hac ar er vugalé.

FIGUR LXXII.

Punition Heli. 1. Rouanné.

(2888. 1116 quènt J. C.)

DOué eid acompliſſein er péh en doai larèt de Samuel a zivoud punition Heli hac é vill, e hum chervigeas ag er Philiſtinèt,

péré e oai èl ur bènhuêc puiſſant itré é zeourn, eit caſtheiñ en Iſraëllèt a pe vanquènt d'ou devær. Er Philiſtinèt e zas enta d'attaquein er Juivèt, péré abandonét arrè guet Doué a gaus d'ou fauteu, e hum gavas contraignét de déh é *raug* ou enemisèt. Souehét ma hoènt ag un *taul* quer méhus, ind e chongeas guet-ai é *hoai* moyand d'obligein Doué d'ou ſecour, en ur obér degaſs d'en armé er péh ou doai ſantellan, de larèt-è, en Arch a aliance. Doué, eit diſcoein ne fehai quêt kout groeit goab a nehou ha ne ra cas er bet a zihuèn en treu ſacrettan, a p'en outragér, ou lauſquas d'obér ou chonge. A pe arriluas en Areh ér hamp, ne oai banni ne hum rejouiſſai ha ne oai ingorto ag er victoër. Allas! ne gonſidérènt quêt é hoai preſt en Eutru-Doué de zigarg anſin é golèr ar zeu vab Heli, Ophni ha Phineès, péré e zougai en Arch, hac é *hai* de gouéh ar er bobl, a gaus d'en eu zén corromplét-ce, ur méh hac un diſinour éternel. Scontét oai bet burhud er Philiſtinèt é cleuèt er brud hac en tintamar-hont é camp en Iſraëllèt: mæs quênt peèl ind e zas d'ou attaquein guet quemènd a gourage, ma lahezant tri mil ha tregont a nehai, é-méſq péré é hoai Ophni ha Phineès, deu vab Heli: quemérét oai bet en Arch, hac er reſt ag er bobl e hum ſauvas peb unan èl ma heèllai. Heli e ortai guet hirreah un douairé-benac ag en armé, rac ma tougeai ne vezai bet diſinourét en Arch guet er Philiſtinèt, durand n'en doai groeit cas er bet eit er gùélèt bamdé diſinourét guet é vugalé. Arrihue e ras ér momand-ce un dén, péhani e laras de Heli é hoai diſinantét ol en armé hac é hoai oueit en Arch guet er

Philiſtinèt. Diar er guevèl-ze Heli, péhani e doſtai d'é gant vlai, e gouéhas a dreſquil ag é gadoër, hac e feutas é bèn. E ouhé, moès Phineès, a pe gleuas é hoai lahét hé frièd, e ulevoudas, hac e varhuas ar en tache. Biſcoah ſplannoh ne oai bet güélét peguemènd en hum vange en Eutru-Doué ag en inſultt e rér d'en treu ſantel, a pe abandon memb er péh-zou ſantellan, guet dreſpèt doh er bihan a gas e rér a ou reſpèttein. En Tadeu ag en Ilis e avertiſs amen er Grechénion de zhoal a laquad ou honfiance ér Sacremand ag en Autær, a béhani en Arch ne oai meid ur figur, hemb ne hum boéniehènt de vihuein quen erhad ma veint perpet dign de doſtad d'er receu. Rac Doué ne ſecour meid er-ré en inour, ha ne ra ſplannein é hloër meid é quevir er-ré e vihue ér mod ma houlèn. A hur goal-è mar domb é riſel a goll er Religion: Doué ne lamm qaêt é zonnæzoneu guet er-ré e broſtt a nehai eid é hloer.

Figur LXXIII.

En Idol-Dagon. 1. Rouanné.

HAval vehai é hoai diſinourét en Arch ſantel é couéh itré dcourn er Philiſtinèt: mæs biſcoah gloriuſſoh ne hum ziſcoas eid ér circonſtance-hont. Ind er haſſas d'Azoth, hac el laquas én Tampl ital en Idol Dagon, eit repreſantein ſacrilege infam er-ré e aſſai cher-vige deu væſtr aſſambl, ha logein Doué hac en diaul én ur memb calon. Mæs Doué e ziſcoas dehai é ma dihaval doh ou Idolèt;

rac Dagon e ſantas é preſance en Arch ur buiſſance ſouveræn, péhani a-bèn en trenoz vtin en diſcarras a blad ar er paouér. Ur méh bras oai bet eid Azothis gùélèt ou Idol diſcarrét quen izél, ha boud obligét int memb de laquád én é léh en Doué truhêq-hont péhani n'en doai quêt eèllét ſchuel é hunan. Mæs cavét oai bet arrè en trenoz a blad, é gorv d'un tu, é bèn hac é zivréh d'un tu-aral. Doué ne oai quêt bet coutant eit en dout hum vangét ar en Idol: ean e affligeas ehue en idolatrèt ér partieu ſegrèd ag ou horv dré ur gouli méhus, péhani e virai doh-t'ai a azéein, hac ol er vro e oai bet én un taul goleit a rahèt. Azothis tourmantét guet ur hloès, péhani e oai ur figur ag er goulieu ſegrèd e ra er péhet én inean, e hanauas quenteh é hoai en outrage groeit d'en Arch e oai pèn-caus d'ou drougueu. Heuruſſoh oènt é quemènt-ce eid er-ré ne rant cas er bet ag en drougueu dré béré en ou funiſs en Eutru-Doué, rac ma profanant treu paud ſantelloh eit ne oai en Arch. A pe zas d'en dud-hont ſantein ne oai quêt poſſibl dehai doug er bouïs ag en dourn divin péhani ou affligeai, ind e hum aviſas de gaſs en Arch de Guærieu-aral: mæs er memb affliction eu en héhai partout. Nezè er Philiſtinèt, guet eun ne vezènt ol marhuét, e affamblas ou déviner ion, péré dré ur gonſeill glorius eid en Eutru-Doué, e fourniſſas inemp dehai ur merche éternel ag é vanjance. Rac ind e ordrénas ma vezai dacorét en Arch d'er Juivèt, guet ur houffriq é péhani é vezai bet laqueit pemb figur-eur ag er rahèt, péré en doai ravagét ou bro, ha pemb figur-aral ag er gouli mehus ou doai bet d'andur én ou horv. El-ce

Digitized by Google

é tihuènnas en Eutru-Doué é hloër ér circonſtance-hont, hac é contraignas é enemisèt de zacor int memb er péh ou doai quemérét. Er rejouiſſance ou doai groeit a pe oènt deit de vout méſtr ag en Arch, e oai bet quênt peël changét é triſté, hac en drougueu e andurènt, e rai hoah dehai dougem ré-ral hilleih braſſoh. En Hiſtoër-ze e zéſq d'en dud é vou forh bèr er joé ou dès mar-a-uéh é jouiſſein a dreu conſacrét de Zoué. Ma ne uélant quêt er gouli ou zourmant, rac m'en dè ardran ou hain, èl hani er Philiſtinèt, ind e eèll neoah boud ingorto en hum vangeou Doué abrèd pé dehuehad, dré ur méh éternel, ag el laironcz, pé ag er goal-implé e rér ag er péh-zou dehou, pé d'é Ilis.

Figur LXXIV.

En Arch caſſét én ðro. 1. Rouanné.

Er Philiſtinèt eid aboeiſſein d'ou dévinerion, e ras ur harr nehué eit laquad en Arch abarh, hac e ſtagas doh-t'ou dihue vuoh freſq alét, goudé ma ou doai chaırrét ou layeu én un ti. Mar gùélamb, e larènt-int, en eu lon-ze é hancoehad ou layeu bihan, hac é monèt drèd trema bro en Iſraellèt, ni e hanàuou reih n'en dè quêt dré chanche, mæs dré buiſſance en Doué a Iſraël é homb bet affligét. Arrihue e ras èl m'ou doai chongét: rac en ihue vuoh-ce, é-léh claſq ou layeu èl ma vezai bet naturel dehai, e ſtleigeas en Arch hemb arreſt énep-léh beèd quene oènt arrihuét é toſtan Kær er Juivèt, hanhuét Bethſamez; ha

quemènt-ce e zéſq demb é tchamb monèt de Zoué en ur vouguein en inclinationeu péré hun pign trema en doar. Er Philiſtinèt a galité, péré en doai héliét éſprès er harr eit gùélèt er marveill-ze, e chomas bamét a pe zas dehai remerquein en ihue vuoh-hont é harreſt quentéh èl ma hoènt arrihuét ar zoar Iſrael. Un taul rejouiſſance oai bet eid Bethſamezzis gùélèt quen toſt dehai ur gloéſtr e oai couſtét quemènd a zareu d'er bobl a-oudé ma hoai é captivité. Mæs ou joé ne oai quêt bet padus ; en Arch ſantel n'éſpergnas quêt er Iuivèt inui eid er Philiſtinèt ; hac hantér-hant mil Bethſamezzis e gouéhas marhue ar en tache, rac m'ou doai, é-mé er Scritur, ſeèllét en Arch guet raï a gurioſité. En taul-ze e ſcontas quemènt er-ré-ral, ma larènt en ur greinein : Pèh Doué-è henneh, ha pèh ſanteleah en dèsean! Pihue e eèllou pad én é breſance ? Guet eun ne vezènt ehue marhuét, ind e gaſſas d'avertiſſein en dud a Gariathiarim de zonnèt de glaſq en Arch. Laqueit oai bet é ti Aminadab, péhani e chomai é Gabaon, de larèt-è, én davalèn a Guær Cariathiarim. A-ze en en doai Doué choægét é zamurance ; hac é-léh affligein er hanton-ze, èl m'en doai groeit de hani er Philiſtinèt ha d'er Bethſamezzis, ean e ſcuillas partout é venédiction, eit rein demb d'antand penaus, eit ſtreâuein é hræceu guet abondance ar en dud, ne oulèn meit calonen diſpoſétmat d'ou receu ; mæs é houair ehue puniſſein er-ré e ziſpris é vadeleah. Rejouiſſance Betſamezzis e ſeblantai boud inourabl eid en Arch ſortiét a gaptivité : mæs diazéét oai ar en orgueil, dré ma laquènt ol ou gloér é jouiſſein a nehou, hemb hum ſourciein paud a virèt

Lezèn Doué. Ne uélamb hoah meit raï a dud
é-mé S. Gregoër, é toſtad de receu Jeſu
Chrouiſt guet ur gonfiance preſomtuus, hen
laquad paud a ſourci de burnſiein ou ineanne
eit ma veint ér ſtad de vout maguét guet Co
en Oén pur. Er ſort-ze e gav er marhue
vamèn a vuhé.

FIGUR LXXV.

Er Philiſtinèt feahét. 1. Rouanné

TRuhæq-bras oai en affærieu ér Judé, à
zas de Zoué ſehuel Samuel d'en inour
Doh er choæge eit condui Iſraël, ean e
d'antand penaus, a pe fal dehou hun trae
amiablemant, ean e gommance dré rein de
Bugulion mat. Samuel anſiamét guet ur g
berhuidant ha divin, e hum laquas de ber
ha de repreſantein huerhue d'er Juivèt ou
hedeu, en ur bromettein dehai mil bonh
eid en amzér de zonnèt ha viſtoërieu hemb
ar ou enemisèt, mar carezènt diſtrugein ou le
lèt ha chervige Doué a uir galon. Goudé m'
doai reſcondét ol d'ur voéh é hoènt preſt
sèntein, ha m'ou doai én éffæd diſtrugét
Idolèt Baal hac Aſtaroth, ean e ordrénas de
hum aſſamblein é Maſpha, eit m'en deve
pedét Doué eit-ai. Commancét oai bet en aſſa
blé dré ur yun ſolamnel, eit hum humilien
preſance Doué dré en avouéance ag ou offa
ceu, eit er ſupliein de bardonein dehai ou f
teu, ha d'agréein er Sacrifice e yai Samuel d'
frein aveit-ai. Durand ma hoènt occupét g
u devotion, er Philiſtinèt e hum aviſas d'

taquein, rac ma chongènt cavouét en tu d'ou mprenein ha d'ou diſtrugein ol én un taul. gloër hac en inour ag ou victoërieu tre-énét e virai doh-t'ai a conſidérein é hoai eit Doué de voud amiét d'é bobl, hac é hoai eſt d'en dihuèn doh é enemisèt. Anfin avan-ét mad oai er Sacrifice a pe oai bet cleuét é ai toſt er Philiſtinèt. Er memb momand Doué ammas inemp dehai ur gurun quen terribl, ma ènt bet ol ſcontét, ha ne oai quêt bet diæz n Iſraëllèt diſtrugein er-ré ou doai eèllét atrap. ce ur Sacrifice offrét eit péhedeu er bobl, ic er renonci ou doai groeit d'ou deſordreu, achihuas er brizél hac e laquas er peah. Mæs hanné er Juivèt ne badas meit quchæd ma ai bet Samuel ér ſtad d'ou hondui : rac é galé ne havalènt quêt dehou. Eit coutantein avarice ind e uêrhai er juſtice, hac e jugeai ipet é grad en hani ou fayai muyan. Que-ènt-ce e ras d'er bobl goulèn ur Roué d'ou ondui, èl m'en doai en ol pobleu-aral. Sa-uel e hum glemmas huerhue ag ou goulèn : ès Doué e reſcondas é hoai ar nehou memb couéhai en affront ; rac ma tiſcoènt é hoènt ndèt é vout conduiét ag é bèrh guet er Mi-iſtrèt e choægeai dehai. Ean e gommandas oah d'er Profæt acordein dehai ou goulèn èrh m'en devai repreſantét d'en ol beéd mèn a droædeu ur Roué. Souéhét vér, é-mé en adeu ſantel, ma hoai gùel guet er Juivèt bout ommandét guet un dén quêntoh eit guet Doué, a ne vér quêt ſouéhét é huélèt er Grechénion ſèntein doh en diaul quêntoh eit doh Jeſus-Chrouiſt, deuſto m'en dind é vambreu. Rac ni lar liès d'hur Salvér, èl er Juivèt gùéharal : Ne vènnamb quêt a hanah eit hur Roué ; du-

rand ma laramb d'en diaul, non-pas marcè a vêg, mæs ahoël ér galon : Hui-zou hur Roué ha ni-zou hou ſujité : hul Lezèn, èl hou ç'hani, e zou hur volanté propr, ha ne fal quêt demb ma vou hanni e gommandou demb.

FIGUR LXXVI.

Sàul sacrét Roué. 1. Rouanné.

(2909. 1095 quênt J. C.)

DOué eid acordein d'er bobl Hebrus er Roué e oulènnènt, e choægeas Sàul ér fæçonmen : Cis, é dad, er haſſas, guet unan ag é ſerviterion, de glaſq é ésèn e oai fariét. Ean e ras paud a hènd hemb cleuèt douairé er bet a nehai, ha preſt oai de retourn ar é bazeu, a pe gonſeillas dehou é ſervitour hum adreſſein doh Samuel, péhani e zifariai quemènt hanni er honſultai. Èr momand ma harrihuènt ér Guær, Doué e revelas d'er Profæt é hai de uélèt dirac-t'ou en hani en doai choægét eit bout Roué hac eit delivrein é bobl a furi er Philiſtinèt. Samuel er receuas guet reſpèt, hac e ras preparein ur gambr eit el logein. En trenoz-vitin ean e yas d'en ambrug én hènd, ha quênt er huittad, ean e laras dehou ordrénein d'é ſervitour avance un tamiq én ou raug. Nezè Samuel en tènnas a coſté, e ſcuillas ar é bèn yvl e oai guet-ou én ur fiol, eit er ſacrein Roué, hac e voquas dehou, eit er ſaludein èl é væſtr. Ean e ras ehue de Sàul ur merche eit hanàuein é hoai choægét guet Doué. A pe vehait arrihue, é-mé er Profæt, én ul léh merchét, hui gavou deu zén péré e larou deoh é ma cavét

en ésèn e glaſquét, ha n'en dè mui poénét hou tad merd a hanah. Un tamiq peèlloh hui e gavou hoah ur vandèn profætèt guet péré en hum laquehait ehue de brofætiſein. Un dén quen heurus revè er béd, péhani é claſq ésèn fariét, e gavas ur Ranteleah, ne ſannas griq d'é dad ag er péh e oai paſſét guet-ou. D'un nebediq goudé, eit diſcoein d'en ol en hani en doai choægét, Doué e ras aſſamblein ol er bobl é Maſpha èl pe vezai bet eit hanhuein ur Roué. De guetan peb Tribu e dènnas d'er billeu, hac arlèrh peb famill ag en Tribu e oai choægét: Couéh e ras er bill guet famill Cis hac anfin guet Sàul, é vab. Èl-ce Doué e ziſcoas ſplann é ma ean e regl er billeu, èl ma regl en treu-aral ér béd. Sàul ne hum gavas quèt én aſſamblé: rac-ce é hoait bet obligét de monét d'er hlaſq, ha réd oai bet er ſupliein iſtroh eid ur ueh, quènt ma hum zacoras. Quentéh èl m'er remerquas Samuel, ean e laras d'en Iſraëllèt conſidérein min ha taill avantajus en hani en doai Doué choægét eit bout ou Roué: rac Sàul e oai un dén ag er-ré vaillantan. A gommance é humilité e oai bet admirabl, hac é vodeſti e ras dehou chairrein é zeulagad ar revolt ur-ré benac, péré ne vènnènt quèt en hanàuein eit ou Roué. Mæs quènt peèl ean e ziſcoas é ma diæz boud humbl ér rangueu ihuel. E quemènt carg-zou Doué e oulèn meanneu humbl. Ar er ſort-ze en hum blige é ſcuillein é hræceu. Mæs mar da dehai hum gavouét un dra-benac é figur ma vènt sàuét ihuel, ean e lam guet en orgueil er péh en devai reit d'en humilité.

FIGUR LXXVII.

Jonathas hac é Écuiér. 1. Rouanné.

(2911. 1093 quèat J. C.)

DE zeu vlai goudé ma hoai bet Sàul faerét Roué, er Philiſtinèt e zas arrè d'attaquein é ſujité. Quentéh ean e aſſamblas ol é ſoudardèt, hac e yas de gampein toſt d'é enemisèt. Jonathas, mab er Roué, é huélèt ne ouniènt avantage er bet guet er hombatteu ou doai bet deja liés, e gueméras ur reſolution péhani e ziſco é houiai ſplann n'en dè quèt dræſſoh de Zoué diſpèn un armé puiſſant dré un dén é hunan, eit dré un nombr bras a ſoudardèt. Rac ean e hum avanturas de monèt, guet é Écuiér, dę gamp er Philiſtinèt, dré hènteu diſtro ha diæz, a gaus d'er rehér ar béré é hoai rét dehai crapein. Ean e gommançaș dré lahein en enemisèt e gavas én é hènd, hac e daulas èl-ce ur ſcontt hac ul lorh quer bras én ou hamp, ma hum chervigènt ag ou armage propr eit hum ziſtrugein itré-d'ai. Quènt peèl en Iſraëllèt e gleuas ur brud hac ur ſafar horribl guet er Philiſtinèt; hac èl ne gavait ér hamp nà Jonathas nac é Écuiér, Sàul e ſuſpettas é hoai ind e laquai en deſordr-hont é-méſq é enemisèt. Quentéh ean e avanças guet é armé èid achihue ur victoer en doai é vab commancét, hac ean e ras ur ſermand é preſance en ol, en ul larèt: Méliguét re-vou en hani e zaibrou nitra quènd en noz. En armé e hum gavas de dremén én ul léh ma hoai goleit en doar a vél: mæs hanni ne gredai touchal doh-t'ou, a gaus de ſermand

er Roué. Neoah Jonathas, péhani n'en doai deuét nitra, e gueméras doh pèn é vah un tamiq ag er mél-hont, eit difatiquein é galon. Guélét oai bet doh en daibrein, hac avertiſſét oai bet ag en dihuèn en doai groeit é dad a zaibrein nitra quênd en noz: mæs rai zehuéhad oai. Ardro cuh-heaul, goudé m'en doai en armé diſcuéhét un tamiq, Sàul e gonſultas en Eatru-Doué eit goud hac ean e zeliai chachein ar é enemisèt abad en noz. Mæs èl ne receuai reſcond er bet, ean e gomprenas é hoai unanbenac cablus é-méſq é dud, hac ean e douyas é vezai bet laqueit d'er marhue en bani en doai offancét Doué, hac é vezai ean bet é vab. Tènnét oai bet quentéh d'er billeu, ha couéh e ras guet Jonathas. Nezè é dad e oulènnas guet-ou petra en doai groeit. Malheurus ma hòn, e reſcondas-ean, ne mès quemérét, en ur dremén, meid un tamiq mél doh pèn ur vah, hac eit quemènt-ce é varhuein! Sàul e laras gronce é hoai rét ma varhuezai é vab, rac ma hoai caus n'ou doai quêt diſtrugét ol er Philiſtinèt en dé-ce. Mæs er bobl e hum sàuas eit Jonathas, hac e douyas ehue en ou devai fauvét en hani en doai int fauvét. Er riſel é péhani é hoai bet a goll é vuhé, e ziſco, é-mé en Tadeu ſantel, peguemènd é ma dangérus gouſtein er mél a blijadurieu er béd, ha hum hlorifiein ur bihan-dra ag er victoërieu gouniét ar er Philiſtinèt ag en ihuern. Er mélze, e-mé S. Ambroès, e zou douce hac agréabl un hærrad-amzér: mæs anſin ean e ra er marhue d'en inean; ha ne gavér quêt attàu, èl Jonathas, actioneu caer de ziſcoein eit laquad d'ancoehad er fauteu e vè bet groeit.

FIGUR LXXVIII.

Agag éspergnét. 1. Rouanné.

(2930. 1074 quênt J. C.)

AP'en doai Amalecquis barrét er muſul ag ou féhedeu, Samuel e ordrénas a bèrh Doué d'er Roué Sàul ou diſtrugein ol bras ha bihan, hemb reſervein memb nitra ag er péh e oai dehai. Eit quemènt-ce Sàul e sàuas un armé conſidérabl; mæs a fæd er ourhæmèn en doai reçeuét guet Doué, ean hé éxpliquas d'é fantaſi: rac ean e fauvas Agag, ou Roué, hac e zifforhas a coſté el lonnèt guellan é figur offrein Sacrificeu guet-ai. Doué e oai bet offancét ag en hardéhtæt e guemérai er Prince-ze de dorgamein é Lezèn, hac e gaſſas Samuel eid annoncein dehou en en doai quæ en doud ean choægét eit commandein ar é bobl. Souéhét bras oai bet er Profæt a pe remerquas a-ziabeèl er oarêq a driomfl en doai groeit er Roué fehuel, é figur mourein ur victoër en doai deja diſinourét dré é ziaboeiſſance. Ean e zas neoah én arbèn de Samuel, hac ei ſaludas en ul larét en en doai acompliſſét pèn-d'er-bèn er péh en doai Doué commandét dehou. Perac enta, é reſcondas er Profæt, é cleuan-mé lonnèt é vicellad hac é veaical ér hamp? Er bobl, é-mé Sàul, en dès int reſervét eit ou ſacrifiein de Zoué. Quenteh Samuel e repreſantas huerhue d'er Prince orgueillus-ce er rang izél a béhani é hoai bet tènnét, eit bout mæſtr é Iſraël, hac é hoai ſouéhét arlèrh quemènt-ce ma séntai doh é avarice quêntoh eit doh en hani e gom-

mand

nand én Nean hac ar en doar. Doué, é-mé
t Profæt, en dès caz doh er fort Sacrificeu-ze,
ac er hetan e oulèn guet en dud, e zou ma
haboeiſſeint d'é volanté. En diaboeiſſance d'é
voéh e zou un éſpece idolatri: rac en hani ne
vènn sèntein meit doh é chonge, e ziſco ne
handu quin Doué meid é fantaſi. Rac-ce èl ma
hoès diaboeiſſét de Zoué, Doué hou forban
chue a-zirac é face, hac e lam gueneoh hou
Ranteleah. Er gonz-ce e biquas calon Sàul, hac
e ras dehou larèt en en doai péhét. Mæs é
avouéance e zou ur figur ag er faus pénigèn-
neu, péré e gréſq er péhet é-léh en éffacein,
hac e bèlla miſericord en Eutru-Doué é-léh
diſtannein é golèr. Ne oai quét diſplige de Zoué
e zougeai quemènt Sàul, èl coll é Ranteleah:
rac-ce ean e bedas Samuel d'en inourcin ahoél
dirac er bohl. É ambition memb e zou ur mer-
che é hoai faus hac hypocrit é Govezion; ha
Doué péhant e fèèll quéntoh doh er galon eit
doh er honzeu, e uélai perpet én é inean un
dezir défordr de voud inourét guet en dud. Er
Profæt hemb cheleuèt hirroh langage, e ras
hachein a béhieu Agag, Roué Amalecquis,
péhant e oai bet pèn-caus de Sàul de hum goll
dré er faus truhé en doai bet doh-t'ou. S. Am-
broès diarbèn en exampl-ze, e avertiſs en dud
en dès bèrh ar ré-ral, de zihoal a ou éſper-
gnein dré un douſtér cruel, a p'ou gùélant é
torrein Lezèn Doué. Rac er-ré e lauſq ou zud
de gouſquèt ér péhet, e ziſco n'ou dès quét
ur guir garanté doh-t'ai. Doué e gommand hoah
hermen d'er Grechénion diſtrugein ol Amalec-
quis dré er Sacremant a Bénigèn. Mæs allas!
ul lod-vat, haval doh Sàul, e éſpergn un Agag,
de larèt-è, ur péhet mignon-benac, hac e goll

èl-çe non-pas ur Ranteleah ag er béd ,
Prince-hont , mæs Ranteleah en Nean.

FIGUR LXXIX.

David guet é Harp ; (*Instruman*
Musiq). 1. Rouanné.

(2934. 1076 quênt J. C.)

QUentéh èl m'en doai en Eutru-Doué
prouvét Sàul , ean e choægeas ur R
aral én é léh , hac e hum chervigeas ar
Samuel eit er ſacrein. Er Profæt e aſſaias
zifræein ag er gommiſſion-ze , rac ma tou
eid é vuhé , mar bezai oueit er guevèl
Sàul. Mæs Doué e laras dehou penaus
guemér , eit hum aqùittein a nehi hemb ri
bet. Hui e gaſſou gueneoh ul lay , é-m'
hac e larou é hét de Vethléem eid offrei
Sacrifice. A pe vehait inou , mé revelou
petra hou pou d'obér. Arrihuét ma hoai Sa
ér Guær merchét , ean e gouvias Iſaï (
David) hac é ſeih mab de zonnèt de zai
ou lod ag en Oſti. Arlèrh ean e hum la
de gonſidérein ſeih mab Iſaï en eil goudé
lé ; rac ne ouiai quêt hoah péhani a neh
zeliai hout Roué. Ean e chongeai guet-
huélèt er hohan , péhani e oai un dén vaill
é hoai doh henneh é jaugeai commandein
bobl. Mæs Doué e reſcondas d'er Profæ
hum drompai , hac e ziſcoas dehou ne juge
ean ag en dud doh en aparanceu exterior ,
é ſeèll quêntoh doh er galon. Ean ou éxam
ou ſeih lèrh-oh-lèrh ; mæs Doué e reſco

peb-taul : N'en dè quêt henneh e mès choægét. Nezè Samuel e oulènnas guet Iſaï mar en doai hoah ur mab-benac iſtroh eid er-ré-zè. Iſaï e reſcondas en en doai hoah unan bihan é hoarn en devèd. Caſſet bean d'er hlaſq, é-mé er Profæt; rac ne vou nitra groeit beèd quene vou deit hennont. A boén é hoai ean arrihuét, ma laras Doué dè Samuel : Chetu en hani e zeliét facrem. Èr momand-ce ſperet en Eutru-Doué e abandonas Sàul, eit donnèt de repoſein ar David ; ha quentéh er miſerabl Prince-hont e hum gavas tourmantét guet er goal-ſperet én ur fæçon cruel ha blaouahus. Un accidand quer chiffus dré béhani é puniſſai Doué ur Roué ingrad ha revoltét, e oai bet er guetan pazèn a hloër David. Rac Officerion Sàul, eit er ſoulagein, e gonſeillas dehou degaſs d'é Balès unan-benac abil é ſonnein guet en Harp, a-celſin, a pe vezai deit er goal-ſperet d'en tourmantein, ma vezai bet chalmét é zroug dré er ſon ag un inſtrumant quer mêlodius. Ne hum gavas hanni quen abil é quemènt-ce èl David, péhani, opèn é adrèſs, e oai hoah quer brahue ha quen amiabl, m'er chériſſai Sàul bèt-hac er gobér é Ecuiér, eit ma vezai bet attàu ital-d'ou ha perpet preſt de ſonnein dehou eit chalmein é furi néhançus. S. Gregoër e remerq forh vad en en doai bet David dobér chue ag er Profæt Nathan, eit en tènnein a ſclavage er péhet, hac eit rantein dehou én éffæd ur chervige en doai ean rantét é figur de Sàul. Conzeu Doué en dès hoah er bouvoër de cha'mein gloès en meanneu tourmantét guet en hærr ag ou goal-inclinationeu. Rac-ce é lar S. Auguſtin n'en dès nitra puiſſantoh eid er mêlodi divin ag er gurionnéeu comprenét é Pſalmeu-David, eit

forbanein ag ur galon er ſperet a orgueil, hac
eit hé diſpoſein de receu er græceu ag en Nean

FIGUR LXXX.

Goliath. 1. Rouanné.

(2942. 1062 quênt J. C.)

UN dé ma hoai Sàul campét guét é arm
toſt de hani er Philiſtinèt, ur gigant Ph
liſtin, hanhuét Goliath, hoah orgueilluſſoh
ne oai monſtruus, e zas durand deu-uguênt
d'inſultein er Juivèt, en ul larèt ne oai qu
requis éxpoſein quemènt-hont à dud de vo
maſſacrét, a pe eèllèt jugein en affær dré
hombat itré deu; ha rac-ce en hardéha
nehai n'en doai meid avance de gombatt
doh-t'ou. Ean e brononçai er honzeu-ze gu
un ton quen diſprifançus, ma hoai ſcuéh
Iſraëllèt é cleuèt é anjulieu. Mæs er-ré cou
juſſan e gollai calon a pe zai dehai conſidér
taill énorm er gigant-ce hac en aparaill blaou
hus ag é armage. En drebad-ce Iſai e gaſſas
vab David de oud douairé tri ag é verdè
oai én armé. Quentéh èl ma huélas er Ph
liſtin effrontét-hont, ean e oulènnas pihue oa
ha pèh recompance e reſervait d'en hani
devai ean lahét. Reſcondét oai bet dehou
promettai er Roué é vèrh d'en-n'emb en dev
diſtrugét un enemis quen terribl. Mæs é verdè
doh er hleuèt é conz quen hardéh, e demall
dehou é vanité, hac en diblaſſas guet diſp
ſançe de oarn é zevèd, en doai quitteit,
larènt-int, dré un dezir preſomtuus de uè
hombat. David, péhani e ſantai mat.

i quêt en orgueil er honduiai, e reſcondas voéh ihuel n'en doai quêt ean eun ag en n-hont, hac é hoai capabl é hunan de zonet de bẽn a nehou. Ne oai hanni ne chomas mét é cleuèt un dén quer youanq é conz mod-ce : rac a boén en en doai ean nezè blai ar n'uguênt. Interrogét oai bet ha caſſét rac Sàul, péhani ne bum fiai quêt paud én zonzeu, a pe zai dehou comparagein é daill tér doh hani monſtruus er gigant-hont. Mæs avid en hardéhas un tamiq en ul larèt é ai acourcét, a pe oai é hoarn é zevèd, de mbattein doh oursèt ha lionnèt, arlèrh péré idai eit ſcrapein a-dré ou dènd el lonnèt e apènt dehou. Anfin er Roué e hum zacoras, e e ras é armage hac é glèan de Zavid. es quer geinét en hum gavai guet-ai a pe i de guêrhèt, m'ou zaulas eit quemér é arage ordinær, de larèt-è, ur vah hac un lm. Goliath doh er gùélèt é havance, e goab a nehou. Ha t'em hemér, é-m'ean, ur hi, a pe zès ar me zro guet ur vah ? e rei t'he gorv de zaibrein d'en einèt ha l lonnèt : ha quentéh ean e ridas eit en zein guet é lance. Er momand-ce David et é zalm e blantas ur mein é creis tal er gant, hac el laquas a blad. Nezè ean e doſs dehou hac e hum chervigeas a glèan é ene- s eit en dibènnein. É varhue e oai bet un l glahar eid er Philiſtinèt, hac ur rejouiſnce eid en Iſraëllèt. Victoër David e oai figur ag en hani en dès douguét hur Salvér en Æl orgueillus hac effrontét. Rac er Philin-hont e oai, revè en Tadeu ſantel, ul nage ag en orgueil, péhani-zou dangéruſſan iemis er-ré memb en dès feahét en oursèt

hac el lionnèt, de larèt-è, er vinceu horriplan. Mæs en enemis-ce ne ouhai quêt lout ſeahét guet armage humæn, revè ma huélamb guet David, péhani ne vènnai quêt combattein doh Goliath guet armage Sàul, mæs guet ur vah, péhani e oai ur figur a Groès Jeſus-Chrouiſt, ha guet ur mein, péhani e oai ur figur ag é hræceu nærhus hac ol-buiſſant.

Figur LXXXI.

Triomfl-David. 1. Rouanné.

En Iſraëllèt é huélèt Goliath dibènnét, e chomai quaſi bamét a pe gonſidérènt ag un tu a béh dangér é hoènt delivrét, hac ag en tu-aral courage en hani en doai ou ſauvét. Er Roué ne ſcuéhai quêt é houlèn pihue oai David, ha pihue oai é dad. Jonathas, mab Sàul, e gavai é vezai bet un inour eit-ou gobér amité guet David: rac-ce ean e ziuſquas é zillad caër hac é armage, eit ou guſquem dehou, hac ind e zas én éffæd de vout quen amiét, ma havalai n'ou doai inui meid ur galon hac un inean itré deu. Mæs er bobl e zougas hoah ihuelloh ou admiration: rac a pe retournai David ag er hombat guet pèn Goliath itré é zeourn, er mèrhèt ag er Judé e yas a vandènneu én arbèn dehon, guet inſtrumanteu muſiq, eid inourein é victoër. Quemènt-ce e oai ur figur ag er mêlodi e gan en Ilis de Jeſus-Chrouiſt, eit en inourein ag er victoër en dès douguét ar en diaul. Mæs en triomfl-ze péhani e oai ur merche ag en obligation ou doai de Zavid, e dènnas ar nehou paud a zrougueu, hac e vai bet memb

n-caus d'é varhue, quenevè m'en doai gouiét
m dènn a affær. Rac er mèrhèt-hont guet ou
trumanteu e gannai en en doai Sàul lahét
l Philiſtin; mæs David, e larènt-int, en dès
iét dêc mil. Diarbèn er honzeu-ze Sàul e
eméras caz doh David, hac e gommançaſ
llét èl é vraſſan enemis un dén de béhani é hoai
léour ag é Gouron. Ean e hum glêmas memb
voéh ihuel, rac ma rantait mui a inour de
vid eit dehou; ne hoès bermen, é-m'ean d'er
bl, meit en hanhuein Roué ém léh... Cha-
n Sàul e zou un exampl n'en dès nitra dan-
uſſoh eid en ivi; ha neoah, é-mé S. Chri-
ôom, ne uélamb vince er bet cummunoh
hennéh ér Grechéneah. Sèl mui ma liguêrn
ioneu er-ré e iviér, sèl mui a boén e zou doh
andur; hac er ſplandér ag ou œvreu mad e
uſq lod, durand ma ra ſclærdér de lod-aral.
u feèllèt e rér èl enemisèt, penaus-benac ne
vér nitra de demall dehai meit m'en dint di-
am é peb-mod. Mæs bout-zou perpet de hum
nſolein ér brizél-ze, rac en dud péré n'en
nt quêt dallét guet er goal-inclinationeu, ha
ré e juge ag en treu revè Doué, e iſtim attàu
vertu; ha sèl mui m'hé gùélant abandonét
décriét, sèl mui en hé reſpettant, dré ma
ouiant é recompançou Doué abrèd pé dé-
éhad er-ré e ſouffr a balamor dehou.

Figur LXXXII.

Sàul e assai lahein Davíd. 1. Rouan.

(2943. 1061 quênt J. C.)

ER haz hac en ivi en doai quemérét Sàul doh David, e gréſquai a zé-de-zé, ha ne glaſquai meid un occaſion de lahein un dén ne garai meit vad dehou. Mæs David, péhani e ſantai é hoai perpet ér riſcl a goll é vuhé, e hum zalhai attàu ar é oard. Un dé ma hoai arſcuét arrè er Roué guet é ſuri ordinær, ha ma hoai David é ſonnein guet é Harp dirac-t'ou, ean e aſſaias en trezein guet é lance. Mæs èl ma ſpiai dalh-mat doh é geſteu, ean e barras doh en taul hac e ſortias ag é breſance. Sàul é huélèt en en doai manquét en occaſion, e hum aviſas a brofittein ag er garanté en doai é vèrb Michol doh David, eit cavouét en tu d'el laquad de goll é vuhé. É ivi en doai groeit dehou ancochad penaus, a pe oai bet quêſtion a gombattal doh er gigant Goliath, en en doai grateit dehou unan ag é vèrhèt: mæs dimèét en doai er gohan d'un-aral, hemb chongeal é hoai deliét de Zavid. Èl ma vènnai neoah abſolumant hum zizobér a nchou, ean e ras en avertiſſein é hoai coutant a rein dehou Michol, mar carezai lahein cant Philiſtin ha degaſs dehou mercheu ag ou marhue. Ur méh bras oai bet de Sàul gùélèt é hoai hum drompét é claſq trompein, rac é léh cant Philiſtin, èl m'en doai goulènnét, David e lahas deu gant, hemb couéh ér malheur e zezirait dehou; hac arlèrh ean e zimèas d'ur Brincès en doai gou-

niét dihue-uéh. Sàul counarét ma tai perpet David de bèn ag é affærieu, e affaias hoah en trezein guet é lance; mæs David e oai bet chuehét aſsès eit parrad arrè doh en en taul, hac eit hum ſauvein. Jonathas dré er garanté vras en doai eit David, e affaias liès douçad counar é dad: mæs amité er mab ne oai quêt capaploh de vodetein caz en tad, eit ne oai caz en tad de yeinnein amité generus er mab. Anſin Sàul e laquas én é chonge de goll David couſteèt e vezai couſtét; hac eit er ſomprenein, ean e gaſſas un noz ſoudardèt de oarn é di. Mæs Michol, é voès, ou zrompas ol hac e ſauvas hé dén dré ur feneſtr. Arlèrh hi e laquas én é ulé ur paquêttad dillad gronnét guet crohèn; hac a pe oai bet goulènnét guet-hi mèn é hoai David, hi e reſcondas é hoai clan ar é ulé, eit cavouét èl-ce en tu d'ou abus un tamiq durand ma vezai bet é cuh. A pe oai bet hanàuét hé finèſs, ha ma houias er Roué en en doai é vèrh memb en trompét, ean e gaſſas tud-aral arlèrh é zàn, pehani e oai cuhét é ti Samuel. Mæs ol er-ré e oai bet caſſét, e hum ſantas touchét guet Doué, hac e zas én dro, hemb chonge er bet ag er gommiſſion e oai bet reit dehai. Sàul é colèr e vènnas gobér ean memb er péh n'en doai quêt groeit é Officerion: mæs arrihue e ras guet-ou èl guet é dud, ha contraign oai bet dehou retourn èl ma hoai oueit. Sàul e zou un exampl d'en dud ag er béd ne fehènt hum chervige ag ou otorité, meid é quemènt ma permèt Doué dehai. Rac a pe gar, ean e ouair douçad ou furi, ha ſauvein a dré ou deourn er-ré e blige guet-ou. Gùéh ean ou rantt, èl Jonathas, amiabl vis-a-vis d'er-ré

e gar; ha gùéh ean ou laq, él Sàul, ér mæz a bouvoër d'obér droug d'ou enemisèt.

Ficur LXXXIII.

Jonathas ha David. 1. Rouanné.

(2944. 1060 quént J. C.)

JOnathas e oai ingorto a zonnèt guet amzér de bèn a zouçad er haz en doai quemérét é dad doh David; rac-ce ean er pedas de chom ar en dro, beèd que n'en devezai gouét juſt petra e chongeai ag é zivoud. Un dé ma teliai hum gavouét guet er Roué doh taul, Jonathas e ſpiai erhad geſteu é dad, eit goud petra en devezai larét a p'en devai cavét manq a Zavid, hac a p'er hleuas é houlèn guet un ton roc mèn é hoai David, ean e gomprenas é hoai mall en avertiſſein de hum ſauv. Quentéh ean e gaſſas guet-ou ur Pàge hac e yas toſt d'el léh ma hoai cuhét David, él pe vai bet eit hum zivertiſſein é tènnein guet un arbalaſtr. A pe yai er Page de glaſq é flecheu, ean e huchai dehou é hoènt couéhét peèlloh eid el léh ma claſquai, eit rein de Zavid d'antand é hoai mall dehou téh. Nezè ind e hum dènnas ou deu a coſté, ha quênt hum gùittad ind e renehuéas en amité ſtèrd e oai itré-d'ai. Arlèrh David e yas guet er vraſſan peuranté de glaſq gùel chanche él léh-aral. Ean e hum dènnas é ti er Belêg bras Achimelech, hac e laras dehou é hoai deit d'er havouét a hèrh er Roué eid affærieu a gonſequance. Achimelech ne gavas de breſantein dehou eit torrein é nan, meit bara e oai bet offrét de Zoué; ha penaus-benac ma rai é quemènt-ce un action dihuènnét dré él

ezèn, mêlét-è neoah èn Aviél. Ean e ras ehou ehue clèan er gigant Goliath, hac er couras a guemènt ma heèllai. Mæs é charité gouſtas kir dehou: rac un Offiçour hanhuét Doeg, e flatéas er Belêg bras de Sàul, ha ré-ze e laquas er Roué de zifamein é reputaon dré ur multr hac ur ſacrilege. Rac Sàul galhuas Achimelech de hum juſtifiein diracou: mæs hemb cheleuèt é ræſonnieu, ean er ondannas en dreſpèt d'er juſtice ha d'é innoince. A pe oai bet quêſtion a ſecutein er ntance, ne hum gavas meit Doeg hardéh ha rbar erhoalh eit lahein er Belêg bras, guet emb ha puar uguênt Belêg-aral idan ou Ormanteu ſacrét. Un action quen horribl e oai t un tarh calon eit David, rac ma cavai èt-ou é hoai bet caus de varhue er Veleanz. Nezè eân e hum dènnas é Palès er Roué chis: mæs é reputation treménét el laquas rè ér riſcl a goll é vuhé: rac Achis en doai ntantion d'el lahein a gaus d'é actioneu glous, quenevè ma hum aviſas d'obér er fol eit um dènn a affær. Er folleah aparançus-hont oai, revè en Tadeu ſantel, ur figur ag en ani en dès cavét er béd é buhé hac é marhue ſus-Chrouiſt, mæs péhani-zou bet, revè S. aul, aviſettoh eid ol aviſtæd en dud. Er ùir Grechénion n'ou dès quêt méh eit boud t ſeèllét èl tud fol guet ou faus berdér. N'ou ès quin ſourci meit de voud aviſét mat dirac Doué, hemb gobér cas petra e larér a nehai r béd; hac en expériance e ziſco penaus er éh e hanhue er béd ur folleah, e zou ur ùir viſtæd, hac er péh e hanhue abiltæd, e zou t vraſſan folleah dirac Doué.

FIGUR LXXXIV.

Abigaïl. 1. Rouanné.

(2947. 1057 quènt J. C.)

NE oai nitra hirvouduſſoh eid er vuhé e gonduiai David a oudé ma claſquai Sàul el laquad d'er marhue. Doué e bermettai ma vezai bet contraignét de déh a-vanné-de-vanné, de guh a-hroh-de-hroh, eit m'en devai déſquét bout humploh eid é dadec. David ne oai quêt hoah quemènd é poén a gaus dehou é hunan, èl a gaus de buar hant dén e oai guet-ou. Un dé ean e hum dènnas én desèrh a Ziph: mæs trahiſſét oai bet arrè, hac ur bonheur bras oai bet dehou en dout hum fauvét. Anfin en nan hac er fatiq e ras dehou caſs dêc ag é dud de oulèn ur ſoulagemant-benac guet Nabal, péhani e oai forh pihuiq, mæs brutal ha didruhé. Ind e repreſantas dehou a bèrh David, ou mæſtr, n'en doai quêt de hum glêm a nehai; é contrél, é hoènt bet fourcius ag é dreu, hac é houlènnènt eit quemènt-ce ur ſoulagemant-benac. Mæs Nabal e reſcondas dehai divergont: Ne hoès quêt affær, é-m'ean, a voud ingorto a ſecour er bet doheign: ne ouian quêt pihue-è David; mæs goud e rau aſsès, pe vehai un dén èl ma faut, ne vehai quêt rét dehou boud é téh é raug é væſtr. A pe gleuas David en diguemér bruſq en doai groeit Nabal ag é dud, ean e gavas é rait goab a nehou, ha guet un taul prontitud ean e guemèras er reſolution de hum vangein. Mæs Abigail, moès hemb par ha paud aviſettoh

eit *Nabal*, hé dén, e yas bean én arbèn de Zavid, hac e ziſtannas é golèr dré hé diſcouneu humbl ha dré en donæzoneu caër e gaſſas dehou. *David* e ſantas quentéh er vraſtæd ag er faute en devezai groeit é lemèl bé buhé guet un voès quer vertuus. Hi e retournas d'er guær *hemb* ſannein griq d'é frièd ag er péh e oai *paſſet*, rac ma hoai meàu. En trenoz a pe zas dehou cleuèt é pèh riſel é hoai bet a goll é vuhé, ean e gueméras quemènd a chagrin, ma varhuas dêc dé goudé, é punition ag en outrage en doai groeit de Zavid, péhani eit conſolein Abigaïl, hé goulènnas de brièd. Mæs hé modeſti e rai dehi jugein ne véritai quêt un inour quer bras, penaus-benac m'hi doai ean deja méritét dré hé humilité hac hé aviſtæd. Hi e zas enta de vout prièd d'ur Prince, ar béhani en hi doai gouniét ur victoër glorius. En exampl-ze e zéſq demb peguemènd é rinquamb bout ſtudius de vouguein hur holèr, ha de cheleuèt perpet er ræſon. Rac, èl ma remerq S. Ambroès, n'en dè quêt un diſinour hum zilarèt, a pe uélér é vè contrél d'er juſtice er péh e vè bet promettét.

FIGUR LXXXV.

David e éspergn Sàul. 1. Rouanné.

SAul e oai quen arfleuét doh David, ma hum éxpoſai guet é ſoudardèt de ſouffiein calz a boénieu é ſigur hum zizobér ag un dén é hunan. Ean e zas d'en aſſiegein én deſèrh a Ziph; hac èl ma couſquai inou guet é armé, David, dré un inſpiration a ziar-h'lué, e yas

a nozoh guet Abiſai, de oud penaus é paſſai guet-ai. Ean e gavas er Roué, é Officerion hac é oard couſquét mat, èl tud péré e oulai reih n'ou doai nitra de zougein a bèrh en hani e glaſquènt. Nezè Abiſai e laras de Zavid é hoai Doué memb er haſſai a-hont eid achihue én un taul ol é boénieu. Mæs David ne garezai quêt en dout trampét é zeourn é goaid un dén ſacrét guet Doué; ha memb ean e zihuènnas abſolumant doh Abiſai gobér droug er bet dehou. Ean e gaſſas neoah guet-ou lance Sàul hac é goupèn; hac a pe oai peèlleit doh er hamp, ean e grias ar Abner, Capitæn a oard er Roué, eit en dihouſq. Goudé m'en doai temallét dehou é lizidantæd é hoarn é væſtr èl ur faute e véritai er marhue, ean e oulènnas guet-ou mèn é hoai lance ha coupèn er Roué. Sàul e zihouſquas guet er brud hac e ſantas ur certæn méh a pe hanàuas boéh David. Er fæçon ma conzai doh-t'ou é ziſcoai é hoai touchét é galon; rac ean e yas bét-hac er galhuein é vab. Quenteh David e oulènnas guet-ou perac é vriſélequai ean unan ag é ſerviterion, péhani e oai èl ur hi marhue é comparage doh-t'ou. Mar dè Doué, é-m'ean, e inſpir deoh me haudaiein, m'er ſupli d'agréein me ſacrifice: mæs mar dè en dud hou ſolitt de hum vangein, ne vern pihue int, méliguét int guet Doué. Sàul ne gavas nitra de reſcond de glêmeu quer juſt; é contrél, ean e avouéas é faute hac é folleah, en ul larèt é huélai aſsès ne oai quêt gùir tout er péh e larait dehou, hac é falai dehou el lauſquein é peah. Nezè David e zacoras dehou é lance hac é goupèn, en ur bedein Doué de gonſervein é yuhé, èl m'en doai conſervét hani Sàul, ha

d'en delivrein ag é boénieu. En Tadeu ſantel en dès ol mélét douſtér David, péhani e choæge chom perpet é riſel quêntoh eit lemèl é vuhé guet unan er briſélequai inemp d'er gùir ha ræſon. Admiraplæd-è, é-mé S. Ambroès, gùélét un dén péhani e eèll én un taul laquad é vuhé é ſurté ha bout mæſtr ag ur Ranteleah, é héſpergnein neoab un enemis e ouiai ſur n'en devai quêt douguét grad dehou ag é zouſtér, arlérh er péh en doai gùélét guet-ou un tamiq quênt. Rac David e oai bet hoah él léh ur uéh-aral de lahein Sàul p'en devezai carét. Un dé ma hoai David cuhét guet é dud én ur groh, er Roué e zas é hunan ér memb léh, hemb biſcoah n'en doai goniét é hoènt inou, deuſto ma hoai bet quen toſt dehai, ma trohas David un tam ag é vantèl. Ean e avouéas goudé é hoai bet ér riſel bras a goll é vuhé, p'en devezai bet affær doh un enemis-*aral*, hac ean e vêlas David èl un dén generus: mæs neoah ean e zalhai-mat d'en haudaiein juſt èl quênt. Un douſtér quer bras én un amzér ne oai quêt hoah pariſſét hani Mab-Doué ar en doar, e véritt gobér méh d'er Grechénion péré e grèd é ma permettét dehai digarg quehæd èl ma carant ou baz hac ou vanjance ar ou berdér.

FIGUR LXXXVI.

Marhue-Sàul. 1. Rouanné.

(2949. 1055. quênt J. C.)

DAvid é huélèt ne oai quêt moyand dehou bout tranquil én é ganton, e hum dènnas é bro er Philiſtinèt. Mæs er poénieu en héliai

partout : rac er Roué Achis e vènnas er hou
traignein de guêrhèt guet-ou d'er brizél inem
de Sàul, ha rét vai bet dehou monèt, que
nevè ma hinſpiras Doué d'er Philiſtinèt pedei
ou Roué d'el lauſquein ér guær, guet eun n'e
devai ou zrahiſſét : er joé en doai David bou
bet digouviét, ne oai quêt bet hir : rac én n
arrihue é Siceleg, ean e gavas ol é dreu ha
é ganſortèt revinnét ha loſquét d'ur vandé
lairon. Ur holl quer hras e laquas é dud
hum revoltein, ha conz e rènt a er maſſacrei
a pe inſpiras Doué dehou ridêq arlèrh el la
ron-hont, guet peré é lamas mui a dreu,
n'en doai collét guet-ai. Er refus e ras er Ph
liſtinèt a receu David én ou armé, e oai
taul bonheur eit-ou : rac pe vezai hum gav
ér hombat, ean en devai bet attàu de hu
demall en dout ſecourét lahein é Roué hac
vugalé. Er malheurus Sàul e hum adreſſas de
Doué eit goud de bèh tu é telai couéh er vi
toër : mæs èl ne receuai reſcond-er bet,
e hum abandonas d'en déſeſpoër, ha guet
furi ean e yas de gonſultein un dévinourès,
claſq guet en diaul er péh n'en doai quêt c
vét guet Doué. Ean e hum zeguiſas eit ne v
zai quêt bet hanàuét, rac m'en doai dougu
un tamiq quênt arreſteu terribl inemp d'en d
vinerion. Arrihuét ma hoai é ti er voès-hont
ean hé ſedas de zegaſs de gonz doh-t'ou
Profæt Samuel, péhani e oai marhue deu vl
quênt. A pe apariſſas er Profæt ſantel, ha m
ras de hanàuein d'er ſorcerès pihue oai en h
ni hé honſultai, hi e gommanças de greinein
ha Sàul quer clous èl d'hi, a pe zas de Samu
dreſſein dehou er honzeu-men guet un ton e
: Perac é troublét-hui me repos, ha pera

en em interrogét-hui, a pen doh deja abandonét guet Doué ? Preſt-è de zigarg ar-n'ah en ol drouguéu a béré é hoh bet menacét : ean e rei hou Ranteleah de Zavid, hac arhoah é vehait gueneign, hui hac hou pugalé. Diar er honzeu-ze er Profæt e ziſpariſſas, hac e lauſquas Saül én un driſté blaouahus. Treboulét oai é ſperet guet er chonge ag é valheurieu, hac ean e retournas devad é ſoudardèt guet ur galon hantér varhue. Én éffæd hachét oai bet é armé, hac é vugalé ol lahét. Ean e ouiai ne oai quêt a achap cit-ou, ha ne ortai meid er marhue, a pe hum fantas bleſſét guet ur fleche. Er hloès hac en déſeſpoër e ras dehou pedein é Ecuiér d'en achihue. Mæs a pe uélas ne sèntai quêt d'oh-t'ou, ean e apouéas bèg é glèan doh é galon hac e hum daulas ar neh. É Ecuiér e gueméras ſcuir ar é væſtr hac e hum lahas èl-d'ou. Èl-ce é varhuas er Prince malheurus-hont, péhani eit en dout éſpergnét Amalêc, ha maſſacrét Belean en Eutru-Doué, e zas de vout cruel ha barbar doh-t'ou é hunan. Heuruſſæt vehai ean bet pe vezai chomét attàu én é ſtad izel, pé ahoél p'en devezai perſeveret én humilité e ziſcoas a gommance. Mæs en inourieu e changeas é galon, ha ræſon en dès bet en Tadeu ſantel d'er homparagein doh Judas. Rac ou deu é hoént bet choægét guet Doué, hac arlèrh abandonét guet-ou, unan a gaus d'é orgueil hac en aral a gaus d'é avarice : anfin, achihuét ou dès ou deu dré en déſeſpoër, ha lauſquét ou dès guet en ineanneu vaillantan un averſſemant caër, é-mé S. Ambroès, de greinein perpet ha de zougein er hargueu ſantellan, mett-ha diazéét vehènt ar er gùir humilité. Guæd

e zou hoah a bénitandèt péré e eèll compa
ragein ou honverſion doh reſurrexion aparanc
er Profæt Samuel. Rac reſurrexion Samuel
oai palforcét : ne badas meid ur momand,
ſtleigein e ras ar hé lèrh drougueu horri
Er faus pénitandèt ehue e gùitta marcè er p
het, mæs en dreſpèt dehai vè : preſt é retou
nant arrè d'ou deſordreu, hac ou ſtad e
de vout goah eit quênt, é-mé Jeſus-Chrou

FIGUR LXXXVII.

Pèn-Sàul. 1. Rouanné.

ER Philiſtinèt joyus bras a varhue Sàu
en dibènnas eit promén é bèn é trio
partout én ou Hærieu, hac en offrein gue
armage é Tampl ou Idol. Èl-ce en hum go
port en darn-muyan ag en dud, péré e h
rejouiſs a pe varhue er-ré e rai ur boén-bè
dehai. David ne oai quêt ag er ſort-ze :
é léh hum arreſt de gonſidérein en drougu
a béré é hoai delivrét, hac er madeu e
de gouéh guet-ou dré varhue Sàul, ea
ouilas dehou ha d'é vab Jonathas guet
anquin ſincèr, hac e gompoſas én ou ino
ur Hantiq canvéus, é péhani é ra é vall
d'er mannéieu a Gelboé ar béré é hoai
lahét deu Brince quer vaillant. Er grad ſpéc
e ouias perpet d'er bobl a Jabès-Galaad,
ou doud intèrrét corv Sàul ha ré é vugalé,
zou ur merche é hoai ſincèr er garanté hac
reſpèt e zougai d'é Roué memb goudé é varhu
Quemènt-ce e bariſſas hoah gùel én ur circo
tance-aral ma tas d'er havouét de Siceleg

Amalecquès, pèhani e oai ingorto a vout recompancét-mad eid er guevèl e zegaſſai dehou. David e oulènnas guet en dén-ze douairé ag er hombat, hac é particulièr penaus é hoai paſſét guet Sàul ha guet Jonathas. En Amalecquès é chongeal gobér plijadur dehou, e reſcondas é hoai marhue Sàul; hac eit rein dehou un aſſurance ag er péh e avançai, can e laras: Hum gavét oèn dré chanche de baſſein ar er manné a Gelboé ér momand ma hoai apouéét Sàul ar vèg é lance é haſſai hum lahein, rac ma huélai er Philiſtinèt arrihue guet-ou. Ean em galhuas d'er ſecour, ha mé gavai gueneign n'èellèn quêt er refus. Goudé ma mès can lahét, mé mès lamét é Gouron royal diar é bèn, eit hé degaſs deoh. Diar er guevèl-ze David e ſantas é galon quer gloæzét, ma rougas é zillad; hac é-léh goud grad d'en hani e hum vantai en dout lahét Sàul, can e oulènnas guet-ou penaus é hoai can bet hardéh aſsès eit laquad é zeourn ar un dén ſacrét guet Doué. Ean e gommandas quenteh de unan ag é ſerviterion lahein en multrér-ze, hac é action e zéfq demb ne faut quêt hum rejouiſſein a varhue hun enemisèt nac ag en droug e arrihue guet-ai. David, arlèrh en dout conſultét Doué eit goud petra en doai d'obér, e retournas d'er Judé, ha quenteh Tribu-Juda en hanàuas eit Roué. E hoai nezè én é dregont vlai. Mæs Abnèr, General a armé Sàul, e hanhuas Isboſeth é vab Roué d'en dêc Tribu-aral. De bemp plai goudé, deu vrigant e lahas Isboſeth én é ulé, hac e zegaſſas é bèn de Zavid, én ingorto a er rejouiſſein dré un donæzon quer barbar. Mæs David ne oai quêt dén eit goud grad d'en dorfæterion ér momand-memb ma ran-

tènt, haval oai, chervige dehou, ha m'el laquènt é poſition ag é Ranteleah, dré varhue er-ré e eèllai en diſputein doh-t'ou. Rac ean e bayas en eu zén-ze ér memb fæçon guet en Amalecquès-hont, péhani en doai hum vantét en dout lahét er Roué Sàul, ha dré-ze ean e ziſcoai é carai vat d'é enemisèt, hac é houiai ou vangein memb goudé ou marhue.

FIGUR LXXXVIII.

Marhue-Oza. 2. Rouanné.

ARlèrh marhue Isboſeth, mab de Sàul, en denzêc Tribu e zas de gavouét David, hac ol d'ur voéh en hanàuas eit ou Roué. Nezè ean e yas d'attaquein er Jebuſéénnèt, péré e oai hoah méſtr a Jeruſalem, ha guet péré é hoai bet inſultét bras a gommance, rac ma credènt ne oai quêt poſſibl dehou donnèt de bèn a nehai, ha dré guemènt-ce ne brezènt laquad de oarn er Guær quin meiq er-ré dal ha mahaignét e hum gavai én ou méſq. David hé heméras neoah é bèrr-amzér, hac e laquas reihtæd én é Ranteleah. A pe uélas é hoai reglét en affærieu, ean e ziſcoas en en doai mui a religion hac a zevotion eit n'en doai bet Sàul, péhani durand ma hoai bet é condui Iſraël, n'en doai biſcoah chongét én Arch e oai é ti Aminadab a oudé m'en doai er Philiſtinèt en dacorét, de larèt-è, a oudé dêc vlai ha triuguênt. Eit logein en Arch guet inour, ean e ras preparein én é di ur goban magnifiq, [illegible] ſſamblas tregont mil ag é ſujité eit en [illegible] Aminadab de Jeruſalem. Eid inou-

in er ceremoni, er Roué ean memb e sonnai et é Harp, hac un afin a dud-aral e sonnai et pep sort instrumanten musiq. Durand ne ongéai peb-unan meid a hum rejouissein, é ihuas un accidant soubit, péhani ou scontas , hac e changeas én un taul ou joé é tristé. ac Oza, mab Aminadab, péhani e gassai ar éhèn e oai doh er harr, e remerquas unan nehai é trepiquâl, hac en Arch én dangér gouéh: quentéh ean e zougas é zourn eit en rpein; mæs é-léh er mirèt a gouéh, ean e uehas ean marhue ar en tache, ha Doué, mé er Scritur, e bunissas ér memb momand rdéhtæd diavis en dén-hont. Ne oai hanni greinai é huélèt ur bunition quen terribl eid faute quen éscusabl ha quen distér én aparance. avid e chomas quer bamét, èl er-ré-ral, e changeas a santimant: rac é-léh degass Arch de Jerusalem, ean el laquas é ti bededon. Mui a ræson hun nès-ni hoah de einein, eit n'en doai David: rac pihue a namb e eèll larèt é ma quer just ha quer ntel èl-d'ou? De zougein hun nès ne vehai ue én hur mésq un Oza-benac, péhani hemb ut galhuét guet Doué, e gavehai, d'é chonge, garéeu caer eit hum avance de valæstrein en hilleih santelloh, eit ne oai en Arch, ha éhani e alumehai é golèr durand ma credehai ntein dehou ur chervige agréabl én ur stad e béhani ne vehai quêt choægét.

Figur LXXXIX.

David e goroll dirac en Arch. 2. Roua

TRi mis arlèrh marhue Oza, David e quas arrè én é chonge de zegaſs en Ar de Jeruſalem. Calmét oai un tamiq é zoujan é huélèt er venédiction e ſcuillai Doué famill Obededon a-oudé ma hoai én é Splann é hanàuai é hoai er manq a Levi eid aſſiſtein tro-ha-tro d'en Arch, e oai pèn-caus d'er malheur arrihuét guet O rac-ce ean e choægeas un nombr bras, no pas eit er hondui ar ur harr èl er uéh qué mæs eit en doug ar ou diſcoai. Er R ſantel-ze e reglas guet ur ſourci marveilla mêlodi ag er han hac er ſon ag en inſtr manteu muſiq. Sacrifiein e rait peb huéh un éjon hac ur meud, ha David, é-mé Scritur, e gorollai ag é ol nærh dirac Arch. Conduiét oai bet èl-ce é triomſ Jeruſalem é creis ur foul bras a dud, ha p cét él léh déſtinét eit el logein. Michol huélèt a hé Falès er Roué, hé frièd, é co dirac en Arch, en diſprifas én hé halon ; arlèrh er ceremoni, hi e zas én arbèn de hac e laras guet un ton goapus : Gloriuſ oai gùélèt hinihue er Roué a Iſraël é qùitt é orlemanteu royal eit coroll dirac é fujité èl ur bouffon péhani e chervige de zivertiſſe er-ré-ral! Mæs David, péhani, é-mé S. A broès, en doai ſantimanten dihaval doh ré voès, ha péhani n'en doai quêt méh ag e diſprifance e rait a nehou ér momand-hon

e reſcondas de Vichol : Doué en dès me zènnét ag er rum izellan ag é bobl, hac en dès me harét mui eit hou tad : dehou hemb quin en e mès obligation a me Ranteleah : rac-ce mé hum humiliou muyoh-mui én é breſance ; mé hum ſeèllou perpet èl un dén diſtér ha diſpriſabl, ha mé laquei me ol gloër doh hum iſtimein izelloh eid en dehuehan a me ſujité. Pebèh humilité ! e lar hoah S. Ambroès : ur Roué quer puiſſant e ancoeha é ma Roué ; e goll chonge ag er victoërieu en dès douguét ar en dud, ar el lonnèt, anſin ar bep ſort enemisèt ; ha durand m'en dè iſtimét bras guet en ol, can é hunan e hum iſtim izelloh eid en ol ; can é hunan e hum ziſpris, ha coutant-è a vout diſpriſét. Arlèrh en exampl-ze en dud é carg ne zehant quêt dougein ne vehènt diſinourét rac ma chervigeant Doué ha ma rant d'er-ré-zou idan ou bèrh, ſcuir ag en inour e zou deliét dehou. N'en dès meid erré e zouge diſcourieu er mèrhèt, e eèll ou dout méh ér ſort circonſtanceu-ze : réd-è boud un David a pe gavér ur Michol effrontét aſsès eit gobér ne vèrn de bihue ur rebræche quen divalàu. Doué, é-mé S. Ambroès, ne bermettas quêt m'en devezai ur voès quen orgueillus conceuét, guet eun n'hi devai bet bugalé haval doh-t'hi.

FIGUR XC.

Crim-David. 2. Rouanné.

(2969. 1035 quènt J. C.)

DAvid en doai bet brizélieu doh peb fort enemisèt. Unan ag er-ré principal e oai bet en hani e ziſclærias d'en Ammonèt, eit vangein eu outrage groeit d'en Ambaſſaderion en doai caſſét de gonſolein Hanon, ou Roué, chagrinét diarbèn marhue é dad. Er Prince-ze trompét d'é ſujètt, e drætas Ambaſſaderion David èl éſpionnèt, e ras rahein ou barhue ha rouguein ou dillad a-ziardran én ur fæçon ma hoai ur méh ou gùélèt. David eit puniſſein un inſult quen énorm, e attaquas en Ammonèt hac e ziſtrugeas opèn deu-uguênt mil a nehai. D'un nebediq goudé ind e hum avisas arrè a glaſq attabign guet er Juivèt; mæs èl ma hoai diſtér ou armé, David e hum goutantas a gaſs Joab, é General, d'hé attaquein, hac e chomas tranquil ér guær. Un dé ma hoai oueit ardro creiſté de bromén ar en terraſs ag é Balès, ean e hum abuſas de gonſidérein ur voès e remerquas toſt d'inou doh hum hronquedein, hac arlèrh m'en doai gouét pihue oai, ean e ras hé degaſs d'é di hac e gouéhas guet-hi ér péhet. A pe zas d'er voès-ce ſantein en hi doai conceuét, hi e gommanças dougein ne vezai bet hanàuét hé faute dré ma hoai abeçant hé frièd, ha ne vezai bet puniſſét ér mod ma hordrénai el Lezèn. Rac-ce hi e ras avertiſſein David, péhani eit ſauvein hé inour, e gaſſas quemèn d'é General Joab de zavaiein dehou

dchou Uri, prièd Bethſabé, é ſi zur goud
uet-ou é pèh ſtad é hoai en armé. Goudé
'en doai ean interrogét ar baud a dreu, ean
r haſſas d'é di de ziſcuéh. Mæs Uri h.mb
gobér cas a ourhæmeneu er Roué, e haſſas
n noz guet er oard ital en or ag er Palès;
ac en trenoz a pe zas de Zavid temall dchou
ziaboeiſſance hac er bihan a gas e rai ag é
oès, ean e reſcondas guet un ton ferm: Petra,
m'ean, Arch men Doué, ol Iſrael ha Joab
e mæſtr e loge idan cobanneu hac e gouſq
en doar, ha mé me vchai ém zi é taibrein,
yvèt hac é repoſein! non-pas.... jamæs que-
ent-ce ne fehèn gobér. David é huélèt ne
n quêt moyand de ſauvein inour Bethſabé
g en tu-ze, e gueméras ur reſolution péhani
e jaugeai quêt paud guet é zouſtér naturel.
am e ras d'Uri ul lihér é péhani é verchai
e Joab en éxpoſein él léh dangéruſſan, hac
Nauſquem de vout lahét guet ol er-ré e vezai
et guet-ou. Joab eid aboeiſſein d'er Roué, e
apoſas Uri én ur hombat ruſt, hemb hum
quad é poén a er ſecour. Quenténean e
aſſas quemèn de Zavid é hoai marhue Uri;
a ne oai quêt bet dræz d'er Roué hum gon-
ſein en dout collét ur ſervitour quer courajus
a quer fidel, a pe oai ean memb en doai
ommandét en éxpoſein de vout lahét. A pe
eras Bethſabé é hoai marhue hé frièd, hi e
ngas beguin dehou durand en amzér reglét
é el Lezèn; hac arlèrh David hé hemeras
e briéd. Deu dorfæt èl er-ré-ze a bèrh un
én quer ſantel, e ziſco ſplann penaus, mab-
én pebèh quer juſt é heèll bout, e zou perpet
ab-dén; ha laqueit ean quer parfæt él ma
archait, chom e rei attàu guet-ou un dra-

benac a fragilité er fanq-hont a béhani é ma bet formét. En ineanneu goann en dès de greinein, é-mé S. Auguſtin, a pe uélant er-tè creihuan é couéh é fauteu quel lourd. Rac-cé en hum chervige er Scritur ag er ſort exampleuze eid avertiſſein en dud juſt de hum zerhel affiét mat én un humilité ſalvus, hac eit déſquein d'er-ré e gouéh guet David hum ſehuel guet David.

FIGUR XCI.

Pénigèn-David. 2. Rouanné.

(2970. 1034 quèn J. C.)

ER bihan a ſoign e gueméras David de reparein é zoubl crim, e ziſco é pèh abim a dihoéldæd é taul er péhet en ineanneu memb er-ré ſantellan. Ean e vihuas ur blai antiér tranquil én ur ſtad quen deſordr; mar dè neoah gùir é heèll bout peah én un inean criminel. Mæs én amzér ne rai mui paud a gas nac a nehou é hunan nac ag en treu divin, Doué e gaſſas er Profæt Nathan eit diſolein dehou er ſerpand e vagai én é galon. Er Profæt ſantel eit hum aqiittein ag ur gommiſſion quer riſclus, e hum chervigeas ag ur Parabol, eit rein d'antand peguemènd é rinquér boud aviſét a pe vè quèſtion a ziſari tud a galité, guet eun a ou rebutein dré gonzeu garhue. Prince, é-mé Nathan, petra e lareheoh-hui ag un dén pihuiq péhani en dès erhoalh a zevèd, ha péhani eit gobér chérvad guet un ami e zou deit d'er gùélèt, en dès neoah ſcrapét avèd ur heah peur, péhani n'en doai quin

meit-hi d'er honſolein ? David ér circonſtance-ze e ziſcoas ne oai quêt hoah dallét qùt é ſperet a fæd er péh n'er ſeèllai quêt, hac e brononças hemb goud é ſantance propr en ur gondannein er rapinour-hont. En dén-ze, é-mé er Roué é colèr, e véritt er marhue, ha réd-è ma reſtituou pedair gùéh mui eit n'en dès quemérét. Nezè er Profæt e changeas a langâge, eit conz doh-t'ou èl ma teli un dén e zalh léh en Eutru-Doué. Prince, é-m'ean, hui-è en dén-ze : conſidéret en ol madeu e hoès receuét guet Doué, en ol drougueu a béré en en dès hou telivrét én amzér ma téheoh é raug Sàul, ha jugét mar deliai boud ingorto a vout payét gueneoh ag é hræceu dré un ingratitud quen horribl ha dré un outrage péhani e gri vanjance. Quentéh David e ziſtroas doh-t'ou é hunan, hac e ancoehas é hoai Roué, eit chongeal ne oai mui meid ur péhour, en ur reſcond : Péhét e mès inemp de Zoué ; hac er gonz-ze e oai én é vêg ur merche fincèrroh a bénigen, eit ne oai bet é bêg Sàul, ha hoah himihue en dé é hani en darn muyan ag er Grechénion. Ul lod vad é léh David e vezai hum inzrouguét, èl ma remerq S. Auguſtin, doh pihue-benac e vezai deit de larèt dehai er urionné guet quemènd a hardéhtæd, hac en devezai goulènnét guet er Profæt-hont : Pihue oh-hui eit hum vèllein a rein aviſeu d'hou mæſtr, hac a éxaminein é vuhé ? Er Prince-ze é contrél e hum reſign guet humilité d'en ol drougueu ha malheurieu e annoncér dehou a bèrh Doué é punition ag é béhet, hac ean ou hemér ol é grad èl moyandeu excellant eit gobér fatisfaction d'é juſtice ha diſtannein é golèr. Er glahar hac er regrèd e ſantai én

é galon diarbén er ſtad miſerabl é péhani é hoai couéhét, n'en taulènt quêt én déſeſpoër, é-mé S. Chriſoſtom, péhani e admir é quemènt-ce é gourage nærhus hac é ferm confiance é Doué : rac quenteh èl ma hanàuas é faute, ean e hum impléas hemb néhance d'hé reparein a uellan ma hoai poſſibl, dré ur bénigèn péhani e badas quehæd èl é vuhé, ha péhani en dès groeit de S. Ambroès larèt é hès paud e béh èl David, mæs dibaud e ra pénigèn èl-d'ou.

FIGUR XCII.

Marhue-Amnon. 2. Rouanné.

(2974. 1030 quènt J. C.)

PReſt oai er Profæt Nathan de ſorti ag er Palès royal, a pe oai bet inſpirét guet Doué de retourn eit larèt de Zavid é hoai pardonét é faute dehou dré en avouéance glaharus en doai groeit a nehi ; mæs èl m'en doai reit léh de vlasfæmein é Hanhue ſacrét, é hèllai boud ingorto a vout puniſſét. David e banàuas quênt peèl penaus, er gaërran græce e fehai Doué rein d'er béherion, e zou ou haſtiein é peb-mod : rac ean e gommançaſ en affligein dré varhue er hroaidur-hont péhani e oai er fréh ag é béhet, hac é zareu nac é yuneu ne oènt quêt bet capabl de changein en arreſt prononcét inemp dehou. A boén é hoai ean sàuét a-zan er béh-ce, ma couéhas ar nehou ur ſam-aral, diarbèn en torfæt méhus e gommettas é vab Amnon guet é hoær Thamar. De zeu vlai goudé Abſalon, é vab,

arfleuét ag en outrage groeit d'é hoær, e lahas é vrær Amnon é creis er rejouiſſance ag un repas, de béhani en en doai couviét ol é verdér, eit cavouét æſſoh en tu d'acompliſſein en deſſein cruel en doai formét a-beèl quênt de vangein inour Thamar. Abſalon ne chongeai meid a goutantein é vanjance particuliér: mæs Doué e broſitas ag é action barbar eit caſtiein é dad. Nezè ean e hum dènnas ér Guær a Geſſur; hac é pèn tri blai ean e unpléas quemènd a ardeu m'el lauſquas David de retourn de Jeruſalem, hemb chongeal é toſtai dehou ur mab ingrad, péhani en devai labourét imbèrr eit lemel guet-ou é Ranteleah hac é vuhé. En éffæd a pe uélas Abſalon é hoai deit mat guet é dad, ean e gommançaſ hum obér doh er bobl, eit gounid ou honſiance, en ul larèt penaus, pe vezai bet Roué é léh é dad, é vezai bet fourcinſſoh eit-ou de rantein juſtice de bep-unan. E pèn er puar hlai ma hoai bet é formein é barti, ean e oulènnas guet é dad permiſſion de monèt de Hebron é figur aquittein ur rô en doai groeit, é-m'ean, én amzér ma hoai én exil. Quenténh èl ma hoai arrihuét inou, ean e ras d'en dud e oai a du guet-ou, en hanhuein Roué. Donnèt e ras quênt peèl er guevèl-ze beèd David, péhani e oai bet contraignét d'en oaid a dri-uguênt vlai hac opèn, de ſorti ar droèd a Jeruſalem, guet er péhiq a dud e oai hoah chomét fidel dehou. Ean e baſſas guet-ai en torrand a Cedron hac e vontas, en un ouilein, ar er manné-Olivèt, èl pe vezai bet eit merchein de Jeſus-Chrouiſt er routt ag é Baſſion. Ean e anduras guet un humilité hemb par en anjulieu e larai dehou Semei, unan ag é ſujité, péhani er

méliguai en un durel mein guet-ou, ha péhani dré é revolt e zegaſſai chonge dehou é hoai bet ean memb revoltét doh Doué. Durand ma ſouplai David idan en affliétioneu e gouéhai ar nehou a bep tu, é vab Abſalon e antréas é triomfl é Jeruſalem, hac e gommançaſ, dré gonſeil Architophel, dizinourein priedeu é dad dirac en ol. David ne oai quêt bet ſouéhét a guemènt-ce, arlèrh er péh en doai cleuét guet er Profæt Nathan; hac ean e hanànas ar é gouſt en hum sàu quemènt tra-zou inemp d'er-ré e hum sàu inemp de Zoué, eit vangein en outrage e rant d'é Vajeſté divin. Ean e uélai én un taul é faute puniſtét dré en deſordr én é diegueah, dré en outrage groeit d'é vèrh Thamar, dré varhue é vab Amnon, dré revolt é vab Abſalon hac é fujité, dré anjulieu un dén inſolant, hac anfin dré er riſel ag er marhue perpet preſant diract'ou, a béhani ne hum ſauvas meit dré foul téh guet méh ha difinour, hemb quin conſolation meid er gonfiance en doai é vai chervigét quemènt-ce de ziſtannein colèr en Eutru-Doué ha de goutantein é juſtice. En exampl-ze e ziſco ſplann er urionné ag er honzeu-meu a S. Auguſtin: Mar fal demb, é-m'ean, bout pardonét guet Doué a hur péhedeu, ni e zeli bout ruſt dohèmb hun hunan, ha receu-a volanté vad en ol drougueu e zigarg ar-n'amb: rac er péhet e vou ſur puniſſét abrèd pé dé-huéhad, ér béd-men pé ér béd-hont, ha réd-è ma vou barrét én ur mod-benac er muſul a juſtice en Eutru-Doué.

FIGUR XCIII.

Marhue-Absalon. 2. Rouanné.

(2981. 1023 quènt J. C.)

APe ſantas Ahſalon é hoai mæſtr é Jeruſalem, can e aſſamblas é gonſeill eit déliberein ar er moyandeu de ziſtrugein er Roué, é dad. Architophel, en abillan ag en aſſamblé, e laras é hoai rét quêrhèt pront arlèrh David, eit ne vezai quêt téhét dehou laquad reihræd én é armé. Mæs dré un taul bonheur eit David, Doué e revinnas conſeill Architophel. Rac Chuſaï, péhani e oai retournét de Jeruſalem a bèrh er Roué, eid éxaminein penaus e vezai paſſét en aſſær, ha péhani e oai bet pedet de ziſclæriein é fantmant, Chuſaï eit ſauvein é væſtr, e zérnas en hotan avis en ul larèt: A-fæd er nèh-men n'en dè quêt mat conſeill Achitophel: hui e zeh ſantein, é-m'ean d'Abſalon, peguemènd é vehai dangérus attaquein tud déſeſperét, én ur momand n'en dès hoah nitra aſſurét a bèrh er-ré-zou gueneoh. Én ur circonſtance èl honnéh, pe hum gavehai un nebediq a hou ſoudardèt de vout lahét, pebunan e chongehai é vehai diſtrugét ol hou ç'armé, ha ne fautehai quin eit laquad en ol d'hou ç'abandonein. Cavét oai mat conſeill Chuſaï, ha quemènt-ce e fachas en orgueillus Architophel, péhani e retournas quentéh d'é di de hum grouguein. Nezè Chuſaï e gaſſas bean d'avertiſſem David de drezein er Jourdain. A p'en doai er Roué paſſét er riviér, can e aſſamblas er péhiq a dud e oai guet-ou eit

hum breparein d'er hombat. Mæs guet eun ne vezai arrihuét droug guet-ou, é dud er hontraignas de hum dènn ag en arné; ha quênt ou huittad, ean e gommandas iſtroh eid ur uéh de Joab ha d'é Officerion éſpergnein é vab Abſalon. En ihue armé e hum gavas pèn-oh-pèn, hac hani Abſalon, deuſto ma hoai en nombruſſan a baud, e oai bet neoah diſmantét. Er mab dinatur-ze é huélèt uguênt mil ag é dud maſſacrét, e aſſaias hum fauv: mæs é bènnad bleàu ſtanq ha forh hir e oai bet caus d'é valheur. Rac èl ma paſſai idan un erhuèn bodêq, é vleàu e louyas ér branqueù; er vulès ar béhani é hoai, e yas qùit guet hé hærr, hac el lauſquas é ſcourr doh er uèn-ze. Fache bras oai bet guet Joab a pe gleuas é hoai bet gùélét Abſalon é croug doh un erhuèn, hemb n'en doai fiét hanni el lahein rac m'en doai é dad dihuènnét gobér droug dehou: Ne jaugeai quêt doh ur Roué, e larai ean, éſpergnein ur mab quer barbar; hac én un arrihue guet-ou, ean e drezas é galon guet tair javelot. Caſſét oai bet quentéh er guevèl de Zavid, péhani ne oai calz poéniét meid ag é vab. Ean e hum laquas a-bèn de huannadein ha de grial ag é nærh: Abſa'on me mab.... me mab Abſalon! Ah! ne eèllanmé merhuel eit ſauvein deoh hou puhé! A pe gleuas Joab en hum chagrinai David a gaus de varhue é vab, ean e hum laquas é colèr hac e venaças en abandonnein, rac ma carai, é-m'ean, er-ré en doai caz doh-t'ou, ha m'en doai caz doh er-ré er harai. Ean en obligeas en dreſpèt dehou de bariſſein joyus dirac er bobl: mæs é joé aparançus ne virai quêt ne oai gloæzét é galon, hac ean e lauſq guet en

tadeu ha mameu ur ſcuir caër ag er garanté e zeliant ou doud eit ou bugalé, dré ma hantoehai en outrage en doai groit dehou ur hroaidur quen dinatur, eit chongeal hemb quin é hoai mab dehou, hac eid ouilein diarbèn é varhue corporel, er holl éternel ag é mean.

FIGUR XCIV.

Er Vocèn. 2. Rouanné.

(2988. 1016 quènt J. C.)

OL er-ré e oai hum revoltét guet Abſalon, e zas d'avouéein ou faute dirac David, péhani e bardonas tout dehai. Commance e rai gouſtein un tamiq lehuiné én é Ranteleah, quenevè Seba, unan ag é ſujité, péhani e gavas en tu de dènnein dêc Tribu a-zan é aboeiſſance. Mæs ur voès e laquas er reihtæt dré er gonſeill e ras d'en abitandèt a Abela de lahein Seba, ha de durel é bèn diar murieu ou Hær de ſoudardèt er Roué. David en doai bet ehue d'andur a bèrh Joab, é General a armé: rac èl ma falai dehou er puniſſein eit en dout lahét Abſalon, ean e laquas Amaſa de gommandein én é léh: mæs Joab e lahas Amaſa, ha contraign oai bet d'er Roué ſouffrein durand é vuhé guet ur ſervitour inſolant. Ne oai quêt neoah garhue guet-ou bout mæſtroniét guet unan ag é ſujité, a pe zai dehou conſidérein é hoai bet ean memb revoltét doh Doué. Ne oai quêt délivrét mat David ag en afflictioneu en doai bet d'andur é punition ag é béhet, ma couéhas én ur faute-aral, péhani e ziſco é ma perpet goann mab-dén, hac attàu

éxpoſét d'en tantationeu. Er hetan e oai bet ur péhet a lubricité ; mæs en eil e oai bet unan a vanité. David e laquas én é chonge de gontein é ſujité ; ha caër en doai bet é Officerion claſq en dibènnadein ag un deſſein quen orgueillus, ha repreſantein é hoai erhoalh dehou pedein Doué de gréſquein é bobl, hemb hum laquad é poén a oud peguemènd e oai a dud én é Ranteleah ; requis ôai bet dehai sèntein ha parti peb-unan eid er hanton e oai déſtinét dehou. Dêc mis é hoènt bet é promén èl-ce dré er Judé, hac ind e gavas é Iſrael eih cant mil dén capabl de zong en arm, ha pemh cant mil é Tribu Juda hé hunan. Anfin David e hanàuas é faute, ha n'en doai quêt bet dobér er uéh-ce ag ur Profæt d'en avertiſſem. Durand ma hancoehai é hoai Roué eit hum humilhein ha huannadein a gaus d'un dinité péhani e oai occaſion dehou de béhein, Doué e gaſſas er Profæt Gad d'er havouét, non-pas eit larèt dehou é hoai pardonét hemb ne vezai bet puniſſét, mæs eit rein dehou er choæge ag en tair punition-men : pé ur guêrtèrn a ſeih vlai, pé ur brizél a dri mis, pé ur vocèn a dri dé. David én ur requis quen affligeus e choægeas er vocèn, péhani é corv tri-dé e ziſtrugeas dêc mil ha tri-uguênt a dud. Er péh e ras er Roué-ze én amzér-hont a afflictîon, e zéſq d'en dud en dès bèrh ar erré-ral, penaus é teliant hum offrein de Zoué eid en ineanneu a béré é mant carguét. Rac dré ma cavai guet-ou é hoai ean bet pèn-caus d'en drougueu e andurai er bobl, ean e huannadai trema en Nean en ul larèt : Mé-è en dès péhét ; mé-è en dès groeit en offance..... Petra en dès grocit en devèd-ce ar béré é ti-

garguét hou vanjance? Ah! quêntoh puniſſét mé guet me famill.... Anfin Doué diſtannét dré bedènneu quen humbl e gommandas d'en Æl diſtrugér arreſt; ha David e sàuas un Autær toſt de Jeruſalem él léh m'en doai remerquét en Æl é chairrein é glèan én hé gouhin. En exampl-ze e ziſco, èl ma remerq en Tadeu ſantel, é houair en Entru-Doué hum vangein ar er bobl a béhedeu er-ré ou hondui; juſt èl ma calm lès é golèr, a pe vè ſourcius er-ré-zou é carg, a dènnein é viſericord ar en ineanneu e zou idan ou goarnation.

FIGUR XCV.

Salomon Roué. 3. Rouanné.

(2989. 1015 quênt J. C.)

AVuſul ma havançai David én oaid, é sàuai diſſancion itré é vugalé dré en dezir en doai peb-unan a nehai de vout Roué ar é lèrh. Adonias, er hohan arlèrh Abſalon, en doai deja cavét en tu de ounid er pènneu-bras ag er Ranteleah, ha couviét en doai int d'ur feſtin magnifiq en doai groeit preparein éſprès eit m'ou devai en hanhuét Roué. Mæs en dé ma telièn hum aſſamhlein, er Profæt Nathan, péhani e ouiai é hoai de Salomon é téſtinai Doué er Ranteleah, e yas de gavouét Bethſabé, eit hé ſolitein d'avertiſſein er Roué, hé friéd, a glomplod Adonias, ha de zegaſs chonge dehou ag er promèſs en doai groeit dehi de laquad ar é dronn Salomon, ou mab. Er momand ma hoai Bethſabé é conz de Zavid

a hé affær, er Profæt Nathan e antréas ehue ér gambr, hac e oulènnas guet-t'ou mar boai ag é bèrh é tiſclæriait Adonias Roué én é léh. Quenténh David e ordrénas ſacrein Salomon, péhani en doai nezè ardro trihuéh vlai, hac el laquas de chouquein ar é dronn. A pe oai bet gouiét quemènt-ce, Adonias hac é vandèn e hum ſauvas peb-unan d'é du. Salomon e bromettas neoah ne vezai arrihuét ag é bèrh droug er bet guet-t'ai, meit ma vezènt chomét tranquil. Ardro huéh mis goudé é varhuas David oaidét a zêc vlai ha tri-uguênt. Quenténh Salomon e acompliſſas er péh en doai gourhæmenét dehou é dad quênt merhuel. Rac-ce ean e ras laquad d'er marhue Joab, eit en dout lahét é vræer Ahſalon. A fæd Semei, péhani en doai outragét David én amzér ma téhai ar er manné-Olivèt, ean e bardonas dehou idan condition ne vezai quêt ſortiét a Jeruſalem. Mæs de dri blai goudé Semei e vanquas d'é bromèſs é ſigur atrap deu ag é ſclavèt péré e oai digampét; hac a pe gleuas er Roué quemènt-ce, ean e ras ehue er puniſſein èl Joab. Ur uéh m'en doai laqueit reihtæd én é Ranteleah, Doué e apariſſas dehou un noz, hac e ziſclærias dehou en er harai a balamor de Zavid é dad, ha rac-ce é hoai preſt de rein dehou er péh e garezai goulèn. Ag un tu Salomon e ſantai é hoai requis boud abil eit condui ur bobl quer puiſſant: ag en tu-aral ean e gavai é hoai obligét dré é rang ihuel de rein ſcuir vat d'en-ol, ha dré guemènt-ce ean e jugeai ne oai nitra neceſſærroh d'ur Roué eid en avis-mat. Ur choæge quen admirabl a bèrh ur Prince youanq e ziſcoai aſsès é hoai deja pihuiq ag er péh e oulènnai. Rac-ce Doué e ras dehou ur ſagèſs

péhani n'hi dès quêt bet hé far na quênt na goudé ; hac eit merchein dehou peguemènd é hagréai é oulèn, ean er rantas er pihuiquan hac er magnifiquan Roué e zou bet biſcoah hac e vou jamæs. Exampl er Prince youanqhont e zou ul leçon gaér d'en dud a galité de laquad ou ol gloer é vout gùir himageu ag en Doué e adorant, hac é voud haval dob-t'ou dré ou furnèſs, péhani-zou eit-ai er vamèn ag en ol madeu, ha dré ou juſtice, péhani, revè er Scritur ſantel, e zou er ſonnan harp de dronn er Rouanné.

FIGUR XCVI.

Jugemant-Salomon. 3. Rouanné.

(2991. 1013 quênt J. C.)

DE zeu vlai goudé m'en doái Salomon receuét en donæſon précius a ſagèſs, Doué e fourniſſas dehou un occaſion d'hé diſcoein ha d'obér. hé brudein partout dré er béch. Dihue voès a fal vuhé e zas d'er ſuplhein de jugein un debat e oai itré-d'ai. Unan a nehai e laras é hoènt ou dihue é choin én ur memb ti, é hoai gulevoudét tri dé é raug hé hanſortès hac en ou doai bet peba bautr ; mæs hé hanſortès arlèrh hi dout mouguét hé hani én hé gulé, en doai lamét douciq hé hroaidur a-dal-d'hi durand ma hoai couſquét, ha laqueit én é léh hé hani hé doai lahét : de vitin, é-mé-hi, a pe oèn sauét de vronna me hroaidur, mé mès cavét unan marhue : mæs a pe oai deit deign en éxaminein a doſt, me mès gouiét bean ne oai quêt me hani oai. Er voès-aral e nahai

ferm er péh en doai honnéh avancét; hou croaidur-hui e zou marhue, e larai-hi; ha me hanimé e zou bihue. Er guetan d'hé zro e demallai d'en-aral é hoai faus er péh hi doai larét, hac èl-ce ne oai quêt burhud poſſibl diloui un affær é péhani ne oai na merche na teſt er bet eit ſecour de hanàuein er urionné. Salomon e ziſcoas ér circonſtance-ze é houiai diſolein er miſterieu ag en natur, er ſantimanteu cuhettan a galon mab-dén, hac er ſegredeu ag er garanté tinèr en dès ur vam doh hé hroaidur. Ean e ras degaſs ur glèan, hac e brononças ur ſantance péhani e bariſſai ſorh éſtrange, Unan e lar, é-m'ean, é ma dehi-è er hroaidur bihue, en-aral e lar é ma hi er bieu: deuhantéret ean ha reit un hantér de bep-hani a nehai. Er voès péhani en doai lahét hé hroaidur, e reſcondas bean é hoai rét er rannein; mæs é vam e ſantas hé halon piquét, hac e bedas er Roué d'er rein a béh d'en hani e vèunai er ſcrapein doh-t'hi. Æz oai bet nezè déviz péhani oai é vam, ha ne oai hanni ne chomas bamét ag en adrèſs en doai impléét er Roué eit hé diſolein. A-nezè é pariſſas er urionné ag er péh en dès Salomon larét goudé, penaus, ur Roué chouquét ar é dronn en dès én ur certæn ſæçon en donæzon a zévination, hac é houair difforh er urionné doh er gueu. En Tadeu ſantel e remerq é repreſantai en ihue voès-hont en difference e zou itré er gùir vugulion hac er-ré faus. Er-ré-men e acus er-ré vad hac e lar é lahant en ineanneu, durand pen dè int meinb ou lah, ha ma huin chervigeant ag un aff ontereah quel lourd eit hadein en diſſancion ér Grechéneah. Er-ré vad é contrél e gar hou fobl, èl ma

car ur vam hé hroaidur : n'en dè quêt ou interêſs propr, mæs ſalvedigueah ou bugalé ſpirimel e glaſquant ; ha gùel-è guet-ai plæguein d'ér-ré e ſcrap a-dré ou deourn en ineanneu e vaguènt guet conzeu-Doué, eit ſouffrein ma vou deuhantérét a gaus dehai Corv miſterius Jeſus-Chrouiſt, péhani-zou é Ilis.

Figur XCVII.

Tampl-Salomon. 3. Rouanné.

(3000. 1004 quênt J. C.)

AMzér Salomon e oai bet un amzér a beah hac a larganté. Er Prince-ze e lodai é vadeu hemb sòm, guet é ſujité, péré e vihuai tranquil, é-iné er Scritur, peb-unan én dichaul ag é figuêſſèn hac é uiniêc. En eur hac en argant e oai quer ſtanq, quene rait mui a gas a nehai eid ag er vein. Hanni ag en ol Rouanné é oudé n'en dès ean ingalét é magnifiçance ; ha ræſon e vehai d'ou ſeèllèt ol èl peurerion, é comparage doh Salomon. Réd-oai cavouét bamdé eid en diſpign ag é di ardro unêc tonnèl bled flour hac ardro uguênt tonnèl bled cummun, dêc éjon lard hac uguênt hantér-lard, hèmb contein un aſin a garhuèt, a heyèzèt, a yér hac a gibér-aral. Boud e oai én é varchauchi deu-uguênt mil marh déſtinét de labourad, ha deuzêc mil déſtinét de zoug, de béré é tiſtribuait bamdé ou fourrage guet ur reihtæd admirabl. En abondance-ze a bep ſo't madeu e oai er fréh ag er peah a béhani é jouiſſai er vro a Judé, ha péhani e véritas de Salomon en hanhue a zambonær. Er peah-ce

e oai requis dehou eid acompliſſein en deſſein en doai formét David é dad de vatiſſein un Tampl de Zoué, quenevè ma hoai bet mirét dré é vriſélieu continuel. Ean e daulas enta é ol ſtudi guet un œvr quen excellant, hac e hanhuas tri mil huéh cant dén eit ſpial er véchérerion, puar-uguênt mil eit tènnein ha taillein er vein, ha dêc mil ha tri-uguênt eit doug ar ou diſcoai er péh e oai neceſſær. Ean e gaſſas de oulèn guet er Roué Hiram permiſſion de drohein coæd cedr ar er manné-Liban, hac e vatiſſas un Tampl é péhani é quemérai Doué, haval oai, pliadur é tiſcoein beèd mèn é heèll monèt magnifiçance en dud. Commancét oai bet er buarvèt blai a amzér Salomon, puar hant puar-uguênt vlai a oudé delivrance er bobl ag en Egypt; hac achihuét oai bet ér blai tri mil a oaid er béd, juſt mil vlai quênt Gannedigueah Jeſus-Chrouiſt, a béhani é hoai ur figur. Rac-ce Salomon, péhani n'en doai quêt paud opèn pemb plai ar n'uguênt a pe gommançaſ un œvr quer caër, en dès bet er bonheur de ſehuel er hetan Tampl e zou bet batiſſét ar en doar é hanhue hac é gloër en Eutru-Doué, ha d'achihue é bèrr-amzér er marvelluſſan batimand e oai bet gnélét beèd nezè. Tampl Salomon e oai ur figur ag en hani en dès Jeſus-Chrouiſt commancét ar en doar, ha ne vou parfæt meid én Nean. Er Grechénion e zou er vein ſpirituel e zeli chervige dehou d'er ſehuel. Dobér hun nès a vout taillét a gaus d'hur péhedeu ha dibarfætioneu; rac nitra couchiét na dibarfæt ne antréou én Nean. Durand ma vatiſſait en Tampl, ne oai bet cleuét pas un taul morhol é Jeruſalem: hac én Nean, é-mé S. Yehàn, n'en dès na dareu, na huan-

nad, na glahar. Ar en doar é ma taillét er vein ſpirituel ag en Tampl miſterius-ce, dré er Sacremanteu, dré er mortificationeu, dré en afflictioneu ha moyandeu-aral e juge Jeſus-Chrouiſt neceſſær de bep-mein eit bout laqueit én é léh. Er vein péré n'en dint quêt taillét èl-ce ar en doar, e zou taullét a coſté, ha n'en dès meid er-ré choægét ha policét e vou laqueit ér rang e jauge doh-t'ai. Heuruſſæd vehai bet Salomon, é-mé S. Ambroès, pe vezai bet ſourcius én ur ſehuel un Tampl de Zoué, de bolicein é inean dré en humilité, eit ma vezai cavét dign de vout placét é-méſq er vein ſpirituel choægét eit gobér dehou un damurance agréaploh eid en Tampl a Jeruſalem. Mæs ol en treu caër en doai groeit én é youantiſs, n'ou doai quêt mirét ne gouéhas én é gohoni, idan er bouis ag é lehuiné, hac é exampl e zéſq demb, revè S. Auguſtin, é conſiſt bonheur mab-dén ér béd-men é voud humilıét ha nonpas é vout sàuét.

FIGUR XCVIII.

Mor-Arem. 3. Rouanné.

APe oai achihue en Tampl admirabl ha miſterius-hont, Salomon e ras gobér én eur hac én argant ol er pén e oai requis eid inourein en Eutru-Doué hac eid offrein er Sacrificeu; hac en œvreu-ze e oai, quer clous èl Salomon, quel liès a figur a Jeſus-Chrouiſt. Nezè ean e gommandas gobér ul leſtr-arem, péhani a gaus d'é vraſtæd ha d'é ledandæd, e zou diſcrihuét pèn-d'er-bèn ér Scritur, hac

e véritt un éxplication particuliér. Toſt d'eih troætèd en doai a ihuéldæd, ardro huèzêc a ledandæd, hac anviron pemb ha deu-uguênt a dro. Monèt e rai én-ou ardro tri hant parriquad deur, ha diazéét oai ar zeuzêc éjonarem, a béré é hoai troeit tri doh er sàu-heaul, tri doh er huh-heaul, tri doh er hreinoz, ha tri doh er hreiſté. Tro-ha-tro dehou é hoai pèntét a bep ſort figurieu lonnèt ha boquêtteu ag er-ré caerran e ouhai boud invantét. En hanhuein e rait Mor-arem, ha placét oai én Tampl eit m'en devezai perpet er Velean cavét deur de hum olhein, a pe antréènt eid excelſein ou harg. Salomon ne ras é quemènt-ce meid acompliſſein er péh en doai Doué ordrénét guéharal d'é ſervitour Moiſe, péhani en doai groeit laquad itré en Tabernacl hac en Autær ur belg-vras carguét a zeur, éit chervige d'er Vêlean de olhein ou zreid hac ou deourn a pe antréènt hac a pe ſortiènt. Quemènt-ce en dès reit léh de gredein é hoai ordrénét d'er Velean idan boén a vout puniſſét a varhue, bout dia hén a pe antréènt én Tabernacl. Er ourhæmèn-hont e ras Doué d'é Velean de hum olhein én un amzér ne oai ol er Sacrificeu meit figurieu ag er péh e zeliai arrihue goudé, a zéſq d'en dud a Iliſ, ha d'en ol Grechénion peguemènd é rinquant bout pureid aſſiſtein ér Miſterieu ſacrét ag el Lezènnehué. N'en dè quêt mui ur Mor-arem, mæs deur beniguét e gavamb itâi en or a hun Iliſieu, eit degaſs chonge demb de burifiein hun inean dré ur glahar ſantel ha dré un humilité ſalvus, quênd antréein él léhieu-ze conſacrét de Zoué, eit ne doſtehèmb de Viſterieu péré e ra d'en Ælèt creinein, nameit guet purtæd

en Ælèt. Rac, èl ma remerq S. Gregoër, diæz hras-è de dud péré e vibue é creis er horrompl ag er béd, mirèt perpet ne ſtaguehai ul louſteri-benac doh hou halon, ma ne vènt ſourcius d'hé golhein liès guet en deur ſacrét ag er bénigèn.

FIGUR XCIX.

Dédicace ag en Tampl. 3. Rouanné.

(3001. 1003 quènt J. C.)

APe oai paré ol en treu requis eid er Sacrificeu, Salomon e hum hreparas de gonſacrein en Tampl, ha de zegaſs d'inou en Arch ag el léh m'en doai David er placét. En Arch hac en Tabernacl e oai bet batiſſét én desèrh; ha ſeih vlai goudé ma hoai antréét er bobl én doar a Ghanaan, Joſué e ras ou laquad é Silo, pé Salem, Kær a Dribu-Ephraim, a béhani é hoai bet Roué Melchiſedech, hac ital péhani é hoai S. Yehàn é vadèein. Tri hant ſeih vlai ar n'uguênt é hoai bet en Arch é Silo; ſeih mis é hoai bet itre deourn er Philiſtinèt; dêc vlai ha tri-uguênt é hoai bet é ti Aminadab é Cariathiarim, ha tri mis é ti Obededon. Anfin David el laquas ér Guær a Sion, péhani e èllai bout conſidérét èl er haſtèl a Jeruſalem; ha de zeu-uguênt vlai goudé, a pe oai bet quêſtion a gonſacrein en Tampl, Salomon e ras doug d'inou en Arch, en Tabernacl hac en Autær-arem, ar béhani é hoffrait er Sacrificeu a adoration. A-ze é hoènt ol chomét beèd quene zas Nahuchodonoſor, de buar hant puar blai ar n'uguênt goudé, de guemér Je-

ruſalem, ha ma loſquas en Tampl. Nezè er Profæt Jeremi e guhas en Arch hac en Tabernacl én ur groh ar er Manné-Phaſga, hac ean e ziſclærias ne vezai quêt bet gouiét mèn é hoènt cuhét, beèd quene vezai retournét er bobl a gaptivité. Quemènt-ce e ra de gredein é hoai bet laqueit arrè en Arch én Tampl nehué commancét a bèrh er Roué Cyrus, hac achihuét a bèrh Darius. Salomon, eit degaſs en Arch d'en Tampl guet ul lid imperial, e aſſamblas ol é ſujité : ean e guêrhai é raug er Velean, ha ne oai quêt a fin d'er Sacrificeu e offrait. A pe oai arrihuét én Tampl, er Velean e laquas en Arch él léh preparét dehou ér Santuér, ha quentéh ur goguſsèn e gargas en Tampl én ur ſæçon n'eellènt quêt pad nac excelcein ou harg. Salomon, ér mæz a nehou é hunan, guet er joé ma h'agréai en Eutru-Douét-er péh en doai groeit én é inour, e hum daulas ar é zeulin dirac en Autær, hac e laras a voéh ihuel, en ur ſehuel é zivréh trema en Nean : Ha poſſibl-è é prèz en Eutru-Doué gobér é zamurance guet en dud ér béd ! Ma ne ſehai quêt en Nean hac en doar er hompreneín, penaus vou d'en ti-men e mès batiſſét ? Arlèrh ean er peda[illegible]a uir galon de durel é venédiction ar er-ré e vezai deit d'inou eit goulèn miſericord, ha de bardonein ou féhedeu d'er-ré en devezai ou avouéét guet ur glahar ſincèr. Ean e gontinuas é bedèn ér modmen : Mar bè affligét er bobl guet ou enemiſèt, groeit ma caveint ur retirance aſſurét én Tampl-men ; mar bè loſquét en doar guet hir ſéhour, cheleuet pedènneu er-ré e zei amen eit goulèn glàu : anſin n'ancoehet quêt el Léh ſantel-men ; mæs arreſtet perpet ar nehou hou

teulagad, eit diſtroein en ol drougueu a-ziar er-ré e zei amen d'hou ç'adorein, ha cheleuet ou fedènneu. Arlèrh er ceremoni péhani e badas eih dé, durand péré é hoai bet ſacrifiét deu vil éjon ar n'uguênt, ha huéh-uguênt mil avad, Salomon e ras é venédiction d'er bobl, ha nezè peb-unan e yas d'é du. Eu exampl-ze e zelhehai, é-mé en Tadeu ſantel, inſpirein ur reſpèt bras d'er Grechénion, a pe antréant én Iliſieu, dré m'hun nès bermen én-ai én éffæd hac é gurionné, er péh n'en doai er bobl Juiv meid é figur én un Tampl quer maguifiq. Rac, é-mé S. Chriſoſtom, hac é-vehai digueorét en Nean, ne vehai cavét inou nitra braſſoh na ſantelloh eid er péh e repos ar hun Autærieu.

FIGUR C.

Rouannès à Saba. 3. Rouanné.

(3002. 1002 quènt J. C.)

GOudé m'en doai Salomon batiſſét de Zoué un Tampl quer marveillus, ean e laquas é ſpi de ſehuel eit-ou ur Palès, ar béhani é padas er miz puarzêc vlai. Ne vèrn de bèh-tu é taulait er ſeèl, ne remerquait meid eur, ha ne hoai hanni ne chomai bamét é huélèt er pilerieu hac er ſcultage e oai a-ziabarh hac a-zianvès. Œvreu quen admirabl e gaſſas er brud a Salomon partout dré er béd, ha donnèt e rait a voſtad de uélèt ur Prince e ſeèllait èl er marveill ag é amzér. Mæs hanni ne ziſcoas mui a zezir d'er gùélèt eid er Rouannès a Saba, péhani e zas d'er havouét a-ziabeèl

guet un aparaill magnifiq, eit goud mar boai gùir tout er péh e larait a nehou. Hi e zegaſſas dehou a zonæzon huéh-uguênt taland eur, de larèt-è, ardro huéh million livreu a hur monneï, mein-perlès ag er-ré préciuſſan, ha parfumeu homb par. A pe zas d'er Brincèsze conſidérein magnifiçance Salomon, er ſagèſs ag é ziſcourieu, é æzemant é hanàuein en treu cuhettan, en arrangemand ag é di, en nombr ag é Officerion, hi e chomas hamét, hac e laras dehou : A uerço é cleuèn conz a hanah hac a hou ç'abiltæt, ha poén-vras em boai é credein tout er péh e larait deign ; rac-ce mé mès vènnét gùélèt guet men deulagad hac ean e oai gùir ol en treu admirabl e gleuèn a hanah ; mæs mé gav bermen é hès hoah paud mui eit ne mès cleuét. Heuruſſæd-è er-ré-zou perpet doh hou chervige, hac e cheleu hou tiſcourieu aviſét-mat ! Hi e retournas coutant ag er péh hi doai gùélét ha cleuét, ha Salomon e ras dehi preſandeu hilleih préciuſſoh eid er-ré hé doai offrét dehou. Er Rouannèshont e oai, revè en Tadeu ſantel, ur figur ag en Ilis ; ha de zougein hun nès, arlèrh er péh e lar en Aviél, ne zehai dehi hur hondannein dé er Jugemant. Rac hi e zas, é-mé hur Salvér, ag en achémand ag er béd de gleuèt ſagèſs Salomon ; mæs er Grechénion, péré en dès Doué eit ou Mæſtr, ſagèſs Jeſus-Chrouiſt eit regl ag ou buhé, hac en Nean eit ou recompance, e choæge neoah cheleuèt en dud quêntoh eid en Eutru-Doué, heli folleah er béd quêntoh eit ſagèſs Jeſus-Chrouiſt, ha bout pihuiq ag er madeu tamporel, quêntoh eid ag er-ré éternel.

FIGUR CI.

Diroll Salomon. 3. Rouanné.

(3021. 983 quènt J. C.)

ER hommancemand a vuhé Salomon e oai bet admirabl, mæs en achémand e oai bet méhus; hac é exampl e ziſco hoah gùel eit hani David, é dad, peguemènd é teli mab-dén hum zéfiein perpet a nehou é hunan : rac sèl ihuelloh ma vè sàuét, sèl mui en dès de zougein ag é fallanté. Calon er Prince-ze, goudé bout bet quer peèl un Tampl-caër de Zoué, e zas de voud amouèt guet er mèrhèt, ha couéh e ras imbèrr én idolatri. El Lezèn, gùir-è, e bermettai en doud iſtroh eid ur voès : mæs hi e zihùennai neoah en doud iſtroh eid un nombr ræſonabl, hac ehue hum alein guet mèrhèt a væz-bro. Arlèrh m'en doai Salomon batiſſét un Tampl de Zoué, can e ras ehue, eit pligein d'é hrouaguê, Tampleu d'en Idolét e adorait ét broyeu a béré é hoènt guênedaq, hac ou adorai quer clous èl-d'ai. Doué, guet horreur doh un torfæt quer blaouahus, e apariſſas d'er Prince-ze, non-pas èl er gùéhieuaral, eit larèt dehou en er harai, mæs eit diſcoein er juſt ræſon en doai de hum glêm a nehou, rac m'en doai ancoeheit ha torrét é Lezèn. Mé rei, é-mé en Eutru-Doué, ul lod conſidérabl a hou Ranteleah de unan a hou ſujité, ha ne gonſervein meid un Tribu d'hou mab; mæs dré gonſidération eit hou tad David, mé ortei ma vehait marhue, eid acompliſſein en arreſt e mès prononcét. A pe zas d'er Roué hanàuein en hani e oai déſtinét de

lodein é Ranteleah guet é vab, ean e aſſaias el laquad d'er marhue, rac ma hoai garhue guet-ou gùélét un dén en doai deſsàuét én é Balès, é tonnèt de vout quer puiſſant èl é ligné. Mæs er péh er fachas muyan, e oai bet action er Profæt Ahias, péhani e rougas é vantèl é deuzêc péh é preſance Jeroboam, hac e ras dehou dêc péh, eit rein dehou d'antand é hoai déſtinét eit bout Roué de zêc Tribu: rac a-nezè Salomon e laquas én é chonge de hum zizobér, couſteèt e vezai couſtét, a Jeroboam, péhani ne hum ſauvas meid é téh d'en Egypt. Anfin, merhuel e ras Salomon ardro en oaid a dri-uguênt vlai, hac intèrrét oai bet é Kær David, arlèrh en dout conduét tranquil Iſraël durand deu-uguênt vlai. É vuhé dibordét e fourniſs ul leçon gaer de bihue-benac e brèz hé honſidérein guet lagad er Fé. Un dra éſtrange-è ma vér hoah én arvar petra chongeal ag un dén quer chériſſét guet Doué. Rac goud e ramb ſur guet er Scritur, en en dès péhét quer clous èl David, é dad: mæs goud e ramb ehue é ras David pénigèn, ha hanni ne grèd aſſurein é pèh ſtad é ma marhuét Salomon. En exampl-ze e véritt inſpirein demb un diſpriſance ſonn a inourieu er béd, hac é vehai a bèrh Doué memb é vehèmb-ni sàuét dehai, ha n'en dès hanni ne zeliehai cavouét gùel guet-ou bout guet Job ar é deilêq, eit guet Salomon ar é dronn: rac er hetan e fourniſs ur ſcuir parfæt ag er batiantæt-hont péhani e zigueor en Nean d'er Sænt; hac énaral ne gavér meid un dén péhani n'en dès quêt eèllét guet é ol abiltæd, dihuèn é galon doh er velim ag el lehuiné na doh er prean ag en orgueil, canſort neceſſær er madeu bras.

FIGUR

Figur CII.

Conseillerion-Roboam. 3. Rouanné.

(3029. 975 quênt J. C.)

JEroboam, arlèrh marhue Salomon, e ſolitas er pènneu bras ag er Ranteleah de hum adreſſein doh é vab, eit er pedein de vihannad en drougueu e bayènt d'é dad. Roboam quênt reſcond dehai, e oulènnas ou avis guet en dud ancién, péré e formai gùéharal conſeill Salomon, ha péré e laras dehou trætein er bobl guet douſtér, ha rein dehai ur reſcond amiabl eit gounid ou iſtim ha hum laquad gùel ér ſtad d'ou flæguein én amzér de zonnèt. Mæs hemb gobér paud a gas a gonſeill en dud aviſét-ce, Roboam e gonſultas ehue er-ré youanq guet péré é hoai bet deſsàuét, ha péré e gonſeillas dehou reſcond roc d'é ſujité, ha menacein a ou zrætein hoah ruſtoh eit ne oènt bet guet é dad. Er Scritur e verche é hoai dré ur bermiſſion particulér a Zoué é hélias Roboam conſeill en dud youanq-hont quêntoh eit hani er-ré ancién; rac ma vènnai hum chervige ag é valiguance randonnus eid acompliſſein er péh en doai gratéit de Jeroboam dré guêneu er Profæt Ahias. Quentéh ol er bobl e hum sàuas inemp d'er reſcond diavis en doai rat Roboam dehai, hac e laras gronce n'ou devai quêt aboeiſſét dehou. Ean e gaſſas un Offiçour eid arreſt er murmur: mæs lahét oai bet a dauleu-mein, ha quemènt-aral e vezai arribuét ehue guet er Roué, quenevè m'en doai hum dènnet. Nezè dèc Tribu e choægeas

Jeroboam eit ou Roué, ha ne chomas
Tribu Juda fidel de Roboam, péhani e fa
é faute hac e sàuas un armé a buar
puar-uguênt mil dèn eit contraignein er
revoltét de hum zacor idan é otorité. Mæs
dén ſantel hanhuét Semeia, e zas a bèrh
d'en avertiſſein de lauſquein Jeroboam é
rac ma hoai quemènt-ce un taul ag en
A-ze é commance en diſſancion e zou
perpet itré er Rouanné a Juda hac a Iſ
Roboam e gollas dré é ziaviſtæd er péh
devezai conſervét pe vezai bet aviſét mat
quemènt-ce e ziſco é ma Doué e gomman
er Rouanné, hac en ou zro pé ou diſtro d'e
ma juge é golèr pé é vadeleah. Ean e buni
nezè buhé direglét Salomon dré gomporte
diavis ur mab bey, péhani é sèntein doh
youanq ſcan a bèn quèntoh eit doh ré an
hac abil, e oai, revè en Doctorèt ag en
ur figur ag er-ré ne brezant quêt chcleuèt
gèſs en Tadeu ſantel, péré-zou er guir
ſeillerion a Ranteleah Jeſus-Chrouiſt,
lauſq er urionné pur eit héli er ſaus Docto
péré e berdêg modeu ha vanitéeu er béd

FIGUR CIII.

Profæt puniſsét. 3. Rouanné.

(3030. 974 quènt J. C.)

JEroboam, Roué a Iſraël, e ziſcoas qu
peèl é vè liès fourciuſſoh er Brincèt ag
péh e ſeèll ou interès particuliér, eid ag
péh e ſeèll er Religion. Rac eit diſtroein
déc Tribu a monèt de Jeruſalem eit ſacri

de Zoué, guet eun ne vezènt retournét idan otorité Roboam, ou Roué legitim, ean e ras gobér deu lay eur, unan é Bethel hac en-aral é Dan, hac e laras d'er bobl : Ne yet quêt mui de glaſq hou Toué de Jeruſalem : chetu en Douéèt péré en dès hou tènnét ag en Egypt ; er-ré-ze e zelét adorein. Ean e ras ſchuel Autærieu, hac e aſſaias gobér eid inourein é Idolèt, ol er péh e rait é Jeruſalem eid inourein en Eutru-Doué. Mæs un dé ma hoai ar é zeulin dirac un Autær é Bethel, Doué e gaſſas d'er havouét ur Profæt, péhani e hum adreſſas doh en Autær ér fæçon-men : Autær, Autær, cheleu petra e lar en Eutru-Doué : Gannein e rei a ligné David ur mab, péhani e vou hanhuét Joſias, ha péhani e facrifiou ar-nad ol er Velean e offr amen ançans. Eit merche é hoai er urionné e brofætiſai, ean e laras é hai en Autær-ze de ſeutein é deu hantér. En éffæd, de zeu gant hantér-hant vlai goudé Joſias e acompliſſas er Profæci-ze. Jeroboam arſleuét ma conzai er Profæt quen hardéh doh un Autær en doai ean memb dreſſét, e sàuas é zourn eit commandein d'é Officerion en arreſtein : mæs quenteh é vréh e chomas croſſét doh-t'ou. Humiliét dré ur bunition quer ſoubit, ean e ſuplias er Profæt de bedein Doué de ùellad dehou, hac er houvias arlèrh de monèt guet-ou de repaſein d'é Balès. Mæs er Profæt er huittas en ur reſcond en en doai Doué dihuènnét doh-t'ou daibrein nac ivèt énép-léh. El ma hai guet é hènd, ur faus Profæt ag er Guær a Vethel, e ridas ar é lèrh hac er havas é tiſcuéh idan ur uèn. Ean er pedas ehue de zonnèt guet-ou d'é di : mæs er Profæt fantel e reſcondas arrè en en doai Doué dihuènnét

doh-t'ou daibrein nac ivèt bcèd quene vezai retournét d'er guær. Mé zou ehue Profæt èl-oh, e laras en aral, hac un Æl en dès commandét deign hou tegaſs gueneign d'em zi, eit ma repaſehèmb aſſambl. Mæs ér momand ma hoènt ou deu doh taul, er faus Profæt inſpirét a ziar-h'lué e laras d'en hani en doai trompét guet é ardeu : Rac ne hoès quêt sèntét doh Doué, ha ma hoès daibrét amen, deuſto ma hoai dihuènnét dohoh, ne vehait quêt intèrrét é bé hou tud. Én éffæd, er Profæt ſantel e gavas én é hènd ul hon, péhani goudé m'en doai can taguét hemb gober quin droug d'é gorv na d'en asèn e oai guet-ou, e chomas ital-d'ai, èl pe vai bet eit ou goarn. Er Profæt-hont en doai bet, é-mé S. Gregoër, ur certæn plijadur én é galon diarbèn en treu caër en doai groeit ; hac é væn gloër en doai tihoelleit é inean bèt-hac el laquad d'ancoehad Lezèn Doué ha hum laufquein de vout trompét d'ur faus Profæt, péhani ag en diaboeiſſance er honduias d'er marhue. Doué er puniſſas én é gorv eit fauvein é inean. En diſpartihont a Religion é-méſq er Juivèt, e oai ur figur ag er Syſineu hac Hæreſieu, péré en dès a-oudé ſeparét ul lod-vad a Grechénion doh en Ilis Catholiq, ér mæz a péhani n'en dès quêt a ſalvedigueah.

FIGUR CIV.

Brainni-Eli. 3. Rouanné.

(3092. 912 quênt J. C.)

DOué e ziſco amen é houair hum chervige ag en tirandèt eit hum vangein ag er Rouanné impi. Rac, de zeu vlai goudé marhue Jeroboam, Nadab, é vab, e oai bet divontét diar en tronn dré dreizoni Baaſa, unan ag é ſujité, péhani e hum laquas én é léh. Arlèrh marhue Baaſa, Ela, é vab, e ras laquad d'er marhue er Profæt Jehu, rac m'en doai en avertiſſét de gùttad é idolatri. É pèn deu vlai ma hoai bet Ela Roué, unan ag é ſerviterion el lahas doh é daul, hac e gueméras poſition ag é dronn. Mæs en tirand-ce, hanhuét Zambri, e hum loſquas quênt peél guet é famill, guet eun a gouéh itré deourn Amri, en doai er ſoudardèt diſclærrét Roué arlèrh marhue Ela. Amri e gonduias é peah er Ranteleah a Iſræl durand deuzêc vlai, hac e lauſquas é gouron guet é vab Achab, péhani é-méſq en ol Rouanné e oai bet én é raug, ne gavas quêt é bar, é-mé er Scritur, a fæd dizoùjance doh en dud ha doh Doué. Diméét oai d'ur vèrh d'er Roué a Sidon, hanhuét Jezabel, péhani e oai hoah malicuſſoh eitou, ha péhani er ſecouras hilleih de dènnein ar é Ranteleah ur ſéhour pouahus durand tri blai, hac e oai bet annoncét dehou dré er Profæt Eli, é punition ag é dorfæteu. A-ze é commançaſ Doué brudein ſanteleah é ſervitour, hac é ras ur Miracl eit er maguein

durand er guêrteri. Rac ean e gommandas dehou hum dènn de-dal en torrand a Carith, hac inou brainni e zegaſſai dehou bara ha quiq bam-noz ha peb-mitin. Mæs a pe zas d'er riviér hèſquein guet er ſéhour, Doué e gaſſas er Profæt de vout bihuét de di un intanvès a Sarepta. Quênd arrihue ér Guær, Eli e gavas ur voès é chairrein berhonneu coæd, hac ean e oulènnas guet-hi d'ivèt. Èl ma hai er voès-ce de glaſq ur uéh deur dehou, ean e oulènnas ehue un tam bara guet-hi. Nezè hi e reſcondas n'hi doai én hé zi meid un nebdiq blèd hac ur banniq yvl, hac é hoai eit gobér guet-ai un tamiq baraèn eid aſtènn hoah hé buhé ha hani hé mab, é chairrai er berhonneu coæd-ce. Doué e ziſcoas ér circonſtance-hont n'en dè quêt rac n'en dès dobér a hanni eit naguein é ſerviterion, en hou haſs de diér er-ré-ral; mæs quêntoh eit cavouét en tu de rein é venédiction d'er-ré ou receu: rac Eli e laras d'er voès-ce monèt hardéh-mat de bobad dehou ur varaèn, rac ma hoai aſſurét é vezai padét hé blèd hac hé yvl quehæd èl er féhour. Er Miracl-ze e rejouiſſas en intanvèshont, péhani, eit bout-hi ag ur vro idolatr; e rantas d'er Profæt ur ſecour refuſét dehou guet en dud ag é vro, ha péhani e oai eit figur ag er fé en dès bet er bayannét é Jeſus-Ch:ouiſt, hac a ingratitud cruèl er Juivèt én é guevir. Mæs hé joé e changeas é triſté a pe varhuas hé mab. Eli e gueméras truhé doh hé dareu; hac eit gobér ur Miracl nehué en hé andræd, ean e aſtènnas hé mab ar en doar, hac e hum laquas ag é hæd ar nehou. Ean e hum griſſas bèt-ha gobér é gorv quer bihan èl hani er hroaidur-ze, dré ur Miracl péhani

e repreſantai Miſtèr en Incarnation, dré héhani Jeſus-Chrouiſt en dès hum hroeit bihan én hur méſq, eit rein demb er vuhé a hræce hur boai collét. Er figur-ze e zéſq d'en tadeu ha mameu penaus é tehant hum obér doh dibarfætioneu ou hugalé, ha modérein en inſtructioneu e rant dehai, eit ma h'eèllou pebunan ou homprenein ha profittein. Eli doh hum obér bihan eit hum jaugein doh er hroadur-hont, er refuſcitt, eit déſquein demb douçad er gurionnéeu terribl quemènd èl ma vè neceſſær eit ſehuel en ineanneu goann, hemb hum laufquein neoah de gouéh guet-ai.

FIGUR CV.

Sacrifice-Eli. 3. Rouanné.

(3096. 908 quènt J. C.)

DUrand ma hoai tranquil Eli é ti en intanvès a Sarepta, Achab ha Jezabel er hlaſquai partout eit el laquad d'er marhue; hac èl n'er havènt énep-léh, ind e zigargai ou furi ar Velean en Eutru-Doué. Anfin a pe oai toſt achihue en tri blai a ſéhour, Doué e gommandas d'er Profæt hum ziſcoein dehai. Eit quemènt-ce Eli e hum adreſſas doh Abdia, Intandand er Roué, ha dén devod, péhani en doai maguét cant Profæt cuhét ér grohieu durand er perſecution. Abdia e yas, én ur greinein, d'avertiſſein é væſtr é tai Eli d'er havouét; ha ne oai quêt achihuét mad é gonz, ma hantréas er Profæt ér Palès. Quentéh Achab e oulènnas guet-ou mar boai ean en hani e droublai Iſrael. Mæs Eli e reſcondas guet un

ton ferm d'ur Roué impi péhani en acuſai hemb
ræſon a voud un dén complodour ha revoltét;
Prince, é-m'ean, n'en dè quêt mé e droubl
Iſraël, mæs hui, a p'en dè gùir en e hoès,
hui hac hou famill, abandonét en Eutru-Doué
eit ſacrifiein d'en Idol Baal. Mæs mé hou pèd,
aſſamblet ol Iſrael ha Belean Baal: me oulèn
ma vou reit demb deu éjon, unan dehai hac
en araſ deign; ind e daillou ou hani a béhieu
hac el laquei ar un Autær, ha mé rei quemènt-
aral d'em hani: nezè ni e bedou peb-unan
hun Doué, ha ni e hanàuou ol eit gùir Doué
en hani e zegaſſou tan ag en Nean eit loſquein
er Sacrifice. Rac, é-mé Eli d'er bobl, petra
e chervige demb bout partagét én hur Religion?
Mar dè en hani e adoran-mé, e zou er gùir
Doué, sèntamb ol doh-t'ou; mæs mar dè Baal-è,
diſtroamb ehue ol doh-t'ou. Chetu amen puar
hant hantér-hant ag é Velean, ha n'en dès
meid-on a Broſætèt en Eutru-Doué; groamb
er péh e mès goulènnét, ha ni e uélou pihue en
dès ræſon. Hanni ne gavas nitra de larèt a oulèn
Eli, hac arlèrh ma hoait ol couſantabl, Belean
Baal e gommançaſ er-ré guetan de laquad ou
éjon a béhieu ar en Autær, ha de bedein ou
Doué a vitin beèd creiſté. Mæs caër ou doai
huchal: Doué er bet ne reſcondai. Anſin Eli
ſcuéhét doh ou hleuèt ha doh ou gùélèt é rou-
guein ou horv guet ou hèntel, e hum laquas
d'obér goab a nehai en ul larèt: Criet, huchet
creihuoh: marcé é ma couſquét hou Toué,
pé é ma én davarn; criet enta ma cleuou.
Nezè ean e ras ſehuel un Autær mein ha gobér
un doz tro-ha-tro: goudé m'en doai laqueit
ar nehi coæd hac é éjon a béhieu, ean e ras
turel ar nehai quemènd a zeur ma hoai carguét

plén en doz tro-ha-tro. Arlèh quemènt-ce ean e hum daulas é preſance en Eutru-Doué eit er pedein de ziſcoein d'er bobl n'en dès meit-ou e véritt boud adorét, ha quentéh un tan couéhét ag en Nean e zevoras er Sacrifice, er hoæd, er vein, en houé ha memb en deur e oai én doz. Nezè ol er bobl e hum daulas d'en doar hac e avouéas é boai Doué Eli oai er gùir Doué. Er Profæt ou heméras ar ou bonz hac e laras debai: Arreſtet enta Belean Baal, ha ne lauſquet hanni a nehai d'achap. Goudé ma hoènt bet ol maſſacrét, Eli e ourhæmenas d'Achab retourn bean d'er guær, ma ne falai quêt dehou bout ſomprenét én hènd guet er glàu. En exampl-ze e ziſco, é-mé en Tadeu ſantel, peguemènd é ma nærhus er urionné eid accouragein en dnd, ér momand n'on dès haval velai, eſpérance er bet. Hi hé hunan e zalh Eli ferm ha fidel de Zoué é creis é enemisèt; ha ni e uél a-ze en en doai S. Jerom ræſon de larèt é ma coutant er urionné ag en nombr bihan ag er-ré hé har, ha ne zouge quêt en nombr bras ag er-ré hé attaq.

FIGUR CVI.

Eli e ya de guh. 3. Rouanné.

(3097. 907 quênt J. C.)

A Pe gleuas Jézabel er maſſacr en doai groeit Eli a Velean Baal, hi e gaſſas de larèt dehou boud ingorto a vout trætét ér memb fæçon quênt pedair ær ar n'uguênt. Er Profæt quer courajus gùéharal, e gueméras cun ér circonſtance-ze, hac e yas de guh, eit reu

demb d'antand, é-mé S. Gregoër, é ma liès-mat goudé en œvreu caerran, é ſantt mab-dén gùellan peguemènd é ma goann ha fragil. Eli e bum dènnas én desèrh, forh annæét ha fatiquét; hac e bedas en Eutru-Doué de zegaſs er marhue dehou. Er houſquæd er heméras ér ſtad-ce; mæs un Æl en dihouſquas, en ul larèt dehou: Sàuet ha daibrét. Er Profæt e sàuas é bèn, hac e remerquas ital-d'ou ur varaèn pobét idan el ludu, hac ur pod carguét a zeur. Goudé m'en doai daibrét hac ivét, ean e hum daulas arrè de gouſquèt: mæs en Æl en avertiſſas un eil gùéh de zaibrein, rac m'en doai hoah paud a hènd d'obér. En éffæd, goudé m'en doai daibrét arrè, ean e guêrhas deu-uguênt dé ha deu-uguênt noz, fortifiét ma hoai dré er bara miraclus-hont, péhani-zou bet perpet conſidérét èl ur ſigur ag en nærh divin e ra demb er Sacremand ag en Autær durand er perhindæd triſt ag er vuhé-men. Arrihuét ma hoai ar er manné-Horeb, Doué e gommandas dehou monèt de Zamas de ſacrein Hazaël eit bout Roué a Syri, ha Jehu eit bout Roué a Iſraël. Er Profæt, en ur dremén, e daulas é vantèl ar zifcoai Elizé e gavas ar goſté en hènd é harrad guet deuzêc coubl éhén; ha quentéh Elizé douguét dré un inſpiration ſegrèd, e gùittas é labour eit monèt ar é lèrh. Ne oulènnas guet-ou meit el lauſquein de monèt ur momand d'er guær de larèt adieu d'é dad ha d'é vam; ha goudé m'en doai ſacrifiét de Zoué en éhén e oai guet-ou é labourad, ean e yas de zerhel-mat d'Eli durand ma hoai bet ar en doar. É qùittad é dad, é-mé S. Ambroès, ean e gavas un-aral paud carantéuſſoh, péhani e ras é vonheur, hac e lauſquas guet-ou er haerran héritage e ſehai bout dezirét.

Doué en dès perpet hum bligét é tiſcoein penaus er Sænt braſſan e héritt liès-mat ou vertu doh en dud admirabl-hont, péré dré ou œvreu excellant e véritt ma vou attàu conzét a nebai guet reſpèt ar en doar; mæs él Lezèn nehué n'en domb quêt hemb quin Diſciplèt de dud de Zoué, mæs d'un Doué ha Dén aſſambl, péhani en dès modérét en actioneu admirabl ag é vuhé, eit ou jaugein a doſtoh doh goannedigueah mab-dén. Rac-ce, èl ma lar S. Auguſtin, a pe bariſſas ér béd Moiſe hac Eli guet un humilité péhani-zou bet er vamèn ag ou ol vertuyeu, ne hum gavas meid ur Joſué hac un Elizé eit ou héli; rac en dud orgueillus ne brezènt quêt nezé quemér ſcuir ar er-ré humbl: mæs requis-è bermen d'en orgueil braſſan ſouplein é bèn dirac en humilité, a-oudé m'en dès un Doué groeit a nehi é vertu carét durand é vuhé, hac én é varhue.

Figur CVII.

Marhue-Achab. 3. Rouanné.

(3107. 897 quént J. C.)

DUrand ma rai Achab ha Jezabel ou méchir ag er braſſan torfæteu, er Ranteleah a Juda e oai conduiét guet Aſa, péhani e zifinouras quênt merhuel en œvreu caér en doai groeit a gommance. Ean e lauſquas é dronn guet é vab Joſaphat, péhani e oai ur Prince agréabl de Zoué, ha dré guemènt-ce e dènnas ar é Ranteleah hac ar é armèyeu un abondance a venédiction. Eit reparein en droug en doai groeit é dad, ean e gaſſas partout

Belean ha Levitèt eit diſtrugein en Idolèt, hac inſtrugein é ſujité. Doué é recompance er rantas quer puiſſant, ma hoai dougét ha reſpettét guet en ol Rouanné tro-ha-tro, durand ma rantai diſpriſabl Achab ha Jezabel, péré ne chongènt meid a varrein er muſul ag ou fé-hedeu. Anfin, ſcuéh oai é juſtice doh ou andur ar en doar, a-oudé m'ou doai lahét en innoçant Naboth. En dén-ze en doai ur uiniêc doh péhani é hoai ſtaguét bras, rac m'en doai hé héritét doh é dud. Achab hé hoantas eit crèſquein é jardrinnieu: mæs Naboth e oai bet quer ferm d'hé refus dehou, èl ma teliamb bout de zerhel doh er uionné divin hun nès héritét doh hun tadeu. Achab, deuſto d'é vàlice diremæd, ne avanturas quèt hum lancein ér uiniêc-ce en dreſpèt d'é mæſtr: mæs ean e gueméras quemènd a chagrin, ma hum daulas ar é ulé hemb daibrein tam-bouéd. A pe zas de Jezabel goud petra e oai caus d'é driſté, hi e ras goab a nehou: Diſtér a-yoh-è hou ç'otorité, é-mé-hi, ha ne hoès quèt, revè ma huélan, pand a bouvoër én hou Ranteleah. Quentéh hi e ſcribuas d'er pènneu bras a Guær Naboth, claſq memp dehou deu faus teſt, eit en acuſein en dout goal-gonzét ag er Roué, er hondannein ar ou diſclæration, hac er maſſacrein a dauleu-mein. Cavét e oai bet deu faus teſt, ha Naboth e oai het acuſét, condannét ha laqueit d'er marhue er memb dé. Nezè Jezabel e yas é triomfl de gaſs er gueveèl-ze d'er Roué, péhani e sàuas quentéh ag é ulé, eit monèt de uélèt er uiniêc-hont. Er Profæt Eli e zas d'inou d'er bavouét, hac e laras dehou: Lahét e hoès Naboth, eit hou [illegible] é uiniêc: mæs er chaſs e limpou hou

c'oaid él léh m'ou dès limpét é hani, hac e zaibrou Jezabel. Er Profæci-ze e hum acompliſſas én ur brizél en doai bet Achab doh er Roué a Syri, inemp de béhani é houlènnas ſecour guet er Roué a Juda. Mæs Joſaphat e oulènnas, quênt monèt d'er hombat, ma vezai bet conſultét er Brofætèt. Achab eit er houtantein, e gonſultas puar hant faus Profæt, péré ol d'ur voéh e bromettas dehou er victoër. Mæs Joſaphat péhani ne fiai quêt én ou fromeſſeu caër, e oulènnas mar ne oai quêt ér hanton ur Profæt-benac de Zoué. Achab e reſcondas é hoai unan hanhuét Miché; mæs en en doai caz doh-t'ou, rac jamæs meit fal dreu ne brofætiſai dehou. Joſaphat e vènnas neoah ma vezai bet conſultét; ha Miché e reſcondas, en dreſpèt de bromèſs er faus Profætèt-hont, é hoai eid en dehuehan gùéh é hai Achab d'er brizél. Er Roué én arſleu e ras laquad er Profæt ér priſon étretant ma vai retournét victorius d'er guær, eit er puniſſein. Miché ne oai quêt bet malgoutant ag en arreſtze, dré ma hoai aſſurét é vezai bet lahét Achab, péhani e bartias hemb chongeal é hoai quer counarét er Roué a Syri doh-t'ou, m'en doai commandét d'é ſoudardèt hum zoug ol d'en tu m'ou devai remerquét er Roué a Iſrael. En ordr-ze e laquas Joſaphat én un dangér bras: rac èl ne oai meit-ou e bariſſai é creis en armé guet un aquipage royal, er ſoudardèt a Syri e viſai ol ar nehou, rac m'er hemérènt eid Achab, péhani en doai hum ziguiſét; ha quenevè m'en doai Joſaphat reit de hanàuein pihue oai, ean en devai déſquét ar é gouſt pèh quer bras malheur-è d'ur Prince vertuus gobér aliance guet tud impi. Hachét oai bet

armé Achab; hac ér momand ma claſquai ean hum ſauv, ur fleche lancét én avantur er bleſſas quen dangérus, ma varluas en noz-ce. Er goaid ridét ag é ouli e oai quer coaillét doh é chariod, ma hoai bet rét er golhein ér Pincin a Samari; ha remerquét e oai bet nezè chaſs doh el limpad, èl m'en doai er Profæt Eli annoncét. El-ce, é-mé S. Auguſtin, é ta vanjance en Nean de flaſtrein er pènneuhont péré e laquai er-ré-ral de greinein, ha péré guet ou fuiſſance ne fehènt quêt rantein væn en arreſteu ou devai mérités dré ou zorfæteu. Er-ré e bariſſai bout Douéèt ér béd, n'en dint, é-mé er Scritur, meit doar ha ludu dirac Doué. Ul lod vad e bum glêm hoah bermen ag en dud a Iliſ, ér mod ma hum glêmmai Achab ag er Profæt Miché. En dud-ce, e larant-int, n'ou dès jamæs meit droug d'annoncein demb; nameit treu terribl ha blaouahus ne gleuamb guet-ai: jamæs ne larant demb nitra agréabl nac avantajus eidomb.... Er faus Crechénion-ze e chériſs er-ré ou lorb guet conzeu caër, hac e zigarg ou velim ar er-ré e glaſq ou laquad én hènd a urionné, doh ou zènnein ag un dalledigueah é péhani é vourrant bout luchènnét.

FIGUR CVIII.

Eli sàuét d'en Nean. 4. Rouanné.

(3108. 896 quênt J. C.)

ACHab e lauſquas é Ranteleah guet é vab Ochozias, péhani e guêrhas ar dreicheu é dad hac é vam Jezabel. Mæs é vuhé ne oai

quêt bet hir ; rac de zeu vlai goudé ean é gouéhas ag ur feneſtr ; hac èl ma hoai én dangér a verhuel ean e gaſſas de gonſultein Béelſébud, Doué-Accaron, eit goud petra e vezai arrihuét guet-ou. Er Profæt Eli e yas a bèrh Doué én arbèn d'é ambaſſaderion eit commandein dehai retourn de oulèn guet ou mæſtr perac ne gonſultai ean en Eutru-Doué, é-léh caſs de gonſultein en diaul ; hac ean e laras é vezai marhuét Ochozias guet er hlinhuæd-ce. Er Roué e oulènnas guet é dud pèh fort dén oai en hani en doai conzét doh-t'ai ; hac a pe hanàuas doh ou reſcond é hoai er Profæt Eli oai, ean e gaſſas ur Habitæn guet hantér-hant ſoudard, eit en arreſtein : mæs Eli e gommandas d'en tan ag en Nean devorein er Habitæn-ze hac é dud. Ochozias e gaſſas hoah hantér-hant ſoudard-aral guet ur Habitæn : mæs Eli ou zræas èl er-ré guetan. Anfin ean e gaſſas un drivèt, péhani guet eun a vout loſquét èl erré-ral, e hum adreſſas doh er Profæt guet quemènd a humilité, ma queméras truhé doh-t'ou, ha ma has guet-ou de gavouét Ochozias, péhani e varhuas quentéh, avèl m'en doai Eli annoncét dehou en ur arrihue. Honnéh-é en dehuehan action e ras é publiq ; rac quênt peèl Doué en tènnas ag er béd. Avertiſſét oai bet Elizé ag en dé ma teliai é væſtr bout sâuét d'en Nean, ha dré guemènt-ce ean en héliai partout. Eli e aſſaias iſtroh eid ur ùéh hum tifræein a-zoh é ſervitour, en ul larèt dehou chom d'er gortoz, rac m'en doai affærieu particuliér péré er galhuai én ul léh a coſté. Mæs Elizé e reſcondai perpet n'en devai quêt er huitteit, hac e yas ar é lèrh beèd er Jourdain. Nezè Eli e ſcoas guet é vantèl ar en deur ag

er riviér, péhani e ziſpartias eit gobér hènd dehou de baſſein; hac a pe oènt oueit ou deu ér hoſté-aral, ean e laras d'é Ziſcipl goulèn er péh-e garezai, hac é vezai bet accordét dehou. Elizé e oulènnas doubl ſperet é væſtr; hac Eli e reſcondas dehou penaus, deuſto ma houlènnai un dra forh diæz d'accordein, en en devai neoah er receuét meit m'en devezai ean gùélét é vontein d'en Nean. Quentéh er Profæt ſantel é sàuas én æbr ar ur chariod linguêrnus, ha ne lauſquas, é-mé S. Chriſoſtom, guet é Ziſcipl Elizé meid é vantèl, èl pe vezai bet eit larèt-dehou; goleit ma hoèn guet er vantèl-ze, mé mès combattét doh en diaul; ha hui e gombatton ehue doh-t'ou guet er memb arm. Elizé e chairras un héritage quer vil ha quer peur, èl pe vezai bet er braſſan treſor; rac er beuranté a Grechéneah e zou èl ur haſtèl de béhani ne fehai quêt en diaul toſtad; ha gùr Diſciplèt Jeſus-Chrouiſt hé ſeèll èl er vamèn ag en ol madeu, juſt èl ma laq amièt er béd ou ol fiance én ou zrezorieu.

Figur CIX.

Bugalé devorét de Oursèt. 4. Rouanné.

Retournét ma hoai Elizé ar vordèn er Jourdain, ean e gavas occaſion d'obér implé ag en héritage en doai bet doh Eli. Mæs eid er guetan gùéh ma ſcoas ar er riviér, en deur ne ras quêt cas a nehou. Nezè Elizé, péhani e gonſidérai vertu é væſtr èl preſant ér vantèl-hont en doai receuét guet-ou èl ur merche ag é garanté, e laras guet aſſurance en ur ſcoein

un eil gùéh ar er Jourdain : Mèn é ma Doué Eli, é-m'ean ; ha quentéh en deur e ziſpartias eit gobér hènd dehou de baſſein. A-va-ze er Profæt e yas de Jericho, hac er bobl e dolpas tro-ha-tro dehou, èl eit hum glêm ag en diæzmant e andurènt dré n'ou doai meit deur huerhue én ur hanton quen agréabl. Ean e ſantas aſsès é houlènnènt ur Miracl guet-ou, hac eit ou houtantein ean e ras degaſs ur pod é péhani é laquas un nebediq halén, e ſtreàuas quentéh ér vamèn ag er ſetannieu, en ul larèt dehai en en devai Doué dré er moyand-ce diſtrugét er goal galité ag en deur, hac é vezai bet pillanté a bep-tra ér vro én amzér de zonnèt En nærh victorius a gonzeu Elizé e zouças, é-mé S. Ambroès, en deur huerhue e ndai ar en doar, hac e zéſquênnas memb bèd er sòl ag er mamènneu eit changein ou natur. En ur uellad en deur-hont, ean e uellas d'ur bobl péhani e varhuai guet-ou, hac e gonſervas ou ligné. Quement-ce, e lar hoah Sant Ambroès, e oai ur figur en en devai Jeſus-Chrouſt changét un dé non-pas ur Guær hemb quin, mæs er béd antiér, en ur ſtreàuein é halén én deur huerhue, de larèt-è, é Apoſtolèt éméſq er bobleu corromplét dré er péhet, eit ou diſpoſein de zoug fréh hac eit ou fihuiquad a vertuyeu. Arlèrh ur Miracl quer gracius Elizé e ras un-aral, péhani e ziſco é hoai quen intampus èl ma hoai bet é væſtr. Ean e gavas ar en hènd de Vethel ur vandèn bugalé, péré e hum laquas d'obér goab a nehou rac ma hoai nuah é bèn, ha de grial ag ou nærh : Crapet, divleàuet, crapet. Er Profæt ou méliguas é hanhue en Eutru-Doué ; ha quentéh deu ours ſortiét ag er foreſt, e zevoras deu ha deu-

ugnênt ag er vugalé-hont. Colèr Elizé, èl ma
lar S. Auguſtin én nl léh-aral, e oai ur golèr
profætiq, péhani e verchai a-nezè malheur en
dud inſolant, péré idan en hanhue a vugalé
d'en Ilis, e ra goab a Jeſus-Chrouiſt hac ag é
Groès. Rac mar boai bet goapeit Elizé guet e
vugalé-hont, rac ma hoai nuah é b'n, Jeſus-
Chrouiſt en dès bet ehue d'andur ar er Halvæ
peb ſort anjulieu a bèrh er Juivèt, ha d'andu
en dès hoah bamdé a bèrh er-ré memb e hun
vantt a voud é vugalé. Ma ne uélamb quê
bermen oursèt é tonnèt de zevorein ou horv
ind e eèll boud ingorto é vou devorét ou inea
guet en diaulèt, de béré en hum hloéſtrant
pe inſultant hur Salvér, non-pas marcê dr
gouzeu anjulius, mæs dré en œvreu ag ur vuh
direglét ha pèn-d'er-bèn contrél d'é Aviél.

FIGUR CX.

Miracleu-Elizé. 4. Rouanné.

(3109. 895 quênt J. C.)

ARlèrh marhue Ochozias, Joram é vræ
vontas ar en tronn a Iſraël. Er Roué-z
ne vihuai quêt paud gùel eit Achab, é dad
ha Jezabel, é vam. Ean e bedas en devo
Joſaphat, Roué a Juda, d'er ſecour én ur brizé
en doai diſclæriét d'er Moabèt. Arlèrh m'ou
doai quêrhét ſeih dé guet ou zud én un desèrh
hemb cavouét lom deur, Joſaphat guet truhé
d'oh en armé dihuiguét guet er ſéhèd, e ou
lènnas mar ne oai quêt ér hanton ur Profæt
benac d'en Eutru-Doué. Galhuét oai bet Elizé
péhani dré conſidération eit Joſaphat hemb quin

e bromettas dehai deur, ha memb er victoër ar er Moabèt. En trenoz vitin ind e remerquas é ridêq d'ou havouét riviéreu, péré e fourniffas d'ivèt dehai ha d'ou lonnèt. Mæs er péh e oai bet ur fecour eid en armé a Juda hac a Ifraël, e zas de voud ur malheur eit ou enemisèt, péré é huélèt en deur-ze é linguêrnein guet en heaul é fehuel, e laquas én ou chonge en en doai er Juivèt hum lahét itré-d'ai, hac é hoai ou goaid e uélènt é linguêrnein èl-ce. Ind e zas guet er gredèn-ze, èl tud victorius, d'attaquein Joram ha Jofaphat: mæs é-léh corveu marhue e oènt ingorto a gavouét, ind e gavas dihue armé lén a vuhé hac a gourage, péré goudé m'ou doai ou feahét, e yas d'ou attaquein beèd én ou Hær capital. Én ur circonftance quer chiffus eid er Moabèt, ou Roué, guet un taul défefpoër, e facrifias é vab cohan ar er murieu ag er Guær; hac un action quer barbar e ras quemènd a horreur d'er Juivèt, ma habandonezant er fiege. Én drebad-ce Elizé e hum gavas forh néhancét guet ur gueah intanvès, péhani er fupliai de guemér truhé d'oh-t'hi, rac ma falai de dud de béré é teliai, lamein guet-hi hé deu vab eit hum bayein. Goudé ma hi doai refcondét d'er Profæt n'hi doai én hé zi meid ur banniq yvl, ean hé davæas d'er guær én ul larèt dehi: Quêret ha queméret é preft guet ou ç'amifion ol er fufteu goulihue e èelleint rein deob; chairret nezè hou tor ar-n'ah, ha goulihuet ag en yvl e hoès ér fufteu-hont, bèed quene veint ol carguét. Hi e sèntas doh é gonfeill, hac e gavas yvl erhoalh de uêrhein eid aqùittein hé delé, hac eit hum fuftantein guet hé deu vab. Er Miracl-ze, revè S. Gregoër, e oai ur figur ag en abondance a hræceu e zeliai er

Speret-Santel ſtreàuein un dé ar en Ilis repreſantét dré en intanvès-hont, péhani n'hi doai meit deu vab, e falai d'en draulèt ſcrapein d'oh-t'hi. Hé hanniq yvl ne ceſſas quêt a ridéq durand ma hi doai bet fuſteu de garguein, eit rein demb d'antand, penaus vertu er Speret-Santel ne garg meid en ineanneu goulihue a gonſolationeu er béd. Coll poén-è enta claſq aliein aſſambl er ſperet hac er hiq, Doué hac er béd; rac n'en dè quêt poſſibl tanhoad én un taul er plijadurieu ag en Nean hac er-ré ag en doar.

FIGUR CXI.

Naaman gùellein. 4. Rouanné.

(3110. 894 quênt J. C.)

ELizé eit recompanſein er ſourci charitabl en doai quemérét a nehou ur voès a Sunam, péhani n'hi doai croaidur er bet eit bout hi dimèét a-beèl quênt, e véritas dehi er græce d'hi doud ur mab. Mæs er hroaidur-ze e varhuas forh youanq hac e ras léh d'er Profæt d'obér ur Miracl nehué, eit er reſuſcitein. Rac é vam affligét ag en accidand e oai arrihuét guet-ou, e yas de gavouét Elizé, péhani e ras é vah d'é ſervitour Giezi, én ingorto é vezai deit de hèn guet-hi a zegaſs er hroaidur-ze é buhé. Mæs requis oai bét dehou monèt eanmemb, eit gobér ur Miracl haval doh en hani en doai Eli groeit é Sarepta. En un arrihue ean e hum laquas ag é hæd ar er marhue-ze, é zeulagad ar é zeulagad, é zeourn ar é zeourn, hac er reſuſcitas. D'un nebediq goudé ean e

breſervas a voud ampouiſonét ur vandèn bugalé, de béré é hoai bet chervigét kiq puſſunét dré certæn lezeu laqueit én é véſq hemb chongeal Er Profæt guet un nebediq blèd, e ziſmantas ol er velim. En ur circonſtance-aral ean e goutantas guet bihan dra a vara ur bobl conſidérabl ; hac a pe uélas é refuſai é ſervitour Giezi er rannein itré en dud-hont é figur ne gavai quêt é hoai aſsès eit rein ou goalh dehai, ean e laras dehou : Groeit er péh e gommandan deoh ; rac ind e zaibrou ou goalh, ha chom e rei hoah ar ou lèrh. Mæs unan a actioneu caerran Elizé, hac a béhani é gonz en Aviél, e zou gùellaèn Naaman, General a arméyeu er Roué a Syri. En Eutru-ze e oai er hetan ér Ranteleah arlèrh é væſtr ; mæs leprus oai a-oudé hir amzér. E voès en doai doh hé chervige ur ſclavès Juiv, péhani e hum vantai liès d'hé mæſtrès, penaus pe garezai hé mæſtr boud oueit devad Elizé, ean en devai cavét ſecour guet-ou. Naaman e hélias anfin conſeill er vèrh-ce, hac e oulènnas guet er Roué lihéreu, dré béré é commandai de Joram gùellad d'é General. Joram péhani e ſeèllai quemènt-ce èl ur pèn-hatahign a lèrh er Roué a Syri, e rougas é zillad en ur grial : Ha me zou mé un Doué eit gùellad èl-ce d'en dud leprus ? Mæs Elizé e ras bean en avertiſſein de zavæein dehou Naaman, ha de hanàuein é hoai hoah ur Profæt é Iſraël. Naaman e zas guet un aquipage royal de-dal dor Elizé, péhani e gaſſas quentéh é ſervitour de gommandein dehou monèt de hum olhein ſeih gùéh én deur ag er Jourdain. En Eutru-ze e hum gavas diſinourét dré drætemant er Profæt, hac e droas é gain en ur vourboutad. Mé chongeai, é-m'ean, é

vezai deit d'em ſaludein guet inour, hac en en devezai touchét doheign eit gùellad deign. Petra n'en dè quer clous en deur a Syri eit m'en golhein, èl en hani ag er Jourdain ? Mæs é ſerviterion aviſettoh eit-ou, en arreſtas en ul larèt : Mæſtr, é-m'en d'int, pe vehai diæs bras er péh en dès er Profæt commandét deoh, a dra ſur hui e zeliehai er gobér; perac enta ne reheoh-hui ur bagatèl èl en hani en dès otdrénét deoh ? Naaman e sèntas doh é dud : ean e hum olhas ſeih gùéh ér Jourdain hac e hum gavas gùelleit. Quentéh ean e retournas de drugairicad Elizé hac e offras dehou donæzoneu caër : mæs er Profæt doh ou refus e ziſcoas dehou n'en doai quêt affær ag é dreu. Nezè Giezi, péhani e oai ſtaguettoh doh en danné eid é væſtr, e ridas arlèrh en Eutru-ze én ingorto a dènnein guet-ou un dra-benac eit créfquein é héritage. Eit quemènt-ce ean e laras é hoai deit a bèrh er Profæt de oulèn dillad hac argant, eit rein de zeu zén youanq e oai deit d'er gùélèt. Retournét ma hoai d'er guær guet é argant, Elizé e oulènnas guet-ou mèn é hoai bet. Giezi e reſcondas ne oai bet énep-léh : mæs é væſtr, péhani dré revelation e hanàuai é avarice, e ziſclærias dehou penaus, eit er puniſſein, é vezai ſtaguét lepr Naaman doh-t'ou ha doh é ligné, ha quentéh Giezi e ſantas é gorv devorét guet el lepr. Naaman gùelleit e zou, revè S. Ambroès, ur figur ag er Grechénion purifiét ag el lepr interior dré en deur ag er Vadiènd. Er Profæt ne vènnas quemér recompance er bet eid er blijadur en doai groeit d'en dén-hont, eit rein demb d'antand é teliamb rein eit nitra er péh n'en dè couſtét nitra demb, hac é rinquamb dihoal ne dènnehai en

avarice ar hun inean ul lepr hilleih goah eid en hani e ſtagas doh Giezi hac é famill. Er-ré e zav diæz diſclæriein ou fauteu é Covézion, e rinquehai reſcond dehai ou hunan èl ma ras ſerviterion Naaman d'ou mæſtr : P'en devezai Doué commandét monèt d'ou brudein partout dré er béd, a dra ſur mé zeliehai er gobér eit ſauvein me inean : perac enta é tougehèn-mé ou diſclæriein d'un dén é hunan, péhani ne rei jamæs ſebland en doud int cleuét ?

FIGUR CXII.

Siége Samari. 4. Rouanné.

(3119. 885 quènt J. C.)

BEnadab Roué a Syri, arſleuét dré n'eèllai quèt ſomprenein Joram, Roué a Iſraël, e demallas un dé d'é Officerion é hoai ind en trahiſſai. Mæs unan a nehai e reſcondas dehou é hoai Elizé e zizolai ol é ſegredeu d'er Roué a Iſraël ; hac èl-ce ean e laquas Benadab de formein en deſſein de guemér er Profæt, couſteèt e vezai couſtét. Ean e gaſſas enta ſoudardèt de hronnein er Guær é péhani é chomai Elizé; hac en trenoz vitin a pe zas d'é ſervitour remerqueih en dud-hont, ean e gommanças de greinein dré ma credai é hoai paré guet é væſtr ha guet-ou. Mæs er Profæt eit calmein é ſperet, e bedas en Eutru-Doué de zigueor é zeulagad, eit m'en devezai gùélét un afin a Ælèt'e oai tro-ha-tro dehou eit en dihùen. Ean e oulènnas hoah guet Doué ſtrumein deulagad er ſoudardèt e oai deit eit er hemét, hac e yas nezè én arbèn dehai èl pe vai bet eit ou difari. Mæs é-léh ou laquad

én hènd-mat, ean ou honduias é creis er Guæt a Samari, ha quentéh ean bedas arrè Doué de rein dehai er ſclærdér, eit m'ou devezai hanàuét é pèh dangér é hoènt. Er Roué Joram e vènnai ou laquad d'er marhue; mæs er Profæt e ordrénas é contrél, quênt ou davæein d'er guær, rein dehai de zaibrein ha d'ivèt. Benadab é-léh goud grad d'Elizé en dout conſervét é dud, e hum laquas gronce én arſteu doh-t'ou ha doh Joram, ha guet eun a vanquein é daul ar nehai, ean e sàuas un armé conſidérabl eid aſſiégein Samari. Er ſiége-ze e laquas ér Guær ur guêrtern quen horribl, ma hùerhait, é-mé er Scritur, ur pèn asèn bèt-ha huéh-ugnênt livr a hur monneï. Arrihue e ras ér circonſtance-ze un Hiſtoër forh canvéus ag ur voès péhani e hum breſantas ar hé deulin dirac er Roué eit er pedein de rantein dehi juſtice. Joram e oulènnas guet-hi pèh gueu e oai bet groeit doh-t'hi; hac hi e reſcondas é hoènt hùm accordét un-aral ha hi, de zaibrein ou bugalé. Ni hun nès, é-mé-hi, daibrét me hani mé er hetan: mæs a p'en dè deit en dé de zaibrein hani me hanſortès, hi hé dès ean cuhét, ha bermen ne fal quêt dehi er rein. Diar er guevèl-ze er Roué én déſeſpoer e rougas é zillad, ha gùélét oai bet nezè ur rochêd-hran e zougai ar é gorv. Mæs ean e daulas é velim ar er Profæt Elizé, rac ma heèllai, revè-d'ou, ſauvein er Guær p'en devezai carét; ha quentéh ean e gaſſas un dén eit el lahein. Mæs er Profæt avertiſſét a bèrh Doué e chairras é zor doh en dén-hont, rac ma houiai é hoai changét ſantimant er Roué én é guevir. Exampl Joram e ziſco peguemènd é ma dangérus hum laufquein guet en orgueil hac en dibatiantæt, a pe vér én un affliction-benac. Er

Prince-

Prince-hont e ſouffrai hac e uſqnai un abid a bénigèn ; mæs é galon ne oai quêt humilıét ; hac én é zéſeſpoër ean e gommand lahein ur Profæt, péhani dré é ſantéleah, e z ſtroai en Eutru-Doué a revinnein aquêh er Guær a Samari. Gùir Ziſciplèt Jeſus-Chriſt é contrél e fèll en drougueu ag er vuhé-men guet lagad er Fé, hac ind e gav perpet é handurant bihannoh eit m'ou devai méritét. Én ou zrebilleu ne gonſidérant quêt Doué èl ur Juge péhani e bamiſs tud criminel, mæs èl un Tad péhani e glaſq gùellad de vugalé e chériſs ér momand nemb m'ou haſti, a p'en dè gùir n'ou haſti nameit rac m'ou har.

FIGUR CXIII.

Profæci-Elizé. 4. Rouanné.

APe zas d'er Roué Joram hum glêm doh Elizé ag er misèr e andurait é Samari, er Profæt e gonſolas er bobl en nl larèt é vezai bet en trenoz d'en ær ma conzai, er blèd hac en hey quaſi èit nitra ital en or ag er Guær. Poén vras e oai doh er hredein, hac unan a Officerion er Roué e laras gronce ne oai quêt poſſibl quemènt-ce. Er Profæt e reſcondas dehou : Hui ou gùélou guet hou teulagad ; mæs tam a nehai ne zaibrehait. Chetu penaus en hum acompliſſas er Profæci-ze : boud e oai ital en or ag er Guær puar-leprus, péré annæét ag ou misèr, e laras itré-d'ai : Perac é chomambni amen de verhuel guet en nan ? Damb de gamp Syriis, ind e guemérou marcè truhé dohémb. Mæs a pe oènt arrihuét inou, caer

Digitized by Google

ou doai bet troein ha diſtroein, Syriès er bet ne gavènt. Doué en doai int ſcontét durand en noz dré en trous blaouahus ag un armé e havalènt guet-ai cleuèt é havance d'ou attaquein. Ne oai hanni ne chongeas a hum ſauvi hac èl-ce ind e abandonas ou hamp hac ol ou zreu. Goudé m'en doai er puar leprus-hont daibrét hac ivét, ha cuhét er péh e garezènt a eur hac a argant, ind e hum aviſas anfin a gas quemèn d'er-ré e oai ér Guær. Mæs er Roué e hum zéfiai bras ne vezai bet un droyèl-benac cuhét idan er péh e gleuai; hac èl ma chomai hoah ér Guær pemb a roncèt é buhé, ean e gaſſas ar er mæzeu deu gavaliér eit ſpiai mèn é hoai oueit en enemisèt. Ind e gavas en hènd goleit a dreu caër hac a verbl précius, en doai Syriis lauſquét ar ou lèrh, eit bout liproh ha ſcannoh de ridèq. Retournét ma hoai en eu gavaliér-ze de zacor contt ag er péh ou doai gùélét, ol er bobl e yas mahar-vah de billein camp en enemisèt, ha rein e rait én éffæd er blèd hac en hey doh er bris en doai Elizé larét en dé quênt. Er Roué hemb chongeal ér parti-aral ag er Profæci, e gaſſas en Offiçour-hont péhani e oai bet quen diſcredus de gonzeu er Profæt, eit laquad ur reilitæd-benac ital en or ag er Guæt; mæs er gommiſſion-ze memb e oai bet pèn-caus d'é varhue; rac boud e oai un houl hac mar quer bras guet en dud é monèt hac é tonnèt, ma hoai bet mouéſtrét idan en treid. N'en dè quêt poſſibl, é-mé S. Auguſtin, hum virèt a adorein Doué én é vurhudeu, a pe gonſidérér é ma en amzér reculettan preſant dirac-t'ou, hac é revèl d'é ſerviterion en treu de zonnèt ſplannoh eit p'ou gùélehènt dirac ou denlagad.

Ean e ſauv Samari én ur fæçon admirabl ; pé quêntoh , delivrét oai deja er Guær , ha dén ne ouiai ; hac ér momand ma hum rejouiſs ol er bobl , un dén puiſſant revè er béd e zou é hunan maſſacrét , eit déſquein demb , dré ur marhue quer canvéus, peguemènd é ma dangérus iſtimein mui puiſſance en dud eit hani Doué , hac é ma en attaquein-è manquein a reſpèt d'er péh e lar demb dré guêneu é ſerviterion , a p'en dè gùr , revè en Aviél , é ma ean memb e cheleuamb a p'ou cheleuamb , hac é vè ean memb e ziſpriſamb a p'ou diſpriſamb.

FIGUR CXIV.

Jezabel daibrét d'er chaſs. 4. Rouanné.

(3120. 884 quênt J. C.)

PUiſſance en Eutru-Doué e guêrhaî guet Elizé eit gobér Miracleu partout él léh ma hai. Un dé ma hoai ur vandèn tud é trohein coæd ar vordèn er Jourdain , bohal unan a nehai e zidroædas hac e gouéhas ér riviér. En dén-ze e zas en un huannadal de gavouét er Profæt , péhani e laras dehou turel en troæd él léh ma hoai oueit é vohal d'er sòl. Ean e sèntas , ha quentéh é hache e sàuas drès en deur quer ſcan èl un tam ſpoué. D'un nebediq goudé , Benadab Roué a Syri e gouéhas clan , hac e gaſſas Hazaël , unan ag é Officerion , de gonſultein Elizé péhani e oai nezè é Damas , eit goud mar bezai sàuét a glinhuèd. Er Profæt e reſcondas : Laret d'hou mæſtr é recourou er yehèd ; mæs quentéh ean e laras de Hazaël

én é ſcoharn : Mé ouair ſur é ma toſt er marhue d'hou mæſtr. Diar er honzeu-ze Elizé e changeas a lihue hac e hum laquas de hirvoudein. Hazaël e oulènnas guet-ou perac é houilai-ean. Rac ma huélan deja, é-mé er Profæt, en drougueu e rehait d'Iſraël, a pe vehait Roué a Syri. Hazaël retournét d'er guær e laras d'é væſtr é vezai gùelleit dehou ; mæs en trenoz ean el lahas hac e hum laquas én é léh. En drebad-ce Joſaphat, Roué a Juda, e lauſquas é Ranteleah guet é vab Joram, péhani ne vihuai quêt quer ſantel èl é dad, rac ma hoai dimèét, é-mé er Scritur, d'ur vèrh d'Achab. Arlèrh é varhue, Ochozias, é vab, e gueméras é léh, durand ma hoai hoah Joram, mab Achab, Roué a Iſraël. Ochozias e yas de ſecour Joram én ur brizél en doai doh Hazaël, Roué a Syri. Bleſſét oai bet Joram ér hombat, ha douguét oai bet d'er Guær a Jezrael. Ochozias e yas d'ihou d'er gùélèt ; mæs én drebad-ce un Diſcipl d'er Profæt Elizé e ſacras Jehu eit hout Roué a Iſraël, hac eit diſtrugein ol ligné Achab. Quenteh Jehu e yas de Jezraël de glaſq Joram hac Ochozias. Er oard a-ziar murieu er Guær er remerquas é tonnèt guet ur vandèn tud armét, hac e ras avertiſſein en eu Roué. Joram e gaſſas tud en eil arlèrh éguilé eit goud petra oai ; mæs Jehu ne lauſquai hanni de retourn én dro. Anſin Joram, deuſto ma hoai clan, e yas guet Ochozias én arbèn de Jehu hèt-ha guiniêc Naboth. Quenteh Jehu e lahas Joram guet un tènn fleche, hac e ras turel é gorv d'er chaſs é parq Naboth, eid acomplifſein Profæci Eli- inemp de famill Achab. Lahét oai bet ehue Ochozias ; mæs caſſét oai bet é gorv de Jeruſalem. Jezabel ſcontét ag er

péh e baſſai, e aſſaias dré hé ardeu chalmein deulagad Jehu. Hi e hum uſquas brahuan ma hèllai, hac e hum laquas én ur feneſtr eit bout gùélét guet-ou. Mæs Jehu é-léh hum abus de conſidérein hé brahuité, e gommandas de dri pé puar ſervitour e oai guet-hi, hé zurel dré er feneſtr, ha quentéh é hoai bet mouéſtrét hé horv idan treid er roncèt. Guet truhé doh-t'hi hac a gaus d'hé halité, ean e gaſſas un tamiq goudé d'hé intèrrein; mæs ne oai bet cavét a hé horv meit clorèn hé fèn guet hé bizièt treid ha deourn: rac er chaſs en doai daibrét er reſt, èl m'en doai Eli profætiſét. Èl-ce é varhuas er Brincès malheurus-hont, péhani e oai bet ur bènhuéq terribl itré deourn en Eutru-Doué eit purifhein é ſerviterion dré en afflictioneu ou doai bet d'andur a hé fèrh. Hi e hanàuai er urionné, é-mé S. Ambroès, ha neoah hi e rai brizél dehi, eit dihuèn faus Profætèt péré hé mêlai é gueu. Doué eit hé funiſſein ag en dezis furius hi doai de virèt ne vezai bet inourét énep-léh ar en doar, e bermettas ne vezai chomét burhud rontt er bet a hé horv arlèrh hé marhue. Un exampl quen terribl e zeh, èl ma remerq en Tadeu fantel, laquad en dud puiſſant de zougein Jugemanteu en Eutru-Doué, mar behènt foll aſsès eit credein er faus teſteu péré e acus erré-zou quer ſtaguét doh Doctrin en Ilis, èl ma hoai Naboth doh é uiniêc. Ne uélamb quêt bermen é puniſs Doué quer ruſt èl ma rai gùéharal; mæs dré guemènt-ce memb boutzou mui de zougein: rac é vanjance e zou cuhettoh, ha dishanàuét hès guet er-ré memb ar béré é couéh.

Figur CXV.

Marhue resuscitét. 4. Rouanné.

(3126. 878. quênt J. C.)

JEhu e ouiai ne oai galhuét de vout Roué a Iſraël, nameid eit diſmantein ligné Achab: rac-ce arlèrh Joram ha Jezahel, ean e ras laquad d'er marhue dêc ha tri-uguênt mab d'er Roué impi-ze dré zeourn er pèrneu bras a Samari. Eit cavouét ſurroh en tu de ziſtrugein ehue ol Belean Baal, péré e oai bet chér ffét bras guet Jezabel, ean e ras febland a vout hoah ſourciuſſoh d'en inourein eit ne oai bet Achab. E figur quemènt-ce ean e ourhæmenas d'er Velean-hont hum aſſamblein hemb manq, hac a pe oènt ol tolpét én Tampl, ean e gommandas d'é ſoudardèt ou maſſacrein. Arlèrh ean e ziſmantas en Idol Baal, hac e zéſtinas el léh ma hoai de dreu ne hanhuér quêt, guet eun a offancein en diſcoharn pur. Mæs Jehu, eit boud ean bet a gommance quer gredus de zihuèn gloër en Eutru-Doué, e gouéhas neoah é pêhet Jeroboam, hac e dènnas colèr en Nean ar nehou hac ar é bobl. Merhuel e ras én é idolatri, hac é vah Joachas e héritas é gouron. Én drebad-ce Athali, mam Ochozias, Roué a Juda, moès randonnus ha divergond, e lahas bugalé hé mab eit bout hé hunan mæſtrès ér Ranteleah. Mæs hé mèrh, hoær Ochozias, e guhas er youancan a nehai, hanhuét Joas, hac er ras é ſegrèd de zeſsàu d'er Belêg bras Joyada. É pèn ſeih vlai er Belêg bras e gavas é hoai mall diſclæriein d'er

bobl é hoai é Juda ur Roué légitim, péhani e oai bet ſauvét doh counar Athali, hac ean e gonduas Joas d'en Tampl, eit m'en devezai en ol en hanàuét eit ou Roué. A pe glenas Athali er bobl doh hum rejouiſſein, hi e yas ehue d'en Tampl en ur grial èl ur furius. Mæs maſſacrét oai bet quentéh, hac hi marhue e aſſuras é gouron ar bèn Joas, hé dnaran. Ardro nezè é varhuas er Profæt Elizé, péhani e oai bet viſitét én é zahuehan clinhuèd guet er Roué a Iſraël, hanluét ehue Joas. Elizé eit er recompancein ag é viſitt, e ordrénas dehou tènnein flecheu dré er feneſtr, hac e bromettas dehou quel liès a victoër ar Syriis èl a fleche en doai tènnét. Arrihue e ras quènt peèl ur Miracl é bé er Profæt. Rac un dé ma hai ur vandèn tud d'intèrrein ur horv, ind e remerquas lairon é toſtad dehai, hac eit bout liproh de hum ſauv, ind e daulas er horv-ce é bé Elizé. Mæs quentéh èl ma touchas er marhue doh izili er Profæt ſantel, ean e retournas é buhé. Caërræd ur Miracl, é-mé S. Ambroès! ha neoah er-ré ag el Lezèn nehué e zou infinimant caërroh. Èn èffæd reſurrexion ur horv n'en dè quèt comparabl doh hani un inean. Rac er horveu e reſuſcitt eit merhuel arrè: mæs en ineanneu e reſuſcitt a ſclavage er péhet, eit bihuein de jamæs guet Doué ha guet en Ælèt. N'en dès dén e gredehai eſpérein é reſuſcitou ér mod mei reſuſcitét Lazar: mæs er-ré memb e huannad idan bili ou goal-inclinationeu, e eèll hac e zeli eſpérein é reſuſcitou ou inean, mar carant hum abandonein, guet ur fé bihue hac ur glahar ſincèr, d'er vertu infini a Oaid Jeſus-Chrouiſt ha d'en ol buiſſance ag é hræce.

Figur CXVI.

Zachari lahét a daulein-mein. 4. Rouan.

ER Roué youanq Joas e gonduias ur vuhé divlam hac examplus durand ma hoai bet é compagnoneah er Belêg bras Joyada. Ean e reparas en deſordreu en doai groeit Athah, é vamieu, én Tampl a Jeruſalem. Mæs ur uéh ma hoai marhuét er Belêg bras, ean e hum lauſquas de vout corromplét dré er-ré puiſſant ag é Ranteleah, hac e hum daulas guet peb ſort infamité bèt-hac adorein en Idolèt. Er Belêg bras Zachari, mab de Joyada, conduiét dré ur grèd berhuidant eit gloër en Eutru-Doué, e yas d'er havouét, hac e demallas dehou ha d'é Officerion ou buhé criminel ha ſacrilege. Mæs ean e bayas quir é hardéhtæt ſantel; rac er Roué e ras er maſſacrein a dauleu-mein én antré ag en Tampl. Zachari ne brononças en ur verhuel quin meid er honzeu-men : Doué de ſeèllèt doh er péh e anduran ha de rantein deign juſtice. En effæd, Doué eit puniſſein Joas ag é dorfæt ſacrilege, en abandonas itré deourn Syriis, péré e ras dehou andur treu méhus ne gredér quêt hanhuein. Ean e achapas neoah hac e zas d'er guær; mæs d'un nebediq gondé deu ag é ſerviterion el lahas én é ilé. Ean e lauſquas é gouron guet é vab Amaſias, péhani e achihuas é vuhé ér mod guet é dad. Ér bobl e hanhuas é léh Amaſias é vab Ozias, péhani e gonduiai a gommance ur vuhé ſantel hac agréabl de Zoué : mæs quênt peèl ean e hum vèllas ag er péh n'er ſeèllai quêt, hac e vènnas en dreſpèt d'er Belêg bras, offrein ehue ançans én Tampl.

Puniſſét oai bet ar en tache guet ul lepr péhani e badas doh-t'ou durand é vuhé, ha contraign oai bet dehou lauſquein é dronn guet é vab Jonathas, péhani e oai ur Prince excellant hac e garai en devotion. Mæs de huezêc vlai goudé, en affærieu e changeas én é Ranteleah, a pe gommançaſ é vab Achas commandein. Rac er Prince impi-ze e renehuéas é Jeruſalem en ol abominationeu ag en idolatri, hac e dènnas ar é ſujté en dehuehan malheurieu. Doué eit er puniſſein e armas inemp dehou Phacé, Roué a Iſrael, péhani én ur hombat e lahas dehou huéh-uguênt mil ag é dud, hac e gaſſas guet-ou deu gant mil captiv de Samari. Mæs er Profæt Oſé e bedas Phacé de guemér truhé ahoél doh er-ré-ze, ha de rein dehai ou hongé. Achas é léh hum humiliein idan en tauleu e gouéhai ar nehou ag en Nean, e glaſquas ſecour guet er Roué a Syri, péhani en trahiſſas. Nezé ean e hum gueméras guet furi doh en Eutru-Doué: ean e ras chairrein en oreu ag en Tampl, hac e sàuas Autærieu d'en Idolèt é quemènt ru e oai é Jeruſalem. Anſin Doué er galhuas de zacor contt ag é vuhé criminel. Achas e zou un exampl terribl ag en dud abandonét guet Doué, péré dré forh reſiſtein doh é buiſſance, e gouéh anſin idan en taul ag é juſtice.

FIGUR CXVII.

Er Roué Ezechias. 4. Rouanné.

(3286. 718 quênt J. C.)

ER Ranteleah a Iſraël e oai perpet conduiét guet Rouanné péré ne vontènt ar en tronn

meit dré dreizoni, multrereah ha torfæteu a bep ſort. Phacé a béhani é ma conzét ihuelloh, e lahas Phacéias, eit en doud é gouron, hac arrihue e ras guet-ou er memb tra a bèrh unan ag é ſerviterion hanhuét Oſé. Quemènt-ce e ziſco peguemènd é hès de zougein a bèrh en dud péré n'ou dès quêt doujance Doué. Quênt peèl Salmanaſar, Roué a Aſſyri, e zas d'attaquein Oſé, hac er hontraignas de bayein dehou peb-plai ur ſomm conſidérabl. Oſé e oulènnas ſecour guet en Egyptiénnèt eit hum ziloui a Aſſyriis: mæs Salmanaſar e retournas d'en attaquein, hac e gueméras Samari é pèn tri blai a fiége. Ean e gaſſas guet-ou en Iſraëllèt captiv d'é Ranteleah, de ſarèt-è, d'er Medi ha d'en Aſſyri, hac a-oudé é mant hum ſtreàuét ér hantonnieu doh en nord én Aſi, hemb n'en dint retournét biſcoah d'ou bro. El-ce é ma achihuét er Ranteleah a Iſraël, péhani n'en dè padét meit deu gant hantérhant vlai. Durand ma hoai affligét idan quemènd a Brincèt didalvé, er Ranteleah a Juda e gavas un tamiq lehuiné idan Ezechias, mab d'Achas. Er Prince-ze e laquas ol é ſpi de reparein en droug en doai groeit é dad é Jeruſalem, d'obér reſpettein er Religion ha pratiquein er vertu. Er Scritur e remerq penaus én é rang nac ar é lèrh n'en dés quêt bet é Juda ur Roué haval doh-t'ou. Ean e zigueoras doren en Tampl, en doai Achas chairrét guet en intantion a ziſtrugein gronce er Religion. Ean e ordrénas d'er Velean ha d'el Levitèt hum ſantefiein eit nættad el léh ſantellan ag en Tampl, péhani e oai bet profanèt, hac ou laquas ér ſtad de hum aqùittein guet inour ag ou harg. Ean e ras diſcarr er hoædeu ſa-

crilege ha diſmantein er ſerpand-arem, en doai groeit Moiſe én desèrh, hac e oai deit de voud un Idol é-méſq er bobl. Doué e hum bligeai é turel é venédiction ar ur Prince quen devod, hac er victoér e héliai é arméyeu partout él léh ma quêrhènt. Ean e hum revoltas doh er Brincèt de béré é payai er Rouanné quênd eit-ou ſommeu conſidérabl peb-plai, hac e zelivras é ſujité ag er ſort taxeu-ze. Ean e ras ur brizél cruel d'er Philiſtinèt, e gueméras ou Hærieu principal, hac ou hontraignas de hum zerhel én ou hanton. Eit er honſolein én é boénieu, Doué e gaſſas dehou er Profæt Iſai, péhani e oai sàuét ag er goaid royal, ha péhani en accourageas perpét de laquad é gonfiance é Roué en ol Rouanné, ha d'abandonein itré é zeourn er ſourci d'en delivrein ag é enemisèt. Nezè é hoai bet gnélét peguemènd é ma heurus en dud e cheleu conzeu Doué. Eèllein e-rér ehue larèt é hoai douce hac agréabl d'Iſaï bihuein é compagnoneah ur Prince quen devod. En exampl-ze, revè en Tadeu ſantel, e ziſco ehue penaus, pihue-benac en dès doujance Doué, e hum accord forh æz guet é uir ſerviterion, hac e gav braſſoh inour é cheleuèt é Viniſtrèt, eid é voud inourét guet ur bobl nombrus.

FIGUR CXVIII.

Sennacherib feahét. 4. Rouanné.

(3291. 713. quènt J. C.)

DOué eid aproein fidelité é ſervitour Ezechias, e armas inemp dehou Sennacherib,

Roué a Aſſyri, é ſigur ma refuſai payein en taxeu e ſourniſſai dehou peh-plai er Rouanné a Juda én é raug. Eit laquad er Juivèt de hum revoltein, Sennacherib e gaſſas Rabſacès d'obér én ou frefance en terriplan menaceu d'Ezechias, ha d'obér goab ag é gonfiance é Doué, èl pe vehai capabl e larai-ean, hou Toué d'hou tihuèn doh puiſſance ur Prince péhani guet é arméyeu e gontraign en ol de ſtouyein ital é dreid. Ezechias é cleuèt blasfæmeu Rabſacès, e rougas é zillad, e niſquas un abid a bénigèn, hac e yas d'en Tampl de hum durel é prefance en Eutru-Doué. Ean e gaſſas d'avertiſſein Iſaï é hoai gloæzét é galon, hac é hoai èl ur voès péhani e vè é poén a vugalé hemb cèllèt gulevoudein. Er Profæt e zouças é anquin en ul larèt dehou n'en doai nitra de zougein, rac ma combattai Doué memb aveit-ou : Ne chonget quêt; é-m'ean, é hantréou Sennacherib ér Guær; ne doſtei quêt memb dehi : Doué e rei goab ag é arméyeu hac ag é ol aparaill a vrizél, ha retourn e rei guet méh dré er memb hènd m'en dè deit. Nezè Ezechias e sâuas trema en Nean el lihéreu impi en doai Sennacherib ſcrihuét dehou, hac e laras : O Doué Iſraël! péhani-zou azéét ar er Cherubinèt, hui hou ç'hunan e zou Doué en ol Rouanné ag er béd, groeit attantion ha cheleuet; digueoret hou teulagad ha ſeèllet : cheleuet ol er péh e lar Sennacherib. Ean e hum vantt, ha gùr-è; diſtrugét en dès en ol pobleu ha taulét ou Douéèt én tan : mæs a guemènt-ce n'en domb quêt ſouéhét; rac ne oènt quêt Douéèt, mæs labour en dud. Doué e cheleuas pedènneu é ſervitour, hac ér momand ne chongeai Sennacherib meid a ziſmantein Ezechias hac é Ranteleah, ean e

gaſſas de noz de gamp Aſsyriis un Æl, péhani e ziſtrugeas cant pemb ha puar-uguênt mil a nehai. Souéhét bras oai bet er Prince orgueillus-ce a pe uélas en trenoz vitin en darn muyan ag é armé maſſacrét. Ean e gommançaș de greinein ha de hum ſauv par ma heëllai. Haval oai guet-ou é telai boud é ſurté é Niniv: mæs un dé ma hoai én Tampl dirac é Idolèt, deu ag é vugalé el lahas, hac e hum dènnas én Armeni. Chetu fin er malheurus Sennacherib péhani e hum gavai braſſoh eit Doué, ha péhani en diſinourai dré é vlasfæmeu, él ma ra hoah er fal Grechénion. Doué ne vènnai quêt, é-mé S. Jerom, m'en devezai en Æl en di-trugét guet é ſujité, èl ma hoai bet Pharaon, eit lauſquein guet é vugalé er ſatisfaction barbar d'el laheïn int memb. Ean e bermèt gùéhavé ma hum gav é méſq bugalé er-ré e ra brizél dehou, ur monſtr benac cruel aſsès eit trampein é zeourn é goaid é dud, pé ahoël eit dezirein er marhue d'er-ré en devai reit dehou er vuhé.

Figur CXIX.

Ezechias sàuét a glinhuèd. 4. Rouanné.

(3294. 710. quênt J. C.)

Doué eit aproein Ezechias é péb mod, eit ſonnad é Fé, e bermettas ma vezai clanneit, hac e gaſſas er Profæt Iſai de larèt dehou laquad reihtæd én é affærieu, rac ma toſtai d'é ær dehuehan. Diar er guevèl-ze, Ezechias e hum laquas de ouilein ha de bedein Doué de guemér truhé doh-t'ou; ha ne oai quêt hoah

ſortiét er Profæt ag er Palès, a pe hum ſantas inſpirét de retourn de gonſolein er Roué, en ul larèt dehou : Doué en dès ſeèllét doh hou tareu ha çhangét er ſantance en doai prononcet inemp deoh : hui e sàuou a glinhuèd hac e yei d'en Tampl idan tri dé ; ean e accord deoh opèn pembzêc vlai de vihuein ; ean hou tihuènnou doh hou ç'enemisèt hac e guemérou Jeruſalem idan é brotection. Ezechias e oulènnas guet-ou ur merche a aſſurance ag er péh e larai, ha quentéh Iſaï dré ur Miracl e ras de ſquèd en heaul argulein dêc pazèn én dergucy hanhuét guet S. Jerom horloge Achas. Quemènd a Viracleu e zelhai derhel Ezechias én un humilité parfæt : mæs a pe oai deit é yehèd dehou, ean e ziſcoas é vehai liès avantajus d'en ineannen mat m'ou galhuehai Doué é courcc ag er héd-men. Er Prince-ze e vagai én é galon un orgueil ſegrèd, péhani e bariſſas a-zianvès ér momand ma tas d'er ſaludein Ambaſſaderion a hèrh er Roué a Vabylone, eit goud juſt guet ou penaus é hoai deit devoud yah. Ezechias chaimét ag en inourieu-ze, e ziſcoas dehai o é vadeu hac er péh e oai caërran én Tampl hac én é Balès. Doué eit en humiliein e gaſſas Iſaï de oulèn guet-ou pihue oai en dud-hont e oai bet doh er gùélèt, ha petra en doai ean larét ha diſcoeit dehai. Ezechias e reſcondas é hoènt Ambaſſaderion a Vabylone, hac en en doai diſcoeit dehai é drezorieu bac ol er péh en doai. Hama, é-mé er Profæt, Doué e gommand deign annoncein deoh penaus ol en treſorieu-ze e vou douguét un dé de Vabylone, hac hou pugalé propr e vou ſerviterion é Palès Roué Babylonis. Acompliffét oai bet er Profæci-ze a pe zas Nabuchodonoſor d'affiegein

Jerusalem ; ha Manassé péhani n'en doai meit deuzêc vlai a pe vontas ar en tronn , e oai bet ehue captiv é Babylone. Er Prince youanq-ce e zas devout hoah falloh eit en ol Rouanné quênd eit-ou. Ean e vatissas a nehué ol er péh en doai é dad distrugét , hac e zistrugeas ol er péh en doai batissét. Ean e ras memb lahein er Profæt Isaï, hemb respettein nac é santeleah, nac é galité, nac é oaid a gant vlai passét. Er Scritur e gonz a Vanassé él ag un dén cablus a dorfæteu paud brassoh eid ol er-ré en doai groeit gùéharal en idolatrèt ér vro a Judé. Doué eit er punissein e armas inemp dehou er Roué a Assyri. Quemérét oai bet Manassé ha cassét d'er prison de Vabylone. É stad miserabl e ras dehou digueor é zeulagad ; ean e scuillas dareu sincèr a bénigèn hac e bedas en Eutru-Doué de guemér truhé doh-t'ou. Pedènneu quen humbl ha quen ardant a bèrh ur Prince captiv, e véritas dehou er pardon ag é fauteu : retourn e ras imbèr de gondui é Ranteleah, hac a-oudé ean e laquas é ol studi de chervige Doué a ùir galon , ha d'en trugairicad ag é visericord. Manassé , é-mé er Scritur , e hanàuas a-zevri en Eutru-Doué , hac ol er-ré e gleu en Histoerieu-men e véritt ehue en hanàuein. Mæs diæz bras vehai larèt petra e zeliér admirein davantage, pé ol-buissance un Doué péhani e gommand ar en ol dud , pé é justice péhani n'éspergn hanni , pas memb er Rouanné , pé é vadeleah péhani e cheleu pedènneu un dén quer cablus , hac e zavai d'é Ranteleah ur Prince en doai abusét quer peèl ag é otorité royal , eit torrein é Lezèn ha disinourein é Dampl santel.

FICUR CXX.

Santeleah-Josias. 4. Rouanné.

(3361. 643 quèmt J. C.)

ARlèrh marhue Manaſſé, é vab Amon e gueméras é léh. Buhé er Prince-ze e havalai é peb mod doh hani dibordét é dad; mæs biſcoah ne chongeas a obér pénigèn èl-d'ou. De zeu vlai goudé ma hoai montét ar en tronn, deu ag é ſerviterion el Jahas; ha quenteh èl m'en doai er bobl puniſſét multrerion ou Roué, ind e hanhuas én é léh é vab Joſias, péhani n'en doai hoah meit ſeih vlai, mæs péhani e ziſcoas a vihan é hoai déſtinét eid arrihue én ur ſanteleah ihuel. Ean e ziſmantas en Idolèt Baal, hac e loiquas ar ou Autærieu izili er faus Profætèt, eid acompliſſein er Profæci-hont e oai bet groeit de Jeroboam, tri hant hantér-hant vlai quént. Ean e ras diſtrugein ol en Autærieu hac er hoædeu ſacrilege, hac e laquas er Religion én hé ſtad quetan én é Ranteleah, hac é paud a Guærieu é Iſraël. En drebad ma labourait de reparein en Tampl a Jeruſalem en doai é dadieu revinnét ha profanét, é hoai bet cavét el Livr ag el Lezèn ſcrihuét a zourn Moïſe. Preſantét oai bet de Joſias, péhani, diarbèn er menaceu terribl e brononce Doué él Livr-ze inemp d'erré e dorr é Lezèn, e rougas é zillad, hac e gaſſas de conſultein ur Brofætès hanhuét Olda, péhani er honſolas un tamiq en ul larèt dehou n'en devai quét ean gùélét é couéh ar er Juivèt er punitioneu-hont ou doai mérité dré ou buhé

criminel. Doué e hanàu, é-mé-hi, peguemènd é hoh bet fidel de cheleuèt ha de héſi é Lezèn; ean e ouair é hoh bet touchét a pe hoès hé leinét: ean hou conſidérai a pe hum humilieoh, a pe greineoh ha ma houleoh én é breſance: rac-ce ean e ortei ma vehait marhue, quênt digarg é golèr ar er-ré e ra goab ag é gonzeu. Diarbèn er reſcond-ce Joſias e aſſamblas ol é ſujté én Tampl, hac e leinas dehai er péh e oai comprenét él Livr-hont: arlèrh ean e hum ingageas a greis é galon d'aboeiſſein de ol Gourhæmeneu Doué, hac e gonjuras er-ré e oai preſant, de bromettein ol d'ur voéh é vezènt bet ehue ſourcius d'ou mirèt. Én éffæd, diſcourieu ſantel er Roué joéntét guet er ſcuir vad e rai d'er bobl, ou dalhas én hènd-drèd beèd é varhue, péhani e arrihuas diarbèn un accidand e oai couéhét guet-ou én ur hombat doh Nechao, Roué ag en Egypt. Preſſét oai Doué, é-mé S. Ambroès, de dennein ag er béd ur Prince quer vertuus, eit n'en devai quêt gùélét er malheurieu e yai de gouéh ar é ſujté, hac eit recompancein en devotion ſincèr a béhani é ras ur ſcuir caër d'é bobl, ér Paſq-hont e ſolamnizas guet ul lid hilleih gloriuſſoh, eit n'en doai groeit Roué er bet én é raug. En exampl-ze e avertiſs en dud puiſſant de laquad ou ſtudi principal de zéſquein Lezèn Doué: rac bonheur Joſias, èl ma remerq er Scritur, e oai diazéét ar en humbl aboeiſſance guet péhani é cheleuas er Gourhæmeneu ſcrihuét él Livr-hont e oai bet cavét dré ur Miracl én é amzér. Ol é teliehèmb leinein el Livreu ſacrét, èl Joſias, de larèt-è, guet en intantion a héſi er péh-zou merchét én-ai. Rac n'en dè na juſt na ræſonabl commandein d'er-ré-zou idan hur bèrh

gobér poént-oh-poénd er péh e fal demb, durand ma ramb-ni bihan a gas a sèntein doh Gourhæmeneu Doué.

FIGUR C'XXI.

Jerusalem assiégét. 4. Rouanné.

(3398. 606 quént J. C.)

A Guemènd e hanàuai er Roué Joſias, ne oai hanni ne oai bet anquinét ag é varhue. É ſujité e laquas én é léh é vab youancan, hanhuét Joachas; mæs Nechao en didronas, hac er haſſas d'er priſon d'en Egypt. Nezé ean e laquas taxeu terribl ar er Juivèt, hac e hanhuas Eliakim Roué é léh é vræer Joachas. Er Prince-ze e gonduiai ur vuhé criminel, en dreſpèt d'aviſeu-mad un afin a Broſætèt ſantel, péré é vihuai én é amzér. A pe oai bet preſantét dehou Profæci Jeremi, péhani er menaçai ag er braſſan malheurieu, ean hé rougas guet ur ganifl, hac hé zaulas én tan. Mæs Doué e gommandas d'er Profæt ſcrihue arrè dehou er memb menaceu, ha calz opèn. D'er buarvét blai goudé ma hoai montét ar en tronn, é tas Nabuchodonoſor d'aſſiegein Jeruſalem: quemérét oai bet Eliakim, ha caſſét captiv de Vabylone. A-ze é commanças captivité er Juivèt, péhani e badas dèc vlai ha tri-uguènt. Er Prince-ze e retournas neoah d'é Ranteleah, mæs lahét oai bet de dri blai goudé. É vab Jechonias e gueméras é léh, hac e ras bamdé quemènd a zroug èl é dad. Quemérét oai bet ehue guet Aſſyriis, ha caſſét de Vabylone, guet é vam, é voès, é vugalé, é officerion,

ha dêc mil dén ag er Guær a Jeruſalem. Nezè é hoai bet pillét en treſorieu ag en Tampl, hac el leſtreu ſacrét en doai groeit Salomon. Nabuchodonoſor e laquas é léh Jechonias, Sedecias, é yondr, péhani e zalhas mat de vihuein él un impi, en dreſpèt d'avertiſſemanteu er Profæt Jeremi. Er hohl e guemérai ſcuit ar er Roué, hae e hum daulas guet ul libertinage paud criminelloh eid hani er bayannèt. Ind e rai goab, é-mé er Scritur, ol ag er-ré e gonzai doh-t'ai a bèrh Doué, hac ur vuhé quen dirollét e allumas qùitt é golèr inemp-dehai. Quênt peël Nabuchodonoſor e zas arrè d'attaquein Jeruſalem : ean e laquas ér Guær ur guérteri blaouahus, hac hé heméras é pèn deu vlai a ſiége. Nezè Sedecias e aſſaias hum ſauv; mæs arreſtét oai bet ital Jericho, ha conduiét garottét de Jeruſalem. Nabuchodonoſor, é figur coutantein é vanjance particulièr, e ſecutas, dré un ordr barbar, en arreſt en doai Doué prononcét inemp d'en impi Sedecias, eit er puniſſein ag é dorfæteu. Rac ean e ras maſſacrein é zeu vab én é breſance; arlèrh ean e ras tarhein é zeulagad-ean, hac er haſs rangènnét de Vabylone. Ean e gaſſas goudé Nabuzardan de Jeruſalem, eit pillein ol er madeu e eèllai bout hoah chomét ar é lèrh, eit loſquein en Tampl, Palès er Roué hac er Guær, eit ræzein er murieu, ha conduı ol er bobl de Vabylone, nameid un nebediq peurerion, péré e oai bet lauſquét eit labourad en doar. Chetu é pèh ſtad é conéhas Jeruſalem, a gaus de béhedeu hé Rouanné ha ré er bobl. Ag er malheurieu-ze é conz er Profæt Jeremi, él Livr ag é ganveu, ha rét vehai bout cri a galon, eit ou hleuèt hemb bout touchét. Ean e ziſco

ſplann, é-mé S. Auguſtin, é ma hum anquinein ſantelemand-è, quemér truhé doh deſordreu ha poénieu er béherion, meit ma ſantehér ér galon caz hac horreur doh ou féhedeu.

FIGUR CXXII.

Er Roué Cyrus. 1. Esdras.

(3468. 536 quênt J. C.)

DOué, eit diſcoein ne buniſs jamæs meid en dreſpèt d'é galon, en doai liès menacét er Juivèt ag er malheurieu e gouéhas anſin ar nehai. Er Broſætèt, Jeremi é ſpécial, ne ceſſai quêt, deuſto m'er goal-drætait, a rein aviſeu-mat d'er bobl, eit ou doug de ziſtroein doh-t'ai ou hunan. Ean ou avertiſſai memb de zihoal, a pe vezènt bet é Babylone, a lauſquein Lezèn Doué, eit héh hanni er bayannèt. Ean e chomas ér Judé eit conſolein er-ré e oai bet lauſquét inou; hac a pe uélas é falai dehai a zifeah hum dènn én Egypt, ean e yas arrè ar ou lèrh, guet é ziſcipl Baruch. Doué ou funiſſas eit ou dout diaboeiſſét d'é Broſæt: rac quênt peèl Nabuchodonoſor e revinnas en Egypt, èl m'en doai groeit er Judé. Caër ou doai changein a vro, colèr en Nean ou héliai partout. Arrihue e ras hoah un taul-bonheur guet Jechonias, Roué er Juivèt, quênt merhuel: rac a pe zas d'Evilmerodach bout Roué é léh Nabuchodonoſor, é dad, ean en tènnas ag er priſon, hac e vènnas ma vezai bet bamdé guet-ou doh é daul. Doué e bermettai ma vezai bet hoah heurus er Prince-ze quênt er fin ag vuhé, eit degaſs chonge dehou é hoai bet

Roué, hac eit diſcoein ne bad lehuiné pé trebilleu mab-dén meit quchæd ma juge é juſtice pé é viſericord. Anfin, a pe oai diſtannét é golèr dré er poénieu en doai bet er Juivèt d'andur durand dêc vlai ha tri-uguênt a gaptivité, ean e galhuas er Roué Cyrus eit commandein ér Ranteleaheu ag er sàu-heaul, hac azéein ar dronn er Rouanné a Vabylone. Er Prince-ze e lauſquas er Juivèt de retourn d'ou bro ha de vatiſſein arrè en Tampl a Jeruſalem. Ean e ras dehat el leſtreu ſacrét e oai bet degaſſét guéharal de Vabylone, hac arrihue e rezant ér Judé ardro deu ha deu-uguênt mil a dud idan bèrh Zorobabèl, hemb contein opèn ſeih mil ſclav e oai guet-ai. D'er ſeihvèt mis goudé, ind e hum aſſamblas é Jeruſalem, ind e sàuas un Autær, hac e gommançaſ offrein Sacrificeu de Zoué; mæs ne oait commancét de lahourad ar en Tampl nameid é pèn er blaïz. Er-ré youanq e hum rejouiſſai é huélèt batiſſein un Tampl nehué: mæs er-ré goh e ouilai a pe chongènt én hani batiſſét idan Salomon. Er Samaritænèt dré jalouſi e ſolitas er Rouanné tro-ha-tro d'ou mirèt a vatiſſein, ha quemènt-ce e oai bet caus ma chomas el labour é croug durand huezêc vlai, de larèt-è, beèd quene zas é léh Cyrus ur Roué-aral hanhuét Darius Hiſtaſpès. Nezè er Broſætèt Aggé ha Zachari e accourageas er Juivèt de gontinuein el labour, hac er Roué Darius e bourvæas ol er péh e oai neceſſær eid achihue en Tampl. Er Prince-ze deuſto ma hoai idolatr, e gaſſas Eſdras de Jeruſalem, eid anſaignein Lezèn Doué d'er bobl e oai deja inou, ha d'ur foul bras e oai ſortiét guet-ou a gaptivité. Un tarh calon oai bet eid en dén

ſantel-ze a pe gleuas en en doai paud ag er Juivèt hum alıét guet en idolatrèt ; ha goudé m'en doai repreſantét dehai en énormité ag ou faute , ean ou honjuras de hum ſeparein gronce doh er mèrhèt-hont , ha d'ou forbanem a ou méſq. En aliance e ras er Juivèt-hont guet mèrhèt a væz-bro , e zou , revè en Tadeu ſantel , ur figur ag er Grechénion péré dré ou fal vuhé e ziſinour er galité a vugalé de Zoué ou dès receuét ér Vadièn̈d. Rac ne uélér meit rai doh hum alıein bermen guet mèrhèt divroét, de larèt-è , guet cuſtumeu er béd , pérézou ol contrél de Lezèn Jeſus-Chrouiſt ha péré e gommand d'er galon ou adorein én é léh. Er Scritur e remerq penaus bugalé er mèrhèthont e gaigeai langage er Juivèt guet en hani e gonzait é bro ou mameu : hac er fal Grechénion péré e glaſq bihuein revè Jeſus-Chrouiſt ha revè er béd , e gonz ehue langage en eil hac éguilé. Mæs Eſdras e ziſcoas nezè d'er Juivèt ne oai quêt poſſibl dehai pligein de Zoué durand ma vehènt bet alıét guet é enemiſét ; hac hur Salvér e lar ehue d'er Grechénion n'en dès quêt moyand chervige deu væſtr én un taul. Doué ne ouhai quêt ſouffrein ma zannou mab-dén é galon ; ha hum drompein a vras vehai credein é heèllér rein en hantér d'é enemis hac en hantér-aral dehou. Ne fal quêt dehou ag un hantér calon : ean hé goulèn tout pé nitra.

FIGUR CXXIII.

Jerusalem batissèt a nehué. 2. Eſdras.

(3550. 454 quènt J. C.)

QUentéh èl ma hoai achihuét en Tampl, Eſdras ha Zorobabel e ras commance labourad de ſehuel er Guær. Boud e oai é Palés er Roué a Vabylone ur Juiv hanhuét Nehemias, péhani e oai ur ſecour bras dehai. En dén-ze eit boud ean captiv, e oai neoah deitmat guet er Roué Artaxercès; ha ſourcius oai bamdé de oulèn en douairé guet er-ré e zai a Jeruſalem. Un tarh-calon oai eit-ou ma hoai er Juivèt quen digalon ha quel lizidant de ſehuel er Guær ha de reparein hé murieu; ha quênt peèl é driſté chagrinus e hum ziſcoas a-ziauvès. Rac un dé ma hoai, èl d'é ordinær, é chervige er Roué doh taul, Artaxercès e remerquas é hoai poéniét, hac e oulènnas guet-t'ou pèh ræſon en doai devout quer chagrinét. Quentéh Nehemias e éxpliquas d'é væſtr er pèncaus ag é anquin, hac er ſuplias d'el lauſquein de retourn hoah ur uéh d'é vro, eit laquad er murieu hac er haſtèlleu a Jeruſalem én ou ſtad èl quênt. Er Roué e accordas dehou é oulèn guet un ordrénance de haſtein el labour ha de fourniſſein d'er vechérerion ol er péh e oai requis, mæs idan condition ma vezai retournét arré de Vabylone é pèn un amzér merchét. A-ze é commance en dêc ſuhun ha tri-uguênt a vlaïeu annoncét d'er Profæt Daniel, èl en termén ma teliai gannein er Meſſi. Arrihuét ma hoai Nehemias é Jeruſalem, ean e yas a nozoh

de viſitein er Guær tro-ha-tro, hemb gobér ſebland a nitra. En trenoz ean e aſſamblas er pènneu bras ag er bobl, hac e ziſclærias dehai eit petra é hoai deit d'er Judé. Ean e ras avance el labour a guemènt ma hoai poſſibl; ha labourad e rait guet ur grèd marveillus. Geinét oènt neoah liès guet ou enemisèt, péré, gùéh dré nærh gùéh dré finèſs, e aſſaiai ou mirét a vatiſſein. Lod e zai d'ou attaquein éſprès: lod-aral e bayai faus Profætèt eit ou lorhein hac ou digalonein. Mæs Nehemias e zalhai pèn doh en ol: ean e reſiſtai ferm doh er-ré en attaquai, hac e éhuéhai doh ardeu er faus Profætèt. Nezè é hoai bet gùélét eid er uéh quetan tud é terhel ou morhol guet un dourn hac ou hlèan guet en-aral, eit ma vezènt bet attàu preſt de reſiſtein doh er-ré e vezai deit d'ou dirangein ag ou labour. Anfin Nehemias guet ſourci; poén ha chagrin, e zas de bèn a vatiſſein murieu tro-ha-tro de Jeruſalem. Quemènt-cè e zéſq d'er Grechénion penaus é teliant labourad eit gloér en Eutru-Doué. Rac, èl ma lar S. Paul, ne uélamb meit brizél a-zianvès ha doujance a-ziabarh; ha pihue-benac e zezir aſſurein é ſalvedigueah, e zeli gobér brizél dalhabl d'er goal-ſperet, péhani ne glaſq meid en tu d'bun devorein. A pe uél n'eèll quêt dré nærh donnèt de bèn a hanamb, ean e ſolitt eit hun trompein er faus Grechénion péré-zou gopreit guet-ou eit dannein ou berdér. Mæs mar sèntamb doh er gùir Nehemias (Jeſus-Chrouiſt) ni e valæſtrou hur morhol guet un dourn hac hur hlèan guet en-aral, de larèt-è, ni e zalhou ferm ag un tu ér pratiq ag er vertuyeu, hac ag en tuaral ni e accourageou hun inean dré gonzeu Doué, péré ér Scritur e zou comparagét doh ur glèan.

FIGUR

FIGUR CXXIV.

Tobi e goll er gùélæd. Tobi.

(3286. 718 quènt J. C.)

EN dén ſantel Tobi e oai a Drihu Nephtali. Er Scritur e remerq é hoai parfæt a vihan, hac é havalai a-nezè é œvreu doh ré un dén avancét én oaid, quêntoh eit doh ré ur h oaidur. A pe yai er bobl a voſtad d'adorein Layeu eur Jeroboam, ean e yai é hunan de Jeruſalem eid offrein é Saerificeu de Zoué. Er ſourci e gueméras de zeſsàu erhad ur mab en doai, e vou perpet un temall d'en tadeu ha mameu digas ha pareſſus doh hum aquìttein ag ou hetan deværieu. Quemérét oai bet ehue idan Salmanaſar, Roué a Aſſyri, ha caſſét captiv de Ninîv guet é voès hac é vab. Mæs é gaptivité ne ras quêt dehou ancochad Lezèn Doué, hac ean e excelçai é charité é hobér tout er vad e eèllai d'er Juivèt e oai captivèt èl-d'ou. Er Roué, péhani en eſtimai, e ras dehou permiſſion de monèt él léh ma carezai dré é Ranteleah; ha dré-ze Tobi e gavas en tu de gonſolein é verdér. Un dé ean e recontras é Ragès un dén peur, hanhuét Gabelus, ag er memb Tribu guet-ou, de béhani é preſtas dêc talandargant en doai bet a zonæzon guet er Roué. Mæs arlèrh marhue Salmanaſar, Sennacherib, é vab, e gommançaſ goal-drætein er Juivèt bèt-ha dihuèn a intèrrein ou horveu; ha quemènt-ce e ras léh de Dobi de vout hoah ſourciuſſoh de gonſolein é verdér. Ean e hum impléai mui eit biſcoah d'ou ſecour a guemènt ma heèllai, hac

e întèrrai er-ré e gavai marhue, en dreſpèt de zihuèn er Roué. A pe gleuas Sennacherib é tiſprifai Tobi é ordrénanceu barbar, ean e gaſſas tud eit el lahein ha faiziein oi é zanné. Mæs en dén ſantel-ze en doai raï a amièt, eit ne vezai quêt bet avertiſſét de hum ſauv; hac é pèn huéh mis marhue Sennacherib e aſſuras dehou é liberté, é zanné hac é vuhé. En dangérieu ne chervigènt meit de gréſquein é gourage; hac un dé ma cleuas ér momand ma hoai doh taul guet é amièt, é hoai ur Juiv lahét é creis er Gnær, ean e lauſquas é repas eit monèt de guh er horv-ce, étretant ma vezai deit en noz, ha m'en devai cavét ſurroh en tu d'en întèrrein. Oi é amièt e huin sâuai inemp dehou en ul larèt: Ne hoès quêt paud a ſourci a hou puhé: a boén é hoh-hui hum ſauvét ag er riſel a vout lahét; ha neoah hui e hum laq arrè ér memb dangér! Mæs Tobi ne rai quêt paud a gas ag en dud a pe oai quêſtion a obér un œvr-benac agréabl de Zoué; ha ne oai nitra capabl d'en arreſt, beèd quene gollas anfin er gùélæd. Rac un dé ma retournai d'er guær, fatiquét d'en nivér a gorveu en doai întèrrét, ean e hum daulas de gouſquêt ital ur vur: couéh e ras ar é zeulagad louſteri ag un néhiad gùignèl e oai drès-t'ou, ha quement-ce e ras dehou coll er gùélæd. Un accidand quer chiffus e chervigeas hoah de ſonnad é gonfiance é Doué, en dreſpèt d'en anjuheu en doai d'andur a bèrh é guærènt ha meinb a bèrh é voès, péhani e rai ur chagrin bras dehou. Rac un dé ma clenas é véguéllad én ti ur mèn gavr e oai bet reit dehi eit hé déuéh-labour, ha m'hé avertiſſas de zihoal ne vezai bet lairét el lon-ze doh unan-benac, hi e hum laquas é colèr hac e

laras dehou: Hanad erhoalh-è bermèn é ma bet væn hou ç'eſpérance; hac ol hou ç'alæzoneu n'en dint talvet de nitra deoh. Mæs é Fe bihue er sàuai perpet drès en ol affl ctioneu e arrihuai guet-ou: can e offrai dalh-mad é hoènieu de Zoué hac e adorai en dourn divin pehani er haſtiai. E vuhé, èl ma remerq en Tadeu ſantel, e zeli mehequad er Grechenion, péré arlèrh en examp'eu a humilité hac a batiantæd en dès lauſquet guenèmb Jeſus-Chrouſt hac er Sænt, n'ou dès quêt er gourage d'obér er péh e rai en dén ſantel-hont é creis ur bobl idolatr, hac én un amzér ne ſplannai quêt hoah éi béd en heaul ſalvus ag el Lezèn nehué.

FIGUR CXXV.

Un Æl e gondui Tobi. Tobi.

(3290. 714 quènt J. C.)

TObi e gonſidérai ol en afflictioneu e gouéhai ar nehou, èl quel hès a voyand de goutantein juſtice en Eutru-Doué, ha commance e rai goulèn ma vezai deit er marhue d'achihue é viſerieu. Ingorto oai a ſorti imbèrr ag er béd, a pe galhuas é vab eit rein dehou en aviſeu gùellan e ſehai un tad rein d'é vugalé. Me mab, é-m'ean, a pe vein marhue, mouret perpet hon mam deuſto d'hé ſeuranté; douget en Eutru-Doué, ha jamæs ne gonſantet d'er péhet: ne ret quêt d'un-aral er péh ne gareheoh quêt ma vehai groeit deoh: reit attàu en alæzon revè hou moyand, ha dihoallet doh en orgueil; jamæs ne ret nitra hemh goulèn conſeill guet unan-benac aviſét-mat, hac é peb

momand hou peèt recour doh er bedèn. Mè zeli ehue hou ç'avertiſſein é hès ér Guær a Ragès un dén, hanhuét Gabelus, péhani e zèl demb dêc taland, e mès preſtét dehou bout-zou gùerço. De remerquein hun nès en un dremèn, penaus en dén ſantel-ze, eit boud ean peur, n'en doai biſcoah chongét a garnagein Gabelus d'er payein : n'en devai quêt hoah conzét d'é vab ag en argant-ce, quenevè ma credai é hoai toſt d'er marhue; ha hoah, èl ma remerq en Tadeu ſantel, ne gonz quêt a oulèn interès, penaus-benac ma hoai conſidérabl er ſomm ha ma hoai deliét a-beèl quênt. Tobi youanq e cheleuas guet reſpèt ol en aviſeu e rai dehou un tad péhani eit boud ean dal a gorv, e uélai ſplann guet lagad en inean. Diſpotét mat oai d'obér tout er péh e ourhæmenai dehou : ne oai meid en argant-hont er geinai. Penaus, e larai-ean, en hum guemérein-mé eit m'em boud int ? Gabelus n'em hanàu quêt : mé n'en hanàuan quêt davantage : ne ouian quêt memb en hènd de Ragès. Nezè é dad e laras dehou monét de glaſq unan-benac capabl d'er hondui; ha quentéh èl ma hoai ſortiét ean e remerquas un dén youanq, brahue mar-bet, péhani e rai ſebland a dremén guet é hènd. Tobi péhani er hemérai eid ur perhindour, e oulènnas guet-ou pihue oai ha mèn é hai. Nezè en dén youanq-ce, péhani e oai en Arhæl Raphaël e zegaſſai Doué de Dobi eit er hondui, e reſcondas : Mé zou, é-m'ean, un Iſraëllès, hac é han de Ragès, é pèh léh é hanàuan paud a dud é ſpécial Gabelus. Tobi youanq er ſuplias de zonnèt de gonz doh é dad, péhani e hratas dehou ur recompance caër mar carezai derhel compagnoneah d'é vab. En éffæd, en Æl é quis un dén youanq, er

honduias guet ur ſourci pehani-zou bet perpet conſidérêt èl ur figur ag er ſoign en dès a hanamb hun Ælèt-Gardién. Arrihuét ma hoènt ar vordèn en Tigr, Tobi e hum aviſas de olhein é dreid ér riviér. Mæs ean e remerquas ur péſq monſtrus é tonnèt d'en devorein, hac é hai de hum ſauv en ur grial, a pe laras en Æl dehou croguein hardéh ér péſq-ze hac en tènnein ér ſéh. Ean e ziforhas é galon, é ahu hac é viſtr a coſté, hac e laquas er horv de roſtem eit chervige dehai de vihuance durand er voyage. Anfin èl ma toſtènt de Ragès, en Æl e laras é hoai rét ma vezènt oueit de logein de di Ragüel, péhani e oai a guærènt dehou, hac en en doai ur vèrh péhani e oai déſtinét dehou de brièd. Er honzeu-ze e laquas Tobi de greinein, rac ma houiai é hoai bet deja diméét er vèrh-ce ſeih-güéh, hac en en doai un diaul lahét hé ſeih-dén. Èl ne oai quin croaidur meit-ou, ean e zougeai ne vezai marhuét é dud guet chagrin, mar bai arrihuét er memb accidand guet-ou. Mæs en Æl eit calmein é ſperet, e reſcondas dehou n'en dès en diaul bili meit ar er-ré e vihue èl lonnèt ér ſtad a Briedereah. Arlèrh ean e ras dehou aviſeu mad eit bihuein ſantelemant guet é brièd; hac a guemènd-zou galhuét guet Doué d'er ſtad-ce, e zelhehai ehue ou ſtudial hac ou fratiquein guet er braſſan ſourci; rac m'en dè un Æl memb en dès ou reit d'en dud.

Figur CXXVI.

Tobi e recour er gùélæd. Tobi.

RAgùel e ras a Dobi youanq hac ag en Æl un diguemér joyus hac amiabl, deuſto ne ouiai quêt pihue oènt. Mæs a pe hanàuas Tobi, ean e hum laquas de ouilein, en ur oulèn guet-ou douairé é dad; hac ean e ras preparein ur feſtin magnifiq. Nezè Tobi e reſcondas dehou n'en devai na daibrét nac ivét én é di, ma ne oai coutant a rein dehou Sara é vèrh. Er reſolution-ze e affligeas un tamiq Ragùel: rac, penaus-benac ma hoai Tobi ur parti avantajus eid é vèrh, ean e zougeai ne vezai arrihuét ehue droug guet-ou. Mæs en Æl en tènnas a ambarras en un aſſurein dehou é hoai de Dobi é reſervai Doué Sara, ha ne oai marhuét er ſeilt dén hi doai bet ér raug, nameit rac ne oènt quêt dign de vihuein én hé hompagnoneah. Galhuét oai bet enta Sara, pehani e huannadai a beèl quênt dirac Doué, é huélèt é hoai méhequeit partout. Dimèét oènt bet quenteh, hac ol er-ré e oai preſant, e bedas en Eutru-Doué de rein dehai é venédiction. De noz a pe oènt hum dènnét én ou hambr, é tas chonge de Dobi ag en aviſeu en doai reit en Æl dehou, de loſquein ahu er péſq-hont eit peèllad en diaul, ha de baſſein é pedèn en tair noz quetan arlèrh ou æredeu. Diæz vehai éxprimein er joé e ſantas Ragùel, a pe gleuas en trenoz vitin é hoènt ou deu lén a vuhé: rac-ce ean e gaſſas bean de ſtanquein en toul en doai

groeit gobér eid intèrrein é zàn hemb goud de zén, pe vezai bet arrihuét droug guet-ou èl guet er-ré-ral. Penaus-benac ma vourrai Tobi é ti é dadêq, é chonge ne oai quêt ncoab attàu inou. Nezè en Æl, eit diſæein praſtoh en affærieu, e hum gargas a monèt de oulèn guet Gabelus en dêc taland e zehai de Dobi, ha d'er houvi de feſt é vab. Anfin Ragùel e lauſquas é zàn de barti; hac e ras dehou en hantér ag é zanné guet Sara, é vèrh, de héhani é recommandas eit dehuchan adieu, inourein perpet hé zadêq hac hé mamêq, carein hé frièd, reglein erhad hé ziegueah ha condui ur vuhé direbræche é peh mod. Durand ma hoai Tobi ér mæz ag er guær, é vam ne oai æz énep-léh meid ar ur mannébenac é ſpial pegource é huélezai hé mab é tonnèt. Anfin hi er remerquas a-ziabeèl, hac e yas a hærr d'avertiſſein hé frièd. Arrihuét ma hoai Tobi é ti é dud, ean e gommançaș dré adorein Doué revè avis en Æl: arlérh ean e yas de ſaludein é dad, ha quenteh èl m'en doai frottét é zeulagad guet viſir er péſqhont, ean e recouras er gùélæd. Nezè ean e zévizas dehou penaus é hoai paſſét guet-ou, ha pèh ſourci en doai quemérét é ganſort a nehou. Ind e hum aviſas a guenig dehou eit recompance en hantér ag er péh en doai bet Tobi guet é dadêq: mæs en Æl Raphaël e gavai é hoai mall dizolein dehai pihue oai; ha goudé m'en doai ou zènnét ag er ſcontt ou doaï bet a pe gleuęzant guet-ou é hoai unan ag er ſeih Æl péré-zou dalh-mad é preſance Doué, ean e ziſpariſſas hac ou lauſquas proſternét doh en doar durand tair ær. Tobi en ur ſchuel e gannas ur Hantiq admirabl, é

péhani é trugairica Doué, hac é profætiſs er marveilleu e zehai bout groeit nn dé én Ilis. En dén ſantel-ze goudé bout bet dal durand puar blai, e vihuas hoah deu vlai ha deuuguênt, ha paſſein e rai ag é gant vlai a pe varhuas. Ean e lauſquas un héritage caër guet é vab, péhani e vou perpet ul limage parfæt ag er reſpèt hac aboeiſſance e zeli er vugalé d'ou zud, hac ur ſcuir a ſanteleah eid er-ré dimèét, péré ne ouhènt quêt lauſquein gùel héritage guet ou bugalé, eid ur vertu ſonn hac un doujance parfæt a Zoué.

FIGUR CXXVII.

Holophern. Judith.

(3348. 656 quênt J. C.)

ER Rouanné a Aſſyri e oai, haval vehai, déſtinét guet Doué eit caſtiein en dud. Nabuchodonoſor a béhani é ma amen quêſtion, n'en dè quêt en hani e gueméras Jeruſalem. Hennen e laquas én é chonge de ounid ol er er béd guet é ſoudardèt. Ean e choægeas eid é General, Holophern, péhani e chongeai guet-ou ne oai nitra capabl de reſiſtein doh é armèyeu, hac é teliai en ol donnèt én arbèn dehou eit en hanàuein aveit ou mæſtr. Ean e dreménas èl en tan dré er Provinceu: goleit oai en doar ag é ſoudardèt: ne uélait meit ſcontt ha chiff ér Hærieu: ean e billai er-ré e hum rantai, hac e vaſſacrai ol er-ré e reſiſtai. Sèl mui ma havançai, muyoh-mui é creinait, ha bamdé é tai d'er havouét Ambaſſaderion eit hum zacor dehou doh er honditioneu e ga-

rai, hac eit er ſupliein de lauſquein ahoël ou buhé guet-ai. Én ur guir, receuét oai partout èl un Doué. Mæs en inourieu ne rènt meit velimein é orgueil hac arfleuein é golèr. Commance e rai ehue er Juivèt dougein ne vezai arrihuét guet-ai ha guet en Tampl, èl guet er hantonnieu-aral; ha doh er hevèlleu e gleuènt, ind e jugeai é hoai gùel dehai hum abandonein de viſericord en Eutru-Doué, ha méritein é brotçction ol-buiſſant dré er yun hac er bedèn, aveit claſq dré ou reſiſtance hum fauvein ag un dangér quer bras. A pe gleuas Holophern ne oai quêt chongét d'er Juivèt hum rantein, hac en hum apreſtènt memb de zihuèn doh-t'ou, ean e hum laquas é colèr hac e oulènnas pèh fort tud oai er-ré-ze eit bout hardéh aſsès de glaſq reſiſtein doh-t'ou. Nezè Achior, General en Ammonèt, péhani en doai hum rantét ehue de Holophern, e ras un diſcour excellant eit diſcoein dehou olbuiſſance Doué er Juivèt, dré er marveilleu en doai groeit é quevir é bobl; hac ean e laras ne oai quêt poſſibl donnèt jamæs de bèn a nehai, durand ma vezènt bet fidel d'ou Doué. Mæs en orgueillus Holophern e gueméras diſcour Achior eid un outrage aveit-ou. Ean e zas de vout furius, ha ſouéh bras oai guet-ou cavouét un dén inſolant aſsès eit credein é hoai hanni capabl de reſiſtein doh er Roué é væſtr. Ean e ras garrottein Achior hac er haſs de Vethuli, étretant ma vezai oueit ehue d'inou d'er puniſſein guet er Juivèt, eit en dout larét é hoai puiſſantoh ou Doué aveit Nabuchodonoſor. Achior e arrihuas ér Guær-ze èl un dén dioaidét, hac e zévizas d'er Juivèt er menaceu terribl en doai pro-

noncét Holophern inemp dehai. Mæs ind er honſolas en ul larèt dehou : Holophern en dès menacét hou laquad d'er marhue arlèrh ma vou quemérét hur Hær ; mæs ingorto emb é vehait lodêq guenèmb'ér ſecour e brepar demb hun Doué, hac é huélehait é vanjance é couéh ar hun enemis cummun.

Figur CXXVIII.

Judith. Judith.

MAr boai bet bras chiff er Juivèt a pe gleuezant guet Achior er hevèlleu calus-hont, braſſoh oai bet hoah a pe zas dehai remerquein un armé a eih-uguênt mil dén é toſtad d'ou Hær. Ind e hum daulas d'en doar hac e avouéas é hoai ol ou ſecour guet Doué. Holophern e gommançaș dré glozein Bethuh guet é ſoudardèt, hac eit faminein Bethuliis dré er ſehèd, ean e ras ſtanquein ur riolèn, péhani hé hunan e fourniſſai deur ér Guær. Én éffæd, manquein e ras en deur é Bethuli é bèrr a zéieu, ha conz e rènt deja a hum rantein, a pe hum breſantas eit ou honſolein hac ou accouragein, un intanvès vertuus hanhuét Judith, péhani a-oudé marhue hé frièd, e vihuai cuhét én hé zi, ér pratiq continuel ag ur bénigèn calét. Fortifiét ma hoai a-ziabeèl dré en excelcice ag er yun hac a bep-ſort mortificationeu, hi e fantas én hé halon un deſſein, n'eèllai donnèt dehi meid a Zoué. Hi e ras galhuein d'hé zi er Velean, de héré é temallas ou bihan a gonfiance é Doué hac en hardéhtæd ou doai bet de verchein dehou un termén eit ou ſecour : arlèrh

hi e ziſclærias dehai en hi doai quemérét ur reſolution, hemb larèt neoah petra oai, hac é recommandai ſtèrd dehai pedein eit-hi durand ma vè bet ér mæz ag er Guær. A pe oai ſortiét er Velean a hé zi, hi e hum dènnas én hé hambr, hac inou profternét é preſance Doué, hi er ſuplias de rein dehi nærh hé courage. Nezè hi e uſquas hé braguerifſeu caerran, péré joéntét guet ur ſplandér nehué e ras hoah en Eutru-Doué d'hé brahuité naturel a gaus d'en implé ſantel e vènnai gobér a nehi, e laquai paud de chongeal é hoai un Æl e uélènt quèntoh eid ur voès. Hi e ſortias èl-ce ag er Guær, ha quentéh èl ma hoai arrihuét é camp Aſſyriis, ind hé haſſas de gambr ou General, péhani e chomas bamét é huélèt ur voès quer brahue. Mæs durand ma hoai Holophern é conſidérein hé brahuité marveillus, hi en trompas dré hé diſcourieu aviſét-mat. Hi e larai é hoai hum ſauvét ag er Guær, rac ma houiai é hoai fachét Doué doh é bobl, hac é hoai abandonét dehou itré deourn é enemisèt. Holophern trelattét guet é oal-inclination, e gredai èl un dal tout er péh e larai Judith, hac e ras hé zrætein a uellan ma hoai poſſibl. Mæs hi e refcondas ne oai quêt permettét dehi daibrein a bep-fort-treu, hac é hoai deit guet-hi pourvæſion ag er péh hi doai dobér. Er mod-ce hi oarnas ſtèrd Lezèn Doué én amzér memb ma hoai hé hunan é creis é enemisèt. Èl-ce é preparai en Nean ur ſecour d'er Juivèt, péré e gonſidérai guet admiration en intanvès ſantelze, hemb credein conz doh-t'hi, na goulèn guet-hi petra oai hé chonge, na mèn é hai.

Figur CXXIX.

Marhue-Holophern. Judith.

GOal-inclination Holophern e vèrhuai bamdé göah-ar-oah, hàc un noz ean e vènnas ma vezai deit Judith de gouèniein guet-ou, ha ma hi devezai dalhét compagnoneah dehou. Hi e yas guet ur ferm confiance é Doué devad Holophern, péhani e gredai gobér un inour bras dehi é veàuein én hé freſance. Goudé ma hoai ſortiét en Officerion, Judith chomét hé hunan guet un dén-meàu, e gomprenas é hoai ér momand-ce é falai de Zoué ma hi devezai accompliſſét hé deſſein. Hi er pedas enta de rein dehi nærh ha courage, ha guet un intampi divin hi e gueméras ſabr Holopherñ : nezè hi e sàuas hé deulagad trema en Nean eit recommandein hoah de Zoué en action e yai d'obér ; hi e grogas én-ou dré é vleàu, ha guet deu daul ſabr e ziſcarras é bèn diar é ziſcoai, hac er ras de zoug d'hé matéh, hi doai laqueit é goard ital en or. Ind e fortias ou dihue èl pe vezai bet eit monèt èl bamdé d'obér ou fedènneu ér mæz ag er hamp. A pe oènt arrihuét toſt d'er Guær, Judith e grias digueor en or dehai, ha deit oait én arbèn dehi guet flambêhueu. Quentéh hi e ras gobér ſilance hac e ourhæmenas d'en ol trugarticad Doué, en ur ziſcoein dehai pèn Holophern. Ol é chomezant bamét ; mæs quênt peèl ind e gommançaſ a bouïs ou fèn de vêlein Doué ag ur victoër quer ſpécial, ha de celebrein gloër en hani en doai hum éxpoſet eit ſauvein hé fobl. Judith e ras nezé galhuein Achior hac e ziſcoas dehou pèn en hani en doai touyét é

varhue. Quentéh Achior e gouéhas ag é hæd, hac a pe oai divättét ean e yas de hum durel ital treid Judith, hac e oulènnas bout contét é-méſq ferviterion un Doué quer puiſſant. En trenoz-vitin a pe ouias Aſſyrins é hoai marhue ou General, peb-unan e chongeas a hum ſauv. Er Juivèt e ridas ar ou lèrh hac e ziſtrugeas paud a nehaï, quênt monèt de chairrem er madeu hemb ſomm ou doai lauſquét én ou hamp. En dud a Jeruſalem e zas ehue de uélèt Judith. Ind e inouras hé victoër dré ur rejouiſſance publiq péhani e badas tri mis, ha conſacrét e oai bet ur gouïl eit renehuéein peb-plai er mimoër ag un action quer glorius. Ag en dé-ze Judith e zas devout puiſſant é Iſraël: mæs quentéh èl ma hi doai offrét de Zoué ol er péh hi doai bet a dreu Holophern, hi e hum dènnas arrè eit bihuein cuhét èl quênt, ha jamæs, meit d'er gouïlleu-bras, ne hum ziſcoai é publiq. En Hiſtoër admirabl-ze e zou ur merche ſplann é tihùen en Eutru-Doué er-ré en douge, ha ne fehaï quêt bout feahét pihuebenac en dès én-ou ur gùir gonfiance. Ur voès hé hunan e zibèn er General ag en armé terriplan e oai bet biſcoah gùélét, hi e ſauv hé hunan ur Guær aſſiegét, hac e zelivr ol er vro a Judé ag er braſſan riſcl. Hé bréh e chervige de Zoué de vènhuêq ert gobér er marveilleu caërran, hac hé zead e chervige dehou eit ou brudein partout dré er béd én ur Hantiq excellant inſpirét dehi dré er Speret-Santel. Mæs n'en dè quêt quemènd hé victoer ar Holophern, en dès hé rantét admirabl, èl er ſourci e gueméras de hum ancoehad hé hunan arlèrh actioneu péré e lauſq quaſi de zoutein ha hi e oai un Æl pé ur voès, hac anfin en diſpriſance e ras ag en inour e rantait dehi, hac hi doai quemènt méritét.

FIGUR CXXX.

Humilité-Esther. Esther.

(3495. 509 quênt J. C.)

ASſuerus, Roué a Berſe, en doai én é Balès un Offiçour guet péhani é hoai quer ſodét, ma commandas d'é ſujité ſtouyein dirac-t'ou éit en adorein. Boud e oai én drebad-ce é Babylone ur Juiv, hanhuét Mardoché, péhani e oai bet quemérét captiv ag er guetan gùéh m'en doai Nabuchodonoſor attaquét Jeruſalem, ha péhani ne vènnai quêt rantein d'un dén inourieu, e ouiai n'en dint deljét ineit de Zoué. Aman e gueméras eid un orgueil er péh ne oai meid ur merche a Religion Mardoché; hac èl ne gavai quêt é vezai bet erhoalh dehou digarg é vanjance ar un dén é hunan, can e daulas é velun ar ur bobl antiér. Eit donnèt de bén ag é zeſſein barbar, can e gommançaſ de zécriein er Juivèt èl tud péré é figur ou Religion particuliér, e laquai ol er Ranteleah peb-cilpèn. Aſſuerus hemb fontéal p.èlloh, e hermettas d'en affrontér cruel-ze forgein d'é fantaſi un diſclæration, dré béhani é hordrénai d'é ſujité maſſacrein d'un dé merchét ol er Juivèt bras ha bihan. Eſther, niès Mardoché, péhani dré un taul Providance e oai deit de vout prièd d'Aſſuerus é léh er Rouannès Vaſthi, é fantas én hé halon er bouïs ag en taul e oai preſt de gouéh ar hé zud, deuſto ne oai quêt hi comprenét idan en arreſt cruel-ze, rac é yondr en doai dihuènnét-mat doh-t'hi diſcoein é mod er bet é hoai Juivès. Durand ne chon-

geaï meid a glaſq remæd doh en droug, Mardoché e gonſeillas dehi hum hreſantein dirac er Roué, eit repreſantein dehou peguemènd é hoai diléal en diſclæration-hont. Eſther e reſcondas é hoai ſur a verhuel mar vezai hum breſantét a nehi hé hunan de gonz doh er Roué ; rac ma hoai dihuènnét idan boén a varhue, antréein én é gambr hemb bout bet galhuét. Mæs Mardoché e reſcondas ehue : Ne gredet quét, é-m'ean, é heèllehait hui hou ç'hunan ſauvein hou puhé, rac ma hoh é Palès Aſſuerus : mar dè en doujance ag er marhue e vir dohoh a hum éxpoſein eit ſauvein hou pobl, Doué e gavou ur moyandaral de zelivrein é ſerviterion, hac ean hou tiſmantou hui hac hou ligné. Pihue e ouair memb ma n'en dè eit quemènt-ce é hoh bet sàuét d'er rang a Rouannès ? Anſin Eſther e gueméras er reſolution de ficrifiein tout eit ſauvein hé fobl. Hi e recommandas d'é yondr ha d'er Juivèt e oai ér Gnær, pedein eit-hi ; ha goudé ma hi doai hum ziſpoſét ehue dré er yun hac er bedèn, hi e yas de gavouét er Roué. Er ſplandér ag en eur ha diamandeu a béré é hoai goarniſſet tronn Aſſuerus, er magnificance ag é orlemanteu royal, ha hoah mui er ſeèll terribl e daulas ar Eſther, hé laquas de vagannein. Doué, é-mé er Scritur, e changeas quenteh calon er Roué, péhani e ziſquênnas diar é dronn eit monèt de ſehuel é Rouannès. Ean e affaias hé honſolein dré en douçan conzeu, en ul larèt dehi : Petra e hoès-hui, Eſther ? Mé zou hou prær ; ne hoès nitra de zongein. Quenteh èl ma hoai deit er gonz dehi, hi e laras dehou : Prince, mé mès credét doh hou c'uélèt, é hoai un

Æl e uélen ; hac er ſplandér a hou majeſté ur dès ſcoeit me halon bèt-ha me laquad de fehein guet doujance. Diar er honzeu-ze hi gouéhas arrè èl unan marhue. Nezè er Roué poéniét bras a gaus dehi, e hum laquas ar guet é Officerion d'hé honſolein ha de oulèn guet-hi petra e zeziraï-hi ag é bèrh. Hac é houlènneheoh, é-m'ean, en hantér a me Ranteleah, preſt-on d'er rein deoh. Prince, é-mé Eſther, ne oulènnan meid ur græce guenceoh ; ma tehait arhoah guet Aman de leignein d'ein Falès. Er Roué e bromettas dehi er péh e oulènnaï, ha quentéh hi e hum dènnas eit trugairicad Doué ag er moyand e breparaï dehi eit ſauvein hé fobl.

FIGUR CXXXI.

Triomfl-Mardoché. Esthet.

EN noz quênt ma teliaï er Roué monèt guet Aman de leignein devad Eſther, Doué e ziſcoas é preparaï dehi un hènd aſſurét eit ſauvein er Juivèt. Rac er Roué é huéfét n'eèllaï quêt couſquêt, e ras leinein dehou en Hiſtoër ag er péh e oaï paſſét én é amzér ér Ranteleah. Hum gavét oait dré bermiſſion Doué, de zigueor el Livr én andræd ma hoaï merchét un diſclæration en doaï groeit Mardoché a zivoud deu Offiçour, péré en doaï complodét lahein er Roué. Quentéh ean e oulènnas pèh recompance e oaï bet reit de Vardoché eit quemènt-ce. Hanni, é-mé en Officerion. Nezè ean e gaſſas de oud mar boaï unan-benac ér gambr a baſſage. Aman e oaï

deit d'inou a vitin mat eit goulèn permiſſion d'obér crouguein Mardoché doh ur potance en doai groeit preparein éſprès. Galhuét oai bet de gonz doh er Roué, péhani e oulènnas guet-ou petra e oai d'obér d'un dén e falai dehou inourein a guemènt ma hoai capabl. Aman, péhani e chongeai é hoai ean memb e zezirai Aſſuerus inourein, e laras é hoai rét guſquein d'en dén-ze ol en orlemanteu royal guet couron er Roué ar é bèn, el laquad ar varh er Prince, ha caſs er hetan Offiçour ag er Rantelcah de gondui er marh dré er brid partout dré er Guær, en ur grial : Èlmen é vou inourét en hani e fal d'er Roué inourein. Quenteh ean e gommandas d'Aman gobér hemb manq de Vardoché ér mod m'en doai larét, hac er promén ean memb partout dré er Guær. En dé-hont Doué e ziſcoas é Suſan, é ma mæſtr de changein, a pe gar, ſtad mab-dén. Ag un tu en humbl Mardoché e zou sàuét é gloër é quemènt ma heèllér bout, dré gonſeill ha dré zourn é enemis braſſan ; ag en tu-aral en orgueillus Aman e zou contraignét dré é avis propr de ſouplein dirac en hani e ziſpriſai én é galon. Goudé m'en doai Aman gorreit é enemis d'er bazèn a inour e chongeai preparein dehou é hunan, ean e retournas d'é di forh affligét, hac e gommançaſ hum glêm dirac é voès hac é amièt, péré é-léh er honſolein, e reſcondas dehou dihoal ne vezai bet en taul-ze ur fal Brofæci aveit-ou. Rac, e larènt-int, mar dè sàuét Mardoché a oaid er Juivèt, hui e eèll credein penaus, er péh-zou paſſét, n'en dè hoah meid er hommancemand a hoii malheur : ne vou quêt moyand deoh reſiſtein doh un enemis

quer puiſſant ; contraign vou deoh ſouplein idan-d'ou. Terriplæd ur Profæci eid ur galon orgueillus ! Gùélét vou quênt peèl doh hun acompliſſein. Doué e laufq gùéhavè er-ré en douge èl Mardoché, de vout haudaiét ha goaldrætét inemp d'er gùir ha ræſon : mæs ean e ouair ehue ou dihuèn, a pe vè mall ou delivréin ag en dangérieu é péré é vènt couéhét rac ma vè falét dehai bout perpet fidel d'é Lezèn.

FIGUR CXXXII.

Punition-Aman. Esther.

É Hoai hoah Aman é hirvoudein én é di, a pe oait deit a bèrh er Roué d'en avertiſſein de monèt guet-ou de leignein de Balès er Rouannès. En dé-ce Aſſuerus e gonjuras arrè Eſther de ziſclæriein petra hi doai de oulèn guet-ou. Nezè bî e laufquas un taul huannad, péhani e oai ur merche ag er glahar e vagai én hé halon a-oudé ma bi doai cleuét en drougueu e breparait d'er Juivèt. Hi e changeas a lihue hac a langage, en ul larèt : Prince, mar e hoès ur græce d'accordein deign, ſauvet mem buhé ha hani me fobl. Arlèrh hi e bèntas er malheurieu e oai preſt de gouéh ar er Juivèt, hac en ardeu velimus en doai implécét ou enemis, eit ou décriein hac ou diſmantein ol én un dé. Quentéh er Roué e oulènnas pihue oai en dén inſolant erhoalh eid abuſein ag é hanhue hac otorité eit commettein un torfæt èl henneh. En dén-ze, e reſcondas Eſther, e zou en treitour Aman, hou ç'enemis ha me hani. Aſſuerus, péhani en doai un himur mat ha léal, e chomas

bamét, a pe zas dehou conſidérein er ravage e oait preſt d'ohér én é Ranteleah, diarhèn er gonfiance raïvras en doai laquet én ur Miniſtr cruel; hac er chonge ag en diſclæration barbarhont de béhani en en doai couſantét, er chagrinai quemènt, ma sàuas a-zoh taul, eit monèt de bromén én ur-hoæd toſt d'er Palès. Nezè Aman trelattét guet en dangér a béhani é hoai menacét, e hum daulas ar ulé er Rouannès hac e gommanças d'hé ſuplhein de guemér truhé doht'ou. Ér memb momand er Roué e antréas ér gambr, hac a pe remerquas Aman ar er gulé-ze, ean e hum laquas én ur golèr éſtrange dré ma chongeai é falai dehou palforcein et Rouannès; ha quenteh ean e gommandas el laquad d'er marhue. Mæs dré bermiſſion Doué, péhani e hum blige é véhequad orgueil mab-dén, ha péhani e vuſul perpet er bunition doh en torfæt, unan a Officerion er Roué e laras dehou en en doai Aman én é di ur potance a zêc troætèd ha tri-uguênt preparét éſprès eit crouguein Mardoché. Hama, é-mé Aſſuerus, réd-è er ſtaguein doh-t'ou eit en éternein. Ér Princehont, é-mé S. Ambroès, ne gavas quêt un diſinour hum zilarèt ag er péh en doai grateit, a pe hanàuas é hoai contrél é bromèſs d'er ræſon ha d'er juſtice. Arfleuét oai bet inemp d'er Juivèt dré faus acuſationeu : mæs a pe za dehou diſolein er urionné, ean e zigarg é juſt colèr at er-ré e abuſai ag é buiſſance eit coll é uellan ſujité, de larèt-e, tud péré e oai quer fidel d'aboeiſſein é quemènt ma permettai dehai ou Lezèn, péhani e zihuènnai rantein d'en treu crouéét un inour deliét de Zoué é hunan. Aſſuerus e ras un diſclæration contrél d'er guetan, eit diſcoein peguemènd é hiſtimai er Juivèt, hac eit

rein d'antand é hoai bet trompét a p'en doai int trætét èl tud diſsèntt ha comploderion. Èlce un dén é hunan e laq ur Ranteleah peb-pèn, ha marhue en dén-ze e laq er peah hac en tranquilité partout. En Hiſtoër-ze e zeli degaſs chonge d'en dud é carg é ma eit commandein guet er juſt ha ræſon, ha non-pas eit bout commandét, é mant galhuét guet Doué d'er rang e zalhant; hac é rinquant éxamineïn ha pouizein er péh e baſs hac e arrihue, guet eun ne vehai é-méſq er-ré ou hantt, un Aman-benac, péhani e abuſehai ag ou honfiance eit coutantein é oal-inclinationeu, ha gobér é brofit particulér diar gouſt é Neſſan.

FIGUR CXXXIII.

Job ar é zeiléq. Job.

NE ouiér quêt ſur pegource é vihuai en dén ſantel Job; mæs goud e rér aſsès é rinquehai en darn-muyan ag en dud ſtudial é humilité hac é batiantæt. Cavein e rér aliét én é vuhé deu dra forh diæz de jaugein; ur vertu ihuel guet madeu bras. Er Scritur e vereh é hoai un dén juſt, léal, hac é tougeai Doué; é peèllai doh en droug, é teſsàuai ſantelemant é vugalé hac é hoffrai liès Sacrificeu eid et remiſſion ag er péhedeu e eèllènt ou dout commettét é-cuh. En diaul, dré jalouſi, e glaſquas en tu de zécriein é vertuyeu; mæs èl ne gavai crog er bet ar é œvreu, ean e hum daulas ar é intantioneu cuhét. Rac merchét-è ér Scritur en hum breſantas un dé é conſeill en Eutru-Doué, hac a pe oai goulènnét guet-ou mar en

doai conſidérét en dén ſantel Job, ean e reſ-condas hardéh-mat penaus, Job ne chervigeai Doué meid a gaus d'en avantageu tamporel e receuai guet-ou : mæs eit méhequad er gueuyad-ce ha diſcoein é hoai un affrontér, Doué e ras pouvoër dehou de lamein ol é zanné guet Job. Quenteh en diaul e impléas tout é valice eit diſconfortein en dén ſantel-ze ; hac eit ma ve-zai bet luèmmoh en taul, ean e lamas guet-ou quaſi én ur momand ól er péh en doai. Rac a pe chongeai Job bihannan é droug, é tas unan de larèt dehou é hoai bet lairét ol é lonnèt. Quenteh é tas un aral hac e laras dehou é hoai couéhét en tan ar é zevèd : ne oai quêt achihue mat conz henneh, a pe zas un drivèt de larèt dehou é hoai oueit ol é ganvallèt guet en ene-misèt : anfin arrihue e ras hoah unan de larèt dehou é hoai couéhét en ti ar é vugalé hac é hoènt ol lahét. Job e receuas quevèlleu quer chagrinus hemb bout troublét é mod er bet : é contrél, ean e hum daulas d'en doar eit trugai-nicad Doué, hac e laras er honzeu-men, péré-zou bet quer brudét a-oudé : Doué en dès int reit deign, Doué en dès int lamét gueneign ; Doué en dès groeit é volanté : é Hanhue ſantel re-vou mêlét. Reih oai de uélèt nezè é hoai divlam é intantioneu ; hac é gomportemand e chervigeai de burifiein, de ſonnad ha de gaërrad é vertu, durand ma hoai eid en diaul un taul déſeſpoër, dré ma hum uélai méhequeit guet en hani en doai claſquét méhequad. Rac-ce, èl n'en dès bèrh er bet ar en dud-vat meid é que-mènt ma ra Doué dehou, ean e hum breſantas arrè eit goulèn er bouvoër d'affligein Job én é gorv. Doué eit duein qùitt malice é enemis, ha diſcoein é hoai ſincèr vertu é ſervitour, el lauſ-

quas d'obér de Job er péh e garezai, meit n'en devai quêt lamét é vuhé guet-ou. Quentéh en diaul e afflegeas Job guet ur gouli quer blaouahus, ma laquas ol é gorv de vreinein. Contraign oai bet dehou hum dènn ar é deilêq, ha parein guet un darbot el louſteri e ridai ag é oulieu, hac er prinhuèd e grouéai én-ai. En diaul ne lauſquas guet-ou ag er péh en doai gùéharal, nameid é voès, a béhani en hum chervigeai eit tantein hé frièd hac aſſai el laquad de zibatiantein. Rac er voès-ce e jugeai doh en drougueu e andurai hé dén, é hoai bet væn é zevotion, hac e aſſaiai en doug de vlaſfæmein ha de gouéh én déſeſpoër. Mæs Job é-léh cheleuèt hé diſcourieu velimus, e ras dehi chairrein hé bêg, en ul larèt: Hui e gonz èl ur follès; a pe oèmb coutant ag er madeu e receuèmb guet Doué, perac n'en domb-ni ehue coutant ag en drougueu e zegaſs demb? Splann é huélai é hès hiès de zougein a bèrh en dud næſſan demb; ha S. Auguſtin ſouéhét ag é berſeverance ér momand-hont, e lar é hoai deit Job de vout paud gloriuſſoh ar é deilêq dré er victoër e zougas ar é voès, eit ne oai bet Adam gùéharal ér Baraouis terreſtr.

FIGUR CXXXIV.

Amièt-Job. Job.

EN diaul ne gavai quêt é hoai hoah bras aſsès affliction en dén ſantel Job; hac eit en tantein én ur fæçon paud anquinuſſoh d'é galon eit ne oai ol er péh e andurai én é gorv, ean e ſolitas tri ag é amièt de zonnèt d'er vi-

ſitein é ſigur partagein guet-ou er hloès e ſoufrai. Mæs é-léh cavouét conſolation guet-ai, ean e ſantas quênt peèl é hoai mall dehou hum zihuèn doh ou faus ræſonieu ha doh ou chongeu diléal. Job n'en doai mui quin conſortance meit doh é gouciance, péhani ne gavai nitra de demall dehou a-ſæd é vuhé treménét. Mæs é amièt diavis e aſſaiai kemel hoah guet-ou er gonſolation-ze, hac er forcein d'avouécin é hoai bet criminel é vuhé, rac ma hoai caſtiét quen éſtrange guet en Eutru-Doué. Ind e jugeai doh en drougueu e uélènt couéhét én un taul ar nehou, é hoai bet un torfætour bras; hac eit rein mui a bouïs d'ou diſcourieu affrontus, ind e hum vèllai a obér en dud abil, devod hac aviſét. Job e gavas en taul-ze hilleih ponnérroh eid ol er-ré-ral, ha caër en doai bet aſſai é peb mod ou degaſs d'er-ræſon, ind e ziſcoas peguemènt é ma dangérus hum bènnadein hac hum ahurtein guet faus ſantimanteu ha chongeu diſpleit a zivoud buhé divlam ſerviterion en Eutru-Doué. Rac èl ne gonſidérènt meid en aparanceu péré e jaugeai brahue aſsès guet er fal impreſſioneu ag ou ſperet, ind e gredai perpet é hoai cablus Job, rac in'er gùélènt trætét èl un dén cahlus. Mæs Doué e vangeas anfin é ſervitour, hac e hum laquas é colèr doh amièt quer cruel ha quen injuſt, en ul larèt dehai é chongènt hac é conzènt avèl tud ſol, ha ne vai bet pardonét ou faute dehai, nameit dré bedènneu en hani memb e glaſquènt paſſein eid un dén criminel. Arlèrh en exampl-ze, é-mé en Tadeu ſantel, ne jugeamb jamæs droug ag en dud juſt ér béd-men: mæs ehue ne yamb quêt d'iſtimein er-ré-zou corromplettoh én ou inean eit ne oai Job én é gorv, é ſigur m'ou

dès madeu én abondance. Rac er Fé ne guêt quêt liès dré er memb hènd guet er ſquêndeu Er-ré e ziſco bont puiſſant ha juſt, e vè li peur ha criminel dirac Doué : hac er-ré-zo diſpriſét èl tud peur ha cablus, e vè liès pihu é græce hac é vertu. Mab-dén ne uél meid e dianvès : mæs Doué e uél beèd en donn ag e galon. Eit diſcoein nezè d'en ol é hoai glan h divlam é ſervitour Job, ean e rantas dehou e hantér mui a dreu eit n'en doai collét guet a diaul : mæs bermen ean e bermèt liès ma chon é ſerviterion diſinourét ha décriét beèd er fi ag ou huhé ; rac pihue-benac e zezir quemé ſcuir ar exampl Jeſus-Chrouiſt ha hani er Sænt ne zeli dougein quin drougueu meid er-ré e gou chi hac e vlèſs en inean, nac iſſimein quin re companceu meid er-ré éternel.

FIGUR CXXXV.

Isaï Proſæt. Isaï.

(3219. 785 quènt J. C.)

ISaï e zalh é peb mod er hetan rang é-méſ er Brofætèt. È gannedigueah royal, é zevo tion excellant, é loquance divin, é æzemand hanàuein en treu de zonnèt en dès groeit a ne hou un dén admirabl é peb fæçon. Ean e gonz quer ſplann a Jeſus-Chrouiſt hac ag en Ilis, ma haval quêntoh doh un Aviélour eit doh ur Pro fæt. Unan ag er viſioneu remerquaplan en dès bet, e zou honnèn : Doué e apariſſas dehou é creis é vajeſté, pé, eit conz èl S. Yehàn en Aviélour, ean e uélas gloër en Eutru-Doué, péhani e oai azéét ar un tronn ihuel, ha tro-

ha-tro

na-tro dehou un afin a Cherubinèt, péré e gannai er Hantiq divin (*Sanctus....*) e gan hoah hamdé en Ilis de Zoué ér Sacrifice ag en Oveléh. Iſaï hamét é huélèt quer ſplann ſanteleah en Eutru-Doué, e gonceuas ur ſantimant quen izela nehou é hunan, ma laras é hoai raï gouchiét é zivès eid annoncein d'en dud treu quer marveillus. Quenteh unan ag er Cherubinèt-hont e gueméras diar en Autær ur hleuèn tan, guet péhani é touchas divès er Profæt, eit ou furiein. Goudé m'en doai en Æl aſſurét dehou é hoaï pur é zivès, ean e hum offias a volanté vat de berdêq d'er bobl ol er péh e vezai pligét guet Douè inſpirein dehou. Èr-ré-zou carguét a inſtrugein er-ré-ral, e gav guet Iſaï ul leçon caer ar er burtæd a intantion guet péhani é teliant annoncein conzeu Doué; hac eit ma pratiqueint er-ré guetan er péh e anſaignant, ind e zeh er pedein de zegaſs dehai ag en Nean, non-pas ur hleuèn hemb quin, é-mé S. Bernard, mæs ur gohad tan, eit ou rantein quer pur èl ma véritt bout tud péré e zalh léh Jeſus-Chrouiſt ar eñ doar. Iſaï e brofætiſas opèn cant vlai, hac achihue e ras anſin é vuhé dré ur marhue eruel: rac er Roué Manaſſé e ras en heſquênnad é bihue guet un heſquên coæd. S. Paul e ra mantion ag é varhue én é lihér d'er bobl Hebrus, a pe gonz a vertuyeu hac a ſouffranceu er Brofætèt: tourmantét int bet, é-m'ean, haudaiét, fouettét, garrottét int bet, ha laqueit ér priſonieu. Lod a nehai e zou bet hachét a dauleu mein; lod-aral e zou bet heſquênnét; anſin tourmantét int bet é peh-mod: chagrinét int bet durand ou buhé, abandonét, diſprifét, goal-drætét guet er béd, durand ne véritai quêt er béd poſſidein tud quer ſantel... Mêlét-è hoah

Iſaï én un andræd-aral ag er Scritur ér fæçon-men: Ezechias e héliai er péh e ourhæmenaï dehou Iſaï, péhani e oai ur Profæt puiſſant ha fidel de Zoué; péhani e uélas a-doſt er péh ne zeliai arrihue meit de beèl goudé, ha péhani e gonſolas er-ré e ouilai é Sion... Er Broſætèt ne ouhènt quêt bout mêlét gùel eit n'en dès groeit er Speret-Santel dré guêneu S. Paul hac en hani en dès ſcrihuét el Livr ag er goh Lezèn hanhuét en Eccleſiaſtiq.

FIGUR CXXXVI.

Jeremi Profæt. Jeremi.

(3375. 629 quênt J. C.)

EN-n'emb e zezir cavouét ur vertu admirabl, claſquèet-hi ér Profæt Jeremi. Santefiét oaï bet, èl S. Yehàn, itré digoſté é vam, ha commance e ras de berdêq ag en oaid a bemzêc vlai. Ean en doai bet ul lod vad a revelationeu a zivoud er malheurieu e zeliai couéh ar er Juivèt, hac el Livr ag é ganveu e ziſco n'en dès hanni ag er Broſætèt en dès int ſantét hac éxprimét quen tinèr èl-d'ou. Ean ou annonçai guet un nærh extraordinær, ha durand deu-uguênt vlai ean e berdêgas hemb-cès d'er bobl er menaceu terribl e inſpirai Doué dehou. Ul liberté quer genérus ou laquas imbèrr de guemér caz doh-t'ou ha d'er chagrinein a guemènt ma hèellènt. Mæs er Profæt e anduras perpet guet ur hourage hemb par en outrageu e rai dehou é enemisèt. É-léh bout ſcontét ag ou menaceu [illegible] ag en tourmanteu e breparènt dehou, ean [illegible]as ur grèd hoah berhuidantoh eit quênt,

d'aſſai hou honvertiſſein. Anſin er Brincèt e hum adreſſas doh er Roué Sedecias, péhani e garai Jeremi, eit goulèn guet-ou permiſſion d'en turel én ur hoh punce carguét a fang. Er Roué e oai bet goann aſsès eid accordein dehai ou goulèn, hac eid abandonein er Profæt de furi é enemisét. Mæs unan ag é Officerion e repreſantas huerhue dehou er vraſtæd ag er faute en doai groeit é quevir un dén quer ſantel, ha quentéh Sedecias e ras en tènnein ag er fanguêq-hont, é péhani ne oai quêt moyand dehou bihuein peèl, hac a-oudé ean en dihuènnas perpet doh malice er-ré ne garènt quêt vat dehou. S. Jerom e chom ſouéhét m'en dès eèllét un dén é hunan reſiſtein doh ur Prince, doh é Duchentil ha doh ur bobl antier, hac arlèrh ean e lar é vér contraignét de hanàuein a-ze ur buiſſance braſſoh eit hani mab-dén. Rac ag er hommancemand a Livr Jeremi ni e gav é promèt Doué en en devai groeit Jeremi haval dor ur pilèr-houarn ha doh ur vur-arêm, hac é vai bet attàu ferm hac aſiét mad en dreſpèt d'er péh en devezai ol en dud aſſambl groeit eit en diblantein, rac ma vai bet guet-ou eit en dihuèn. Ag er vamèn-ze é ma ſortiét ehue er gourage extraordinær e admiramb é buhé er Sænt. Creihuoh int bet eit tout er péh en dès groeit er béd inemp dehai, rac ma hoai ag en Nean é tai ou nærh dehai. Quemènt-ce e fal de S. Cyprian rein demb d'antand a pe lar penaus un dén de Zoué, péhani en dès Doué én é galon, é zoujance dirac é zeulagad hac é urionné én é vêg, henneh e eèll bout lahét, mæs ne fehai quêt bout feahét.

FIGUR CXXXVII.

Baruch Profæt.

(3404. 600 quênt J. C.)

ER renonci e ras Baruch d'en avantageu ag er béd eit béli partout er Profæt Jeremi deuſto d'é boén ha d'é fatiq, e zou bet gloriuſſoh ha profitaploh dehou, eit bout gannét a dud puiſſant. En drebad ma hoai Jeremi ér priſon, ean e annonçai hemb dougein d'er Brincèt ha d'en Duchentil er honzeu terribl e ordrénai é væſtr dehou larèt dehai a bèrh Douè. Ean e zalhas-mat dehou én é ol trebilleu, hac en aſſiſtas a guemènt ma heèllai én ol circonſtanceu ma hoai bet obligét de guh é raug é enemisèt. Jeremi e lar neoah é hoai bet preſt é Ziſcipl Baruch de goll courage, hac é commançaș un dé hum glêm ha larèt: Allas! malheurus ma hon! perac Doué é tegaſs-ean deign gloès-ar-hloès? ne ran perpet meit huannadal, ha jamæs repos ne gavan... Mæs Doué en acourageas dré guêneu Jeremi, a gaus de béhani é ſouffrai, ha péhani e repreſantas dehou n'en doai quêt léh de hum glêm ag é zrougueu, durand ma huélai ol er bobl én ur ſtad quen triſt; ne jaugeai quêt doh-t'ou claſq repos ér momand ne oai meit misèr partout, ha ne vèrn mèn é vai bet, Douè en devai perpet en dihuènnét hac er ſauvét. Arlèrh marhue Jeremi, Baruch e gonfortas er bobl dré inſtructioneu, é péré é remerquér, opèn un humilité parfæt, ur grèd berhuidant-eit gloër en Eutru-Doué ha ſalvedigueah é verdér. Chetu penaus é conz doh

Doué : Men Doué, cheleuet hur pedènneu ha tènnet ni a gaptivité a balamor deoh, eit ma tei en ol de hanàuein é hoh hun Doué. A lein en Nean, hou tamurance ſantel, taulet arn'amb ur ſeèll a druhé ha receuet hur pedènneu. Digueoret hou teulagad ha conſidéret: rac pihue e rantou gloër hac inour de Zoué? Ne vou quèt ſur er-ré varhue, péré e gouſq én tihoélhed ag ur bé, e reſpettou é juſtice. Pihue-vou entra nameid en inean péhani e hirvoud idan et louïs ag en drougueu hé dès groeit, ha péhani e guêrh plæguét ha languiſſant... Goudé m'en dès pèntét en tauleu vanjance en doai digarguét Doué ar é bobl, ean e lar hoah: Er juſtice e zou de Zoué, ha ne chom guenèmb meid er méh hur boud ean offancét. Ean e zéſq èl-ce d'er Grechénion, péré-zou Diſciplèt, non-pas d'er Broſætèt, mæs d'un Doué gruciſiét, ne tall de nitra ſouffrein ferm, ma ne ſouffrér guet humilité; ha mar dè er batiantæd er barſætion ag er garanté, en humilité e ſantefi ehue er batiantæt, hac èl-ce er batiantæt, péhani-zou dihuèn hac apoué en ol vertuyeu, e za de vout victoerius partout.

FIGUR CXXXVIII.

Ezechiel Profæt. Ezechiel.

(3420. 584 quênt J. C.)

EZechiel e gommançaſ profætiſein unêc vlai quênt marhue er Profæt Jereini, hac é viſſion e zou padét deu vlai ar n'uguênt. Eit boud ean captiv é Babylone, ne ceſſai quêt a berdêq d'er Juvèt e oai guet-ou é captivité. Ean en

dès bet viſioneu miſterius ha quen diæz de gomprenein, ma hoai dihuènnét é-méſq er Juivèt dob en-n'emb n'en doai quêt tregont vlai, leinein er hommancemand hac en achémand ag er Profæt Ezechiel. S. Gregoër en dès éxpliquét é guetan viſion, hac arlèrh en treu marveillus en dès larét, ean e ra d'antand é chom hoah ul lod-vat de larèt. Er viſion-ze e oai a buar lon hac a rodeu. Er puar lon-hont en doai peb-unan é figur hac é form diſtinguét, ha neoah ne formènt meid ur horv; juſt èl er rodeu péré e oai quél louyét en eil-én-éguilé, ma formènt, haval oai, unan hemb quin. Ne hum arreſtamb quêt de glaſq er hlom ag er miſtèr-ze: cheleuamb Sant Gregoër péhani e remerq é hoai el lonnèt-hont ur figur ag er Grechénion mambreu d'en Ilis, péré ne formant meid ur memb corv dré er broſeſſion e rant ol ag ur memb Fé, penaus-benac ne hum accordant quêt attàu ar mar a boénd-aral. Er hetan ag el lonnèt-hont e hoai haval doh un dén, en eil doh ul lion, en drivèt doh un éjon, hac er buarvèt doh un aigl pé ſplahoüer bras. Ind e verchai, revè S. Gregoër, é hès én Ilis mambreu péré en dès ur ſperet hac un hanàuedigueah excellant, ha péré-zou drès er-ré-ral er péh mei mab-dén drès el lonnèt: lod e zou courajus, èl lionnèt, de ſouffrein en ol trebilleu: lod-aral repreſantét dré un éjon, e hum offr é ſacrifice de Zoué dré ou mortificationeu: lod anfin baval doh en aigl, e hum sàu d'en ihuellan pazèn ag er gontamplation. Mæs ne formant neoah aſſambl meid ur memb corv, rac m'en dind ol joéntét dré er broſeſſion ag er memb Fé ha dré er pratiq ag er memb caranté. El lon[illegible]ius-hont e oai hoah, revè er memb

Doctor, ur figur ag en dud parfæt é ſanteleah, juſt èl ma hoai er rodeu louyét en eil-én-éguilé ur figur ag er ſimpl Fidelèt. Er rodeu-hont e sàuai a-zoh en doar a vuſul ma sàuai el lonnèt; rac er Fidelèt e avance trema en Nean revè ma havance ou Bugulion én ou raug. En éffæd, er Vugulion ſpirituel e zou haval doh aiglèt, péré e zoug ou fichonèt idan ou divaſquêl hac e neige drès-t'ai eit ou déſquein de neigeal. En eil viſion en dès bet Ezechiel, e zou bet perpet conſidérét bras én Ilis. Doué e zougas er Profæt de greis ur blacèn carguét a izili diſſéhét guet en amzér, de béré é commandas dehou gobér en dro, hac arlèrh ordrénein dehai toſtad en eil-d'éguilé ha hum blacein peb-unan én é léh naturel. Quenteh èl m'en doai er Profæt conzét doh en éſquern-hont a bèrh Doué, ean e gleuas guet-ai un trous blaouahus, hac ou remerquas ol doh hum joéntein: goleit oènt bet én un taul a guiq ha deit oènt de vout corveu parfæt, de béré ne vanquai mui meit buhé. Doué e ordrénas hoah dehou galhuein ag er puar horn ag er béd er memb ſperet péhani e ras gùéharal buhé d'er hetan dén ér Baraouis terreſtr, eit gobér er memb marveill é andræd er horveu-ze; ha quenteh ind e sàuas ol d'un taul hac e bariſſas lén a vuhé. Doué e vènnai diſcoein d'é ſervitour un diſtér limage ag er péh e arrihuou dé er Reſurrexion general ag er hiq, ha ni e uél a-ze guet deulagad ur Profæt, er péh e uélehèmb nezè guet hur ré propr. Doué e vènnai hoah rein demb d'antand dré er viſionze é heèll, a pe gar, reſuſcitein un inean ag er bé a hé goal-inclinationeu, eit rein debi ur vuhé néhué, hac é vehai hi deit dré un hir damurance ér ſtad a béhet, de vout haval doh

ur horv btein ha meinb doh éſquern diſſéhét. A gommance ean en dès groeit en inean a nitra; hac a p'en dès er péhet hé laqueit arrè de nitra aveid er vuhé éternel, ean en dès hé hrouéét a nehué. Mæs en eil Miracl e zou paud admiraploh eid er hetan : rac er hetan n'en dè couſtét meid ur gonz de Zoué ; hac en eil e zou er fréh a varhue un Doué deit de vout dén, hac er bris ag é Oaid précius.

FIGUR CXXXIX.

Daniel Profæt. Daniel

(3398. 606 quênt J. C.)

YOuanq-flam oai er Profæt Daniel, a pe oai bet caſſét captiv de Vabylone, idan Nabuchodonoſor. Deuſto ma hoai é Palès er Roué guet Anani, Miſaël hac Azari, ean e oarnai quer ſtèrd Lezèn Doué, ma refuſas perpet daibrein ag er hiq e chervigeait dehou ha d'é ganſortèt. Rac-ce ind e ſuplias Malaſar, péhani e oai carguét a ou ſoignein, de rein dehai lezeu de zaibrein é-léh er hiq-ce. Mæs en Offiçour-ze e zougeai a vout puniſſét, mar bezai deit d'er Roué remerquein doh ou min, é vezènt bet trætét autremant d'er mod ma commandai. Anfin ind er pedas d'obér un taul aſſai eit goud hac ind e vezai triſteit guet er bihuance e oulènnènt. Mæs é pèn dêc dé Malaſar ou havas paud gaillartoh ha lerrinnoh guet ou lezeu, eit ne oai en dud youanq-arat péré e zaibrai bamdé kiq mat ha delicat Doué e ziſcoai dré-ze peguemènd é plige en abſtinance ou, a pe vè ag é bèrh en hé fratiquét, ha

n'en dè quêt quemènd er hiq-è e vag mabdén, èl é venédiction e ra d'er bouéd. Doué e impléas, eit ſehuel Daniel d'en mourieu, er memb moyand en doai chervigét dehou é græ er Patriarche Jogeb. Daniel e ras neoah un dra-benac mui eit Jogeb; rac ean e zévinas hac e éxpliquas huné Nabuchodonoſor. Er Prince-ze en doai conſultét ol en dévinerion ag é Ranteleah: mæs hanni n'en doai eèllét er houtantein. Ol é larènt ne oai quêt poſſibl de zón dévinein petra en doai un aral hunéét: un dra caër vè hoah, é-m'en dint, a pe eèllér éxpliquein dehou petra e ſéneſi é huné. Er Roué ne oulènnai quêt gùel eit diſclæriein é hani: mæs Doué e bermettai ma hoai ancoeheit dehou, eit gobér ſplannein davantage é ol-buiſſance dré guêneu é ſervitour. A pe gleuas Daniel en en doai Nabuchodonoſor guet é golèr condannét é zévinerion d'er marhue, ean e hum laquas é pedèn guet é dri compagnon; hac arlèrh ean e hum breſantas dirac er Roué eit larèt dehou petra en doai hunéét. Prince, é-m'ean, n'en dès dén capabl de zévinein deoh hou ç'huné: mæs bout-zou én Nean un Doué doh péhani n'en dès nitra cuhét, ha péhani e revèl deoh hinihue er péh e arrihuou un dé. Hui e hoès gùélét ul limage braſſoh eid er-ré ordinær; é bèn e oai eur; é zivréh hac é ziſcoai beèd poul é galon, e oai argant; é gorv hac é zivorhèd e oai arèm; é zivarr e oai houarn, hac é dreid e oai lod houarn ha lod pri: arlèrh hui e hoès gùélét ur mein é tiſtag a nehou é hunan a-zoh ur manné, é heurtein doh treid el limage-ce ha doh er berhonnein èl pendr: nèzè er mein-hont e zou deit de vout ur piquol

manné péhani en dès carguét er béd. Chetu hou ç'huné ; cheleuet bermen petra e ſéneſ. Hui-è, Prince, er pèn eur-hont : ar hou lèrh é tei ur Ranteleah argant, péhani ne vou quêt quer puiſſant èl hou ç'hani : arlèrh é tei un drivèt, péhani e vou èl arem, ha goudé é tei unan houarn, péhani e fouildrou tout : anfin arrihue e rei unan, péhani e ziſmantou ol er-ré-ze, ha péhani n'en dou quêt a fin : henneh e zou repreſantét dré er meinhont e hoès gùélét é tiſtag hemb ſecour er bet a-zoh er manné, hac é tiſmantein en eur, en argant, en arem, en houarn hac er pri. Nabuchodonoſor e chomas bamét é cleuèt Daniel, hac e vènnas en adorein èl un Doué. Mæs er Profæt en diſtroas en ul larèt é hoai ag en Nean é receuai er ſclærdér-ze. Er Roué nezè e ziſclærias penaus, Doué Daniel e oai Doué en Douéèt, hac e hanhuas é Brofæt Gouarnour ag er Brovince a Vabylone ha mæſtr drès en ol dévinerion ag é Ranteleah. Mæs Daniel en trugairicas hac e oulènnas permiſſion de chom attàu én é Balès. Ean er pedas neoah de rein ur merche-benac ag é garanté d'é dri compagnon, Anani, Miſaël hac Azan, eit ma vezènt bet Iodêq ér gloër e gouéhai ar nehou, goudé m'ou doai ſecourét guet-ou diſtroein ur malheur diar paud a bènneu. Doué en dès hum bligét a viſcoah é tracein d'é ſerviterion en amzér heurus ag er Ranteleahhont péhani e oai diſtér a gommance, mæs péhani en dès gouniét én un taul er Ranteleaheu-aral, ha péhani-zou bermen ſtreàuét partout dré er béd. Petra-è ean, nameid en Ilis?

FIGUR CXL.

En tri Dén youanq ér Fournæz. Daniel.

(3417. 587 quênt J. C.)

D'Un nebediq goudé m'en doai Nabuchodonoſor sàuét Anani, Miſaël hac Azari d'en inourieu, ean e ras gobér ul limage eur a huar-uguênt troætèd a ihueldæd ha nàu a ledandæd, hac e gommandas d'é ſujité en adorein idan boén a vout taulét én ur fournæz ardant. Boud e oai é Babylone tud malicius péré, dré jalouſi doh tri compagnon Daniel, e hum laquas de ſpial doh-t'ai diarbèn en ordrénance-ze, hac ou acuſas dirac er Roué, rac ne adorènt quêt é limage. Er Prince e hum laquas é colèr: mæs en tri dén youanq-ce ne oènt quêt bet ſcontét ag é furi. E contrél, ind e reſcondas dehou hardéh mat penaus, en Douć e adorènt, e eèllai, mar carezai, ou delivrein: mæs ne vern petra e vezai arrihuét, jamæs n'ou devai adorét é limage nac é ldolèt. Nabuchodonoſor én arrage e gueméras eid un diſpriſance orgueillus ur reſcond quen hardéh a bèrh tud youanq, péré ne laquènt quin meid Doué é raug er Roué. Ean e ras ou garrottein hac ou zurel ér fournæz ardant, péhani e oai bet alumét éſprès ſeih gùéh creihuoh eid en ordinær. Mæs, èl ma lar er Profæt David, Doué e hum gavas a-hont èl ma hum gav hoah bamdé guet er-ré-zou affligét a gaus dehou. Rac un Æl e ziſquênnas devad-t'ai ér fournæz hac e beèllas en tan doh-t'ai én ur fæçon ne oai bet loſquét nitra ar ou zro, meid

el liameu guet péré é hoènt bet garrottét. Ind e ſantai memb é creis er flam ur hlouéhèn douce hac agréabl, hac en tan ag er garanté divin guet péhani é verhuai ou halon, e vougai er hloès ag en hani e oai tro-ha-tro dehai. Quenteh ind e hum laquas de drugarrièad Doué, ha de gouviein ol en treu crouéét de hum joéntein guet-ai eit er mêlein. Er Roué banét d'ur Miracl quer ſanſibl, ou galhuas de ſorti ag er fournæz, hac e gommandas d'é ol ſujité adorein en Doué e chervigeai Anani, Miſael hac Azari. Chetu en Edit e ras éſprès eit quemènt-ce : En Doué ol-buiſſant en dès groeit ém Ranteleah burhudeu caër ; rac-ce en hun nès formét en deſſein de vrudein é varveilleu, rac m'en dint ſouéhus, hac é vurhudeu, rac m'en dint bras : é Ranteleah e zou éternel, hac é buiſſance e zou a ol-viſcoah hac e vou de virhuiquin. En tri dén youanq-hont ér fournæz e oai, revè en Tadeu ſantel, ul limage ag er Sænt én affliction. A-hont en tan ne loſquas meit hameu ; hac amen en affliction ne ra meit diſmantein el louyage e hum gav gùéhavè é buhé er Sænt, ha puriſiein ou vertuyeu. Un Æl e ziſquênnas devad er-ré-hont : mæs Doué can memb e ziſquên é calon er-ré e ſouffr a balamor dehou. Er-ré-hont e gavas ur hlouéhèn flour é creis un tan péhani en doai devoret er-ré e oai toſteit eit ou zurel abarh : ha drougueu er-ré Juſt ou honſol hac ou ſanteſi, ha ne rant næz meit d'er-ré-zou caus dehai de ſouffrein. Er Roué-hont e avouéas dirac en ol é hoai puiſſant en Doué péhani ou dihuènnai : Mæs en Doué-ze e orto en dé ag é vanjance eit conſtaugnein er bélierion d'obér ſatisfaction d'é [illegible]iterion.

FIGUR CXLI.

Nabuchodonosor changét é lon. Daniel.

(3434. 570 quênt J. C.)

ARlèrh m'en doai Nabuchodonoſor gouniét en Egypt guet é armeieu ha fealet ol é enemisèt, ean e hum abandonas guet rai a lehuiné d'un orgueil quen divuſul, m'er puniſſas en Eutru-Doué, eid avertiſſein en ol dud, dré un exampl quen terribl, de chongeal dalh-mat petra int. Er Prince-ze en doai bet arrè un huné, péhani e oai ur revelation ag er fantance prononcét inemp dehou. Ean en diſclærias d'er Profæt Daniel, péhani en éxpliquas dehou ér mod-men: Prince, hui e hoès gùélét ur uèn vras péhani e yai de douchal doh en Nean, ha péhani e oai quer bodêq, ma holai ol en doar. Hé branqueu e oai admirabl ha carguét a bep ſort fréh: el lonnèt e zai de ziſcuéh idan-d'hi, hac en énèd e rai ou néheu én-hi. Hui-è, Prince, er nèn vras-hont: hou pouvoër e zou sàuét beèd en Nean ha ſtreàuét partout ar en doar. Arlèrh hui e hoès gùélét é tiſquên ag en Nean ur ſperet perpet dihùn, péhani en dès larét: Trohet er uèn-ze ha hamet-hi guet houarn: mæs lauſquet neoah hé gourièn én doar. Taulet-hi de-vout glubét guet er glouéh ha de vihuein guet el lonnèt beèd quene vou paſſét ſeih vlai. Chetu en arreſt en dès prononcét Doué inemp deoh: forbannét vehait a-véſq en dud ha bouttét de vihuein guet el lonnèt goué: hui e zaibrou foèn èl un éjon hac arrouſét vehait

guet er glouéh ag en Nean, beèd que n'hou pou hanâuét é ma Doué er mæſtr ag er Ranteleaheu, hac en ou ra d'en-n'emb ma car.... Er Profæci-ze ne dardas quêt a voud acompliſſét. Rac un dé ma hum blonſiai Nabuchodonoſor ag en œvreu caër en doai groeit gobér, hac ag er vraſtæd a Vabylone en doai batiſſét eit boud er Guær capital ag é Ranteleah, ean e ſantas é couéh ar nehou un taul a zourn en Eutru-Doué, péhani e acompliſſas én ur momand er péh en doai Daniel annoncét. Bouttét oai bet de vihuein guet el lonnèt goué durand ſeih vlai. É vleàu e zas de voud èl plu un aigl, hac é ivinèt èl crabanneu ur ſplahouër. En exampl-ze e ziſco peguemènd é puniſs Doué er vanité ſegrèd a galon mabdén, hac é houair diſcarr beèd ſtad el lonnèt er-ré e vènn hum ſehuel drès en dud. Nabuchodonoſor, é-mé S. Bernard, e zou limage er péhour. Doh hum ſehuel, ean e gollas é Ranteleaheu hac e zas de vout haval doh el lonnèt: ha mab-dén dré er péhet e goll græce Doué hac e za de vout haval doh en diaul. Mæs er Prince-hont e sàuas anfin é zeulagad trema en Nean, ha Doué en tènnas ag é ſtad miſerabl, eit el laquad èl quênt é pén é Ranteleah: hac èl-ce é harrihue ehue guet ur péhour péhani e huannad idan er bouis ag é visèr; rac opèn m'er sàu en Eutru-Doué ag er ſtad brutal a béhet, ean er groa hoah lodêq é buhé en Ælèt hac ér græceu ag en Nean. Rac-ce, é-mé un Tad ſantel ag en Ilis, mar en dès en orgueil changét gùéharal en Ælèt, ha mar change hoah bamdé en dud é diaulèt, en humilité e change ehue é Ælèt ré en devai bihuét èl lonnèt revè er hory hac èl diaulèt revè er ſperet.

FIGUR CXLII.

Balthasar condannét. Daniel.

(3466. 538 quênt J. C.)

BAlthaſar, Roué a Vabylone ha doaran Nabuchodonoſor, revè S. Jerom, e ras un dé ul leign vras d'en Duchentil ag é Balès ha d'er Brincèt ag é Ranteleah; ha dré ur molliah impi ha diſpriſus, ean e ras degaſs el læſtreu ſacrét en doai é dadieu rapinét gùéharal ag en Tampl ſantel goudé m'en doai quemérét Jeruſalem, eit rem én-ai d'ivèt d'é Officerion ha memb d'é hrouaguê. Doué eit puniſſein é ſacrilege, hac eit déſquein demb un hum vange abrèd pé dehuehad ar er-ré e brofann en treu glouéſtrét eit en inourein, e ras dehou remerquein doh er vangoer ag er sàll un dourn é ſcrihue tri guir, péré e oai, hemb ne chongeai, en arreſt ag é gondannation. Quentéh ean e ras aſſamblein en dud abil a Vabylone, eid éxpliquein dehou er guirieu-ze hac eit en tènnein a ambarraſs. Mæs é-léh éxpliquein petra e ſénefiènt, hanni n'eèllai memb ou leine. Donnèt e ras chonge nezè d'er Rouannès ag er péh en doai groeit Daniel gùéharal: hi e gonzas a nehou d'er Roué, péhani e ras er galhuein hac e gommançaș de hrateah dehou en treu caérran hac en inourieu braſſan, mar carezai éxpliquein petra e ſénefiai er guirieu-ze. Goudé m'en doai er Profæt laqueit dirac é zeulagad abominationeu Nabuchodonoſor, é dadieu, hac é bèhedeu propr, ean e laras dehou guet un

hardéhtæd ſantel : Prince , goarnet hou preſandeu eid oh hac eid hou tud ; mæs a fæd er ſcritur-ze , é han d'hé leine ha d'hé éxpliquein deoh. Doué en dès ſcrihuét hou condannation é tri guir : *Mane*, *Thecel*, *Phares*. Cheleuet bermen petra e ſénefiant : *Mane*, Doué en dès contét en déieu a hou Ranteleah, ha paré-è en amzér merchét guet-ou : *Thecel*, ean en dès hou pouizét ér balance ag é juſtice, ha n'en dès cavét nitra a vad én hou puhé : *Phares*, rac-ce hou Ranteleah e vou rannét itré hou ç'enemisèt. Balthaſar e inouras Daniel, deuſto d'en treu blaouahus en doai annoncét dehou, hac e oai toſt de voud acompliſſét. Rac en noz-ce, deu a Officerion er Roué Cyrus, péhani e aſſiégeai Babylone guet un armé conſidérabl, e baſſas ér Guær, hac e lahas Balthaſar. Exampl terrihl, é-mé S. Jerom, aveid er-ré e abus a dreu infinimant fantelloh, éit ne oai el Læſtreu ſacrét-hont. En dud-ce ne uéleint quêt marcè, êl Balthaſar, ou ſantance ſcrihuét dirac ou deulagad : mæs ind e eèll ncoah credein ferm é veint condannét, ma ne garant gobér pénigèn.

Figur CXLIII.

Daniel é toul el Lionnèt. Daniel.

UR uéh ma hoai deit Darius, yondr Cyrus, dé vout mæſtr a Ranteleah Balthaſar, ean e inouras er Profæt Daniel, hac er honſidéras perpet èl un dén de Zoué, dré ma houiai é hanàuai en treu cuhéttan, doh er péh en doái profætiſét gùéharal de Nabuchodonoſor ha de

Valthaſar. Rac-ce ean e hum avisas d'el laquad ér garg inouraplan ag é Ranteleah ; mæs doh er ſehuel d'en inourieu, ean e laquas é Duchentil de guemér caz doh-t'ou, ha de glaſq en tu d'er holl, couſteèt e vezai couſtét. Ind e garezai ou dout cavét ur biais-benac ar er Profæt, eit gohér er hondannein é juſtice ; mæs é vuhé direbræche e revinnai ol ou deſſeinneu. Anfin ind e aſſatas er ſomprenein én un articl é péhani é tihuènnai el Lezèn doh-t'ou sèntein. Eit quemènt-ce ind e gontraignas burhud er Roué d'obér un diſclæration dré béhani é tihuènnai doh é ſujité bras ha bihan, adreſſein pedèn er bet de hanni nameit dehou, durand ur mis, idan boèn a vout laqueit d'er marhue. Penaus-benac ma hoai groeit en otdrénance ſacrilege-ce éſprès eit ſomprenein Daniel, ha non-pas quin, ne hum gavas neoah meit-ou ér Ranteleah capabl de zougein Doué mui eid en dud, ha de refus hé héli. Rac en dreſpèt de zihuèn er Roué, ean e zigueorai quer clous èl quênt é feneſtri tair gùéh én dé, hac e ziſtroai doh Jeruſalem, eit gobér é bedén. É enemisèt e ſpiai mat doh-t'ou hac en acuſas èl un dén diſsènt ha revoltus. Er Roué, péhani e garai Daniel, e aſſaias er ſauvein : mæs é enemisèt e gommançaſ de venace ha de reſcond ne oai quêt poſſibl d'ur Roué hum zilarèt ur ùéh m'en doai ingagét é gonz ; ha rac-ce é hoai rét héli en diſclæration, ha turel Daniel é toul el lionnèt. En eun en doai er Prince-ze a ziſplige d'é Duchentil, e oai het creihuoh eid en dezir en doai de ſauvein er Profæt, hac e ras dehou en abandonein, én dreſpèt d'é galon, de vout devorét. Mæs quênt hum dènn a-dal en toul, ean e ras aſsès d'antand é houiai en en

doai Daniel mui de zougein a bèrh en dud, eid a bèrh el lonnèt, hac é hoai ingorto en en devai Doué delivrét é ſervitour; rac ean e ras ſièllein er mein e oai é ſtanquein ar nehou. En trenoz a vitin-mad, ean e zas a hærr ar vordèn en toul, hac e gavas er Profæt léu a vuhé. Er Miracl-ze el laquas quer ſouéhét, ma ras turel én é léh er-ré en doai ean acuſét. Mæs er-ré-ze ne oènt quêt bet reſpettét èl-d'ou guet el lionnèt-hont; rac ne ſonnai burhud ou zurel én toul, ne oènt devorét. Quetan ſourci Daniel a pe oai deit ér mæz, e oai bet trugairicad Doué, péhani en doai cbairrét bêg el lonnèt-hont, eit n'ou devezai quêt en daibrét; hac é exampl, é-mé S. Jerom, e zéſq d'er-ré-zou delivrét ag ur ſort lionnèt paud dangéruſſoh eid er-ré-hont, mêlein Doué ag ur faveur quer ſpécial. Er péhet, revè er Scritur, en dès dènd ul lion, hac e lauſq mercheu ag é zantadur, non pas ér horv, mæs én inean. Rac-ce er-ré-zou ſecourét guet Doué én afflictioneu, ha dihuènnét doh en tantationeu, e zou delivrét hoah gùel eit Daniel a furi el lionnèt.

FIGUR CXLIV.

Purtæt-Susann. Daniel.

NE gonzér quêt amen à viſioneu Daniel, rac n'en dint quêt paud dihaval doh er-ré e gavér é Apocalyps S. Yehàn. Ma n'en doai hoah er Profæt meit deuzêc vlái a pe arrihuas en Hiſtoër-men, bout-zou léh de gredein é ma bonnen er guetan action remerquabl ag é vuhé.

Suſann e oai mèrh d'Elcias, ha prièd de Joachim. Hi zud en doai hé deſsàuét a vihan, non-pas revè vanité er béd, mæs revè Lezèn Doué; hac er ſourci ou doai quemérét de zéſquein dehi hé Religion é cource, e zou conſidérét guet en Tadeu ſantel, èl er vamèn ag er vertuyeu en dès ſplannét én é buhé. Pe guemérehai en ol tadeu ha mameu ſcuir ar en exampl-ze, ne vehai quêt marcè quemènt de grial memp d'en dud youanq, nac inemp de vohanceu er béd. En anizér ma hoai brudét partout purtæd admirabl Suſann, deu sén avancét én oaid péré e jugeai er bobl én drebad-ce, ha péré, dré ou harg, e véritai hé ſecour de gonſervein hé vertu mignon, e gueméras en hardéhtæt divergont d'aſſai hé horromplein. Er Scritur e remerq é hènt liès de di Joachim, hé frièd, hac en hé gùélènt inou: mæs é-léh quemér ſcuir ar hé modeſti, ind e lauſquas hou halon de voud ampouiſonnét diarbèn hé brahuité. Er méh e viras doh-t'ai a ziſcoein quenteh ou inclination infam, ha peèl é hoènt bet quênd avouéein en eil-d'éguilé ou dezirieu impudiq. Anfin ind e hum aviſas itré-d'ai de ſomprenein Suſann ér momand ma vai bet hé hunan doh hum olhein én é jardrin. Ind e guhas enta toſt d'el léh ma teliai donnèt; hac a pe uélezant é hoai oueit hé métyon de glaſq dehi en treu a béré en hi doai dobér, ind e ridas d'hé ſolitein de gouſantein d'ou deſſein criminel, hac hé menaças, mar hi devezai reſiſtét doh-t'ai, a hé acuſein èl p'ou devezai hé ſomprenét é péhein guet un dén youanq. Mæs Suſann, en dar én hé deulagad ha Doué én hé halon, e reſcondas dehai ér fæçon-men: Ne uélan meit drougueu a bep-tu: rac mar groan

er péh e zezirét, é hon ſur a verhuel; ha ma n'er groan quêt, mé zou ſur ne vanquehait quêt a m'acuſein: mæs gùel-è gaeneign merhuel innoçant, eit commettein ur péhet dirac Doué péhani em gùél... Nezè en eu zén-hont guet méh ha counar ma hoènt bet refuſét, e zas de vout furius, hac e hum laquas de grial eu ur zigueor doreu er jardrin, hac é larèt d'er-ré e ridai d'er brud, en ou doai ſomprenét Suſann é péhein guet un dén youanq, hac en ou doai aſſaiét en arreſt; mæs é hoai hum ſauvét, rac ma hoai bet creihuoh eit-ai. Ind e gommandas quenteh ma vezai bet degaſſét Suſann en trenoz dirac-t'ai eit bout jugét.

FIGUR CXLV.

Susann delivrét. Daniel.

UN tarh-calon oai bet eit tud Suſann a pe gleuezant é hoai acuſét ag un torſæt quen énorm. Hanàuét oai guet en ol eit ur voès divlam é peb mod: mæs otorité hé acuſaterion e rai nezè ſeèllèt hé buhé treménét èl un hypocriſi. A pe bariſſas en trenoz dirac en eu Juge criminel-hont, ind e ras lemel hé voël diar hé face, eit m'ou devezai én ur mod-benac coutantét ou inclination infam ha cruel, péhani e yai de gondanein ur voès d'er marhue, rac n'hi doai quêt couſantét coll hé furtæt. Suſann e sàuai neoah hé deulagad trema en Nean hac e laquai hé honfiance é Doué én ur momand ne oai mui, haval-oai, eſpérance er bet eit-hi. Hi e gueméras Doué eit teſt a hé innoçance hac a valice hé acuſaterion, hac e ziſclærias a

voéh ihuel é hoai divlam ag en torfæt a béhani en hé acuſait. Condanét oai bet, revè el Lezèn, de vout lahét a dauleu mein ; mæs ér momand m'hé honduiait d'er marhue, Doué e inſpiras un dén youanq, hanhuét Daniel, péhani e hum laquas de grial ha de larèt : Eid on-mé n'en don quêt cablus a oaid er voès-ce. Tra admirabl, é-mé S. Bernard : ur hroaidur é hunan n'en dès quêt méh doh hum ſehuel inemp de faus acuſation deu Juge, péré dré ou otorité, en doai lorbét ol er bobl ; ha gìtel oai guet-ou bout ſeèllèt èl un dén préſomtuus pé ſcan a ſperet, eit hum rantein cablus dirac Doué, én ur goufantein dré é ſilance de varhue un innoçant. En ton ferm guet péhani é conzai, e ras d'en dud-hont digueor ou deulagad, hac er pedein de retourn guet-ai eid éxaminein en affær a nehué. Nezé Daniel e laras é hoai rét ſeparein en eu Juge péré en doai acuſét Suſann, hac ou interrogein en eil arlèrh égulé. Eit ou laquad ſurroh de hum drohein, ean e oulènnas guet er hetan idan pèh gùèn en én doai-ean cavét Suſann guet en dén youanq-hont. Henméh e hanhuas ur uèn ; mæs é ganſort, d'ur momand goudé, en dilaras hac e hanhuas ur uèn-aral. Quemènt-ce e ziſcoai ſplann é hoai er-ré cablus en doai acuſét ha condanét en innoçant, ha laqueit oènt bet d'er marhue ér mod ma hordrénai el Lezèn. Suſann, é-mé S. Jerom, e drugairicas Doué, non-pas én dout hé ſauvét ag ur marhue péhani e vezai bet heurus aveit-hi, mæs en dout reit dehi nærh de reſiſtein doh un tantation quen terribl. Ne zeli quêt bout ſouéh guenèmb m'en dès en Tadeu ſantel vantét quemènt courage er voès-hont. En éffæd, pèh gloër eid

er mèrhèt, ha pèh méh eid er malèt! Deu zén infam péré e oai conſidérét bras a gaus d'ou oaid avancét ha d'ou harg inourabl, e hum chervige ag en iſtim en doai er bobl eit-ai, eid aſſai corromplein un inean pur, ha rein mui a bouïs d'ou acuſation abominabl: mæs Suſann ne zouge quêt ou otorité. Hi e uél en dud ag un tu; mæs hi e gonſidér Doué ag en tu-aral. Hi e eèllai, haval vehai, ſauvein hé buhé hac é inour dirac en dud, en ul larèt é hoai bet palforcét de béhein; mæs a pe zai dehi conſidérein é hoai Doué teſt ha juge a hé action, hi e gavai é hoai güel dehi ſauvein é inour é gurionné, ha diſpriſein ur vuhé fragil, eit hum aſſurein a unan e badou birhuiquin. Diazéét oai ſonn én hé halon en diſpoſition-hont e rai d'er guetan Crechénion larèt: Ne fehai quêt bout neceſſité de béhein eid erré ne hanàuant quin neceſſité meid hum virèt a béhein.

FIGUR CXLVI.

En Idol-Bel. Daniel.

É Græ Evilmerodach, Mab Nabuchodonoſor, boud e oai é Babylone un Idol hanhuét Bel, de béhani é hoai bet sàuét un Tampl magnifiq. Er bobl e oai devod bras d'en Idolze, hac e brovai dehou bamdé deuzèc muſuſiad blèd ag er flourran, deu-uguênt avad ha güin a leih. De noz, Belean Bel e antréai én Tampl, dré ur oarèm ou doai groeit idan en doar; ind e gaſſai guet-ai en treu-ze e laquait ar en Autær, hac en trenoz ind e rai de gre-

dein é hoai ou Doué en doai-int daibrét. Er Roué, ſodét quer clous èl er bobl, e aſſaias laquad Daniel d'adorein é Idol; mæs er Profæt e reſcondas dehou ne adorai-ean meid un Doué bihue, péhani en dès crouéét en Nean hac en doar. Er Roué e chomas ſouéhét, hac e oulènnas guet Daniel: Petra, ne gavét-hui é ma Bel un Doué bihue? Ne uélét-hui peguemend a dreu e zaibr hac e ive bamdé? Prince, é-mé er Profæt en un hoarhein, hou trompein e rér: Bel n'en dès biſcoah daibrét nac ivét. Quenténh er Roué é colèr e ras galhuein Belean Bel, hac e laras dehai: Ma n'en dè quêt Bel e zaibr hac e ive er péh e laquér bamdé dirac-t'ou, beaih ingorto é varhuebait; mæs ehue mar dè gùir é ma ean ou daibr, Daniel e varhuou, rac m'en dès blasfæmét inemp d'un Doué Bel... er Profæt ne oulènnai quêt gùel, hac en noz-ce ean e ras laquad, èl bamdé, kiq ha gùin ar en Autær; mæs ean e ras é ſegrèd ſtreàuein ludu partout dré en Tampl, ha chairrein mad en doreu, ar béré é laquas er Roué é fièll. En trenoz, a pe remerquas er Roué ne oai ar en Autær nitra ag er péh e oai bet provét en dé quênt, ean e hum laquas de huchal a bouïs é bèn, ha de larèt é hoai Bel ur gùir Doué. Mæs quênd antréein, Daniel er pedas de durel ur feèll ar er paouér ag en Tampl, hac a pe zas dehou remerquein léh treid tracét él ludu-hont, ean e laras èl un dén bamét: Mé uél traceu tud ha ré bugalé... Contraign oai bet de Velean Bel avouéein ou faufoni, ha quenténh er Roué e ras ou laquad d'er marhue, ha diſtrugein en Idol. Mæs d'un nebediq goudé, er bobl e gouéhas én un idolatri-aral, quer goah èl er

guetan : rac Babylonis e hum laquas d'adorein, é-léh ou Doué Bel, un dragon blaouahus e oai ér Guær. Er Roué en adoraï chue, hac e vènnaï garnagein Daniel d'obér èl-d'ou ; rac n'eèllait quêt, é-m'ean, larèt ne oai quêt hennéh un Doué bihue. Mæs er Profæt e reſcondas dehou é hoaï preſt, mar carezaï, de laquad en Doué-ze de verhuel, hemb touchal doh-t'ou. Er Roué el laufquas d'obér ; ha quentéh Daniel e ras ur blodèn guet peèg, lard ha bleàu ; ean hé ras de zaibrein d'en dragonhont, péhani e dalpas ar en tache. Nezè er Profæt e hum laquas de hoarhein, en ul larèt : Chetu en Doué bihue e adoreoh. Mæs, eit en dout difariét er Roué hac er bobl, ean e receuas recompance er Sænt, de larèt-è, trebilleu ha ſouffranceu. Ind e gueméras caz doh-t'ou, rac m'en doaï larét er ùrionné dehaï, hac ind e gomplodas itré-d'aï en acuſein èl un enemis bras d'ou Douéèt, hac el laquad d'er marhue.

FIGUR CXLVII.

Delivrance-Daniel. Daniel.

BAbylonis, eit coutantein er haz ou doaï doh Daniel, e yas de gavouét er Roué eit er pedein d'el laquad itré ou deourn. Ean e vènnas larèt un dra-benac eit dihuèn er Profæt ; mæs ind e gommançaſ d'er menace, en ur deiall dehou é hoaï deit de vout Juiv, hac é tougaï bri d'un dén péhani e laquaï er Ranteleah peb-eil-pèn. En eun e ras d'er Roué abandonein Daniel de furi é enemisèt, péré en taulas én un toul é péhani é boaï ſeih lion énorm,

énorm, de béré é rait bamdé deu zén ha dihue avad, ha péré e oai bet lauſquét éſprès ſeih dé hemb tam-bouéd, eit ou hontraignein dré en nan de zevorein er Profæt. Mæs malice en dud ne fehai quêt donnèt de bèn a goll er-ré e blige guet Doué ſauvein : rac el lonnèt-hont e anduras nan quêntoh eit touchal doh un tam ar béhani ne rait quêt bèrh dehai ; hac-un Æl diſquênnét devad-ou én é briſon, e zalhas, é-mé er Scritur, bêg el lionnèt chairrét, hac e ras dehai reſpettein ur Profæt déſtinét guet en dud eit bout ou magadur. Ne oai quêt erhoalh ma tihnènnai Doué é ſervitour, ean e bourvaias chue dehou de dorrein é nan : rac ean e avertiſſas er Profæt Habacuc, péhani e oai .ér Judé, de monèt de Vahylone de gaſs de Zaniel el leign en doai apreſtét d'é vederion. Habacuc e reſcondas ne ouiai quêt mèn é hoai Babylone ; ha quenteh un Æl er heméras dré er bleàu, hac en dougas én un tauſ dedal toul el lionnèt. Daniel e drugarricas Doué ag er ſourci e guemér de zihnèn ha d'aſſiſtein é ſerviterion fidel ; ha goudé m'en doai daibrét, en Æl e zacoras Habacuc, guet leign é vederion, él léh m'en doai ean quemérét. É pèn er ſeih dé ma hoai bet Daniel ér priſon horribl-ze, er Roué e zas ar vordèn en toul, quêntoh eid ouilein dehou, eit guet er chonge a en tènnein ér mæz, ha chom e ras bamét a p'er gnélaſ lén a vuhé, ha hoah bamettoh a pe zas dehou conſidérein puiſſance un Doué, péhani-zou purpet fidel d'er-ré en dounge. Ean e ras turel ér memb toul er-ré en doai acuſet er Profæt, ha ne oai quêt bet a boén doh ou intèrrein goudé. Pe vehér bermen quer ſourcius, èl er Prince-hont, de buniſſein er-ré e

acus er-ré-ral é gueu, ne vehai quêt gùélét quel liès er vertu décriét hac er vince recompancét. Mæs, èl ma lar S. Gregoër, Doué e hermèt ma harrihue er ſort drougueu-ze, et tènnein a nehai avantageu caër; hac Abél en doai dobér a Gaïn, Jacob a Esàu, Jogeb ag é Verdér, David a Sàul, hac ol en dud vad ag er-ré fal, eid éxcelcein ha couronein ou vertu, dré er brizél dalhabl e rant dehai.

FIGUR CXLVIII.

En euzéc Profæt bihan.

OPèn er puar Profæt bras, de larèt-è, Iſaï, Jeremi, guet péhani é laquér Baruch, Ezechiel ha Daniel, Doué en dès hoah pourvaïét d'é Ilis deuzéc-aral, e hanhuér Profætèt bihan, rac n'en dè quêt (paud e faut) quer conſidérabl er péh e chom guenèmb ag ou œvreu, èl er-ré hun nès a zourn er puar-aral. Amzér er Brofætèt e zou padét puar hant vlaï, ha lod a nehaï en dès perdêguét durand cant vlai pèn-d'er-bèn : chetu ou hanhueu.

Ozé en dès profætiſét toſt de gant vlai, ha commance e ras eih cant pemb plai ar-n'uguênt quênt Jeſus-Chrouiſt.

Joël e vihuai é græ Ozé, de larèt-è, andro eih cant vlai quênt Jeſus-Chrouiſt.

Amos e vihuai ardro ſeih cant puar-uguênt vlai quênt Jeſus-Chrouiſt.

Abdias, revè en aparance, e vihuai é græ Amos.

Jonas e gommançaſ forh youanq de *brofætiſein*, ha bihuein e rai ardro eih cant pemb plai ar-n'uguênt quênt Jeſus-Chrouiſt.

Miché en dès profætiſét ſeih cant eih vlai ha hantér-hant é raug Jeſus-Chrouiſt. Ean-è e ra mantion a Gannedigueah hur Salvér é Bethléem.

Nahum e vihuai ſeih cant deu uguênt vlai quênt Jeſus-Chrouiſt.

Habacuc e vihuai é græ Jeremi ha Daniel, de larèt-è, huéh cant vlai quênt Jeſus-Chrouiſt.

Sophoni e vihuai ér memb amzér guet Habacuc.

Aggé e brofætiſai pemb cant uguênt vlai quênt Jeſus-Chrouiſt. Ean-è e acourageas muyan er Juivèt de vatiſſein a nehué en Tampl a Jeruſalem.

Zachari e vihuai é græ Aggé, ha n'en dès hanni e gonz ſplannoh eit-ou a Jeſus-Chrouiſt.

Malachi e zou bet en dehuchan ag er Brofætèt : rac é-oudé n'en dès bet hanni, beèd que n'en dè deit S. Yehàn er Badèour, a béhani é conz ſplann én é Brofæcieu.

Œvreu er Brofætèt e zuſco é hoènt ol conduiét guet er memb ſperet ha guet er memb grèd, eit gloër en Eutru-Doué ha ſalvedigueah é hobl. Ind e rai brizél d'er vinceu, partout él léh m'ou gùélènt, hac e annonçai d'en dud er Salvér e ortènt. Jeſus-Chrouiſt en dès hum chervigét a nehai eid annoncein é zonnedigueah peèl quênt mei gannét, eit diſcoein dré guemènt-ce é hoai a ol viſcoah : rac, èl ma lar er Scritur, er Profæci e zou unan ag er gùellan mercheu a Zivinité. Én éffæd, n'en dès meit Doué e eèll hanàuein en treu peèl quênt ma harrihuant, ha gùélèt er péh-zou de zonnèt, juſt èl er péh-zou paſſét. Ræſon en dès enta unan ag er Brofætèt de larèt, én ur obér goab ag en Idolèt : Annoncet demb en treu de zonnèt, ha ni e larou é vehaît Douéèt.

FIGUR CXLIX.

Jonas é cov er Balén. Jonas.

(3197. 807 quènt J. C.)

DOué, péhani ne bunifs jamæs er péhour hemb n'en avertifs én ur mod-benac é raug, eit en douguem d'obér pénigèn, e gommandas d'er Profæt Jonas monèt d'annoncein de Ninivis é hoai preſt é vanjance de gouéh ar nehai a gaus d'ou féhedeu. Mæs Jonas, é-léh hum laquad én hènd de Niniv, e yas d'un tu-aral, hac e ambarquas eit monèt de Tharſe. Doué, eit diſcoein n'en dès quêt de reſiſtein doh é volanté, hac é houair hum chervige a reſiſtance en dud eid acompliſſein é zeſſeinneu, e zegaſſas un tampeſt quen terribl, ma hoai bet contraignét er vartelodèt de durel ér mor ol er péh e oai én ou batimant. Nezè Jonas, forh chagrinét ag é ziaboeiſſance, e hum dènnas ér fond-de-cal, hac e hum daulas de gouſquèt. Mæs quênt peèl, er vartelodèt en dihouſquas, en ul larèt é hoai rét tènnein d'er billeu, eit goud doh péhani a nehai é hoai fachét en Eutru-Doué. Couéh e ras er bill guet Jonas, péhani e avouéas ne oai meitou pèn-caus d'ou malheur, ha n'ou doai meit en turel ér mor mar falai dehai hum fauvein. Hériſſein e rènt a gommance é cleuèt er gonſeill e rai dehai : mæs anfin dré forh ou fedein ha larèt dehai n'ou doai quin inoyand de fauv ou buhé, can e zas de bèn a galinein ou ſcrupul, ha d'ou laquad d'en turel ér mæz. Er mor, haval oai, ne oulènnai quin; raq

quentéh ean e zas de vout caër ha tranquil. Ér memb momand Doué e gommandas d'ur Balén lonquein Jonas, péhani én é briſon e gannas ur Hantiq caër a vènnoh hac a drugaré de viſericord en hani er honſervai én un dangér quer bras; hac en drivèt dé er Balén er repouſſas ar vordèn er mor. El-ce er vuhé e ſortias victorius à gov er marhue, eit merchein eih cant vlai é raug er victoër hemb par en dès Jeſus-Chrouiſt douguét ar er marhue hac ar en diaul, a p'en dè reſuſcitét lén a hloër, arlèrh en dout hum offrét, èl Jonas, de vout taulét ér mor ag é Baſſion eit ſalvedigueah er béd, ha bout bet tri dé ha tair noz ér bé, èl Jonas é cov er Balén. Diarbèn quemènt-ce ne zeliamb-ni larèt guet en Tadeu ſantel: Na miracluſſæd é teli bout er gurionnéeu a Grechéneah, a p'en dè ou figurieu memb Miracleu quer bras?

FIGUR CL.

Pénigèn Ninivis. Jonas.

DOué e gommandas arrè de Jonas monèt de Niniv, hac er Profæt e ziſcoas dré é bront aboeiſſance, é hoai bet profitabl dehou bout bet affligét. Ean e yàs inemp de guſtum er Brofætèt-aral, de berdêg de dud idolatr, eit bout hoah é quemènt-ce ur figur a Jeſus-Chrouiſt, péhani-zou deit de gonvertiſſein er bayannèt. Niniv, é-mé er Scritur, e oai ur Guær vras; ha réd-oai quêrhèt mad eit monèt é tri dé ag ur horn a nehi d'en aral. Ag er hetan dé ma hantréas Jonas é

Gurær, ean e sàuas é voéh hac e laras: Hoah deu-uguênt dé hac é vou diſtugét Niniv. Ninivis ſouéhét ag ur menace quen terribl, e cheleuas Perdéguéu er Profæt, ha guet ur Fé humbl péhani dé er Jugemant e von, revè Jeſus-Chrouiſt, condannation en dud diſcredus hac ahurtét, ind e arreſtas itré-d'ai m'en devezai en ol bras ha bihan yunét ha groeit pénigèn, eit ma vezai bet quer general ou ſatisfaction, èl ma hoai bet ou fallanté, hac eit ne vezai bet hanni exant a obér pénigèn, rac ne oai bet hanni exant a béhein. Ou Roué e hum humilras quer clous èl é fujité, hac e gùttas é orlemanteu royal, eit caſtlein é gorv ha couſquèt ar ur yoh ludu. Opèn er ſcuir a gonverſion e rai d'en ol, ean e zihuènnas daibrein nac ivèt dré un arveſt ſolamnel, é péhani é hoai comprenét memb el lonnèt. Pihue e ouair, e larai ean; martè Doué e guemérou truhé dohèmb hac hur pardonou. Ne oai quêt bet væn ou eſpérance: rac doh ou gùélèt humiliét ha changét, Doué e changeas ehue er ſantance en doai prononcét inemp dehai guet en dezir d'ou laquad dé changein quêntoh eit d'ou diſtrugein. En exampl-ze e rei, revè Jeſus-Chrouiſt, méh bras d'er-ré ne brezant quêt gobér pénigèn: rac er Grechénion e vériſt dougein hilleih mui er menaceu e brononce en Aviél inemp d'en dud ahurtét ér péhet, eid er-ré e brononças Jonas inemp de bayannèt. A pe zas d'er Profæt hanàuein en en doai Doué pardonét de Ninivis, ean e gommanças hum chagrinein guet eun a vout paſſét eit faus Profæt. Mæs Jonas ne oai quêt bet gueuyad eit en dout larét é vai bet diſtrugét Niniv

idan deu-uguênt dé : rac, é-mé S. Auguſtin, penaus-benac ma chomai hoah en tiér én ou sàu, gùir oai neoah é hoai diſtrugét Niniv dré er changemant a vuhé hé habitandèt. Nezè Jonas e hum dènnas ar ur manné toſt d'er Guær, é pèh léh é sàuas un apantiſs eit bout gùel én amén de uélèt petra e vezai arrihuét é pèn en eu-uguênt dé. Doué e ras ur Miracl eit laquad é Brofæt én abri doh er poahand ag en heaul, dré ur bodad deliàu-rid, péhani én un noz e gréſquas hac e olas é di. Mæs er joé en doai bet diarbèn er gommodité-ze ne oai quêt bet padus : rac en noz arlèrh Doué e gaſſas ur prean de biquein gourièn en deliàu-rid, péré e ſéhas quenteh hac e lauſquas er Profæt éxpoſét èl quênt d'en tuemzér ag en heaul, ha quen affligét ma commanças hum glêm ha goulèn merhuel. Doué e brofitas ag é driſté eit gobér dehou ſantein peguemènd é vé gloæzét é galon, a pe vè contraignét de buniſſein er béherion. Hui e hum afflige, é-mé en Eutru-Doué, rac m'en dè ſéhét un dra ne hoès bet poén er bet doh er plantein na doh er ſecour de gréſquein : compreret enta pebèh gloæs vehai bet eid-on-mé déſtruction Ninivis, ha peguemènd é telian bout douguét de bardonein d'ur Guær é péhani é hès opèn huéh-uguênt mil a dud péré n'en dint quêt hoah én oaid de zifforh en droug doh er mat !

FICUR CLI.

Heliodor fouetiét. Machab.

(3828. 176 quênt J. C.)

ÉN drebad ma commançaſ Seleucus Philopator condui er Ranteleah a Syri, er Juivét e vihuai é peah. Rac er Prince-ze eit boud ean ido'atr, e reſpèttai er Belêg bras Onias, hac e hourvæai peb plai er péh e oai requis eid er Sacrificeu e offiait de Zoué é Jeruſalem. Mæs un Officour ag en Tampl, hanhuét Simon, e vrouillas ol en affærieu dré un taul malice doh er Belêg bras Onias. En dén-ze e glaſquai a-beèl quênt troublein er peah é Jeruſalem: mæs èl ma cavai perpet Onias en tu de revinnein é zeſſeinneu digampèn, ean e gueméras ur haz quer velimus doh-t'ou, ma has de hum glêm a nehou doh Appollonius, General a arméyeu Seleucus. Ean e laras opèn é hoarnait én Tampl ur madeu bras, péré ne oènt quêt déſtinét eid er Sacrifieeu, hac a béré é heèllezai er Roué forh æz hum faiſiein. Diar er guevèl-ze Seleucus e gaſſas de Jeruſalem Heliodor, eit ſaludein ag é bèrh er Belêg bras Onias, ha goulèn guet-ou en treſoriеu ag en Tampl. Souéhét bras oai bet Onias a pe zas de Heliodor déviz dehou é gommiſſion, hac ean e reſcondas ne oai quêt can mæſtr, de rein en argantce d'er Roué na de hanni; rac ul lod vad a nehai e oai conſacrét eid antretenein en intanvézèt hac en énévadèt, ha lod-aral e oai de certæn tud, péré en doai int laqueit inou de Heliodor e laras gronce é hoai réd aboeiſ-

ſein d'er Roué hemb claſq quemènt-ce a droyeu. Er gonz-ce e blantas donn é calon Onias hac é hani er Juivèt, péré dré ou fedènneu hac ou dareu e gonjuras en Eutru-Doué de ziſtroein er malheur a béhani é hoènt menacét, ha de virèt ne vezai bet ttompét et-ré en doai credét laquad ou danné én aſſurance doh ou flaceiñ én é Dampl ſantel. Cleuét oai bet ou fedènneu én Nean : rac ér momand ma hantréai Heliodor eit pillein en treſorieu-hont, é ſoudardèt e ſantas ur vertu ſegrèd péhani ou laquas ol de ſclaſſein guet ſcont ha lorh, hac ou diſcarras ol d'en doar. Pariſſein e ras quenteh én Tampl un dén ar varh, péhani e vouéſtras Heliodor idan en tteid. Er memb momand é pariſſas deu zén youanq, brahue mar bet, péré e hum laquas a bep tu de Heliodor d'er fouettal hemb arsàu guet gùal, hac er bouttas anfin ér mæz ag en Tampl. Nezè ur-ré-benac e ſuplias er Belêg bras de guemér truhé doh-t'ou ; ha guet eun ne vezai deit d'er Roué chongeal é hoai er Juivèt en doai goal-drætét Heliodor, Onias e bedas en Eutru-Doué de uellad dehou. É hoai hoah guet é bedèn a pe apariſſas arré en eu zén youanq-hont de Heliodor, eit larèt dehou trugairicad er Belêg bras Onias, rac ne oai meid a gaus dehou en el lauſquènt é buhé. A hou tu, é-m'en dint, conſidéret penaus é hoh bet trætét guet Doué, hac annoncet partout é vraſtæt hac é buiſſance. Diar er gonz-ce ind e ziſpariſſas, hac Heliodor e hum ziſpoſas de retourn de zacor contt d'é væſtr ag é voyage hac ag er péh e oai arrihuét guet-ou. El ma huélai er Roué ahurtét èl quênt guet en dezir d'en dout en argant-hont, ha de gavouét

unan-benac eit monèt d'ou hlaſq dehou, ean e reſcondas: Prince, mar e hoès un enemis-benac, caſſet ean d'obér er gommiſſion, ha beaih aſſurét é tei én dro forh coutant; mar bè heurus aſsès eit ſauvein é vuhé: rac vertu Doué e ra hé damurance én Tampl-hont eit diſmantein ol er-ré e vènnehai er profanein.

FIGUR CLII.

Moliaheu gùélèt én æbr drès Jeruſalem. Machab.

(3834. 170. quènt J. C.)

EN emisèt er Belêg bras Onias, péré ne glaſquènt meid en tu d'en décriein, e yas d'en acuſein dirac er Roué Seleucus, hac e laras é hoai ag é bèrh é hoai bet goal-drætét Heliodor én Tampl. D'un nebediq goudé, Heliodor e ampouiſonas Seleucus, hac Antiochus e zas de vout Roué, é-léh é vrær. Nezè Jaſon, brær Onias, e hratas d'Antiochus ur ſomm-eur conſidérabl, mar carezai er ſchuel d'er garg a Veleg bras. Quênt peèl, Menelàus, é vrær, e offras ur ſomm braſſoh, hac e ras torrein Jaſon a garg. Mæs Menelàus, eit payein er ſomm en doai grateit d'et Roué, e hum laquas de rapinein el Leſtreu ſacrét, hac èl ma tai d'é vrær Onias temall dehou dalh-mat é ſacrilegeu, ean e ras el lahein. A guemènd e hanàuai er Beleg bras Onias, ne oai hanni ne oai bet chiffét ag é varhue. Er Roué Antiochus, deuſto d'er haz en doai doh er Juivèt ha doh on Religion, quilas neoah d'un dén quer ſantel, hac e ras

puniſſein é vultrér ſacrilege. Durand ma traſiquait èl-ce guet en treu ſacrét, malice er Juivèt e alumas, inemp de Jeruſalem, en tan a golèr en Eutru-Doué. Gùélét e oai bet drès er Guær, durand deu-uguênt dé, arméyeu doh hum fouettal én æbr, ha cavalerion armét guet hacheu ha guſquét én eur, é combattal en eil-doh-éguilé. Remerquein e rait er flecheu é monèt ag un tu d'en-aral, ou hlèanniér é linguêrnein hac ou dirénneu-eur é luihein. Cleuein e rait memb trous er roncèt é halopal, ha brud en armage doh hum hurtein. Mohaheu quen éſtrange e ſclaſſai goaid er Juivèt, péré ne chongènt meid a bedein Doué de beèllad er malheurieu a béré é hoènt menacét. Én drehad-ce, en impi Jaſon e zas é pèn ur vandèn tud haval doh-t'ou, d'attaquein Jeruſalem, guet en dezir de ziblaccein é vrær Menelàus; hac ean e drætas er Juivèt hilleih goah eit n'en devezai groeit ou braſſan enemis. Mæs quemènt-ce ne oai hoah meid er hommancemand ag ou drougueu. Rac, a pe gleuas Antiochus en defordr e laquai Jaſon é Jeruſalem, ean e zas ehue d'hé attaquein, ha diarbèn el louyage e oai ér Guær, ean e gavas en tu d'hé hemér. Nezè é commançaſ lahein ha hachein tout er péh e hum breſantai dirac-t'ou. Ur blijadur vras e gavai é valæſtrein guet é zeourn profân er péh e oai ſantellan én Tampl: ean e yas bèt-hac inſultein Doué er Juivèt, hemb chongeal, é-mé er Scritur, é h'eèllai en trætein èl m'en doai groeit de Heliodor. Mæs Doué en doai nezè abandonét é bobl, é Guær hac é Dampl, a gaus d'ou féhedeu; hac ean e zifcoai ſplann n'en dè quêt a gaus de ſanteleah el léhieu é tihuèn en dud; mæs é conſerv

quêntoh el léhieu a gaus de ſanteleah en dud e vè én-ai. Reih-è de uélèt ne vè jamæs ſachettoh Doué doh hun deſordreu, eid a pe bermèt, eit hur puniſſein, m'en anjuliér ean memb, ha ma profanér en treu ſantellan.

FIGUR CLIII.

Marhue-Eleazar. Machab.

(3837. 167 quênt J. C.)

HÉriſſein e rér a pe gonſidérér a doſt er péh e ras Antiochus é Jeruſalem. Goudé m'en doai pillét ha maſſacrét en darn muyan ag en habitandèt, ean e vènnas garnagein erré-ral de renonciein de Lezèn Doué, ha d'adorein en Idolèt. Laqueit en doai et chongece quer ſtèrd én é bèn, ma tihuènnai doh-t'ai gobér ceremoni er bet ag ou Religion : hac un dé ma recontras dihue voès devod, péré en doai circoncizét ou bugalé, ean e ras crouguein ou bugalé doh ou gougueu, hac ou zurel én ur yoh, diar el léh ihuellan a vurieu er Guær. En Tampl e oai carguét a abominationeu bèt-hac ar en Autær, ha ne oai mui burhud Juiv er bet e gredai gobér profeſſion ag é Religion. Anſin, eit méhequad er-ré goann ha ſcontét d'en tourmanteu cruel a béré en ou menaçait, Doué e ziſcoas un exampl a gourage. Eleazar, unan ag er pènneu bras a Jeruſalem, dén inourabl, mar boai, ha forh avancét én oaid, e oai bet folitét de zaibrein, inemp d'el Lezèn kiq hoh e breſantait dehou. Mæs èl ma cavai, é-mé er Scritur, é hoai gùel dehou andur ur marhue gloriùs, eit conſervein é vuhé dré ur péhet, ean e yas a

nehou é hunan én arbèn d'en tourmanteu e bre-parait dehou. Ur-ré-benac ag é amièt, dré un druhé cruel doh-t'ou, e ras degaſs kiq-aral, eit ma vezai credét doh er gùélèt é taibrein, en en doai aboeiffét d'ordrénanceu er Roué, ha m'en devezai, dré en diguiſemant-ce, fauvét é vuhé. Mæs a pe zas d'Eleazar conſidérein é oaid avancét, hac er vuhé divlam en doai perpet conduiét a vihan, ean e reſcondas d'en amièt lache-ze : Gùel-è gueneign merhuel, eit gobér er péh e gonſeillét deign. Ne jauge quet doh tud a me oaid boud diguiſét; ha Doué re-vireèt ne rehèn, dré ur fèntt èl honnéh, léh d'er-ré youanq de gredein é vehai deit Eleazar de vout payan d'en oaid a zèc vlai ha puar-uguènt, ha ne hum lauſquehènt de vout trompét guet ardeu a béré en em behai reit dehai un exampl cruel. N'en don quèt quer ſtaguét-ce doh er péhiq e mès mui de vihuein, ha mé zihoallou a ziſinourein mem bleàu gùèn dré un torfæt quer méhus. Mæs, hac en hum ſauvehèn-mé dré un diguiſemant èl henneh a dré deourn en dud, jamæs ne fehèn téh é raug en Eutru-Doué : rac-ce gùel-è gueneign merhuel hemb gobér nitra capabl de gouchi er gloer a me oaid avancét, ha lauſquein guet en dud youanq un exampl a gourage, eit ou déſquein de ſacrifiein ou buhé quèntoh eit manquein de Lezèn Doué... Nezè er-ré e glaſquai un tamiq quènt ſauvein é vuhé dré ur faus truhé doh-t'ou, e gommançaſ d'en trætein èl un orgueillus ahurtét, ha d'er malein a dauleu guet ou arrage. Er Vartirèt en dès a-oudé quemérét ſcuir ar en dén ſantel-hont, hac é exampl e zéſq demb hoah guet pèh ſourci é teliamb dihoal, èl ma lar S. Paul, doh ol er péh e eèllehai ſcandalein en ineanneu goann,

ha penaus é teliamb glorifiein Doué, dré ur brofeſſion ſincèr ag er urionné, hac é vehai diar gouſt hur buhé.

FIGUR CLIV.

Martir er ſeih Machabé. Machab.

EN dén ſantèl Eleazar, doh hum abandonnein itré deourn é voureàuion, e zezirai m'en devezai en dud youanq quemérét ſcuir ar nehou, ha Doué e agréas é zezir : rac quênt peèl, er ſeih brær e hanhuér ordinæremant Machabé, e ziſcoas ur gourage haval doh é hani, guet en differance ma hoènt bet tourmantét goah eit-ou. Garhue oai guet Antiochus cavouét tud youanq quer ferm én ou Lezèn; hac èl ma hoai ingorto a zonnèt de bèn a nehai dré nærh, ean e ras ou zourmantein en eil-goudé-éguilé, é preſance ou mam. Trohét oai bet de guetan ou zead, ou bizièt deourn ha treid, arlèrh é hoai bet digourhènnét ou fènneu, ha goudé ma hoènt laqueit èl-ce én ur ſtad horribl, en ou zaulait de roſtein én ur gautèr, eit mouguein én tan er péhiq a vuhé e chomai hoah én ou horv. É creis en tourmanteu ind e avouéai humblemand é hoènt trætét èl m'ou doai méritét, hac e adorai dourn en Eutru-Doué en ur zacor dehou ou buhé, guet ur ferm eſpérance en hé dacorou arrè dehai, ér reſurrexion general ag er hiq. Eit boudind itré deourn un tirant, ne zougènt quêt repreſantein dehou peguemènd é hoai cruel ha barbar én ou hevir, na larèt dehou guet un ton ferm en en devai hanàuét un dé, ar é gouſt, petra-è combattal inemp de Zoué, hac

é vezai deit de voud ur bihuance éternel d'é vanjance, arlèrh en dout chervigét d'é juſtice èl ur bènhuêq puiſſant eit caſtiein é bobl. Antiochus counarét ha méhus bout feabét guet courage er verdér fidel-ze, e affaias ahoél gounid er youancan dré gaër. Rac-ce é ras-ean galhuein é vam, guet er chonge en bé devezai groeit d'hé mab sèntein doh é ordrénanceu ſacrilege. Mæs er vam courajus-ce, péhani e vou de jamæs ſcuir er mameu; e dènnas hé mab a coſté, hac é léh conz dehou a sèntein doh er Roué hac a ſauvein é vuhé, hi e ras dehou ur pèntadur quen nærhus a vanité mab-dén hac a vraſtæd en Eutru-Doué péhani é human e vérit bout dougét, ma reſcondas quenteh en dén youanq-ce d'é voureàuion: Petra e ortét-hui? Ha hui e chonge é hein de dorrein Lezèn Doué, eid aboeſſein d'hou Roué Antiochus? Ean e venaças en tirant ag er bunition terribl e oai refervét dehou, en ul larèt é hoai diſtannét guet é oaid ha hani é verdér colèr en Eutru-Doué inemp d'é bobl. Er honzeuze e velimas counar Antiochus, péhani e ras digarg ar henneh en tourmanteu cruellan e fehai boud invantét. E varhue e gonſolas é vam, péhani e hélias er memb dé er-ré hi doai caſſét én hé raug dirac Doué, hac e gaigeas hé goaid guet hani hé bugalé, de béré é hoai bet mam dihue uéh. Er voès-hont e zou bet confidérét guet en Tadeu ſantel èl er pén-caus arlèrh Doué de zevotion hé bugalé. Hi e impléas eit ou acouragein d'andur er marhue a balamor d'ou Hrouéour, en ol mercheu a garanté e implé er mameu-aral eit ſodein ou ré guet er béd. Hé fé bihue e vougas én hé halon en ol ſantimanteu ag en natur, ha ne zougai quin meit ne vezai deit

de unan-benac a nehai manquein a gourage é creis en tourmanteu. Anſin hi e zeſq d'en tadeu ha mameu é teliant laquad ou gloër principal de zeſsàu quen erhad ou bugalé, ma veint perpet diſpoſét de ſacrifiein ou buhé de Zoué ha d'andur er marhue a volanté vat quêntoh eit diſplige dehou.

FIGUR CLV.

Judas Machabé. Machab.

(3838. 166. quênt J. C.)

DUrand ma haſſaiai Antiochus diſtrugein er Religion ér Judé, un dén inourabl, hanhuét Mathathias, e hum dènnas guet é vugalé é Modin. Mæs imbèrr en tirant e gaſſas ehue de gontraignein er-ré e oai ér Guær-ze de ſacrifiein d'en Idolèt. Un tarhcalon oai eit Mathathias guélèt en darn muyan ag er Juivèt é renonciem d'ou Religion guet eun a vout tourmantét, ha caër e oai bet aſſai er gounid, ean e reſcondai dalhmat penaus, hac é vezai deit d'en ol sèntein doh Antiochus, eit-ou-ean hac é vugalé jamæs n'ou devai aboeiſſét meit de Lezèn Doué. Ér momand ma rai d'en ol un exampl a gourage hac a fidelité, ean e uélas ur Juiv é havance eit ſacrifiein d'en Idolèt. Quentéh Mathathias ér mæz a nehou é human guet ur golèr ſantel, e hum daulas ar er Juiv ſacrilegece hac el lahas ar en tache, guet Offiçour Antiochus. Arlèrh ean e fortias ag er Guær en ur grial de ol er-ré e zezirai bout de Zoué, en héli d'en deserh. D'un nebediq goudé ean e gouéhas clan hac e varhuas en un avertiſſein

é vugalé hac er-ré e oai guet-ou, de vout ferm ha courajus de zihuèn ou Lezèn diar gouſt ou buhé. Quenteh é vab Judas, péhani e oai bet hanhuét General ag en armé, e aſſaïas tolpein er péhiq e chomai a dud divlam ha gùir ſerviterion de Zoué. Rac èl ma laquai é ol confiance é Doué, ean e zougeai ne vezai hum gavét é-méſq é ſoudardèt unan-benac capabl dré é vuhé direih de dènnein ar nehai colèr en hani e eèllai é hunan ou ſauvein. Ur uéh m'en doai aſſamblét én ul léh aſſurét ur vandèn tud pur ha dibéh é peb mod, ean e gompoſas un armé a uéh cant mil dén, hac e yas d'attaquein é enemisèt. Er ourhæmèn e ras dehai, e oai laquad ou ol fiance é Doué ha gounid é viſericord hac é aſſiſtance dré er yun, er bedèn hac en dareu. Guet er ſort armage-ce, e larai-ean, ne hoès nitra de zougein a bèrh en arméyeu nombruſſan: rac Doué ne ſeèll quêt doh en nombr; mæs ean e ra er victoër d'er-ré ma plige guet-ou. Scuéh-è anfin é batiantæt, ha ne ſouffrou quêt ma vou profanét peèlloh é Dampl ſautel, na maſſacrét quin ag é ſerviterion. Diar en diſcour-ze ean e avert ſſas er-ré eunus hac er-ré en doai un affær-benac, de hum dènn ag en armé, hac arlèrh ean e hum ziſpoſas de monèt guet é ſoudardèt partout él léh ma vai bet requis. En dud a Ilis e zeli, é-mé S. Ambroès, eit condui erhad pobl en Eutru-Doué, quemér ſcuir ar en dén admirabl-hont. Ur Perſon ſantel e zou, èl Judas Machabé, ur gigant péhani e guh é hobl idan é armage, rac èl m'en dè lén a vertu er Speret-Glan, ean e uſq ehue en armage-hont en dès Sant Paul hanhuét armage Doué. Haval-è hoah doh ul lion; rac en dangérieu braſſan ne

hènt quêt el laquad de greinein, hac é galon ne hanàu quin doujance meit hani Doué. Judas Machabé, é-mé er Scritur, e zihuènnai é ſoudardèt guet é glèan; hac ur Bugul mad e laq é zevèd én abri guet er glèan ſpirituel a gonzeu Doué: rac ean e gonfort er-ré goann; ean e ra nærh d'er-ré creihue, hac e gombat hemb arsàu pé eit dihuèn credèn en Ihs doh hé enemisèt, pé hé reglemanteu ſacrét doh comportemant deſordr er Grechénion lache.

FIGUR. CLVI.

Victoërieu Judas Machabé. Machab.

GOudé m'en doai Judas hum breparét d'er brizel dré er yun hac er bedèn, ean e yas d'attaquein armé Appollonius; hac arlèrh m'en doai ean memb lahét er General-ze guet paud ag é ſoudardèt, ean e gueméras é glèan a béhani en hum chervigeas perpet a-oudé. Er victoër-ze e vrudas quemènt hanhue Machabé, ma hoantai quemènt hanni e garai en inour, en dout affær guet-ou. Guet en ambition-ze é tas Seron, General a Syri, d'en attaquein guet un armé puiſſant. Mæs é lèh inour e glaſquai, ne gavas meit méh ha domage. Dihue victoër quer glorius e laquas Antiochus de guemér ur haz quer velimus doh Machabé, ma formas en deſſein de revinnein é Ranteleah a fæd tud hac argant, quêntoh eit manquein a z'ſtrugein aquêrh er Juivèt. Ean e gaſſas d'er Judé Ptolomé, Nicanor ha Gorgias, en tri gùellan arméour ag é Ranteleah, é pèn deu-uguênt mil dén ar droæd, ha ſeih mil ar varh. Blaouahét oait é huélèt

un armé quen nombrus, ha quen ingorto oait ag er victoer, ma tai a bep tu Marhadision d'hé havouét eit prenein sclavèt Juiv arlèrh er hombat. Mæs Judas Machabé ne gollas quêt courage, hac ean e impléas arrè é armage ordinær, de larèt-è, er yun hac er bedèn, eit distannein colèr en Entru-Doué. Discoeit dehai, e larai ean d'en tri mil dén e oai guet-ou, discoeit dehai en e hoès calon: rac gùel-è demb merhuel ér hombat, eit gùélét hun Tampl santel revinnét. Combattamb enta guet courage; mæs beèmb ehue coutant ag er péh e bligeou guet Doué reglein. Hou peèt chonge penaus é hoai bet sauvét hun tadeu ag er mor-ru a pe oai bet bèét Pharaon guet é armé blaouahus.... Er momand-ce é commanças er hombat, hac imbèrr er victoer e hum laquas doh tu Machabé, péhani e gannas quentéh ur Hantiq a drugairé de Zoue. Er blai arlèrh Lysias e laquas ehue én é chonge de zonnèt d'er Judé eit reparein coll ha difinour Antiochus é væstr. Mæs durand ma hoai é preparein é armé, Machabé e labourai de reparein Jerusalem a uellan ma heèllai. Ean e gommanças dré en Tampl, é péhani é laquas Belean divlam é peb mod. Nezè ean e sàuas un Autær nehué é léh en hani e oai bet profanét dré abominationeu en idolatrèt, hac e ras gobér a nehué ol er péh e oai requis én Tampl. A pe oai achihuét ol el labour, ean e ras bannein ur Gouil solamnel eit consacrein en treu-ze de Zoué, hac arlèrh ean e yas én arbèn de Lysias. Eit discarr orgueil é enemisèt, Doué e zegassas dehou ur secour péhani e oai bet gùélét guet en ol. Rac parissein e ras ér hombat pemb cavaliér minnétmat ha nærhussoh eit tud ordinær, a béré

deu e hum zalhai a bep tu de Judas Machabé eit en dihuèn, hac en tri aral e dènnai ar en enemisèt javelodeu, péré e zallai lod hac e ſcontai lod-aral. Doué, èl ma remerq en Tadeu ſantel, én dès diſcoeit dré un exampl quer ſanſibl é ma ean e zihuèn é cuh é ſerviterion ér hombatteu é péré en ou ingage; ha pe zehai dehou digueor hun deulagad èl ma ras gùéharal d'er Profæt Elizé, ni e uélehai ſplann é ma ag en Nean é ta hun ol nærh, hac é hès mui a Ælèt a du dohèmb, eit ne zou a dud hac a ziaulèt inemp demb.

FIGUR CLVII.

Marhue-Antiochus. Machab.

(3841. 163 quènt J. C.)

ÉN drebad m'en doai Judas Machabé diſmantét arméyeu Antiochus ér Judé, er Prince-ze e receuas un affront forb anquinus ag un tu-aral. Guet é gounar ean e gueméras er reſolution de hunn vangein ar er Juivèt ag er méh e rait dehou partout: rac-ce ean e gommandas d'é armé quêrhèt trema Jeruſalem. Mæs èl ma havançai guet un hærr extraordinær, ean e gouéhas ag é chariod hac e flaſtras ol é gorv. Er Prince orgueillus-ce péhani, é-mé er Scritur, en doai touyét ur momand quênt é hai de ræzein Jeruſalem ha d'hé laquad de chervige de vé d'er Juivèt, ha péhani e chongeai guet-ou commandein d'er mor ha bout capabl de bouizein er mannéieu én ur balance, e ſantas dourn en Eutru-Doué doh en [illegible]rr ha doh er mouéſtrein doh en doar. Er [illegible]até e hum laquas én é gorv, durand ma

handurai én é voêlleu gloæzieu cruel, eit er puniſſein, é-mé er Scritur, ér memb fæçon m'en doai tourmantét er-ré-ral. Er prinhuét e ſortiai a-bartout ag é gorv : é guiq e gouéhai a béhieu hac e daulai ur vlaz capabl de buſſuniein é ſerviterion hac é armé. Quemènd a zrougueu én un taul e ras d'er Prince-ze diſtroein doh-t'ou é hunan hac avouéein é hoai un dén èl er-ré-ral : Juſt-è, é-m'ean, ma tei en ol de hanàuein é mant chugét de buiſſance Doué, ha mab-dén ne zeli quêt claſq hum ſehuel ihuelloh eit ſtad ha condition en dud. Nezè é tas chonge dehou ag en torfæteu horribl en doai commettét é Jeruſalem ; hac er remordeu ag é gouciance joéntét guet er hloæs e ſantai, e ras dehou hanàuein é hoai eit er puniſſein ag træteinanteu barbar en doai groeit d'er Juivèt, en en affligeai Doué ér fæçon-ze. Ean e changeas er reſolution en doai quemérét un nebediq quênt, d'ou diſtrugein bras ha bihan : é contrél, bermen ean e bromèt é hacordou dehai ou liberté, peb ſort faveurieu particuliér hac é brotection royal : ean e bromèt opèn é tacorou ol er gloéſtreu ſacrét en doai rapinét ag en Tampl, hac é fourniſſou guet é hani propr tout er péh e vou neceſſær eid er Sacrificeu : ean e bromèt memb é quenérou hac é héliou ou Lezèn, hac é hei d'er puar-horn ag er béd eid annoncein d'en ol puiſſance er gùir Doué. Arlèrh promeſſeu quen admirabl ean e ſcrihuas d'er Juivèt ul lihér carguét a vercheu a iſtim hac a garanté eit-ai. Mæs, èl ma lar er Scritur, couéhét oai vanjance en Eutru-Doué ar nehou, ha prononcét oai é ſantance én Nean. Rac-ce ar er poénd de verhuel er ſacrilege-hont e oulènnai miſericord péhani ne vezai bet jamæs acordét dehou. El-ce é hachihuas Antiochus é vuié

criminel, hac é lauſquas guet en dud un exampl terribl, eit ne orteint quêt beèd en dehuehan termén de oulèn pardon ag ou téhedeu, hac eit ma vihueint quen erhad ma véritou dehai ou buhé reglét er græce de verhuel é caranté Doué. Rac ne zehamb quêt ancoehad er gonzmen a S. Auguſtin: Ha fallein e ra deoh merhuel erhad? hama, bihuet erhad: rac pibuebenac e vihue erhad ne fehai quêt merhuel é goal ſtad. Er marhue mad e zou recompance er vuhé vat.

FIGUR CLVIII.

Marhue Judas Machabé. Machab.

(3843. 161 quênt J. C.)

ANtiochus quênt merhuel e ziſclærias Roué én é léh é vab hanhuét ehue Antiochus, pehani é léh profittein ag el leçon e lauſquai guet-ou marhue canvéus é dad, e ziſcoas imbèrr er haz en doai ehue doh er Juivèt. Rac urré-benac a nehai dré jalouſi doh reputation Machabé, e yas de gavouét er Prince-ze hac e hunn glêmas é gueu a Judas en ul larêt é trætai er Juivèt èl un tirand, ha ne oai meit ou e virai doh-t'ai a hanàuein Antiochus eit ou Roué. Quentéh ean e avançaſ trema Jeruſalem guet un armé a zeu gant mil dén ar droæd ha pemb mil ar-n'uguênt ar varh, guet deu olifant ha tregont, péré e zougai ar ou hain toureu ihuel guet deu zén ha tregont é peb-hani. Pehèh quen terribl é pariſſai en armé-ze, Judas hé attaquas hac e ziſtrugeas un tarh-bras a nehi. Mæs Eleazar, é vræ, e ras un action paud caërroh. Rac èl ma remerquas é-méſq en oli-

ſandèt hont, unan harnæzét pihuiqueoh eit er-ré-ral, eàn e chongeai guet-ou é heèllezai er Roué boud ar henneh. Hemb cheleuèt quin caeid é gourage, ean e ridas trema el lon-ze, en ul lahein a glei hac a ziheu ol er-ré e hum braſantai eit en arreſt. Ean e hum laquas idan é gov hac en træzas guet é glèan. Quenteh en eilfand e gouèhas marhue hac e ſlaſtras Eleazar idan-d'ou. Un action quer courajus e laquas Antiochus hac é armé quer ſouéhet, ma ras peah guet er Juivèt. A-oudé Judas en doai bet hoah de hum zihùen doh peb ſort enemisèt, Lod e aſſaiai er ſomprenein; lod-aral èn attaquein diſolo-caër. Èn drebad-ce Nicanor e zas de Jeruſalem a hèrh er Roué Demetrius, hac e gommanças d'obér goab ag er Sacrificeu e offrant inou, ha de larèt d'er Juivèt é hai de ræzeiu er Guær hac en Tampl, ma ne garezènt laquad Machabé itré é zeourn. Mæs Doué eid acouragein Judas de reſiſtein, e ras dehou gùélèt é viſion er Belêg bras Onias, péhani en ur ziſcoein dehou er Profæt Jeremi, e laras er bonzeu-men: Chetu en hani e bèd hemb arsàu eit delivrance er Guær ſantel hac eit ſalvedigueah er bobl. Judas eit rein ehue courage d'é ſoudardèt, e zéviſas dehai er viſion en doai bet; hac arlèrh ean e yas d'attaquein Nicanor guet er glèan eur en doai receuèt a zourn er Profæt Jeremi. Lahét oai bet Nicanor er hetan-tout, ha quênt peèl ér-ré e chomai bilsue ag é ſoudardèt, e aſſaias hum ſauv. Er Juivèt e gaſſas guet-ai corv Nicanor, hac e drohas é oug hac é zourn diheu, en doai sàuét gùéharal eit menace en Tampl. Ind e hachas ehue a damigueu é dead, péhani en doai quel liès hlasfæmét memp de Zoué, hac hé ras d'en énèt de zaibrein. Ind e inouras dré ur Gouïl ſolamnel er

viſtoër-ze, péhani zou en dehuehan e zougas Machabé ar é enemisèt. Rac d'ur blai goudé Demetrius e gaſſas arrè un armé conſidérabl eit vangein marhue Nicanor. Mæs ſoudardèt Judas e oai bet quer ſcontèt er uéh-ce, m'en abandonnezant quaſi ol, ha ne chomas guet-ou meid eih cant, péré e oai pe-doſt quen digalonét èl er-ré-ral. Quênd er hombat ean e aſſaias neoah rein calon dehai en ul larèt : Doué re-vireèt ne déhein jamæs é raug en enemisèt; ha mar dè arrihue en ær, marhuamb hemb doujance eit dihùen hur berdér, ha ne gouchiamb quêt hur gloér dré un torfæt quer méhus. Ean e reſiſtas hoah un dé pèn-d'er-bèn doh un armé nombrus, guet en dournadiq tud e oai guet-ou, hac e achihuas anſin é boénieu dré ur marhue gloriuſſoh eit tout é vuhé. Chetu, é-mé S. Ambroès, er péh e zeli er Vugulion ſpirituel dezirein. Er chonge ag ou actioneu treménét hac er poénieu ou devai bet d'andur a balamor de Zoué, e zeli perpet alum ur grèd nehué én ou halon. Ind e rinq ſeèllèt er marhue èl en termén ag ou zrebilleu hac èl er fin ag ou lahourieu; ha ne zeliant dougein nitra meit ne zougehènt un dra-benac mui eid en hani e zou ou ſecour ar en doar, hac e vou ou recompance én Nean.

FIGUR CLIX.

Simon Belég bras. Machab.

(3859. 145 quênt J. C.)

ARlèrh marhue Judas Machabé, é amièt e hanhuas eit commandein én é léh, é vrær Jonathas, péhani e ras ehue actioneu glorius durand

durand é vuhé, ha péhani dré foul doug victoërieu ar é enemisèt, ou hontraignas de glaſq é aliance. Mæs en inourieu e receuai a bèrh lod, e laquai lod-aral de guerrér caz doh-t'ou. Anſin ur certæn Triphon en trahiſſas guet er mercheu caerran a amité, hac el laquas ér priſon é Ptolomaïde. Ne chomai mui ag er penh brær Machabé nameit Simon, péhani e ziſclærias d'er Juivèt é hoai preſt ehue de ſacrifiein é vuhé eit ou dihuèn. Goud e rét, é-m'ean d'er bohl, peguemènd hun nès ſouffrét mem berdér ha mé, eit dihuèn hul Lezèn ſantel. Marhuét ind ol deh hou chervige, ha ne chom mui meid-on. Mæs Doué re-vreèt ne chongehèn jamæs a éſpergnein mem buhé: rac n'en don quêt gùel eit mem berdér. Ean e aſſaias de guetan delivrein é vrær a dré deourn Triphon, péhani e oulènnas, opèn ur rançon, deu-vab Jonathas guet en intantion d'ou laquad d'er marbue guet ou zad, goudé m'en devezai touchét en argant. Simon e hum zafiai bras ag é zeſſein: mæs guet eun a vout clêmét guet er bobl, ean e bayas rançon é vrær hac e gaſſas é zeu-ñi d'er barbar-hont, péhani e ras quentéh ou lahein guet ou zad. Ailèrh ean e aſſaias en doud ahoel izili é vrær ha ré e zeu-ñi, eit ou intèrrein guet ré é dad hac é verdér-aral, én ur bé magnifiq en doai groeit batiſſein éſprès. Simon e dreméñas er reſte ag é vuhé é peah, hac e gavas er marhue itré deourn é zan, péhani el lahas eit en doud é garg. Oulét oai bet guet er bobl hac intèrrét guet é dad hac é verdér ér bé en doai sàuét un tamiq quênt. Laqueit oai bet én é léh é vab hanhuet Hircan a gaus d'er victoër e zougas ar en Hircanièt, hac a-oudevéh é ligné e zougas en hanhue hac

en titr a Roué, bèt-ha Mariann, moès Herod. A-ze é hachihue Hiſtoër er-Machabéèt. Er pemb bræ admirabl-bont péré n'ou dès bet ol meid ur memb ſantimant, ur memb calon hac ur memb intampi, ha péré-zou bet durand ou buhé gronnét a-guemend a zangérieu, a béré ne oai meit Doué e eèllai ou delivrein, e zou ul limage excellant ag er Grechénion, péré-zou deit un tamiq ou goudé, ha péré e zeli boud, èl en dud-hont, perpet amiét itré-d'ai, ha derhel ou halon diſtag doh er béd ha ſtaguét doh Doué é hunan. Ind e zeli, èl-d'ai, credein é ma can e gommand drès en ol, hac e regl quemènt tra o arrihue ar en doar. Ne zeliant laquad ou honfiance meid én ou fedènneu hac én é viſericord infini. Rac-ce goudé m'ou dès feahét dré er ſecour ag é hræce enemisèt paud terriploh eit ne oai ré er Machabéèt, ind e zeli, èl er-ré-hont, larèt dehou: Hou tourn-hui en dès groeit er marveil-ze, ha non-pas hun hanini. Hou ç'ol-buiſſance en dès apouéét hur goannedigueah: ha ma ne rét demb er græce d'hou trugairicad goudé ma hoès hur ſecourét de zoug er victoër, hun ingratitud hé hunan hun diſcarrou idan en enemisèt hur bou feahét dré hou græce.

Fin a Hiſtoër en ancién Teſtamand.

HISTOËR EN TESTAMAND NEHUÉ.

QUETAN FIGUR.

Ag en Aviélour S. Maheu.

SAnt Maheu e zou er hetan ag er puar Aviélour, en dès Doué choægét eit ſcrihue Hiſtoër Jeſus-Chrouiſt, én ur fæçon divin; rac m'en dè er Speret-Santel en dès inſpirét dehai ol er péh ou dès chongét ha ſcrihuét. A Bublikein ma hoai a gommance, ean e zas de voud Apoſtol. É Jeruſalem é ſcrihuas é Aviél, eit pligein d'er Juivèt convertiſſét, revè lod; pé eid aboeiſſein d'en Apoſtolèt, revè lod-aral. Credein e rér, hemb bout neoah ſur, é hoai

él langage Hébreu en er ſcrihuas; ha Pantenus e lar é cavas én Indr, a pe yas d'inou de berdêg er Fé, un Aviél revè S. Maheu, ſcrihuét én Hébreu. S. Maheu, revè S. Auguſtin, en dès claſquét, drès peb-tra, diſcoein ligné royal Jeſus-Chrouiſt, hac er repreſantein revè mei dén. É zeſſein ſpécial e zou bet, haval vehai, de zeviz en actioneu hac en inſtructioneu é péré en en dès hur Salvér douceit, én ur certæn fæçon, é ſagèſs hac é vajeſté divin, eit laquad é vugalé gùel én amén de guemér ſcuir ar é vuhé. Rac-ce é heèllér larèt é cav er boȸl mui de zéſquein guet-ou, eit guet S. Yehàn, péhani-zou occupét quaſi dalh-mat guet Miſtèr en Drindèt ſantel ha Divinté Jeſus-Chrouiſt. Mar goulènnamh guet hur Salvér pèh intantion en dès bet é hinſpirein de buar ſcrihue er memb Aviél, ean e reſcondou demb é ſalai dehou hun aſſurein gùel ag er urionné ag é Zoctrin, ha ſcrihuein é Lezèn ſantel é calon hac é buhé interior er Grechénion, eit m'ou devezai diſcoeit, dré ou œvreu exterior, en ou dès er memb ſantimanteu, hac er memb intampi guet en hani e hanàuant eit ou Mæſtr. Rac deſſein Jeſus-Chrouiſt e zou bet d'hun inſtrugein, dré en exampl ag é vuhé, péhani e zeli bout repreſantét de virhuiquin, dré actioneu bihue é Ziſciplèt, ha non-pas dré gonzeu marhue. Hac é leineheoh-hui enta dalh-mad en Aviél, hac é houeheoh-hui en ol gurionnéeu comprenét én-ou, n'en doh quêt eit quemènt-ce Diſcipl de Jeſus-Chrouiſt, ma n'ou fratiquét én hou c'œvreu: rac hur homportemand e zeli boud ul limage fidel ag é vuhé, juſt èl m'en dè ean attàu ul limage parfæt ag é Dad. Credein e rér é hoai én nàuvèt blai ha

tregont a oudé Gannedigueah Jeſus-Chrouiſt, hac ér ſeihvèt a oudé é Aſçanſion, é ſcrihuas S. Maheu é Aviél.

FIGUR II.

Ag en Aviélour S. Marc.

COnzét-è liès ag ur Marc, é Acteu en Apoſtolèt hac é Lihéreu S. Paul: n'en dè quêt hennont-è neoah en Aviélour; mæs quêntoh en hani ma conz S. Pierr a nehou, én achémand ag é guetan Lihér. Henneh-è en dès inſtrugét ha sèuét en Ilis a Alexandri, péhanizou bet en eil Cadoër ag er béd. E Rom, revè ma credér, é ſcrihuas é Aviél, eit pligein d'er Grechénion. Rac, a pe arrihuas S. Pierr é Rom, ha ma commançaſ perdêg d'er bobl, ind er chelenai guet un dézir bras de bratiquein en Doctrin divin e annonçai dehai; hac eit ou dout perpet itré ou dcourn er gurionnéeu ſacrét ou doai cleuét, ind e bedas S. Marc d'ou ſcrihue dehai, revè m'en doai int déſquét guet S. Pierr, é væſtr. Diarbèn quemènt-ce, S. Chriſoſtom e oulèn perac ag en euzêc Apoſtol n'en dès meit deu Aviélour, ha perac S. Marc ha S. Lucas, péré ne oènt meit Diſciplèt d'Apoſtolèt, en ou dès int neoah ſcrihuét en Aviél? Rac, e reſcond-ean, en dud ſantel-hont ne glaſquènt quêt bout inourét dré ou obereu, hac ou œvreu e oai ol conduiét dré inſpiration, ha dré en dezir de voud avantajus d'en Ilis. S. Marc, revè S. Auguſtin ha S. Jerom, e ſcrihuas é Aviél él langage Grec, quer clous èl S. Lucas ha S. Yehàn.

Google

Penaus-benac m'en dès hélhét S. Maheu é paud a dreu, bout-zou neoah én é Aviél Hiſtoërieu merchét hirroh, ha guet circonſtanceu conſidéraploh éid é hani S. Maheu. Un dra remerquahl-è n'en dès en Apoſtolèt larét na ſcrihuét nitra ag er péh ou doai gùélét ha déſquét mat guet Jeſus-Chrouiſt, nameit goudé m'en doai er Speret-Santel groeit tud nehué a nehai, dé er Pantecouſt, ha ma hoènt deit, èl ma lar S. Chriſoſtom, de voud, én ur certæn fæçon, tud divin, eit derhel léh ou Mæſtr ar en doar. Quemènt-ce e zou eid-omb un inſtruction caër, péhani e lar demb é teliamb bout lén ag er Speret-Santel, quênt couz pé ſcrihue nitra ag er gurionnéeu comprenét én Aviél. S. Marc e ſcrihuai én drivèt-blai ha deu-uguênt a-oudé Gannedigueah hur Salvér, ha dêc vlai goudé é Aſçanſion.

Figur III.

Ag en Aviélour S. Lucas.

SAnt Lucas e oai a Antioche, ha S. Paul e lar é hoai medecinour. Ag er hommancemand ag é Aviél, ean e ra d'antand ne oai quêt ean Apoſtol, mui eit S. Marc; rac ean e lar é ma arlèrh er péh en dès cleuét, é ſcrihue, ha nonpas arlèrh er péh en dès gùélét, èl S. Maheu ha S. Yehàn. Doué en dès vènnét, é-mé S. Auguſtin, ma vezai bet ſcrihuét en Aviél guet deu péré ne oènt quêt Apoſtolèt, eit n'hur bezai quêt credét é vezai un differance-benac itré er-ré en dès gùélét actioneu Jeſus-Chrouiſt, hac er-ré en dès int cleuét guet er-ré en dès

int gùélét. Ean e vènnai hoah diſcoein demb n'en dè quêt rac m'en dè ſcrihuét en Aviél guet tud péré en dès gùélét, é teliamb er hredein; mæs rac m'en dè diazéét ar aſſiſtance ſpécial er Speret-Santel, péhani en dès conzét dré guêneu en Aviélerion, ha péhani en dès inſpirét S. Maheu ha S. Yehàn, péré en doai gùélét, quer clous èl S. Marc ha S. Lucas, péré n'ou doai meit cleuét: rac S. Lucas e oai Diſcipl de S. Paul, juſt èl ma hoai S. Marc Diſcipl de S. Pierr. S. Paul, péhani en doai déſquét er gurionnéeu ſacrét-ce dré revelation, e ra aſsès d'antand é hoai ean en doai int déſquét de S. Lucas, a pe lar é ma mêlét partout en Ilis dré é Aviél. S. Lucas e gommance é Aviél dré larèt pèh ræſon en doai bet d'er ſcrihue. Èl m'en dès ul lod-vad aſſaiét, é-m'ean, déviz d'en avantur en Hiſtoer ag en Aviél, mé mès jugét é telièn ſcrihue perhuéh ol er péh e mès cleuét guet er-ré-zou bet carguét guet Doué a berdêg er gurionnéeu ſacrét, eit mirèt ne vehènt corromplét ha falſét. S. Lucas e ſcrihuai ardro huéh vlai ha hantér-hant goudé Gannediguah Jeſus-Chrouiſt, ha pemb ar-n'uguênt goudé é Aſçanſion. S. Jerom e remerq ne oai bet biſcoah diméét, hac en en dès bihuét puar blai ha puar-uguênt, hemb en dout jamæs ceſſét, é-mé en Ilis, a zoug ar é gorv er mortification ag er Groès. Rac-ce hac é vehai gùir, èl ma lar ur-ré-benac, n'en dè quêt marhuét Martir, é vuhé, é-mé S. Jerom, e zou bet un hir Martir. Sant Lucas en dès ehue ſcrihuét Acteu en Apoſtolèt arlèrh er péh en doai, non-pas cleuét, mæs gùélét guet é zeulagad.

FIGUR IV.

Ag en Aviélour S. Yehàn.

SAnt Yehàn e oai a Vethſaïd, mab de Zébédé, ha brær de S. Jaq. Youanq-flam oai hoah a p'er galhuas Jeſus-Chrouiſt d'en Apoſtolhgueah, ha bout-zou léh de gredein é hoarnas er ùerhtæd durand é vuhé. Chetu perac, é-mé S. Jerom, en er harai quemènt hur Salvér, m'el laquas ér Cenacl de repoſein ar é galon, ha m'en trætas ar er Halvær èl-d'ou é hunan, doh er rein eit mah de Vari, hac é hourhæmenein é Vam gùériès d'un Diſcipl gùerh. Goudé m'en doai en Apoſtolèt receuét er Speret-Santel, S. Yehàn e yas de berdêg er Fé d'en Aſi, ha laqueit oai bet anfin Éſcob é Ephès. En Ampereur Domitian er hondannas é Rom de vout taulét én ur gauteriad yvl berhuant, a béhani é ſortias yeaholh ha creihuoh eit ne oai quênt; hac arlèrh é hoai bet exilét én Inis a Patmos, é pèn léh é ſcrihuas é Apocalyps. Goudé marhue Domitian ean e retournas d'Ephès, hac ardro er blai huezêcvèt ha puar-uguênt a-oudé Gannedigueah hur Salvér, ha pempèt ha tri-uguênt a-oudé é Aſçanſion, ean e hum gavas ſorh néhançét guet er Fidelèt de ſcrihue é Aviél, eit diſmantein Héreſi Cerinth hac Ebion, péré e nahai Diviuité Jeſus-Chrouiſt. Quênt commance ean e ourhæmenas d'en Éſcobèt ha d'er bobl gobér ur yun ha pedènneu publiq, eit méritein dehou guét Doué er græce de gonz ag é Vab uniq ihuelloh ha parfætoh eit n'en doai groeit en Aviélerion- de ziſcoein ſplann d'en Héretiquèt-

hont é hoai é gueu é larènt ne oai quêt Jeſus-Chrouiſt quênd eid er Uériès Vari. En éffæd, ag er honzeu quetan ag é Aviél ean e gommance dihuèn Divinité en eil Perſon ag en Drindèd. S. Yehàn e zou bet choægét guet Doué, é-mé S. Auguſtin, eit repreſantein é ſpécial Divinité Jeſus-Chrouiſt. En tri Aviélour-aral n'ou dès groeit burhud meit quêrhèt guet-ou ar en doar, ha ne gonzant paud meid ag en actioneu ag é vuhé. Mæs S. Yehàn e neige èl un aigl beèd lein en Nean eit claſq én tu diheu d'en Tad, Doué er Mab ingal é peb tra guet é Dad. Ean e zéviz ehue perhuéhoh eid er-ré-tal é inſtructioneu, é ſpécial er-ré caërran hac ibuellan. En tri-aral e hum blige é conz ag en actioneu é péré é lauſq guenèmb ur ſcuir parfæt eit reglein erhad hur buhé: S. Yehàn, é contrél, eit difautein er péh e vanquai é S. Maheu, S. Marc ha S. Lucas, e laq é ſtudi guet gurionnéeu ſpirituelloh, èl inei Miſtèr en Drindèd ſantel, ingalité en tri Perſon é peb tra, er gloér ag er vuhé de zonnèt.... Chetu hoah un dra remerquabl, é-mé S. Auguſtin: S. Yehàn e gonz ag er gurionnéeu ſacrét én ur fæçon ihuelloh eid en tri Aviélour-aral: mæs ean e recommand ehue nærhuſſoh eit hanni er garanté doh en Neſſan; hac èl ma laquai ol é ſpi de repreſantein Jeſus-Chrouiſt revè mei Doué, n'en dès ehue meit-ou er repreſantt humiliét é holhein treid é Apoſtolèt, eit rein demb d'antand é ina, a pe hanàuér en treu ihuellan, é tehér hum humiliein muyan.

FIGUR V.

Annonciation er Uériès. S. Lucas.

(3999 ag er béd. 5 é raug oaid cummun J. C.)

APe oai acompliſſét er Profæcieu hac en amzér merchét guet Doué eit ſcuillein é viſericord ar en dud ha rein ur Salvér d'er béd, en Æl Gabriël e zas de gavouét Zachari ér momand ma hoffrai ançans én Tampl, eid annoncein dehou en en devai bet ur mab péhani e vai bet hanhuét Yehàn, hac é vezai bet é gannedigueah ur vamèn a joé hac a vénediction eid Iſraël. De huéh mis goudé Doué e gaſſas arrè en Æl Gabriël de Nazareth eit ſaludein er Uériès glorius Vari, péhani e oai diméét a-beèl quênt de S. Jogeb, hi doai quemérét eit bout goarnour ha dihuènnour hé fuitæd : rac hum aliét oènt ou deu, é-mé S. Auguſtin, guet ur ferm reſolution de oarn er ùerhtæd. Doué en doai int douguét dré un inſpiration ſpécial de bratiquein ur vertu a béhani ne oai hoah gùélét exampl er bet é-méſq er Juivèt; rac ma ſeèllènt èl un diſinour bras bihuein hemb ligné. Mæs ean e inouras ou aliance ſantel dré er parfættàn fréh e zou bet biſconh ar en doar, hac eit quemènt-ce é tas en Æl Gabriël de gavouét er Uériès Vari. Ean hé havas hé unan, é-mé S. Ambroès, ha doh hé ſaludein, ean hé galhuas lén a hræce. Hi e vérital mad en titi-ze dré en abondance a hræceu hi doai receuét a-guênt ma hoai gannét, hac e gréſquai bamdé én hé inean durand mei bet ar en doar. En

Aviél e remerq é hoai bet ambarraſſét a gommance diarbèn er mêlationeu e rai dehi en Æl ; rac ma tougeai trompereaheu er goalſperet, ha ma chongeai guet-hi hé hunan petra e eèllai boud er péh e uélai hac e gleuai. Caërræd ul leçon d'en ineanneu ſantel de ſontéein ar ou goar ba d'éxaminein petra e rant hac e zeliant gobér. Eit calmein hé ſperet en Æl e laras dehi : N'hou peèt quêt eun, Mari ; rac cavét e hoès græce dirac Doué... Nezè ean e ziſclærias é gommiſſion ; hac hi er cheleuas guet un tranquillité admirabl é larèt dehi é conceuezai ur mab péhani e vai bet hanhuét *Jeſus*, péhani e vai bet puiſſant, ha péhani e vai bet Roué é ti Jacob, hemb ne vai bet a fin d'é Ranteleah. Hi e oulènnas neoah guet-ou penaus é heèllai bout quemèntce ; rac, é-mé hi, ne mès commerce er bet guet me frièd. Ne oai quêt en défiance nac er guriosité e rai dehi en interrogein ; mæs en dezir de ſouplein idan volanté Doué ha d'hé héli poént-oh-poénd. Quenteh en Æl e reſcondas dehi penaus en œvr-ze ne vai quêt bet labour en dud, mæs hani er Speret-Santel, péhani en devai formét ean memb itré hé digoſté hé hroaidur divin. Ean e revelas ehue dehi er marveill en doai groeit Doué é andræd hé haniterhue Elizabeth, hac é hoai deja hueh mis a-oudé m'hi doai conceuét, deuſto d'hé oaid avancét, dré un éffæd a olbuiſſance en hani n'en dès nitra impoſſibl dehou. Ur ueh m'en doai Mari cleuét guet en Æl penaus é tehai hum acompliſtein er Miſtèr hras-ce, hi e hum ziſpoſas d'aboeiſſein de Zoué é peb tra, hac e laras er honzeh admirabl-men, péré e oai ur merche a hé ſau-

timanteu continuel : Mé zou , é-mé-hi , matéh de Zoué ; re-vou groeit deign revè hou conz. Quenteh en Æl hé huittas , hac hé lauſquat èl quênt én hé diſpoſition a izeldæd hac a humilité interior , hac én hé ſtad a beuranté exterior. Nezè é queméras Mab-Doué ur horv itré digoſté pur Mari , hac hennond-è er momand heurus e zeli en Ilis inourein de virhuiquin , eit mirèt er Grechénion a ancoehad jamæs é ma bet eit-ai er vamèn ag en ol græceu hac er pèn ag en ol Miſterieu.

FIGUR VI.

Visiu er Uériès. S. Lucas.

GOudé m'en doai er Uériès hum humiliét dirac Doué ag er faveur hemb par hi doai receuét guet-ou , hi e hum ziſpoſas de hum humiliein dirac en dud , eit déſquein d'er-ré e receu græceu bras , peguemènd é mant obligét de vout humbl , ha de zihoal doh en orgueil , péhani e héli a-doſt en donæzoneu caër , ma ne vér ſourcius de remædein doh-t'ou dré un humilité ſonn a galon. Rac hi e ancoehas er rang ibuel de béhani é hoai sàuét , eid antreprenein ur voyage forh poénius , ha monèt de viſitein hé haniterhue Elizabeth , eit hum rejouiſſein guet-hi ag en donæzon précius hi doai receuét guet Doué , dré gonception S. Yehàn. Hi e adorai Jeſus-Chrouiſt humiliét itré hé digoſté , hac e zéſquai guet-ou a-nezè er péh en dès ean memb larét goudé , é jaugeai ma hacompliffezai en ol ſanteleah , ha me ſouplezai d'en ol deværieu a humilité. Mæs ér momand

ma laquai hé ol ſpi de hum izellad, ha de guh doh hé haniterhue er græce ſpécial hi doai receuét, Doué e zizolas ur ſegrèd e glaſquai hé modeſti derhel cuhét. Rac preſance Jeſus-Chrouiſt e zougai itré hé digoſté, e ras è S. Yehàn un éffæd quer marveillus, ma tiſcoas é hoai capabl d'adorein quênd eit de gonz; hac ean-è er hetan en dès rantét d'en eil Perſon ag en Drindèd, deit de vout dén, en inour deliét de Zoué hemb quin. A-nezè é commançaș ehue, dré é vam, hum aqùittein ag er garg de béhani é hoai déſtinét, de larèt-è, de brparein er béd de receu é Salvér. Quenteh Santès Elizabeth ér mæz a nehi hé hunan guet er joé, mæs ſouéhet ha méhus ma prezai en hani e ſeèllai deja èl Mam de Zoué, donnèt d'hé viſitein, e laras : Béniguét-oh drès en ol grouaguê, ha béniguét-è er fréh a hou corv. Heuruffæd-oh-hui hou poud credét ! rac er péh en dès Doué larét deoh e vou acompliſſét. Mæs er Uériès ſantel e receuai er mêlationeuze a bèrh hé haniterhue, guet er memb humilité ma hi doai receuét ré en Æl Gabriel. Hi e ſeèllai Doué èl er vamèn, hac hé humilité èl er riolèn ag en ol donæzoneu e ridai ar nehi. Nezè é prononças er Hantiq excellanthont (*Magnificat, anima mea, Dominum...*) e eèllér hanhuein gloër er-ré humbl, ha méh er-ré orgueillus. El-ce er Uériès e zou bet Mam d'en eu Sant Yehàn : rac hi e zas de vout Mam d'en Aviélour dré ourhæmèn Jeſus-Chrouiſt ar er Groès; mæs gùel Mam-è bet hoah de S. Yehàn er Badèour dré m'er ſantefias itré digoſté é vam dré hé honzeu lén a vertu ol-buiſſant hé hroaidur divin. Elizabeth e hanàuai ſplann bonheur hé mab, a pe laras

d'er Uériès : Quentéh èl ma hoès conzét, mé mès ſantét er fréh e zougan é ſaillein guet joé itré men digoſté. Chom e ras tri mis guet hé haniterhue eit rein léh de Jeſus-Chrouiſt de ſonnad dré hræceu nehué en operationeu en doai groeit é S. Yehàn, hac en diſpoſein a nebedigueu de vihuein èl un Æl ar en doar, ha d'en adorein é publiq goudé m'en doai ean adorét é ſegrèd. E pèn en tri mis hi e retournas de Nazareth, hac e gùittas Elizabeth én ur momand ma hi devezai rinquét, haval vehai, chom guet-hi eit bout lodêq ér joé quer general e ſtreàuas ér béd gannedigueah S. Yehàn, ma conſervér hoah mercheu caër a nehi én Iliſ. Mæs Doué e vènnai diſcoein é hoai ean e gonduiai ol hé fazeu, hac é ma coutrél é Lezènneu de vodeu er béd. En exampl-ze hun avertiſs ehue de guh muyan ma heèllehèmb en œvreu a charité e ramb é quevir hun Neſſan, eit ma tacorehèmb pur ha næt de Zoué er péh-zou dehou, ha ne oarnehèmb guenèmb meid er péh-zou demb, de larèt-è, er méh hun bout couchiét liès dré hun orgueil, er græceu caër e ra demb gùéhavè, eit m'ou fartagehèmb guet er-ré-ral.

FIGUR VII.

Gannedigueah Jesus-Chrouist S. Lucas.

(Er blai 4000 ag er béd. 4 quênt oaid cummun J. C.)

D'Un nebediq goudé ma hoai retournét et Uériès d'er guær a di hé haniterhue, hi e hanàuas en hum gav liès afflictioneu bras guet er græceu caër e ra Doué d'é amièt. Rac

a pe zas de S. Jogeb remerquein é pèh ſtad é hoai é brièd, ean e gommançaſ ſuſpettein hé ſurtæd, ha quemér en dreſpèt d'é galon œvr er Speret-Santel eit labour er péhet. Er Uériès e ouiai ſur é ambarraſs ha neoah ne ſannai griq dehou, eit déſquein demb peguemènd é rinquamb bout ſourcius de zerhel œvreu Doué ſegrèd. Gùel oai guet-hi bout ſeèllét èl ur voès infam, eit manquein a fidelité de Zoué, guet péhani é lauſquas er ſourci a zihuèn hé reputation hac hé buhé. Mæs S. Jogeb, péhani e oai un dén juſt, é-mé en Aviél, ne vènnas quêt brudein er faute a béhani é ſuſpettai é brièd cablus; hac é exampl hun avertiſs de guhein par ma heèllamb defauteu er-ré e zeliamb carein ha reſpettein. Ean e gueméras neoah er reſolution d'hé huittad, eit diſcoein ahoél dré é gomportemand é condannai er faute e zougeai. Mæs un noz Doué en avertiſſas dré un Æl de chom tranquil guet Mari é brièd, rac ma hoai dré operation er Speret-Santel en hi doai conceuét, hac é telai hanhuein er hroaidur-ze JESUS, de larèt-è, Salvér er béd. S. Jogeb e hanàuas nezè pèh quer reſervét é rinq mab-dén boud én é jugemanteu, é ſpécial a zivoud en dud devod, penaus-benac ma remerquér gùéhavè én ou buhé certæn aparanceu péré e choq en eulagad. Dré é fé bihue ha dré é brontt aboeiſſance de gonzeu en Æl, ean e véritas bout galhuét Tad Jeſus-Chrouiſt. A pe oai toſt arrihue termén er Uériès, Doué e hum chervigeas a vanité en Ampereur Anguſt eid acouplifſein er Profæcieu péré e verchai er Guær a Vethleèm eid el léh a Gannedigneab er Meſſi. Er Prince-ze dré un taul molliah e vènnas goud en nombr ag é

ſujité, hac e ordrénas dehai monèt peb-unan d'er Guær é péhani é hoai er pèn ag é famill, eit laquad é hanhue. S. Jogeb hac er Uériès dré ma hoènt ou deu a ligné David, e yas de Vethleèm péhani e oai ou Hær principal. Ur voyage quen hir én ur ſaſun quer calét e zeliai couſtein hilleih d'ur voès ér ſtad ma hoai er Uériès; ha neoah hi e aboeiſſas d'Edid en Ampereur guet er memb reſpèt ma hi devezai sèntér doh Doué memb. Dré-ze é téſq deinb ſeèllèt ordrénanceu er-ré e gommand ar-n'amb, èl Gourhæmeneu e ra demb er Mæſtr ſouveræn dré guêneu er Brincèt. Arrihuét ma hoènt é Bethleèm, hanni ne vènnai ou logein; rac carguét oai en Oſtalerieu a dud, ha contraign oai bet dehai hum dènn én ur hreu de baſſein en noz. Jeſus-Chrouiſt e bermettai ma vezai bet rebuttét guet en dud, eit rein demb quênt gannein un exampl a humilité; hac ean e choægeai ur hreu eid é guetan guilé, eit hun déſquein dé ziſpriſein bragueriſſeu er béd, dré er haz en dès bet ean meinb doh-t'ai. Honnéh-è en diſpoſition e inſpiras d'é Vam ſantel, péhani e receuas diblaſſeu diſpruſançus en dud-hont, guet er memb reſignation ma hi doai receuét Edid Auguſt; rac ne conſidérai meit dourn en Eutru-Doué én eil circonſtance hac éguilé. Hé ol joé oai hi dout cavét ur hreu eit laquad hé Mab divin ér béd; rac ma houiai erhad en hi doai dobér ag er heuranté-ze eit hum guh doh en dud hac en diaulèt, juſt èl m'en doai Doué dobér a dud eri a galon é Bethleèm eid acompliſſein é zeſſeinneu. Humilité vras Mab-Doué deit de vout croaidur hun déſq d'en adorein gùel eid en ol treu crouéét: ha

dré-ze é hanàuamb en hun nès é peb momand quemènd 'a zobér a ſecour Doué, èl en dès ur hroaidur diſtér a hani en dud.

FIGUR VIII.

Adoration er Vugulion. S. Lucas.

GOudé m'en doai Jeſus-Chrouiſt ſanteſiét er béd dré é Gannedigueah, ean e ziſcoas dré er choæge ag er-ré guetan e galhuas d'en adorein, é cuhai a-nezè é Viſterieu doh en dud puiſſant hac abil revè er béd, hac en ou revelai d'er-ré izel ha diſpriſabl. Rac en noz memb ma hoai gannét, un Æl e apariſſas é creis ur ſplandér caërroh eit hani en dé d'ur vandèn Bugulion toſt de Vethleèm, péré dré er fourci ou doai a oarn ou lonnèt de noz e zou ur ſcuir d'en tadeu ha mameu d'éhuéhad de bep-cource doh ou bugalé. En Æl ou ſaludas en ul larèt: N'hou peèt quét eun; deid-on d'annoncein deoh ur guevèl gaër, péhani e rejouiſſou ol er bobl; rac gannét-è er Meſſi gorteit 'a uerço guet hirreah. Ne oai quét méh guet en humbl Ambaſſadour-ze gùélèt é Væſtr humilhét, hac eit rein de dud lourd ha ponnér a ſperet mercheu ſur é hoai gùir é gonzeu, ean ou davaias de Vethleèm en ul larèt dehai: Hui e gavou én ur hreu er hroaidur gronnét guet haillonneu; henneh-è en hani e annonçan deoh hac e zelhét adorein. Ne oai quét hoah achihuét-mat é ziſcour, a pe hum joéntas guet-ou un afin a Ælèt-aral, péré e gannai er Hantiq divin e gan hoah en Ilis én Overèn: *Gloér de Zoué é lein en Nean, ha peah d'en dud a vo-*

lunté vad ar en doar. Goudé m'en doai er Vugulion-hont hum zilouiét un tamiq ag er ſcont ou doai bet a gommance, ind e hum aviſas de monèt beèd Bethleèm eit gùélèt er marveill en doai groeit Doué inou. En hærr guet péhani é quêrhènt, e zéſq demb guet pèh grèd é teliamh claſq Jeſus-Chrouiſt. Arrihuét ma hoènt ér hreu, ne oai quêt bet ſouéh guet-ai gùélèt ur hroaidur gronnét guet haillonneu hac aſtènnét ar un nebediq plous: é contrél, plijadur vras e gavènt doh er honſidérein, hac ind e laquai ſouéhét ol er-ré ou hleuai é teviz er péh ou doai déſquét guet en Æl. Er Uériès ſantel ne oai quêt ingorto doh Doué ag er ſort conſolationeu-ze, hac hi ou receuai guet er memb reſignation ma hi doai receuét diblaſſeu huerhue en dud a Vethleèm. Jeſus-Chrouiſt humiliét dirac hé deulagad hé déſquai guel-ar-uel de garein en humilité ha de chériſſein hé izeldæd. Hi e cheleuai guet attantion ol er péh e larai er Vugulion; ha ne gavai quêt é hoai un diſinour eit-hi déſquein guet-ai er péh ne ouiai quêt hi. Hé exampl e zeliehai gobér méh d'en dud glorius, péré-zou goab guet-ai déſquein guet en dud a Ilis er moyandeu de ſalvein ou mean. En Aviél e remerq hoah é laquai hé ol ſpi de zerhel chonge ag er péh e gleuai guet er Vugulion, eit hun avertiſſein de vout fourcius de broſittein a gonzeu Doué, péré-zou infinimant préciuſſoh. Mæs er Gùériezèt ſantel ag ei Lezèn nehué péré en dès renonciét a-grèn d'er béd eit héli Jeſus-Chrouiſt, e zeli é-ſpécial déſquein a-ze guet Mari pebèh ſtudi e véritant laquad de cheleuèt conzeu ou frièd divin, ha d'ou diazéein én ou halon dré ur méditation continuel. Henméh-è en exercice principal dré

béhani é commançant ar en doar tanhoad bonheur en Ælèt, hac é toſtant gùellan de vuhé interior en hani e zeliant inourein èl ſcuir ha Rouannès en ol Gùériezèt.

FIGUR IX.

Circoncision Jesus-Chrouist. S. Lucas.

É Pèn eih-dé goudé ma hoai gannét Jeſus, S. Jogeb hac er Uériès e ras d'er béd un exampl admirabl ag er ſtudi ſcrupulus guet péhani é rinquér acompliſſein Lezèn Doué, hemb hum arreſt de chipotal diarbèn er péh e gommand. Rac ind e ras er Circonciſion d'ur hroaidur divin, e ouiènt ſur ne oai quêt chugét d'ul Lezèn péhani ne ſeèllai meid er béherion. Mæs ur gùir humilité ne ouair quêt petra-è claſq éſcus na d garé, a pe vè quêſtion a aqùittein er péh-zou commandét d'en ol a bèrh Doué; ha mar dè quen admirabl m'en dès S. Jogeb hac er Uériès aboeiſſét d'er Ourhæmèn-ze, admiraploh-è hoah m'en dès Jeſus-Chrouiſt vènnét aboeiſſein ean memb dehi. Rac opèn er hloæz en dès andurét quehæd èl m'en dès carét hac én ur fæçon forh dihaval doh er vugaléaral, a béré é varhuai neoah ul lod-vat guet en droug, ean en dès hoah vènnét bout haval doh er béherion, en ur guemér ar é gorv er merche ag er péhet, eid éffacein péhani é hoai commandét er Circonciſion. Jeſus, en innoçance memb, e vènnas nezè paſſein eid ur péhour, eit déſquein d'er béherion ne jauge quêt doh-t'ai claſq paſſein eit tud innoçant ha divlam; mæs é teliant profittein ag en ol oc-

caſioneu eit hum humiliein dirac Doué ha dirac en dud, hac andur a volanté vad en anjulieu e rér dehai. Doué e gommançaſ diſcoein ér circonſtance-hont er péh-zou bet gùélét goudé é buhé Jeſus-Chrouiſt, péhani-zou bet carguét a vomandeu gùéh humilius ha gùéh glorius. Rac a boén en en doai ean diſcarrét dré ur Circonciſion glaharus ha méhus, m'er sàuas en ur rein dehou en Hanhue adorabl a Jeſus. Amen é heèllér enta larèt é gurionné guet S. Paul, en en dès Doué sàuét é Vab d'en ihuellan inour, ha reit dehou un Hanhue péhani-zou dès en ol hanhueu, a-celſin, d'en Hanhue a *Jeſus*, ma tei en ol de ſtouyein ar ou deulein én Nean, ar en doàr hac én ihuern, ha ma tei en ol d'avouéein a voéh ihuel é ma Jeſus er Mæſtr drès quement-tra-zou. En devotion d'en Hanhue ſantel-ze e zou commançét guet en Ilis, hac en tadeu a rum de rum en dès déſquét ou bugalé de laquad ou honfiance én-ou, ha d'er pedein guet ur Fé carantéus ér fæçon ma lar S. Paul penaus, a guemènd er pedou e vou ſalvét. Rac a pe bedamb Jeſus èl hur Salvér, ni e hanàu, é-mé en Tadeu ſantel, n'en dès meit-ou hur ſauv, hac é ma nitra er péh e ramb-ni eit hur ſalvedigueah. Doué er Mab n'en dès quêt quemérét en Hanhue-ze a nehou é human; mæs é Dad en dès er reit dehou a-guênt ma hoai conceuét itré digoſté er Uériès, revè mei merchét én Aviél. Ne zeliamb quêt enta lemel guet-ou er péh en dès é Dad reit dehou eid é vraſſan gloer: é contrél, huannadein e zeliamb guet ur gùir humilité é huélèt ne gaſſamb dehou é donæzon meit hur goulieu, ha n'en dès meit-ou e uella demb dré vériteu é vuhé hac é varhue.

FIGUR X.

Adoration en tri Roué. S. Maheu.

JEſus-Chrouiſt eit boud ean gannét én ur vro é péhani ne adorait meid er gùir Doué, e ziſcoas d'en Idolatrèt é hoai deit eit ou ſauvein quer clous èl er Juivèt. Rac eid acompliſſein er Profæcieu ha difarnein en dud-hont péré ne adorènt meit diaulèt, ean e gaſſas dehai un Ambaſſadour marveillus, péhani e oai ur merche exterior ag er græce interior e ſcuillai én ou haloneu. Tri Roué a-zoh er sàu-heaul e hanàuas doh ur ſtirèn e bariſſas én ou bro, é hoai gannét ur Roué nehué d'er Juivèt, hac e zas guet donæzoneu caer d'en adorein. Arrihuét ma hoènt ér Judé, ind e hum adreſſas doh en tirand Herod, péhani e commançaſ de greinein a p'ou hleuas é conz a gannedigueah ur Roué nehué. Ean e ras quentéh aſſamblein er Velean hac en dud ancién, eit goud guet-ai mèn é teliai er Meſſi gannein. Mæs en dud-ce e ziſcoas é ma dangérus boud abil a pe ne zougér quêt en Eutru-Doué; rac gondé m'ou doai devizét de Herod er guirieu quetan a Brofæci Miché, péhani e verche er Guær a Vethleèm eid el léh a Gannedigueah er Meſſi, ind e guhas dré valice er guirieu dehuehan, péré e verche ſplann é hoai Doué er hroaidur-ze, ha péré en devezai marcè diſtroeit Herod a glaſq el lahein. Èl-ce tud, péré e laquai ol ou devotion é hortoz er Meſſi, e hum chervige ag ou abiltæd eit èr gùêrhein d'é vraſſan enemis. Nezè Herod e galhuas en tri Roué-hont a coſté eit ou atere

a zivoud er ſtirèn ou doai gùélét, hac ind e reſcondas d'er péh e oulènnai guet un tranquillité quen aſſurét, ma hoai hanad aſsès é hoai Doué ou honduiai hac ou honfortai én ur momand ma hoai ol er Guær é ſcont hac é lorh. Ean e hanàuas reih doh ou honzeu é hoai Doué er hroaidur e glaſquènt; hac eit cuhein gùel en deſſein en doai formét d'en diſtrugein, ean e ras ſebland é falai dehou ehue en adorein. Rac-ce ean e recommandas dehai donnèt d'en avertiſſein goudé m'ou devezai ean cavét. En tri Roué e ſortias enta a Jeruſalem hemb ſuſpèt er bet a intantion criminel en tirand, ha quenteh er ſtirèn e apariſſas arrè dehai hac ou honduias lén a joé beèd en ti. Antréét ma hoènt ér hreu, ind e gavas er hroaidur hac é vam; ind e ſlouyas ital é dreid eit en adorein, hemb boud rebuttét ag é beuranté exterior; hac ind e offras dehou preſandeu miſterius, de larèt-è, eur, ançans ha mirr, péré e ſénefiai en en hanàuènt eit Roué, eit Doué ha Dén. Eit ne vezènt quêt oueit de gavouét Herod, èl m'ou doai grateit, rac ne hanàuènt quêt é ardeu, Doué ou avertiſſas dré un huné de guemér un hènd-aral eit retourn d'ou bro. El-ce é hoai bet trompét en tirand-hont guet é ol fineſſeu, hac é tiſcoas en hani e rai ſclærdér d'er bayannèt, peguemènd é hoai bras dalledigueah er Juivèt. Gùélein e rait tud a væzbro é tonnèt d'er Judé de glaſq Jeſus-Chrouiſt ha doh en adorein a groaidur, hac é bobl carét é commance en outragein quenteh èl ma houzant é ma gannét. Rac-ce ne oai quêt hum ziſcoein mæs cuh e rai hur Salvér ér recontrhont, ha de zougein hun nès ne guhehai ehue dohemb durand ma hum ziſco de ré-ral. Ne uélér mui er ſtirèn-hont, é-mé S. Auguſtin;

groeit hi dès hé hommiſſion, ha goudévéh rontt n'en dès bet a nehi. Mæs ar hé lèrh é ma deit ef ſclærdér ag en Aviél; hac en-n'emb e vou fidel d'hé héli, e gavou en humbl Jeſus; en adorou é creis ur bobl péhani en dès ean hemb en hanàuein, hac e offrou dehou en ançans ag an devotion pur, en eur ag ur garanté parfæt, hac er mirr ag ur mortification reglét mat. Er ſort-tud-ce en devai d'andur rac ma vènt fidel de Zoué : mæs ehue ind e antréou én é hloer èl é uir ſerviterion.

FIGUR XI.

Purification er Uériès. S. Lucas.

DOué en doai reit d'er Juivèt ur Ourhæmèn dré béhani é hordrénai d'er grouaguê offrein dehou er hetan croaidur e vezai gannét dehai, ha hum breſantein én Tampl, eit hum burifiein, en eu-uguêntvèt-dé goudé ou gulevoud diar ur pautr, hac er buar-uguêntvèt diar ur vèrh. Er Uériès ſantel ne oai quêt chugéttoh d'el Lezèn-ze, eit ne oai Jeſus-Chrouiſt d'en hani ag er Circonciſion, rac ne oai bet jamæs couchiét dré er péhet : é contrél, er fréh divin hi doai douguét, n'en doai groeit meit purrad ha caërrad hé gûerhtæd. Mæs hé humilité n'hé lauſquai quêt de chongeal bout diſpanſét a Lezèn er bet; hac en hani e oai béniguét drès en ol groaguê, e gavai plijadur doh hum laquad ér memb rang guet er mèrhètaral, eit déſquein d'er-ré e zezir quemér ſcuir ar nehi, é rinquant mirèt en ol Gourhæmeneu hemb claſq éſcus na digarré. El Lezèn e gom-

mandai hoah prenein er vugalé-ze dré en offrand a certæn lonnèt : hac er Uériès e brovas offrand er beurerion. Nezè en hum offras Jeſus-Chrouiſt d'é Dad Éternel dré zeourn é Vam, hac é preſantas dehou 'én é Dampl ſantel er hetan Hoſti dign de voud offrét d'é Vajeſté. Doué ne lauſquas quêt cuhét un action quen divin. Boud e oai é Jeruſalem un dén oaidét, hanhuét Simeon, péhani e oai juſt ha lén ag er Speret-Santel, ha péhani, revè en Aviél, e ortai guet hirreah conſolation Iſraël. En dén ſantel-ze e zas d'en Tampl dré inſpiration, hac e hanàuas Jeſus-Chrouiſt ér momand m'en offrai S. Jogeb hac er Uériès de Zoué, péhani e acompliſſai nezè er promèſs en doai groeit dehou, ne vezai quêt marhuét beèd que n'en devezai gùélét Salvér er béd. Quenteh èl ma tas d'é Fé bihue diſolein dehou un Doué cuhét idan ur horv quer goann ha quen diſtér, ean er heméras itré é zivréh, hac e drugairicas Doué dré ur Hantiq excellant, é péhani é lar ne oai mui nitra e virezai doh-t'ou a verhuel é peah, rac m'en doai é zeulagad gùélét er ſplandér ſalvus en doai Doué preparét, non-pas d'er Juivèt hemb quin, mæs de guemènt pobl e oai ér béd. Durand ma laquai Simeon S. Jogeb hac er Uériès ſouéhét guet er péh e zéviſai a zivoud buhé hé Mab divin, hac a zivoud er glèan a hlahar en devai trezét hé halon un dé, é hantréas én Tampl un intanvès devod, péhani e hum laquas ehue de vêlein hur Salvér. Hé buhé examplus e rai cheleuèt hé honzeu; rac hanàuét oai guet en ol eid ur ſcuir a ſanteleah. Seih vlai é hoai bet é compagnoneah é friéd, hac hé buhé beèd en oaid a buar blai ha puaruguênt, e oai bet ur pratiq continuel a yunçu

hac

hac a bedènneu, hemb ne ſortiai ag en Tampl burhud na noz na dé. Un exampl quer caër a vertù én un amzér ma vihuai er Juivèt én un dibordemand éſtrange, e zéſq demb penaus, eit chervige Doué èl ma faut, é rinquamb bout nærhus de reſiſtein doh fallanté er-béd. Chetu en Hiſtoër a Burification er Uériès hac a Breſantation hé Mab én Tampl. Caërræd un inſtruction-è hi d'en tadeu ha mameu, péré e gar a zevri ou bugalé, d'ou offrein de Zoué ha d'ou ſellèt perpet èl un treſor en dès laqueit itré ou deourn hac e zeliant armèrh guet er braſſan ſourci. De zougein ou dès n'ou laufquehènt dré ur garanté déſordr de hum gorromplein guet er béd, ha ne vehènt condamnét guet Doué a gaus d'ou lizidantæt dinatur é andræd er-ré e oai idan ou bèrh.

FIGUR XII.

Jesus caſſét d'en Egypt. S. Maheu.

HErod e zalhai attàu ſegrèd en deſſein en doai formét de lahein ur hroaidur a bénani é cleuai deja paud a dreu marveillus, beèd quene zas dehou ſcuéhein é hortoz en tri Roué-hont de larèt ur guevel-benac dehou, ha comprenein anfin é hoai bet trompét. Mæs nezè ean e hum laquas é colèr, rac ma cavai en ou doai groeit goab a nehou, hac ean e ziſclærias reih é ſantimant. Garhue oai guet-ou ma rait deja de Jeſus en hanhue a Roué, hac eun en doai ne vezäi deit d'er Juivèt en hanàuein eit ou Mæſtr hac el laquad én é léh. Doué el laufquas de héli é fantaſi furius, eit cavouét

en tu de véhequad é væn aviſtæt. Rac ér momand ma hum ziſpoſai S. Jogeb de retourn a Jeruſalem de Nazareth, un Æl e zas d'en avertiſſein de ſauvein bean er hroaidur hac é vam, rac ma falai de Herod el laquad d'er marhue. S. Jogeb e aboeiſſas hemb chipotal, hac e hum laquas a nozoh én hènd guet Jeſus ha Mari, eit hum dènn én ur vro diamén hac idolatr. Er garanté ou doai ou deu doh-t'ou, n'ou lauſquai quêt de ortoz en dé nac un amzér jaugeaploh eid antreprenein ur voyage quer poénius; ha preſt oènt de ſacrifiein tout eit el laquad én abri doh furi Herod. Ind e yas enta d'ur vro enemis de Zoué, de glaſq d'é Vab ur retirance ne gavènt quêt dehou guet ur bobl deſsàuét, naguét ha preſervét é creis er Miracleu. En exampl-ze e zéſq d'er Grechénion péré e vè tourmantét én ou bro-rac ma fal dehai bout fidel de Zoué, é heèllant téh ha hum dènn é ſurté él léh-aral. Ur uéh ma hoai Jeſus én aſſurance, Doué e lauſquas Herod de ziſplæg é ardeu cruel, ha de gommettein un torfæt capabl de vlaouahein en dud barbarran. Rac ean e ras maſſacrein é Bethleèm hac ar en dro ol er vugalé nehué gannét beèd er-ré a zeu vlai, guet eun ne vezai achapét unan é hunan e glaſquai. Chetu beèd mèn é has er malheurus Prince-hont guet é ol ardeu hac é abiltæt. Ur hroaidur peur el laq de héuſſein, ha d'impléein é væn é ol nærh ha finèſs eit en diſmantein. En deſſein en doai formét de laquad Mab-Doué d'er marhue, er rantas gùir multrér a Zoué, hac ur figur parfæt ag er-ré e aſſai mouguein Jeſus én ineanneu eit conſervein ou inour dirac en dud. Ér circonſtance-hont Doué e ras goab ag en tirand Herod: rac é gounar e chervigeas dehou eit

rantein heurus un afin a vugalé, e ordrénai maſſacrein guet eun a vanquein unan hemb quin e glaſquai; ha neoah hennont memb e glaſquai, e hum ſauv é hunan ag er maſſacr. Jamæs gùel ne oai bet gùélét penaus, er-ré fall ne rant a zroug d'er-ré vat meid é quemènt ma plige guet Doué; hac é fal dehou ma ſeèllehèmb caz pé caranté en dud èl moyandeu a béré en hum chervige eid acompliſſein é zeſſeinneu. Rac ol en dud aſſambl ne fehènt quêt reſiſtein doh é volanté; ha pihue-benac en dès ur uéh hé hanàuét, n'en dès nitra de zougein doh hé héli. E contrél, ean e eèll boud aſſurét penaus, quemènt-tra e arrihuou, e droei d'é vraſſan avantage, quer clous èl ma hoai bet action barbar Herod d'er vugalé-hont: rac é leinel guet-ai er vuhé ag er horv, ean en dès ſantefiét ou ineanneu ha conſacrét er chonge a nehai é-méſq en dud a rum de rum. Eit quemènt-ce en en dès en Iſis inſtituét ur Gouil ſolamnel én ou inour, rac m'ou ſeèll èl Martirèt badèét én ou goaid.

Figur XIII.

Jesus é-méſq en Doctorèt. S. Lucas.

ARlèrh marhue Herod ha toſt d'ur blai goudé ma hoai bet caſſét Jeſus d'en Egypt, Doué e gaſſas arrè un Æl d'avertiſſein S. Jogeb de retourn d'er vro a Iſrael, rac ne oai mui nitra de zougein a bèrh er-ré e glaſquai er hroaidur divin eit lemel é vuhé guet-ou. S. Jogeb e aboeiſſas d'er ourhæmèn-ze quer pront èl d'er guetan: mæs a pe gleuas é hoai Archelàus,

mab Herod, Roué ér Judé é léh é dad, ean e yas dré inſpiration de chom de Nazareth, eit ma vezai acompliſſét er Profæcieu péré en doai annoncét é vai bet Jeſus hanhuét Nazarenès. A-oudé er circonſtance-ze beèd é Vadièn, ne gavamb én Aviél, meid un action e ras d'en oaid a zeuzêc vlai. Lezèn Moiſe e ordrénai d'er Juivèt hum gavouét é Jeruſalem de Ouilica Paſq; hac er Uériès ſantel péhani ne vanquai jamæs d'er pratiqueu ſonn a zevotion, e yai peb-plai d'inou guet hé Mab ha S. Jogeb, hé frièd. D'en oaid a zeuzêc vlai Jeſus e chomas é Jeruſalem arlèrh é Dad hac é Vam, péré e retournas d'er guær guet en dud ag ou hanton, hemb hum zéfiein a nitra, rac ma chongènt é hoai ehue én ou hompagnoneah. Mæs de noz caèr ou doai goulèn douairé a nehou guet ou hærènt hac amiſion: quevel er bet ne gleuènt guet hanni. Rac-ce en trenoz ind e retournas chagrinét de Jeruſalem, hac en drivèt dé ind er havas én Tampl é-méſq en Doctorèt doh ou interrogein hac é reſcond dehai; doh ou inſtrugein quêntoh eid é téſquein guet-ai. Er Uériès ſantel ſouéhét doh er gùélèt él léh-hont, ha joyus hi dout ean cavét, e gommançaſ de hum glêm guet douſtér ha de repreſantein dehou er boén hac er chagrin ou doai bet doh er hlaſq. Perac en em hlaſqueoh-hui, é-mé Jeſus; ne ouieoh-hui é tegouéh deign boud él léh m'em galhue affærieu me Zad? Diar er honzeu-ze, péré-zou un inſtruction caèr eid er vugalé e glaſq ou zud diſtroein a chervige Doué én ur ſtad-benac de béhani en hum ſantant galhuét dré ur voéh interior, Jeſus e retournas de Nazareth guet S. Jogeb hac er Uériès, hac en Aviél e verche é ha-

boeiſſai dehai é peb tra. S. Auguſtin e vourr é laquad en exampl-ze dirac deulagad er vugalé, eit ou déſquein de garein ha de bratiquein en aboeiſſance. Jeſus e oai Mæſtr d'er béd antiér, ha Jeſus de béhani é haboeiſs quemènt-tra-zou, e aboeiſs ean memb d'é dud. Er Uériès ſantel chagrinét é claſq hé Mab, e zéſq ehue d'en tadeu ha mameu petra e zeliant gobér a pe za d'ou bugalé ou huittad, non-pas eit monèt d'en Tampl èl Jeſus, mæs eit hum goll guet fallanté er béd. Nezè é rinquant huannadein hac abandonein tout èl Mari, eit monèt de gavouét hé Mab divin, ha d'er pedein de glaſq ean memb ou bugalé mar dint fariét, ha d'ou reſuſcitein mar behènt deja marhue dré er péhet.

FIGUR XIV.

Badièn Jesus-Chrouist. S. Maheu.

(Er blai 32 a-oudé Gannedigueah J. C.)

APe oai deit en amzér arreſtét guet Doué de ziſcoein Jeſus-Chrouiſt d'er béd, ean e dènnas ag en desèrh S. Yehàn, péhani e oai déſtinét guet-ou eit diſpoſein en dud de receu ou Salvér. En dén ſantel-ze, pé quêntoh en Æl-ze é quis un dén, e bariſſas én un taul ar vordèn er Jourdain, hac e gommançaſ de berdêg er Bénigèn ha de vadèein ol er-ré e zai d'er havouét. Er ſplandér ag é vertuyeu hac er burtæd ag é vuhé e laquai en dud quer ſouéhét, m'er ſeèllènt èl un dra-benac mui eid un dén ordinær, ha ma commancènt credein é hoai ean oai er Meſſi. Ol é larènt é

hoai braſſoh eid er Brofætèt e oai bet én é raug. Durand ma ridait a vandènneu d'en desèrh eit cheleuèt é Berdêgueu ha receu er Vadièn̂t ag é zourn, Jeſus e yas ehue èl erré-ral, hac e guhas é-méſq er foul, dré un humilité péhani e véritehai gobér méh demb-ni péré e glaſq quemènd a droyelleu hac ardeu fin pé finnoh eit hum ſehuel ha laquad de ſcèllèt dohèmb. Mæs ér momand ma hum izellai Jeſus, Doué er sàuas hac e ziſcoas é houirai en difforh doh er-ré-ral. Rac S. Yehàn dré un humbl reſpèt eid é Væſtr, e refuſas a gommance er badèein, ha poén vras en doai bet é galon doh el lauſquein de durel deur ar bèn é Salvér. En hani e laquai guet é gonzeu en Doctorèt ag el Lezèn de greinein ha memb e refuſai ou badèein, e laras é contrél de Jeſus é hoai ur méh dehou ma tai en hani e zeliai er badèein, de oulèn er Vadièn̂t guet-ou. Hur Salvér ne reſcondas quin nameid é hoai requis dehou hum humiliein bèt-hac a-zè, hac é rinquai ér ſtad ma hoai acompliſſein en ol deværieu a ſanteleah. Quentéh èl ma hoai bet badèét, en Nean e zigueoras, hac er Speret-Santel e ziſquênnas é quis ur Golom ar é bèn; cleuét oai bet ér memb momand ur voéh deit a ziar-h'lué é prononcein er honzeumen: Henneh-è me Mab carét, guet péhani é cavan me ol plijadur.... Diar guemènt-ce Jeſus e yas de guh; mæs S. Yehàn n'eèllai quêt hum virèt a gonz a nehou d'er bobl. É ol hoand ha dezir oai laquad en ol de gredein ferm é hoai Jeſus er Meſſi grateit quel liès ha gorteit guet quemènd a hirreah; mæs aveit-ou ean, ne oai nitra; hac é hoai rét ma vezai an bihanneit ha ma vezai Jeſus creſquét muyoh-

mui. Gloër Jeſus-Chrouiſt e zou bet diazéét, revé en Tadeu ſantel, ar en humilité hemb ſomm e ziſcoas én é Vadiènt. Un Doué e ſoupl idan un dén, eit reparein en outrage en doai groeit mab-dén de Zoué a pe vennas hum ſehuel quen ihuel él é Grouéour. Jeſus e zou braſſoh eid en ol, ha neoah Jeſus e hum humili idan en ol. Jeſus e zou en innoçance memb, ha neoah ean e hum laq é rang er héherion en ur receu ur Vadiènt péhani ne oai meid eid er héherion. Arlèrh un exampl quen admirabl ne zeliamb quêt claſq paſſein eit divlam, ni péré-zou cablus : joyus é teliamb boud é contrél a vout paſſét eid er péh ma homb, eit ma cavehèmb én humbl avouéance a hur fauteu ur remæd aſſurét d'hur goulieu.

FIGUR XV.

Jesus én Desèrh. S. Maheu.

(Er blai 34 a-oudé Gannedigueah J. C.)

MErchét-è én Aviél penaus, quenteh èl ma hoai bet badèét Jeſus-Chrouiſt, er Speret-Santel en dougas d'en desèrh, eit déſquein d'er Fidelèt penaus é teliant bihuein eit ne vanqueint quêt d'er promeſſeu ag ou Badiènt, ha hum breparein d'en tantation ha d'er ſouffranceu. Inou é hoai bet tantét guet en diaul arlèrh ur yun a zeu-uguênt dé ha deu-uguênt noz. Poén vras en doai er ſperet orgueillus-ce é compreneiu é vezai prezét guet un Doué diſquên quen izel, penaus-benac ma ſantai é hoai un dra-benac mui eid un dén

ordinær. Rac caër en doai bet aſſai er ſomprenein guet é dantationeu ſegrèd, ne gavai crog er bet ar nehou. Ean e daulas enta é ſpi d'en aproein ha d'en attaquein idan ur form viſibl ha diſolo. Ean e doſtas de Jeſus guet ſimplicité, eit cuhein gùel é zeſſein ha cavouét æſſoh en tu ar nehou, hac e laras: Mar doh Mab-Doué, laret d'er vein-ze troein de vara. Mæs Jeſus hemb rein de oud pihue oai, e reſcondas dehou dré er honzeu-men ag er Scritur: Mab-dén ne vihue quêt hemb quin guet bara, mæs guet er honzeu e ſorti a vêg en Eutru-Doué. Er reſcond-ce e zéſq d'er Grechénion n'en dè quêt en nan nac er marhue corporel e zeliant quemènt dougein, èl en nan hac er marhue ſpirituel: rac, hac é tiſcoehènt int bout lén a vuhé dirac en dud, ou inean e zou neoah marhue, pé én dangér a verhuel, ma n'ou dès ſoign a hé maguein guet conzeu Doué. En diaul ne gollas quêt courage; mæs ean e dènnas Jeſus ag en desèrh, guet er gredèn en en devai cavét gùel crog ar nehou én ul léharal. Ean en dougas ar lein en Tampl hac e laras dehou: Mar doh Mab-Doué, hum daulet d'en guêas. Ean e gueméras memb en hardéhtæt d'otoriſein é ſolitt dré un abuſance malicius ag er Scritur ſantel, en ul larèt: Rac ſcrihuét-è; Doué en dès ordrénét d'é Ælèt quemér ſoign a hanah, hac hou toug itré ou deourn, guet eun ne zehai deoh hurtein hou troæd doh er mein. Nezè Jeſus eit déſquein demb penaus, goudé ma hun nès feahét un tantation, é heèllamb hoah boud ingorto a zong, mar caramb, er victoer ar er-ré-ral, e reſcondas d'en diaul guet é franquiſs ordinær dré er honzeu-men ag er Scritur: Scrihuét-è

ehue : Ne dantehait quêt en Eutru-Doué. Ur reſcond quen aviſét e ras d'er goal-ſperet ruein guet méh. Guet é golèr ean e zougas Jeſus ar lein ur manné, hac a-hont ean e changeas a langage, rac é-léh er reſpèt exterior en doai diſcoeit en ihue uéh quênt, bèt-hac er galhuein Mab-Doué, ean e gueméras en effronteri de oulèn guet-ou m'en devezai en adorét èl Doué, ha de bromettein dehou eit recompance en ol Ranteleaheu ag er béd, èl pe vezai bet mæſtr de ziſpoſein a nehai d'é fantaſi. Biſcoah en diaul n'en dès douguét é inſolance quen jhuel èl ér circonſtance-hont, na biſcoah quemèntaral n'en dès goulènnét guet er Sænt braſſan. Gùir-è en en dès int brutellét guet tantationeu cruel; mæs ahoel n'en dès quêt ou ſolitét d'en adorein. Anfin Jeſus e ziſcarras é orgueil éffrontét dré ur reſcond quer ferm èl ma hoai humilius eid ur ſperet glorius, péhani en doai hum ziguiſét eid aſſai-ſomprenein é Væſtr. Peèlla, Satan, é-mé hur Salvér; rac ſcrihuét-è: Hui e adorou er Mæſtr hou Toué, ha ne chervigehait meit-ou. Contraign oai bet d'en diaul hum dènn, ha quentéh en Ælèt e doſtas de Jeſus eit er chervige. En tantation-hont en dès Mab-Doué andurét, e zou bet attàu inſtruction ha conſolation er Sænt. Caramb, é-m'en dint, er vuhé diſſorb, er yun hac er bedèn, ha n'hur bou nitra de zougein a bèrh er goal-ſperet. Méditamb conzeu Doué guet ur Fé bihue, hac ind e chervigeou demb èl un arm divin eit reſiſtein doh tantationeu terriplan hun enemis. Laquamb hur honfiance é Jeſus, hac en ol tantationeu e chervigeou demb de ſonnad hur vertu ha de gréſquein en nombr a hur houronneu én Nean.

FIGUR XVI.

Æredeu é Cana. S. Yehàn.

GOudé m'en doai Jeſus méhequeit en diaul-guet é dantationeu, er Speret-Santel en tènnas arrè ag en desèrh, eit commance é Berdêgeu ér béd. Ean e zas de gavouét S. Yehàn péhani e chomai toſt d'er Jourdain, ha péhani en diſcoas a-ziabeèl d'é Ziſciplèt, en ul larèt: Chetu Oén en Eutru-Doué; chetu en hani e éfface péhedeu er béd. Quentéh deu a Ziſciplèt S. Yehàn e oulènnas guet Jeſus mèn é hoai é zamurance. Ean ou haſſas guet-ou d'é di; hac en trenoz S. Andreu, unan a nehai, e gavas én é hènd Simon, é vrær, de béhani é laràs guet ur miñ joyus ha coutant: Cavét hun nès er Meſſi. Arlèrh ean er honduias devad Jeſus, péhani e daulas ur ſeèll ar nehou, en un annoncein dehou é vezai bet un dé hanhuét Pierr. Créſquein e rai bamdé en nombr ag er-ré e zai de gleuèt é Berdêgueu, ha commance e rait conz a nehou partout, penaus-benac n'en doai hoah groeit Miracl er bet. Mæs quênt peèl un œvr a charité e ras léh dehou d'obér unan. Groeit e oai bet un æredeu é Cana, Kær a galité é péhani é chomai er Uériès, ha couviét oai bet Jeſus d'er feſt guet é Ziſciplèt. Mæs achihue e ras er gùm e oai bet pourvaiet, ér momand ma hoai muyan dobér. Quentéh er Uériès guet truhé doh en dud-hont, e avertiſſas hé Mab ag ou diovér chagrinus; ha penaus-benac ma ras dehi ur reſcond ruſt én aparance, hi e ziſcoas é hanàuai é charité hac ol-puiſſance; rac hi e

recommandas d'er ſerviterion gobér hemb manq
ér mod m'en devezai larét dehai. Nezè Jeſus e
ras carguein a zeur huéh auge e oai inou, hac
arlèrh m'en doai changét en deur-ze é gùin,
ean e ras caſs a nehou d'er pourvæſionour. A
pe zas d'en dén-ze tanhoad er gùin miraclus-
hont hemb goud a-beban é hoai deit, ean e
galhuas en æredéq hac e laras dehou: Groeit e
hoès contrefæd d'er guſtum; rac hui e hoès goar-
nét er gùellan gùin beèd en dehuehan. Henneh-è
er hetan Miracl en dès groeit hur Salvér; hac
a-zè, é-mé en Aviél, é commançaſ é Zifciplèt
credein én-ou. Ean e accord hé goulèn d'é
Vam, eit diſcoein er bouvoër hi dès ar é galon,
hac eit rein demb d'antand a-nezé é ma dré
hé fedèrneu é receu er Fidelèt er gùin ſpirituel
ag é hræceu. Ean e ſanteſas dré hé honzeu S.
Yehàn er Badèour itré digoſté é vam, eit diſ-
coein é ma dré hé interceſſion é ſanteſi hoah er-ré
choægét de vout heurus én Nean; hac ar er Groès
ean e ras dehi S. Yehàn en Aviélour eit bout
hé mab, eit hun déſquein d'hé honſidérein èl
hur Mam. Rac-ce mar fal demb hur bout guet
Jeſus er græceu nehué a béré en hun nès perpet
dobér, réd-è ma hur bou recour doh Mari,
péhani-zou hur gùir Avocadès ital hé Mab,
quer clous èl m'en dè hé Mab hun Avocad ital
é Dad Eternel. Conzét-è ér figur-ze a zeu-ſort
gùin, hani mat ha hani fal. En hani fal e zou
er gùin ag er béd hac en hani mad e zou er
gùin ag en Nean. En diaul e breſantt er hetan,
péhani-zou er gùellan de ouſt en dud lorbét ha
meau guet en douſtér ag er faus plijadurieu, e
gavant quen agréabl a gommance, quenevè ma
tant anfiſt de vout forh huerhue. En eil ſort é
contrél, e zou er gùin nehué e ra demb en dén

nehué; er gùin ag en Neañ péhani e veàu heuruſemand en inean, e ſorb er ſquêndeu hac er ræſon humæn, rac ma change er galon dré ur gùir gonverſion, eit ma varhuou eid er béd hac eit-hi hé hunan, eit ne vihuou meid eit Doué ha ne hoantei mui meid er madeu ag en Nean.

FIGUR XVII.

Nicodèm. S. Yehàn.

COmmance e rai Miracleu Jeſus-Chrouiſt caſs er brud a nehou partout, ha ne oai hanni ne zezirai er gùélèt. En drebad-ce un dén hanhuét Nicodèm, ag er rang ihuellan é-méſq er Juivèt, e gueméras er reſolution de monèt d'er havouét, eit goud juſt mar boai gùir tout er péh e vrudait a nehou. Mæs guet-eun a vout haudaiét guet er-ré e hum sàuai deja inemp de Jeſus, ean e ortas en noz eid acompliſſein é zeſſein. Ean er ſaludas en ul larèt dehou é credai ferm é hoai degaſſét guet Doué eid inſtrugein en dud, ha ne oai léh er bet de zoutein a guemènt-ce d'en nivér a Viracleu e rai bamdé. Mæs hur Salvér eit déſquein é ſerviterion de zihoal doh mêlodiageu er béd, ne ras quêt cas a vêlationeu Nicodèm; ha penaus-benac ma paſſai eid un dén forh abil, ne gonzas dehou meid ag en humilité ha ſimplicité a Grechéneah, en ul larèt é hoai requis de vab-dén gannein a nehué eit boud lodèq é Ranteleah en Nean. Ean e ziſclæriai reih a-zè é ma neceſſær er Vadièn eit boud ſalvét: mæs en dén-ze ne gomprenai nitra ér péh e gleuai; hac é ambarraſs e oai ur merche n'en dès nitra contrelloh

d'er Fé eid en dévizeu ſtudiét ; rac ean e oulènnas penaus é heèllai un dén retourn itré digoſté é vam eit gannein a nehué. Nezè Jeſus eit gobér dehou ſantein er vanité ag er goh Lezèn é comparage doh en hani nehué, e reſcondas dehou : Petra, hui zou Doctor é Iſraël ha ne ouiét quêt en treu-ze ! Arlèrh ean e gonzas dehou a obereu marveillus er Speret-Santel, péhani èl un ahuélèn, e huéh él léh ma car hemb ne ouiér, nac a beban e ta na mèn é ha. En diæzemant e gavai Nicodèm é comprenein hac é credein er gurionnéeu-ze ha paud aral, e ras dehou d'antand é ma requis de Zoué, eit hur gobér é Ziſciplèt, revinnein én-amb er folleah a hur ræſon, péhani n'eèll credein meid er péh e uél. Jeſus e ras ehue dehou conſidérein peguemènt é hoai bras caranté Doué eid en dud, dré m'en doai degaſſét é Vab uniq ar en doar eit ou ranteiñ heurus de virhuiquin. Anſin ean e ziſcoas d'en Doctor-ze penaus, er pènçaus a valheur mab-dén e zou en eun en dès a hanâuein er urionné rac ma condann é œvreu, hac er garanté en dès doh en tihoéldæt, beèd quene za de Zoué rein dehou deulagad nehué eit el laquad de guemér caz doh é zalledigueah, ha carein er ſclærdér péhani e za ag en Nean hac e gondui d'en Nean. Conzeu Jeſus e blantas donn é calon Nicodèm, hac ean e ziſcoas goudé é hoènt bet profitabl dehou. Rac eit boud ean bet un tamiq coard a gommance, imbèrr ean e hum sàuas guet courage inemp d'er-ré e acuſai Jeſus, hac e ziſclærias a voéh ibuel quênt ha goudé é Baſſion é hoai ean digarg ha dibéh ag en outrageu e rait dehou. É charité én é guevir e gréſquai a-zé-de-zé, hac ean e zegaſſas publiquemant parfumeu eit baumein é gorv. Que-

mènt-ce e zéſq demb, revè en Tadeu ſantel, ne faut quêt déſeſpérein ag en ineanneu péré e zouge gùéhavè hum ziſclæriein é publiq én tu guet er urionné. Er ſort-ze e eèll cuh eit ſonnad é ſegrèd ou diſpoſitioneu ſantel, a-bèn ma fourniſſou Doué dehai occaſion de hum ziſcoein.

Figur XVIII.

Er Samaritæn. S. Yehàn.

DUrand ne chongeai S. Yehàn meit gounid en ol de Jeſus-Chrouiſt, é arrihuas guetou un accidand, péhani e ras dut Salvér qùittad er Judé. Doué eit couronnein preſtoh vertuyeu é ſervitour, en tènnas ag en desèrh eit en diſcoein é Palès Herod, péhani en doai un iſtim bras eit-ou a-oudé m'en doai cleuét conz ag é vuhé ſantel. Ean er ſeèllai èl ur Profæt, hac er harai, é-mé en Aviél, deuſto ma temallai dehou guet liberté é gommerce infam guet Herodias, é hoærèq. En diaul guet eun ne vezai deit de S. Yehàn gounid ur-ré-benac de Zoué é Palès Herod, é impléas inemp dehou é ardeu ordinær, hac e ſolitas Herodias d'obér el laquad ér priſon, étretant ma hi devezai cavét en tu de goutantein qùitt hé vangeance. Er Phariſiénèt dré ivi doh-t'ou en doai ehue conſeillét d'er Roué er chairrein, ha quemènt-ce e oai bet caus ma retournas Jeſus de Galilé. Chongét oai dehou tremén dré Samari, hac ean e ziſcoas é convertiſſein ur voès ag er Guær-ze, é ma liès-mad é téh é raug colèr en dud, é houniér mui a ineanneu de Zoué. Er voès-ce e oai deit èl bamdé de glaſq deur d'ur Punce, ital péhani é

cavas Jeſus chouquét é tiſcuéh. Healhét ma hoai guet ur ſehèd quéntoh miſterius eit naturel, ean e oulènnas guet-hi ur banniq deur. Mæs èl m'er heméraï eid ur Juiv, hi e demallas dehou er haz en doai er Juivèt doh er Samaritèt, en ul larèt dehou é hoai ſouéhét hras ma houlènnai deur guet-hi. Quentéh Jeſus e reſcondas dehi: Pe hanàueheoh donæſon Doué hac en hani e oulèn gueneoh d'ivèt, hui e oulènnehai ehue guet-ou, hac ean e rehai deoh deur fréſq péhani-zou dihaval doh en hani ag er béd: rac en-n'emb e ive ag en deur e zét de glaſq amen, en devou hoah ſehèd; mæs en-n'emh e ive ag en ham e ran mé, n'en dou mui jamæs ſehèd, ha donnèt e rei de voud én-ou ur vamèn deur fréſq péhani e ſtrinquou bœd er vuhé éternel. En diſcour-ze e blantas donn é calon er voès-hont; hac hi e gomprenas é hoai Profæt hur Salvér, a pe zas dehou diſolein dehi ol hé buhé tremènét. Ean e revelas ehue dehi er ſegredeu ag el Lezèn nehué, péhani-zou ol ſpirituel hac e zéſq d'adorein Doué a ſperet hac é gurionné. Nezè hi e laras dehou é hoait ingorto ag er Meſſi, péhani e zelhai déſquein d'en dud ol er péh-zou requis. Jeſus e reſcondas dehi é hoai ean memh er Meſſi, ha quentéh er voès-ce e retournas d'er Guær d'annoncein er péh hi doai gùélét. Er Samaritèt ſouéhét ag en treu admirabl e gleuènt guet-hi, e hoantas donnèt d'er havouét, hac eit ou houtantein ean e chomas én ou Hær deu-zé. Un dra ſouéhus-è, é-iné en Tadeu ſantel, ma tiſolas Jeſus én un taul d'er voès-hont er Miſterieu braſſan ag el Lezèn nehué. Er Juivèt hac er Samaritèt e laquai ou ol devotion én Tampl hac ér Manné ſantel: mæs hur Salvér e ziſco ſplann a-zè n'en dè quèt quemènd én Tampleu

batiſſét a vein é ra Doué é zamurance, èl én ineanneu péré er chervige a uir galon. Er-ré-ze ne laquant quêt ou ol devotion én Iliſieu, rac ma houzant é ma Doué partout hac é heèllér partout rantein dehou en inour e oulèn. Un dra vad-è reſpètteín en Tampleu ha receuein Jeſus-Chrouiſt, péhani-zou quer preſant ar en Autærieu èl mei én Nean : mæs réd-è ehue preparein hur halon de receu é hræceu, eit ma vou perpet hun inean damurance er Speret-Santel, hac eit m'en adorehèmb attàu a ſperet hac é gurionné.

FIGUR XIX.

Tampeſt calmét. S. Maheu.

ARrihuét ma hoai Jeſus é Galilé, ean e gommanças, èl S. Yehàn, de berdêg er Bénigèn, rac ma toſtai, é-m'ean, Ranteleah en Eutru-Doué. Ean e yas de Gapharnaom, é pèh léh é cavas tud, péré, èl m'en dès larét goudé, e gar gùel en tihoéldæd eid er ſclærdér, rac ma vè fall ou œvreu. Biſcoah en Doctorèt ag el Lezèn n'ou doai perdêguét guet guemènd a barſætion hac a otorité. Er-ré-hont e larai treu caër aſsés : mæs liès-mad ou œvreu e zilarai ou honzeu. É contrél, obereu Jeſus e jaugeai parfætemant guet é gonzeu, hac é Viracleu pamdiêq e oai un aſſurance continuel é hoai er urionné e annonçai. Ean e uellas é Cana de vah ur Prince, péhani e oai é tènnein doh er marhue. Er Synagog a Gapharnaom ean e zelivras un dén poſitét guet en diaul. Arlèrh ean e yas de di S. Pierr, hac e lamas guet é vamêq

un derhian péhani hé zourmantai a beèl quènt. Er Miracl-ze e laquas S. Pierr quer ſouéhét nezè, èl ma hoai bet goudé diarbèn er béſquereah marveillus e ras Jeſus eit en ingagein d'en héli, a pe hum daulas ital é dreid, en ul larèt: Peèlleit doheign, Mæſtr, rac ma hon ur péhour. Donnèt e rait a-bartout de gleuét é Berdégueu ha de uélèt é Viracteu. Er-ré clan e oulènnai bout caſſét devad ur Medecinour quel libéral, eit cavouét guet-ou ſoulagemant d'ou drougueu; hac én ur uellad d'ou horv ean e uellai ehue d'ou inean. Mæs eit diouſtein é Zifciplèt ag en inour e gavènt doh en héli, hac eit rein dehai d'antand ne oai quêt lehuiné na peah e zelièn claſq én é gompagnoneah, ean ou ſedas d'ambarquein guet-ou eit trezein ur ſtèr-vor. Quentéh ean e hum daulas de gouſquèt hac e lauſquas un tampeſt horribl d'ou brutellad un tamiq, eit repreſantein dehai a betra é teliènt boud ingorto doh en héli, hac é pèb ſtad e vezai hum gavét un dé en Ilis ar en doar. Mæs a pe zas dehai gùélèt én un taul er mor é ſcumènnein ha cleuèt en ahuél é cornal, ind e hum laquas de griai èl tud ne ouiènt mui petra gobér, hac e zihouſquas Jeſus, péhani eit diſcoein n'en dès quêt a zangér eid er-ré e fi tout én-ou, e gouſquai tranquil durand ma hoai creihuan en tampeſt. Ean e demallas dehai ou ſcont perderius hac ou bihan a Fé, eit m'ou devezai comprenét n'ou doai nitra de zougein durand ma vai bet guet-ai; ha quentéh ean e sàuas eit commandein d'en ahuél calmein ha d'er mor caërrad. É Zifciplèt ſouéhét ma oai calmét quer bean en tampeſt, e larai itré-d'ai: Pèh dén-è henneh! en ahuél hac er mor e sèntt doh-t'ou! Er vaghont e oai, revè S. Auguſtin, ur figur ag en

Ilis, péhani-zou ar en doar èl ul Leſtr é creis ur mor furius. Doué e bermèt ma vou brutellét guet en tampeſt, guet eun ne gouſquehai hur Fé, ha ne zehai d'el lehuiné e gavehèmb ér béd, hul laquad d'ancoehad en Nean. Diæz-è bout hemb doujance é creis er houillard; mæs en ahuél ag en trebilleu é-léh hur ſcontein, e zeliehai é contrél ſonnad hur honfiance é mériteu en hani en dès preparét demh ur moyand de drezein é ſurté er mor tourmantus ag er béd. En tantationeu hac er hroèzieu ne geinant meid er-ré e lauſq Jeſus de gouſquèt, de larèt-è, er-ré n'ou dés meid ur Fé hantér varhue, ha ne ouiant pedein meid a vèg, guet ur galon yein hac ur ſperet dibarfæt.

Figur XX.

Delivrance ur poſitét guet en diaul. S. Maheu.

GOudé m'en doai hur Salvér diſcoeit d'é Ziſciplèt é ol-buiſſance ar er mor hac ar en doar, ean e ziſcoas ehue er bouvoër en dès ar en ihuern, en ur zelivrein paud a dud poſitét guet er goal-ſperet. En Aviél e gonz é ſpécial a unan, eit gobér demb remerquein guet mui a gaz hac a horreur ér bili en doai en diaul ar en dud-hont, ha guet pèh furi é tiſpènnai ou horv, durand ma tourmantai ou inean. A-bèl quênt en dén-ze ne logeai mui é ti er bet, ha ne ſouffrai tam dillad ar é gorv. A pe aſſaiait er garrottein, ean e dorrai é rangènneu, ha ne oai hanni capabl d'er plæguein. Er hleuein e rait noz ha dé é hudal ar er mannéieu hac ér

grohieu : un eun oai gùélèt é gorv flaſtrét dehou a dauleu mein ; anſin hanni ne fiai paſſein toſt d'el léh ma hoai é zaremprèd ordinær. Mæs a pe zas dehou a-ziabeèl remerquein hur Salvér, ean e ridas d'er havouét, hac én un taul ean e ancoehas é randon brutal. Rac ean e hum daulas ital é dreid eit en adorein, hac e laras dehou guet er braſſan reſpèt : Jeſus, Mab-Doué, perac é tét-hui d'em zourmantein quênt en amzér ? Mé hou conjur, lauſquet mé é repos. Jeſus e oulènnas é hanhue guet-ou, eit diſcoein guet peguemènd a ziaulèt é heèll un dén é hunan bout poſitét. Me hanhue, e reſcondàs en diaul, e zou Legion, rac ma homb ur vandèn. Nezé ean e oulènnas guet hur Salvér permiſſion d'antréein é corveu un tolpad moh e oai toſt d'inou, ha quentéh er moh-ce e yas guet hærr de hum vèein ér mor. Ér memb momand en dén-hont e hum gavas parfætemant delivrét, ha ſouéhét bras oai er-ré en hanàuai a-guênt, doh er gùélèt tranquil ha douce èl un oén ital treid é vedecinour divin, ha doh er ſupliein d'el lauſquein d'en héli partout. Mæs Jeſus en davaias d'er guær, én ur recommandein dehou brudein é quemènt corn e oai, er græceu en doai receuét, eit rein demb d'antand é teliamb goud grad de Zoué publiquemand ag en doñæzoneu e ra demb. En dén-hont poſitét guet en diaul e zou ur figur ag er béherion taulét ha brutellét guet peb ſort vinceu. En Aviél e remerq é hoai nuah eit rein d'antand en en dés en dud-ce collét er Fé hac er Juſtice originél ou doai receuét ér Vadiènt èl ur guſquemand eit golein ou inean. En dén-hont ne logeai é ti er bet, de larèt-è, er béherion queih-ce ne gavant repos er bet guet ou halon ; ne ziſtroant mui doh-t'ai ou hunan, hac ol

ou œvreu e zou marhue ha dibrofit. Caër e zou affaï ou degaſs d'er ræſon; ind e dorr en ol rangènneu a Lezèn Doué, hac e ra goab ag er-ré e lar er urionné dehaï. Haval doh er moh-hont é péré é hantréas en diaul, ne chongeant meid a goutantein ou borv guet er plijadurieu méhus ha brutal; ha de zougein ou dès n'ou ſtleigehaï en hærr ag ou goal-inclinationeu d'er mor eahus ag en déſeſpoër ha d'en abim ag en dannation. Rac glouaïhue-è er-ré e ziſtro doh-Jeſus, eit claſq ital é dreid ur peah hac ul liberté ne gavér quêt é ſclavage er péhet.

FIGUR XXI.

Paralitiq. S. Maheu.

CRéſquein e rai bamdé en nombr a Ziſciplèt Jeſus, hac én un taul S. Maheu a Bublikein ma hoaï, e zas de voud un Apoſtol. Hur Salvér en ur dremén toſt d'el léh ma chomaï, er galhuas d'en héli, durand ma lauſquaï ér memb Kær un afin a dud de vihuein én ou ahurtemant ha de ziſpriſein é Zoctrin, èl ma ra hoah en darn-muyan ag er Grechénion, péré dré ne brezant quêt cheleuèt é gonzeu, e vou, revè en Aviél, trætét ruſtoh ér Jugemant, eid en dud a Sodom hac a Gomorrh. Sant Maheu e excelſaï ur vechér péhani-zou amét hras d'en avarice. Mæs Jeſus én un taul e vougas én é galon en inclinationeu ordinær d'en dud ag é vacation, hac e ras dehou cavouét plijadur é terhel-mat d'un dén peur, diſpriſlét ha haudaèt guet en dud puiſſant. Ean en dès diſcoeit ſplannoh eid en Apoſtolèt-aral, er joé hac er grèd

en doai de héli hur Salvér, dré ul leign vras de béhani en er houvias, ha péhani e oai ur merche n'en dès ar en doar lehuiné comparabl doh en hani e gavér guet ur gùir gonverſion. Ean e gouvias ehue d'é feſtin hilleih a Bublikeinnèt, èl p'en devezai vènnét partagein er græce en doai receuét, guet tud èl péré ha guet péré é vihuai a-guênt. Èr Phariſiénèt attàu glorius, e hum inzrougas ma taibrai Jeſus-Chrouiſt guet tud e oai rebuttét ha memb câſſeit guet er Juivèt. Mæs ean ou méhequas en ul larèt dehai é hoai deit ar en doar eit gùellad d'er-ré e hanàuai dirac-t'ou é hoènt clan ha péherion. Ean e ras hoah é Capharnaom ur Miracl, péhani e oai bet arrè ur galonad huerhue eid er Scribèt hac er Phariſiénèt. Degaſſét e oai bet dehou un dén clan guet er paralyſi : mæs èl ne oai quêt moyand d'antrécin guet er foul él léh ma hoai, en dud-hont e hum aviſas de doullein en douèn ag en ti, ha de ziſquên ou hlan ital treid Jeſus, péhani eit recompancein ou Fé bihue, e laras d'er Paralytiq-ze: Me mab, hou peèt confiance, pardonét-è deoh hou péhedeu. Diarbèn er honzeu-ze é enemisèt e gommançaſ de vurmurein ha de larèt itré-d'ai en en doai hlasfæmét; rac ne oai meit Doué, é-m'en dint, e eèllai pardonein er péhedeu. Jeſus ou heméras ehue dré ou honzeu hac e ziſcoas dehai é hoai Doué, rac ma pardonas én éffæd é béhedeu d'en dén-hont ér momand m'er gùellai ag é baralyſi. Èr bobl e chomas bamét ag é buiſſance, hac e drugairicas Doué en dout reit d'en dud ur bouvoèr quer bras. Er Grechénion en dès hoah bamdé mui a léh de vout ſouéhét, mar conſidérant a-doſt madeleah hun Tad carantéus, péhani en dès reit d'é Ilis er bouvoèr de bardonein er péhe-

deu. Er bouvoër-ze e sàu er Velean drès en dud
aral, hac ou laq burhud ér memb rang gue
Doué, dré ur garg a béhani en Ælèt n'en din
bet biſcoah inourét. Rac Jeſus-Chrouiſt en dè
reit dehai ar en ineanneu er memb pouvoër e
dès ean receuét guet é Dad, hac ean e vèn
ma huelleint dehai én éffæd én ur bardoner
dehai ou féhedeu. Mæs de zihoal ou dès, é-m
S. Cyprian, ne vehènt multrerion d'en ineam
neu é-léh boud ou medecinerion. Rac é-lè
gùellad d'ou goulieu, mar ou goland dré e
aſſurance trompus ag un Abſolvèn haſtihue, in
e lam guet-ai er remædeu e gavér én ur gè
bénigèn, hac ou abus guet ur faus peah, pè
hani-zou dangérus eid en hani er ra, hac mur
eid en hani er receu.

FIGUR XXII.

Perdég ar er Manné. S. Maheu.

(Er blai 35 a-oudé Gannedigueah J. C.)

ER ſourci ſpécial e guemérai Jeſus-Chrou
de ziazéein er fondæſon ag é Ilis, e ras d
hou choæge é-méſq é Ziſciplèt deuzêc, e ha
huas Apoſtolèt, rac ma hoènt deſtinét guet-
eit perdêg er Fé partout dré er béd. En ava
tageu e accordas dehai drès en Diſciplèt-ara
ou avertiſſai dalh-mad é rinquènt bout dré
vertu hac ou ſanteleah quemènt drès en Diſc
plèt, èl ma hoai en Diſciplèt drès er humm
ag en dud. Ne vèrn mèn é haï ou Mæſtr,
hoènt perpet quentéh èl-d'ou; hac a pe inſtitu
er Sacremand ag en Autær, ne oai meit-ai gu
ou doh taul. Èn ur guir, teſteu oènt non-p

hemb quin ag é actioneu ha Perdêgueu publiq, mæs memb ag é vuhé cuhét; ha liès ean e éxpliquai dehai é particuliér er péh en doai perdêguét d'er-ré-ral é Parabol. Quênt ou choæge ean e baſſas en noz é pedèn, eit déſquein demb petra hun nès d'obér mar fal demb hur bout guet Doué Bugulion mat d'hur hondui. Arlèrh ean e yas guet-ai ar ur manné, é pèh léh é ras é preſance ur bobl nombrus er Perdêg exceſſanthont e hanhuér ordinæremant *Perdég ar er manné*, hac e gomprèn ol en Aviél guet er péh-zou requis de bep-unan eit reglein erhad é vuhé. Rac goudé m'en dès diſmantét ol Jugemanteu en dud ag er béd, péré e iſtim heurus er ré en dès danné, er-ré-zou inourét, er-ré e hum zivertiſs hac en dès lehuiné ar en doar, ean e ziſco ſplann d'en dud-ce en hum drompant é héli er ſclærdér ag er ræſon naturel, péhani e glaſq hé bonheur guet er péh-zou liès-mad ur vamèn a valheur. Rac eit méhequad er béd guet é zoctrin trompus, ean e lar é ma heurus er-ré peur a ſperet, ha malheurus er-ré pihuiq; é ma heurus er-ré-zou diſpriſét ha haudaiét a gaus dehou; ha malheurus er-ré en dès proſperité; é ma heurus er-ré e ouil hac e ſouffr, ha malheurus er-ré e hoarh hac e hum zivertiſs; hac anfin é ma requis eit monèt d'en Nean, bout juſtoh ha ſantelloh eit ne oai er Scribèt hac er Phariſiénèt. Er honzeu-ze e ra ſclær d'antand n'en dè quêt erhoalh demb peèllad doh en droug, nac hur boud un aparance caër a œvreu mat, nac hanàuein er vertuyeu e ſclinguêrn dirac en dud, èl ma rai en Doctorèt-hont ag er goh Lezèn. Rac-ce é hordrén ean daſtum treſorieu én Nean, èl er gùr moyand de zerhel perpet hur halon inou; rac hi e vourr é voud attàu él

léh ma vè hé zreſor. Ean e recommand opèn derhel pur ha ſimpl el lagad a hun intantion, eit ma tei de ſanteſiein ol er horv a hun actioneu. Ean e zihuèn dohèmb hur bout quin meid ur Mæſtr, eit ne rannehèmb quêt hur halon itré Doué hac er béd, hac eit ne glaſquehèmb quin meit Ranteleah Doué hac é Juſtice, a-celſin ma vou reit demb opèn hun neceſſær ér béd-men. Splann-è de uélèt arlèrh quemènt-ce é toug ol el Lezèn-nehué de rein de vab-dén ur galon nehué. Rac d'en diabarh-è reglein en dianvès revè Doué, hac er riolèn ne ſehai quêt bout pur ma ne vè pur er vamèn, ha sèl purroh ma vè er vamèn, purroh pur vè er riolèn.

FIGUR XXIII.

Ne juget quét. S. Maheu.

GOudé m'en doai Jeſus déſquét d'é Ziſciplèt er gùir hènd e gondui d'er joyeu éternel, ean e ras dehai aviſeu particulér ha neceſſær de héli eit barrein er muſul-hont a ſanteleah e oulènnai guet-ai. Ean e ras dehai d'antand n'en dè quêt erhoalh mirèt en dêc Gourhæmèn, péré e zihuèn en torfæteu énorm; mæs é rinquènt opèn diouriènnein ag ou halon beèd en diſtérran germ ag er péhet. É ſtudi principal e zougai de reglein drès peb-tra er galon ha d'hé laquad ér ſtad de zihoal guet quemènd a ſourci doh er péhedeu bihan èl doh er-ré bras. Rac-ce goudé m'en dès commandét mouguein én hi beèd en diſtérran fulèn a golèr, ean e zihuèn er honzeu anjulius ne vèrn pèh quer ſcan vehènt. Rac en douſtér galon hac ér modération ér honzeu e zou er

gùellan

gùellan mercheu a ſanteleah interior ur Hrechén. Er Juivèt ne ſtudiènt quin meid a bligein d'en dud : mæs er Grechénion e glaſq pligein de Zoué, péhani ne ſeèll meit doh er galon. Haval vehai memb é vourr Jeſus-Chrouiſt é hanhuein en dêe Gourhæmèn Gourhæmeneu bihan, hac é hanhuein Gourhæmeneu bras en douſtér-ze a galon hac en dalh perdérius ag en tead, péré e voug en ol ſantimanteu a golèr hac en ol conzeu diſpriſus. Idan dihue Ourhæmèn quen diſtér én aparânce ean e guh er vraſtæd ag er Grechéneah. Hum virèt a laheiu n'en dè quêt enta, revè Jeſus-Chrouiſt, ur merche é vér é gurionné vertuus ; rac ma hès paud a ræſonnieu naturel capabl de ziſtroein mab-dén ag er ſort torfæteu-ze. Mæs goud mouguein ér galon pebſort tærifion doh en Neſſan, e zou, revè d'ou, ur merche aſſurét ag ur vertu ſorm. En éffæd, er péhedeu bras e gommance dré en diſtérageuze a béré ne rér quêt paud a gas : mæs pihuebenac e zouge offancein é Neſſan dré gonzeu un nitraïq anjulus, henneh n'en dè quêt capabl de gommettein ur multr. Rac-ce é recommand hur Salvér guet quemènd a ſourci er garanté doh en enemiſèt, dré béhani é tamb, é-m'ean, de vout haval doh é Dad, péhani e ordrèn d'en heaul ſclærein er-ré fal quer clous èl er-ré vat, ha péhani e ſcuill é faveurieu ar en dud ingratan. Mæs er Ourhæmèn ar béhani en en dès pouſét muyan Jeſus én é Berdêg admirabl, e zou honnen : *Ne juget quêt.* Splann é huélai é ma douguét mab-dén de jugein en Neſſan ; hac eid arreſt en inclination naturel hun nès d'er jugemanteu temerær, can e lar demb é homh haval doh un dén péhani e uél ur boudrèn é lagad é vræ, ha ne uél quêt un treſt e zou én é lagad propr.

Hypocrit, é-m'ean, tènnet de guetan en treſt e hoès én hou lagad, ha nezè hui e uélou tènnein er beudrèn a lagad hou prær. Carguét-è er béd ag er ſort ſcandal-ze, é-mé en Tadeu ſantel; hac er gùellan remæd ou dès cavét d'un droug quer cummun, e zou ur gùir humilité. Réd-è enta ma vou mouguét ér galon er jugemanteu temerær, pé dré er garanté, pé dré en humilité, pé ahoël dré en doujance ag en dé terriblhont é péhani é tei Jeſus de jugein en diſtérran defauteu e hum gavou én hur gùellan œvreu, hac ér ſanteleah aparançus-hont péhani e dromp liès deulagad en dud. Rac ean e lar é tacorou demb nezè guet er memb pouis ha muſul ma hur bou pouiſét ha muſulét d'er-ré-ral. En-n'emb e ra reflexioneu ſonn ar er Jugemant-hont, é-mé en Tadeu ſantel, ne hum arreſt quêt paud de jugein é Neſſan, ha hoah bihannoh de gonz ag é zefauteu. Er gùir garanté e chonge perpet é mad, hac e ra cavouét plijadur é pratiquein er honzeu-men a S. Francæs a Sale: P'en devehai un action cant face, rét vehai attàu hé ſeèllèt doh en tu brahuan.

FIGUR XXIV.

El Leprus hac er Çanteniér. S. Maheu.

GOudé ma hoai diſquênnét Jeſus diar er manné, en Aviél e verche é ras deu Viracl, eid aponéein er gurionnéeu ſalvus en doai perdéguét d'er bobl. De guetan ean e uellas d'ul leprus, péhani, dré er fæçon ma hum breſantas dirac-t'ou, e zéſq demb penaus é rinquamb pedein. Raç quenteh èl ma huélas Jeſus,

ean en hanàuas eid é Salvér; ean e ſtouyas ital é dreid guet un humilité ſincèr, hac e laras dehou guet ur parfæt reſignation d'é volanté: Mæſtr, hui e eèll gùellad deign, mar carét. Jeſus e gueméras truhé doh-t'ou; hac eit diſcoein é haproai é ziſclæration confianços, ha rein d'antand é ma ag é volanté hemb quin é rid èl ag ou mamèn er græceu e receu er-ré en dès carét a ol éternité hac én amzér ne gavai én-ai meit ſallanté, ean e aſtènnas é zourn trema-d'ou en ul larèt: Mé vènn, re-vou gùelleit deoh. Mæs ean e zihuènnas doh en dén-ze ſannein griq ag er Miracl en doai groeit én é guevir, eit hun avertiſſein de guh er græceu ſegrèd e receuamb. A-va-ze ean e retournas de Gapharnaom, hac èl ma hantréai ér Guær, ur Çanteniér, de larèt-è, ur Habitæn a gant ſoudard, péhani e oai forh affligét a gaus d'ur ſervitour en doai é tènnein doh er marhue, e gaſſas ur-ré-benac ag er Juivèt d'er pedein de zonnèt de uellad dehou. Er Juivèt-hont e gommançaſ de vantein er Çanteniér èl un dén honeſt ha charitabl, péhani en doai hatiſſét dehai ur Synagog. Hur Salvér ou cheleuas hac e yas guet-ai d'é di. Mæs a pe oai toſt arrihue, er Çanteniér péhani en doai ur Fé paud bihuoh ha reſpèttuuſſoh eid ol er Juivèt, e gaſſas hoah é amèt gùellan de larèt de Jeſus n'en devezai quèt quemérét er boén de zonnèt d'é di, rac ne oai quèt-ean dign d'er receu én é zamurance. Ean e laras dehou ne oai meit quemènt-ce en doai mirèt doh-t'ou a monèt ean memb d'er havouét, hac é houiai ſur é heèllai guet ur gonz hemb quin gùellad d'é ſervitour. Hur Salvér e chomas én admiration diarbèn Fé en dén-ze, hac hur Mam ſantel en Ilis e ourhæmèn dalh-

mat d'hé bugalé quemér ſcuir ar nehou, en ul laquad bamdé é gonzeu é bêg er Velean hac é hani er Fidelèt, a pe doſtant d'er Sacremand ag en Autær. Eit profittein enta ag en inſtruction e ra demb, ni e zeli hur boud én hur halon un humilité ſonn, ha credein erhad ne véritamb quêt ni adreſſein hur pedènneu de Jeſus-Chrouiſt; mæs é rinquamb impléein ital-d'ou interceſſion er Sænt e gredamb er-ré agréaplan de Zoué, èl ma himpléas er Çanteniér guêlloud er Juivèt e iſtimai devottoh eit-ou é hunan. Eèllein e ramb ehue credein ferm, é-mé en Tadeu ſantel, é ma capabl ur gonz hemb quin a vêg hur Salvér d'obér, mar car, én hun inean marveilleu quer bras èl er-ré e ra é gorv divin. Rac penaus-benac ne yas quêt de di er Çanteniér guet eun, haval vehai, a obér méh dehou, hac eit ſouplein én ur certæn fæçon idan é humilité, ean e gaſſas neoah d'inou, é-mé S. Auguſtin, ur vertu cuhét péhani e uellas d'é ſervitour. Rac-ce er viſitt e rantas dehou dré é hræceu ha dré é viſericord, e oai bet quen heurus eit-ou, èl pe vezai oueit ean memb d'é di. En Tadeu ſantel diarbèn charité en dén-hont é quevir é ſervitour, e recommand demb quemér ſourci a hur ſerviterion é ſpécial a pe vènt clan. Rac nezè é teliamb diſcoein de Zoué é hanàuamb é ma quer bras er peur èl er pihuiq dirac é zeulagad; ha mar fal demb ma quemérou truhé dohèmb èl doh é ſerviterion, ni e zeli hun boud ehue truhé doh er-ré hur chervige.

FICUR XXV.

Mab en Intanvès a Naïm. S. Lucas.

MAr boaît fouéhét é huélèt Jeſus-Chrouiſt é huellad d'en dud clan, ſouéhettoh oait bet hoah a pe zas dehou rein buhé de ré varhue. Er hetan e reſuſcitas e oai mèrh ur Prince ag er Sinagog, hanhuét Jaïrus, péhani n'hi doai meit denzêc vlai. Mæs ne oai bet nitra extraordinær ér Miracl-ze, nac a bèrh hé zad, péhani, dihaval doh er Çanteniér, e gontraignas Jeſus de monèt bèt-hac é di, nac a bèrh er vèrh-ce, péhani ne ouias grad er bet d'en hani en doai hé reſuſcitét, nac anfin a bèrh er-ré e oai preſant, péré e rai memb goab a nehou, rac m'en doai larét é hoai couſquét oai er vèrh-ce ha non pas marhue. En eil reſurrexion merchét én Aviél, e véritt mui a attantion. Un dé ma hai Jeſus de Naïm, guet é Ziſciplèt hac ur bohl nombrus, ean e gavas é ſorti ag er Guær, ur vandèn tud péré e yai d'intèrrein corv un dén youanq, mab d'un intanvès, péhani ou héliai en un ouilein. Hur Salvér, guet truhé doh er voès-ce, e laras dehi n'hi devai quêt ouilét. Quentéh ean e gommandas d'er-ré e zougai er horv, arreſt; ean e douchas doh er chaſs, en ul larèt: Dén youanq, m'en ordrén deoh, sàuet; hac ér memb momand, hur Salvér en dacoras lén a vuhé d'é vam. Er Miracl-ze e zou bet eid en Tadeu ſantel, ur vamèn a baud a inſtructioneu. Én éffæd, ean é zéſq demb ne arrihue nitra ér béd-men, dré chanche, èl ma larér, mæs é ma Doué

e regl quemènt-tra-zou eid é vraſſan gloër. Ean e ra demb ehue de hanàuein pebèh caranté tınèr en dès en Ilis doh hé bugalé : hi e ſeèll pebunan a nehai èl ur mab-uniq, hac e brefantt hemb cès d'hé frièd divin hé fedènneu hac hé huannadeu, eit ma veint preſervét pé delivrét ag er marhue. Er-ré e zougai et horv-hont d'en doar, e zou ur figur ag er goal-inclinationeu, péré e ſtleige en inean marhue d'en ihuern, dehuehan bé er péhour. Ou hærr horribl e lauſq guenèmb de jugein é ma haval un inean ér ſtad a béhet, doh ur horv hemb buhé, ha ne felai quaſi boulgeal, meid é quemènt ma hé doug en diaulèt, èl ma larér é voulgeant gùéhavé ur gonne-benac, eit hum ziſcoein viſibl d'en dud. Réd-è enta, èl ma lar en Aviél, ma tei Jeſus de garrottein er hreihue, eit lemel guet-ou é leſtreu, de larèt-è, en ineanneu é péré é ra en diaul é zamurance, èl én é Balès. Én éffæd, a pe gonſidérér a-zevri pèh quen diæz-è convertiſſein un inean mæſtroniét guet hé goal-inclinationeu, réd-è abſolumant avouéein n'en dès meit Doué e eèll hé laquad de garein er péh e rai dongér dehi un tamiq quênt. Jeſus e zacoras en dén youanqhont d'é vam, péhani, dré hé fedènneu, en doai mérité dehou ur vuhé nehué, eit ma tehèmb de gomprenein pebèh grad e zeliamb goud d'en Ilis ag er garanté hi dès én hur hevir. Rac-ce er-ré-zou refuſcitét dré hé fedènneu, e zeli, arlèrh ou honverſion, ouilein guet ou mam divin, eit méritein ol aſſambl ma refuſcitou ehue ou berdér e zou ſtleigét bamdé d'en doar guet ou goal-deicheu.

FIGUR XXVI.

Madelén. S. Lucas.

SAnt Yehàn, eit boud ean ér prison, e laquai perpet é studi de ounid, muyan ma heèllai, serviterion de Jesus-Chrouist. Ean e gassas deu ag é Zisciplèt d'er havouét, eit er garnagein, én ur certæn fæçon, d'avouéein é hoai ean oai er Messi. Hur Salvér e ouiai en en doai Disciplèt S. Yehàn ur certæn jalousi doh-t'ou : rac-ce ean e zihoallas a larèt én ou fresance nitra capabl de rein hoah brassoh drougcalon dehai ; mæs ean e ras dirac-t'ai hilleih a Viracleu, hac e ourhæmenas dehai déviz d'ou Mæstr ol er péh ou doai gùélét. A pe oènt partiét, ean e gommanças de gonz d'er bobl a S. Yehàn, ha de vêlein é vertu serm ha courajus, péhani e oai dihaval doh corz e blæg hac e valange guet peb sort ahuél. Anfin diarbèn er vuhé rust ha calét en doai conduiét én desèrh, Jesus e zisclærias a voéh ihuel é ma dré er bénigèn é teli en dud chongeal hum salvein ; rac, é-m'ean, Ranteleah Doué ne vou meit d'er-ré e hum balforçou eit er scrapein. Ean e ras memb é valediction de certæn Kærieu, péré, rac n'ou doai quêt groeit pénigèn deusto d'er Miracleu ou doai gùélét guet-ou, ha d'er joé ou doai bet é cleuèt é Berdêgueu, e vou punissét un dé rustoh eit Sodom ha Gomorrh. Mæs, èl m'en doai affær doh tud ahurtét, ha ma santai ne oai quêt creihue erhoalh er honzeu hemb quin eit blottad ou halon, ean e assaias ou zouchein dré un exampl a bénigèn

ag er-ré caërran, de larèt-è, hani Santès Madelén. Er béhourès-ce e ſantas én un taul hé halon quer gloæzét guet ur glahar nærhus a hé fauteu, ma has quenteh devad Jeſus de glaſq guet-ou remæd d'hé goulieu. Èr momand ma hoai é predein guet Sïnon er Phariſién, hi e antréas hemb dougein a vout méhequeit guet en dud; hi e hum daulas a-bèn ital é dreid, ou chairras a vrehad, e voquas dehai, ou arrouſas guet hé dareu, ou frottas guet parfumeu précius, hac ou ſéhas guet hé bleàu. Er Phariſién, péhani hé hanàuai eid ur voès dibordét ha diſpriſét guet en ol, e gommanças boud én arvar mar boai Jeſus ur Profæt; rac ma credai n'en devezai quêt hé lauſquét de doſtad dehou, p'en devezai gouiét pèh ſort buhé e gonduiai. Mæs hur Salvér, eit méhequad en Doctor-ze guet é chongeu væn, e laras dehou é hiſtimai güel caranté berhuidant er béhourès-ce, eit diouſtemant ul lod-vad-aral, péré n'ou doai quêt groeit quer bras péhedeu èl-d'hi; hac eit diſcoein pebèh nærh en dès er garanté eit puriſein un inean, ean e laras a voéh ihuel é hoai pardonét dehi hilleih a béhedeu, rac ma hoai bras hé haranté, ha quenteh ean hé davaias é peah. Er voès-hont, èl ma remerq en Tadeu ſantel, en dès reit d'er béd ur ſcuir parſæt a bénigèn, rac penaus-benac n'hi hleuér é ſannein griq, hé actioneu e gonz aſsès eithi, hac e ra ſplann d'antand n'en dè quêt doh er honzeu é ſeèll en Eutru-Doué. Én éffæd, er honzeu caër n'en dint meid en delhàu ag er bénigèn; ha n'en dè quêt doh en delhàu, mæs doh er fréh é hanàuér er uèn. Er péh e chervigeai dehi a-guênt eit coutantein hé goalzeziriеu, e chervige dehi goudé eit gobér de

Jeſus quel liès a ſacrifice, èl hi doai groeit gùéharal d'en diaul. Eèllein e rér hanhuein ur gonverſion quen admirabl, gloër er bénigèn, hac hi e ra d'antand penaus er béhourès vraſſan e za de vout pur dirac Doué, a pe vè ſanteſiét hé fénigèn dré en humilité; hac é contrél, er Uériès purran e za de vout lous én é breſance, mar da dehi hum hlorifiein a hé gùérhtæt, péhani-zou un donæſon ag en Nean, ha ne loge meit guet er gùir humilité.

FIGUR XXVII.

Parabol ag en Had. S. Maheu.

UN dé ma hoai Jeſus ar vordèn er mor guet un tolp bras a dud, ean e ambarquas én ur vag, a béhani é commanças inſtrugein er bobl dré bep ſort Paraboleu. Éan e gonzas de guetan ag un Tiêq péhani e ya de hadein é zoar; lod ag é had e ſtrinq én hènd, hac e vè mouéſtrét idan en treid pé daibrét d'en énèt: lod-aral e gouéh ar garrêq, hac èl ne vè quêt paud a zoar ar nehai, ind e germ hac e gréſq bean; mæs er hetan tuèmzér ou laq de féhein: lod-aral e gouéh hoah é-méſq ronce ha drein, péré e gréſq ehue guet-ai hac ou moug imbèrr: anſin lod e gouéh é doar mat, hac er-ré-ze e victoër; lod e zacor cand eid unan, lod triuguênt, lod tregont. É Ziſciplèt e oulènnas guet-ou é particulièr en explication ag er Parabol-ze, hac ean e laras dehai é rinquènt trugairicad Doué ag er bonheur ou doai drès paudaral de vout lodêq ér Miſterieu a Ranteleah en Nean. En had-hont e gouéh ar goſté en hènd

zou, é-m'ean, ur figur a certæn tud-zou péré e cheleu aſsès conzeu Doué; mæs en diaul e za quenteh d'ou ſcrapein ag ou halon, guet eun ne gredehènt ha n'hum ſalvehènt. En éffæd, er goal-ſperet péhani e gaige hès yvrai é-méſq er gran mat, èl ma lar en Aviél én ul léh-aral, e aſſai perpet ér momand ma had en Eutru-Doué é gonzeu ſalvus én ineanneu eit ou honvertiſſein, ou ſcrapein pé dré é ſoliteu propr, pé dré ardeu en dud gopreit guet-ou eit coll er-ré-ral. En had-hont couéhét ar garrêq e zou, revè hur Salvér, limage en dud e cheleu conzeu Doué guet joé ha grèd: mæs èl m'en dint goann, en diſtérran ſcandal pé briſél e ra dehai hum néhancein ha coll courage. Forh-æz-è d'en dud-ce hum drompein mar hum fiant ar er blijadur e gavant é cleuèt conzeu Doué, durand ma vè calét ou halon èl ur mein, ha ne laquant poén er bet d'hé blottad dré en exerciceu a zevotion hac a bénigèn. En had couéhét é-méſq ronce ha drein e zou, é-mé Jeſus, ur figur ag en dud e cheleu erhad conzeu Doué: mæs er ſourcieu, en trebilleu, er faus ſplandér ag er madeu hac ur foul dezirieu néhançus, e voug én ou halon en had divin, hac e vir doh-t'ou a victoërein. Rac er ſourciageu ag er béd e ziſtro hur ſpi diar er péh e gleuamb guet er Berdéguerion a bèrh Doué, ha ne zant meit raï hès de bèn a vouguein en had précius-ce, goudé ma vè deja gouriènnét mad én inean dré en exerciceu a zevotion. En ol drougueu-aral, er vocèn, er briſél, er guêrteri, &c., n'en dint quêt de vout comparagét doh ur holl quer canvéus. Anſin en had-hont couéhét é doar mad e zou, é-mé Jeſus, en dud péré en dès ur ga-
[illegible] non-pas hemb quin mad, mæs excellant,

En doud ur galon vat n'en dè quêt hoah calz a dra : rac ur galon ne vè meit mat, e zou éxpoſét de zeu zroug terribl ; de guetan ne zoug quêt a nehi paud a fréh : d'en eil, hi e za forh æz de vout fal. Rac-ce ma n'en dè hoah meit mat hur halon, réd-è demb aſſai ma tei bamdé de vout gùel-ar-uel dré ur hréſquance continuel a garanté. Mæs hur Salvér e lar ne vou meid é patiantein hilleih, de larèt-è, é ſouffrein hilleih, é tchèmb de zoug fréh én abondance : rac er batiantæd e labour én ur certæn fæçon en doar a hur halon, hac e zou er ourièn a guemènt fort fréh mat-zou ; ha sèl creihuoh ma vou er ourièn, sèl excellantoh vou er fréh e gréſquou ar nehi. Rac-ce en trebilleu péré e ziſcarr er-ré goann, revè ma huélamb dré en had-hont couéhét é-méſq ronce, e chervige é contrél d'excelcein ha de gouronnein en meanneu creihue.

Figur XXVIII.

S. Yehàn dibènnét. S. Marc.

JEſus e gavai partout tud diſpoſét d'er cheleuèt, nameid én é vro a Nazareth. Er-ré-ze en hanàuai a groaidur, hac èl n'ou doai gùélét meit peuranté guet-ou, poén ou doai é credein er burhudeu e gleuènt a nehou, ha ſouéhét oènt ma rait quemènd a ſtad ag un dén sàuét a dud quen izelléq. Anfin er brud ag é Viracleu hac é Zoctrin extraordinær e offanſai ou orgueil hac e velimai ou jalouſi : rac-ce ind e hum aviſas de hum zizobér a nehou, ha d'en turel diar lein er manné ar béhani é hoai batiſſét ou Hær. Mæs ne oai quêt hoah arrihue er momand merchét

guet-ou de hum abandonein itré deourn é ene-miſét; ha ne oai hanni capabl de haſtein en ær-hont. Ean e dreménas enta én ou hreis, hac ou lauſquas én ou malice. Ean e ouiai a-beèl-quênt en ou doai caz doh-t'ou, ha n'en doai perdê-guét de guetan é Capharnaom hac ér Hærieu tro-ha-tro de Nazareth, meid eit cavouét gùel léh de ziſpoſein a nebedigueu Nazarenis de gue-mér ſcuir ar er-ré e hum gonvertiſſai a bep-tu dehai. Mæs èl ma talhènt perpet doh ou ahur-temant, ean e ras én ou méſq ur Miracl-benac, eit diſcoein dehai ne oai quêt chairrettoh dor en Nean doh-t'ai eit doh er-ré-ral, hac arlèrh ean e gùittas Nazareth. A boén é hoai ean ſortiét ag er Guær ma hoait deit d'annoncein dehou é hoai marhue S. Yehàn. Herod deuſto d'er ſlad e rai a nehou, en doai ean laqueit ér priſon, guet eun a ziſplige d'hé hoærêq Herodias; hac en diaul, péhani e ouair armèrh en ol occaſioneu eit coutantein é valice, e hoarias arrè quemènd a ardeu, ma cavas en tu de zoug er Prince-ze d'obér dibènnein ur dén e iſtimai. Ean e broſitas ag ul leign vras e rai Herod d'en Duchentil ag é Balès, eid inourein en dé ag é gannedigueah, hac ér circonſtance-ze ean e ſolitas mèrh el lou-viguês Herodias de gorol é creis en aſſamblé. Er Roué e gavas quemènd a blijadur doh hé ſcèllèt, ma hordrénas dehi goulèn guet-ou er péh e garezai, ha ma touyas en en devai reit dehi hac é vai bet en hantér ag é Ranteleah. Er vèrh-ce e yas quentéh de oud guet hé mam petra vezai bet dehi goulèn. Herodias én un oc-caſion-aral en devezai conſultét hé avarice hac hé ambition: mæs er haz hi doai doh S. Yehàn e bouſai rai ar hé halon, eit n'hi devezai quêt chongét a hum vangein a pe gavai en tu. Rac-ce

hi e reſcondas d'hé mèrh ne falai goulèn guet er Roué quin meit pèn S. Yehàn. Herod e him gavas forh ambarraſſét : mæs en diaul e vougas én é galon en iſtim en doai eid un dén quer ſantel, dré en eun a ziſplige d'hé hoærêq ; hac ean e gouſantas d'un torfæt blaouahus, é figur m'en doai touyét rein d'er vèrh-ce hé goulèn. Dibènnèt oai bet enta S. Yehàn ér priſon, ha reit oai bet é bèn én ur bilig de vèrh Herodias, péhani e yas quentéh d'er preſantein d'hé mam. El-ce é hachihuas é vuhé er ſantellan dén e zou bet biſcoah ar en doar, hac é tas Herod de voud é vultrér, goudé m'en doai groeit ſtad a nehou. Chetu mèn é condui en diſpriſance a gonzeu Doué ; rac un torfæt quen abominabl e oai ur bunition ſplann ag er refus ahurtét e rai Herod a héli aviſeu mat S. Yehàn. Un dra éſtrange-è, é-mé S. Gregoër, m'en dès bet tud infam quemènd a bouvoër ar un dén quen admirabl. Mæs é vuhé précius eid en Nean, e oai iſtimét eit nitra guet-ou ean ; ha doh er bihan a ſtad e rai a nehi, é heèllér larèt é rai Doué ur blijadur vras dehou doh hé abandonein eit recompance d'ur gorollerès. Caerræd ul leçon e ra ean d'er Grechénion de ziſpriſein ou buhé ha d'hé ſacrifiein a volanté vat d'en defiance, d'er haz, pé d'er goal-gonzereah. Rac èl ne vihuant meid eit Doué, ou marhue e vou perpet gloriuſſoh dirac-t'ou dré ma vou ſeèllét èl méhus ha diſinourabl guet en dud ag er béd.

Figur XXIX.

Jesus e dorr nan er bobl én desèrh.

S. Maheu.

(Er blai 36 a-oudè Gannedigueah J. C.)

JEſus, goudé marhue S. Yehàn, e hum dènnas én desèrh guet é Ziſciplèt, rac ma houiai é commançai ehue é Viracleu gobér brud é Palès Herod. Én éffæd, er Prince-ze e dorrai é bèn é claſq goud pihue e heèllezai boud un dén quer puiſſant é œvreu hac é conzeu, ha chonge e zai dehou é hoai marcè reſuſcitét S. Yehàn, hac é hoai ean e rai ol er marveilleu-ze. Mæs caër en doai hur Salvér claſq cuh, er bobl en héliai perpet hac e yas arrè ar é lèrh d'en desèrh. En attantion continuel e laquènt de cheleuèt é Zoctrin, hac er blijadur e gavènt é huélèt é Viracleu, e ras dehai coll er chonge a zaibrein hac a ivèt, ha treménét oai deja en drivèt dé ma hoènt én desèrh hemb tam-bouéd. Jeſus é gueméras truhé doh-t'ai, hac e hum adreſſas doh é Ziſciplèt, èl p'en devezai bet dobér ag ou avis eit cavouét er moyand de dorrein nan en dud-ce. Ind e reſcondas dehou ne oai quèt paud a du d'ou ſoulagein él léh ma hoènt, rac ne oènt toſt de Guær er bet, ha ma hoai diſtér er bourvæſion ou doai. N'hun nès, é-m'en dint, meit pemb baraèn-hey hac un nebediq péſquedigueu; mæs petra e ſpirou quemènt-ce itré pemb mil a dud? Hur Salvér e ordrénas neoah arranquein en dud-ce a vandènneu; arlèrh ean e sàuas é zeulagad trema en Nean, en ur rein é venédie-

tion d'er bara ha d'er péſquèt, ha nezè ean ou ras d'é Ziſciplèt de rannein itré er bobl. Er bara-hont e gréſquas itré é zeourn ; ha goudé m'en doai peb unan daibrét é oalh, ean e ordrénas d'é Apoſtolèt chaïrrein pèrhuéh er péh e oai chomét ar ou lèrh ; hac er reſtage a bemp baraèn itré pemb mil a dud, e gargas houh deuzêc pannér vras. En dud-hont oueit arlèrh Jeſus d'en desèrh, e zou, revè en Tadeu ſantel, ur figur ag er Grechénion, péré e gùitta er béd a galon d'er bihannan, eit héli ou Salvér én désèrh ag er vuhé-men. Ou ol ſpi e zou guet é gonzeu, ha n'en dint ingorto ar en doar a ſoulagemant meit doh é vadeleah. Ind e zalh-mat de Jeſus, bemb ſcuéhein én é gompagnoneah ; ha penausbenac ma ſantant er bouïs ag ou zrebilleu, ne chongeant quêt goulèn bout delivrét a nehai. É contrél, ind e andur tout guet patiantæt ha guet joé, hemb quin dezir meid a bligein de Zoué. Goulèn guet un hærr néhançus bout délivrét a hur poénieu, e zou ur merche é ma hoah goann hur Fé : rac ur Fé ſonn e hanàu é ma contét guet Doué beèd en diſtérran bleàuèn a hur pèn. Rac-ce hi e lauſq ehue guet-ou er ſourci a gontein en déieu hac er momand ma tei d'hun delivrein. Er gùellan moyand enta de ouméd é viſéricord, e zou hum abandonein aquêrh itré é zeourn, ha gortoz é peah er momand en dès merchét eit hun tènnein ag ur ſtad é péhani é vèmb é misèr a balamor dehou.

Figur XXX.

S Pierr e guérh ar er mor. S. Maheu.

ER bobl-hont en doai Jeſus maguét én desèrh dré ur Miracl, e vènnas er hontraignein de vout ou Roué. Mæs en hani e hum breſantas goudé ag é vat volanté d'er-ré er hlaſquai eit el laquad d'er marhue, e guhas ér momand ma vènnait er ſehuel d'en inourieu, eit déſquein d'er Velean refus er hargueu royal ag en Ilis, mar behènt preſantét dehai a bèrh er bobl, péré n'ou dès droæd er bet ar en treu ſpirituel. Ardro en noz ean e retournas devad é Apoſtolèt; hac eit mouguein én ou halon en ol ſantimanteu a iſtim e cèllezènt ou dout a nehai ou hunan diarbèn er Miracleu e rai bamdé dirac-t'ai, ean e ras dehai ambarquein eit trezein er mor, a-celſin m'ou devezai hanàuét dré en dangér de béhani é hènt de vout éxpoſét, en dobér continuel ou doai ag é breſance d'ou aſſiſtein. Rac ſehuel e ras quentéh un tampeſt blaouahus, ha neoah ean ou lauſquas de ourén abad en noz doh er mor hac en aluél, hemb rein ſecour dehai. El ma hoènt déſtinét guet-ou eit bout er pileriéu ag en Ilis, ha m'ou doai dobér eit quemènt-ce ag ur vertu ſonn diazéét ar ur gùir humlité, ean e glaſquai perpet en tu d'obér dehai fantein peguemènd é hoènt goann ha fragil, eit m'ou devezai chongét bamdé hum humilhein muyoh-mui. Anſin ardro goleu-dé ean e yas d'ou havouét, en ur guêrhèt ar en deur juſt èl pe vai bet ar en doar. A pe zas d'é dud er remerquein é toſtad dehai, ind er heméras eid ur ſemeill, ha guet ou lorh ind

e lauſquas un taul cri. Mæs Jeſus eit calmein ou ſperet, e laras dehai : N'hon pèt quêt eun ; mé-è. Quentéh S. Pierr e ſantas é galon é vèrhuein, ha guet ur gonfiance péhani ne zouge dangér er bet, ean e laras : Mæſtr, mar dè hui-è, commandet ma quêrhein ar en deur devad-oh. A-bèn èl m'en doai Jeſus reſcondét, S. Pierr e hum daulas ér mor hac e guêrhas ar en deur guet un hardélitæd admirabl, péhani e oai ur merche ag ær victoër en dès en Ilis douguét a-ondé ar er-ré en dès hé attaquét. Mæs a vuſul ma toſtai d'é Væſtr, un taul ahuel e ras dehou quemér eun, ha commance e rai deja plantein én deur. Quentéh ean e hum laquas de grial eit goulèn ſecour : Mæſtr, é-m'ean, ſauvet-mé. Jeſus e aſtènnas é zourn dehou, en ul larèt : Dén ſcan a Fé, perac é hoh-hui bet én arvar ? A boén é hoènt ind ambarquét ou deu guet er-ré-ral, ma calmas en tampeſt, ha ma hum gavezant én un taul ér hoſté. En Tadeu ſantel e zou ſouéhét perac é lauſquas hur Salvér S. Pierr de vout quaſi bèét, goudé m'en doai commandét dehou quêrhèt ar en deur. Ean e hanàuai ; é-m'en dint, hardéhtæt naturel é Ziſcipl, ha guet eun ne vezai deit er vanité de ounid é galon, ean e zéſq dehou, ar é gouſt, n'en dès meit-ou é hunan e ſauv ag en ol dangérieu. En doujanceu e ſantér é chervige Doué n'en dint quêt un droug, meit ma veint modérét. Rac int hun avertiſs é homb goann, hac e zéſq demb penaus, mar diſſohamb de bèn, é ma de Zoué hemb quin en hun nès obligation ag er victoër. Boud-zou hoah ér béd ſcoſſèlleu ha tampeſteu a béré é telivr Doué bamdé er Fidelèt : ha mar manquant a oud grad dehou, de zougein ou dès a vout bèét ér mor ag un orgueil outrajus.

FIGUR XXXI.

Er Gananéèn. S. Maheu.

EN trenoz ma hoai partiét Jeſus ag en desèrh, boud e oai un trecou guet er bobl é claſq goud mèn é hoai oueit. Goud e rènt ſur ne oai quêt ambarquét guet é Ziſciplèt, ha neoah n'er havènt énep-léh: rac-ce ind e drezas er mor eit monèt d'er hlaſq de Gapharnaom. Jeſus, doh ou gùélèt quer curius é houlèn penaus é hoai ean deit d'inou, e reſcondas dehai é hoai dré interèſs, rac m'en doai groeit ur Miracl eit ou magueín én desèrh, en er hlaſquènt; hac é-léh coutantein ou hurioſité, ean e ras ar er Sacremand ag en Autær un diſcour admirabl, péhani e choquas diſcobarn ul lodvad, meinb ag é Ziſciplèt, bèt-hac ou laquad de droein cain dehou. Mæs ne oai quêt ſouéh guet-ou gùélèt lod ag é Ziſciplèt doh en abandonein; rac ean e laras d'en euzêc Apoſtol: Ha hui, ne yét quêt chue hou ç'hènd? Quentéh S. Pierr e reſcondas guet é grèd ordinær: Mæſtr, devad pibue é hehèmb-ni gùel? Hui e hoès er honzeu ag er vuhé éternel. Nezè eit diſcoein ſplann ne oai léh er bet de vout ſouéhét m'er huittai lod ag é Ziſciplèt, ean e laras é hoai un diaul é-méſq en euzêc en doai choægét eit boud Apoſtolèt. Arlèrh ean e ſortias ag er Judé, a gaus d'é enemisèt péré e glaſquai deja en tu ar nehou, hac ean e yas trema Tyr ha Sidon, é péh léh é ras hilleih mui eit n'en doai groeit én é vro. Rac, penaus-benac ma peèllai doh compagnoneah en idolatrèt, guet eun a

ſcandalein er Juivèt, é viſericord e zifforhai neoah a uéheu unan-benac a nehai, eit diſcoein ne oai quêt ehue chairrét dor en Nean doh-t'ai. Un dé é tas d'er havouét ur bayannès forh affligét a gaus d'é mèrh péhani e oai tourmantét guet en diaul. Er voès-ce e hum laquas de grial ar é lèrh, ha d'er pedein de guemér truhé doh-t'hi. Mæs Jeſus, perpet truhéus doh er-ré affligét, ne ras quêt ſebland a hé hleuèt, eit cavouét en tu de rein ur ſcuir parfæt ag er fæçon ma teliamb pedein én momand memb ne brèz quêt Doué, haval vehai, cheleuèt hur pedènneu. A pe remerquas ne rai quêt cas hur Salvér a hé cheleuèt, hi e bedas en Apoſtolèt de gonz eit-hi doh ou Mæſtr; mæs ean e reſcondas dehai ne oai degaſſét meit de glaſq en devèd fariét a Iſrael. Ind er fuplias de ziblaſs ahoèl er voès-ce, rac ma ſcuéhènt doh hé hleuèt é crial ar ou lèrh; mæs Jeſus, eit rein léh dehi de ziſcoein pèh quer ſonn oai hé Fé, ne ras quêt memb ſebland a ſeèllét doh-t'hi. Anfin hi e hum daulas ital é dreid, hac en adoras, en ul larèt: Mæſtr, ſecouret-mé. Nezè ean e ras dehi ur reſcond capabl d'offancein un inean orgueillus: N'en dè quêt juſt, é-m'ean, quemér bara er vugalé, hac en turel d'er chaſs. Quemènt-ce e oai bet ur ræſon nehué a gonfiance eit-hi, hac én un avouéein ne oai merd ur guiès, hi e gueméras hur Salvér dré é gonzeu, eit repreſantein dehou penaus er chaſs bihan e chairrai ahoèl er brohon bara e gouéh idan taul ou méſtr, ha hi ne oulènnai quêt davantage. Hi e hum laquai èl-ce ér rang guet er chaſs, hac e gonſidérai er Juivèt èl hé méſtr, hac èl bugalé Doué. Un avouéance quen humbl a bèrh ur

voès trætét quer ruſt én aparance, e ras de Jeſus changem a langage : O moès ! e laras-ean, braſſæd-è hou Fé ! ha quentéh ean e accordas dehi hé goulèn. En Tadeu ſantel en dès creinét quel hès gùéh m'ou dès conſidérét Fé nærhus er bayannès-hont. Méh bras e zeliai er Juivèt ou dout, é-mé S. Gregoër, ma hoai ur voès idolatr ou déſquai de chairrein er græceu e ſtreàuai Jeſus tro-ha-tro dehou. Mæs bout-zou hoah ér béd paud a Fidelèt péré, guet ou Fé ſimpl hac ou buhé divlam, e rei un dé méh de hilleih ag er-ré e receu guet Doué græceu extraordinær ér ſtadeu ihuel de béré en en dès ou galhuét.

Figur XXXII.

Tranſfiguration - Jeſus. S. Maheu.

UN dé ma hoai Jeſus guet é Ziſciplèt ou hunan ér hanton a Ceſaré, ean e oulènnas guet-ai petra e larait a nehou ér héd. Ind e reſcondas dehou é hoai lod er hemérai eit Yehàn er Badèour, lod eid Eli, lod-aral eit Jeremi, pé unan-benac ag er Brofætèt. Ha hui, é-m'ean dehai, pihue e larét-hui on-mé ? Quentéh S. Pierr e reſcondas : Hui-zou er Hrouiſt, Mab-Doué. Nezè Jeſus e laras dehou é hoai heurus m'en doai é Dad Éternel revelét dehou er urionné-ze ; hac ean er galhuas er mein-sòl ar béhani é hoai ingorto a ziazéein quer ſonn é Ilis, ma tougou perpet er viſtoër ar doreu en ihuern. Mæs goudé m'en doai aſſurét de S. Pierr er hetan rang a inour hac a otorité én Ilis, ean en humilias a guemènt ma

hoai poſſibl, en ur rein dehou en hanhue a Satan, rac m'en doai vènnét en diſtroein a monèt d'andur er marhue de Jeruſalem. Quemènt-ce e ziſco é vè gùéhavè burhud requis de Zoué diſcarr er Sænt, arlèrh m'en devai int sùét é gloër, guet eun ne zehènt d'ancoehad petra int : rac ne faut hès meid ur momand a broſperité eit laquad mab-dén de goll chonge a Zoué. D'eih dé goudé, Jeſus e gaſſas guet-ou ar ur manné tri ag é Apoſtolèt, S. Pierr, S. Jaq ha S. Yehàn, doh péré é tiſcoai en dout mui a garanté eit doh er-ré-ral; ha durand é bedèn, ean e changeas én un taul a form. É face e zas de vout liguêrnus èl en heaul, hac é zillad gùènnoh eid erh. Pariſſein e ras quenteh Moiſe hac Eli, péré e hum antretenai guet-ou diarbèn er péh e zeliai andur é Jeruſalem. Ér memb momand en tri Apoſtol e zihouſquas, hac e chomas bamét é huélèt gloër ou Mæſtr, hac en eu Broſæt é conz doh-t'ou. S. Pierr ér mæz a nehou é hunan guet er joé e laras de Jeſus : Na caërræd-è boud amen ! Mar carét é hamb de ſehuel tair coban, unan eid-oh, un aral eit Moiſe hac un aral eid Eli. Mæs ne oai quêt hoah achihue mad é gonz, ma hoènt bet gronnét guet ur goguſsèn liguêrnus, a béhani é ſortias ur voéh hac e laras : Henneh-è me Mab carét béhani e ra me ol plijadur, cheleuet-ean. Diarbèn er honzeu-ze en Diſciplèt e gouéhas ar ou face guet er ſcontt hac el lorh. Mæs Jeſus e grogas én-ai en ul larèt : Sàuet ha n'hou peèt quêt eun. Ind e sàuas én éffæd ; mæs ne uélènt mui meid ou Mæſtr, péhani e zihuènnas doh-t'ai ſannein griq ag er péh ou doai gùélét. Transfiguration hur Salvér e

zou bet unan ag er moyandeu puiſſantan en dès chervigét dehou eit ſonnad Fé é Ziſciplèt ha diſcoein ſplann dehai é hoai Doué. Nezè é ras dehai d'antand a betra é telènt boud ingorto arlèrh en trebilleu hac er ſouffranceu ag er vuhé-men. Nezè anfin é tigueoras dehai ur vamèn frontal a gourage hac a nærh eid en amzér a affliction hac a vriſél, en ul laquad dirac ou deulagad ul lodiq ag er gloër e zou reſervét én Nean d'er-ré e zougou ou Hroès èl-d'ou ar en doar.

Figur XXXIII.

Croaidur, scuir ag en humilité. S. Maheu.

A Pe oai diſquênnét Jeſus guet é dri Apoſtol diar er manné Thabor devad é Ziſciplètaral, ean ou havas forh poénét guet un dén youanq poſitét guet en diaul, e oai bet degaſſét dehai eit m'ou devezai ean deliyrét. Deuſto m'en doai ou Mæſtr divin reit dehai pouvoër ar er goal-ſperet, biſcoah n'ou doai eèllét donnèt de bèn a henneh. Goudé m'en doai Jeſus diblaſſét en diaul ha dacorét en dén youanq-ce d'é dad, é Ziſciplèt e oulènnas guet-ou é particulièr perac n'ou doai quêt ind eèllét gùellad dehou. Quemènt-ce, e reſcondas hur Salvér, e zou ur merche é ma ſcan hou Fé : rac p'hou pehai un tamiq Fé, ne vehai nitra impoſſibl deoh ; ha mar lareheoh d'er mannéieu changein a léh ha monèt d'er mor, hui ou gùélehai quenteh é sèntein : hac opèn, ne ziblaſſér er ſort diaulèt-ce meit dré er bedèn hac er yun. Er honzeu-ze e zéſq

demb ne fehèmb quêt impléein ur moyand ſurroh de feahein er goal-ſperet, aveid en armage en dès hur Salvér ſantefiét, de larèt-è, er bedèn hac er yun. Arlèrh Jeſus e yas de Gapharnaom; hac èl ma hantréai ér Guær, er-ré e chairrai droædeu er Roué e oulènnas guet S. Pierr mar ne bayai quêt é Væſtr en tribut. Goudé m'en doai S. Pierr reſcondét guêoàn en er payai, Jeſus e oulènnas guet-ou: Ar bihue é sàu er Brincèt ag er béd en tribut, ar ou bugalé pé ar en éſtrèn? Ar en éſtrèn-è, é-mé S. Pierr. Er gontt-ze, e reſcondas Jeſus, er vugalé ne zeliant nitra. Mæs eit ne veint quêt ſcandalét, quêret de béſquettat, ha digueoret bêg er hetan péſq e zalhehait; hui e gavou én-ou ur péh monnei guet péhani é payehait eid-on hac eid-oh. Caerræd un inſtruction e ra ean a-zè d'er Grechénion de héli hemb murmurein er regl cummun ag er béd, ha de hum obér hemb néhance doh er péh e arrihue, droug ha mat. Antréét ma hoai guet é Ziſciplèt én un ti, ean e oulènnas guet-ai a betra en ou doai conzét durand en hènd; rac ean e ouiai en ou doai diſputét itré-d'ai péhani a nehai oai er braſſan: hac eit revinnein é cource én ou ſperet en ol fantimanteu a orgueil hac a væſtroni, ean e laras dehai penaus, en hani e glaſq boud er hetan, e vou en dchuehan ha ſervitour d'erré-ral. Mæs eit diſcoein hoah guel pèh diſpoſition a galon e oulènnai guet-ai, ean e guemèras ur hroaidur hac el laquas én ou hreis, en ur voquein dehou hac en ul larèt: Ma ne veoh haval doh er hroaidur-men, ne yehait quêt de Rantelcah en Nean. En Taden fantel en dès hanâuét n'en dès meit græce Doué e

eèll diſcarr orgueil mab-dén bèt-hac izéldæd ur hroaidur, ha mouguein én é galon en dezirieu ambitius de hum ſehuel drès er-ré-ral. Ur gùir Grechén e hum zalh guet ſourci ér rang izellan, hac e gav plijadur é huélèt en ol ihuelloh eit-ou; rac ma houair n'en dès meid er garanté e rantt un dén iſtimabl dirac Doué, hac en-n'emb e glaſq hum ſehuel drès er-ré-ral, é figur m'en dès mui a vertu eit-ai, e goll dré-ze er vertuyeu e gredai en dout. Mar fal demb goud bermen ha ni-zou a Ziſciplèt Jeſus, n'hun nès meid éxaminein mar domb haval doh bugalé diſtér, de larèt-è, mar domb dré er franquis a galon, dré en humilité, dré en aboeiſſance hac er vertuyeuaral, quer bihan én hun inean èl mei ur hroaidur én é gorv.

Figur XXXIV.

En déc Leprus. S. Lucas.

GOudé m'en doai Jeſus recommandét quemènt d'é Ziſciplèt en humilité a Grechéneah, ean ou déſquas de reſpèttein er vugalé hac en ineanneu goann, en ul larèt é ma méliguét pihue-benac en dès er malheur d'ou ſcandalein, hac é vehai gèl d'un dén bout taulét ér mor guet ur mein-melin doh é oug, quèntoh eit ſcandalein hanni ag er-ré e grèd én-ou. Anſin eit diſcoein peguemèad é rinquér bout ſourcius de zihoal doh er ſcandal, ean e laras é ma rét gronce hum zizobér ag er péh e èllehai bout demb un occaſion toſtan a béhet, hac é vehai ean quen neceſſæi demb èl mei

èl mei hun deulagad hac hun deourn. Goarnein e rait én drebad-ce é Jeruſalem ur Gouïl bras, péhani e dènnai d'inou un afin a dud durand en eih dé ma padai. Ur-ré-benac a guærènt d'hur Salvér, péré dré ou honzeu e rai d'antand ne gredènt quêt én-ou, er ſolitai de monèt ehue d'er Judé, eit hum ziſcoein é publiq ha gounid iſtim en dud dré é Viracleu. Mæs Jeſus eit déſquein demb n'en dès quêt moyand d'er-ré e vihue revè er béd, gouſtein é Zoctrin, e reſcondas dehai: Hou ç'amzérhui e zou perpet preſt; mæs me hani-mé n'en dè quêt hoah deit: quêret-hui, mar carét, d'er Judé; rac eid-on-mé ne yein quêt hoah. D'un nebediq goudé'ean e yas é cuh de Jeruſalem, hac en ur dremén dré Samari, ean e gavas toſt d'ur Vourh dêc leprus, péré dré reſpèt ne gredènt quêt toſtad dehou. Ind e hum laquas neoah a-ziabcèl de huchal ha d'er pedein de guemér truhé doh-t'ai. Jeſus e laras dehai monèt de hum ziſcoein d'er Velean ér mod ma hourhæmenai Lezèn Moiſe, eit déſquein dré-ze er Grechénion de héñ er pratiqueu ag en Ilis ha de zoug reſpèt hac inour d'er-rézou carguèt a ou hondui. Mæs èl ma hènd d'el léh m'en doai ordrénét dehai, ind e ſantas ol é hoai gùelleit dehai a pe berdérènt bihannan. Quenteh ur Samaritès e oai én ou méſq, e retournas ar é bazeu eit trugairicad en hani e oai bet quer miſericordius én é guevir. Jeſus e oulènnas guet-ou mar boai bet ol gùelleit dehai, ha mèn é hoai en nàu-arai. Ag en dêc leprus-hont ne oai bet, é-mé en Aviél, quin meid unan e ounas grad de Zoué. Jeſus e reſcondas dehou: Sàuet ha quêret hou ç'hènd; hou Fé en dès hou ſauvét. En exampl-ze en

dès reit léh d'en Tadeu ſantel de recommandein d'er Grechénion rantein mil bènnoh ha trugairé de Zoué ag é zonæzoneu. En dêc leprus-hont e oai ſur joyus ha coutant m'en doai Jeſus gùelleit dehai : mæs ne oai quêt erhoalh quemènt-ce ; ind e zeliai opèn retourn ar ou fazeu ha hum durel ital é dreid eit en trugairicad, èl ma véritai. Gùelleit oai d'ou horv ; mæs ou ingratitud en doai ſtleigét én ou inean ur hlinhuæd forh dangérus, èl ma arriſſue hoah bamdé guet er-ré e vanq a oud grad de Zoué ag er græce e ra dehai de ſehuel ag er ſtad a béhet. Heurus, é-mé S. Bernard, en hani e hum zalh perpet proſternét dirac Jeſus, ha ne ſcuéh quêt doh en trugairicad ag é zonæzoneu. Heurus en hani e hum ſeèll dalhmad èl un divroét ér béd-men, hac e hanàu ne véritt a nehou é hunan meit diſpriſance ha punition, é-léh er faveurieu e receu bamdé guet Doué.

Figur XXXV.

Er Voès impudiq. S. Yehàn.

ARrihuét ma hoai Jeſus é Jeruſalem, ean e gavas ér Guær un trous hac ur ſafar éſtrange guet en dud, rac n'en doai quêt hum breſantét én aſſamblé. Lod e larai é hoai mad er cheleuèt ; lod-aral é contrél e larai é hoai ul lorbour. Anſin un dé ean e hum ziſcoas é creis er bobl haç e gommanças d'ou anſaignein guet quemènd a barfætion, ma hoai bamét er-ré e ouiai n'en doai biſcoah hantét er Scolieu na ſtudiét el Lezèn. Lod-aral e oai hoah ſoué-

héttoh m'el lauſquai é enemisèt de berdêg é publiq én ur circonſtance ma heèllènt forh-æz er chairrein, ha tantét oènt de gredein en en hanàuènt eid er Meſſi. Mæs difariét oènt bet quênt peèl. Rac en droug-calon en doai er Phariſiénèt ma conzai er bobl guet admiration ag é Viracleu, ha ma larènt penaus, er Meſſi n'en devai quêt groeit treu caërroh, e ras dehai caſs Archéèt d'er chairrein. Mæs ne oai quêt hoah deit ær Jeſus, hac é-léh cuh é raug é enemisèt, èl m'en doai groeit mar a uéh, can e gontinuas d'inſtrugein er bobl hemb gobér cas a nitra, eit rein a-nezè un exampl ag er péh-zou bet gùélét goudé guet é ſerviterion, a béré lod conduiét guet er Speret-Santel en dès cuhét é raug ou enemisèt, ha lod-aral conduiét guet er memb Speret en dès hum breſantét d'er-ré ou hlaſquai eit ou laquad d'er marhue. En Archéèt-hont é-léh hum aqùittein ag ou hommiſſion, e chomas quer bamét èl er-ré-ral, hac a pe zas d'er Phariſiénèt ou zemall rac n'ou doai quêt en arreſtét, ind e reſcondas penaus, biſcoah dén n'en doai conzét èl henneh. Jeſus e baſſas en noz-ce é pedèn ar er manné-Olivèt, hac en trenoz can e retournas d'en Tampl a vitin mat. Mæs ér momand ma hoai tolpét er bobl tro-ha-tro dehou, er Phariſiénèt é figur en atrap, e gaſſas diract'ou ur voès ſomprenét é commettein ur péhet lous, péhani revè el Lezèn e véritai bout puniſſét a varhue. Ou deſſein e oai de zécriein hur Salvér pé èl un dén didruhé ha cruel, mar en devezai hé hondannét, pé èl un dén hemb reſpèt eit Lezèn Doué, mar n'en devezai quêt hé hondannét. Mæs can e hanàuai ou malice, ha ne oai quêt bet poéniét eit hur

ziloui a nehai. Ean e ſtouyas enta ar ur hlin hac e gommanças de ſcrihue guet é viz ar en doar : hac èl ma talhènt mat de oulèn é avis guet-ou, ean e sàuas en ul larèt dehai : En hani a hanah e zou hemb péhet, tauleèt er hetan mein guet-hi. Diar er honzeu-ze ean e hum laquas arrè de ſcrihue ar en doar. Mæs er Phariſiénèt e hum dènnas en eil arlèrh éguilé, ha ne chomas ital Jeſus nameid er béhourès-hont, guet péhani é houlènnas imbèrr mèn é hoai oueit hé acuſaterion ? Hanni, é-m'ean, n'en dès hou condannét ; na mé n'hou condannan quêt ehue : quêret é peah, ha ne béhet mui. En exampl-ze e ziſco ſplann é houlèn Jeſus ma laquei peb-unan é ſpi de hum jugein é hunan quêntoh eit d'acuſein erré-ral, ha d'éxaminein a doſt é vuhé propr quêntoh eit de gonterollein hani é Neſſan. Hériſſein e rér liès doh er péhedeu lourd, rac ma couéhant idan er ſquêndeu : mæs ne rér quêt paud a gas ag er-ré ſpirituel, peré e offance neoah infinimant mui en Eutru-Doué. Péhet Lucifer én Nean hac hani Adam ar en doar en dès outragét mui é Vajeſté divin, eit hani er voès-hont ; ha quemènt-ce e zeli hun derhel perpet humiliét én é breſance, hac ul laquad de guemér compaſſion doh er-ré e gouéh é fauteu énorm dirac en dud, en ur chongeal é homb-ni cablus a ré paud braſſoh dirac Doué. Mar beèmb enta tantét de jugein pé d'acuſein hun Neſſan, chongeamb guenèmb cleuèt Jeſus é larèt demb èl d'er Juivèt gùéharal : En hani a hanah e zou hemb péhet, tauleèt er hetan mein.....

FIGUR XXXVI.

En Dal a gannedigueah. S. Yehàn.

GOudé m'en doai Jeſus méhequeit er Juivèt guet ou ardeu malicius, ean e gontinuas d'inſtrugein er bobl; hac en ur rebræchein d'er Phariſiénèt en deſſein barbar ou doai formét d'el laquad d'er marhue, ean e laras dehai é hoai en diaul ou ſolitai de guemènt-ce, juſt èl m'en doai douguét ou zud én ou raug de lahein er Brofætèt. Nezè ean e oulènnas guet-ai a voéh ihuel pihue a nehai e eèllai temall dehou ur péhet-benac, ha perac n'er hredènt-ind, a pe ne berdêgai dehai meid er urionné? Mæs é enemisèt é-léh reſcond guet honeſtiſs de demallationeu quer juſt, e hum laquas d'en anjulial ha d'en hanhuein Samaritès ha poſitét guet en diaul. Jeſus e reſcondas d'ou blasfæmeu guet un douſtér hemb par; mæs a pe zas dehou ou remerquein é chairr mein eit turel guet-ou, ean e guhas hac e ſortias ag en Tampl. En ur monèt guet é hèud ean e gavas un dén péhani e oai deit dal ér béd. E Ziſciplèt e oulènnas guet-ou mar boai péhedeu en dén-ze pé ré é dud, e oai bet caus ma hoai gannét dal. Mæs ean e reſcondas dehai é hoai Doué en doai groeit quemènt-ce eid é vraſſan gloër. Quenténean e ſcopas ar en doar hac e ras guet é ſcop un tamiq fang, guet péhani é frottas deulagad en dal-ze, en ur gommandein dehou monèt de hum olhein de biſcin-Siloé. En dal e aboeiſſas, e hum olhas hac e gommanças de uélèt. Er-ré en hanàuai a-guênt,

e oai ſouéhét ha curius de oulèn guet-ou penaus é hoai bet groeit ur Miracl quer bras éna é andræd. Un dén hanhuét Jeſus, e larai ean, en dès groeit fang, ha frottét guet-ou men deulagad: ean en dès commandét deign hum olhein é piſcin-Siloé: mé mès hum olhét ha bermen mé uél. Caſſét oai bet dirac er Phariſiénèt, péré e oulènnas er memb tra guet-ou, ha de béré é ras er memb reſcond. Mæs ur-rébenac a nehai e gavas de larèt n'eèllai quêt boud un dén a Zoué, unan e labourai bèt-ha gobér fang un dé Sabat. Lod-aral ræſonaploh e larai ne oai quêt capabl ur ſal zén de rantein er gùélæd d'un dal a viſcoah. Anfin eid achihue en diffancion e oai itré-d'ai, ind e galhuas hoab en dén-ze eit goulèn guet-ou petra e chongeai ean ag en hani en doai gùelleit dehou. Mæs a pe reſcondas dehai en er hemérai eid ur Profæt, ind e hum laquas én arfleu doh-t'ou, ha ne falai quêt dehai credein é hoai bet dal. Rac-ce eit goud ſur er urionné, ind e ras galhuein é dud, péré guet eun a vout bouttét ér mæz ag er Synagog, èl ma rait d'er-ré e gredai é Jeſus, e aſſaias hum dènn a affær, en ul larèt é hanàuènt en dénze eit ou mab, hac é hoai ſur gannét dal: mæs eit larèt penaus é hoai deit er gùélæd dehou, ne ouiènt quêt; hac opèn, é heèllènt en aterce, rac ma hoai én oaid de reſcond ha de zéviz penaus é hoai paſſét guet-ou. E Phariſiénèt e ras er galhuein hoah ur uéh hac e laras dehou guet un ton a otorité: Rantet gloër de Zoué; rac goud e ramb é ma péhour en dén a béhani é conzét. Eid-on-mé, é-m'ean, ne ouian quêt mar dè péhour: mæs me ouai ſur é hoèn dal a-guènt, hac é huélan ſplann

bermen. Eid-omb-ni, e larezant-int, ni-zou Diſciplèt de Voiſe, ha ne ouiamb quêt pihue-è en dén-ze. Chetu un dra admirabl, e reſcondas en hani e oai bet dal; ne ouzoh quêt pihue-è, ha neoah ean en dès digueorét men deulagad. Diarbèn er reſcond-ce er Juivèt er bouttas ér mæz ag er Synagog. D'un nebediq goudé Jeſus er havas hac e oulènnas guet-ou mar credai é Mab-Doué; hac eit en difari gronce, ean e laras dehou é hoai ean oai. Quenteh en dén-ze e ſtouyas ital é dreid hac en adoras. Heurus dal, é-mé en Tadeu ſantel, péhani en dès cavét er gùir ſclærdér. Ean e ra méh d'en Doctorèt ag el Lezèn hac e ziſco é ma abilloh ur Fé ſimpl, eid ur ſciance orgueillus. Er Juivèt en dès ean bouttét ér mæz ag er Synagog; mæs Jeſus en dès ean receuét ha groeit ag é galon un Tampl bihue d'é Vajeſté.

Figur XXXVII.

Er Samaritès. S. Lucas.

ARlèrh er Miracl e ras Jeſus é quevir en dal-hont, en Aviél e gonz ag en inſtructioneu en dès lauſquét guet en dud a Ilis, a zivoud er garanté e zeliant ou doud é quevir ou devèd. Ean e ziſco é bèrr guirieu doh péh mercheu é hanàuér er Vugulion mat doh erré faus hac avar: rac er gùir Vugulion, é-m'ean, e zou perpet preſt de ſacrifiein ou danné, ou repos, ou lehuiné ha memb ou buhé, eit ſauvein ou devèd: é contrél, er Vugulion faus hac avar e déh a pe uélant er blei é tonnèt,

de larèt-è, e lauſq, hemb ſannein griq, enemisèt Jeſus de ſarlein é zevèd ha d'ou devoreïn, ér momand ma véritehènt ou dihuèn. Arlèrh ean e gonz ag er garanté charitabl e zeli en ol dud ou doud en eil eid éguilé, diarbèn ardeu un Doctor, péhani, é figur en tantein, e oulènnas guet-ou péhani oai er vraſſan Gourhæmèn ag el Lezèn. Er vraſſan Gourhæmèn, é-mé hur Salvér, e zou honnen: Hui e garou Doué drès peb-tra, hac hou Neſſan èl-oh hou ç'hunan. Nezè en Doctor-ze e oulènnas pihue oai en Neſſan-ze e zeliait carein; hac eit er houtantein, Jeſus e laras er Parabolmen: Ur certæn dén, é-m'ean, é tonnèt a Jeruſalem de Jericho, e gouéhas itré deourn lairon, péré goudé m'ou doai en diuſquét, er bleſſas dangérus hac el lauſquas hantér varhue ar goſté en hènd. Tremén e ras toſt dehou ur Belêg, péhani e daulas un dram-ſeèll ar nehou hac e yas qùitt guet é hènd. Arrihue e ras imbèrr ul Levit, péhani e ras èl er Belêg; hac ou homportemand e zou ur merche n'en dè quêt attàu guet en dud inouraplan é cavér er muyan a vertu hac a charité. Anfin hum gavouét e ras de dremén ur Samaritès, de larèt-è, un idolatr, péhani guet truhé doh en dén-ze, e doſtas dehou, ha goudé m'en doai perdérét é oulieu guet yvl ha gùin el laquas ar é vaih hac er bonduias d'en toſtan Oſtaleri e gavas. Quênt parti ean e bayas ol en diſpigneu, hac e laras d'er mæſtr ag en ti: Hou peèt ſoign a nehou, hac a pe zein én dro, mé zacorou deoh tout er péh hou pou avancét eit-ou. Hur Salvér e oulènnas nezè guet en Doctor, péhani ag en tri-ze e oai bet Neſſan en hani e oai couéhét itré deourn el

lairon. En hani, é-m'ean, en doai queméret truhé doh-t'ou. Hama, e reſcondas Jeſus, quêret ha groeit er memb-tra. Ean e oulèn enta ma vehèmb preſt é peb momand de ſecour er-ré e uélamb é misèr, ha d'ou aſſiſtein a guemènt ma heèllamb, hemb éſpergnein na ſourci, na poén, na memb hun danné. Cavein e rér, é-mé en Tadeu ſantel, mil éſcus ha digaré ér ſort occaſioneu-ze, juſt èl er Belêg hac el Levit-hont, péré en doai marcè quemérét truhé én ou halon doh un dén e uélènt hantér varhue ar goſté en hènd: mæs quemèntce ne virai quêt ne oènt bet cruel én é guevir, dré m'ou doai manquét a er ſecour. Er Samaritès ne glaſquas quêt quemènd a droyeu: aſsès oai bet dehou guélèt en dén-hont é misèr, eit credein é hoai obligét d'er ſoulagein. El-ce é telhamb gobér: rac ne faut quêt chongeal é homb diſpoſét d'aſſiſtein er-ré miſerabl e zou peèl dohèmb, mar domb yein ha digas é quevir er-ré e uélamb bamdé dirac hun deulagad.

FIGUR XXXVIII.

Marth ha Mari. S. Lucas.

OPèn en euzêc Apoſtol, Jeſus e choægeas hoah deuzêc Diſcipl ha tri-uguênt, hac ou haſſas deu ha deu de berdêg én é raug partout él léh m'en doai de monèt. En dud ſantel-ze e vihuai coutant ag ou hondition, hemb jalouſi doh en Apoſtolèt, péré e oai én ur rang ihuelloh eit-ai. Forh dihaval oènt dohèmb-ni, péré ne uélamb hès-mat nameit guet droug-calon er-ré-zou én ur ſtad-benac

inouraploh eit hun hani. Arlèrh en inſtructioneu neceſſær, ean e ras dehai er houvoër de zihoſitein er goal ſperet ; ha quênt peèl ind e retournas forh joyus de larèt d'ou Mæſtr é plæguai en diaulèt dehai, dré vertu é Hanhue ſantel. Mæs eit ou diouſtein doh en donæzoneu ſpécial-ze, ean e laras dehai ne oai quêt rac m'ou doai bèrh ar en ihuern, é telhènt hum rejouiſſein, mæs quêntoh rac ma hoai ſcrihuét ou hanhueu én Nean. Nezè Jeſus e drugaricas é Dad en dout revelét d'er-ré vihan ha d'er-ré humbl, er Miſterieu en doai cuhét doh er-ré ahil hac aviſét ag er héd. Quenteh ean e ziſtroas doh é Ziſciplét, en ul larèt é hoènt heuruſſoh eit paud a Rouanné hac a Brofætèt, péré en doai dezirét gùélèt ha cleuèt er péh e uélènt hac e gleuènt-int, hemh ne oai bet accordét dehai. Quemènt-ce e zéſu demb pèh quer ſourcius é teliamh hout de véditein dalhmad er Miſterieu e zou deit demb a-vêg-de-vêg ag en Apoſtolèt. Rac-ce eit rein demb ul hmage bihue ag er fæçon ma teſi peb Crechén reglein é vuhé, Jeſus e yas de di ur voès hanhuét Marth. Er voès-ce en doai un hoær hanhuét Mari, péhani a-guenteh èl ma hoai antréét hur Salvér, e chouquas ital é dreid, eit cheleuèt tranquil é gonzeu ſantel, durand ma hoai occupét Marth é hauzein er prèd. Marth e hum néhançai neoah bèt-ha hum glêm doh Jeſus, rac ne zai quêt hé hoær d'hé ſecour. Mæs é-léh diſtroein Mari ag ur ſtudi quer mêlahl, ean e zihuènnas hé haus, en ul larèt de Varth é hoai heuruſſoh hé hoær eit-hi : rac durand ma hoai hi ſorhét guet hilleth a dreu, Mari en doai choægét, é-m'ean, er gùellan lod, péhani ne vezai bet jamæs lamét guet-hi.

Er honzeu-ze e ra d'antand, revè en Tadeu ſantel; é ma heuruſſoh er-ré e vihue tranquil, hemb quin ſourci meid a ſtudial conzeu Doué, eid er-ré-zou ſorbét guet en œvreu exterior a charité, pebèh quen neceſſær ind eid er vuhémen. Auzein bouéd de Jeſus e oai ſur un action ſantel; ha neoah ean e iſtim gùel repos Mari eit labour Marth. Er Sænt en dès bet dalh-mad én ou bêg er honzeu-men e laras hur Salvér nezè: *N'en dès meid un dra neceſſær.* Ol en treu-aral, revè-d'ai, ne talant quêt de baud a dra; ha diæz bras-è memb hum ſourcien a nehai, hemb gobér gueu doh en drahont, péhani e zou é hunan neceſſær. Hum drompein a vras vehai enta laquad hun ol devotion guet en œvreu exterior: rac penausbenac ma heèllant bout mad a nehai ou hunan, bout-zou neoah de zougein ne zehai er ſourci hærrus e laquér guet-ai, d'obér gueu a nebedigueu doh er burtæd interior hac en union a galon doh Doué, é péré é conſiſt é gurionné en dra hemb quin neceſſær, e iſtimai Jeſus drès en ol treu-aral.

FIGUR XXXIX.

Ur ſolleah-è bout staguét doh er madeu. S. Lucas.

ER reſcond e ras hur Salvér de Varth, e zou ur merche é ma agréaploh de Zoué er vuhé contamplus eid en hani oberus. Rac penaus-benac m'en dès en œvreu exterior a zevotion ur méritt bras eid en Nean, forh æz-è neoah hum drempein guet-ai. Quemènt-

ce e falai de Jeſus rein demb d'antand dré er rebræcheu huerhue e ras d'er Phariſiénèt, péré e oai forh ſcrupulus a fæd en dianvès, mæs ne rènt quêt paud a gas a reglein en diabarh. En éffæd, é-mé en Tadeu ſantel, a pe vè mæſtr en diaul ag un inean, ne glaſq quêt gùel eit hé laquad d'obér œvreu caër ha liguêrnus; hac ean e lauſq a volanté vad en dianvès guet Doué, meit ma commandou ean ar er galon. Hur Salvér ne oulèn quêt ma hum ingagehèmb paud é affærieu er béd, memb é ſigur en œvreu a charité, revè er reſcond breſq e ras de zeu vrær e oai deit d'er pedein de rannein ou héritage itré-dai. Rac ean ou diblaſſas en ul larèt dehai ne oai quêt ean groeit eit ou accordein ar ou danné; juſt èl p'en devezai larèt: Ne vènnan quêt hum ſourcieu a vadeu er béd, na hum vèllein a affærieu en dud. Diarbèn diſſancion en eu vrær-ze a gaus d'ou héritage, ean e avertiſs er Fidelèt de zihoal doh en avárice; hac eit diſcoein n'en dè quêt doh er billanté ag er madeu tamporel é ma en dalh a vuhé mab-dén, ean e laras er Parabol-men: Un dén forh pihuiq, é-m'ean, en doai chairrét un æſt quer pill, ma hoai poéniét mèn el laquad. Petra e rein-mé bermen, e larai-ean? N'em bou quêt erhoalh a diér eit logein mem blaiad. Mæs é han de ræzein men grangeu ha d'obér ré-ral braſſoh: mé chairrou én-ai er péh e mès æſtét, ha nezè mé larou d'em inean: O m'iuean! te hès madeu eit hir amzér; te eèll bermen diſcuéh, daibrein, ivèt ha gobét chérvad. Mæs durand ma hum hlorifiai èl-ce guet é zanné, Doué e laras dehou: Fol ma hoûs; rét vou did merhuel hireah: de bihue vou nezè er madeu-ze e hès daſtumét? Jeſus

e gommand d'é ſerviterion turel ou ſpi de chairrein ur fort madeu-aral, péré ne chomeint quêt ar ou lèrh ér béd-men. Ean e vènn ma caſſeint én ou raug d'en Nean un treſor préciuſſoh eid ol er-ré-zou ar en doar. En dén-hont, a béhani é lar hur Salvér é hoai fol, ne glaſquai quêt en dout danné dré oal hènd : é follèah e gonfiſtai doh hum hlorifiein rac m'en doai madeu eit hir amzér, heinb chongeal é hoai toſt er marhue dehou. N'en dès nitra e ancoeha mab-dén beannoh eid er ſantance-men : *Réd-è merhuel*, péhani-zou neoah, revè er Speret-Santel, unan ag er moyandeu gùellan de hum virèt a béhein. Rac-ce en hun avertiſs quel liès er Scritur de chongeal dalh-mad ér marhue; ha braſſan ſourci un dén humbl e zou maguein é inean guet er méditation ag é ær dehuehan, ha larèt liès guet er Profæt David : Er blaieu éternel e ra ol ſtudi me ſperèt.

Figur XL.

Er Mab prodiq. S. Lucas.

JEſus ne ſcuéhai quêt é ourhæmenein d'en dud gobér pénigèn, hac é tiſcoein dré hepſort figurieu, er joé e ra de Zoué ha d'en Ælèt converſion er béherion. Gùéh ean e gomparage er joé-ze doh hani ur bugul, péhani e gav anſin un avad e oai fariét, ha gùéh doh hani ur voés, péhani e gouvi hé amiſion de hum rejouiſſein guet-hi, rac ma hi devai cavét ur péh-argant hi doai collét. Mæs ag en ol figurieu-ze n'en dès hanni par Parabol er Mab prodiq. Un dén, é-mé hur Salvér, en doai

deu vab, a béré er youancan e oulènnas guet é dad el lod e zegouéhai dehou én é héritage. Quentéh ean e yas peèl doh er guær, hac e hum laquas de ziſpign é zanné guet mèrhèt déhauchét. Couéh e ras imbèrr ur guêrteri vras ér hanton-ze, hac èl ma hoai paré ol é dreu, contraign oai bet dehou hum opra d'ur fermour, péhani er haſſas ar er mæzeu de oam moh. Mæs é vechér nehué ne achihuas quêt é visèr: é contrél, duein e rai guet en nan, ha coutant bras vezai bet pe vezai bet lauſquét de zalbrein guet er moh ag er bouéd e rait dehai. Anfin ean e ziſtroas doh-t'ou é hunan hac e laras guet un ton hirvoudus: Guæd e zou bermen a ſerviterion é ti me zad péré en dès bara ou goalh, durand ma hon-mé amen é tuein guet en nan. Quentéh ean e gueméras er reſolution de retourn de gavouét é dad, ha d'avouéein ital é dreid er faute en doai groeit. É dad er remerquas a-ziabeèl, hac er joé en doai doh er gùélèt é retourn, e ras dehou ancoehad er hloæz anjulius en doai groeit dehou doh er huittad. Ne oai quêt méh guet-ou en avouéein eid é vab: é contrél, ean e ridas de voquein dehou. En dén youanq-ce e ſantas nezè é faute gùel eit jamæs, hac e laras guet ur gùir glahar én é galon: Me zad, péhét e mès inemp d'en Nean hac inemp deoh: ne véritan mui bout galhuét hou mab: coutant vein mar groét deign èl d'hou ſerviterion. Mæs en tad charitabl-ze, eit ſehuel é vab d'ur rang a béhani ne hum jugeai quêt dign, e gommandas d'é ſerviterion guſquein dehou é vragueriſſeu quetan. Ean e ras opèn lahein ul lay lard, ha gobér ul leign guet quemènd a rejouiſſance, ma hum inrougas é vab cohan

bèt-ha temall dehou en diſpigneu e rai a gaus d'ur hroaidur quen dinatur. Mæs é dad e reſcondas ne zeliai quêt bout quæ guet-ou ma hum rejouiſſai, a pe oai refuſcitét é vah péhani e oai bet marhue. Er Parahol-ze e hum éxpliq aſsès a nehou é hunan; ha diæz bras vehai, é-mé en Tadeu ſantel, larèt un drabenac ſclæiroh eid er péh-zou merchét demb a-ze. Mæs diæſſoh vehai hoah éxprimein tout er péh e ſantt er galon, a pe za er honſidérein guet attantion. Cavein e rér guet er mabhont er mercheu ag ur guir gonverſion: rac de guetan, ean e hanàu é ſtad miſerabl hac er huitta; ean e retourn devad é dad; ean e avoué dehou é fauteu guet humilité, hac e hum abandon itré é zcourn. Hum gonvertiſſamb èl-d'ou a zevri, ha Doué e guemérou truhé dohèmb. Diazéamb én hur halon quæ ha glabar hur bout qùitteit ti hun tad, eit monèt de ziſpign hun danné guet fallanté er béd. Retournamb de oulèn guet-ou pardon, penaus-benac ma houzamb n'er méritamb quêt. El-ce hur pénigèn e vou diazéét ar ur hæ carantéus hur boud offancét Doué, hac e zet de voud eid-omb ur vamèn a beah hac a khuiné.

Figur XLI.

Er faus Pihuiq. S. Lucas.

N'En dè quêt erhoalh m'en dès Jeſus méliguét quel liès er madeu, hac er-ré en dès ou halon ſtaguèt doh-t'ai: ean en dès chue diſcoeit é ma diæz bras d'en dud-ce hum ſalvein, a p'en dès larét é vehai æſſoh d'ur han-

val paſſein dré hleuitèn un nadoué, eit n'en dè d'un dén pihuiq antréein én Nean. Larem e rér é ma heurus er ſort tud-ce ; mæs hur Salvér e lar é mant miſerabl ér béd-men : hac eit diſcoein peguemènd en ou dès de zougein a vout hoah miſeraploh ér béd-hont, ean e laras d'é Ziſciplèt er Parabol-men, péhani-zou capabl de ſclaſſein goaid en-n'emb en dès un tamiq Fé. Boud e oai, é-m'ean, un dén pihuiq, péhani e vragai hac e rai chérvad bamdé. Donnet e rai de doul é zor ur peur affligét, hanhuét el Lazar, péhani é gorv brein doh-t'ou, e vezai bet forh coutant pe vezai bet reit dehou, eit torrein é nan, er berhonneu e gouéhai idan en daul ; mæs hanni ne brezai er ſeèllèt nac er cheleuèt. Er chaſs, truhéuſſoh eit ou mæſtr, e limpai é oulien, hac eam ou lauſquai d'er chériſſein, eit hun déſquein de receu guet humilité er honſolationeu e za demb a bèrh Doué, ne vèrn a betra en hum chervige eit ou rein demb. Anfin, eit couronnein mériteu el Lazar, ha recompanccin é batantæt, Doué er galhuas ag er béd-men ; hac él ma hoai bet purifiét é inean én tan ag er ſouffranceu, en Ælèt hé dougas a-bèn itré divréh en Tad Abraham. Merhuel e ras ehue en dén pihuiq-ce ; mæs èl m'en doai bihuét dihaval doh el Lazar, é inean, é quittad é gorv, e gueméras ehue un hènd-aral : rac intèrrét oai bet én ihuern. A greis é dourmanteu blaouhus, ean e sàuas é zeulagad, hac e remerqûas a-ziabeèl el Lazar itré divréh en Tad Abraham. Quentéh ean e laras guet ur voéh hirvoudus : Tad Abraham, hou pèèt truhé dohcign ; ha degaſſet el Lazar de drampein pèn é vis é deur, ha d'en divir ar me zead, eit hé diſpealhem ;

rac loſquét-on pouah én tan groès. Mæs Abraham, eit tout conſolation, e reſcondas dehou: Me mab, hou peèt chonge en e hoès bet hou coutantemant ar en doar, durand n'en doai el Lazar meit poénieu: juſt-è bermen ma cavou conſolation, étré vehait-hui é ſouffrein. Er faus pihuiq e bedas Abraham de zavaïein ahoël el Lazar d'avertiſſein pemb brær en doar: de zihoal doh-t'ai, eit ne vezènt quêt couéhét ér memb tourmanteu. Mæs reſcondét oai bet dehou: Hou perdér en dès Moïſe hac er Broſætèt d'ou avertiſſein, ha ma ne brezant quêt ou cheleuèt, ne chonget quêt é cheleuehènt gùel unan marhue e yehai de berdêg dehai. Er reſcond-ze e véritehai chairrein bêg er-ré e hum vantt é credehènt er gurionnéeu ag en Aviél, hac é changehènt a vuhé, pe zehai unan-benac ag er béd-hont de larèt dehai penaus é paſs inou: rac, revè hur Salvér, a pe ne brezant quet cheleuèt en Ilis, ne cheleuehènt quêt gùel ré e zehai ag er béd-hont d'ou avertiſſein. Er Parabol-ze en dès deu du forh dihaval en eil doh égulé: rac, ag un tu, el Lazar e oai é gurionné heurus, durand m'er ſeèllait èl en dén miſeraplan e oai ér béd: ag en tu-aral, er faus pihuiq e oai én éffæd miſerabl, ér momand ma tiſcoai bout heuruſſan, hac arlèrh é varhue eah e gav Abraham quer rejolus de reſus dehou beèd en diſtérran conſolation, èl ma hoai ean bet de refus d'el Lazar er berhonneu diar é daul. Ag en amzér mei én ihuern, ne oulèn quin meid un dapèn-deur, ha perpet é reſcondér dehou: Hui e hoès bet hou ç'ol coutantemant ar en doar; juſt-è ma ſouffrehait bermen. Arlèrh quemènt-ce, er beureiion ne zeliehènt quêt ou doud ivi doh en dud pihuiq

na doh ou danné, mar conſidérant a-zevri penaus ur beuranté andurét a balamor de Zoué, e zou ur vamèn a vérituu eid en Nean.

Figur XLII.

Er Pharisién hac er Publikein. S. Lucas.

MAr'boai bet ſouéhét Diſciplèt Jeſus é cleuèt guet-ou Hiſtoër eahus er faus pihuiq, ſouéhéttoh oènt bet hoah a pe zas dehou repreſantein dehai el lorh hac er ſcont e vou ar en doar, a pe zei de jugein er béd. Ean e gomparage en amzér-hont doh en deluge, péhani, én un taul, e abimas ol er béd, ér momand ne chongeai en dud meid a zaibrein hac a ivèt, a zimèein hac a hum zivertiſſein. Eit ne vou quêt ſomprenét er Fidelèt, èl ma hoai bet erré-hont, ean ou avertiſs de bedein hemb arsàu guet ur grèd nærhus, avèl un intanvès péhani e ya de ſupliein ur Juge de zihuèn hé haus, ha péhani en néhance quemènt, ma vè contraignét en dreſpèt dehou, de rantein juſtice dehi. Mæs, eit ma hur bezai comprenét n'en dè quêt erhoalh pedein, ma ne bedér èl ma faut, ean e ras, én ur memb Parabol, un exampl a zihue bedèn groeit aſſambl hac ér memb léh, a béré ne oai bet neoah meid unan agréabl de Zoué. Deu zén e yas, é-m'ean, d'en Tampl eit pedein: unan a nehai e oai Phariſién, de larèt-è, ag en dud péré e rai profeſſion a vout vertuus bras; hac en aral e oai Publikein, de larèt-è, ag er-ré e oai câſſeit én amzér-hont a gaus d'ou dibordemant ha d'ou avarice. Er Phariſién, én é sàu ér pèn

d'er-h'lué ag en Tampl, e drugairicai Doué a voéh ihuel, rac ne oai quêt, é-m'ean, ul lair nac ur rapinour, èl en dud-aral, hac é ſpécial, èl er Publikein-hont e uélai ital en or. Ean e larai é yunai dihue uéh ér ſuhun, hac é paiai, hemb gobér gueu, en deaug ag é ol madeu. Mæs durand ma hoffrai de Zoué é bedèn preſomtuus, ha ma hum vantai dehou ag é œvreu mat, er Publikein e hum zalhai ér pèn d'er guêas ag en Tampl, guet er méh ha quæ ag é fauteu. Ne gredai quêt ſehuel é zeulagad trema en Nean; mæs ean e ſcoai ar é galon, ha ne ſortiai ag é vêg meid er honzeu-men: Men Doué, hou peèt truhé doheign, péhour ma hon. Goudé m'en doai hur Salvér devizét er Parabol-ze, ean e ziſcoas peguemènd é ma dihaval é Jugemanteu doh ré en dud. Rac, ni hur bezai-ni ſeèllét er Phariſién-hont guet admiration; ha neoah Doué er ſeèll guet horreur: é-contrél, er Publikein e oai diſpriſét guet en ol, ha Jeſus e lar è retournas d'er guær juſtifiét. En éffæd, Doué e refiſt doh er-ré orgueillus, hac e gar er-ré humbl; ha réd-è boud orgueillus, eit hum ſehuel drès er-ré-ral, é figur un avantage-benac e gredér en dout mui eit-ai. Er Phariſién-hont, é-mé S. Auguſtin, e hanàuai é hoai guet Doué en en doai receuét en avantageu a béré en hum hlonſiai, a p'en trugairicai a nchai; dibéh oai enta ag en tu-ze: mæs ean e hum sàuai drès er-ré-ral, diarbèn er péh e gredai en dout mui eit-ai, hac é quemènt-ce juſt é conſiſt en orgueil. Er vertuyeu exterior e zou dangérus, ma ne vènt diazéét ar ur gùir humilité, ha gùel vehai d'un dén bout goleit a dorfæteu, ha huannadal a nehai, èl er Publikein, eit hum fiein, èl

er Phariſién, ar ur yoh œvreu mat péré e ſtleige ér galon ur væn iſtim a nehi hé hunan, ha diſpriſance ag er-ré-ral. Doué ne oulèn quêt gùel eit ma heëllehèmb perpet larèt é gurionné, n'hun nès nitra de hum demall ar hur houſciance; mæs ean e zihuèn dohèmb diſpriſein er-ré-ral, hac é vehèmb-ni gùel eit-ai.

FIGUR XLIII.

Mechérerion ag er ùiniéq. S. Maheu.

JEſus, eit rein d'é Ziſciplèt ul limage ag er péh e arrihuou un dé guet en Ihs-, e laras dehai er Parabol-men : Ranteleah en Nean e zou haval doh un tiêq, péhani e yas a vitin mat de glaſq déuéherion, guet péré é ras marhad ag un dinær bamdé, eit labourad é ùniêq. (En dinær, én amzér-hont, e talai huéh real a hur monnei). Ardro nàu ær, ean e retournas d'er blacèn, hac e gavas inou tud arouarêq, de béré é laras : Quêret de labourad d'em gùniêq, ha m'hou païou, revè ma hou pou meritét. Ardro creiſté, ha de dair ær goudé creiſté, ean e ras er memb tra. Anfin, un tamiq quênt cuh-heaul, ean e gavas hoah tud é féneandal, hac ean e oulènnas guet-ai perac é hoènt chomét de boès durand en dé ? Ind e reſcondas n'ou doai quêt cavét a zéuéh. Ean ou haſſas ehue de labourad d'é ùniêq, èl er-ré-ral, en ul larèt dehai : M'hou païou revè er juſt. De noz, er mæſtr-ze e gommandas d'é zén-a-affær galhuein é zéuéherion de douchein ou déuéh, en ur gommance dré er-ré dehuehan deit. Ean ou faias doh en accord en doai groeit guet er-

ré guetan, juſt èl p'ou devezai labourét abad en dé. Quemènt-ce e ras credein d'er-ré en doai labourét a vitin mat, é vai bet créſquét ou fai-int, rac m'ou doai labourét mui eid er-ré-bont. Mæs a pe zas ou zro de vout païét, ha ma huélènt ne rait dehai meid un dinær, èl d'er-ré-ral, ind e hum laquas de vourbouttal doh er mæſtr, en ul larèt: Er-ré-zou deit dehuehan n'ou dès labourét meid un ær, ha neoah hui ou faï quemènd èl omb-ni, péré en dès huizét ha labourét a-hæd en dé! Mæs en tad a famill e reſcondas d'unan a nehai: M'ami, é-m'ean, ne ran quêt gueu dohoh. Ne oaih-hui accord gueneign ag un dinær a zéuéh? Mé ra deoh er péh e zegouéh deoh: chairret ean ha quêret hou ç'hènd. Mar fal deign rein d'er-ré-ze quemènd èl deoh, ne gavét-hui é hon libr de ziſpoſein èl ma caran ag er péh-zou deign? Rac ma hon mat, hac ean-zou quemènt-ce ur ræſon deoh de vout mechant? El-ce, é-mé bur Salvér, er-ré dehuehan e vou er-ré guetan, hac er-ré guetan e vou er-ré dehuehan: rac bout-zou paud galhuét, mæs dibaud e zou choægét. En Tadeu ſantel, diarbèn er Parabol miſterius-ce, en dès gourhæmenét d'er Grechénion labourad apèrd eit gobér ou ſalvedigueah. Ol é homb galhuét de labourad ér ùiniêq ag en Ilis, penaus-benac n'hun nès quêt ol er memb labour d'obér. Mæs erhoalh vou de bepunan, mar groa mad er péh-zou commandét dehou, hemb claſq hum avance a nehou é hunan, na choæge el labour e blige muyan dehou. De zihoal hun nès perpet doh en arouarédigueah, hac ehue a hum hloriſiein ag er péh e ramb. Rac en-n'emb e hum ſi ar é nærh hac ar é labour, e goll é boén: at vadeleah Doué

hemb quin é teliamb enta hum fiein. Én éffæd, ne vèrn pegueinènd a vad hur bou groeit, ne vou quêt hur mériteu, mæs é zonæzoneu e recompançou; ha malheur d'er vuhé divlaman, é-mé S. Auguſtin, mar da de Zoué hé éxaminein revè é juſtice.

FIGUR XLIV.

Resurrexion-Lazar. S. Yehàn.

HAval vehai é haſtas hur Salvér é varhue dré reſurrexion Lazar; rac er Miracl-ze e laquas é enemisèt d'arfleuein qùitt dob-t'ou. Én drebad ma hoai clan Lazar é Bethani, é zihue hoær, Marth ha Mari, e gaſſas d'avertiſſein Jeſus, péhani, deuſto d'er garanté ſpécial en doai doh-t'ai ou zri, ne yas quêt neoah quentéh d'ou bavouét; mæs ean e reſcondas é hoai Doué e bermettai er hlinhuædce, eid é vraſſan gloër. Ean e chomas hoah éſprès deu zé él léh ma hoai, eit rein amzér de Lazar de verhuel, hac eit diſcoein dré-ze ne varhue hun inean dré er péhet, nameit rac ma vè Jeſus peël dohèmb. É pèn en eu zé ean e laras d'é Ziſciplèt é hoai rét retourn d'er Judé. Quentéh en Apoſtolèt e gommanças de greinein ha de repreſantein dehou peguemènd é riſclai é monèt d'ur vro é péhani en en doai un tarh bras a enemisèt. Mæs, eit ou accouragein, ean e laras dehai é hoai marhue Lazar, hac é hoai memb joyus bras a gaus dehai, rac ma teliai quemènt-ce chervige de ſonnad ou Fé. Nezè é laras Sant Thomas er honzeu courajus-men, e zou bet cleuét quel

liès goudé guet er gùir Grechénion, ér brizélieu e zou bet groeit de Jeſus én é vambreu miſterius : *Damb ha marhuamb ehue guet-ou.* Hur Salvér ne arrihuas é Bethani nameid er buarvèt dé goudé ma hoai intèrrét Lazar ; ha quenteh èl ma tas er guevèl de Varth, hi e ridas én arbèn dehou, en ur ziſcocin é hoai forh chagrinét rac ne oai quêt deit de uélèt hé brær quênt ma hoai marhuét. Mæſtr, é-mé-hi, pe vezeoh bet amen, ne vehai quêt marhuét mem brær ; mæs penaus-benac m'en dè deja intèrrét, me ouair é hacordou Doué deoh ol er péh e oulènnehait ; rac mé grèd ferm é hoh er Meſſi, Mab-Doué ha Salvér er béd. Quenteh hi e yas d'avertiſſein hé hoær, péhani e oai chomét guet ré e oai deit a Jeruſalem d'ou honſolein, hac hi e laras dehi én hé ſcoharn é hoai deit er Mæſtr hac en hé goulènnai. Mari e sàuas a-bèn hac e ridas d'er havouét. Er Juivèt-hont e yas chue ar hé lèrh, rac ma chongènt é hai de oulein ar vé hé brær. Mæs a pe zas de Jeſus remerquein Mari, hac er-ré e oai guethi, é houlein, ean e gommanças de hériſſein, èl un dén baiét, ha de ſcuil dareu. Ean e oulènnas mèn é hoai intèrrét Lazar ; ha conduiét oai bet quenteh de-dal er bé, diar péhani é hordrénas lemel er mein. Goudé m'en doai trugairicait Doué a voéh ihuel, ean e laras guet un ton ferm : *Lazar, deit ér mæz.* Quenteh Lazar e reſuſcitas hac e sàuas é preſance en ol, é dreid hac é zeourn garrottét, hac é face goleit guet ul lién. Nezè Jeſus e gommandas d'é Ziſciplèt en diamarr, hac el lauſquein de monèt d'er guær. En Tadeu ſantel en dès ol ſcèllèt reſurrexion Lazar èl ur figur a gonverſion ur péhour. Jeſus eit reſuſcitein un inean e doſta

dehi èl de Lazar güéharal ; ean hé galbue a voéh ihuel, eit hé degaſs é buhé dré en nærh ag é gonzeu, dré er bouvoër en dès reit d'en Ihs de bardonein er péhedeu ; hac anfin dré vertu er Speret-Santel, péhani e form èn hé halon ur glahar-ſincèr, hac hé doug d'obér pénigèn revè en énormité a hé fauteu. Mæs en dareu-hont e ſcuillas hur Salvér, en taul hériſs e ziſcoas, hac er bedèn e adreſſas de Zoué, e ra d'antand é ma dræz bras convertiſſein ur péhour e zou èl breinnét én é acuſtumanceu vincius. N'en dès quêt neoah de zézeſpérein a hanni, mar conſidérér erhad er voéh ol-buiſſant-hont, péhani e dènn ré varhue ag ou bé, ha madeleah hemb par Jeſus, péhani, d'un nebediq goudé, e laquas de chouquein doh é daul en hani e oai bet puar dé idan en doar, hac e gommançai deja goalvlazein.

FIGUR XLV.

Zaché. S. Lucas.

SÈhein e rai er Phariſiénèt guet counar, aoudé m'ou doai cleuét er bobl é conz guet admiration a reſurrexion Lazar : rac-ce ind e hum aſſamblas bean, eit deliberein itré-d'ai petra ou doai d'obér. Mar lauſquamb en dén-ze tranquil, e larènt-int, en ol e gredou én-ou, hac er Romeinnèt e zei de guemér poſition a hur bro. Unan a nehai, hanhuét Caiph, péhani e oai Belég bras er blai-ce, e broſætiſas, dré un inſpiration a ziar-h'lué, é hoai rét ma vezai marhuét unan eit ſauvein ol er bobl ; ha quenteh

ha quentéh ind e arreſtas ol d'ur voéh é hoai rét laquad Jeſus d'er marhue. Ou reſolution barbar e ras dehou cuh, hac a-oudé ne hum ziſcoai quêt é puhliq ér Judé. El ma toſtai neoah en amzér ag é Baſſion, ean e hum laquas én hènd eit retourn de Jeruſalem, hac e annonças d'é Ziſciplèt ol er péh e zeliai couéh guet-ou. Quênd arrihue é Jericho, ur pèn-bras ag er Bublikeinnèt, hanhuét Zaché, e zas ehue é-méſq er foul, én arbèn dehou. Mæs èl ne oai quêt ihuel aſsés eit er gùélèt drès pènneu er-ré-ral, ean e grapas én ur uèn toſt d'el léh ma teliai paſſein. Arrihuét ma hoai Jeſus ital er uèn-ze, ean e sàuas é zeulagad, hac e laras de Zaché diſquên bean, rac ma hoai chongét dehou monèt en dé-ce d'é di. En hærr guet péhani é tiſquênnas, e zou eid-omb un exampl d'aboeiſſein pront de gonzeu Doué. Zaché e receuas hur Salvér guet ur joé hemb par, deuſto ma hoai caz guet en ol ma choægeai é zamurance é ti un dén decriét a gaus d'é vacation. Mæs en dén-ze, péhani en doai deja renonciét a galon d'é avarice treménét, e hum breſantas dirac Jeſus, hac e laras dehou guet un humbl confiance : Mæſtr, é-m'ean, é han de rannein en hantér a men danné itré er beurerion, ha mar e mès groeit gueu doh unanbenac, me zacorou dehou pedair gùéh mui eit ne mès quemérét. Diarbèn ur reſolution quer generus, Jeſus e laras é hoai deit en dé-ce er græce a ſalvedigueah de viſitein en ti-hont, hac é hoai en dén-ze a vugalé Abraham, en dreſpèt d'er haz en doai er Juivèt doh-t'ou. En Tadeu ſantel en dès conſidérét Zaché èl ur ſcuir ag ur veritabl converſion. Haval vehai é ma éan e ya én arbèn de Jeſus : mæs é gu-

rionné, Jeſus-è en tènn devad-t'ou dré é hræce. Coutant bras-è a rein ol é zanné d'er beurerion, quenevè ma touge n'en dehai groeit gueu doh ur-ré-benac, rac ma houair en en dès Doué caz doh en alézonneu e rér guet danné un-aral. Ne gav quêt é vehai erhoalh dehou reſtituein juſt er péh en dehai goal guemérét; preſt-è, eit reparein tout en domage, de zacor pedair gùéh mui : ehue Jeſus e ziſclæri dehou é ma ſauvét. Én éffæd, ur uéh ma vè diouriénnét é vince mignon a galon mab-dén, eèllein e rér nezè larèt é vè groeit quaſi ol el labour. En Aviél e zéſq demb, dré en exemplze, é ma rét, eit gobér ur gonverſion ſonn, commance dré hum ziſræein ag en ampechemanteu lourtan, èl mei er reſtitution a zanné pé a inour : rac Doué e bardon æſſoh er péhedeu ne vlèſſant meit-ou é hunan, eit er-ré e vlèſs en Neſſan.

FIGUR XLVI.

Triomfl-Jesus. S. Yehàn.

(Er blai 37 a oudé Gannedigueah J. C.)

GOudé m'en doai Jeſus convertiſſét Zaché é Jericho, ean e avançaſ trema Jeruſalem; ha huéh dé quênt Paſq, ean e yas de Vethani de di Marth, Mari ha Lazar, péré e apreſtas ul leign gaer, eit er receu guet inour. Lazar e oai doh taul guet-ou hac é Apoſtolèt; Marth ou chervigeai, ha Mari e ſcuillas ar é bèn ſacrét ur podad parfumeu précius. Judas, dré avarice quêntoh eit dré charité eid er beurerion, e hum laquas de vurmurein ha de larèt, é

vezai bet gùel gùerhein er parfum-ze ha rein en argant d'er-ré peur, eit er ſtreâuein èl-ce de goll. Mæs Jeſus e sàuas én tu guet Mari hac e vêlas hé action. A pe zas d'er bobl goud é hoai Jeſus é Bethani, ind e yas a vandènneu d'inou, non pas hemb quin eit er gùélèt can, mæs eit gùélèt chue Lazar en doai reſuſcité; ha quemènt-ce e oai bet caus ma laquas er Phariſiénèt én ou chonge de lahein Lazar, rac ma chervigeai é reſurrexion de gréſquein gloër hur Salvér ha de revinnein en arreſt a varhue ou-doai prononcét inemp dehou. Counarein e rènt in'en doai paud ag er Juivèt credét én-ou diarbèn er Miracl-ze. En trenoz ean e gaſſas, ag er Manné-Olivèt, deu ag é Ziſciplèt d'ur Haſtel e oai toſt d'inou, en ul larèt dehai: Quêret ha degaſſet deign un asènnès e gavehait ſtaguét doh er Haſtel-ze; ha mar goulèn unan-benac gueneoh perac en hé diſtaguehait, hui è reſcondou en en dès dobér er Mæſtr a nehi, hac arlèrh hanni ne larou nitra deoh. E Ziſciplèt e sèntas hac e zegaſſas dehou en asènnès-ce, ar béhani en el laquezant de chouquein, guet ou dillad idan d'ou. Quentéh èl ma hoai bet cleuét é Jeruſalem é hoai toſt d'antréein ér Guær, er bobl aſſamblét inou eid er Gouïl a Baſq, e guemétas én ou deourn branqueu Palmès hac e yas guet rejouiſſance én arbèn dehou. Lod e daulai ou dillad idan é dreid; lod-aral e daulai én hènd branqueu-gùé, en ul larèt a voéh ihuel: Salud ha gloër de Vab-David: Béniguét re-vou en hani e za é Hanhue en Eutru-Doué. Mæs en inourieu e rantait de Jeſus, e velimai goah-ar-oah furi é enemisèt, hac e rai dehai larèt itré-d'ai: Hui e uél ne ouniamb nitra; caër

hun nès gobér, en ol e rid ar é lèrh. En Tadeu ſantel en dès conſidérét antré triomflus hur Salvér é Jeruſalem, èl un apreſt d'er victoër e zeliai doug ar galoneu en dud, dré er méritt ag é Varhue hac er gloër ag é Reſurrexion. Ean e ra er péh e gar ag er bobl-ze, hac e oblige er-ré fall d'en adorein, juſt èl ma veint un dé contraignét guet en diaulèt, de ſtouyein dirac-t'ou ha de hanàuein é ol-buiſſance. En exampl-ze e ziſco ſplann é ma Doué é hunan e ra tout ar en doar, hac é rinquamb larèt, ne vèrn petra e arrihue : Doué en dès ean ordrénét èl-ce. Honnéh-è devotion ſonnan er Grechénion ; honneh ou sàu drès en ol treu cronéét, drès en diaulèt, drès en Ælèt hac en Nean memb. Guet honnéh n'en dès nitra capabl d'ou zreboulein ar en doar ; rac m'en dind aſſurét é ma er Mæſtr ſouveræn e regl tout, eid é hloër ha profit ſpirituel é Ilis.

FIGUR XLVII.

Traſiquerion bouttét ér mæz ag en Tampl. S. Yehàn.

FR rejouiſſance a driomſl Jeſus, ne viras quèt ne ſcuillas dareu tinèr é huélèt en drougueu eahus e oai toſt de gouéh ar Jeruſalem, diarbèn en torfæt énorm e yait de gommettein inou, doh er hondannein d'er marhue. Ean e ziſclærias memb é hoai doh-t'hi é hunan é teliai er Guær-ze hum guemér, ag er malheurieu a béré é hoai menacét, ha doh péré en hé devezai parreit, p'hi devezai carét hanàuein en amzér m'en doai Doué hé viſitét én é vi-

ſericord. Ean e ra a-ze ul leçon d'er Grechénion, de voud éhuehét de broſiteiu ag é hræceu, mar fal dehai hum laquad én abri doh drougueu paud goah eid er-ré-zou couéhét ar Jeruſalem. Rac ne vou quêt groeit attàu goab a nehou; ha sèl mui ma terén puniſſein, sèl ponnérroh vou en taul ag é golèr. Quenteh èl antré é Jeruſalem, can e gleuas un trous hac ur ſafar guet en dud, é larèt en eil d'éguilé: Pihue-è henneh e za hinihue ér Guær guet quemènd a drain? Jeſus e yas a-bèn d'en Tampl; hac a pe remerquas inou trafiquerion é huerhein hac é prenein, ean e gueméras ur fouæd guet-ai hac ou bouttas ér mæz. Ean e fiſſombras tauleu ha cadoërieu er-ré e oai inou é huerhein Colomèt, en ul larèt; ſcrihuét-è: Me zi e zou ul léh a bedèn: mæs hui e hoès groeit a nehou ur groh lairon. Er reſpèt e zougai d'en Tampl e oai quer bras, ma tihuènnai doh ne vèrn pihue, tremén dré-d'ou guet en diſtérran fuſt itré é zeourn. En Tadeu ſantel en dès conſidérét er circonſtance-ze guet admiration. Souéhét bras int bet ma has hur Salvér a-bèn d'en Tampl, goudé m'en doai annoncét en drougueu eahus e zeliai couéh ar Jeruſalem. Falein e rai dehou rein d'antand dré-ze é hoai a gaus d'en deſordreu e rait él léh ſantel, hac a gaus de liſidantæt pé de zireglemand er Velean, é hoai facbét Doué doh é bobl. N'en dès Crechén n'en dè lorhét, a pe gonſidér Mab-Doué, en douçan dén-zou bet biſcoah ar en doar, é trætein quer ruſt er-ré e broſanai en Tampl ſantel. N'en dè merchét énepléh é vehai hum laqueit é colèr, nameid ér circonſtance-hont, ha hoah é hoai doh tud e oai, haval vehai, éſcuſabl, rac ne uerbènt

ha ne brenènt meit treu neceſſær eid er Sacrificeu. Petra en devezai ean groeit enta, p'en devezai cavét inou tud meàu pé é caquêttal, èl ma huélamb liès én hun Iliſieu? Chetu perac en en dès er Sænt recommandét quer ſtèrd d'er Fidelèt, douguein reſpèt d'en treu ſantel: rac n'en dès nitra e alum mui colèr en Eutru-Doué, eid a pe ziſinourér el léhieu é péré é ra é zamurance ſpécial ar en doar. Er Miracleu e ras Jeſus én Tampl, goudé m'en doai bouttét en draſiquerion ér mæz, e zou ur figur ag er-ré e ra bamdé én hun Iliſieu é quevir en incanneu, péré, diouſtét doh en treu tamporel ha doh vanitéeu er béd, e za devad-t'ou de glaſq ſclærdér ha remæd d'ou goulieu.

FIGUR XLVIII.

Saï-æreð. S. Maheu.

AG er momand ma hantréas Jeſus é Jeruſalem, beèd é Baſſion, ne dreménas dé er bet n'en doai ur gonferance-benac guet er Juivèt. Gùéh, ean e demallai dehai ou ahurtemant; gùéh, é vezai deit er bayannèt hac en dud débordét de chouquein én ou léh é Ranteleah en Nean. Anſin ean e impléai Paraboleu a bep ſort, eit diſcoein dehai é hoai ag ou goal, mar boènt reprouvét guet Doué. Mæs guet eun ne vezai deit d'er bayannèt bout glorius ag er breferance e rai dehai ar ur bobl quer chériſſét gùéharal, ean e ziſcoas én ur memb Parabol petra e oai caus ma hoai reprouvét er Juivèt hac er-ré haval doh-t'ai, ha peguemènd é rinquai en idolatrèt boud

aviſét mat, eit conſervein en héritage e lauſquai er-ré-ze guet-ai. Ranteleah en Nean, é-mé Jeſus, e zou haval doh ur Roué péhani, eit dimeéin é vab, e ras ur feſt vras, hac e gaſſas ſerviterion de glaſq d'er feſt er-ré e oai bet couviét. Mæs en dud-hont e gavas peb ſort digaréeu haval doh er-ré e vaginér hoah bermen, eit hum exantein a cheleuèt conzeu Doué. Ean e gaſſas hoah ſerviterion-aral de repreſantein dehai en en doai apreſtét ul leign gaer hac en ou ſupliai de zonnèt d'er feſt. Mæs hanni ne brezas ou cheleuèt: é contrél, lod a nehai e yas ar er mæzeu; lod-aral d'ou affærieu particuliér, ha lod-aral hoah ingiattoh e oal-drætas é ſerviterion bèt-hac ou lahein. Er Roué e hum laquas é colèr hac e gaſſas é armeieu eit diſtrugein en dud-hont ha loſquein ou zreu. Anfin ean e laras d'é ſerviterion: Hui e uél é ma preparét el leign; mæs er-ré em boai couviét n'ou dès quêt prezét donnèt: quêret enta ar en hènteu, ha degaſſet guenèoh ol er-ré e gavehait. Quentéh er ſerviterion e sèntas hac e affamblas ur foul bras a dud fal ha mat, beèd quene oai carguét er sàl. A pe oènt ol doh taul, er Roué e antréas eit ou gùélèt; hac a pe zas dehou remerquein én ou méſq unan n'en doai quêt é ſaï æred, ean e doſtas dehou, en ul larèt: M'ami, penaus en e hoès-hui credét donnèt amen hemb hou ſaï æred? Mæs en dén-ze ne zeuhantéras quêt ur guir. Nezè er Roué e gommandas d'é ſerviterion en amarr dré é dreid hac é zeourn, hac en turel én tihoéldæd izellan, él léh ne vou meid arrage ha déſeſpoér; ha Jeſus e achihuas é Barabol dré er guirieu hlaouahus-men: Bout-zou paud galhuét; mæs dibaud e zou choægét. Hur Salvér

e gommand bamdé d'en dud a Ilis hur houvi d'é æredeu miſterius : mæs ne arrihue meit raï liès ma ramb goab ag er-ré e gonz dohèmb ag é bèrh. Ag er-ré e hum breſantt dirac-t'ou, n'en dès quêt paud e gaſs guet-ai ou ſaï æred, péhani-zou limage un inean purifiét a deicheu er hoh dén, ha goarniſſét a vertuyeu en dén nehué. Guæd ou dès ind enta de zougein a vout taulét ag er béd-men én tihoéldæd ag en dallediguéah ſpirituel, péhani ou ſtleigeou anſin én tihoéldæd izellan, péhani ou ſeparou de jamæs doh Doué. En dén-hont e oai, revè S. Auguſtin, ur figur ag er fall dud ag er béd, péré ne hanâuant quêt ou ſtâd méhus, ha péré e zou nuah hemb ne ouiant. En oi, nameit ai, e uél ou inean vil ha lous ; mæs jamæs int ne ſantant ou houciance doh ou zemall. Eit ne vehèmb quêt ag en nombr-ze, ſtudiamb liès er honzeu-men ag en Apocalyps : Mé zei quênt peèl èl ul lair, é-mé en Eutru-Doué : heurus en hani-zou perpet ar é oard hac e gonſerv erhad é zillad, eit ne guêrhou quêt nuah, ha ne bariſſou quêt én ur ſtad méhus dirac er-ré-ral.

FIGUR XLIX.

Parabol ag en Talandeu. S. Maheu.

EIt laquad en dud d'éhuehad doh ou buhé dré en doujance ag er Jugemant, Jeſus e laras dehai Parahol er gùériezèt diavis hac er gùériezèt parfæt. Er pemb gùériès parfæt en doai groeit pourvæſion a yvl : mæs er pemb diavis n'ou doai quêt calz, ha loſquét oai bet bean er péhiq e oai én ou lampreu. A pe oai

deit er hource d'antréein ér sàl ag er feſtin, ind e oulènnas yvl é preſt guet er-ré parfær, péré e reſcondas dehai n'ou doai quêt rai eit-ai ou hunan, hac é heèllènt monèt de brenein. Mæs étré oènt bet é monèt de glaſq yvl, er gùériezèt parfær e antréas ér sàl, ha chairrét oai bet en or quenteh. D'un nebediq goudé er pemb gùériès diavis e ſcoas ar nehi, mæs er Prièd divin e reſcondas dehai: N'hou c'hanàuan quêt. Er Parabol-ze e zéſq demb ne zeliamb quêt hum ſiein ar er ſanteleah a hur ſtad nac ar er ſplandér a hun œvreu mat. Rac, èl ma lar S. Auguſtin, ne vehèmb quêt receuét guet Doué, ma n'hur bè groeit pourvæſion a yvl, de larèt-è, ag un humilité ſincèr, péhani e ra demb credein é ma ean e ra tout dré e hræce, ha ni ne ramb nitra. Dehuehad vou nezè boud é claſq ag en yvl miſterius-ce de brenein: hanni n'en devou de ziovér, ha mêlationeu en dud ne talveint nezè de nitra. S. Maheu e gonz arlèrh ag ur Parabol péhani e fourniſs demb gurionnéeu a vras conſequance. Un dén pihuiq, é mé hur Salvér, quênr monèt é voyage, e galhuas é ſerviterion hac e rannas é zanné itré-d'ai, revè nærh hac abiltæt pebhani. Ean e ras de unan pemb taland; deu d'un-aral, ha d'un-aral unan. En hani en doai bet pemb, e drafiquas guet-ai, hac e ounias pemb-aral: en hani en doai bet deu, e ounias ehue deu-aral. Mæs en hani n'en doai receuét meid unan, é-leh trafiquein guet-ou, er huhas én doar. Retournét ma hoai ou mæſtr d'er guær, ean e oulènnas guet-ai contt ag é argant, ha quenteh en hani en doai bet pemb taland, e offras d'é væſtr pemb-aral en doai gounıét guet-ai. Er mæſtr-ze er mêlas èl ur ſervitour

fidel, hac e bromettas dehou ur garg ihuelloh. En hani en doai bet deu daland, e breſantas ehue deu-aral en doai gounét guet-ai, ha quentéh é væſtr e recompançaſ é fidelité, en ul larèt dehou: Rac ma hoh bet fidel é treu diſtér, mé rei deoh un otorité braſſoh. Mæs en hani n'en doai receuét meid unan, e hum breſantas, en ul larèt: Mæſtr, mé ouair é hoh un dén ruſt, hac é hæſtét él léh n'hou pè quêt hadét: rac-ce guet eun a goll hou ç'argand, mé mès int cuhét én doar: mé zacor deoh bermen er péh e hoès rest deign, hac èl-ce ne hoès quêt de hum glêm a hanan. Mæs é væſtr e reſcondas dehou: Servitour lache ha didalvé! mar gouzoh é hæſtan él léh n'em bè quêt hadét, perac enta ne laqueoh-hui m'argand de zoug rantt, eit m'em bezai bet profit diar nehai? Nezè ean e hum laquas é coièr doh er pareſſus-ce péhani e vènnai hum juſtifiein èl un dén aviſét mat; ean e goinmandas lamein guet-ou en argand en doai, eit ou rein d'en hani en doai trafiquét mat guet é ré, hac e ras en turel én tihoéldæd izellan, de larèt-è, én diovér antiér a ſclærdér en Eutru-Doué. En Tadeu ſantel en dès creinét quel liès gùéh m'ou dès confidérét er Parabol-ze. Ind ou dès remerquét é hès quemènd a zangér a pe labourér mui eit ne oulèn en Eutru-Doué, juſt èl pe ne labourér quêt quemènd èl ma houlèn. N'en dès quêt braſſoh humilité eid en hani e zéſq mab-dén d'er chervige revè er muſul a hræce e receu, hemb claſq monèt peèlloh dré ur breſomtion diazéét ar un aparance a charité. Mæs n'en dès quêt ehue braſſoh malheur aveit goarn donæzoneu Doué hemb oa laquad de brofittein; ha ſcontét-è

bet er Sænt é huélèt pèh quer ruſt é hoai bet puniſſét en hani e guhas é daland én doar. Bout-zou neoah paud a Grechénion haval doh-t'ou.

FIGUR L.

Jugemant dehuehan. S. Maheu.

NE vèrn é pèh andræd é tigueorér en Aviél, ne gavér burhud meid avertiſſmanteu d'en dud de hum breparein dalh-mat de zacor contt ag ou buhé de Zoué. Hur Salvér e ouiai en dobér hun nès ag er ſort inſtructioneu-ze, eit hun dihouſq a hul lizidantæt digas a zivoud en affær a hur ſalvedigueah. Ean hul lauſq, haval vehai, d'obér èl ma caramb ér béd-men: mæs, mar domb aviſét mat, ni e hum jugeou perhuéh bermen, eit ne vehèmb quêt jugét én dé terribl-hont. Arlèrh er ſigneu blaouahus e vou gùélét én heaul, él loer hac ér ſtirèt, arlèrh er burhudeu quen éſtrange e vou gùélét ar en doar, ma tiſſéhou en dud ar ou zreid guet er ſcontt hac el lorh, é vou anfin gùélét, é-mé Jeſus, Mab en dén é tiſquên ag en Nean, é creis é Vajeſté, ha quenténh quemènt pobl e zou ér béd, e vou aſſamblét dirac-t'ou. Nezè ean e zifforhou er-ré vat doh er-ré fall, avèl ma tiforh ur bugul en devèd doh er bohèt. Goudé m'en dou placét er-ré vad én tu diheu dehou, hac er-ré fall én tu clei, ean e ziſtroei doh er-ré vat guer ur min gracius, hac e larou dehai: Deit, hui peré-zou béniguét guet me Zad, deit de boſſidein er Ranteleah e zou preparét deoh ag er hommancemand ag er béd: rac, mé mès

bet nàn, ha hui e hoès reit deign de zaibrein; mé mès bet ſehèd, ha hui e hoès reit deign d'ivèt; a pe oèn hemb logeriſs, hui e hoès me logét; mé zou bet nuah, ha hui e hoès men guſquét; mé zou bet clan, ha hui e hoès me viſitét; mé zou bet ér priſon, ha hui-zou deit d'em gùélèt. Goudé m'en dou Jeſus larét d'er-ré Juſt er honzen-ze a gonſolation, péré-zou ur merche é ſeèll èl groeit dehou é hunan, ol er péh e ramb d'hun Neſſan, ean e ziſtroei doh er béherion, guet ur face colèrus, hac ou laquei ſouéhét bras, en ur demall dehai é veint bet cri a galon én é guevir: rac m'ou dou ean gùélét é handur nàn ha ſehèd, hac é creis er braſſan miſerieu, hemb n'ou dou prezét er ſecour; hac a pe zei dehai goulèn guet-ou pegource en ou dou ean gùélét ér ſtad-ce, hemb er ſecour, ean e reſcondou dehai é hoai dehou memb é refuſènt, a pe refuſènt d'er beurerion. Goudé m'en dou mélét publiquemant charité lod, ha condannét ingratitud en darn-muyan, ean e gaſſou guet-ou er-ré vat d'er joyeu éternel, hac e ziſcarrou er-ré fall é tourmanteu e badou birhuiquin. Hur Salvér e ra demb a-ze d'antand é vou paud a dud ſouéhét dé er Jugemant, hac é vou hanàuét nezè en hum drompamb hès guet hur chongeu a zivoud hur ſalvedigueah: rac, haval guenemb n'en dè quét quer requis-ce gobér vad, meit ma peèllehèmh doh en droug; ha neoah Jeſus, en ur gondannein er béherion, ne demall dehai torfæt er het, meit m'ou dès manquét a obér vad. Reih-è enta de uélèt penaus, manquein a obér vad, e zou goal-obér. Rac-ce, é-mé en Tadeu ſantel, unan ag er moyandeu ſurran hun nès de ounid miſericord en Eutru-Doué, e zou

gobér vad d'hun Neſſan. Er-ré e hum implé guet fourci d'obér ou ſalvedigueah, n'ou dés quêt poén é comprenein quemènt-ce. Ou Fé e ra dehai iſtimein ha reſpèttein er beurerion a-balamor de Jeſus, péhani-zou bet ehue peur; hac éhuehét mad int d'ou ſecour é peb occaſion; rac ma houiant ne fautehai manquein meid ur uéh, eit bout puniſſét ruſt dé er Jugemant.

FIGUR LI.

Jesus ér Cenacl. S. Yehàn.

EN dé quênt er Gouïl a Baſq, Jeſus e gaſſas deu ag é Ziſciplèt de Jernſalem, en ul larèt dehai: Hui e gavou én hou ç'hènd un dén guet ur podad deur; héliet ean, hac ean e ziſcoet deoh ur sàl vras ha goarniſſét, é péhani é hapreſtehait tout er péh-zou requis eit daibrein en Oén Paſcal. A pe oai preſt er goén, ha ma hoai deja accord Judas guet er Juivèt de laquad é Væſtr itré ou deourn, Jeſus e antréas ér sàl vras ha goarniſſét-hont, péhani e oai ur figur ag en diſpoſitioneu requis eit toſtad d'er Sacremand ag en Autær. Nezè ean e laras d'é Apoſtolèt: Me mès bet attàu un dezir bras d'obér er Paſq-men gueneoh quênt merhuel. Haval vehai é hiſtimai de nitra ol er péh en doai groeit beèd nezè én ou andræd, hac é hortai er momand-ce eit rein dehai er mercheu caërran ag é garanté. En éffæd, arlèrh m'en doai daibrét guet-ai en Oén Paſcal, ha quênd inſtituein é Sacremant divin, ean e hum humilias bèt-ha golhein treid é Apoſto-

lèt, hac ou zorchein guet un duèll e oai ar é dro. Ean e achihuas un action quen humilius, en ul larèt dehai ha d'en ol Grechénion : Mé mès reit deoh en exampl, eit ma rehait en eil d'éguilé, èl ma mès groeit deoh. Diar er honzeu-ze, ean e uſquas é zillad, hac e hum laquas arrè doh taul. Nezè ean e gueméras bara, er bénignas hac er rannas itré é Apoſtolèt, en ul larèt dehai : En dra-men e zou me horv, queméret ha daibret. Ean e hum ras dehai ag é zourn prop, ha memb d'en treitour Judas, rac ne falai quêt dehou diſcoein d'er-ré-ral é hanàual é dreizoni, eid aſſai dré zouſtér blottad é galon. Mæs er malheurus-ce e zou bet er hetan en dès receuét, eid é gondannation, ur Sacremand adorabl inſtituét eit conſolation ha ſalvedigueah er Fidelèt ; hac en diaul e antréas én é inean ér momand ma hantréai Jeſus én é gorv, eit boud a-nezè un exampl terribl d'er-ré e receu er Sacremant-ce é goal ſtad. Cablus ma hoai a Gorv hac a Oaid hur Salvér, ean e zalhas mat doh é ahurtemant beèd er pèn ; hac a pe zas d'en Apoſtolèt-aral ſcontét goulèn en eil arlèrh éguilé guet ou Mæſtr, pihue oai en hani e zeliai en trahiſſein, Judas e oulènnas ehue hardéh-mat : Mæſtr, é-m'ean, ha mé vehai hou treitour ? Jeſus ne reſcondas dehou meid er honzeu-men : *Déviſét e hoès ;* ha quentéh ean e ſortias eid acompliſſein un action abominabl, de béhani é hoai bet dougnét a nebedigueu dré avarice. En Tadeu ſantel e zou bet ſouéhét m'en dè pligét guet Jeſus hum rein d'é Zaſcipl treitour, juſt èl d'er-ré-ral, ha m'en dès el lauſquét de receu é Gorv ſacrét, guet er memb patiantæt m'el lauſquas un tamiq goudé d'er boquein,

eit rein d'é enemisèt er ſignal doh péhani é telièn̂t en hanàuein. En Ilis ne cèſs quêt goudévéh a huannadein, é huélèt é handur hoah bamdé hé Frièd divin, ér Sacremand ag en Autær, er memb outrage e anduras nezè a bèrh un Apoſtol ſacrilege. Ur hloæz hemb par-è dehi boud obligét de rein Corv pur hur Salvér d'ineanneu lous hac infam; ha ſouéhét-è ne ſorti ag en Nean, pé ag en Autær un tan divin, eit er vangein ag er-ré en outrage. Mæs é humilité e vènn ma vou hoah eid-omb ar en Autærieu, un exampl a batiantæt: ha mar domb fidel dehou, ni e zeli, a p'er receuamb, hum boéniein de zéſquein guet-ou bout douce hac humbl a galon, hac ouilein malheur er-ré en difinour dré un tolp eahus a Gommunioneu ſacrilege.

Figur LII.

Jesus ér Jardrin. S. Maheu.

GOudé ma hoai ſortiét Judas eid achihue é varhad guet er Juivèt, hur Salvér e ras d'é Apoſtolèt ur Perdêg admirabl, eit diſcoein en en dès é gonz, quer clous èl é Gorv, er vertu de vaguein hun ineanneu, hac é teliamb én éffæd ou maguein guet en eil hac égulé. Anſin, ean e hum adreſſas doh S. Pierr, en ul larèt dehou: En diaul en dès goulènnét bout lauſquét d'hou tantein; mæs me mès pedét me Zad eid-oh. S. Pierr, é-léh hum humiliein, é hum hlorifias én-ou é hunan, revè en aparance; rac a pe ziſclærias é Væſtr reih dehou en en devai en nahét tair gùéh, quênt

m'en devai cannét er hoq, ean e reſcondas guet aſſurance, é hoai preſt de monèt guet-ou d'er priſon, ha memb d'er marhue, quèntoh eit renoncieiu jamæs dehou. Rac-ce, èl ne oai quèt bet capabl ur Profæci quen terribl d'en humiliein, réd-oai ma vezai bet quènt peèl diſcarrét dré er faute memb. Jeſus e achihuas é Berdêg, en ur recommandein d'é Ziſciplèt gobér pourvæſion a nærh hac a gourage, ha nezè ean e drezas guet-ai en Torrand a Cedron, eit monnèt, revè é guſtum, ar ér Manné-Olivèt. Ean e lauſquas é Ziſciplèt én ul léh hanhuét Gethſemani, eit monèt d'obér é bedèn d'ur Jardrin e oai toſt d'inou; ha ne gaſſas guet-ou meid en tri ag é Apoſtolèt e garai muyan, hac e oai lieſſan guet-ou, de larèt-è, Pierr, Jaq ha Yehàn. Arrihuét ma hoènt ér Jardrin; ean e laras dehai é hoai triſt é inean beèd er marhue, hac é tezirai m'ou devezai veillét guet-ou durand é bedèn. Nezè ean e beèllas doh-t'ai a hæd un taul-mein, hac e hum laquas ar é zeulin eit pedein: Me Zad, é-m'ean, mar dè poſſibl, peèlleit doheign er Halice-ze; mæs neoah, hou volanté re-vou groeit, ha non pas me hani-mé. Diſquên e ras ér momand-ce un Æl ag en Nean, eit er honfortein, ha quentéh ean e gouéhas ar é face doh en doar, èl pe vezai bet én agoni. Sorti e ras ag é gorv un huizèn a oaid, péhani e zivirai a dapènneu bèt-ha merchein en doar tro-ha-tro. En Tadeu ſantel en dès conſidérét guet admiration Mab-Doné ſemblét ha vagannét ér Jardrin-Olivèt, hac a p'ou dès ean comparagét doh er Sænt péré-zou oueit quer joyus d'er marhue, ind ou dès hanàuét é hoai Muſterieu bras cuhét idan é ſtad a driſté, a

zoujance hac a vènadur : rac, é-m'en dint, er-ré clan ne ouhènt quêt bout creihuoh eit ou medecinour, nac er mambreu parfætoh eit ou fèn. Mæs Jeſus en dès vènnét quemér ar nehou ol infirmitéeu mab-dén, eit conſolein er Grechénion goanh, mar behènt ſcontét pé beyét é huélèt un droug-benac, pé memb er marhue toſt dehai. Léh hun nès de jugein é vou excellant er fréh e zougou én hun ineanneu er gloër ag é Reſurrexion, hac er vertu ag é hræce, a p'en dè deit é oannedigueah de vout hun nærh, é ſcontt de vout hun aſſurance, hac é driſté de vout hur honſolation ha joé. Er bedèn-hont e adreſſas tair gùéh d'é Dad, hac e achihuas perpet dré un humbl reſignation d'é volanté, e zou er ſcuir a hun ol pedènneu. En hani e oai ol-buiſſant é œvreu hac é conzeu, durand é vuhé, ne oarn, haval vehai, guet-ou meid en aboeiſſance eid en amzér ag é Baſſion, eit déſquein demb peguemènd é teliamb bout ferm, a pe doſta en afflictioneu pé er marhue de ſeahein hun ol dongérieu perderius, eit hum abandonein de Zoué, ha goulèn ma vou groeit é volanté-ean, ha non pas hun hani-ni.

Figur LIII.

Jesus quemérét. S. Maheu.

JEſus malét guet triſté ha melconi ér Jardrin-Olivèt, e lauſq guenèmb un exampl caër a humilité, en ur zonnèt de glaſq conſolation ha ſoulagemant devad é dri Apoſtol, péré ne rènt quêt, revè en aparance, paud a gas ag é boénieu : rac quel liès gùéh ma tas, ean ou

havai attàu couſquét. Ean ou dihouſquas dihue uéh, en ul larèt dehai : Veillet ha pedet ; rac er ſperet e zou pront, hac er hiq e zou goann. Mæs en dairvèt gùéh ma retournas, ean e laras dehai : Couſquet bermen ha repoſet, mar carét ; arrihue-è er momand ma han de gouéh itré deourn m'enemisèt. Ne oai quêt hoah achihue mat é gonz, a pe bariſſas Judas ér Jardrin, guet ur vandèn tud armét en doai er Phariſiénèt reit dehou eit chairrein Jeſus. Guet eun ne vezènt hum drompét, ean en doai reit dehai ur ſignal eit en hanàucin : Seèllet erhad, é-m'ean, de béhani é voquein ; croguet quentéh én-ou, ha dihoallet ne achapehai gueneoh. Ean e avanças enta guet aſſurance trema é Væſtr, hac e voquas dehou. Jeſus e receuas er boq miliguét-ce guet é zouſtér ordinær, eit hun déſquein de ſuportein er-ré-zou haval doh Judas, ha d'andur guet patiantæt er goal-drætemanteu e gouéh ar-n'amh a bèrh hun amièt pé hur ſerviterion. Ean e laras neoah ur guir pé deu, non pas eit temall dehou é ingratitud, mæs eid aſſai touchein é galon. M'ami, é-m'ean, de betra é hoh-hui deit amen ? Ha trahiſſein e rét-hui mab en dén dré ur hoq ! Diar er honzeu-ze, Jeſus, péhani e déhai guéharal a pe vennait el laquad Roué, e yas én arbèn d'é enemisèt, hac e oulènnas guet-ai pihue e glaſquènt ? Mæs é voéh puiſſantoh eid un tarh gurun ou diſcarras ol a blad, eit diſcoein a nezè é hoai ag é vad volanté é varhuai, hac é heèllai, p'en devezai carét, mirèt doh-t'ai a obér droug er bet dehou. Ean ou laufquas d'er garrottein, hemb ſannein griq dehai, meid er honzeu-men : Deit oh d'em hemér èl pe vehèn ul lair pé un torfætour,

penaus-benac ma hoèn bamdé gueneoh én Tampl, ha ma heèlleoh nezè me chairr. A pe zas de S. Pierr remerquein é Væſtr garrottét, ean e aſſaias en dihuèn : ean e dènnas enta é glèan hac e drohas ſcoharn ſervitour er Belêg bras, hanhuét Malchus. Mæs Jeſus é-léh ofſancein é enemisét, e ſtagas ſcoharn en dén-ze én hé léh, hac e demaſſas é brontitud de S. Pierr, en ur repreſantein dehou n'en doai quêt dobér a nehou d'en dihuèn ; rac ma heèllai pedein é Dad de zegaſs Ælèt ag en Nean d'en delivrein. Ur uéh ma huélas en Diſciplèt ou Mæſtr idan bèrh er ſoudardèt, ind e yas peb-unan d'é du. Jeſus e bermettai quemènt-ce, eit conſolein er-ré e gouéh én ur priſſaut itré deourn ou enemisèt. Penaus-benac ma houiai é tait d'er chairrein, ne glaſquas quêt neoah cuh ; rac ma vènnai déſquein d'er-ré e hum gav ér memb occaſion guet-ou, reſpèttein hac adorein pouvoër en Eutru-Doué itré deourn en dud, ha dihoal a hum glêm hac a vurmurein. Un taul caër hac heurus-è de bihue-benac e gonſidér er péh en dès andurét, hum gavouét él léh d'andur èl-d'ou ; hac en-n'emb en dès Fé e gav un inour bras é vout trætét èl m'en dè bet Mab-Doué.

Figur LIV.

Jesus dirac Anna ha Caïph. S. Maheu.

UR uéh m'en doai er ſoudardèt garrottét hur Salvér, ind er ſtleigeas de di Anna, tadêq Caïph, péhani e oai Belêg bras er blai-ce, ha péhani en interrogeas a zivoud é Ziſciplèt

hac é Zoctrin. Jeſus e reſcondas dehou en en doai perdêguét é publiq, hac é heèllai interrogein er bobl, mar falai dehou goud pèh Doctrin en doai anſaignét. Mæs er reſcond-œ e gouſtas kir dehou: rac unan ag en Officerion e ras dehou ur façad, en ur oulèn mar boai èl-ce é tehait reſcond d'ur Belêg bras. Jeſus e anduras un outrage quer méhus guet ur batiantæt divin, en ul larèt d'el laquês-ce: Ma ne mès quêt reſcondét mat, difariét mé: mæs mar dè mad er péh e mès larét, perac en em ſcoét-hui? Nezè Anna e ras er haſs de di Caïph, é pèh léh é hoai aſſamblét er Brincèt ag er Velean, eid aſſai cavouét faus teſteu inemp dehou. Ne oai quêt teſteu e vanquai: mæs ou diſclæration ne oai quêt léal. Unan e gredas en dout cavét un taul caër ar nehou, doh en acuſein en dout larét é heèllai ræzein Tampl Doué, hac er batiſſein a nehué é tri dé. Quentéh er Belêg bras e sàuas, eit goulèn guet-ou perac ne reſcondai quêt d'en acuſationeu-ze. Mæs Jeſus ne ras quêt ſebland a er hleuèt, hac é ſilance e obligeas Caïph de gommandein dehou é Hanhue Doué reſcond dehai é gurionné hac ean-oai er Meſſi. Ya, é-mé Jeſus, mé-è: mæs eit quemènt-ce n'em hredehait quêt, na n'em lauſquehait quêt é liberté. Hui e uélou neoah imbèrr mab en dén chouquét én tu diheu de Zoué, hac é tiſquên ar er hoguſs ag en Nean. Nezè er Belêg bras e rougas é zillad, en ur grial: Blasfæmét en dès: pèh dobér hun nès-ni a glaſq teſteu inemp dehou? Hui e hoès ean cleuét aſsès: petra-è hou chonge? Ol é reſcondezant d'ur vœb é véritai er marhue; rac m'en doai blasfæmét; larèt-è, rac m'en doai larét er urionné,

Abandonét oai bet enta d'er ſoudardèt d'obér a nehou er péh e garezènt. Lod e ſcopai én é zeulagad : lod-aral e olai é face, eit gobér goab a nehou, hac er ſcoai en ul larèt : Mar dous Profæt, déviz pihue en dès t'he ſcoeit. A-bad en noz Jeſus n'en doai bet repos er bet ; ha quentéh èl ma hoai deit en dé, ind er haſſas de di Pilat, eit gobér dehou er hondannein d'er marhue. S. Pierr, péhani en doai héliét é Væſtr bcèd ti er Belég bras, e hum laquas ital en tan guet en Officerion. Ér gompagneah-ce é collas er hourage en doai diſcoeit ér Jardrin-Olivèt, hac é hancoehas er promèſs en doai groeit d'é Væſtr en dé quênt. Rac a pe berdérai bihannan, ur vatéh e hum aviſas de larèt dehou é hoai ean ehue a dud Jeſus ; ha quentéh ean e reſcondas non pas, n'en hanàuai quêt. D'un nebediq goudé hi e oulènnas er memb tra guet-ou, hac ean e reſcondas èl er uéh quetan. Anfin ardro un ær goudé, unan a ſerviterion er Belég bras e aſſuras en en doai ean gùélét guet Jeſus ér Jardrin. Nezè S. Pierr e hum laquas de douyèt ag é nærh ne hanàuai quêt en dén-zc ; hac a boén é hoai achihuét é gonz, ma cannas er hoq. Quentéh Jeſus e daulas ur ſeèll a druhé ar é Apoſtol, péhani e ſantas ér memb momand é galon doh er piquein. Ér chonge ag er péh en doai grateit d'é Væſtr en dé quênt, e ras dehou hum dènn, en dar én é zeulagad hac ur gùir gontrition én é galon. Quemènt-ce-zou ur merche d'en ineanneu e hum gonvertiſs, é ma de ſeèll amiabl Jeſus en ou dès obligation ag ou bonheur. S. Pierr eit en dout cleuét er hoq é cannein, ne ziſtroas quêt doh-t'ou é hunan, rac Jeſus n'en doai quêt hoah ſeèllét doh-t'ou ;

ha ni ne ramb quêt ehue paud a gas ag er péh e larér demb eit hur honvertiſſein, beèd quene za Jeſus guet é hræceu nærhus de zizolein demb hur goulieu. Doué en dès permettét péhet S. Pierr, péhani e oai déſtinet guet-ou eit boud er Pèn viſibl ag é Ilis, eit en déſquein ar é gouſt de guemér truhé doh er gueih péherion. E bénigèn e zou bet er ſcuir ag en ol pénigènneu. Ne gleuan quêt boéh S. Pierr goudé é béhet, é-mé S. Ambroès; mæs me uél é zareu; hac é œvreu e gonz eit-ou. Heuruſſæt dareu, péré e véritt er pardon hemb er goulèn!

Ficur LV.

Jesus flagellét. S. Maheu.

APe zas de Bilat goulèn guet er Juivèt péh ræſon ou doai d'acuſein Jeſus, ind e reſcondas èl tud bei, é teliai goud aſsès n'ou devezai quêt en degaſſét dirac-t'ou, quenevè ma hoai cablus. Pilat, péhani ne oai quêt acourcét de jugein er griminelèt hemb ur ræſonbenac, e aſſaias hum zifræein doh-t'ai, hac eh laufquas guet-ai d'er jugein revè ou Lezèn. Mæs èl n'ou doai quêt er bouvoër de gondannein hanni d'er marhue, ind e aſſaias gounid Pilat, hac eit er houtantein ind e zegaſſas dirac-t'ou faus teſteu, péré e changeas a langage. Rac é-léh conz ag en Tampl hac ag er Religion, èl m'ou doai groeit dirac er Belêg bras, ind en acuſas dirac Pilat èl un dén e zougai er bobl de hum revoltein, e zihuènnai payein en tribut de Ceſar, hac e hum vantai é hoai Roué. Nezè Pilat e dènnas Jeſus a coſté eit

en interrogein : mæs doh er reſcond e ras dehou penaus, é Ranteleah ne oai quêt ag er bédmen ha ne oai deit ar en doar meid eit dihuèn èr urionné, ean e hanàuas ſplann é hoai innoçant, hac e reſcondas d'er Juivèt penaus, eit-ou ean ne gavai en dén-ze cablus é mod er bet. Mæs ind e hum laquas de grial a bouïs ou fèn, ha contraign oai bet de Bilat interrogein hoah Jeſus, péhani ne zeuhantéras quêt ur guir d'é guêſtioneu. Caër en doai bet repreſantein dehou en nombr bras a acuſationeu e forgeait inemp dehou, Jeſus e oarnas ur filance quer parfæt, ma laquas é Juge ſouéhét. Ur-ré-benac e laras debou é hoai sàuét Jeſus a Galilé, hac èl ma credai en dout cavét dréze un occaſion gaër de hum zifræein a nehou, ean en davaias de Herod, péhani e oai Roué a Galilé hac e oai ér momand-ce é Jeruſalem. Quemènt-ce e ras ur blijadur vras de Herod, péhani dré forh cleuèt conz a Jeſus, en doai un hoand bras d'er gùélèt ; hac ingorto oai en en devai groeit ur Miracl-benac én é breſance. Mæs hur Salvér, é-léh coutantein é guriofité, ne reſcondas quêt ur guir d'er péh e oulènnait guet-ou ; hac é ſilance dalhabl e ras de Herod en diſpriſein èl ur fol, ha gobér guſquein dehou ur ſai gùèn quênt en davaiein de di Pilat, de béhani é tas de voud ami ag er momand-ce. Pilat ambarraſſéttoh eit biſcoah, e hum breſantas un dairvèt gùéh eit larèt d'er Juivèt ne oai meit-ai e gavai Jeſus cablus. Mæs ne oai quêt quemènt-ce e oulènnènt : coll Jeſus e falai dehai, couſteèt e vezai couſtét. Rac-ce ind e hum laquas arrè de grial goah eit jamæs, é hoai rét gronce er puniſſein. Pilat e hum aviſas d'impléein ur moyand barbar,

eid aſſai diſtannein ou hounar ha delivrein Jeſus, hemb coll ou iſtim. Eit quemènt-ce ean e ras er flagellein, de larèt-è, hachein é gorv a dauleu, é figur ou laquad de guemér truhé doh-t'ou. Beèd nezè, Judas en doai feèllét é dreizoni èl un hoari, rac ma chongeai é vezai achapét é Væſtr, èl m'en doai groeit gùéharal. Mæs a pe gleuas é conzait a el laquad d'er marhue, é galon e gommanças er piquein. Ean e zacoras d'er Juivèt en tregont péh-argant en doai touchét guet-ai, en ul larèt: Péhét e mès é huerhein er Goaid innoçant: hac arlèrh ean e yas guet en déſeſpoër de hum grouguein. Judas e vou perpet un exampl terribl ag er fæçon ma ta en diaul de bèn a drompein en dud. Ean e ziguiſs en droug é péhani é fal dehou ou zurel; ean e olo ou deulagad, eit ne zeint quêt d'er honſidérein; ean e fourniſs dehai quemènd a zigaréeu, m'ou laq anfin de gredein ne vè quêt a zroug, pé ahoel ne vè quêt bras. Mæs quentéh èl m'ou devai commettét er péhet, ean e change a langage, hac ean e repreſantt ou faute quer malicius ha quen énorm dirac ou deulagad, ma collant confiance é Doué. Eit mirèt ne zehènt de glaſq remæd d'ou goulieu, ean e implé, gùéh er reſpèt ag er bed, gùéh ean e repreſantt Doué èl ur Juge hemb miſericord; hac èl-ce ean ou doug, pé de guhein ou péhedeu, pé de gouéh én déſeſpoër. Mar ſal demb éhuehad doh é ardeu, conſidéramb ag un tu er vraſtæt hemb ſomm a hur péhedeu, hac ag en tu-aral miſericord infini en Eutru-Doué, eit ma laquehèmb én hur halon ur glahar fincèr ha confiançus hur boud offancét en hani e gommand demb eſpérein perpet én é vadeleah, ha ma

ha ma hanàuehèmb a zevri n'en dès clinhued n'eèll bout gùellert, a pe gavér ur Medecinour ol-buiſſant ha Goaid un Doué eit remæd.

FIGUR LVI.

Chetu en Dén. S. Maheu.

UR uéh m'en doai Pilat laqueit Jeſus itré deourn er ſoudardèt, eit bout flagellét, ind e gommançaſ d'en outragein é peb-mod. Rac goudé ma hoènt ſcuéhét é tiſpèn é Gorv a dauleu, ind e laquas ar é bèn ur gouron-ſpern, ur gorzèn én é zourn, guet ur golt vantèll-ru ar é ziſcoai, eit gobér goab a nehou, rac m'en doai larét é hoai Roué : nezè ind e ſtouiai ar ou deulin dirac-t'ou, hac er façadai, en ul larèt : Salud, Roué er Juivèt. Anfin, dré ſorh er ſcoein ha ſcopein én é face, ind el laquas én ur ſtad quen horribl, ma credai Pilat ne oai meit en diſcoein èl-ce d'é enemisèt, eit lamein guet-ai én un taul en hoand de oulèn mui é varhue. Mæs hum drompét en doai : rac quentéh èl m'er préſantas dehai, en ul larèt : *Chetu en Dén*, ind e hum laquas arrè de grial é hoai rét er hondannein d'er marhue. Pilat e aſſaias hoah profittein, eit delivrein Jeſus, ag ur guſtum e oai de rein peb plai, d'el Lid a Baſq, é liberté d'ur priſonnér. Racce ean e ras d'er bobl er choæge a Jeſus pé a Varabas, péhani e oai ul lair hac un torſætour. Mæs gùel vezai bet guet-ai gùélèt ou bro revinnét guet er fal dud, eit rein é liberté d'un innoçant : rac-ce ind e oulènnas ma vezai delivrét Barabas, ha Jeſus condannét,

Calon Pilat er piquai neoah, ha poén vras en doai é condannein un dén e ouiai e oai innoçant, é ſpécial a-oudé m'en doai é voès en avertiſſét de hum zigarg ag é affær, rac ma hi doai ſouffrét bras a gaus dehou a-bad en noz. Mæs er Juivèt e zalhai mat; bac eit quemér Pilat dré é du goann, ind e laras dehou é tiſcoai ſplann é hoai enemis d'en Ampereur, a pe zougai bri d'un dén, péhani é larèt é hoai Roué, e sàuai inemp de Ceſar. En eun a gouéh é mal-græce guet en Ampereur, e ras de Bilat cavouét bean ur ræſon eit condannein Jeſus: rac gùel oai guet-ou goarantein é fortun, eit hé riſclein é figur ſauvein buhé un innoçant. Ean e gavas é rai un taul caer é holhein é zcourn é preſance er bobl, hac é larèt é hoai ean divlam a oaid en dén-ze: mæs er ſantance e brononças quenteh inemp dehou, guet eun a vout caréét guet Ceſar, e rei perpet en hanhuein ur Juge hemb juſtice. Chetu mèn é condui en ambition hac en avarice. Ur uéh ma vè quêſtion a inourieu pé a zanné, ne cheleuér mui nac aviſeu mat, na rebræcheu a gouciance, na boéh er gùr hag ræſon: fortun e vè d'obér, aſsès-vè; ne faut quêt manquein en occaſion, hac é vehai diar gouſt un innoçant. N'en dès meid er garanté, revè en Tadeu ſantel, e eèll gobér demb ti timein hun inean hac hur ſalvedigueah mui eit ol madeu er béd. Hemb er garanté, er honzeu e zoù væn, er chongeu e zou goann, er reſolutioneu e zou chançus, ha ne hum drompér meit rai hès guet-ai. Réd-è enta ma vou Doué e rei tout, ha ma vou ean é hunan hur honduiou én hun ol obereu, eit ma vehèmb perpet ferm hac affiét mad ên é garanté, hac attàu

preſt de ſacrifiein tout eit dihuèn er urionné hac er juſtice.

FIGUR LVII.

Jesus e zoug é Groès. S. Maheu.

ER Juivèt e hum gavai païét mad ag ou foén, a-oudé m'en doai Pilat abandonét Jeſus dehai d'obér a nehou er péh ou devezai carét. Quentéh ind e laquas ar é ziſcoai ur Groès forh ponnér, hac e ſortias guet-ou a Jeruſalem, eit monèt ar er Manné-Calvær, péhani e oai el léh déſtinét eit laquad en dorfæterion d'er marhue. Mæs èl ma hoai dihuiguét dré en tourmanteu, ha ma couéhai a hlad burhud quemènt pas e rai, ind e gontraignas ur paſſandour hanhuét Simon, d'er ſecour de zoug é Groès. Jeſus e yas èl-ce d'er Halvær, é creis ur bobl tud péré en haudaiai hac en outrageai a oahan ma heèllènt. Ean e hum lauſquai de gouéh ſemblét idan ur ſam quer ponnér, eit hun déſquein d'andur guet courage ſouffranceu hilleih diſtérroh eid é ré, hac é teliehènt padein durand hur buhé. Ean e zougai ur pèn ag é Groès, ha Simon e zougai er pèn-aral, eit rein demb d'antand é vè attàu deu é toug er Hroèſieu e zegaſs Doué d'é ſerviterion, de larèt-è, Jeſus, hac er Hrechén fidel e andur a balamor dehou. En dén e oai bet reit nezè de Vab-Doué eit er ſecour, er ſoulageai, haval oai, penaus-benac ma hoai ean e zougai er braſſan béh, dré m'en doai un nærh divin péhani ne lauſquai é gorv de oannad meid é quemènt ma carai. Mæs ber-

men, deuſto ma tougamb, haval vehai, ol er bouïs ag er Hroèſieu e laqua Doué ar hun diſcoai, gùir-è neoah, mar anduramb a balamor de Jeſus, é ma ean é hunan ou doug hac ou muſul doh hur goannedigueah, eit ne gouéhehèmb quêt idan-d'ai. Larét en dès penaus, pihue-benac ne zoug quêt é Groès, ne ouhai quêt bout Diſcipl dehou, ha ne véritt quêt bout hanhuét é ſervitour: hæc ean en dès hé douguét er hetan, eit hur gounid dré é exampl, ma n'en dè quêt capabl é gonzeu de douchein hur balon. Er mèrhèt devod, péré en doai héhét Jeſus hac en aſſiſtét guet ou hani durand é vuhé publiq, n'en abandonnant quêt hoah ér momand mei haudaiét ha goal-drætét guet en ol. Ou dareu hac ou hirvoud e ziſco memb è ma carguét ou halon ag é ſouffranceu, hac e véritt dehai ag é bèrh ur ſeèll gracius guet er honzeu admirabl-men: Mèrhèt a Jeruſalem, ne ouilet quêt a gaus deign; mæs ouilet a gaus deoh-hui. Jeſus ne oulèn quêt ma vou quemérét truhé doh-t'ou, deuſto m'er méritai, eit hun déſquein d'andur hun drougueu bras pé bihan, hemb demantt na claſq ma temantou ré-ral eid-omb. Donnèt e rei, é-m'ean, un amzér ma vou larét: Heurus er-ré breheign hac en digoſté n'ou dès quêt douguét a vugalé. Ind e larou ñezè d'er mannéieu: Couéhet ar-n'amb ha goleit-ni; rac mar trætér quer ruſt er hoæd glas, petra-vou ag en hani séh? Er honzeu dehuehan-ze e zou ur remæd excellant doh en dibatiantæt. Rac mèn é ma er Hrechén ne vou coutant a ſouplein guet humilité idan en taul a zourn en Eutru-Doué, mar conſidér erhad petra oai Jeſus, ha petra-è ean é hunan; petra en dès Jeſus andurét, ha petra e andur ean é hunan.

Ma n'en dè quêt capabl er urionné-ze de virèt dohèmb a zibatiantein hac a vurmurein, avouéamb é homb poſitét guet un orgueil toſtiq haval doh ur folleah, péhani e ra demb outragein ſouffranceu Mab-Doué dré hun œvreu pèn-d'er-bèn contrél d'hur hredèn.

FIGUR LVIII.

Jesus crucifiét. S. Maheu.

(Er blai 37 a-oudé Gannedigueah J. C. ha 33 revè er façon ordinær de gontein en drivet dé a vis Imbrill.)

ARrihuét ma hoai Jeſus ar er Halvær eid acompliſſein é Sacrifice, péhani e oai bet figurét ag er hommancemand ag er béd, hac e vou continuét én Ilis quehæd èl ma padou, queniguét e oai bet dehou gùin caigét guet mirr ha viſtr: mæs hur Salvér ne ras meit en tanhoad. Diuſquét oai bet quentéh ha tachét doh é Groès itré deu lair, eit ma vezai bet credét é hoai chue un torfætour. Jeſus haval doh un oén, péhani ne ſann griq ér momand memb m'en dioaidér, ne hum glêmas é mod er bet ag en tourmanteu barbar e rait dehou andur, ha ne zigueoras é vêg meid eit pedein é Dad de bardonein ou zorfæt d'é vourreâuion, rac ne ouiènt quêt, é-m'ean, petra e rènt. Mæs ér momand ma héſcuſai é enemiſét, ne oai hanni a nehai n'en inſultai. Lorbour, e larènt-int debou en un hoſchellad ou fèn, te hum vantai a ræzein Tainpl Doué hac a er ſehuel arrè é tri dé, hum ſauv enta bermen. Mar dous Mab-Doué, diſquên ag er Groès, ha ni e gredou. Er Brincèt ag er Velean e sàuai

ou boéh hoah ihuelloh eid er-ré-ral, hac en outrageai goah eit hanni, en ul larèt: Ean e ſauvai er-ré-ral, ha bermen n'eèll quèt hum ſauv é hunan. Diſcoeèt demb bermen é ma Roué a Iſraël. Er ſoudardèt e larai ehue ou lod; hac opèn m'en anjulièn, ind e breſantas dehou gùin-aigr d'ivèt. Unan ag en eu lair e oai crucifiét a bep-tu dehou, e hum laquas ehue guet er-ré-ral de vlasfæmein ha de larèt: Mar dous er Meſſi, hum ſauv bermen ha ſauv ni ehue guenid. Te hum vantt é hous Mab-Doué; lar dehou enta t'he zelivrein ha ni ehue. Mæs el lair-aral e ſantas é galon changét én un taul, dré ur gonverſion péhani-zou bet conſolation paud a ineanneu, hac un occaſion a zannation d'en darn muyan; rac ean e hum sàuas inemp d'é gompagnon, eit dihuèn innoçance Jeſus, hac e laras a voéh ihuel: Eid-oumb-ni n'anduramb meid er péh hun nès méritét; mæs henneh n'en dè cablus é fæçon er bet. Nezè ean e hanàuas é hoai Jeſus Roué, non pas ér mod guet Pilat, péhani dré en titr en doai groeit laquad doh er Groès, en hanhuai Roué er Juivèt. Rac ean e hum adreſſas doh-t'ou hac er pedas d'en dout chonge a nehou, pe vezai antréét én é Ranteleah: ha Jeſus, eit diſcoein é hexcelſai a-nezè é garg a Juge er-ré vihue hac er-ré varhue, en ur ſauvein unan ag en eu lair, durand ma lauſquai en-aral obſtinét én é béhet, e reſcondas d'el lair-mat: E gurionné, m'el lar deoh; himihue é vehait gueneign ér Baraouis. Chetu un exampl ag ur péhour convertiſſét ar é dermén-varhue: mæs ér memb momand é varhue unan én é béhet én tu-aral de Jeſus. Er Scritur e fourniſs demb en exampl-ze, é-mé S. Auguſtin, eit

ne gouéhehèmb quêt én déſeſpoër : mæs ne hum hloriſiamb quêt ; rac ne gonz meid a henneh. A pe zas de Jeſus remerquein ital er Groès er Uériès Vari ha S. Yehàn en Aviélour, ean e laras d'é Vam, en ur ziſcoein dehi é Ziſcipl carét : Moès, chetu hou Mab ; ha quenteh ean e laras de S. Yehàn, en ur ziſcoein dehou er Uériès : Chetu hou Mam. D'un tamiq goudé ean e lauſquas un taul cri, en ul larèt : Me Zad, perac en e hoès-hui m'abandonét ? Anſin eid acompliſſein en ol circonſtanceu ag é Baſſion merchét guet er Broſætèt, ean e laras hoah en en doai ſehèd. Goudé m'en doai ivét ur banniq gùin-aigr e oai bet preſantét dehou, ha m'en doai recommandét é inean d'é Dad Éternel, ean e ſouplas é bèn hac e rantas é ſperet. En Tadeu ſantel e remerq n'en dès meid er Sænt e cèll comprenein erhad er Miſtèr a Jeſus crucifiét. A henneh é heèllér a-zevri larét penaus, en treu ſantel e zou eid en ineanneu ſantel. Réd-è ma tei er Speret-Glan de ziſmantein er roedèn e zou ar hun deulagad, quênt ma ſantehèmb en excellance ag ur Miſtèr é péhani en dud ag er béd ne fehènt quêt croguein guet ou ol abiltæt, revè er honzeumen a S. Bernard : Jeſus e varhue ar ur Groès ; ean e véritt bout caret : mæs ma ne ziſquên er Speret-Santel én hur halon eit hun déſquein d'er harein, ni e uélou Jeſus crucifiét, ha neoah n'er harehèmb quêt. Pebèh méh eid ur Hrechén ſeèllét Jeſus é verhuel, hemb bout touchét dré garanté doh en hani e ra é Oaid hac é Vuhé eit-ou !

Figur LIX.

Jesus ér Bé. S. Maheu.

GOudé m'en doai Jeſus hum humiliét bèt-ha merhuel doh ur potance, é arrihuas paud a dreu péré e rai de hanàuein pihue oai, ha pebèh torfæt en doai groeit er-ré en doai ean crucifiét. A-oudé creiſté ma hoai bet ſtaguét doh er Groès, bèt-ha tair ær ma varhuas, en heaul e ſclimpſas, en amzér e dihoéllas, er gouile ag en Tampl e rougas dré en hantér pèn-d'er-bèn, er rehér e feutas, er béleu e zigueoras, paud a ré varhue e refuſcitas hac e apariſſas d'ul lod-vad é Jeruſalem. Moliaheu quen éſtrange e laquas er Çanteniér hac é ſourdardèt quer ſouéhét, ma larènt itré-d'ar, é hoai ſur en dén-ze Mab-Doué. En tolp brashond a dud, péré un tamiq quènt ne chongènt meid a en anjulial, e gommançàs de huannadein ha de retourn d'er guær en ur ſcoein ar ou halon. Mæs er Juivèt perpet ſcrupulus én treu a nitra, ha hardéh de gommettein en torfæteu lourtan, ne gavènt quèt é vezai bet jaugeabl lauſquein er horveu-ze ér Groès durand er Gouil a Baſq: rac-ce ind e ſuplias Pilat d'obér torrein ou mambreu, hac ou lamein a-va-hont. Pilat, eit pligein dehai, e gaſſas ſoudardèt, péré e dorras mambreu en eu lair, eit ma vezènt marhuét prontoh, hemb touchal doh hur Salvér, rac ma hoai deja marhue. Unan a nehai e doullas neoah é goſté guet ul lance; ha ridèq e ras ag er gouli-ze goaid ha deur caigét aſſambl. Ardro en *noz*

un dén juſt, hanhuét Jogeb, a Arimathi, e yas de oulèn guet Pilat permiſſion de ziſtag corv Jeſus a-zoh er Groès; ha quenteh Nicodèm hac ean en diſquênnas guet er braſſan reſpèt: ind er baumas hac er gronnas guet ul lincèll gùèn, eit el laquad én ur bé nehué, é péhani ne ozi bet hoah intèrrét hanni. S. Chriſoſtom e gonſidér guet admiration courage en eu zénhont, péré e ortas eit diſcoein d'en ol é hoènt Diſciplèt de Jeſus, ur circonſtance é péhani é hoai counaréttan é enemisèt doh-t'ou. N'en dès hanni, é-mé en Tad ſantel-ze, ne vehai coutant a vout bet guet en eu Ziſcipl-hont, doh ou ſecour de rantein de gorv Mab-Doué en dehuehan deværieu: ha neoah n'en dès quêt paud e hum brèſs d'en aſſiſtein, penaus-benac ma cavér bamdé léh d'er gobér guet mui a Fé hac a véritt, en ur ſoulagein er beurerion, péré-zou mambreu bihue Jeſus, ha péré-zou bet chériſſét paud mui guet-ou, eit n'en dè bet er horv en dès quemérét itré digoſté er Uériès, a p'en dè gùir, èl ma lar S. Bernard, en en dès abandonét henneh itré deourn é enemisèt, eit ſauvein er mambreu ag é gorv miſterius. N'en dè quêt mui parfumeu e oulèn Jeſus guenèmb: mæs ean e oulèn ma conſolehèmb er-ré-zou affligét, ma tifariehèmb er-ré-zou é goal hènd, ma ſoulagehèmb er-ré e andur nan ha ſehèd. N'ancoehamb quêt ehue a hum dènn liès ér gouli a goſté Jeſus. Digueorét-è, é-mé S. Auguſtin, eit mà cavehèmb inou ur retirance é raug enemisèt hur ſalvedigueah; ha pihue-benac e ouair hum zerhel perpet é Calon Jeſus, henneh n'en dès nitra de zougein.

FIGUR LX.

Jesus resuscitét. S. Maheu.

(Er blai 37 a-oudé Gannedigueah J. C. ha 33 revè er fæçon ordinær de gontein er bempèt de a vis Imbrill.)

FER Juivèt e zougeai Jeſus memb goudé é varhue ; ha guet eun ne vezai brudét é vezai bet reſuſcitét, ind e yas de gavouét Pilat hac e laras dehou : El lorbour-ze e hum vantai é vezai reſuſcitét en drivèt dé goudé é varhue ; réd-è enta laquad goard ar é vé, guet eun ne gaſſehai é Ziſciplèt é gorv guet-ai, ha ne vrudehènt arlèrh é-méſq er bobl é vehai reſuſcitét. Tud dal ma hoènt ! ind e hum drohai guet tout ou aviſtæt : rac é figur diſtrugein ér-raug er gredèn a Reſurrexion Jeſus, ind hé aſſurai dré œvreu ſplannoh eid en dé. Goudé m'ou doai enta laqueit goard ar er bé ha ſciéllét mad er mein e oai doh er golein, en doar e greinas én un taul ; diſquên e ras ag en Nean un Æl, péhani e lamas er mein-ze ag é léh, hac e chouquas ar nehou. A pe zas d'er ſoudardèt remerquein é zeulagad é ſplannein èl dihue vrogonnèn, hac é zillad gùèn èl erh, ind e gouéhas hantér varhue guet er ſcontt hac el lorh ; ha quentéh èl m'ou doai cèllét hum ſtleigeal, ind e yas de Jeruſalem de larèt d'er Velean er péh ou doai gùélét. Er-ré ancién ag er Juivèt e hum aſſamblas a-bèn, eit deliberein petra ou doai d'obér ; hac èl ma hoai raï ſplann er Miracl eit en nahein, ind e hum aviſas de rein d'er ſoudardèt-ce ur ſomm arc'hant, eit m'ou devezai brudét en en doai é

Ziſciplèt lairét é gorv é-tré oènt-int couſquét. A dra ſur en dud-hont ne chongènt quèt é heèllait reſcond dehai penaus, un dén couſquét ne ouair quèt paud petra e baſs. En drebad-ce Mari-Madelén ha mèrhèt devod-aral e yas a vitin mat d'er bé, eit baumein hoah corv hur Salvér. Pihue, e larènt-int en eil d'éguilé, e sàuou demb er mein bras e zou é holein er bé? Mæs ſouéhét oènt bet, a pe zas dehai remerquein er bé digueor, ha hoah ſouéhéttoh é huélèt ne oai quèt inou en hani e glaſquènt. Quenteh Santès Madelén e ridas d'avertiſſein en Apoſtolèt; ha S. Yehàn e yas ehue d'er bé guet S. Pierr, péhani e antréas abarh, hac e gavas inou el lincèll e oai é hronnein é gorv ſacrét. Mæs goudé m'ou doai groeit ou viſitt, ind e yas ol ou hènd, nameit Mari-Madelén, péhani e chomas inou de ouilein. Hé haranté berhuidant hé dougai de ſeèllèt liès ér bé, é péhani é remerquas anfin deu Æl guſquét é gùèn, unan él léh ma hoai bet pèn Jeſus, hac en-aral él léh ma hoai bet é dreid. Ind e oulènnas guet-hi perac é houilai. Ræſon e mès de ouilein, e reſcondas-hi; rac caſſét ou dès me Mæſtr guet-ai, ha ne ouzan quèt mèn en ou dès el laqueit. Diar er honzeu-ze hi e ziſtroas hé fèn hac e uélas ital-d'hi Jeſus é quis ur Jardrinour, péhani e oulènnas ehue guet-hi petra e oai caus ma houilai. Madelén e chongeai guet-hi é rinquai en ol goud petra e rai hé foén, hac e reſcondas dehou: Mar dè hui en dès sàuét corv me Mæſtr, laret deign mèn en e hoès ean laqueit, ma hein bean d'er hlaſq. Jeſus ne laras dehi meid er guir-men, Mari: quenteh hi en hanàuas hac e ridas guet joé de voquein d'é dreid. Mæs Jeſus n'hé lauſquas

quêt de douchal doh-t'ou. É contrél, ean e ordrénas dehi monèt bean de zeviz d'en Apoſtolèt er péh hi doai güélét. Honnéh-è er guetan aparition e verche en Aviél a Jeſus reſuſcitét, ha caranté ferm ha dalhabl er béhourès heurushont e oai bet anfin recompancét. Er Sænt en dès cavét ur Miſtèr quen ihuel é Reſurrexion hur Salvér, m'ou dès larét é hoai gùel en adorein humblemant, eit claſq diſolein er vraſtæd a nehou. N'en dès nitra capaploh d'inſpirein d'er Grechénion ur haz nærhus doh er faus gloër ag er béd. Rac en ol circonſtancen a nehou e zéſq reih dehai n'en dè quêt eid er vuhé-men é telhant labourad, mæs eid ur vuhéaral, a béhani en en dès Jeſus digueorét demb en or dré é Reſurrexion.

Figur LXI.

Disciplèt a Emmàus. S. Lucas.

APe oai bet brudét en en doai Jeſus apariſſét de Vari-Madelén, ur vandèn mèrhèt devod e yas ehue d'er bé, hac e gleuas inou guet Ælèt é hoai reſuſcitét, hac é collènt ou foén é claſq é-méſq er-ré varhue en hani e oai bihue. El ma retournènt d'avertiſſein en Apoſtolèt ag er péh ou doai güélét ha cleuét, Jeſus e apariſſas dehai é creis en hènd; ha goudé m'ou doai ean adorét ha boquét d'é dreid, ean e ordrénas dehai monèt d'aſſurein d'é Apoſtolèt é hoai reſuſcitét. Mæs en Apoſtolèt e guemérai ol er hevèlleu-ze eit ſorhènneu mèrhèt. Er memb dé ean e apariſſas hoah de zeu Ziſcipl péré e yai d'Emmàus, ha péré,

en ur monèt guet ou hènd, e ziſcourai itré-d'ai a zivoud er péh e oai bet groeit de Jeſus. Ean e doſtas dehai é quis ur perhindour, hac e chalmas ou deulagad eit n'ou devezai quêt en hanàuét. Ean e oulènnas guet-ai a betra é conzènt, ha perac é hoènt-int quen affligét. Unan a nehai e reſcondas dehou é hoai ſouéhét ma heèllai boud é Jeruſalem un dén ha ne ouiai quêt hoah er péh e oai arrihuét inou guet Jeſus a Nazareth, péhani e oai ur Profæt puiſſant é œvreu hac é conzeu, hac é péh fæçon en en doai er Brincèt ag er Velean er hondannét d'er marhue. Ingorto oèmb, e larènt-int, en en devai delivrét Iſraël: mæs chetu en drivèt dé hinihue m'ou dès ean gruciſiét. Bout-zou neoah mèrhèt a hur hompagnoneah, péré en dès hur ſcontét, en ul larèt demb é mant bet oueit a vitin mat d'er bé, ha n'ou dès quêt cavét é gorv inou: n'ou dès gùélét, é-m'en dint, nameit Ælèt, péré en dès larét dehai é ma reſuſcitét. Ur-ré-benac a hanamb e zou bet oueit ehue, eit goud mar boai gùir er péh e gleuènt, hac en dès aſſurét demb n'ou dès quêt cavét é gorv ér bé. Hur Salvér é huélèt é houiai é Ziſciplèt tout er péh e oai requis eit ou laquad de gredein, hemb ne gredènt neoah, e laras dehai: O tud fol ha diſcredus a-fæd er péh en dès er Brofætèt annoncét! ne ouzoh-hui é hoai rét ma handurezai Jeſus-Chrouiſt ha ma hantréezai èl-ce én é hloër? Nezè ean e gommançaſ d'expliquein dehai er Profæcieu, hac a nebedigueu ind e arrihuas é Emmàus. Jeſus e ras ſebland a monèt peèlloh; mæs ind er hontraignas d'antréein guet-ai én Oſtaleri, é ſigur ma commançai en noz chairrein. Er momand

d by Goog

ma hoènt doh taul ean e gueméras bara, er béniguas hac er rannas itré-d'ai. Coueh e ras quenteh er roedèn diar ou deulagad, hac ind e hanàuas bur Salvér, péhani e ziſpariſſas abèn, hac ou lauſquas quer bamét ma larènt en eil d'éguilé: Ne ſantèmb-ni hur *halon* é verhuein durand ma hexpliquai demb er Scritur? Ind e retournas quenteh de Jeruſalem de gavouét en unèq Apoſtol, eit déviz dehai er péh ou doai gùélét, ha penaus en ou doai hanàuét Jeſus, a p'en doai reit bara dehai. Hur Salvér e zéſq demb dré el leçon e ras én hènd d'en Diſciplèt-hont, ne faut quèt coll eſpérance ne vern petra e arrihue: rac ſagéſs admirabl en Eutru-Doué e guemér hènteu tout contrél én aparance d'er péh en dès hoand d'obér. Ou dévizeu devod e dènnas ou Mæſtr d'ou hompagnoneah: hac ean e hum gav hoah bamdé guet er-ré e hum blige é conz a nehou. En tuemzér-hont e alumas én ou halon dré é gonzeu, quènt rein dehai é Gorv ſacrét, e zéſq demb é pèh diſpoſition é teliér boud a pe gommuniér, hac e ra demb opèn d'antand n'en dè quèt é hanàuein Doué, é conſiſt quemènd en devotion, èl él luſqueu nærhus ag é garanté.

Figur LXII.

Aſçanſion-Jeſus. Acteu en Apoſtolèt.

(Er blai 37 a-oudé Gannedigueah J. C. ha 33 revè er fæçon ordinær de gonrein er Rieu, puarzêcvèt de a vis Mai.)

DUrand en eu-uguènt dé ma chomas Jeſus ar en doar goudé é Reſurrexion, ean e hum ziſcoas liès d'é Ziſciplèt. Un dé ma hoant

êc Apoſtol én ur gambr, ean e apariſſas
hai, en ul larèt: Er peah re-vou gueneoh;
ou zemallas rac n'ou doai quêt credét er-ré
doai ean gùélét reſuſcitét. Scontét oènt bet
mmance, dré m'er hemérènt eid un eſquæd.
es ean ou zènnas a ambarraſs, en ul larèt
aus, un eſquæd n'en doai nac éſquern na
. Eit diſmantein qùitt ou doutance, ean e
coas dehai é dreid, é zeourn hac é goſté.
riſſét oènt bet guet joé é huélèt ou Mæſtr,
hani eit ou aſſurein hoah gùel ag é Reſur-
ion, e oulènnas guet-ai un dra-benac de
brein. Ind e breſantas dehou un tam péſquèt
élét hac un tamiq mél, a béré é taibras én
reſance. S. Thomas ne oai quêt guet-ai
momand-ce; hac a pe gleuas guet-ai en ou
ai gùélét ou Mæſtr, ean e reſcondas ne oai
êt moyand dehou credein quemènt-ce, a vi-
noh n'en devezai gùélét léh en tacheu én
reid hac én é zeourn, ha n'en devezai la-
eit é vizièt én é oulieu. Ean e zalhas ferm
gonz; hac é boén é credein en dès cher-
ét hilleih de uellad d'hur halon diſcredus.
eih dé goudé Jeſus e bariſſas arrè én un
l é creis é Ziſciplèt ér momand ma hoai
omas guet-ai. Ean e ras é beah dehai, hac
as ſplann d'antand é hoai eit gounid calon
Ziſcipl é hapariſſai dehou. Rac ean e hum
reſſas a-bèn doh-t'ou hac e laras, en ur
oein dehou é dreid hac é zeourn: Laqueit
u pizièt ém goulieu hac hou tourn ar me
oſté, ha ne veoh quêt mui diſcredus. Quentéh
Thomas difariét dré ur ſclærdér divin pé-
ni e rai dehou credein mui eit ne uélai, e
as a voéh ihuel: Me Mæſtr ha men Doué!
ezè Jeſus e reſcondas: Credein e rét, Thomas,

rac ma hoès gùélét : heurus er-ré ne uéleint quêt hac e gredou. Anfin a pe oai deit en dé ma teliai montein d'en Nean, ean e apariſſas hoah é creis é Ziſciplêt, hac ou haſſas guet-ou ar ur Manné ital Bethani. Inou ean e ziſclærias dehai en en doai receuét guet é Dad ur bouvoër ol-buiſſant én Nean hac ar en doar : Quêret, é-m'ean dehai, de berdêg en Aviél é quemènt corn-zou ; badèet en ol pobleu ha déſquet int de bratiquein er péh e mès anſargnét deoh : Mé zou bamdé gueneoh beèd en achémand ag er béd. Diar er honzeu-ze ean e sàuas d'en Nean én ou freſance, ha quênt diſpariſſein, ean e aſtènnas é zourn ar é Apoſtolèt eit rein dehai é venédiction. Durand ma hoènt ol é ſpial doh ur goguſsèn é péhani en ou doai er gùélét é cuhein, deu zén youanq, guſquét é gùèn, e apariſſas dehai, en ur oulén perac en hum abusènt-ind èl-ce de ſeèllèt d'er h'lué : rac, é-m'en dint, er memb Jeſus e hoès gùélét é vontein d'en Nean, e zei arrè un de de jugein er béd. De zezirein vehai, é-mé en Tadeu ſantel, ma quemérehai ol er Grechénion ſcuir ar en Apoſtolèt, ha ma ſeèllehènt, èl-d'ai, trema en Nean, eit conſidérein gloer Jeſus-Chrouiſt, hac eit chongeal perpet ér vro trema péhani é quêrhant, ér bara péhani ou mag, ér græce péhani ou fortifie, ér pèn de béhani é mant mambreu, ha péhani e bromètt dehai er memb Ranteleah en dès ean gouniét dré é vuhé, dré é varhue, ha dré é Reſurrexion glorius. Mæs er Ranteleah-ce ne vou meit d'er-ré e hum balforçou eit er ſcrapein, de larèt-è, d'er-ré e renonci dehai ou hunan hac [illegible] ou Hroès arlèrh Jeſus-Chrouiſt.

FIGUR LXIII.

Pantecoust. Acteu en Apostolèt.

(Er blaì 37 a-oudé Gannedigueah J. C. ha 33 revè ma conter bermen, er Sul puarvèt dé ar-n'uguènt à vis Mai.)

JEſus quênt qùittad é Apoſtolèt, e ordrénas dehaì gortoz guet patiantæd é Jeruſalem donnedigueah er Speret-Santel, en doaì grateit dehaì quel liès. Rac-ce arlèrh en Aſçanſion, ind e hum dènnas én un ti, hac e dreménaì en dé é pedèn, eit hum ziſpoſein de receu er Speret-Santel. En drebad-ce S. Pierr inſpirét a-ziar-h'lué, e laras d'en Diſciplèt-aral é hoaì rét choæge éléh en treitour Judas, unan ag er-ré e oaì bet attàu guet Jeſus a oudé ma hoaì bet badèét guet S. Yehàn beèd é Aſçanſion; rac-ce goudé m'ou doaì choægét é-méſq en Diſciplèt Jogeb, lis-hanhuét er Juſt, ha Mathias, ind e bedas ol en Eutru-Doué de ziſcoein péhani ag en eu-ze e oaì déſtinét guet-ou eit boud Apoſtol é-léh Judas. Laqueit oènt bet de dènnein d'er billeu, ha couéh e ras er bill guet Mathias. Anfin a pe oaì achihue en amzér ag er Pantecouſt, de larèt-è, hantér-hant dé goudé Paſq ha dêc goudé en Aſçanſion, en Diſciplèt e gleuas ur brud éſtrange èl un taul ahuél ér gambr é péhani é hoènt aſſamblét. Pariſſein e ras ér memb momand èl teadeu a dan ar bèn peb hani a nehaì, ha carguét oènt bet ag er Speret-Santel, péhani ou déſquas én un taul de gonz peb ſort langage. Boud e oaì ér circonſtance-zè é Jeruſalem tud a guemènt corn e oaì, péré e chomaì bamét é cleuèt tud

e hanàuènt eit boud a Galilé, é conz quemènd a langageu differant. Goulèn e rènt en eil gue éguilé penaus é heèllai boud arrihuét guet-a ur changemant quer marveillus. Lod e larai é hoènt meàu. Mæs S. Pierr e sàuas é voéh eit diſcoein ſplann d'en dud-ce en hum drompènt a vras, hac e laras hardéh mat, penaus er péh e uélènt, ne oai meid en acomplifſemand a gonzeu er Brofætèt ha labour Jeſus crucifiét. Er Perdêg nærhus hac avifét e ras ér momandhont e gonvertifſas tri mil a dud. Nezè é hoai bet hanàuét er urionné ag er péh e lar Sant Yehàn én Apocalyps, é hoai diſquênnét vértablemand en Ilis ag en Nean, hac é vatifſas en dé-ce Jeſus un Tampl de hloer é Dad Eternel. Ean e ras er Miracl-hont é preſance un tolp bras ag é enemisèt, eit ou hontraignein d'en hanàuein. Ean e ziſcoas é hoai Mæſtr d'er-ré en doai ean grucifiét, ha n'en doai chervigét ou furi meit d'acomplifſein é zeifſemnes éternel. Nezè é formas é Ilis, eit boud ur merche éternel ag er victoër en dès douguét, hac e zougou perpet beèd er fin ag er béd, ar en diaulèt hac ou ſerviterion, péré ne ounieint jamæs meit méh ha défeſpoër é hattaquein é uir mambreu. Mar conſidéramb a-doſt pebèh iſtim en dès groeit er Sænt ag en donæzon e ras Doué d'en dud en dé-hont, ni e ſantou ne zehamb dezirein ar en doar meid er Speret-Santel. Mæs eit hum ziſpoſein d'er receu, queméramb ſcuir ar en Diſciplèt; de larèt-è, caramb er Retræd hac er vuhé diſſorb, ha n'ancoehamb quêt a bedein dalh-mat, ma pligeou guet Doué gobér a hanamb tud *nehué*, *meur* Grechénion.

Figur LXIV.

Percus gùelleit. Act. en Apostolèt.

BUhé er guetan Crechénion e oai ur merche ſplann en hum bligeat Doué é rein é venédiction dé Berdêgueu en Apoſtolèt. Hanni a nehai ne oai pihuiquoh eid en aral; rac ma laquènt ol ou danné é cummun ha ma pourvæait de bep-unan revè é zobér, eit n'ou devezai bet quin chonge na ſourci meid a bedein Doué hac a cheleuèt é gonzeu, durand ma laquai en Apoſtolèt ou ol ſpi de gréſquein bamdé en nombr ag er Fidelèt, ha ma rènt é Jeruſalem Miracleu péré e vâmai er Juivèt. Er Scritur e gonz é ſpécial a unan e ras Sant Pierr un dé ma hai d'en Tampl guet S. Yehàn, ardro tair ær d'anderhue. Ind e gavas ital en or un dén percus a viſcoah, e zegaſſait inou bamdé eit chairrein en alézon; hac èl ma remerquezant en dén-ze doh ou ſeèllèt péh, èl én ingorto ag un alézon-benac guet-ai, Sant Pierr e laras dehou: Ne mès nac eur nac argant; mæs mé ra deoh er péh e mès: é Hanhue Jeſus, sàuet ha quêthet. Nezè ean e grogas én é zourn hac er sàuas ar é dreid. Quentéh en dén-ze e ſantas é zivarr é heannein hac é ſonnad idan-d'ou: ean e hum laquas de faillein guet joé hac e yas én Tampl guet en Apoſtolèt, eit trugairicad Doué. Er bobl e chomas bâmét doh er gùélèt gùelleit; rac hanàuét oai a-beèl quênt. A pe zas d'en eu Apoſtol remerquein en dud-ce doh ou honſidérein guet admiration, èl pe vezènt bet pèn-caus ag er Miracl-ze,

Digitized by Google

S. Pierr e ziſclærias a voéh ihuel ne oai meid é Hanhue Jeſus é hoai bet gùelleit d'en dén-ze. Arlèrh ean e repreſantas dehai en torfæt ou doai groeit doh er grucifiein : mæs guet eun a ou ſcontein raï, ean e laras é hoènt neoah un draiq-benac éſcuſabl, rac n'en hanàuènt quêt eid er péh ma hoai. Diar quemènt-ce ean ou acourageas d'obér pénigèn, dré ma hoènt bugalé d'er Brofætèt hac er-ré guetan déſtinét guet Doué eit bout lodêq, mar carezènt, é Ranteleah é Vab uniq. Er Perdêq-ce e gonvertiſſas pemb mil a dud. Mæs quenteh é hantréas én Tampl er Brincèt ag er Velean, péré e gommanças de drepiqual é cleuèt en eu Apoſtol é conz d'er bobl a Jeſus reſuſcitét. Ind e ras ou laquad ér priſon beèd en trenoz, eit m'ou devezai bet amzér de hum aſſamblein, ha d'éraminein petra ou doai d'obér a nehai. En trenoz ind ou interrogeas eit goud guet-ai é hanhue pihue en ou doai groeit er Miracl-hont. Sant Pierr e reſcondas hemb dougein, en ou doai ean groeit é Hanhue en hani en doai er Juivèt grucifiét. Er Brincèt ag er Velean é huélèt deu zén e ouiènt ſur ne oènt quêt bet ſcoleit, quer ferm ha quen aviſét én ou honzeu, e ras dehai ſorti ur momand ag en aſſamblé étré vezènt bet é teliberein petra ou doai d'obér. Ne oai meid er Miracl-hont e rai poén dehai ; ha preſt oènt de buniſſein en eu Apoſtol quenevè ma tougènt ne vezai hum revoltét er bobl. Ind e hum goutantas enta a ou galhuein arrè d'er honſell hac a zihuèn ſterd doh-t'ai conz jamæs é Hanhue Jeſus. Mæs S. Pierr e oulènnas guet-ai mar boai juſt é gurionné m'en devezai aboeſſet dehai quêntoh eit de Zoué, péhani e gommandai dehou, ha d'é ganſortèt, larèt er péh

ou doai gùélét ha cleuét. Anfin reſcondét oai bet dehou dré venaceu éſtrange, hac arlèrh é hoènt bet lauſquét de monét ou hènd. Er Sænt en dès ſtudiét mad er reſcond nærhus hac aviſét e ras S. Pierr d'é enemisèt ér momand memb ma hoai idan ou bèrh ; ha quel hès gùéh m'ou dès gùélét Doué ag un tu é commandein un dra, hac en dud ag en tu-aral é commandein er hontrél, ind ou dès larét guet humilité ha courage, èl en Apoſtolèt : N'en dè quêt juſt aboenſſein quêntoh d'en dud eit de Zoué.

FIGUR LXV.

Anani ha Saphir. Acteu en Apostolèt.

SAnt Pierr ha Sant Yehàn achapét a dré deourn er Juivèt, e zas de gavouét en Apoſtolèt-aral, péré e oai forh poéniét a gaus dehai. Goudé m'ou doai dévizét penaus é hoai paſſét guet-ai, ol en Diſciplèt e sàuas ou boéh eit ſupliein Doué de gonſidérein menaceu en dudhont péré en doai complodét inemp d'é Vab uniq, ha de rein nærh d'é ſerviterion de berdêg é gonzeu hemb dougein nitra. A boén é hoai achihue ou ſedèn ma creinas en doar él léh ma hoènt : carguét oènt bet ol ag er Speret-Santel, hac ind e berdêgai conzeu Doué guet confiance. Er-ré e hum gonvertiſſai d'er Fé, n'ou doai mui ol meid ur galon hac un ineàn. Ne oai hanni peur én ou méſq ; rac ol ou danné e oai cummun, hac a guemènt e uerhai un dra-benac, e zegaſſai quentéh en argant d'en Apoſtolèt, péré ou rannai revè dobér

peb-unan. Quer reſpettét oènt guet en ol, quene gredai hanni hum voutein én ou méſe a pe oènt én Tampl. S. Pierr dré é Viracleu hac é Bordêgueu, e gréſquai bamdé en nombr ag er Fidelèt, ha laquad e rait er-ré clan ér ruieu ma teliai tremén, eit ma vezai gùellet dehai guet é ſquæd hemb quin é couéh ar nehai. Mæs durand ma hoai conſolét èl-ce er Fidelèt dré zamurance er Speret-Santel én ou meanneu, é arrihuas un action péhani e ras dehai paud a chagrin, ha péhani e ziſcoas en en doai S. Pierr receuét guer Doué pouvoër iſtroh eit de uellad d'er-ré clan. Un dén hanhuét Anani, e uerhas ur parq en doai, hac e hum aviſas guet Saphir, é voès, de oarn é ſegrèd lod ag é uerh, ha laquad er reſt itré dcourn en Apoſtolèt. Un tarh calon oai bet eit Sant Pierr a pe hanàuas dré revelation avarice ha fauſoni en dud-ce, péré e glaſquai, haval oai, trompein Doué. Ean e oulènnas enta guet Anani perac é hoai ean bet lache aſsès eit lauſquem en diaul de ounid é galon bèt-ha larèt gueu d'er Speret-Santel, en ur oarn guet-ou lod a uerh é zoar. Dén n'hou carnageai de uerhein hou parq, é-mé en Apoſtol; pé ahoël, a pe hoès ean gùerhét, hui e eèllai goarn ol en argant gueneoh. N'en dè quêt en dud, mæs Doué memb e hoès aſſaiét trompein. Er honzeu-ze goah eid un tarh gurun, e vouéſtras calon Anani, péhani e gouéhas marhue ar en tache. Ardro tair ær goudé, é voès, hemb goud é hoai marhue hé friéd, e antréas én ti ma hoai S. Pierr, péhani e oulènnas ehue guet-hi ha gùir oai n'ou doai gùerhét quin ou farq. Ya, e reſcondas-hi, gùir erhoalh-è. Quenteh an e ras dehi er memb temall en doai groeit

d'Anani, hac a boén é hoai téhét dehou laïét é hai er-ré en doai intèrrét hé frièd, d'hé haſs ehue devad-t'ou, ma couéhas marhue ital é dreid. Punition éſtrange en eu zén-ze e ſcontas er Fidelèt, hac e ras dehai d'antand pebèh caz en dès Doué doh en avarice. Penaus-benac m'en dès en diaul cavét en tu de gorromplein en darn muyan ag en dud guet ur vince quer contrél d'er garanté a Grechéneah, hur Mam ſantel en Ilis n'hi dès quêt bihannoh a horreur doh-t'ou, eit n'en doai nezè S. Pierr, hac hi e ouil hoah bamdé diarbèn marhue ſpirituel un tolp eahus a dud avar, péré è zifinour Jeſus-Chrouiſt, hé frièd divin, ha péré, èl ma lar en Aviél, e ra ag en Iliaieu grohieu lairon. Ne uélamb quêt é vai puniſſét bermen er-ré e zaſtum danné diar gouſt ou Neſſan, èl ma hoai bet Anani ha Saphir: mæs Doué ne gonz meid ur uéh, hac aſsès caër-è: rac er Fé e grèd er péh n'en dè bet gùélét meid ur uéh, quer ferm èl pe arrihuehai bamdé.

FIGUR LXVI.

Sant Stevan martiriſét. Act. en Apost.

ER-ré e daulas quetan ou velim ar er Fidelèt, e oai Juivèt péré e nahai é heèll er-ré varhue reſuſcitein. Ind e arreſtas en Apoſtolèt hac e ras ou laquad ér priſon. Mæs de noz un *Æl* e zas d'ou delivrein, hac e ordrénas dehai monèt d'annoncein libremant d'er bobl er honzeu a ſalvedigueah. Aſſamblét ma hoai er Velean en trenoz, ind e gaſſas d'er priſon de glaſq en Apoſtolèt: mæs ſouéhét bras oait

bet é cavouét en doreu alhuéét mat, hemb ne oai priſonnér er bet abarh; ha deit oa'i imbèrr de larèt dehai é hoai en dud e glaſquènt, é perdêg publiquemant d'er bobl. Ind e gaſſas arrè d'ou chairrein ha d'ou hondui d'ou aſſamblé. Quentéh er Belêg bras e oulènnas guet-ai perac é perdêguènt é Hanhue Jeſus: ha Sant Pierr e reſcondas èl er uéh quênt, é hoai réd aboeiſſein de Zoué quêntoh eit d'en dud. Er honzeu-ze ou laquas d'arfleuein, hac ind e laras itré-d'ai é hoai rét ou laquad d'er marhue. Mæs Gamaliel, unan ag er ré conſidéréttan én aſſamblé, e reſcondas é rinquènt hum aviſal erhad, quênt gobér droug er bet dehai. Diarbèn certæn hiſtoerieu e oai bet gùélét un tamiq quênt, ean e repreſantas d'é ganſortèt penaus, mar boai a bènneu en dud-ce é sàuai en Doctnn nehué e berdêguènt, quênt peèl hi e vezai diſmantét a nehi hé hunan; mæs mar boai a bèrh Doué é tai, ne oai quêt moyand dehai reſiſtein doh-t'hi. Diſcour Gamaliel e ſauvas buhé en Apoſtolèt; mæs ne viras quêt ou enemisèt a goutantein ou furi én ur mod-aral: rac ind e ras ou fouettal guet gùial, hac e zihuènnas arrè doh-t'ai conz jamæs a Jeſus. En Apoſtolèt e ſortias joyus ag er honſeill; rac ma hoènt bet jugét dign d'andur a balamor de Jeſus-Chrouiſt. Sehuel e ras un tamiq goudé ur certæn diſſancion é-méſq er Fidelèt. Er Greciannèt convertiſſét e hum glêmas doh en Apoſtolèt, dré ma chongènt en ou diſpriſait, rac ne laquait quêt ou intanvezèt ér hargueu, èl er-ré-ral. Ind e oulènnas enta ma vezai bet choægét én ou méſq ſeih dén carguét ag er Speret-Santel ha capabl de gondui er hargueuze. Hanhuét oai bet er ſeih-ce *Diacrèt*, hac er

honſidérap-

honfidéraplau a nehai e oai S. Stevan, péhani dré é Fé bihue e rai hilleih a Viracleu. Imbèrr en diaul e ſolitas inemp dehou enemisèt puiſſant : mæs ne oai quet bet moyand dehai reſiſtein doh er Speret-Santel péhani e gonzai dré é guêneu. Ind e affaias enta hum vangein ag un tu-arai, hac e ounias faus teſteu eit brudein émeſq er bobl penaus S. Stevan ne brononçai burhud meit blasfæmeu inemp d'en Tampl ha d'el Lezèn. Contraignét oai bet de bariſſein én aſſamblé : mæs ean e hum zihuènnas dré ræſonnieu nærhus hac intampius, hac e damallas d'er Juivèt é hoènt quer calét ha quer cri a galon ; ma reſiſtènt perpet doh er Speret-Santel, ha m'ou doai tourmantét er Brofætèt péré e annonçai dehai donnedigueah er Meſſi, ou doai anfin trahiſſét ha laqueit d'er marhue. Temallationeu quer juſt e arfleuas ou hounar ; ha deuſto m'ou doai gùélét é face èl hani un Æl durand ma hoai é conz doh-t'ai, ind e hum daulas ar nehou guet furi, hac er ſtleigeas ér mæz ag er Guær. Nezè ean e sàuas é zeulagad d'er-h'lué, en ul larèt é huélai en Nean digueor, ha Jeſus chouquét én tu diheu d'é Dad. Quentéh ean e hum daulas ar é zeulin, eit pedein Doué de bardonein d'er-ré e hachai é gorv a dauleu-mein, hac er bedèn-ze e oai bet é zehuehan conzeu. En Ilis n'hi dès cavét ér hetan ag er Varturèt, nitra caërroh eid er garanté e ziſcoas é quevir er-ré el laquai d'er marhue ; ha doh er merche-ze en en hanàuamb eit gùir Diſcipl de Jeſus-Chrouiſt : rac er honzeu ruſt e larai d'é enemisèt, ne oènt meid un éffæd ag é garanté doh-t'ai. Repreſanteiu huerhue ou deſordreu d'en dud, eit ma teint de hum gorrigein, n'en dè quêt en dout caz

doh-t'ai. Ne oai ſur hanni e garai er Juivèt, mui eit ne rai S. Stevan; ha neoah ne zouge quêt temall dehai ou ahurtemant : mæs é golèr e zou carantéus ha haval, é-mé S. Auguſtin, doh hani ur golom, péhani n'en dè quêt velimus. Ean e gonz huerhue doh-t'ai, eit tuèrad ou halon : mæs berhuein e ra é hani guet en dezir d'ou ſalvein, hac ean e offr de Zoue é Oaid eid er-ré memb el laquai de ridêq.

Figur LXVII.

Morian badèét. Act. en Apost.

ER hetan avantage e dènnas en Ilis a varhue S. Stevan, e oai bet er brizél cruel e zaclærias a-nezè hé enemisèt d'é bugalé, hac e chervigeas de ſonnad vertu er Fidelèt : rac, dré ma hoènt bet obligét de glaſq ou ſurté ér Provinceu tro-ha-tro, ind e ſtreàuas er Fé partout. En drebad-ce S. Philip, Diacr, e yas de berdêg de Samari, hac e gonvertiſſas un tarh bras a dud, péré gouniét dré é vuhé ſantel ha dré er Miracleu e rai hemb cèſs, e zai a vandènneu de oulèn bout badèét. Ur certæn magicién, hanhuét Simon, péhani en doai ſorbét peèl amzér er Samaritèt guet é ſorcereaheu, e gredas ehue é Jeſus-Chriouſt, ha goudé ma hoas bet badèét, ean e zalhas mad de S. Philip. Mæs en hoand de hum ſehuel el laquas imbèrr de voud apoſtad : rac a pe gleuas en Apoſtolèt, péré, deuſto d'er riſel n'où doai quêt boulget a Jeruſalem, é commançai er Fé bleuein é Samari, ind e gaſſas d'inou S. Pierr ha S. Yehàn, eit confirmein er-ré e oai deja badèét. Simon,

é huélèt é tiſquênnai er Speret-Santel ar er-ré ma laquai en Apoſtolèt ou deourn ar ou fèn, e zas d'ou havouët guet ur ſomm argant, eit-ou fedein de uerhein dehou er bouvoër d'obér Miracleu el er-ré e uélai guet-ai. Mæs S. Pierr e hum laquas én ur juſt colèr doh en dén-ze, hac e laras dehou : Quêret guet er vocèn, hou ç'argant ha hui, rac ma hoès chongét é heèllait guet eur prenein donæzon Doué. En Apoſtol e éxcommunias a-nezè ol en dud abominabl péré en dès a-oudé quemérét ſcuir ar en apoſtad Simon. Arlèrh m'en doai S. Pierr ha S. Ychàn aquitteit ou hommiſſion é Samari, ind e retournas de Jeruſalem ; hac un Æl e avertiſſas S. Philip de monèt ar goſté en hènd e gondui a Jeruſalem de Gaza. A hoén é hoai ean arrihuét él léh merchét, ma remerquas é tonnèt a-zoh Jeruſalem, caroche un Eutru bras, unan a guetan Officerion Rouannès er Moriannèt, péhani e zai a obér é zevotion. Quentéh S. Philip e avançaſ, dré inſpiration, trema er haroche-ze ; hac èl ma cleuas en hani e oai abarh, é leine er Profæt Iſaï, ean e oulènnas guet-ou mar comprenai mad er péh e leinai. Penaus, e reſcondas er Morian, péhani, deuſto d'é rang ihuel, ne oai quêt neoah glorius, penaus é vènnét-hui é comprenein-mé, ma ne mès unan-benac d'en éxpliquein deign ? Ean e bedas Philip de vontein én é garoche, ha de chouquein ital-d'ou. Hennèn-è en andræd e leinai en Eutru-ze : *Conduiét-è bet èl un avad d'er vocereah, hemb n'en dès digueorét é vég ; n'en dès quét ſannét griq mui eid un oén, dirac en hani en touz.* Ean e oulènnas enta mar boai a nehou é hunan, pé ag un aral, é conzai él-ce er Profæt ; ha quentéh Philip e gomman-

ças éxpliquein dehou penaus é hoai bet acompliſſét pèn-d'er-bèn er Profæci-ze é Jeſus-Chrouiſt. En dezir en doai en Eutru-ze de hanàuein er urionné, e ras dehou credein ol er péh e gleuai; hac ean e ras arreſt é garoche ital ul léh ma hoai deur, en ur oulèn guet Philip petra e virai ne vezai bet badèét. Philip e reſcondas dehou ne oai nitra e virai, mar credai a greis é galon. Ya, é-m'ean, mé grèd ferm é ma Jeſus-Chrouiſt Mab-Doué. Quenteh ind e ziſquênnas ou deu én deur; ha Philip er badèas, eit boud én ur certæn fæçon ur germ ag er Grechéneah é-méſq er bayannèt. A boén é hoènt int fortiét ag en deur, ma hoai bet douguét Philip én un taul a breſance en Eutru-ze, péhani e gontinuas é routt, forh joyus ha coutant ag er græce en doai receuét. É léh hum chagrinein, èl ma ra ul lod-vad a pe gollant er-ré en devai ou déſquét de hanàuein Jeſus-Chrouiſt, ean e ziſco é houair penaus, en hani e blantt hac en hani e arrous n'en dint nitra; mæs é ma Doué-è tout, rac m'en dè ean e ra nærh ha créſquance d'er vertuyeu.

FIGUR LXVIII.

Conversion S. Paul, hanhuét Saul a gommance. Act. en Apost.

(Er blai 38 pé 34, revé er façon ordinær de gontein.)

EN éil avantage remerquabl e dènnas en Ilis a varhue S. Stevan, e zou converſion S. Paul, péhani, goudé bout bet ag er-ré guetan

é ſecour er martiriſein, e ſantas gùel eit hanni en éffæd ag er bedèn e ras ér momand-hont, eid é enemisèt. Saul ne oulènnai quêt gùel eit cavouét en tu de hachein er Grechénion, d'er ſort caz en doai doh-t'ai; hac ean e iſtimai mui eid en ol madeu ag er béd, el lihéreu en doai bet guet er Belêg bras, eit monèt de Zamas de chairrein ol er Fidelèt, ha d'ou honduí garrottét de Jeruſalem. Mæs quênd arrihue ér Guær, ean e hum gavas én un taul gronnét guet ur ſplandér éſtrange péhani en diſcarras a hæd é gorv, ha quentéh ean e gleuas ur voéh é larèt dehou: Saul, Saul, perac é rét-hui brizél deign? Mæſtr, e reſcondas ean, pihue oh-hui? Me zou, é-mé er voéh, Jeſus e vriſélequét. Saul ſcontét dré er honzeu-ze, e laras: Mæſtr, petra e fal deoh ma rein-mé? Sàuet, é-mé Jeſus, ha quêret ér Guær: inou é vou larét deoh petra e hoès d'obér. En dud e oai guet-ou e chomas ol bamét, rac ma cleuènt ſplann er voéh, ha neoah dén ne uélènt; ha Saul e oai bet quer ſouéhét èl-d'ai, a pe zas dehou ſantein en en doai collét er gùélæd. Conduét oai bet dré en dourn bèt-ha Damas, ha bet oai inou tri-dé hemb gùélèt, hemb daibrein hac ivèt. Un noz, Doué e gommandas d'un Diſcipl, hanhuét Anani, monèt d'ur ru merchét, ha goulèn é ti ur certæn Judas, un dén hanhuét Saul, sàuét a Darſe. Anani e reſiſtas un tamiq doh Doué, en ul larèt en en doai cleuét conz ag en drougueu en doai groeit en dén-ze d'er Grechénion é Jeruſalem, hac é houiai ne oai deit de Zamas, meit guet en deſſein de chairrein ér priſon ol er-ré e rai profeſſion a gredein é Jeſus-Chriſt. Mæs Doué e reſcondas dehou n'en doai mui

habitæn ſoudardèt, hanhuét Corneli, dén forh devod ha charitabl. Un dé ma hoai é pedén ardro tair ær d'anderhue, é hapariſſas dehou un Æl, péhani e laras dehou: Corneli, Doué en dès cheleuét hou pedènneu hac agréét hou ç'alézonou; rac-ce é hordrén deoh caſs de Joppé de glaſq un dén hanhuét Pierr, péhani e larou deoh petra e hoès d'obér. Diar er honzeu-ze en Æl e ziſpariſſas, ha quentéh Corneli un tamiq ambaraſſét, e galhuas ur-ré benac ag é dud, eit déviz dehai er péh en doaj gùélét, hac ou haſs de Joppé. En trenoz ardro creiſté ma hoai toſt arrihue tud Corneli ér Guær, S. Pierr e e hum dènnas én ul léh diſtro, eit gobér é bedèn, hac én un taul ean e hum gavas raviſſét a ſperet. Ean e uélas en Nean digueor hac e remerquas é tiſquên trema-d'ou, ul lincèll vras amarrét dré er puar-horn, é péhani é hoai a bep ſort lonnèt bèt-ha ſerpandèt hac énèt a bep éſpece. Quentéh ean e gleuas ur voéh é larèt dehou: Sàuet, lahet ha daibret. S. Pierr e hum éſcuſas a gommance, en ul larèt n'en doai biſcoah daibrét a guiq impur. Mæs reſcondét oai bet dehou penaus er péh en doai Doué purifiét, ne oai quêt impur. El lincèllhont e ziſquênnas èl-ce bèt-ha tair gùéh, ha tair gùéh é cleuas er memb conzeu. Durand ma hoai ſorbét en Apoſtol é claſq déviz petra e ſénefiai er viſion-ze, tud Corneli e antréas hac e laras dehou é hoènt deit a bèrh ou mæſtr d'er ſuplhein de zonnèt d'er gùélèt. Ean ou logeas én é di, hac en trenoz ean e bedas urré benac ag er Juivèt de monèt guet-ou de Ceſaré. En ur monèt ér Guær, ind e gavas Corneli, péhani e oai deit én arbèn dehai guet é amièt hac é guærènt, ha péhani e ſtouas

a-bèn ital treid S. Pierr. Mæs en Apoſtol e grogas én é zourn, en ul larèt : Saùet ; mé zou dén èl oh; ha goudé m'en doai repreſantét dehou en dongér en doai er Juivèt doh hum gavouét é-méſq er bayannèt, ean e oulènnas pèh ræſon en doai ean bet d'er galhuein d'é di. Nezè Corneli e zévizas dehou er viſion en doai bet durand é bedèn; ha quentéh S. Pierr e gommanças de berdêg dehou er Fé é Jeſus-Chrouiſt. Ne oai quêt hoah achihue é inſtruction, a pe ziſquênnas er Speret-Santel ol ar er-ré e oai preſant, hac en Apoſtol e ras a-bèn ou badèein. Ean e chomas guet-ai un hærrad eit ſonnad én ou ineanneu er græce ou doai receuét, hac a pe retournas de Jeruſalem, ean e gavas er Juivèt malgoutant bras ag er péh en doai groeit. Mæs S. Pierr e cheleuas guet humilité ou rebræcheu dhléal, hac e zévizas dehai pèn-d'er-bèn é viſion hac hani Corneli, en ul larèt é heèllènt, ma ne fiènt quêt én-ou, aterce huéh teſt en doai caſſét éſprès guet-ou, hac anſin ne oai quêt moyand m'en devezai refuſét badèein en dud-hont, arlèrh m'en doai gùélét er Speret-Santel diſquênnét ehue ar nehai. Un act a vodeſti quen admirabl e arreſtas clêmeu er Juivèt, hac e ra demb d'antand é ma dihaval otorité en Ilis doh hani er Rouanné : rac honnéh-zou abſolus ha ne cheleu éſcus er bet; hani en Ilis, é contrél, e zou reglét dré en douſtér hac er charité, ha n'hi dès quin but meit ſalvedigueah er bobl.

Figur LXX.

S. Pierr delivrét a brison. Act. en Apost.

(Er blai 46 pé. 42, revè er fæçon ordinær de gontein.)

EN Diſciplèt, péré e oai bet obligét de déh én drebad ma hoai bet martiriſét S. Stevan, e ſtreàuas a nebedigueu er Fé ér hantonieu troha-tro, hac e gonvertiſſas un tarh-bras a dud, é ſpécial é Antioche. A pe zas er guevèl a guemènt-ce beèd en Apoſtolèt, péré e oai é Jeruſalem, ind e gaſſas d'inou S. Barnabé, péhani e oai bet raviſſét guet joé, é huélèt er græce en doai accordét Doué d'er Guær-ze; hac èl ma hoai carguét ag er Speret-Santel, ean e ourhæmenas d'en dud-ce derhel ferm d'ou reſolutioneu mat. Arlèrh ean e yas de Darſe de glaſq S. Paul, hac en degaſſas guetou d'Antioche. Durand ur blai ma hoènt bet inou, ind e inſtrugeas quemènd a dud, m'en dè ér Guær-ze é commançaſ er Fidelèt quemér en hanhue a Grechénion. Én drebad-ce, ur Proſæt, hanhuét Agab, e annonças é vezai couéhét imbèrr ur guêrteri vras ér béd : rac-ce er Grechénion a Antioche e hum aviſas de rein de S. Barnabé ha de S. Paul, er muyan ma heèllebènt a alézoneu; eit caſs de Jeruſalem. Ardro Goulieu-Paſq, er Roué Herod, péhani en doai groeit dibènnein S. Jaq, un tamiq quênt, e ras chairrein S.-Pierr ér priſon, én ingorto a el laquad d'er marhue arlèrh er Goulieu, eit gobér plijadur d'er Juivèt. Mæs Doué e cheleuas er pedènneu e rai er Fidelèt hemb arsàu eid er Prince ag en Apoſtolèt hac

er pên viſibl ag en Ilis : rac en noz quênt ma teliait er martinſein, un Æl e ziſquênnas guet ur ſplandér admirabl ér hachod é péhani é hoai S. Pierr couſquét itre deu ſoudard, hac e hurtas én ou, en ul larèt : Sàuet bean. Quentéh er rangènneu guet péré é hoai garrottét, e gouéhas ag é zeourn : ean e uſquas é zillad, hac e hélias en Æl, hemb goud petra e rai, pé quêntoh guet er gredèn é hoai é hunéal. Goudé m'ou doai paſſét er hetan hac en eil goard, ind e hum gavas ital en or houarn, péhani e zigueoras a nehi hé hunan, hac en Æl e gonduias en Apoſtol beèd ur certæn léh quênt er hùittad. Nezè é commanças S. Pierr de hum chongeal, ha de hanàuein en en doai Doué degaſſét un Æl d'en delivrein. Ean e yas abèn de di mam S. Marc, é pèh léh é hoai aſſamblét ur vandèn Fidelêt, eit pedein abad en noz. Cleuét oai bet é ſcoein ar en or, hac ur vèrh youanq, hanhuét Rhode, en hanàuas doh é voéh; mæs é-léh hé digucor dehou, hi e ridas guet joé de larèt d'er-ré-ral é hoai S. Pierr ital en or. Ind e hum laquas d'obér goab a nehi : lod hé hemérai eid ur follès; lod-aral e larai é hoai marcè é Æl-mad e ſcoai èl-ce ar en or. Anfin, èl ma talhai mat de ſcoein ar nehi, é hoai bet digucorét dehou, hac é breſance ou laquas ol ſouéhét bras. Goudé m'en doai groeit ſignal guet é zourn n'ou devezai ſannét griq, ean e zévizas dehai é pèh fæçon é hoai bet delivrét, ha quênt ou huittad, ean ou fedas d'avertiſſein er verdér-aral penaus é hoai paſſét guet-ou. En Ilis e rènehué hoah peb-plai, ér hetan dé a vis Æſt, er rejouiſſance e fourniſſas dehi gùéharal delivrance miraclus S. Pierr. Doué e ziſcoas a-hont é ma

er Mæſtr ſouveræn drès quemènt-tra-zou ; é ma ean e chairr hac e zigueor er priſonnieu, hac en dud ne rant meid acomplifſein er péhzou arreſtét guet-ou a ol éternité. En Ilis, quenevè ma hoai inſtrugét mad ag er urionnéze, en devezai marcè claſquét protection en dud eit delivrein S. Pierr ; mæs hi e ouiai erhad é ma Doué e ziſpos, èt ma car, ag el liberté hac ag er gaptivité, ag er vuhé hac ag er marhue. Ehue ean e accordas delhi er péh en devezai Herod refuſét, hac un Æl e ras er péh ne oai quêt capabl ol en dud d'obér.

FIGUR LXXI.

Percus gùellein. Act. en Apostolèt.

(Er blai 47 pé 43, revè er fæçon ordinær de gontein.)

ARlèrh delivrance mirachus S. Pierr, Acteu en Apoſtolèt ne gonzant mui calz meid a S. Paul, péhani goudé m'en doai dacorét é Jeruſalem alézoneu er Fidelèt, e retournas d'Antioche guet S. Barnabé ha S. Marc. Mæs quênt peèl, er Speret-Santel e gaſſas S. Paul ha S. Barnabé de herdêg en Aviél d'er Provinceu ag en Aſi, ha de ſtreàuein er Fé é bro er Greciannèt. Ind e gavas é Paphos ur faus Profæt, péhani e virai er Preſidand ag er Province, hanhuét Sergius Paulus, a gredein é Jeſus-Chrouiſt. S. Paul e ziſplægas inemp d'el lorbour-ze er grèd berhuidant en doai eit gloer en Eutru-Doué ha ſalvedigueah en ol: ean er feèllas é creis é face, en ul larèt-dehou : O dén faus hac affrontér, croaidur d'en diaul hac enemis d'er fanteleah ; beèd pegource é corromplehait-hui

hènteu en Eutru-Doué péré-zou drèd? Sàuét-è é zourn ar-n'ah hac é hét de vout dal. Ne oai quêt hoah prononcét mad er gonz-ce, ma collas er Magicién er gùélæd, ha ma commançàs a daſtourn claſq unan-benac d'er hondui. En dénhont e zou un exampl a folleah er-ré ne glaſquant ſecour meit gued en dud é-léh ou dout recour doh Doué én ou afflictioneu. Er Miracl-ze e laquas er Preſidant quer ſouéhét, ma credas é Jeſus-Chrouiſt guet reſpèt ſonn eid é Zoctrin. Ean e hum gonvertiſſas é huélèt er Miracl: Mæs er Magicién, péhani en doai ean ſantét ar é gouſt, ne changeas quêt, eit rein demb d'antand n'en dès meid er Sperer-Santel e vlotta er haloneu, ha ne houhènt quêt bout changét ma ne za é hræce d'ou zouchein. A zrebi converſion Sergius Paulus, er Scritur ne hanhue quêt mui S. Paul, *Saul*, èl quênt, mæs *Paul* hemb quin; ha quemènt-ce en dès groeit d'ul lod vat credein é queméras nezè hanhue er Preſidant-hont. Arlèrh S. Paul ha S. Barnabé e yas d'ur hanton-aral; hac un dé ma hoènt é perdêg én ur Synagog, er Juivèt e hum sàuas inemp dehai. Mæs S. Paul ou menaças a golèr en Eutru-Doué, hac en ur ſorti ag er Guær guet é ganſort, ind e heigeas en houé a-zoh ou zreid, é teſtoni inemp d'er bobl-hont. D'un hèrrad goudé, er Juivèt e hum gavas guet S. Paul ér Guær a Icone; hac èl ma claſquènt a beèl quênt en tu de zigarg ou hounar ar nehou, a gaus d'en avertiſſemanteu charitabl e rai dehai, ind e ſohtas er bobl d'er maſſacrein à dauleu meiu. Mæs avertiſſét oai bet é cource, hac ean hum ſauvas d'er Guær a Liſtr. A-ze é remerquas un dé un dén percus a viſcoah, doh er cheleuèt guet quemènd a attantion hac a gon-

ſiance, ma crias dehou a voéh ihuel : Sàuet ha hum zalhet ſonn ar hou treid. Quentéh en dén-ze, péhani biſcoah n'en doai quêrhét, e sàuas hac e hum laquas de bromén é creis en aſſamblé. Er bobl ſouéhét ag er Miracl-ze e vènnas offrein Sacrificeu de S. Paul ha de S. Barnabé, e guemérènt eit Douéèt diſquênnét ag en Nean. Mæs en eu Apoſtol e rougas ou dillad, eid diſcoein er haz ou doai doh un deſſein quer ſnperſtitius, hac e repreſantas humblemant d'er bobl é hoènt ehue tud èl-d'ai, ha ne glaſquènt quin meit ou difari ag ou idolatri, eit ou déſquein d'adorein un Doué hemb quin, péhani en dès groeit en Nean hac en doar. Er Juivèt arrihuét ér monand-ce é Liſtr, e gavas arrè en tu de revoltein inemp de S. Paul, ur bobl péhani e oai preſt un tamiq quênt d'en adorein èl un Doué. Ind er ſtleigeas ér mæz ag er Guær, hac e vloças quemènd é gorv a dauleu mein, ma chongènt é hoai marhue. Nezè é hoai bet gùélét a betra é ma capabl un inean abrazét guet er garanté : Rac S. Paul, deuſto ma hoai hachét é gorv, e sàuas burlud quentéh eid monèt arrè de berdêg ha de ziſclæriein d'er Fidelèt hoah guèl dré é oaid eit dré é gonzeu, é ma requis tremén dré baud a ſouffranceu, eid antréein é Ranteleah en Nean. Admiraplæd ur charité, é-mé S. Gregoer : en hachein e rér guet mein, ha neoah ean e berdêg attàu. Eèllein e rér diſpèn é gorv ; mæs en tan intampius péhani e loſq é galon, ne febai quêt bout mouguét : rac un inean mæſtroniét guet fé ha caranté Jeſus-Chrouiſt, ne ra cas er bet ag en doujance nac ag er bloæz ag er marhue.

FIGUR LXXII.

S. Paul é riscl a vout bèét. Act. en Apostolèt.

(Er blai 64 pé 60, revè er fæçon ordinær de gontein.)

RAï hir vehai héliein S. Paul én é voyageu; hac erhoalh vou remerquein é quêrhai olbuiſſance en Eutru-Doué partout guet-ou, pé eit en tènnein a zangér, pé eit convertiſſein en Idolatrèt, pé eit gobér Miracleu. Ean e reſuſcitas é Troad un dén youanq, péhani e oai couéhét couſquét-caër ag un drivèt eſtage, ha marhuét ar en tache. Anfin goudé m'en doai viſitét er Fidelèt é peb canton, ean e zas de Jeruſalem ardro er Pantecouſt, penaus-henac ma houiai ſur é hoai er Juivèt é ſpial pegource e vezai arrihuét. En éffæd, eit cavouét æſſoh ou zaul ar nehou, ind e revoltas arrè er bobl, ha ſur oai en Apoſtol a vout maſſacrét, quenevè ma tas un Tribun d'en tènnein a dré ou deourn. Deuſto ma hoai blocét é gorv guet en tauleu, ean e oulènnas guet en Tribun liberté de gonz doh er bobl; ha chelcuét oai bet que ne zas dehou larèt é hoai galhuét guet Doué eit perdêg er Fé d'er bayannèt. Rac nezè er Juivèt'e hum laquas de grial èl tud counarèt, é hoai rét el laquad d'er marhue. Quentéh en Tribun e ras er garrottein hac en tourmantein guet gùial. Mæs S. Paul e oulènnas a-oudé pegource é hoai permettét goal drætein èl-ce ur Bourhis Romæn. Quemènt-ce e laquas un tamiq perderi é pèn en Tribun, péhani en trenoz

e aſſamblas er Velean, eit goud juſt petra e gavènt de demall d'é briſonnér, ha petra e zeliai gobér a nehou. En Apoſtol e hum juſtifias én aſſamblé: mæs el liberté admirabl guet péhani é conzai, e gouſtas dehou ur façad a bèrh er Belêg bras Anani. S. Paul e reſcondas dehou é vai bet trætét guet Doué ér mod m'en doai groeit dehou, hac e gavas en tu de revinnein en deſſeinneu cruel e formait inemp dehou, en ul larèt n'ou doai de demall dehou meit ma credai Reſurrexion er-ré varhue. Rac ſehuel e ras diarbèn er honzeu-ze, diſſancion itré er-ré e oai aſſamblét eit er jugein. D'un nebediq goudé, deu-uguênt Juiv ag er-ré greduſſan de zihuèn ou Lezèn, e ras rô n'ou devai daibrét nac ivét, beèd que n'ou devezai lahét S. Paul; mæs é ni e zizolas dehou ou hemplod, ha quentéh ean e gaſſas er guevèl-ze d'en Tribun, péhani e ras dehou ſoudardét eit er hondui de Ceſaré, hac el laquad itré deourn Felix. S. Paul e hum juſtifias arrè dirac Felix, péhani, deuſto ma hanàuas é hoai divlam, el laquas neoah ér priſon, én ingorto a atrap doh-t'ou un nebediq-argant, eit en doud é liberté. É pèn deu vlai, Felix e lauſquas é garg guet Portius Feſtus, péhani e oai bet ehue quênt peèl néhancét guet er Juivèr de gaſs S. Paul de Jeruſalem, eit bout jugét: mæs èl ma houiai é hòai én ou chonge el lahein ar en hènd, ean e reſcondas dehai ne oai quêt requis er haſs de Jeruſalem, a pe eèllait er jugein é Ceſaré. Un dé, er Roué Agrippa e zas guet Berenice, é briéd, de viſitein er Goarnour Portius Feſtus, péhani e vêlas quemènd en Apoſtol én ou freſance, ma hoantezant er hleuèt. S. Paul e hum juſtifias dirac-

t'ai guet ul loquance quen admirabl, ma hoènt bet forcét d'avouéein é hoai divlam é peh mod, hac é vezai bet moyand d'el laquad é liberté, quenevè m'en doai goulènnét bout caſſét de Rom de vout jugét. Reit oai bet renta é carg d'ur Habitæn hanhuét Jule, péhani en ambarquas eit monèt de Rom, ha goudé m'ou doai peèl avæguét guet ahuél contrel, ind e arrihuas én Inis a Crete. Nezè S. Paul ou avertiſſas é hènt d'ou doud un taul fal amzér : mæs hanni n'er hredas. Arrihue e ras neoah imbèrr er péh en doai annoncét, hac ean ou honſolas é cleis en dangér, en ul larèt dehai é vezènt hum ſauvét ol. Hanàuét oai bet nezè er urionné a revelation S. Paul : rac ou leſtr e zigueoras idand'ai, èl m'en doai larét ; mæs ind e hum ſauvas ol én un Inis hanhuét Malthe, ha receuét mad oènt bet guet en habitandèt, péré e alumas tan dehai eit ſéhein ou dillad. Arrihue e ras nezè guet S. Paul un accidand, péhani e ras d'en dud-ce jugein é hoai ur fal zén, a pe gouéhai droug guet-ou ar en doar quer clous èl ar er mor. Rac, èl ma chairrai ur vrehad ſarmand eit laquad én tan, un aire en dantas én é zourn, hac e chomas é ſcourr doh-t'ou. Ingorto-mad oènt é vezai ſouéhuét ha marhuét ar en tache ; mæs S. Paul, hemb gobér caz, e hochellas é zourn, hac en aire e gouéhas én tan, hemb ne oai ſébland a zroug er bet. Nezè ind e changeas a ſantimant, hac er heméras eid un Doué. Ean e uellas de dad er Goarnour ag en Inis, ha de baud-aral a dud clan. É pèn tri mis, ean e bartias ag en Inis-ce, hac e arrihuas anſin é Rom. Quentéh ean e aſſamblas er pènneu bras ag er Juivèt, eit diſclærieín dehai pèh ræſon en doai bet de

oulèn bout jugét é Tribunal Ceſar, hac eid aſſai ou doug de gredein é Jeſus-Chrouiſt : mæs peèl oai er chonge-ce doh ou ſperet. Ean e chomas é Rom deu vlai, én un ti en doai gopreit, hac e berdêguai er Fé d'er-ré e garai monèt d'er cheleuèt. A-ze é hachihue *Acteu* en Apoſtolèt, hac er péh e ouiamb pèn a S. Paul, e zou tènnét ag en Hiſtoërieu ag en amzér-hont. Goud e ramb é hoai nezè é ſcrubuas en darn-muyan ag é Lihéreu, hac é fortias libr a Rom é pèn en eu vlai, eit monèt de viſitein er Fidelèt. Én drebad-ce, en Ampereur Neron e laquas en tan é Rom, eit cavouét en tu d'acuſein er Grechénion, ha S. Paul, péhani e oai retournét d'inou de zeu vlai goudé ma hoai ſortiét, e oai bet ehue laqueit ér priſon, ha lauſquét libr arrè goudé. Er blai-ce, S. Pierr ha S. Paul e brofætiſas é vai bet quênt peèl ravagét er vro a Judé. Anſin Doué ou avertiſſas de hum brepareiñ d'er marhue, ha martiriſét oènt bet ou deu é Rom, en nàuvèt dé ar-n'uguênt a vis Mæhuén, er buarvèt blai ha tregont goudé Aſçanſion Jeſus-Chrouiſt. S. Pierr e oai bet crucifiét é bèn d'er guêas, ha S. Paul e oai bet dibènnét. Hanni ag en Tadeu ſantel n'en dès, haval vehai, douguét quemènd a iſtim d'en Apoſtol S. Paul, èl S. Chriſoſtom. É vuhé en dès groeit é admiration, é labourieu e zou bet é conſolation én é ſouffranceu ; hac ean e larai-d'é bobl é vezai bet gùel guet-ou bout ſammét a rangèneu guet S. Paul, eit boud ér gloër ag en Nean guet en Ælèt.

FIGUR LXXIII.

Apocalyps S. Yehàn. Apocalyps.

PEnaus-benac m'en dè diæz bras comprenein er revelationeu en dès reit Doué de S. Yehàn én é Apocalyps, rac m'en dind ol miſterius, eèllein e rant neoah, revè en Tadeu ſantel, bout profitabl d'en-n'emb ou honſidérou guet un doujance ſantel hac hemb curioſité. Honnèn-è er guetan viſion en doai bet S. Yehàn én Inis a Pathmos, é péhani é hoai bet exilét a bèrh en Ampereur Domitian, ardro ur blai ha tri-uguênt goudé Aſçanſion Jeſus-Chrouiſt. Un dé Sul en Apoſtol e hum gavas én un taul raviſſét a ſperet hac e gleuas ardran é gain ur voéh ſpis èl un trompèt, péhani e gommandai dehou ſcrihuein er péh e uélai. Ean e ziſtroas de ſeèllèt hac e remerquas ſeih antulær-eur, hac én ou hreis unan haval doh mab en dén, guet ur ſaï hir, hac ur grouis-eur ar é dro. E vleàu e oai gùèn èl èrh; hac é zeulagad linguêrnus èl tan; é dreid e luihai èl er purran arêm, hac é voéh e oai èl trous un deur blaouahus. Én é zourn diheu é hoai ſeih ſtirèn; ag é vêq é ſortiai ur glèan luêm ag en eu-du, hac é face e ſplannai èl en heaul de greiſté. S. Yehàn quentéh èl m'en doai er remerquét, e gouéhas hantér varhue itaï é dreid. Mæs ean er sàuas en ur ziſclæriein dehou penaus er ſeih ſtirèn e oai én é zourn diheu, e oai er ſeih Æl, de larèt-è, en Eſcobèt ag er ſeih Ilis. Nezè ean e gommandas dehou ſcrihue er péh en doai gùélét, ha larèt de bep-unan ag en Eſcobèt-ce é

particuliér er péh e yai de gleuèt. Scribuet d'en hani a Ephes é hanàuan é œvreu hac en er mêlan a gaus d'é vertu ha d'é gourage é reſiſtein doh er fal-dud, hac a gaus d'é batiantæd én trebilleu; mæs en er blaman rac mei yeinnét un tamiq é garanté: rac-ce chongeèt a-beban é ma couéhét ha groeèt pénigèn. Laret d'en hani a Smirn hum gonſolein, rac m'en dè pihuiq én é beuranté, ha divlam é creis er fal ziſcourieu e vrudér é gueu ar é gouſt: mæs preſt-è en diaul d'en attaquein a nehué; rac-ce hum brepareèt d'er brizél, ha beèt fidel beèd er marhue. Laret d'en hani a Pergam en er mêlan a gaus d'é fidelité: mæs ne gavan quêt é ra ur brizél nærhus erhoalh d'er-ré e glaſq er fariein: groeèt enta pénigèn ha quemèreèt ur hourage nehué. Laret d'en hani a Thiatir é hanàuan é charité é quevir er beurerion, é gourage én trebilleu hac é gréſquance nehué é devotion; mæs en er blaman rac m'en dè lache aſsès eid laufquein ur faus Profætès de lorbein er Fidelèt. Laret d'en hani a Sard é ma marhue dirac Doué, eit boud ean bihue dirac en dud, hac é ma diffourniſs é œvreu. Groeèt pénigèn ha chongeèt ér péh en dès receuét ha cleuét: a vihannoh mé zei d'er havouét èl ul lair, eit er ſomprenein. Laret d'en hani a Philadelphi en er haran a gaus d'é fidelité ha d'é batiantæd ér fouffranceu deuſto n'en dès quêt hoah paud a nærh. Anſin laret d'en hani a Laodicé n'eèllan quêt andur é galon mingl, hac é vehai gùel gueneign ma vehai yein: mæs rac n'en dè na tuèm na yein, é han d'er ſcopein a mem bêg: ean e grèd boud pihuiq, ha ne chonge quêt é ma miſerabl, peur, dal ha nnah: prenèt enta eur purifiét dré en tan, eit ma vou pihuiq, ha

dillad gùèn èl en èrh, eit cuhein é nuahegueah. En Tadeu Santel en dès creinét quel liès gùéh m'ou dès conſidérét er Jugemanteu-ze e ra Jeſus-Chrouiſt én Nean, ag er-ré er chervige ar en doar. Ean e ziſclæri, é-mé S. Gregoër, en ol vad e ra peb-unan ag en Éſcobèt-hont; ha neoah ean e lar ne bardonnou quêt dehai en droug ou dès groeit, ma ne rant ur gùir bénigèn. Ean e ziſco de beb-hani peguemènd é ma avancét é vertu, ha peguemend é ma ravalét ag é guetan caranté. E zeulagad e remerq ſplann é-méſq vertuyeu caër, ur ſi diſtèr, péhani neoah ou houchi ol, haval vehai. Un omiſſion, ur manq a gourage én un occaſion, en offance hac el laq de venace tud vertuus a hènd-aral, é changeou a léh d'ou antulér, hac é rei ou houron de ré gùel eit-ai. Anfin Jeſus e ra a-ze d'antand peguemènd é rinq en dud juſtan hum humiliein: rac pe zizolehai dehai en donn ag ou halon, ind e gavehai én bi defauteu péré ou laquehai de ziſpriſein tout er péh e ſeblantt bout iſtimabl én ou buhé, ha de guemér ur haz ſantel doh-t'ai ou hunan. Jeſus e ziſco ehue peguemènd é telhér bout ſourcius d'avance bamdé é devotion, a pe lar é ma gùel guét-ou ur galon yein, eid unan ne vè na tuèm na yein.

Figur LXXIV.

En Nean digueor. Apocalyps.

GOudé m'en doai Jeſus-Chrouiſt revelét de S. Yehàn er péh e baſſai ſegrettan én Ilis ag en doar, ean e zizolas dehou er péh e baſs dalh-mad én hani ag en Nean. Raviſſét oai

FIGUR LXXV.

Er ſeih ſièll ag el Livr. Apocalyps.

QUenténh èl m'en doai en Oén digueorét er hetan ſièll ag el Livr, S. Yehàn e remerquas ur marh gùèn, hac un arbalaſtr é dourn en hani e oai ar é gain. Reit oai bet dehou ur gouron, hac ean e avançaſ victorius eit continuein é victoër. D'en eil ſièll digueorét é pariſſas ur marh rous, péhani e repreſentai er brizél, hac en hani e oai ar é gain e receuas er bouvoer de forbannein er peah diar én doar, ha de laquad en dud de hum lahein : reit oai bet dehou eit quemèntce ur glèan énorm. D'en drivèt ſièll digueorét é ſortias ur marh du, péhani e repreſentai er guêrteri : en hani e hoai ar é gain é zalhai én é zourn ur balanceu ; ha quenténh S. Yehàn e gleuas ur voéh é tonnèt a-zoh er puar lon, péhani e brononças er honzeu-men : En hantér truellad æd e talou un dragm, hac en druellad ha hantér a hey e talou un dragm : mæs ne ret quêt droug d'er gùin na d'en ivl. D'er buarvèt ſièll digueorét é pariſſas ur marh milén, péhani e repreſentai er merhuènt hac er vocèn. En hani e oai ar é gain, e hanhuét er marhue, hac en Ihuern en héliai. Reit oai bet dehou bèrh ar er buarvèt lod ag en doar, de ziſtrugein en dud dré er brizél, dré er guêrteri, dré er hlinhuedeu ha dré el lonnèt goué. D'er bempèt ſièll digueorét, S. Yehàn e remerquas idan en Autær meanneu er ré e oai bet lahét a balamor de Lezèn Doué, hac ean ou hleuas é houlèn

lèn vanjance ag ou goaid. Reit oai bet de bepunan a nehai ur fai uèn, ha larét oai bet dehai gortoz un tamiq é repos, beèd quene vezai acompliſſét en nombr ag ou berdér, péré e zelhai andur er marhue quer clous èl-d'ai. D'en huéhvèt fièll digueorét é hoai bet gùélét peguemènd é vou bras ſcontt ha lorh er Grechénion én dé a golèr en Oén : rac en doar e greinas, en heaul e zas de vout du èl ur pod, hac el loër ru èl goaid, er ſtirèt e gouéhas ar en doar hac en Nean e griſſas èl ul Livr e rollér, er mannéieu hac en inizi e changeas a léh, er Rouanné, en dud a vrizél, erré puiſſant ha pihuiq ag er béd e guhas é grohieu, en ur grial d'er mannéieu ha d'ei rehér : Couéhet ar-n'amb ha goleit-ni doh preſance en hani-zou azéét ar en tronn, ha doh colèr en Oén. Diæz-vehai, revè en Tadeu Santel, repreſantein èl ma faut pèh quen excellant-é el Livr divin é péhani é ma comprenét er viſioneu miſterius-ce. Rac a pe zizol demb er goulieu terribl e zigargou Doué ar en dud, ha ma repreſant er ſcontt hac el lorh ou devou é pariſſein dirac-t'ou én dé ag é vanjance, ean e implé limageu quer bihue ha quen nærhus, ma ſantt er galon paud mui eit ne gomprèn en iſprit, ha penaus-benac ne gav en iſprit meit tihoéldæd ér gurionnéeu-ze, er galon ou reſpètt neoah ; hi e brofitt ag er péhiq a ſclærdér e gav tro-ha-tro dehai, hac e ador er péh-zou cuhét doh-t'hi. Rac-ce é larai S. Denis a Alexandri, mé zou ſur, é-m'ean, é ma quen admirabl en Apocalyps, èl m'en dè bihan hanàuét... Ne hum vèllan quêt a jugein er gurionnéeu-ze, nac a hou muſulein guet er péhiq e mès a iſprit : rac er Fé e zéſq deign é

mant raï ihuel, eit ma heëllehai me ræſon arrihue guet-ai ; mæs m'ou iſtim neoah billeih, penausbenac ne fehèn quêt ou homprenein, ha sèl bihannoben ou bomprenan, sèlmui en ou reſpèttan.

FIGUR LXXVI.

Seih Æl guet seih trompètt. Apocal.

APe zas d'en Oén digueor er ſeihvèt ſièll, é hoait bet ardro un hantér-ær hemb cleuèt griq én Nean, ha reit oai bet peba drompètt de ſeih Æl e oai é preſance Doué. Nezè un Æl-aral e hum breſantas dirac en Autær, guet un ançanſoër-eur, ha reit oai bet dehou hilleih a ançans, eit m'en devezai offrét pedènneu er Sænt ar en Autær-eur e oai dirac en tronn, hac er moguêt ag en ançans a bedènneu er Sænt ç sàuai dirac Doué a zourn en Æl. Anfin, ean e guemèras en ançanſoër, hac e laquas én-ou tan diar en Autær : arlèrh ean en taulas ar en doar, ha quentéh é commanças er gurun de darhein, hac en doar de greinein. Nezè er ſeih Æl-hont e hum breparas de ſonnein guet ou zrompètteu, en eil arlèrh éguilé. A boén en en doai ſonnét er hetan, ma couéhas ar en doar greſill ha tan caigét guet goaid, ha loſquét oai bet en derderàn ag en doar, ag er gùé, hac ol er guiaud glaz. Quentéh en eil Æl e ſonnas guet é drompètt, hac é couéhas ér mor èl ur manné a dan : en derderàn ag er mor e oai bet changét é goaid ; en derderàn ag er péſquèt e varhuas, ha collét oai bet en derderàn ag el leſtri. Arlèrh, en drivèt Æl e ſonnas guet é drompètt,

ha couéh e ras ag en Nean ur biquolèn ſtirèn ardant èl un torche, ar en derderàn ag er riviéreu ha fetannieu. Er ſtirèn-ze, banhuét Abſinth, e daulas hé velim ar en derderàn ag en deur, ha merhuel e ras un tarh bras a dud, eit ou doud ivét ag en deur-hont, péhani e oai deit de vout paird hùerhuoh eit chugon diar lezeuèn-er-vam. Er buarvèd-Æl e ſonnas ehue guet é drompètt, ha quentéh é couéhas un tihoéldæd éſtrange ar en derderàn ag en heaul, ag el loer hac ag er ſtirèt; en dé hac en noz e gollas ehue en derderàn ag ou ſplandér. Er memb momand, S. Yehàn e remerquas un aigl é neigeal dré en Nean, hac é larèt: Malheur, malheur, malheur d'en dud-zou ar en doar, a gaus de ſon en trompètteu guet péré e telt ſonnein en tri Æl-aral. Er goulieu viſibl-ze guet péré é ſco en Eutru-Doué en dud, e zou ur merche ſplann n'abuſehér quêt attàu ag en hir patiantæt guet péhani en ou gorto d'obér pénigèn; hac é ra ur certæn muſul d'é vadeleah. Rac ur uéh ma vè ſcuéhét doh ou andur, quemènt-tra-zou e chervige dehou eit hum vangein. En Ælèt memb, péré-zou quen douguét d'ober vad d'er-ré juſt, ha péré e hum rejouiſs a pe hum gonvertiſs ur péhour, e hum sàu ag er-ré guetan inemp d'en dud obſtinét ér péhet, hac e oulèn vanjance ag en outrageu e rér de Zoué. Ind e ſon guet en trompètt, eit daſtum, én ur certæn fæçon, en drougueu, péré e sèntt perpet doh ou boéh ol-buiſſant, rac ma conzant é Hanhue Doué, péhani e hum chervige a nehai, eit diſclæriein é volanté. Diæz-bras vehai éxpliquein juſt er Figurieu ſantel-ze: mæs ni e ouair é rinquant laquad én hur halon ur haz nærhus doh er péhet, mar

conſidéramb a-doſt pèh quer ruſt é ma puniſſét guet Doué ér béd-men hac ér béd-hont. Goud e ramb opèn é teliant hun doug de ziſpriſein er madeu tamporel, péré e ziſtreah èl moguêt, ha de zougein en drougeu de zonnèt, péré e vou dalliabl hac éternel. Pihue-benac ou fouïſou èl ma faut, e ſantou é galon malét ag un tu guet doujance a juſtice Doué, mæs ſoulagét ag en tu-aral guet ur ferm confiance én é vadeleah, ha e larou dehou guet David : Pihue e hanàu er buiſſance a hou colèr, ha pihue en douge quemènd èl ma véritt bout dougét ?

FIGUR LXXVII.

Carhuêt-lann. Apocalyps.

APe zas d'er bempèt Æl ſonnein guet é drompètt, S. Yehàn e uélas ur ſtirèn couéhét ag en Nean ar en doar, de béhani é oai bet reit alhué er punce ag en abim ; hac a p'hi doai ean digueorét, é sàuas a nebou ur voguêdèn quer blaouahus, ma hoai bet goleit en heaul ha tihoélleit en amzér. Sorti e ras ag er voguêdèn-ze carhuèt-lann, de béré é hoai bet reit ur bouvoër haval doh hani en huill-gruguêt ag en doar. Dihuènnét oai bet doh-t'ai gobér droug d'el lezeu, d'en treu glaz, ha memb d'er gùé, nameit d'en dud péré n'ou doai quêt merche Doué ar ou zàl: non-pas m'ou doai er bouvoër d'ou lahein, mæs hemh quin d'ou zourmantein durand pemb mis. En droug e rènt e oai haval doh dantadur en huil-gruguêt. Nezè, é-mé er Scritur, en dud e glaſquou er marhue, ha n'er haveint

quêt : ind e oulènnou er marhue, hac er marhue e beèllei doh-t'ai. Er monſtreu-hont é quis carhuèt-lann, e oai èl roncèt preparét d'er hombat. Boud e oai ar ou fèn èl couronneu-eur ; ou face en doai er min guet ré tud ; ou bleàu e oai èl ré mèrhèt, hac ou dènd èl ré lion. Culaſſét oènt èl guet houarn, hac ou divaſquêl e rai ur brud haval doh trous chariodeu hac un armé roncèt é halopal. Ou loſt e oai èl hani en huil-gruguêt, hac ér blein a nehou é hoai ur flêm. Er Roué e gommandai dehai, e oai un Æl ag en abim, hanhuét en diſtrugér. Arlèrh er malheur-ze, en huéhvèt Æl e ſonnas guet é drompètt, ha quentéh S. Yehàn e gleuas ur voéh ſortiét ag er puar horn ag en Autær-eur, é larèt d'en Æl-ze : Diarlet er puar Æl e zou garrottét ar er riviér bras Euphrate. Ean e ziamarras enta er puar Æl-hont, péré e oai preſt a bèn en ær, en dé, er mis hac er blai ma teliènt lahein en derderàn ag en dud ; hac en nombr ag é armé ar varh e oai a zeu gant million. S. Yehàn én é viſion e uélas ehue er roncèt ; hac er-ré e oai ar ou hain en doai culaſſeu èl a dan hac a choufr : pènneu er roncèt e oai èl ré lionnèt, hac ag ou bêg é ſortiai tan, moguêt ha choufr, péré e ziſtrugeas en derderàn ag en dud. Puiſſance er roncèt-hont e oai én ou bêg hac én ou loſt : rac ou loſteu, opèn ma hoènt haval doh ré ſerpandèt, en doai hoah pènneu guet péré é vleſsènt. En dud péré e oai chomét ar en doar arlèrh er goulieu-ze, e gontinuas èl quênt d'adorein en diaulèt hac en Idolèt, hemb chongeal a obér pénigèn ag ou fal vuhé. Er bempèt hac en huéhvèt goulh-ze e verche, revè S. Gregoër, en dud e ra brizél d'er Sænt. Lod

a nebai e zou haval doh carhuèt-lann, péré e biq guet ou loſt. Er-ré-ze, é-m'ean, e gorrompl ou berdér guet un troh mêlodiage, ha durand ma tiſcoant dehai ur min amiabl, ind ou lah guet ou loſt; de larèt-è, é tiſcoant boud amiét dehai én ou freſance, mæs ardran ou hain ne glaſquant meit ou hoil. Lod-aral repreſantét dré er roncèt-hont péré e rai droug guet ou bêg ha guet ou loſt, e hum chervige ag ou zead eit corromplein er urionné hac en Doctrin e anſaign en Ilis; ha durand ma rant droug guet ou bêg, ind e aſſai ehue gobér guet ou loſt, dré ur certæn otorité e guemérant de gontraignein burhud er-ré-ral de sèntein doh-t'ai; ha mar n'eèllant a nehai ou hunan donnèt de bèn a zihèntein en ineanneu mat, ind e glaſq hac e gav ré quer fal èl-d'ai, eit ou ſecour d'obér brizél de Vambreu miſterius Jeſus-Chrouiſt.

FIGUR LXXVIII.

Vision S. Yehàn. Apocalyps.

SAnt Yehàn e remerquas un Æl-aral nærhus ha puiſſant, é tiſquên ag en Nean én ur goguſsèn, hac er oarèm-glàu drès é bèn. É face e oai èl en heaul, hac é dreid èl pilèreu a dan. Én é zourn é hoai ul Livriq digueor; hac ean e laquas é droed diheu ar er mor, hac é hani clei ar en doar. Quentéh ean e gommanças de grial, èl ul lion é hudal, ha d'un tamiq goudé, ſeih gurun e gommanças de darhein. Preſt oai S. Yehàn de ſcrihue er péh e larènt, a pe gleuas ur voéh é larèt dehou: Laqueit ur ſiell

ar er honzeu e hoès cleuét guet er ſeih gurun, ha n'ou ſcrihuet quêt. Nezè en Æl en doai gùélét guet un troed dehou ar er mor, hac en aral ar en doar, e sàuas é zourn trema en Nean, hac e douyas dré en hani e vihue a viſcoah de virhuiquin, hac en dès groeit en Nean, en doar, er mor, ha quemènt-tra-zou én-ai, penaus ne vezai bet mui a amzér; mæs quentéh èl m'en devai ſonnét er ſeihvèt Æl guet é drompètt, é vezai hum acomplisſét Miſtèr en Eutru-Doué, ér mod m'en dès larét dré guêneu er Brofætèt fidel. Er memb boéh e hum adreſſas nezè doh S. Yehàn, hac e laras dehou: Quêret de guemér el Livriq-ce guet en Æl e uélét én é sàu ar er mor hac ar en doar. S. Yehàn e yas de gavouét en Æl, en ul larèt dehou: Reit deign el Livriq-ce. Dalhet, e reſcondas en Æl, ha daibret ean: étré vou én hou pêg, hui er havou douce èl mél; mæs hui er havou huerhue, a pe hou pou ean lonquét. Goudé m'en doai S. Yehàn daibrét el Livriq-ce, ha m'en doai ean ſantét douce ha huerhue, ér mod ma hoai bet larét dehou, en Æl e gontinuas de hum adreſſein doh-t'ou ér fæçon-men: Réd-è ma profætiſehait hoah dirac er bobleu hac en dud a bep-bro, ha dirac paud a Rouanné. El Livr-hont, revè S. Gregoër, n'en dè quin meid er Scritur ſantel, péhani-zou é gurionné magadur hun meanneu. Ne ouhèmb quêt en déſquein a hanamb hun hunan: réd-è ma tei Doué d'er rein demb, èl de S. Yehàn ha d'er Profæt Ezechiel gùéharal. Lonquein e ramb el Livr-ze, a pe blige guet Doué diſolein demb er Miſterieu; hac hur bêg ne gav meit douſtér én hanàuedigueah e ra demb a nehai. Mæs el Livr-ze e za de vout huerhue liès, goudé ma

vè lonquét ; de larèt-è, mar domb goann ha taulét guet er béd, ne gavamb meit diouſtemant guet er Gurionnéeu ſacrét, péré e ra ol joé ha plijadur en dud juſt. S. Gregoër e remerq hoah, diarbèn er Figur-ze, é ma douce ha bourrabl cleuèt conzeu Doué ; mæs huerhue ha diæz-è de vab-dén plæguein é galon d'ou fratiquein. N'en dès neoah meit-ai e eèll diſolein demb hun defauteu ; rac, sèl mui ma hanàuamb Doué, sèl mui é ra demb hum hanàuein hun hunan, ha huannadein ag en droug e oai én-amb, hemb n'er gùélèmb, eit ma tehèmb liès de larèt dehou guet er Profæt David : O Doué ! ol men dezirieu e hum zoug trema-oh, hac en hirvoud a me halon n'en dè quèt cuhét dohoh.

FIGUR LXXIX.

Marhue en eu Brofæt. Apocalyps.

GOudé m'en doai S. Yehàn lonquét el Livriq-bont, é hoai bet reit dehou ur gann, eit muſulein Tampl Doué, en Autær, ha memb er-ré e adorai inou : mæs dihuènnét oai bet doh-t'ou muſulein er Porche, rac ma hoai abandonét d'er bayannèt, péré e vahou er Guær ſantel idan ou zreid. Mæs, é-mé Doué, m'hé rei d'em deu deſt fidel, péré e brofætiſou durand mil deu gant tri-uguènt dé. En eu Brofæt-ze e zou en ihue uèn-Olivèt, hac en eu hantulér expoſét dirac Doué ar en doar. Mar da d'unan-benac ou offancein, ſorti e rei ag ou bèg un tan péhani e zevorou ou enemisèt. Receuet ou dès er bouvoër de chaireein

en Nean, eit ne gouéhou lomm glàu ar en doar abad en amzér ma profætiſeint; ha receuét ou dès hoah er bouvoër de changein en deur é goaid, ha d'affligein en doar guet peb ſort goulieu, quel liès èl ma pligeou guet-ai. A pe vou achihue ou miſſion, el lon péhani e sàu ag en abim, e rei brizél dehai, hac ou lahou. Ou horveu e chomou a-blad ér ruieu ag er Guær vras, hanhuét ſpirituellemant Sodom hac Egypt, é péhani é ma bet grucifiét Doué; hac en dud e uélou ou horveu aſtènnét ar en doar durand tri dè ha hantér, ha ne lauſqueint quêt d'ou intèrrein. Ind e hum rejouiſſou doh ou gùélèt ér ſtad-ce; ind e rei chérvad, hac e gaſſou donæzoneu en eil d'éguilé, rac m'en devou en eu Broſæt-ze tourmantét bras er-ré e rai ou damurance ar en doar. S. Yehàn e gonzai langage er Broſætèt, ha goudé m'en dès dévizét er hommancemand ag en Hiſtoër-ze èl un dra de zonnèt, ean hé hontinu, èl pe vehai deja tremenét. Ne vehèmb quêt ſouéhét a guemènt-ce, mar conſidéramb penaus en treu de zonnèt e zou deja preſant ha memb tremenét dirac Doué. È pèn en tri dé ha hantér, é-mé S. Yehàn, er ſperet a vuhé e sàuas en eu Broſæt; hac a guemènd ou gùélas, e gommançaſ de greinein guet ſcontt ha lorh. Ind e gleuas nezè ur voéh a-ziar-h'lué é larèt dehai: Montet amen; ha quenteh en eu Broſæt e sàuas d'en Nean én ur goguſsèn, é preſance ou enemisèt. Er memb momand, en doar e greinas, en dêcvèt lod ag er Guær e gouéhas, ſeih mil a dud e oai bet lahét, hac er-ré-ral ſcontét e rantas gloër de Zoué en Nean. Nezè er ſeihvèt Æl e ſonnas guet é drompètt, hac a-bèn é hoai bet cleuét ſpis

un afin a voéhieu é larèt én Nean : Deit-è ol er Ranteleaheu ag er béd de vout Ranteiéah Jeſus-Chrouiſt : er bobleu en dès hum sàuét guet counar ; mæs deit-è en amzér de zifmantein er béherion, ha de recompancein er Sænt. En Ilis, revè S. Auguſtin, e achihuou èl m'en dè commancét. D'andur bi dès bet a gommance, ha mui hi devou hoah én achémant : rac ne vou quêt hemb quin en eu Brofæt a béré é conz en Apocalyps, mæs un afin a Fidelèt e andurou nezè er martir guet ur gourage hemb par. Rac-ce é lar er memb S. Auguſtin, petra omb-ni é comparage doh en dud admirablhont, péré e gombattou nezè doh en diaul én arrage ? Ni hun nès quemènd a boén é reſiſtein doh-t'ou bermen m'en dè hoah garrottét : mæs er-ré-hont er fealhou hac er mouéſtrou idan ou zreid, ér moinand ma vou libr ha mæſtr de zifplæguein inemp dehai ol é bouvoër malicius. Jeſus-Chrouiſt neoah ne zélauſquou quêt er Fidelèt nezè mui eit bermen, ha ne rei d'er goal-ſperet pouvoër d'ou attaquein, meit quemènd èl e fautou, eid aproein vertu é ſerviterion.

FIGUR LXXX.

Lon ag en Apocalyps. Apocalyps.

SAnt Yehàn e remerquas é ſehuel ag er mor ul lon péhani en doai ſeih pèn ar béré é hoai ſerihuét hanhueu a vlasfæm, ha dêc corn, ar béré é hoai dêc couronn. El lon-ze e oai haval doh ul leonpard : é dreid e oai èl ré un ours, hac é vêg èl hani ul lion. En dragon e ras dehou ol é bouvoër. S. Yehàn e remer-

quas unan ag é ſeih pèn bleſſét de varhue : mæs gùelleit oai bet imbèrr, hac ol en doar ſouéhét ag er marveill-ze, e hélias el lon. Pihue-zou haval doh el lon, e larènt-int ; ha pihue e eèllou combattein doh-t'ou ? Reit oai bet dehou ur bêg, péhani e hum hlorifiai guet inſolance, hac e vlasfæmai Hanhue en Eutru-Doué, é Dabernacl, hac er-ré e ra ou damurance én Nean. Reit oai bet dehou hoah er bouvoër d'obér hrizél d'er Sænt, ha d'ou ſeahein, eit ma vezai bet adorét ar en doar, guet ol er-ré n'en dè quêt ſcrihuét ou hanhue él Livr a vuhé en Oén e zou bet ſacrifiét ag er hommancemand ag er béd. Arlèrh S. Yehàn e uélas é ſehuel ag en doar, ul lon-aral, péhani en doai quern èl ré en Oén, hac e gonzai èl en dragon. Ean e excelſai ol puiſſance er hetan lon én é breſance, hac e ras d'en doar ha d'é dud adorein er hetan lon, péhani e oai bet gùelleit ag é vleſs marhuel. Ean e ras burhudeu caër, bèt-ha degaſs en tan ag en Nean ar en doar, é preſance en dud. Ean ou lorbas guet er moliaheu en doai pouvoër d'obér dirac el lon, en ul larèt d'er-ré e chomai ar en doar, m'ou devezai dreſſét ul limage d'el lon, péhani, eit boud ean bleſſét, e oai neoah bihue. Bet en doai hoah er bouvoër de rein buhé de limage el lon, eit m'en devai conzét, ha de laquad d'er marhue ol er-ré n'ou devai quêt adorét limage el lon. Ean e ras hoah d'en ol dud, bras ha bihan, pihuiq ha peur, ſclav ha libr, receuein caractèr el lon én ou dourn dihеu, pé ar ou zàl, én ur fæçon n'en devezai eèllét hanni prenein na gùerhein, nameid en-n'emb en devezai bet caractèr, pé hanhue el lon, pé en nombr ag e hanhue. Mæs ér

memb momand, S. Yehàn e uélas en Oén ar er Manné-Sion, guet cant puar mil ha deuguênt a dud, péré en doai é hanhue hac hani é Dad ſcrihuét ar ou zàl. Nezè ur voéh e laras ne oai hum gavét gueu er bet én ou bêg, rac ma hoènt pur ba glan dirac tronn en Eutru-Doué. Quentéh ur voéh-aral e laras penaus, a guemènd e adorai limage el lon, hac e receuai é garactèr ar ou zàl, pé én ou dourn, e ivou ag er gùin a arfleu en Eutru-Doué, preparét én é golèr, hac er moguêt a dourmanteu er-ré en devou adorét limage el lon, pé receuét er haractèr ag é banhue, e sàuou de virhuiquin, hemb n'ou devou repos na noz na dé. S. Gregoër en dès conzét hilleih ag el lonnèt miſterius-ce, hac ean en dès cavét en dehuehan hoah terriploh eid er-ré-ral. Haval oai dob en Oén, é-mé S. Yehàn; mæs conz e rai èl en dragon : figur veritabl ag en dud hipocrit ha lorberion ér Grechéneah. Sorti e rant ag en doar, de larèt-è, pligein d'en dud e glaſquant; hac ind e dromp en ineanneu, idan en aparanceu ag en Oén, eit ou laquad de gouéh é laceu er ſerpand, hac ou ampouſonnein. Réd-è goulèn guet Doué ne vehèmb quêt ag en dud-hont a béré é conz S. Paul, ha péré e vou abandonét, dré ur juſt jugemand, idan bili en diaul, rac n'ou dou quêt prezét receuein er urionné, ha m'ou dou hé forbannét, èl pe vezai ou braſſan enemis, é-léh hé harein èl er remèd d'ou ol drougueu, ha gùir buhé ou inean.

FICUR LXXXI.

Dragon ag en Apocalyps. Apocal.

SAnt Yehàn e uélas hoah ur marveill-aral én Nean. Ean e remerquas ſeih Æl é toug ſeih gouli, péré e oai er-ré dehuehan, hac en acompliſſemand a golèr en Eutru-Doué. Nezè ean e gleuas ur voéh é larèt d'er ſeih Æl-ze: Quêret ha ſcuillet ar en doar er ſeih coupèn a golèr Doué. Er hetan Æl e avanças, ha quentéh èl m'en doai ſcuillét é goupènnad ar en doar, en dud péré en doai caractèr el lon, hac e adorai é limage, e oai bet ſcoeit guet ur gouli velimus ha dangérus. En eil Æl e ſcuillas é hani ar er mor, péhani e oai bet abèn changét é goaid, hac ol el lonnèt e varhuas ér mor. En drivèd Æl e ſcuillas hé hani ar er riviéreu ha fetannieu, péré e oai bet ehue changét é goaid. Ér memb momand, un Æl e laras: Juſt-oh, ô Doué! Scuillét ou dès goaid er Sænt, hac hani er Brofætèt, ha bermen hui e ra dehai goard d'ivèt. Ér buarvèt Æl e ſcuillas é goupènnad ar en heaul, ha reit oai bet dehou pouvoér de dourmantein en dud, guet un tan groès. Nezè en dud loſquét guet un tuemzér pouahant, e vlasfæmas Doué, hemb chongeal gohér pénigèn. Er bempèd Æl e ſcuillas é hani ar dronn el lon, ha quentéh é Ranteleah e zas de vout tihoél. Ér hloæz éſtrange e andurai en dud nezè, e rai dehai dantein ou zead. En huéhvèd Æl e ſcuillas é hani ar er riviér bras Euphrate, péhani e ziſéhas quentéh, eit preparein un hènd d'er Rouanné

e zeliai donnèt a-zoh er sàu-heaul. Nezè S. Yehàn e remerquas é ſorti a vêg en dragon, a hani el lon, hac a hani er faus Profæt, tri ſperet lous haval doh reannèt, de larèt-è, ſperedeu diaulèt, péré e rai burhudeu caër, ha péré e yai de gavouét Rouanné en doar, eit ou freparem d'er hombat, a-bèn en dé terribl a golèr en Doué ol-buiſſant, hac eit quemènt-ce, ind ou aſſamblas ol én ul léh. Er ſeihvèd Æl e ſcuillas é goupènnad én air ag en amzér, ha quenteh é ſortias ag en Tampl ur voéh terribl, péhani e laras : *Achihue-è.* Nezè é hoai bet cleuét un trous blaouahus a hurun hac a vrogon : rannét oai bet er Guær vras é tair lod; Kærieu er bobleu e gouéhas; ha donnèt e ras chonge de Zoué a Vabilone, eit rein dehi d'ivèt er haliçad gùin ag en arfleu ag é golèr. Quenteh un Æl e gueméras S. Yehàn, eit diſcoein dehou en infam louviguês guet péhani en en dès Rouanné en doar hum gorromplét, ha péhani, guet er gùin a hé louvigueah, en doai meàuét er-ré e chomai ar en doar. En Æl en douguas d'en desèrh, é pèh léh é huélas ur voès chouquét ar ul lon lihue ſcarlaq, péhani e oai golèit a hanhueu a vlasfæm, ha péhani en doai ſeih pèn ha dêc corn. Ar hé zàl é hoai ſcrihuét ; *Miſtèr : Babilone vras, mam a baillardiah hac en abominationeu.* S. Yehàn e gueméras horreur doh-t'hi, a pe zas dehou hé remerquein meàuès guet goaid er Sænt hac er Vartirèt : mæs en Æl, péhani e ziſcoai dehou ol en treu-ze, e oulènnas guet-ou perac é hoai ean ſouéhét, hac e gommançaș éxpliquein dehou er miſtèr ag er voès infamze, hac ag el lon ar béhani é hoai chouquét. Er voès-hont, revè m'en dès credét en Tadeu

ſantel, e zou limage er béd, péhani e veàu ol en dud guet é faus plijadurieu, péré e dènn ar nehai colèr hac er bouis terribl a Jugemanteu en Eutru-Doué. Er guir *Meſtèr* ſcrihuét ar hé zàl, e verche penaus en dud lorbét guet er béd ne gomprenant quêt bermen er malheurieu e zou preſt de gouéh ar nehai. Poſitét int guet ou goal daicheu : chalmét int dré ou plijadurieu ; mæs er chalm-ze e achihuou guet ou buhé ; ha nezè é hanàueint reih n'ou dou labourét ér bédmen meit de hum goll ; hac en ou dou prenét, pé guet faus madeu, pé guet drougueu veritabl, er holl ag er madeu ag en Nean, hac un éternité a dourmanteu.

FIGUR LXXXII.

Babilone revinnét. Apocalyps.

SAnt Yehàn e uélas un Æl-aral é tiſquên ag en Nean guet ur buiſſance vras, ha goleit oai bet ol en doar guet er ſplandér ag é hloër. En Æl-ze e laras a voéh ihuel : Couéhét-è Babilone, couéhét-è, deit-è de vout damurance en diaulèt ha priſon en ol ſperedeu lous ; rac ma hi dès reit d'ivèt d'en ol pobleu er gùin puſſuniét a hé louvigueah ; rac m'en dès Rouanné en doar hum gorromplét guet-hi, ha m'en dè pihuiqueit er varhadiſion guet hé braguerifſeu hac hé luxe. Arlèrh, S. Yehàn e gleuas ur voéh-aral é larèt : Sortiet a Vabilone, me fobl, guet eun ne veheoh lodêq én hé fehedeu, ha ne veheoh puniſſét guet-hi ; rac sàuét-è hé fehedeu beèd en Nean, ha deit-zou chonge de Zoué a hé zorfæteu. Groeit dehi èl ma hi dès groeit

deoh. Dacoret dehi é doubl ol hé œvreu, ha reit dehi dihue uéh mui d'ivèt, guet er memb coupèn ma hi dès reit deoh. Créſquet hé gloæ hac hé zourmanteu doh ma hi dès hum sàuét én hé orgueil ha hum lorbét guet er plijadurieu; rac ma hi dès larét én hé halon: Azéét-on ar en tronn, él Rouannès; n'en don quêt intanvès, ha n'em bou quêt léh de zoug beguin. Rac-ce er goulieu, er marhue, er beguin hac er guêrteu e gouéhou ar nehi én ur memb de. Mæs Rouanné en doar, péré en dès hum gorromplét guet-hi, ha péré en dès bihuét ér plijadurieu, e ouilou hac e ſcoei ar ou halon, a p'hé güéleint é loſquein. Ind e beèllei doh-t'hi guet eun a hé zourmanteu, hac e larou: Allas! allas! Kær vras, Babilone, Kær quer puiſſant, deid-è t'he gondannation én un taul. Marhadiſion en doar e ouilou ehue, hac e zougou beguin, rac ne gaveint mui hanni de brenein ou marhadoureah précius nac ou bragueriſſeu caër. Er fréh péré e rai t'he ol joé, en dès t'he güitteit: er chérvadeu hac er merbl magnifiq e zou ol collét eid-ous, ha jamæs mui n'ou havei. Ol er varhadiſion péré e oai pihuiquet guet-hi, e hum zalhou peèl doh-t'hi, hac e ouilou diarbèn hé malheurieu. Ol er bilotèt hac er-ré e drafiq ar er mor, hé honſidérou a-ziabeèl; hac é huélèt er moguêt é ſehuel a nehi, ind e griou: Pèh Kær e zou bet biſcoah haval doh er Guær vras-ce? Ind e laquei houé ar ou fèn, hac e ſarou en dar én ou deulagad: Allas! penaus é ma bet revinnét er Guær vras-ce én ur momand! Nezè un Æl nærhus e sàuas d'er-h'lué ur mein bras èl unan melin, hac en taulas ér mor, en ul larèt: Chetu guet pèh hærr é vou taulét er Guær vras-ce d'er guéas, hac ar-

lèrh ne vou mui cavét rontt a nehi. Ne vou mui cleuét én hi mêlodi en inſtrumanteu muſiq: ne vou mui cavét én-hi mechérour er bet. Splandér el lampreu ne ſclæreint mui én-hi, ha ne vou mui cleuét boéh gracius er priedeu. Rac hé marhadiſion e oai Princèt, ha trompét-è bet en ol pobleu guet hé lo-bereah. Cavét-zou ér Guær-ze goaid er Brofætèt hac er Sænt, hac hani er-ré-zou bet lahét ar en doar. Mar en dès Jeſus-Chrouiſt oulét de Jeruſalem, én amzér ma hoai hoah én hé sàu, ni huñ nès ehue ræſon de oulein diarbèn malheurieu Babilone, ér momand mei én hé haërran ſplandér. Rac-ce é lar S. Auguſtin, en ur gonſidérein él Livr ag er ſagèſs conzeu er béherion, a pe hum glêmeint guet ur hæ lén a zéſeſpoër rac m'en devou ou madeu ou hùitteit én un taul; mem berdér, é-m'ean, laramb bermen guet profit: *Tremén e ra quemènt-tra-zou èl ur ſquèd;* guet eun ne larchèmb un dé guet anquin ha dareu inutil, èl er fal dud-hont: *Treménét-è quemènt-tra e oai, èl ur ſquèd.*

Figur LXXXIII.

Dragon rangènnét. Apocalyps.

Arlèrh revin Babilone, S. Yehàn e gleuas er Sænt é cannein gloër ha mêlodi de Zoué, rac m'en doai jugét el louviguès-hont. Nezè ean e uélas en Nean digueor, hac apariſſein e ras dehou ur marh gùèn. En hani e oai ar é gain, e oai hanhuét *fidel ha veritabl, péhani e juge hac e gombat guet juſtice.* É zeulagad e oai èl ur flam-tan, ha goleit oai é bèn a gou-

ronneu. Guſquét oai guet ur ſaï ruét guet goaïd, hac é hanhue e oai, *Verb-Doué*, ar é lèrh é quêrhaï en arméieu ag en Nean montét ar roncèt gùèn, ha guſquét é lién gùèn. Ag é vêg é ſortiaï ur glèan luêm, hac ar é zillad ha *memb* ar é vorhæd é hoai ſcrihuét en hanbueu-men: *Roué er Rouanné, Mæſtr drès quemènt-ta-zou.* S. Yehàn e remerquas hoah un Æl é tiſquên ag en Nean, guet alhué en abim hac ur rangèn vras én é zourn. Ean e gueméras en dragon hac er rangènnas, eit en turel én abim: ean e alhuéas ar nehou hac e laquas er ſièll ar en or, eit ne vezai quêt ſortiét de drompein er bobleu, bèt-ha mil vlai açompliſſét, é pèn péré é vou arrè dirangènnét ha lauſquét libr eid un hærrad. Arlèrh, S. Yehàn e remerquas ineanneu er-ré e oai bet dibènnét a gaus de Jeſus-Chrouſt, ha péré, dré n'ou doai quêt adorét el lon nac é limage, e zeliai bihuein ha bout lodêq guet-ou én é Ranteleah. Goudé mil vlai tremènét é vou delivrét Satan ag é briſon, hac ean e ſortiou eit lorbein er bobleu ér puar horn ag er bèd, eit ou aſſamblein d'er hombat ha gronnein camp er Sænt ha Kær carét en Eutru-Doué. Mæs diſquên e ras ag en Nean un tan péhani ou devoras; hac en diaul, péhani ou lotbai, e oai het taulét él lèmn a dan hac a chouffr, é péhani é vou tourmantét de virhuiquin el lon hac er faus Profæt. Nezè S. Yehàn e uélas un trone ihuel ha gùènnoh eid èrh, ha quenteh en Nean hac en doar e ziſtreahas hac e ziſpariſſas dirac Majeſté en hani e oai azéét ar nehou. Ean e remerquas er-ré varhue bras ha bihan é compariſſein, ha nezè é hoai bet digueorét un tolp bras a Livreu. Arlèrh é hoai bet digueorét hoah un aral péhani e oai el Livr a vuhé, ha jugét

ai bet er-ré varhue doh er péh e oai ſcrihuét
l Livr-ze, revè ou œvreu mat pé droug. Er
nor, er marhue hac en ihuern e zacoras er-ré
u doai lonquét, ha taulét oai bet er marhue
ac en ihuern él lènn a dan, guet ol er-ré ne
ènt quêt merchét él Livr a vuhé. En dragon-
ont rangènnét e zou, revè S. Gregoër, er
oal-ſperet, e voutt Doué ér mæz a galon er-ré
ad, eit er rangènnein é calon er-ré fal, péré
forge é-væn deſſeinneu didalvé inemp de ſer-
iterion Jeſus-Chrouiſt. Mæs Doué el lauſq
rlèrh de ſorti ag en abim, a pe bermètt ma
a er béherion d'attaquein er Sænt eit ou braſſan
gloër. Diæz-vehai rein un éxplication reih d'er
circonſtanceu-aral e breſantt el limageu-ze dirac
hun deulagad. Goud e ramb neoah é repreſan-
tant demb, pé puiſſance Jeſus-Chrouiſt én é
hloër, pé bèrh en diaul ar er fal dud, pé et
ſcontt ou devou a pe bariſſeint dirac tronn er
Juge ſouveræn, pé en éxamèn perhuéh e rei
un dé ag er péh-zou cuhéttan én donn ag er
haloneu. Rac-ce en inſtructioneu-ze, eit boud
int tihoél, e zeli hun doug de cheleuèt guet
reſpèt, ha de bratiquein guet ſourci en avis-
men e ra demb hur Salvér én Aviél: Dihoallet
dohoh, guet eun ne bonnérehai hou caloneu
guet en néhanceu ag er vuhé-men, ha ne zehai
en dehuehan dé-hont d'hou ſomprenein. Veillet
ha pedet da'h-mat, eit ma vehait cavét dign
de beèlliad doh en drougueu e arrihuou nezè,
ha de gompariſſein guet confiance dirac Mab
en dén.

FIGUR LXXXIV.

Er Jerusalem nehué. Apocalyps.

GOudé ma hoai diſmantét Babilone, S. Yehàn e uélas un Nean nehué hac un doar nehué. Ean e remerquas er Guær ſantel, er Jeruſalem nehué, é tiſquên ag en Nean a bèrh Doué, auzét caër èl ur voès e uſq hé bragueriſſeu eit monèt én arbèn d'hé frièd. Ean e gleuas ur voéh ſpis é tonnèt ag en Tronn, hac é larèt: Chetu Tabernacl Doué guet en dud; ind e vou é bobl, ha Doué e chom guet-ai, e vou ou Doué. Ean e ſéhou ol en dareu ag ou deulagad. Ne vou mui na marhue, na ouïereah, na criereah, na gloæz, na poén; rac treménét vou er péh-zou bet ér-raug. Nezè un Æl e zougas S. Yehàn a ſperet ar ur manné ihuel, hac e ziſcoas dehou er Jeruſalem ſantel, péhani e ziſquênnai ag en Nean a bèrh Doué. Gronnét oai guet ſplandér en Eutru-Doué. Ér vur ihuel e oai tro-ha-tro dehi, é hoai deuzêc dor, hac un Æl é peb dor, guet hanhueu ſcrihuét, péré e oai hanhueu en euzêc Tribu a Iſraël. Tair ag en doreu e oai doh er sàu-heaul, tair doh er hreinoz, tair doh er hreiſté, ha tair doh er huh-heaul. Ér vur-ze é hoai deuzêc mein-sòl ar béré é hoai hanhueu deuzêc Apoſtol en Oén. En hani e gonzai nezè doh S. Yehàn, en doai ur gann-eur, eit muſulein er Guær, hé doreu hac hé murieu. Er Guær e zou diazéét é carré, ha quemènt hi dès a zigueordæd èl a hirdæd. Ean e vuſulas er Guær guet é gann,

hac e gavas én-hi deuzêc mil ſtad (*). Ean e vuſulas ehue hé mur, hac e gavas én-hi cant puar clinniad ha deu-uguênt, de vréh un dén vaillant (**). Er vur-ze e oai batiſſét guet mein jaſpe, hac er Guær e oai eur pur haval doh er ſclærran criſtal. Er fondæſon a hé mur e oai goarniſſét guet mein précius a bep ſort, hac hé deuzêc dor e oai deuzêc perlèn, a béré peb-hani e rai un or. Ne mès gùélét Tampl er bet inou, é-mé S. Yehàn; rac en Doué ol-buiſſant hac en Oén e zou en Tampl a nehi. Er Guær n'hi dès dohér er bet a ſclærdér en heaul nac a hani el loër: rac gloër en Eutru-Doué e ra ſplandér dehi, hac en Oén e zou el lampr a nehi. Hé doreu ne veint quêt chairrét d'en achémand ag en dé; rac inou ne vou noz er bet. Nitra couchiét n'antréou én hi, nac hanni ag er-ré e gommett en abomination pé er gueu; mæs er-ré hemb quin e zou ſcrihuét él livr a vuhé en Oén. Ean e uélas hoah ur riviér deur ſclær ha liguêrnus èl criſtal, péhani e ſorti a dronn Doué hac en Oén. E creis placèn er Guær, a bep-tu d'er riviér, é hoai er uèn a vuhé, péhani e zoug deuzêc frehèn, hac e zacor hé frèh peb-mis; hac hé deliàu e zou mat de uellad d'er bobleu a bep-bro. A-zè ne vou mui malloh er bet: ne vou inou meit tronn en Oén, hac é ſerviterion er chervigeou. Ind e uélou é face, ha ſcrihuét vou é hanhue ar ou zàl. Nezè Jeſus e laras de S. Yehàn: Mé zei quênt peèl, ha me recompance e vou gueneign, eit rein de hep-unan revè é œvreu. Heurus er-ré e olh ou dillad é Goaid en Oén,

(*) Én ur ſtad é hès ardro huéh cant troëtæd.
(**) Ur glinniad e zou un troëtæd ha hantér, pe-doa

eit m'ou devou droæd d'er uèn a vuhé, ha ma hantréeint ér Guær dré en doreu. Mar dè quer blaouahus er punitioneu e reſerv Doué d'er béherion, hac a béré en ou menace é peb-mod él Livr-men, ne ouhai quêt boud ehue nitra confortuſſoh, eid er repreſantation ag er Jeruſalem nehué hac er recompance éternel e ra Jeſus d'é ſerviterion. Peguemènt, é-mé en Tadeu ſantel, é rinquamb-ni chériſſein hac iſtimein er poénieu ag er vuhé-men, a p'en dè gùir é chervigeant demb èl eur, eit prenein er gloër ag en Nean, péhani-zou drès ol er péh e fehai ſperet mab-dén maginein? A viſcoah er gùir Grechénion en dès huannadét trema er vro heurus-ce; ha dré ma conſidérènt ou ineanneu èl er vein bihue ag er Jeruſalem nehué, int-zou bet coutant bras ma vezènt bet taillét ha poliſſét ér béd-men guet er guiſèl ag en affliction-neu. Durand ma talhènt ul lagad de conſidérein en abim a dan hac a chouffr, a béham é conz quel liès en Apocalyps, ind e zalhai en aral de conſidérein er Guær éternel-hont, é péhani é vou lodèq er-ré vad é lehuiné en Eutru-Doué. Er ſtudi ag ou ſperet hac a ou halon e oai liès guet er honzeu-men a S. Auguſtin: Caret er madeu e bromètt Doué deoh; douget en drougueu a béré en hou menace, ha hui e ziſpriſou forh æz promeſſeu ha menaceu er béd. JESUS RE-VOU MÊLÉT.

FIN a Hiſtoër en Teſtamand nehué.

CATALOG

AG ER PERSÉCUTIONEU,

Hac ag er principallan Martirèt ag en tri quetan cant-vlaiad ; ag en dud spécialan péré en dès forgét en Huguenaudage, hac a ou fanteu, bet-hac en trihuéhvèt cant-vlaiad ; ag er Honcileu ha Tadeu péré en dès int condannét ; ag en anjulieu e ra er fal Grechénion d'en Ilis ; anfin ag er haractèreu reih e ra hanàuein en Ilis.

Ag er brizélieu en dès groeit en Tirandèt d'en Ilis, durand tri hant vlai.

DOué en doai crouéét Adam hac Eve ér ſtad a hræce hac a innoçance, revè en inean, ha revè er horv, hemb bout taichét de glinhuèd er bet, na memb d'er marhue. Él-ce é vezèmb bet ol, quenevè m'ou doai péhét ; mæs ou diaboeiſſance de Lezèn E

e ſtleigeas én ou inean, hac é hani ou bugalé ou goudé, en ignorance hac en inclination d'er péhet; hac e dènnas ar ou horv er miſéneu ag er vuhé, hac er ſujedigueah d'er marhue: hac en experiance e ziſco en hun nès ehue héritét quemènt-ce doh-t'ai. Ur uéh m'en doai en diaul puſſuniét er vamèn, ean e zas *imbèrr* de bèn a durel en dud én un débordemant quet blaouahus, ma hoai bet contraign de Zoué ou funiſſein dré un deluge general. Er-ré e zas goudé, e ancochas bean en hènd-mat, hac e hum abandonas ehue de bep ſort fallanté. Nezè Doué e choægeas ur bobl particulièr, hac e lauſquas er reſt ag en dud de vihuein d'ou chonge ha fantaſi. Ean e ras d'é bobl carét é Lezèn ſcrihuét ar dihue daulèn-mein; hac a pe zai dehai couéh én un deſordr-benac, ean e gaſſai Profætèt d'ou avertiſſein, ha d'ou laquad én hènd-mat. Er bobl-ze e oai ur figur ag un aral ſtreàuét bermen partout dré er béd, de béhani en en dès Jeſus-Chrouiſt reit ul Lezèn ſcrihuét, non-pas ar vein, èl hani er Juivèt, mæs é calon peb-unan. Ean en dès choægét, eit perdèg é Lezèn, deuzèc Apoſtol, péré-zou bet er vein-sòl ag é Ilis, ha péré en dès ſignét, guet ou goaid, er Gurionnéeu ou doai déſquét guet ou Mæſtr. Ou goaid e zou bet èl un had précius, diar péhani é ma germét er Grechéneah, de larèt-è, un aſſamblé a fidelèt Crechénion ſtreàuét partout dré er béd, idan er profeſſion ag ur memb Fé, en uſage ag er memb Sacramanteu, hac en aboeiſſance d'er Vugulion ſpirituel, é-meſq péré é talh er Pab er hetan rang a inour hac a otorité, rac m'en dè er Pèn viſibl ag en Ilis, ha Viquêl Jeſus-Chrouiſt ar en doar. En aſſamblé-ze e hanhuét en Ilis,

en Ilis, péhani en dès bet hilleih d'andur abèrh en Tirandèt, a-oudé marhue hur Salvér, beèd en Ampereur Conſtantin. Opèn en Ampereurèt, er Oarnerion ag er Provinceu, hac en Officerion a lis ér Hæricu, e abuſai ag ou otorité, eit tourmantein er Grechénion, é ſigur ma tihuènnai el lezènneu ſouffreiu, én Ampir Romæn, ſort Religion nehué er bet.

Neron-è bet er hetan Ampereur en dès perſécutét er Fidelèt, ardro er blai puar ha triuguênt a Jeſus-Chrouiſt. Eit cavouét gùel en tu d'ou acuſein, ean e laquas en tan éi Guær a Rom, hac e daulas er vlam ar er Grechénion. Ean e ras un Edit, dré béhani en ou hondannai ol d'er marhue : mæs é pèn puar blai, é varhue canvéus e achihuas er Perſécution. Nezè é hoai bet martiriſét é Rom er Brincèt ag en Apoſtolèt, S. Pierr ha S. Paul ; é Alexandri, S. Marc, *Aviélour, er hetan Eſcob ag er Guærze ;* é Milan, S. Gervais, S. Protais, S. Nazair ha S. Celſe.

En Ampereur Domitian e alumas en eil Perſécution, ardro er blai trizêc ha puar-uguênt a Jeſus-Chrouiſt. De zeu vlai goudé, ean e zougas un Edit forh ruſt inemp d'er Grechénion : mæs é pèn er blai, é varhue cruel e lauſquas en Ilis é peah. En drebad-ce, é hoai bet martiriſét é Pergam, S. Antipas ; hac é hoai bet laqueit S. Yehàn, é Rom, én ur gauteriad yvl berhuant, a béhani é ſortias hemb droug er bet ; arlèth é hoai bet exilét én Inis a Pathmos, hac é ſcrihuas é Apocalyps.

En dairvèt Perſécution e gommançaſ er blai cantvét a Jeſus-Chrouiſt, diarbèn en dihuèn e ras en Ampereur Trajan, a ſouffrein én Ampir

ſort aſſamblé er bet. El-ce er Oarnerion ag er Hærieu e gavas en tu de dourmantein er Grechénion, péré, en dreſpèt de zihuèn en Ampereur, e hum aſſamblai attàu eit pedein. Anſin, er Prince-ze, é huélèt ne gavai quêt erhoalh a vourreàuion d'er Fidelèt, d'en nivér e hum breſantai d'er martir, e ras arreſt ur Perſécution péhani e oai padét huezêc vlai. Nezè é hoai bet condannét S. Ignace, *Éſcob a Antioche*, de vout devorét guet lionnét, é Rom; hac é hoai bet crucifiét, é Jeruſalem, S. Simeon, *toſt car d'hur Salvér, hac Éſcob ag er Guær-ze.*

Er bedairvèt Perſécution idan en Ampereur Adrian, ér blai cant pemb ar-n'uguênt a Jeſus-Chrouiſt, ne oai quêt bet quer ruſt: rac é pèn ur blai, can e dorras en Edit en doai groeit inemp d'er Grechénion, diarbèn er repreſantation e ras dehou unan ag é Gommiſſærèt, peguemènd é hoai contrél d'er juſtice tourmantein tud innoçant, é ſigur gobér plijadur d'er bobl. Deuſto de guemènt-ce, en Ilis en doai bet hilleih d'andur durand deuzêc vlai ma vihuas Adrian, Én é amzér, é hoai bet martiriſét é Rom, S. Euſtache hac é gompagnoneah; Santès Simforoſe hac hé ſeih croaidur; bac é Breſcia, S. Fauſtin ha S. Jovite.

En Ampereur Antonin n'en dès quêt groeit brizél diſolo d'en Ilis: é contrél, a-oudé en ihue Lihér e ſcrihuas dehou S. Juſtin, eit jnſtifiein er Grechénion, ha diſcoein é hoènt divlam, ean e zihuènnas ou néhancein é mod er bet. Mæs en Offiçerion a lis, ér Hærieu, e gavai perpet en tu, guet ou ardeu malicius, de ziſtrugein paud a Fidelèt. Én drebad-ce, é hoai bet martiriſét, é Rom, er Pab S. Telesfor, ha Santès Feliçité, guet hé ſeih mab,

En Ampereur Marc-Aurel e alumas en huéhvèt Perſécution, ér blai cant-unan ha triuguênt a Jeſus-Ghrouiſt, ha de drizéc vlai goudé, ean e zihuènnas, dré un Edit ſolamnel, néhancein er Fidelèt. Mæs é pèn tri blai, en dud a rang, ér Hærieu, e ſolitas er Fobl de vaſſacrein er Grechénion, hac en Ampereur, péhani e ouiai quemènt-ce, ne hum laquas quêt é poén ag ou dihuèn. Nezè é hoai bet martiriſét, é Rom, S. Juſtin, péhani en doai ſcrihuét d'en Ampereur Antonin, eid er Fidelèt; é Smirn, é hoai bet loſquét é bihue S. Policarp, *Eſcob ag er Guær-ze;* é Lyon, é hoai bet martiriſét S. Pothin, *er hetan Eſcob ag er Guær-ze*, Santès Blandine, S. Epipopius, S. Alexandr, ha deu-uguênt-aral; é Chalon, S. Marcel; é Dijon, S. Benign; é Langr, er Sænr Spéaſipp, Eleaſipp, ha Meléaſipp, *tri berdér ag ur hovad;* é Autun, S. Simforién; é Sicile, Santès Cecile.

Er ſeihvèt Perſécution e oai het labour en Ampereur Severe, péhani e ſpiſas, ér blai deu gant deu, un Edit ſolamnel inemp d'er Juivèt ha d'er Grechénion. Commancét oait deja pemb plai quênt d'ou néhancein; mæs é mar a léh é hoènt bet pe-doſt tranquil beèd er momandce. Er Perſécution terribl-ze e badas nàu vlai, de larèt-è, beèd marhue en Ampereur, péhani e achihuas é vuhé miſerabl, é Yorck, en Angleterr, guet chagrin m'en doai é vab propr aſſaiét el lahein. En drebad-ce, é hoai bet martiriſét, é Lyon, S. Irené, *Eſcob ag er Guær-ze*, ha paud-aral; é Carthage, S. Sperat hac é gompagnoneah, Santès Perpetu ha Santès Féhcité, guet ou hompagnoneah.

En eihvèt Perſécution e gommançaz ér blai

deu gant pemb ha tregont, a-bèrh en Ampereur Maximin, péhani n'en doai neoah prononcét arreſt a varhue, nameit inemp d'en Eſcobèt: mæs en darn-muyan ag en Officerion n'eſpergnènt hanni a guemènd e eèllènt atrap. Nezè, revè ma credér, é hoai bet martiriſét é Nicomedi, Santès Barb, *Guériès;* hac é varhuas er Pab S. Pontian, én Inis a Sardaign, é péhani é hoai bet exilét eid er Fé.

En nàuvèt Perſécution e oai bet commancét a-bèrh en Ampereur Decius, ér blai deu gant nàu ha deu-uguênt, ha continuét a-bèrh en Ampereur Gallus hac é ganſort, péré, en ur goll ou buhé dré zeourn ou foudardèt, e laufquas anſin en Ilis é peah, ér blai deu gant tri ha hantér-hant. Nezè é hoai bet martiriſét, é Rom, er Pab S. Fabian, S. Abdon ha S. Sennès; é Antioche, S. Babilas, *Eſcob ag er Guarze;* é Lyon, S. Criſtoph; é Nicé, S. Triſon ha S. Reſpice; é Sicile, Santès Agathe, *Guériès,* é Rom, en eu Bap S. Corneli ha S. Lucius, ha S. Hypolit, *Belég.*

Er Grechénion e gavas a gommance un tamiq repos idan en Ampereur Valerian: mæs ér blai deu gant ſeih ha hantér-hant, eit gobér plijadur d'ou enemisèt, ean e gommandas en dèvèt Perſécution, péhani e oai bet ag er-ré cruellan. En drebad-ze, é hoai bet martiriſét, é Rom, en eu Bap S. Stevan ha S. Xiſte, guet S. Laurance, *Diacr;* é Toulous, S. Saturnin, *er hetan Eſcob ag er Guar-ze;* é Carthage, S. Cyprian, *Eſcob;* é Provance, S. Pons; é Tarragone, S. Fructueux, *Eſcob,* e oai bet loſquét é bihue, guet deu Ziacr, S. Euloge ha S. Augure. Er Perſécution-ze e badas tri blai ha hantér, beèd quene gouéhas er malheurus Valerian itré deourn

er Perſannèt, guet péré é hachihuas é vuhé.

En unêcvèt Perſécution e gommanças a-bèrh en Ampereur Aurelian, ér blai deu gant trizêc ha tri-uguênt, hac e badas beèd é varhue, de zeu vlai goudé. Ag é bèrh é hoai bet martiriſét, é Rom, S. Felix, *Pab*; é Troye, S. Patrocle; é Sans, S. Savinian, *er hetan Éſcob ag er Guær-ze*; ha Santès Colombe, *Guériès*; é Ceſaré, S. Mamas.

En deuzêcvèt Perſécution, idan en eu Ampereur Diocletian ha Maximian, en dès padét er beèllan, hac e zou bet er oahan. Commance e ras ér blai deu gant huéh ha puar-uguênt, hac én drebad-ce, é handuras, é Rom, S. Genès, péhani a gomédién ma hoai, e zas de vout Martir; é Agaune, S. Maurice, *dén a armé*, hac é ſoudardèt; é Rom, S. Marc ha S. Marcellin, S. Prim, S. Felicién ha S. Sébaſtién; é Paris, S. Denis, *er hetan Éſcob ag er Guær-ze*, guet S. Ruſtiq, *Belég*, ha S. Eleuther, *Diacr*; é Bauvais, S. Lucién; é Nannèt, S. Donatién ha S. Rogatién, *Berdér*; é Amiens, S. Firmin, S. Fuſcién ha S. Victorin; é Agen, Santès Foi, *Guériès*, ha S. Caprais; é Marſeill, S. Victor, *dén a armé*. Ol er-ré-ze, ha paudaral e oai bet martiriſét, quênt ma hoai bet ſpiſét er Perſécution, dré un Edit ag er blai tri hant tri. Penaus-benac ma hoai bet torrét en Édit-ce d'eih vlai goudé, er Perſécution e badas neoah beèd quene gueméras Conſtantin er Religion a Grechénealh, ha ma tas de vout Mæſtr abſolus ag en Ampir, ér blai tri hant tri ar-n'uguênt.

Abad ur brizél quen hir ha quer ruſt, ne oai ardeu ne impléait eit ſomprenein er Grechénion. Laquad e rait Idolèt ér marhadeu, hac a gue-

mènd e vènnai gùerhein pé prenein un drabenac, e oai obligét ér raug, d'offrein ançans d'en Idolèt-hont : mæs er Fidelèt e oai gùel guet-ai diovir beèd en treu requiſſan, quêntoh eit ou frenein diar gouſt ou houciance. *Forh* dihaval oènt doh er-ré bermen, péré ne rant quêt caz a offancein Doué, meit m'ou dou er péh e zezirant. Aſſaiét oai bet contein en nombr ag er Vartirèt; mæs a pe oai bet cavét ardro deuzêc mil laqueit d'er marhue, é corv ur mis, é chongeait quêntoh hum zîſpoſein ol de verhuel, eid a gontein er-ré varhue. Arrouſét oai partout en doar guet goaid er Grechénion, *ha* ſcuéh oai anfin malice en diaul é vaginein bamdé tourmanteu nehué, eid aſſai diſmantein er Grechéneah : mæs sèl mui e lahait, sèl mui é créſquai en nombr ag er Fidelèt, hac ou goaid e oai èl ur ſort had, péhani e zacorai cant eid unan. Chetu hanhueu er Vartirèt remerquaplan e oai bet tourmantét én drebad-hont. E Rom, S. Marcellin ha S. Pierr, Santès Agnès, *Guériès*, S. Saturnin, Santès Babiane, *Guériès*, en euguênt couronnét, S. Felix ha S. Adaucte; é Valance, é Spagn, S. Uiſſant, *Diacr;* é Barcelòn, S. Cucufat, Santès Eulali, *Guériès;* é Alcala, S. Juſt ha S. Paſteur, *Berdér;* é Gironn, S. Felix ha S. Narciſs, *Éſcob;* é Barcelòn, Santès Engratie, *Guériès;* é Aubourg, Santès Afrès, *Pénitandès;* é Antioche, S. Romain, *Diacr*, S. Barulas, *Croaidur;* é Tharſe, S. Cyr ha Santès Julitte, *é vam;* é Milan, S. Narbor ha S. Felix; é Sicile, S. Euple, *Diacr*, ha Santès Luci, *Guériès;* é Boulogn, én Itali, S. Vital ha S. Agricol; é Aquilé, S. Chryſogone; én Illyri, Santès Anaſtaſi, *Guériès;* é Nicomedi, S. Cyprian, *Éſcob*, Santès Juſtine,

Guériès, S. Lician, *Belég*, ha S. Baſiliſq, *Eſcob a Comane;* é Amaſé, S. Theodor, *dén a vriſél;* é Calcedoén, Santès Euphemi, *Guériès;* é Vièn, S. Ferreol, *dén a armé*, S. Geniez a Arles, péhani e oai bet badèét én é oaid; é Patar, S. Leon ha S. Paragoèr; é Sebaſt, én Armeni, en eu-uguênt Martir. Èr-ré-ze-è er-ré remerquaplan: mæs a boén é hanhuamb-ni unan dré gant. Un dra remerquabl-è m'en dès ol en Ampereurèt, péré en dès groeit brizél d'en Ilis, achihuét ou buhé dré ur marhue miſerabl ha canvéus.

Doué e lauſquas en Ilis é peah, idan en Ampereur Conſtantin, eit rein dehi amzér de ſonnad hé reglemanteu ſantel: mæs ér blai tri hant unan ha tri-uguênt, Julian en Apoſtad e gommançaſ gobér dehi ur brizél cruel, péhani e badas deu vlai, de larèt-è, beèd quene zas Doué de ſcoein er Prince impi-ze dré ur marhue toſtiq haval doh ur Miracl. Nezè é hoai bet martiriſét, é Rom, er Sænt Yehàn, Paul ha Gordian; é Ancir, S. Baſil, *Belég;* é Antioche, S. Theodoric, *Belég*, ha paud-aral. Èl-ce, en Ampereur Julian, é-léh quêrhèt ar bazeu Conſtantin, é yondr, e renoncias d'er Religion a Grechéneah, hac e zas de voud enemis cruel er Grechénion: merhuel e ras en ur vlasfæmein inemp de Jeſus-Chrouiſt.

Ér blai tri hant tri ha deu-uguênt, Sapor, Roué a Berſe, e ſolitas er Juivèt de dourmantein er Grechénion, é quemènt mod e ſchai bout maginét; hac e ras un afin a Vartirèt, durand ſeih vlai ha tregont ma vihuas é perſécutein en Ilis. Un dra remerquabl-è n'en dès er Grechénion biſcoah chongét a hum zihuèn, deuſto ma hoènt ér ſtad d'er gobér: mæs hur

Religion divin ne zéfq demb quin meid andur, ha n'hi dès quêt dobér a hanamb d'hé dihuèn. Hum drompein a vras vehai enta credein é ma permettét quemér en arm ha gobér brizél, eit dihuèn er Grechéneah. Er-ré en dès er gredènze, e zifco n'ou dès quêt a Religion.

A-oudé en amzér-hont, bout-zou bet burhud dalh-mat Perfécutioneu particulhér én ur hantonbenac, pé a-bèrh en Idolatrèt, pé a-bèrh er Juivèt, pé a-bèrh en Héritiquèt, pé a-bèrh er Grechénion corromplét; ha durand ma padou er béd, en Ilis en devou perpet d'andur en ur mod-benac. Anfin, er brifélieu particulhér-ze e achihuou dré Berfécution general en Antecrift, péhani e arrihuou ér fin ag er béd: mæs en Ilis, hemb impléein nærh nac armage, e zougou perpet er victoër, revè promès Jefus-Chrouift, ar en diaul hac é ferviterion, péré ne ounieint meit méh ha défefpoër, guet en ardeu malicius ou dou difplæguét é péb-mod, eid affai dihlantein er gran mat, pé badein yvrai én é véfq.

Ag er Victoèrieu en dès en Ilis douguét ar er-ré en dès attaquét hé Doctrin divin, a-oudé hé hommaucemant beèd bermen.

ER brifélieu cruel en dès groeit en Tirandèt d'er Grechénion, eit ou hontraignein de renonciein d'er Fé, ne oènt quêt marcè quen dangerus èl er-ré en dès groeit, hac e ra hoah bamdé d'en Ilis, er Juivèt, en Héritiquèt hac er fal Grechénion: rac ne vér quêt quemènd

é goard inemp d'en ardeu fin pé finnoh e implé er-ré-ze, eit fari er Fidelèt, ha corromplein ou hredèn. Doh ou hleuèt, ne glaſquant, é-m'endint, meit parfætad er Grechéneah; hac er bobl, péhani-zou perpet tavantêq ha curius de gleuèt treu nehué, é ſpécial, a pe gonzér dehou a Religion, e rid ar ou lèrh greduſſoh eit pe vehènt Ælèt diſquênnét ag en Nean. En Ilis en dès bet d'andur, guet er ſort tud-ce, é græ memb en Apoſtolèt, ha boud e vou a nehai beèd er fin ag er béd. Ne gonzér amen meid ag er-ré hanàuéttan, revè en amzér m'ou dès bihuét; é petra é farièn't, ha péré-è en dud ſantel, pé er Honcilleu en dès int condannét.

Siecl I.

Er hetan cant-vlaiad en dès gùélét Simon er Magicién, péhani en dès bet paud a ziſciplèt. Simon, arlèrh é vadièn't, e zalhas mat un hærrad d'en Apoſtolèt; mæs ean e véritas boud excommuniét guet S. Pierr, rac ma credai é heèllait guet argant prenein er bouvoër de valæſtrein en treu ſacrét: a-nezè ean e gommançaſ de berdêg un doctrin infam. Ean e nahai er reſurrexion ag er biq, e hum vantai é hoai ean oai Doué, hac é vezai montét d'en Nean, é preſance en ol. Mæs S. Pierr er méhequas, hac en diſcarras dré é bedènneu. E ziſciplèt e anſaignai hac e bratiquai er memb doctrin guet ou mæſtr, ha condannét int bet, pé guet en Apoſtolèt, pé guet Diſciplèt d'en Apoſtolèt.

Siecl II.

En Heritiquèt ag en eil cant-vlaiad e oai quaſi ol diſciplèt de Simon er Magicién, ha ne ouiènt paud quin meit créſquein faus *doctrin* ou mæſtr, dré folleaheu nehué ſod pé ſotoh. Guet ou fratiqueu abominabl, ind e anſaignai ne oai quêt permettèt diméein. Unan a nehai, hanhuét Montan, en dès groeit mui a vrud eid ol er-ré-ral. Ean e hum vantai é hoai ean oai er Speret-Santel, hac e hanhuai Profætesèt dihue voès debauchét e oai doh en heh. *Ean* e anſaignai ne oai quêt permettét diméein iſtroh eid ur uéh, hac e obligeai é ziſciplèt de oarn tri coaris ér blai. Ean e larai ehue é hoai un afiñ a béhedeu a béré en Ilis n'hi doai quêt er bouvoër d'acordeiñ en abſolvèn. Ean e fariai hoah é paud a boéndeu-aral, hac e gavas en tu de fari guet-ou ul lod-vat a dud abil. S. Irené ha S. Cleman, Belêg a Alexandri, e zou er-ré en dès ſcrihuét muyan inemp d'en Héritiquèt-ce.

Siecl III.

En drivèt cant-vlaiad en dès gùélét é ſpécial tri rum Héritiquèt, péré en dès groeit brud én ou amzér, hac e zou bet forh puiſſant : en Novatiannèt, er Sabelhannèt hac er Manichéannèt.

Er rum quetan ne oai meit Siſmatiq a gommance ; mæs quênd peèl ind e zas de vout Héritiq. Novatian, ou mæſtr, e hum sâuas inemp d'en Ilis, rac ne oai quêt bet laqueit de vout

Pab, arlèrh marhue S. Corneli. Guet counar doh S. Cyprian, péhani e ſcrihuas inemp dehou, ean e gommançaſ de hadein faus credènneu é-méſq er Fidelèt, hac e anſaignas é ſpécial penaus en Ilis n'hi doai quêt er bouvoër de bardonein er péhedeu énorm commettét goudé er Vadiènt. S. Cyprian, S. Ambroès ha S. Baſil en dès ſcrihuét inemp d'en Novatiannèt, ha condannét int bet ér Honcil general a Nicé.

Er Sabelliannèt e attaquai Miſtèr en Drindèd Santel, hac e larai ne oai quêt tri Perſon é Doué. S. Baſil ha S. Athanas en dès ſcrihuét inemp dehai, ha condannét int bet ehue ér Honcil general a Nicé.

Er Manichéannèt e anſaignai é hoai deu Zoué, unan mat hac unan droug. Revè-d'hi, tout er peh-zou mad ér béd, e oai labour er hetan; mæs en dehuehan ne ouiai gobér meit droug. En dud, e larènt-ind, en doai pebunan dihue inean, unan droug hac unan vad. Ind e anſaignai, drès peb-tra, ne oai quêt permettét diméein; ne oai quêt libr mab-dén d'obér droug, pé d'obér vat; ne oai quêt a béhet originel; anfin, ne oai quêt requis, eit bout ſalvét, credein na bout badèét. S. Auguſtin, péhani én é youantiſ, e oai couéhét é folleah er Manichéannèt, en dès ſcrihuét hilleih inemp dehai, goudé é gonverſion.

Siecl IV.

Er buarvèt cant-vlaiad en dès fourniſſét un nombr quer bras a Héritiquèt, ma vehai rai hir ou hanhuein ol amen. Rac-ce ne gonzehèmb

meid ag er-ré en dès grocit muyan brud, èt mei en Donatiſtèt, péré, goudé bout bet peèl Siſmatiquèt, e zas anfin de vout Héritiquèt. Ind e anſaignai ne oai a Ilis veritabl ar en doar, nameid én ou aſſamblé-ind, ha rac-ce ne oai meid er-ré ou héliai, e cèllai bout ſalvét; ne oai quêt mad er Vadièn e rai er Gatholiquèt, ha rac-ce é hoai rét badèein a nehué er-ré ou doai badèét. Imbèrr ind e zas de vout brutal: é-léh en Eſcobèt hac er Velean Catholiq, ind e laquai faus Bugulion; ind e dorrai tout en Iliſieu; ind e ziſpènnai en Autærieu; e ſtreâuai en Oleâu ſacrét idan ou zreid, hac e brofanai en Hoſtieu conſacrét, bèt-hac ou zurel d'er chaſs, a béré é hoai bet gùélét paud é harragein én un taul, hac é tiſpèn en dud ſacrilege-ce a béhieu. Condannét int bet én ur Honcil a Rom, hac én un-aral a Arles, ér blai tri hant trizêc ha puar-uguênt. S. Optat ha S. Auguſtin e zou er-ré en dès ſcrihuét muyan inemp d'en Donatiſtèt, ha pe brezehai en Héritiquèt ag hun amzér leinein erhad er péh en dès ſcrihuét S. Auguſtin inemp d'er-ré-hont, ind e gavehai ou hondannation propr prononcét a ùerço. Hériſſein e rér ma taulai en dud-hont er Sacrement ag'en Autær idan ou zreid: mæs er-ré er receu é goal-ſtad, e ra hoab goah outrage dehou, doh el laquad én ur galon poſitét guet en diaul.

En Ariannèt e zou hanàuét aſsès dré er brud hac er ravage ou dès groeit ér Grechéneah. Ind e attaquai ehue Miſtèr en Drindèd Santel, en ul larèt penaus er Verb ne oai quêt éternel èl Doué en Tad, ha ne oai quêt loâêq ér memb natur guet-ou: rac-ce, revè-d'hi, Jeſus-Chrouiſt ne oai quêt veritablemant Doué,

nac er Uériès gùir Vam de Zoué. Condannét int bet é paud a Goncilleu, hac é ſpécial, énhani a Nicé, péhani-zou er hetan general, aſſamblét ér blai tri hant pemb ar-n'uguênt. Er Fé e gavas boah tud abil ha ſantel d'hé dihuèn, èl ma hoai S. Alexandr, S. Athanas, péhani en doai bet hilleih d'andur a-bèrh en Ariannèt; S. Hilair, S. Gregoër a Nazianze, S. Baſil, S. Ambroès, S. Auguſtin, &c.

Er Macedoniannèt e attaquai Miſtèr en Drindèd Santél ag un tu-aral, hac e larai penaus er Speret-Santel ne oai quêt Doué. Condannét int bet ér hetan Concil a Gonſtantinopl, péhani-zou en eil general, aſſamblét ér blai tri hant unan ha puar-uguênt. S. Athanas, S. Baſil, S. Gregoër a Niſs, S. Epiphàn, S. Ambroès ha S. Auguſtin e zou er-ré en dès ſcrihét muyan inemp d'er Macedoniannèt.

Aérius, Belêg a Sebaſt, ha diſcipl d'Arius, e invantas ſorhènneu nehué, péré-zou bet cheriſſét bras a-oudé guet en Héritiquèt a France. Ean e anſaignai penaus er Velean en doai quemènd a bouvoër èl en Éſcobèt; ne oai quêt mad pedein eid er-ré varhue, na goarn er yuneu ha vigilieu commandét dré en Illis. Ean e rai chérvad durand en amzér ſantel a Goaris, hac e gommandai labourad Sul-Vaſq. S. Epiphàn ha S. Auguſtin e zou er-ré en dès muyan ſcrihuét inemp d'Aérius, ha condannét-è bet én ol Concilleu aſſamblét ér raug hac a-oudé.

Er Meſſaliannèt e oai ur vandèn tud amouèd, péré e anſaignai ne oai quêt requis bout badèét, hac eit bout ſalvét, ne oai rét gobér nitra quin meit pedein. Er bedèn, revè-d'hi, en doai en nærh d'éffacein en ol péhedeu, ha de zibofitein en diaul ag en incanneu. Rac-ce,

en dud-ce n'ou doai quin mechér meit pedein ha couſquèt. Ind e hum vantai a vout parfæt, penaus-benac ma vihuènt ér méhuſſan libertinage. S. Epiphàn ha Theodoret en dès ſcrihuét inemp debai, ha condannét int bet ér Honcil a Epheſe, péhani-zou en drivèt Concil general. En darn-muyan ag er Grechénion hermen e ra hoah èl en Héritiquèt-hont, hac e chonge guetai bout devod, mar larant ur yoh pedènneu, hac é torrehènt-int Gourhæmeneu Doué quemènt pas e rant.

En Apollinariſtèt e anſaignai penaus Jeſus-Chrouiſt n'en doai quèt un inean haval doh hun hani-ni, mæs é hoai en Divinité e rai buhé d'é Gorv; ha èl-ce é hoai marhuét é gurionné en Divinité ar er Groès. Corv Jeſus-Chrouiſt, revè-d'hi, ne oai quèt bet formét itré digoſté er Uériès, mæs deit-oai guet-ou ag en Nean: anſin er Speret-Santel ne oai quèt quer bras èl er Mab, nac er Mab quer bras èl en Tad. S. Athanas, S. Gregoër a Nazianze, S. Gregoër a Niſs, S. Ambroès ha S. Fulgeance e zou er-ré en dès muyan ſcrihuét inemp d'en Héritiquèt-ce, péré-zou bet ehue condannét én eil Concil general.

Er Jovianiſtèt e anſaignai é hoai quer parfæt er ſtad a briedereah èl er ſtad a uerhtæd; é hoai un hypocriſi yunein ha gobér vigil, de certæn déieu-zou; é hoai impoſſibl de vab-dén péhein ur uéh ma hoai bet badèét; é hoai ingal recompance er-ré heurus ér Baraouis; ne oai quèmb er bet itré er péhedeu, hac é hoai ur ſotiſs credein é hoai lod marvel ha lod veniel; anſin, ne oai quèt gannét Jeſus-Chrouiſt ag ur Uériès. S. Jerom, S. Ambroès ha S. Auguſtin e zou er-ré en dès muyan attaquét en Héri-

tiquèt-ce, péré-zou bet condannét én ur Honcil a Rom, ér blai tri hant dêc ha puar-uguênt. Er Broteſtandèt a-oudé en dès renehuéét er memb huguenaudage.

SIECL V.

En Héritiquèt ag er bempvèt cant-vlaiad n'ou doai groeit a greihue meit changein a hanhue d'en Hériſieu deja condannét. Ur-ré-benac en doai neoah invantét ſorhènneu nehué, èl ma hoai Pelage, Menah é bro er Sauz, péhani e anſaignai é hoai bet crouéét Adam eit merhuel, ne vèrn hac ean en devai pé n'en devai quêt péhét. Revè Pelage, Adam e oai bet é hunan cablus ag er péhet originel, hac èl-ce ne oai quêt requis er Vadièn eit bout ſalvét; hac er vugalé péré e varhuai hemb badièn, e oai heurus, penaus-benac ne yènt quêt d'en Nean. Er vertuyeu, revè-d'ou, ne oènt quêt donæzoneu a Zoué, mæs er fréh a liberté mab-dén, péhani e eèllai, mar carezai, bihuein hemb ſantein goal-inclination er bet, ha gobér œvreu mat hemb græce Doué. S. Auguſtin, drès er-ré-ral, en dès méhequeit er Pelagiannèt, ha diſcoeit dehai é hoai contrél ou doctrin de hani en Ilis. Condannét int bet é paud a Goncilleu, bac, é ſpécial, én hani a Garthage, ér blai puar hant deuzêc.

Neſtorius, Patriarche a Gonſtantinopl, e zou bet tad en Neſtoriannèt, péré en dès groeit ur ravage terribl én Ilis. Revè Neſtorius, boud e oai deu Berſon, quer clous èl dihue Natur é Jeſus-Chrouiſt; hac èl-ce er Uériès ne oai quêt gùir Vam de Zoué. Condannét-è bet ér Honcil

general a Epheſe, aſſamblét éſprès inemp dehou, ér blai puar hant unan ha tregont.

Eutichès, Belêg a Gonſtantinopl, é huélèt é hoai condannét Neſtorius, rac m'en doai anſaignét é hoai deu Berſon é Jeſus-Chrouiſt, e gommançaſ d'anſaignein penaus, èl n'en dès meid ur Perſon, ne oai ehue meid un Natur, é Jeſus-Chrouiſt. En Hériſi-ze e oai bet cauſma hoai bet martiriſét S. Flavian, Patriarche a Gonſtantinopl, én ur faus Concil aſſamblét é Epheſe. Condannét-è bet ér Honcil general a Galcedoén, ér blai puar hant unan ha hantér-hant.

Siecl VI.

En Héritiquèt ag en huéhvèt cant-vlaiad e oai a greihue diſciplèt d'Eutichès: n'en dès burhud meit ou hanhueu de changein. Ne hum arreſtehèmb quêt d'ou hanhuein: quemènt-ce ne chervigehai de nitra eit hun inſtruction.

Siecl VII.

Ér ſeihvèt cant-vlaiad, é pariſſas er Monothelitèt, péré, deuſto ma havouéènt é hès dihue Natur é Jeſus-Chrouiſt, ne rènt debou neoah meid un action hac ur volanté; de larèt-è, en action hac er volanté divin. Condannét int bet én huéhvèt Concil general, aſſamblét é Conſtantinopl, idan er Pab Agathon, ér blai huéh cant puar-uguênt.

[illegible]cl-ze, é commançaſ ehue Mahomet [illegible]et armage é Lezèn monſtruus. Réd-oai

boud amouèd eit cheleuèt un doctrin quen infam, péhani en dès gouniét neoah un tarh bras a dud, én Afriq é ſpécial. Doué e bermettai quemènt-ce, eit puniſſein corruption er Grechénion ag en amzér-hont, juſt èl ma permètt hoah bamdé ma coll certæn Cantonieu er Grechéneah, rac ma fal d'en darn-muyan ag en dud gobér ou Lezèn d'ou chonge, ha bibuein d'ou fantaſi.

Siecl VIII.

En Héritiquèt brudéttan ag en eihvèt cant-vlaiad, e zou en Iconoclaſtèt, hanhuét èl-ce, rac ma verhonnènt Limageu er Sænt. Otoriſét ma hoènt guet en Ampereur Leon hac é vab Conſtantin, hanhuét Copronim, ind e dourmantai bras er-ré ne vènnènt quêt gobér èl-d'ai, hac e ziſmantai er Hroèzieu, Limageu Jeſus-Chrouiſt ha ré er Sænt. Condannét int bet én eil Concil a Nicé, péhani-zou er ſeihvèt general, ér blai ſeih cant ſeih ha puat-uguènt.

Siecl IX.

En Héritiquèt ag en nàuvèt cant-vlaiad n'ou dès groeit a greihue meit refréſquein ſorhènneu er goh Héritiquèt. Ur certæn Photius, eit hum vangein ag en excommunication en doai méritét eit en dout hum laqueit, en dreſpèt d'en Ilis, é léh S. Ignace, Patriarche legitime a Gonſtantinopl, e invantas un Hériſi nehué, hac e anſaignas penaus er Speret-Santel ne za

quêt ag en Tad hac er Mab. Condannét oai bet ér buarvèt Concil a Gonſtantinopl, péhani-zou en eilvèt general, ér blai eih cant nàu ha tri-uguênt, ha torrét oai bet a garg. Mæs é pèn deu vlai ma varhuas S. Ignace, Photius e gavas en tu de vout hanhuét Patriarche a Gonſtantinopl, guet couſantemant en Ilis. Quentéh ean e gommanças arrè de hoan é goh ardeu, ha contraign oai bet d'er Pab en torrein arrè a garg, ha laquad ur Patriarche Catholiq én é léh. Exilét oai bet én ur Hovand, é péhani é varhuas; mæs é Syſm ne varhuas quêt guet-ou.

SIECL X.

En dêcvèt cant-vlaiad n'en dès gùélét hùguenaudage er bet remerquabl. Sehuel e ras neoah, én Itali, ur vandèn tud ignorant, péré e anſaignai en èn doai Doué ur horv èl-omb; mæs diſmantét oènt bet quênt peèl, quer clous èl ur certæn Valafrid, péhani e hum laquas de berdêg él Languedoc, é varhuai en inean guet er horv. Raï ſod oai er ſorhènneu-ze, *et* ma vezènt bet cheleuét.

SIECL XI.

Ér hommancemand ag en unêcvèt cant-vlaiad, ur certæn Beranger, Archidiacr a Angé, e ras hilleih conz a nehou, diarbèn é zoctrin nehué ar er Sacremand ag en Autær. Henneh-è bet er hetan en dès avanturét an-

faignein ne oai quêt Corv Jesus-Chrouist en éffæd hac é gurionné idan en aparanceu ag er bara hac er gùin. En Ilis e hum sàuas quentéh inemp dehou, ha condannét-è bet é nàu Concil. Beranger e hum zilaras, hac e varhuas Catholiq. Quemèut-ce en dès reit occasion d'en Ilis d'instituein Gouil er Sacremant.

Ur certæn Miquêl, hanhuét Cerulair, Patriarche a Gonstantinopl, e hum laquas, ér blai mil tri ha deu-uguênt, de zécriein é gueu en Ilis Latin, eit cavouét en tu de laquad en Ilis Greq de renonciein de Gommunion Viquêl Jesus-Chrouist ar en doar. Er Pab Gregoër unêcvèt e affaias en difari hac en degass d'é zevæf; mæs un dén orgueillus hac ahurtét èl ma hoai, ne antand quêt paud er ræson. É Sysm e ravageas en Ilis Greq, ha distér-è bermen en nombr ag er Gatholiquèt é-méfq er Greciannèt, é comparage doh er-ré-zou Sysmatiq hac Héritiq.

Siecl XII ha XIII.

En darn-muyan ag en Héritiquèt ag en euzêcvèt ha trizêcvèt cant-vlaiad n'ou dès groeit meit refréfquein, pé abillein én ur mod-aral, en Hérisieu deja condannét. S. Bernard, péhani e vihuai én euzêcvèt fiecl, ha S. Dominiq, quer clous èl S. Thomas d'Aquin, péré e vihuai én drizêcvèt, e zou er-ré en dès muyan scrihuét ha perdêguét inemp dehai. En drizêcvèt fiecl é hoai bet instituét er Rosær, eit goulèn, dré interceffion er Uériès, ma vezai bet delivrét en Ilis ag en Héritiquèt-hont.

Siecl XIV.

En Huguenaudèt ag er buarzêcvèt cant-vlaiad n'en dint quêt paud hanàuéttoh eid er-ré ag en euzêcvèt hac en drizêcvèt, nameid dré ou sotisseu hac ou buhé dibordét. Neoah, ur certæn Belêg Anglès, hanhuét Yehàn Viclef, e ansaignas calz a dreu inemp de Zoué, de Jesus-Chrouist, d'en Ilis ha d'er Sacremanteu. Condannét-è bet é zoctrin impi é paud a Goncilleu, hac anfin ér Honcil general a Gonstance, ér blai mil puar hant puarzêc.

Siecl XV.

Ér bempzêcvèt cant-vlaiad, Yehàn Hus, Belêg, é Bohêm, e ansaignas publiquemant doctrin Yehàn Viclef, hac e invantas opèn ul lod-vad a sotisseu nehué. El Lutheriénèt hac er Calvinistèt en dès ean seèllét èl un dén hemb é bar, hac en inour hoah èl ur martyr, rac ma hoai bet losquét é bihue, goudé ma hoai bet ehue condannét ér Honcil a Gonstance.

Siecl XVI.

N'en dès siecl er bet en dès sourniffét quemènd a Huguenaudèt, èl en huéhzêcvèt. Ne hanhuér amen meid er pènneu bras, péré en dès alumét en tan én Ilis, én Allemagn, én Angletèr hac é France, de larèt-è, Luther

Zuingl ha Calvin. N'en dè quêt requis conz ag er-ré-ral : rac, penaus-benac ma hoai hès diſſancion itré-d'ai, ind e hum laquai perpet de unan, a pe oai quêſtion a attaquein hac a ravagein en Ilis. N'en dès quêt calz a quêmb itré doctrin Luther hac hani Calvin, nameit ma hanſaignai Luther é ma Jeſus-Chrouiſt preſant én éffæd ér Sacremand ag en Autær, ha Calvin e larai ne oai inou meid é figur. Ei Lutheriénèt, quer clous èl er Calviniſtèt, e anſaign ol d'ur voéh penaus » n'en dè quêt » poſſibl mirèt Gourhæmeneu Doué, memb » guet er ſecour ag é hræce; é mant deit a-bèrh » Doué, eit reformein en Ilis, péhani, revè- » d'hi, e oai couéhét é revin; en Overèn » n'en dè meit un ahomination invantét guet » en diaul; Doué e zoug en dud de héhein » quer clous èl d'obér vad; Jeſus-Chrouiſt en » doai quemènd èl hanni de zougein a vout » dannét; ur ſotiſs-è gobér pénigèn ag er pé- » hedeu commettét goudé er Vadièn; er græce » ag er Vadièn, ur uéh receuét, ne ouhai » quêt bout collét; er rô a uerhtæd e zou ur » folleah barbar, ha buhé er-ré dibauchét e » zou agréaploh de Zoué, eit hani er-ré e oarn » er uerhtæd; deu brièd e vou ſcuéh aſſambl, » e eèllou diſparti a pe gareint, ha dimèein » peb-unan d'é fantaſi; en dud a Ilis e ra un » œvr agréabl de Zoué é timèein; er Vadièn » n'en dè quêt neceſſær eit bout ſalvét; er » Govezion e zou ſortiét a voutiel Satan; ur » ſotiſs-è pedein eid er-ré varhue, ha credein » é hès ur Purgatoër; er Hoaris hac er Vigil » e zou ſortiét ehue a voutiel Satan; er Pab » e zou en Antechriſt; en Eſcobèt n'ou dès » quêt mui a bouvoër eid er Velean, nac un

» Ilis n'hi dès quêt a otorité ar un aral; en » Indulgeanceu n'en dint meit Ceremonieu » caër, eit lorbein en dud »....

Chetu lod ag er sotinage en dès perdêguér, én Allemagn, ur Menah Aposlad (Luther), péhani e hum vantai é hoai inspirét guet er Speret-Santel, eit reformein en Ilis. Eëllein e rér jugein arlèrh quemènt-ce, petra e arrhuai quênt peèl ér broyeu é péré é cheleuait un doctrin quer corromplét. Berhonnein e rait er Haliceu, er Ciboërieu, er Hroèzieu, Limageu er Sænt: fondein e rait er Hovandeu: hachein e rait en dud a Ilis: palforcein e rait er mèrhèt consacrét de Zoué, &c.; hac hanhuein e rait en abominationeu-ze reformein en Ilis. Doué ne bermètt er sort tauleu-ze, meid eit puniffein fallanté ha libertinage er Grechénion. Condannét-è bet ol en Héritiquèt-ce ér Honcil general a Trante, péhani-zou padét toft de uguênt vlai.

Siecl XVII.

Er seintêcvèt cant-vlaiad en dès güélét é France un debat terribl, diarbèn doctrin faus hac héritiq ur certæn Escob, hanhuét Janfenius, péhani, é figur rantein chervige d'en Ilis, e alumas én-hi un tan blaouahus. Mæs a-oudé, en Ilis en dès conzét, ha réd-è bout Héritiq, eit refus bermen hum zacor a galon d'en disclæration en dès groeit er Pab, joéntét guet en Escobèt, inemp de Livr Janfenius. N'en dè quêt hoah deit er hource de gonz ag er chagrin en dès groeit er Janfenistèt d'en Ilis: goaidein e ra hoah er gouli.

Siecl XVIII.

Én drihuéhvèt cant-vlaiad, ha ne vehai meit diarbèn er Syſm commancét én Ilis a France, ér blai mil ſeih cant unêc ha puar-uguênt, e fourniſſou treu erhoalh de ſcrihue én amzér de zonnèt. Hur péhedeu e zou caus mar collamb er Religion : Doué ne làm é zonæzoneu meit guet er-ré ou diſpris hac e ra goab a nehai. Hum gonvertiſſamb, hac can e ziſtroei dohèmb.

Ag er chagrin e ra er fal Grechénion d'en Ilis.

ER brizél e ra d'en Ilis er goal-ſperet, er Juivèt, er Bayannèt, en Héritiquèt hac er Syſmatiquèt, n'en dè quêt quer gloæzus dehi, èl er péh hi dès d'andur a-bèrh er fal Grechénion, péré, ér momand memb ma hum vantant a vout hé bugalé fidel, hé diſinour dré er horrompl ag ou buhé, hac e hum laq de unan guet en diaul, eit diſtroein en ineanneu ſantel ag en hènd mat, dré ou menaceu, dré ou anjulieu, dré ou goal exampleu, dré ou goapereah, dré ou ſcandal, dré ou honſeilleu didalvé, dré ou mêlodiage, dré ou chér lorbus, dré ou diſcourieu infam hac impi..., Libertinage er fal Grechénion e zou caus ma ta en dud hemb Fé hac hemb credèn de vlasfæmein Hanhue ſacrét en Eutru-Doué, ha de zécriein en Ilis, èl pe otoriſehai fallanté hé bugalé, pé ma vehai faus hur Religion ſantel.

Pèn-caus-è hoah ma vilue ul lod-vat a Bayanneù hac a Héritiquèt én ou faus credèn, ha ma hum zann en darn-muyan ag er Grechénion. En éffæd, diæz-bras vou deign laquad un-arl de gredein é ma gùir er péh e gredan, mat groan tout contrefæt d'er péh e gredan.

Biſcoah marcè n'en dès bet cleuét quemènt conz a Religion, èl bermen: n'en dès hanni ne hum vantt é ma preſt de rein é vuhé eit hi dihuèn; mæs n'en dès quêt calz e chonge a hé déſquein nac a hé fratiquein. Haval vehai é telehai Doué hum goutantein guet conzeu caer, ha ne vehai quêt mui requis mirèt é Ourhæmeneu. Deit-è er Grechéneah de voud un hoari theatr: gobér e rér profeſſion a gredein ne yei d'en Nean meid er-ré e renonci dehai ou hunan, e guemér ou hroès hac e héli Jeſus-Chrouiſt; ha neoah en darn-muyan n'ou dès quin Doué meit-ai ou hunan; ne ouiant andur nitra; n'ou dès quin Lezèn meit ou fantaſi, modeu ha cuſtumeu er béd: ou hoev e ſeblantt bout gùéhavè de Zoué; mæs ou halon e zou perpet d'en diaul.

En Ilis e huannad é ſegrèd é huélèt er ſort Crechénion-ze doh hum zannein, en dreſpèt d'hé fedènneu, d'hé inſtruction neu, d'hé haſtimanteu ha d'en exampleu mad e offr hé bugalé fidel d'ou berdér fariét. Hi e hum gonſol guet en nombr diſtér péré e zalh ferm d'er promeſſeu ag ou Badièn t, en dreſpet d'ardeu er goal-ſperet, de fallanté ha de gorrompl er-ré e rid ag ou nærh én hènd franq ag en dannation. Hi e aſſai inſpirein courage d'en ineanneu goann ha digas, én ur ziſcoein dehai er recompance éternel e reſerv Doué d'er-ré en dou quêrhét én hènd ſtréh, péhani é hunan e gondui

gondui d'er joyeu. Anfin, hi e venace er-ré ahurtét ag en tourmanteu blaouahus preparét d'en diaul ha d'er-ré e sèntt doh-t'ou. (Mar dezirét gùélèt hoah ſplannoh pebèh chagrin e ra er fal Grechénion d'en Ilis, lemet er Chapiſtr IX ag er Reflexioneu ar er pedair fin dehuehan).

Ag er haractèreu péré e ziffoh Ilis Jesus-Chrouist, doh en assambléyeu Sysmatiq pé Héritiq, péré e hum vant é gueu é mant er veritabl Ilis.

N'En dès meid un Doué; n'en dès meid ur Vadièn: ne eèll boud chue meid un Ilis veritabl. Hur Hatechén, én éxplication ag en nàuvèt articl a Symbol en Apoſtolèt, e anſaign demb petra-è en Ilis; ha groeènt er Syſmatiquèt hac en Héritiquèt aſſambléyeu quemènd èl e gareint, jamæs n'ou devou er puar caractèr remerquabl en dès Ilis Jeſus-Chrouiſt, hac e gavamb ér Symbol a Nicé, e gannér én Overèn: *Unam, Sanctam, Catholicam & Apoſtolicam Eccleſiam*; Unan, Santel, Catholiq hac Apoſtoliq. Honnéh-è en aſſamblé-hont de béhani en en dès hur Salvér promettét é ma guet-hi dré é aſſiſtance continuel ha dalhabl, bamdé beèd en achémand ag er béd.

1.° En Ilis e zou Unan, de larèt-è, en ol Fidelèt péré e gompos en aſſamblé, ne rant quin meid ur horv; n'ou dès ol meid ur memb pèn, ur memb ſperet, péhani e ra buhé d'er horv antiér ha de bep mambr bihue a nehou:

n'ou dès meid er memb Doctrin. Er Berdéguerion e change, de larèt-è, a pe varhue unan, é ta un-atal éit é léh ; mæs eit quemènt-ce, en Doctrin ne change quêt : n'ou dès meid ur memb Fé, ur memb éfperance hac er memb madeu fpirituel, péré-zou er Græceu, er Sacremanteu, er Pedènneu, en œvreu mat, é péré en en dès ol er Fidelèt droæd de vout lodêq. E affambléyeu er Syfmatiquèt hac en Héritiquèt, peb-unan e ra pe-doft é lezèn hac é zoctrin d'é fantafi : er péh e anfaignér hinihue e vou changét a-bèn arhoah.

2.° En Ilis e zou Santel, de larèt-è, Jefus-Chrouift, er pèn a nehi n'eèll quêt bout gùélét, e zou fantel, hac er vamèn ag en ol fanteleah : hé Doctrin e zou hac e vou perpet fantel, rac ne anfaign èl Articleu a Fé, meid er gurionnéeu hé dès défquét guet hé Frièd divin, dré guêneu en Apoftolèt ; hac en Doctrin-ze e zéfq er-ré hé cheleu hac hé fratiq, de hum fantefiein : hé Sacremanteu e zou fantel, hac e fantefi en ineanneu difpofét mat : ul lod-vad a hé mambreu e zou fantel, hac a-oal en nl-è n'en dint ehue fantel : anfin, n'en dès quêt a uir fanteleah nac a falvedigueah ér mæz ag en affamblé-ze. Diæz bras vehai d'er Syfmatiquèt ha d'en Héritiquèt difcocein er fanteleah-ce én ou doctrin, ha hoah bihannoh én ou buhé. Ind e eèll gobér œvreu caër én apparance, piquol pazeu, èl ma lar S. Auguftin ; mæs ér mæz ag en hènd mat en ou groant : *Grandes paffus, fed extrà viam.*

3.° En Ilis e zou Catholiq, de larèt-è, ftreâuét partout dré er béd : commancét hi dès guet er béd, ha padein e rei beèd er fin ag er béd : a ol vifcoah é hès ar en doar, ha

beèd er fin ag er béd é vou un aſſamblé a Fidelèt joéntét dré er profeſſion ag er memb Fé, bihuét ha maguét guet er memb ſperet, idan er memb pèn (Jeſus-Chrouiſt) : rac a-oudé er hommancemand ag er béd n'en dès bet hanni ſalvét meit dré er Fé é Jeſus-Chrouiſt, ha dré vertu é Vériteu. En Ilis e zou hoah Catholiq én hé Doctrin ; rac ne anſaign hinihue meid er péh hi dès anſaignét a ol viſcoah. Ne vèrn mèn é cavér Catholiquèt, é cavér ehue er memb Doctrin, hac ol é larant é credant hac é hanſaignant er péh-zou bet credét hac anſaignét a ol viſcoah. Caer en devou er Syſmatiquèt hac en Héritiquèt crial, jamæs n'eèlleint diſcoein é ma commancét ou aſſambléyeu guet er béd, hac é mant ſtreàuét partout dré er béd. Eèllein e rér diſcoein ſplann dehai mèn ha pegource en ou dès commancét. Quênt m'ou dès hum ſeparét doh en Ilis, ind e gredai èl-omb, ind e anſaignai èl-omb, ind e hanàuai otorité er Pab, quer clous èl-omb : ér Fé-ze é mant bet badèét ha deſsàuét. Perac enta é fal dehai bermen changein er péh ou dès int memb credét, hac e zou bet credét a ol viſcoah ? Treu nehué e anſaignant : erhoalh-è, revè S. Auguſtin, eit n'ou cheleuehèmb quèt. É Ilis Jeſus-Chrouiſt, n'en dès nitra nehué ; ha pihue-benac e vènn anſaignein hinihue contrefæt d'er péh e gredai déh, e véritt bout ſeèllét èl ul lorbour hac un trompour.

4.° En Ilis e zou Apoſtoliq, de larèt-è, hi e grèd hac e anſaign ol er péh en dès en Apoſtolèt credét hac anſaignét. Receuét hi dès hé otorité guet Jeſus-Chrouiſt dré guêneu en Apoſtolèt. Ag é bèrh é ra pouvoèr d'er Vugulion ſpirituel de vadèein ha d'anſaignein ér mod

m'en dès groeit en Apoſtolèt; hac èl-ce é heellér larèt é ma en Apoſtolèt e vadè hac e anſaign dré guêneu en dud a Ilis. Mar goulènnamb bermen guet er Syſmatiquèt hac en Héritiquèt a-bèrh pihue ê hanſaignant-int, contraignét veint d'avouéein é ma guet er-ré en dès int ſeparét doh en Ilis, en ou dès receuét er *faus* pouvoër guet péhani en hum vantant: rac jamès ne veint capabl de ziſcoein é tiſquênnant ag en Apoſtolèt, durand ma credeint ha ma hanſaigneint contrefæt d'er péh en dès déſquét en Ilis guet en Apoſtolèt, hac e zou bet perpet credét hac anſaignét a-oudé en Apoſtolèt.

Ilis Jeſus-Chrouiſt e zou ehue Romæn, dè larèt-è, hun Tad Santel er Pab, Viquél Jeſus-Chrouiſt ar en doar, e zou er pèn *viſibl* a nehi, hac e zalh ér Grechéneah er hetan rang a inour hac a otorité.

Dalhamb ferm doh en Ilis-ce; rac ér mæ a nehi n'en dès quêt a ſalvedigueah.

Damb ol guet Fé ha guet er grèd braſſan, Renchuéamb hur promeſſeu quetan. *Amen.*

FIN.

Digitized by Google

3 n